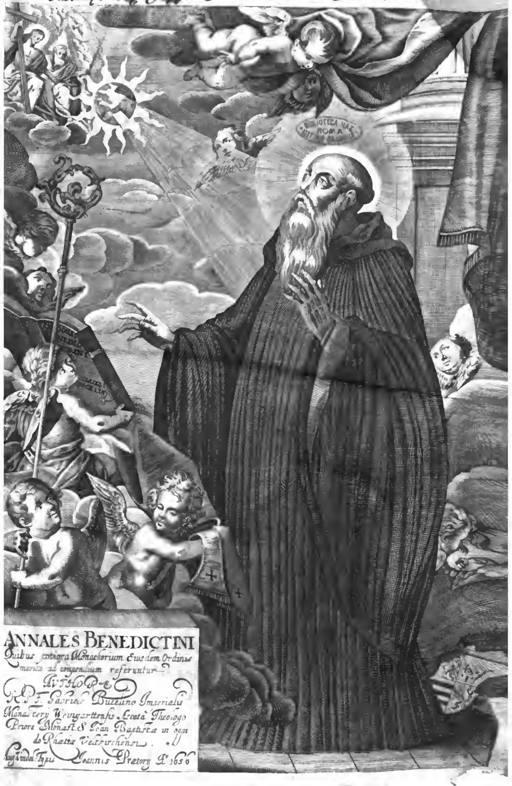
y
2 12

Digitized by Google

Romani Seminarii

Digitized by Google

REVERENDISSIMO ET AMPLISSIMO DOMINO

D^N. VRBANO

ILLVSTRISSIMI CELEBERRIMIQVE ADMONTENSIS IN STYRIA COENOBII

Vigilantiſsimo Meritiſsimoque ABBATI

DOMINO ET MECÆNATI GRATIOSISSIMO, OBSERVANDISSIMO.

Biblioth. Secr. Coll. Rom. Soc. Jesu

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

INurbanus omnino eſſem, VRBANE Reverendiſſime Præſul, qui tamen Nominis Tui à primâ juventâ obſervantiſſimus, Tibi autem mille nominibus fui deinceps obſtrictiſſimus, niſi tot beneficiorum à Te acceptorum memor, urgente & perurgente conſcientia tantorum debitorum, aut cenſualis Tibi fierem, aut proprius. Illud juratæ paupertatis homini cum minus congruat, quam iſtud, in Tuam, quod unum poſſum, lubens, libens, inhiantiſſimè inſuper, concedo poteſtatem. Ne tamen omnino nihil una mecum conferrem, ſyngrapham ſaltem volui, me etiam tacente ut illa loqueretur, & hoc craſſum tenuis ingenii filum, hilo ut potior Tibi eſſem aut nihilo, qui id ſaltem conor quod poſſum, quod non poſſum, ſatisfacere tot tantisque Tuis in me beneficiis, animitus deſidero. Ea deſcribi quia fers iniquiſſimè non auſim, abſtineo tamen quam ægerrimè ab illis, quæ merito recolo quotidie, & gaudeo domi inter amicos, & ad aram Ipſi Numini recenſere & commendare. Conqueror autem identidem, cum laudare prohibeor quod tantopere geſtio, & haud minimùm doleo, mihi ſaltem non licere quod partium mearum eſt, cum Tu, quod Tuarum eſt, prudenter quidem facias & religioſè laudes Tuas averſando, minus clementer tamen, quos ipſa cogit æquitas, prohibendo. Id unum ſolatur moerorem meum, nemini latere poſſe, quantus ille ſit Montiũ Præſes & vertex VRBANVS meus, qui montes revera omnes Styriæ æques animi magnitudine, ſuperes ingenii ſublimitate. Ita Te emi-

nus

nus contuetur Vienna, æſtimat Cæſar; ita propius veneratur Græciū, ita tota miratur Styria, Auſtria, Carinthia, nemini mirum ut eſſe poſſit, quomodo tantillus, uti ſtipula, uti atomus ad Te rapiar, quomodo attinear, qui Magnatum omnium attraxiſti animos, omnium in amoribus es, ſummaque in Venetatione, mihi uni durior Montibus Tuis es, adeo rigida triſtique laudum Tuarum prohibitione, cæterùm tractivâ tot beneficiis virtute, magnetis potentiſſimus & in me, & in omnes quotquot manum experti ſunt Tuam proprietate Et quanto plauſibilius eſt, à congruenti Magnis celebrari Liberalitate quam ipſa Magnitudine? Cætera non attingo, magni Tui Nominis ingentia monimenta, Tuis minimè Montibus concluſa, ſed in clivos uſque Sclavonicos, in Ungariam uſque & oculos Turcarum Chriſti & Eccleſiæ hoſtium exporrecta. Loquetur me tacente, notabit digito, mirabitur & depræcabit poſteritas univerſa. Mihi ſatis eſt, etiam abſque me, Te vel invito quidem, prodi merita Tua, ipſo Cænobii Tui Admontenſis ſplendore, quod Tua opera eo uſque excrevit, ut ipſum quam cælum rapere videatur, nedum terras & terrigenas ad contuendum invitare. Ita taceo, ſimulque in ſinum rideo, dum facere prohibeor meum pro debito officium, erumpere aliunde, multo potiores meis, pro prohiberi ſe non patiantur plauſus, quibus concors ego animi mei ferventiſſimo voto, etiam dum taceo clamo plaudo & applaudo, proque prohibitis ne erumpant æſtuantiſſimi cordis pulſibus, ſed & pro meis tot tantisque debitis, totidem quotquot liber hic habet ſyllabas ac litteras, ſilenter ad numero, meque quam humillime & devotiſſime commendo. Veldtkirchii Rhætorum Chriſti anno 1656.

Reverendiſſimæ & Ampliſſimæ Dominationis V.ᵃ

Clientum ultimus, ſed obſervantiſſimus

F. Gabriel Bucelinus.

LECTOR BENEVOLE.

ANnales damus Ordinis, non illos quos expectas, quoſque vel maxime vellemus & meliori ſervamus tempori, nempe univerſales; ſed illarum ſolummodo rerum, & ex innumeris paucarum, quæ vulgare jam nimis factum, illud Sectariorum, Ordiniſq; Monaſtici hoſtium ſcomma: *Monachos inutilia eſſe terræ pondera*, commentum eſſe doceant, dignum vulgantibus, & ipſorum, *qui ab initio mendax fuit*, patre omnis invidiæ authore qui, utinam! inutiles ſolummodo eſſent, nec ita perniciosi ac peſtilentes S. R. Eccleſiæ & pacis publicæ turbatores comprobentur. Pauca proin ex innumeris afferimus, eaque vix obiter attingimus, non alio fine, quam ut calumniam ab Ordine ſanctiſſimo, ampliſſimo, deque Eccleſia Chriſti optimè ſemper merito, amoliamur. Quod dum facimus, & cum Apoſtolo, *quia oportet* (2. ad Corinthios 12.) *gloriamur*, ne forte ob ſcandalum, ſive æmulationem, ut fit ſubinde, nonnullorum, minus *expediat gloriari* pauca præfari voluimus, atque inprimis proteſtari: Tantum abeſſe, ut per hæc, quæ de Benedictino Ordine, contra *ora loquentium iniqua* deprædicamus, quidquam cuicunque Religioſæ familiæ, cùm antiquæ, tùm novæ, & recens etiam natæ, ſeu edendæ deinceps, detractum ſive præreptum, ut neque comparatum cum quocunque Ordinum velimus: cum in omni potius occaſione laudis, omnibus & ſingulis ultro deferamus, & in noviſſimis æquè ac primis, eamdem DEI manum, eumdem ſpiritum, religioſiſſimè & devotiſſimè veneremur. Afferimus proin ea ſolummodo quæ poſt receptam, inque Urbem Romanã introductam, & approbatam, ſuperſtite etiamnum plurimis annis Sanctiſſimo Legiſlatore noſtro, ab Hormiſda Papa, Benedictinam Regulam, ab ejuſdem cultoribus & profeſſoribus, in orbem quamprimum univerſum beneficia dimanarunt, nec ea, ut nonnemini videri poſſet hoc loco producimus, quæ communi cum Vetuſtiſſimis, coævi Apoſtolis, tantopere à Divino Dionyſio laudati *Monaſtici Ordinis* titulo, merito etiam uſurpare poſſemus; verum illa potiſſimum, quæ, ut diximus, ab Ipſa maximè, dictatâ à Divino Spiritu Divo Patri BENEDICTO Regulâ, à tot deinceps Romanis poſt Hormiſdam Pontificibus, à tot Conciliis approbatâ, orbique univerſo commendatâ, neque Occidenti ſolum, ſed & Orienti, Aſiæ, atque Africæ, Juſtiniano Magno efflagitante ab ipſomet Magno Patriarcha noſtro Benedicto per ſuorum introductas Colonias illatâ, haud ſine Divino miraculo ſtatim ſe prodidere ingentia, & incomparabilia merita, ut haud immerito magni nominis Doctor apud Arnoldum Duacenum aſſeverare ſit auſus: *Poſt ſacratiſſima & ſanctiſſima Eccleſiæ Sacramenta, nihil ita in Eccleſia utile fuiſſe, atque Sanctorum Monachorum Benedictinorum Ordines & Inſtituta.* Fuit ſiquidem Sanctiſſimus Pater Noſter, non tam novi Ordinis ſub nova omninò Regula Inſtitutor, quam Veterum Monachorum ſub diverſiſſimis Regulis, inſtitutis & conſuetudinibus, diverſimode viventium, Reformator, ut qui Divino dictante Pneumate, Regulas omnium in unum collegerit Compendium, inde merito à priſcis & ſanctiſſimis Patribus, nomine *Regulæ Patrum* appellatum. Quæ cauſa fuit, ut ipſo etiamnum ſuperſtite S. P. N. non Italiæ ſolum Scotiæ, Hiberniæ, Galliæ atque Hiſpaniæ Cænobia, illam adeo ſuis conformem inſtitutis ætati inſuper mundi, nec non naturæ hominum adeo congruam certatim amplecterentur Regulam, ſed & Orientis plurima eamdem magno fervore expeterent atque ſuſciperent. Juſtinianus autem Imperator non in Bizacena ſolum provincia, ſed in Aſia paſſim univerſa, Ægypto, Thracia, Lybia, Armenia & triumphata nuper Africa, propagari longè lateque expeteret, ſed ab ipſomet Sanctiſſimo Patriarcha (uti plurima cùm ſacri Caſinatis, tùm Sublacenſis Cænobii quam diſertiſſimè teſtantur monimenta) eodem mitti Monachorum colonias ferventiſſimè perurgeret, & ex Imperiali liberalitate, & partis per eadem ampliſſima Regna ſpoliis, in fundanda Cænobia, ſumptus penè incredibiles faceret. Et vero licet aliqui ſive ex Divi Baſilii, ſive Patricii aliorumque Inſti-

tutorum

Digitized by Google

tutorum ritibus, quædam Divi BENEDICTI Regulis non adverſantia ſubinde retinuerint, conſtat tamen non uno unius Monaſterii ſed ex innumeris millium Cœnobiorum documentis, pleriſque in hanc uſque diem à proximâ Divo BENEDICTO ætate conſervatis, ne unum quidem, ab Hiberniæ & Scotiæ Monachis ſit conditum, in cujus primæ fundationis tabulis, Pontificũ Rom. & Regum Diplomatibus, non expreſſa Regulæ Divi BENEDICTI mentio habeatur, ita ut ſuperſtite (verbi gratia) Divo Columbano & ſociis atque diſcipulis: *Sub Sancti BENEDICTI, & Domini Columbani Regula, &c.* Bonifacius V. Pont. Max. Columbano æqualis, aliique ſeu Pontifices ſeu Reges confirmatas à ſe ſive factas Fundationes Monaſteriorum affirmarent; ut taceam, nullius omnino Regulæ, præter Divi BENEDICTI, ab hujus ætate à tot decurſu ſæculorum ad uſque annum Chriſti milleſimum & SS. Norberti & Ivonis tempora, ſive in Univerſalibus S. R. E. Conciliis, ſive particularibus diverſarum Synodis, ſive quibuſcunque Comitiis & Conventibus publicis, vel minimam quidem fieri mentionem, cum in illis ſolemniſſima juſſione Monachi omnes ad Regulam Sancti P. BENEDICTI remitterentur, eademque univerſis publicè prælegeretur & quaſi inculcaretur; à præfata autem Divi Norberti ætate plurima deinceps aliarum Regularum mentio incidat, & innumera ex eodem tempore ſit monimenta reperire. Quod ideo ſcribimus, ne falcem mittere in alienam meſſem videamur. Eademque eſt ratio dum Canonicos ſubinde aliquos noſtris adſcribimus, quos nunquam, niſi Monachi fuiſſent adſcriberemus; ſunt enim in manu etiamnum diverſiſſimarum tota Europa Cathedralium Eccleſiarum, indubitatæ fidei Diplomata & Diplomatum reſcripta, quibus ingens earumdem numerus, Monachorum fuiſſe comprobatur, multiſque ſæculis non alios Canonicos quam Monachos habuiſſe quam evidentiſſimè demonſtratur. Habeturque idem de Collegiatis etiam Romanæ inprimis Urbis Eccleſiis, quæ in viventis etiamnum Magni Legumlatoris Benedicti, multoſque annos cùm Vaticani tùm Laterani Cœnobiis reali & perſonali præſentia Antiſtitis, verba & Regulam juravere, quæ cum pleraque conſtet ad annum uſque milleſimum centeſimum Monachorum fuiſſe, & ſubinde Præpoſitos atque *Decanos* pro reformatione diſciplinæ monachicæ è *Monaſteriis*, Caſinenſi, Cavenſi, Cluniacenſi petiiſſe & accepiſſe, inde factum eſt, ut ſuo loco dicamus, tot tantoſque ex iiſdem ad ſupremum in terris honorum apicem Chriſti vicariam cathedram aſſumptos aſcendiſſe. Evenitque idem aliis pleriſque Europæ Cathedris, ut vel primos vel præcipuos eodem ex Ordine Pontifices meruerint, pleræque eoſdem & ſubjectæ Diœceſeos & Apoſtolos & Tutelares. Cæterum merita ſingulorum etſi obiter, & è plurimis pauciſſimorum, ipſo decurſu libri dabimus, Apoſtolica inprimis tot gentium & Regnorum converſione admiranda, & planè incomparabilia, quam ipſam gratiam Archiparenti noſtro BENEDICTO DEUS ipſe pollicitus, ipſum ultimum ætate Apoſtolum Italiæ, ad evertendas tanto poſt Idololatriæ reliquias, non ſolum eligendo, & deſtinando: *Te namque elegi* (ait apud S. Gordianum in Vita S. Placidi) *ex omnibus incolentibus orbem, tu Evangelii mei tuba cæleſtis exiſtens, ſpiritu es meo repletus, ſurge jam & vade ad caſtrum Caſinum & populum &c.* ſed & diſcipulos ejuſdem ad totius orbis converſionem deſignando, uti disertè magnus noſter Eccleſiæ Doctor Divus Gregorius aſſeverat: *Sanctus BENEDICTUS precatus fuit DEUM* (inquit libro 20. cap. 17.) *ne permitteret Monachos ſuos ab infidelibus interimi, quoniam decreverat, ut illi nomen ejus, per totum orbem terrarum ferrent, prædicando Evangelium &c.* quod partim ex præſenti liquebit opere, partim è Menologio Sanctorum & Illuſtrium Ordinis, aliiſque quæ propediem edemus innoteſcet. Iſta monere Te volui, ſimulque rogare ſiquid Symbolarum conferre poſſis. Cælitum honorem concernentia, conatibus meis congrua, impertiri non differas parato viciſſim ſiqua re poſſit tibi quam promptiſſimè inſervire.

ANNALES BENEDICTINI,

Quibus potiora Monachorum ejuſdem ordinis facta, & merita ad Compendium referuntur,

AVTHORE

R.P.D.GABRIELE BVCELINO, &c.

BENEDICTINI Ordinis originem, etſi ad eum potius, à quo omnis eſt Benedictio, gratia, & ſanctitas, Divinum ſpiritum referamus, & vero ejuſdemmet Divinæ Hildegardi, dictatis, quin, & ſanctiſſimorum virorum Ruperti, Godefridi, Bernardi, Ioachimi, Abbatum, Petri Damiani S.R.E. Cardinalis, pluriumque maximorum orbis Pontificum authoritate, certi ſimus, poſt illum verò, non tam ad Benedictum, quam Benedictam illam, & Admirabilem Dei Matrem, Cæli terræque Imperatricem, cujus favore, Benedictus, (illo à ſecretis tantæ Auguſtæ compertiſſimæ fidei Alano Authore,) *tam Divina Monaſticæ inſtitutionis fundator fieri meruit*, toti reſpiciamus, ejuſque ſapientiæ, & viſcerum miſericordiæ, nec non theſaurorum gratiæ profunditati quidquid ampliſſimus ordo meruit, unquam, ſive in orbem transfudit univerſum, jure merito totum tranſcribamus: quia tamen, cum de illius Benedictam plenè inhabitantis, Benedictum *ſpiritu juſtorum omnium implentis*, gratia, & benedictionibus, prolixè, & frequentius alias egimus, de iſtius verò in ordine jure, & proprietate, juſtis, nec paucis voluminibus, comprobata tantæ Matrisfamilias, in plenitudine Sanctorum habitantis, legitima ac perpetua poſſeſſione, ex inſtituto tractavimus, & à conditæ primum ejuſdem familiæ initijs, ad hæc uſque tempora probavimus, & demonſtravimus, decretum jam eſt, deſignatum eorundem electione atque informatione Magni ordinis Patriarcham obiter deſcribere, & quæ cum ab ipſomet, tum ab inſtituto ejuſdem, in orbē, dimanarunt univerſum, immortalia beneficia compendio explicare. Quod ipſum invocata Divini Spiritus gratia, ope ac favore Benedictæ Dictatricis, Matris, & virginis, ab ipſis Benedictini ordinis, & Benedicti Patris incunabulis aggredimur atque inchoamus.

A.C. 680. *S. P.B. I.*

NAſcitur hoc anno, maximo orbis Chriſtiani bono, Magnus Monachorum Patriarcha, exercituum Domini ſacrorum Archidux, atque imperator, verè gratia, & Nomine Benedictus, parentibus nobilibus, uti concorditer Romana, & Græca teſtantur Eccleſiæ; Anicio Eutropio patre, Claudia Abundantia matre, uti vetuſtiſſima cùm Nurſiæ tum Sublaci atque Caſini, innumera preterea antiquiſſimorum Cœnobiorum pergameno deſcripta, in parietibus depicta, marmoribus inſculpta, ære, argentoque fuſa, ſacris tabulis expreſſa monimenta, & inſignia; plurium inſuper, & præſtantiſſimarum familiarum Frangepaniorum, Iuſtinianorum, Michaeliorum, Brancaleonum, Stephaneſcorũ, Tuſculanorum, Aquini, Signiæ comitum, aliorumque Dynaſtarum, vetuſtiſſima documenta, conſtans traditio, & deductiones probationesque eorumque ſtemmatographicæ perhibent: Nurſiæ, in palatio recens à patre ſtructo, de cujus regio ſplendore, & magnificentia, veteres Annales, & monimenta ejuſdem

dem urbis habent, necnon Adrevaldus Floriacenſis, vetuſtiſſimus, & tertio poſt S.P.N. ſæculo clariſſimus. *Tanta*, inquit, *magnitudinis, perplexique operis, ex fundamentis conſtitiſſe convincitur, ut qualibet palatia potentiſſimorum ſuperaverit Regum, nec modicis queat reparari impenſis, &c.* quo ipſo deinceps loco, primo Religioſæ vitæ Tyrocinio, à Magna Magni Patris & Scholaſtica ſorore conſecrato, inſigne paulo poſt virorum etiam Monaſterium cõſurrexit, & in ipſa nativitatis area, ſtructa Baſilica atq; ara nomen Benedicti non tam Nurſiæ quam innumeris eo confluentibus peregrinis, tanto decurſu ſæculorum commendavit, & urbem ipſam ſupra omnem priſcæ magnificentiæ gloriam, & venerabilem reddidit.

Natus eſt autem ſanctiſſimus, & admirabilis Pater, afflictiſſimo tunc Reip. Chriſtianæ ſtatu, ſingulari optimi numinis providentia, morbo deploratiſſimo, feliciſſimum hunc medicum ſubmittente, qui ferventi non ſolum tunc malo, ſed ſequuturus quoque de hinc ſæculis repullulaſcenti, occurreret, & mederetur. Obſervavit idem eminentiſſimus eruditione nõ minus, quam dignitate Annalium Tomo 6. Cæſar Baronius, & his ipſis verbis memoravit: *Sanè quidem, in S. Benedicti vocatione ſumma Dei in conſulendo ſua Eccleſia innotuit providentia. Etenim tempore, quo (ut diximus,) univerſa Italia, Gallia, Hiſpania atque Africa à Gotthis, & VVandalis Hæreticis Arianis poſſidebatur, oriensque penè totus eſſet interſectus hæreſibus, in tam tetræ noctis obſcuritate, denſaq; caligine, ejuſmodi claritudo lucis effulſit, qua univerſus Catholicus orbis illuſtraretur. Quatenus autem ſplendor ex viro Dei Benedicto, ad Eccleſiam illuminandam divinitus emicuerit, inferius ſuis locis, ordine temporis enumerabimus.* Ita Polyhiſtor Baronius.

Præſtitit abundè, & ſeipſo, & per ſuos Benedictus; ita ut non dubitaret, noſtri temporis, apud Arnoldum VVionem, magnæ auctoritatis ſcriptor de tanti Legumlatoris Regula, & ſacra poſteritate, hoc elogium texere: *Poſt ſacratiſſima, & ſanctiſſima Eccleſiæ Sacramenta, nihil ita Eccleſiæ utile, atque Sanctorum Monachorum Benedictinorum ordines, & inſtituta.* Quippe, ut ſub unum ferè obtutum, orbem (qui haud fruſtra in unico ſolis radio oculatiſſimo Patri noſtro prodigioſiſſimè objectus eſt,) univerſum, deque hoc ampliſſima atque immortalia Benedicti filiorumque Monachorum merita, abducamus: Chriſti ſe legibus imbutas, adeoque inferi ipſius faucibus ereptas Benedicto immortaliter debent.

DEBENT BENEDICTO:

Anglia univerſa
Northumbria
Bernieiorum
Deirorum
Lindiſſinorum
Merciorum regiones ampliſſimæ
Orientalis, &
Occidentalis Saxonia
Franconia
Noricum Univerſum
Bavaria ſupra inferaque
Styria
Carinthia
Superior atque inferior Auſtria.
Palatinus uterque
VVeſtphalia
Taxandria
Kempinienſium provincia
Flandria, & Flandriæ ocellus
Antuerpia, & qui prope accolebant
Hulſtenſes
Birſlitani
Haſnenſes
Axellani
Vvaria
Helſinga
Daventria. Sed &
Batui
Bommelenſes
Tielenſes
Teiſterbandi
Sorabi
Hunni
Boruehtuarii
Rugii
Friſia Orientalis &
Occidentalis
Tranſiſelania
Hollandia
Zelandia
Belgium omne
Pomerania
Stormaria
Dithmarſia
Clivia
Iuliacum
Berga
Bohemia
Moravia
Sileſia
Vngaria
Dalmatia
Croatia

Scla-

Sclavonia
Polonia
Lithuania
Ruſſia
Pruſſia
Sarmatia Vniverſa
Wandalia
Suecia
Gothia
Dania
Orbis partes Septentrionales omnes
Bulgaria
Valconia
Imo felicitatis potiora ipſæ etiam
Suevia
Helvetia
Lotharingia
Burgundia
Gallia atque
Italia.

De quibus omnibus dignius, & prolixius ſuo loco, & tempore, in decurſu præſentis operis.

Multis in partibus ſeu ab Gentilitate ſive Hæreſi liberatæ.

Hibernia
Scotia
Venetiæ
A ſchiſmate liberatæ
Hiſpania ab Arianiſmo revocata
Africa à Donatiſtis erepta
Ægyptus noviter excultis ſolitudinibus barbarie abſoluta
Græcia ad unitatem Roman. Fideiſæpius pellecta, convicta, inclinata
Armenia Minor Majorque
Macedonia
Perſia
Syria
Paleſtina
Orientis Imperium omne
Noſtrorum ſanguine fæcundatum
Æthyopia
Braſilia
America
Orientalis Occidentaliſque Indiæ
A noſtris, poſt Apoſtolos Chriſti primos primum fidei lumine illuſtratæ
Omnes omnino Martyrum noſtrorum ſanguine purpuratæ.

VT jure ſanè merito, poſt DEVM Ter. Optim. Maxim. Sanctoſque primos Chriſti diſcipulos, Benedicto Patri noſtro ſanctiſſimo, tanquam potiori, plenioris ſuæ felicitatis Auctori, orbis terrarum univerſus, æterno debito obſtrictiſſimus, & obligatiſſimus, quod Beatiſſimus ille ſumus Pontifex, Stephan. III. nongentos ferè ante annos, (aſtantibus Regibus Carolomanno atque Pipino, ejusque filiis Carolo, & Carolomanno juniore, & S. R. E. Cardinalibus, ac Romanis Patriciis, eundem Sanctiſſimum Patriarcham alloquutus, inclamet ingeminetque.)

Ave Chriſti Diſcipule, Ave veri ſponſi amice, Ave Prædicator veritatis, & Doctor gentium, ave Legislator univerſalis; ave Abba Abbatum; ave Archimandrita Oecumenice; ave columna orthodoxiæ: Tuus ego, & hi ſeptem Epiſcopi, (imo Gentium omnium filiorum tuorum, per Evangelium, & in Spiritu Filii filiorum tuorum in tot cathedris ſucceſſores innumeri.) *Tuus clerus, tuus populus Romanæ urbis.* (pariter, & orbis.) *Tui & hi Patricij.* (Principes omnes Chriſtiani.) *Tua Lateranenſis Eccleſia, & in qua alitus, & nutritus es.* (Quippe, qui ea in Eccleſia Hormiſda Papa ſedente, ædificato à ſe Monaſterio, cui & ipſe primus præfuit, & ex qua tota Romanorum Pontificum cohors prodiit, chorum inſtituit, & ſcholas Romæ aperuit.) *Tuum Caſinenſe Cœnobium, in quo corpore, & ſpiritu habitas. Non patiaris. Nos ovibus tuis excludi; Sedem Apoſtolicam protege: Romanum Imperium, & hos glorioſos Patricios, corpore tibi ſimul, & mente proſtratos, ob hoſtibus viſibilibus, & inviſibilibus defende, & Chriſto pro omnibus quibus funde, quatenus hic, & in æternum, omnes tuo munere lætemur.* Ita Stephanus Papa, ſermone Caſini habito ex monimentis ejusdem loci, Anaſtaſio Biblioth. Alph. de S. Vict. Conſt. Cajetan. Mauro Marcheſio Aquila noſtr. Bened. Sed certa ſæculorum annorumque ſerie Monachorum ſtudia, & præclarè geſta numeremus.

A. C. 686. *S. P. N. B. 7.*

HIc primùm annus, Orbis Vrbi, & capiti Romæ, patriæ parentum ſuorum, Benedictum dedit, ut qui olim orbis Patrum Religioſum adeo glorioſè acturus erat, ſæcularis etiam, urbis patriæ *Principem*, non minus præclare ageret, juventutis. Et verè egit, cum in patriis regionis Transtyberinæ ædibus, tùm in Patriarchio, (ut jam ex Stephano Papa intelleximus.) Lateraneoſi, illis S. Felici II. Papæ, cognato optimo, Magni Gregorii patruo comendatus; ſolatium Sanctiſſimi ſenis, juventutis Romanæ, & Pa-

triciæ ornamentum ſingulare. Et facilè Nurſini Palatij, patris, matris, jam tunc amoribus valefaciens, adeo felix Felice patre, ut Felix ille filio tanto, ac nepote, etſi iam tunc totus ab illa penderet Matre, quæ deinceps, & ipſi, & Ordini, non minus, quam *Virgo* dicitur, *Mater* extitit verè *Singularis*. Extat Romæ etiam num effigies, in qua puer tantus, tantam Matrem adeo deamavit, ut per ſuum illum à ſecretis ſecretiſſimum Alanum de Rupe, ſanctiſſimum candidiſſimæ Dominicanæ familiæ alumnum, fateretur tanta Auguſta: cultu ſui, & devotione erga ſe, adeo ſingulari, ſingulariſſimum illud à filio ſuo meritum. *Vt tam Divinæ Monaſticæ inſtitutionis,* (uti ſupra retulimus,) *Fundator fieri mereretur*. Et ſanè admirabilis jam tunc puer, ut deinceps Pater, Matris Sapientiæ Magiſterio, tantum Romæ profecit, ut ſupra omnem Philoſophorum veterum, eminentiam potius, in faſtidio rerum humanarum, quam veram ſapientiam, & profeſſionem, ipſe verè, & reapſe, puerili etiamnum ætate, omnem ſæculi gloriam, in tanto ejus applauſu faſtidiret: ita ut diſcipulo etiamnum, non minus quam poſtea Magiſtro, convenire jam illa Sancti Vincentij Ferrarienſis, (ſermone de S. P. N. viderentur: *Beatus Benedictus, famoſus de vita, & de ſcientia non acquiſita; ſed habuit ſcientiam infuſam, &c. ſcivit plus quam Ariſtoteles, vel Ptolomæus, vel aliquis Philoſophorum, &c.* Ita Sanctus Vincentius. Quæ quidem omnia, uti Magnum illum Theologorum ſolem, Anicii item generis ſobolem, Thomam Aquinum, ad Crucifixi ſic Benedictum ad Crucifixi Matris Imaginem, divinitus tradita, credimus accepiſſe. Vt haud immerito, illam ipſam mox ab obitu Sancti Patris effigiem, conſtructo Romæ oratorio, ejus diſcipuli honorarent, ſimulque tanti Patris, erga tantam ordinis Matrem, & Magiſtram, ſtudium, & juxta, ſtudii tam digni imitationem omni ejus ſacræ poſteritati filiorum commendarent. Ex vita ejuſdem cum typo vulgata tum M.S. Menolog. & diverſis oper. noſtr. Mauro Marcheſio, Cajetano, Monimen. Caſin. & Sublac.

A.C. 493. *S. P. N. 14.*

ORBEM terrarum univerſum, ulterius multo feliciusque Magno Alexandro triumphat, etſi puer etiamnum, Magnus Archidux noſter Benedictus, & quem calcaverat pridem, invicto animo, generoſo pede, glorioſiſſimè rejicit, omnem Philoſophorum, & ſeptem ſapientum ſapientiam, ſeptuenni ſtudio tranſgreſſus, uſus occaſione feliciſſima, Felicis cognati Pontificis morte; cujus adeo amanter ſibi, intendentis, cum neque animum paternum turbare, neque oculos vellet fallere ubi primum hoc ille in ſomnum mortis clauſerat, fugæ conſilium, & mox fugam inijt, ne incomitatus tantus abiret Princeps, cœleſtis aulæ Ephæbos duos meritus, qui quo Divinus vocaret Spiritus, ſecurè conducerent, ſimulque latera tegerent, nuſpiam hominum induſtria, niſi in DEO reperiundum. Solùm videre fugientem, & aſſequi Cyrilla Nutrix, pia ſollicitudine ſua meruit, & magna fidelis & longi ſervitii merces fuit, frui ultimam meruiſſe, atque inſuper cœleſtium illorum geniorum, ſpectabili humanis oculis forma, cœleſti ſpectaculo in terris recreari. Meminit memorabilis hujus fugæ etiam Cæſar Baronius, & his verbis retulit: *Hoc eodem anno, Magnus ille Monachorum Patriarcha, Occidentalis Eccleſiæ decus Benedictus, Nurſinus patria, Romæ litteris dans operam, ab urbe recens, profecturus in ſolitudinem, ſublimioris vitæ Monachicæ, prima jecit feliciter fundamenta, &c.*

Miratur ſuper hoc fugæ conſilio magnopere Magnus ille Odo Cluniacenſis, & quamvis Magno Turonenſium Pontifici Martino, exemplo ipſiuſmet Benedicti, mirificè addictus, tanto Tutelari utriusque iſtum, in hoc ipſo præferre non ambigit: *Nam, quam magnificum*, inquit, *illud eſt; quod paternas, ut fertur, eo deſerente opes, ad modum domicilij ſibi Spiritus Sanctus in ejus ſacro pectuſculo collocaverat, qui eſſe Philoſophorum inania ſtudia, adhuc tenerrimus cognovit, qui grandævo animo, jam tunc eremi vaſtitatem ſubire auſus eſt; quod nec ipſe quidem Martinus toto orbe mirabilis, ante eum feciſſe refertur; & quia jugum non ſolum ab adoleſcentia, ſed etiam ab ipſa infantia portavit*, &c. Ita Sanctus Odo.

Latuit Effide primum. (Aufidena in arce,) ſub tutela Apoſtolorum Principis, in Eccleſia ejuſdem, paupere juxta Tugurio Magnus puer, & jam tunc Apoſtolicum, ut ſequutus exemplum, ita imbibit ſpiritum, ultimus ipſe Italiæ, & per ſuos deinceps diſcipulos, tot tantarumque orbis provinciarum, Apoſtolus futurus.

A.C.644. *S.P.N.15.*

PIO furto Cyrillæ nutrici ſuffuratur pius puer, & totum ab hominibus ſe abripiens, ut totum Deo daret, obvio pauperi togam Romanam elargitus, cum cilicina veſte mutat, fune ad renes conſtricta, & ad talos uſque propendente; pileolo ejusdem materiei, caput adeo Auguſtum coopertus; quem ex itinere occurrens Romanus Monachus, ſacra inſuper veſte impertitur cui ſoli cognitam eremum, & ſpecum ingreditur: Eremitarum occidentis non minus Patriarcha futurus, quam Cœnobitarum, quibus utriusque deinceps regulas condidit, ipſis etiam urbibus induceos tranquilliſſimam ſolitudinem, vitam, quam uſque hodie mirantur univerſi, & ordinem, ut vocant, incluſorum. De quo videantur noſtri in regulam Commentarii, Matth. Raderus, Maurus Marcheſius, Conſt. noſtr. Benedict. &c.

A.C.647. *S.P.N.18.*

T*Ribus annis, excepto Romano Monacho, hominibus incognitus manſerat Benedictus*, in ſpeleo adeo horrido, ut tenerrimo adoleſcenti, equulei inſtar eſſet, & per longos omnino cruciatus, juxta perpetuata jejunia, & vigilias, Martyrem faceret, cum ſuper candelabrum ponere lumen tam illuſtre numini placuit, & ipſa quidē maximi Feſtorum Paſchali ſolemnitate, cœleſti oraculo Preſbytero cuidam proditus, deinceps paſtoribus, uti infans verbum innotuit; imo inſonuit quamprimū, & velut, *vox clamantis in deſerto* invaluit, Apoſtolica jam tunc vocis virtute, ita quidem, ut *ut Nomen ejus per vicina loca cunctis innoteſceret*, (verba Magni Gregorii ſunt,) *multique ad pietatis gratiam, à beſtiali mente mutarentur*.

Indoluit infero nimium à juvene triumphari, & cum deſperaret alio quovis pugnæ genere jam tunc ipſum aggredi: illo ſtatuit, quo Goliathi, quo Magni Macedones, quo invictiſſimi Cæſares, Victores victi ſunt, tantoque magis victi, quanto minus, ab imbelli muliere viri, & tanti metuebant. Et vero Romanum, & Auguſtum juvenem, auguſtiſſimæ formæ Veneribus provocabat; certus jam vincere, etiam cum veſtem ille, quo felicius luctaretur, abjiceret, donec toto cruentatum corpore, animari primum, & accendi ad pugnam videret, & ſagum jam pro toga indutum, totum in ſpinis floridum, totum purpureum, imo igneum totum, Maximæ Virginum clientem, *rubum ardentem incombuſtum*, intueretur. Tanti arcam illam Mariani pugilis, ſeptingentis poſt Benedictum annis, Seraphicus ille Franciſcus fecit, ut velut calentem etiamnum, & fumantem ſanguine inſpicere geſtiret, eoque peregrinatus coram venerari, in cujus oculis, (res admiranda!) vepretum illud ex tempore, præter tempus floruit, & virginitatis fructus, ſtupenti oſtendit, roſas Franciſco dignas, dignas Benedicto. Luc. VVaddingus Cher. Mirtius, March. &c.

A.C,698. *S.P.N.19.*

C*Oeperunt poſtmodum multi* (pergit Gregorius) *iam mundum relinquere: atque ad ejus Magiſterium feſtinare.* Et mox cauſam ſubdens: *Liber quippe à tentationis vitio, verò jure, jam factus eſt virtutum Magiſter.* Quo tempore, ne abſque Legibus diſcipuli viverent, dum Regulam meditatur, & in ſeipſo, velut ad cotem acuit accuratque omnia, à Divino dictatam ſpiritu meruit, ipſa, quæ poſt Deum, non tam fortunæ conciliatrix ipſi erat, quam Fortuna, Mater Gratiæ, & Felicitatis, Regina Cœli, Hildegardem ſuam edocente, *Vocavit*, inquit, *DEVS Benedictum in montem.* (Simbroinum,) *& compoſuit eis Regulam de ſpiritu DEI*, &c. Quam quidem Regulam, illa ipſa veritatis Mater, & ſapientiæ, & Moyſen hunc noſtrum mirificè comendans, eidem Magnæ Propheteſſæ, quantum auroræ lucem, à ſolis vinci claritate, manifeſtum eſt, tanto excellere Benedictum inſinuat: *Aurora*, inquit, *initium hujus converſationis; quæ primùm in ſolitudine, & in ſpeluncis poſt beatam doctrinam germinavit, demonſtrat: Sol autem, diſcretam, & bene diſpoſitam viam in ſervo meo Benedicto declarat*, &c. Vnde eadem Hildegardis in Reg. S.P.N. *Nihil*, inquit, *eidem doctrinæ, addendum, vel auferendum eſt, quia ei nihil deeſt, quoniam in Spiritu Sancto facta, & completa eſt.* Inde S. Petrus Damiani: *Spiritus Sanctus*, inquit, *ſervum ſuum Benedictum propria vocis organum fecit*, & S. Bruno, *B. Benedicti auctoritas maxima eſt, utpote, in quo Spiritus Sanctus loquebatur.* Gotfridus Vindocinenſis, S. R. E. Cardin. *Fuerunt*, inquit, *ante S. Benedictum Abbates, & Abbatum Inſtitutores, ſicut ante Chriſtum Legiſlator exitit Moyſes. Bonam quidem, & ſanctam legem Iudaicô populo Moyſes attulit, ſed Chriſtus Chriſtiano populo attulit meliorem. Ita Sancti viri illius*

temporis, ſecundum datam ſibi à DEO gratiam, Monachorum leges ſtatuerunt. Sed Pater, & legifer noſter Benedictus, ſicut à DEO majorem gratiam percepit, ita meliorem legem inſtituit, &c. Item Cardinales: *ſicut poſt Beatos tres Evangeliſtas, Matthæum ſcilicet, Lucam, & Marcum, eorum quartus Ioannes ſcripſit, & melius, ſic vir iſte Beatus Benedictus*, &c. Sed antiquis unum ex recentioribus, ſummæ tamen auctoritatis, Romanum Pontificem, Vrbanum Octavum addamus: *Quidquid in vita Sanctorum*, ait, *imitabile eſt, quidquid altum ſub lumine fidei*, (grandis revera ſenſus, & profundiſſimæ doctrinæ noſtrorum exhortatio!) *ad veſtram vocationem pertinet. Spirituales gratiæ, quæ alios ordines ſanctificant varietate incompræhenſibilis earum diviſionis, unam partem conſtituunt plenitudinis earum, quæ ordini veſtro communicantur: Quandoquidem illius inſtitutor plenus erat ſpiritu omniũ juſtrorum, &c.* Ita Vrbanus VIII. Sed de Regula ſatis, quam etſi ſepeſius aliiq; Caſini ſeu ſcriptam primum, ſive abſolutam contendant, Sanctus Leo tamen Nonus Pont. Max. aliique diſertè Sublaco tribuunt, docentque vetuſtiſſima Sublaci monumenta, nec juveniſis obſiſtit ætas Benedicti, quam in Samucle, ac Daniele ſpecialiter delectam novimus, quo magis Divini ſe ſpiritus gratia proderet, ac manifeſtaret. Ex cit.

A. C. 505. *S. P. N. 26.*

ETsi jam plures diſcipulos numeraret Benedictus, ſua ſe tamen ſpecu eouſque continuit donec à Monachis S. Coſmatis, ad ſui regimen Cœnobii vocaretur: minimè, ut prædixerat, diuturnum, quod quos in diſcipulis ſuis requirebat mores, ab horum nimis quam alieni eſſent. Itaque veneno, ſed nec quidquam, appetitus ſpecu ſe denuo ſua recondidit, ubi multo tempore manſit, poſtquã plures jam diſcipulos (ut ex Gregorio patet,) habuiſſet quos cum antrum illud deſerti non caperet, ſive ipſi è diverſis locis ad ipſum recurrebant, ſive Magiſter (neque enim Abbatis, junior etiamnum, etſi ante ætatẽ matureſcens, titulum admiſerat.) Alter Occidentis Antonius ad diſcipulos, pro informatione eorumdem occurrebat, & tam pro Anachoretica, (cujus ipſe deinceps plurimos ſectatores feliciſſimos habuit,) quam pro Cœnobitica vitæ ratione, præclariſſimè inſtituebat.

Ex vita MS.

A: C. 506. *S. P. N. 27.*

PRIMA Cœnobiorum ſuorum fundamenta jacit hoc anno, magnus Monaſtici Ordinis fundator, plurima jam collecta diſcipulorum mulitudine. Quorum cum alii remotius abeſſent, & magna cum difficultate, ad Scholam viræ, & ſalutis occurrerent, eorumdem miſertus pius Magiſter, tectum aliquod latius ſub quo ſe reciperent ſubſtruere voluit, Monaſterium, ipſis Ordinis tanti primitiis, omni poſteritati venerabile, Sublacenſe, primum è Schola privata, publicũ gymnaſium, maximorum deinceps Academiam Philoſophorum, nec tam mundi hujus, quam cæli ſapientum, donec Caſini, de qua ſuo loco, pleniſſimam, magno ſplendore, erigeret univerſitatem. Chrõ. Subl. Cherub. Mirt. libr. donat. Vita MS. cit.

A C. 512. *S. P. N. 33.*

MEmorabilis hic annus, & ſequentes, cum plurium Cœnobiorum haud longè à Sublaco, tum deinceps in diverſis etiam provinciis constructione, cum ad ipſum, virtutis fama longè lateque celebratum, magnus jam concurſus fieret, cœperatque cũ annis prædicationis Chriſti, & Ioannis, & multo deinceps ferventius converſioni incolarum intendere, & priuſquam Caſinum pergeret, ut diſertè notavit Gregorius, *à beſtiali mente*, & vitæ ratione irrationabili, multos ad ſaniora conſilia vocare, cujus inter miracula doctrinam poſuit idem Doctor, *&c.* inquit, *nolo te lateat, quod Vir DEI inter tot miracula, quibus in mundo claruit, doctrina quoque verbo, non mediocriter fulſit*, &c. Quo quidem factum omnino credendum eſt, ut priuſquam Romanæ urbis nobiles aliique viri illuſtres ac potentes, Monaſteria ejuſdem amplis poſſeſſionibus dotarent, ipſe & primi ejus diſcipuli, collatis concurrentis populi ſymbolis, & eleemoſynis, aliquot annis viverent; *Factumque eſt*, ait Magnus Eccleſiæ Doctor, *ut ex illo jam tempore à multis frequentari cœpiſſet: qui cum ei cibum afferent corporis, ab ejus ore, in ſuo pectore alimenta referrent vitæ.* Ex Monim. Sublac. Cherub. Mirtio, Cajet. Marcheſ.

A. C. 520. *S. P. N. 41.*

INnotuiſſe jam pridem Romæ non fama ſolùm, Patriarcham Sanctiſſimum, ſed ex facie atque operibus, cum ex Venantio Fortunato illius ævi ſcriptore conſtat, tum

tum ex epiſtola Sancti Remigii, & viciſſim ad Remigium Benedicti; quam etſi convellere quidam niſi ſint, perennat nihilominus conſtans traditio, ipſaque fidem meretur ſancta antiquitas, & communicatio ejuſdem antiquæ traditionis, ante ſeptingentos jam penè annos, ipſa etiam antiqua, ubi tunc indubitata, ita religioſius obſervanda, nec ita temerè, nulla ſufficiente cauſſa trahenda in dubium, quam florentiſſimum ſanctitatis opinione Rhemenſium Monachorum collegium apud ſe ſummo in pretio, & æſtimatione habitam, caſſitatibus non minus tunc celebribus ſanctitate ſub Anno Ch. 1000. ex ſpeciali tranſmiſerat dono religioſæ affectionis. Et ſanè Vaticano jam tunc Cœnobio præfuiſſe, (ubi tria poſtea Monachorum collegia, & quartum inſuper Virginum Cœnobium religioſa diſciplina inſtituit, haud verò abſimile eſt, quod tamdiu à ſuis abeſſe non poterat, niſi majoris cauſa fructus atque utilitatis, dum *ad Principis Apoſtolorum Confeſſionem ſedulo excubaſſe*, à Beato Venantio memoratur, quod ipſum *ſedulitatis* verbum, nemo non videt, & temporis diuturnitatem, & ſtudium atque induſtriam notàre, *excubaſſe* autem ſollicitudinem, & munus aliquod ſubindicat, uti paſtores benè dicuntur pro gregibus ſuis excubare. Quod autem *cum auxilio ſacri corporis*, (Divi Petri Apoſtolorum illi conditi Principis,) *plurima patraſſe ſigna virtutum*, dicitur manifeſtum omnino reddit, cum auctoritate illic præfuiſſe, cum præterea ſexcenta alia ſuppetant argumenta, ſimulque tot familiariter colentium Romanæ Vrbis procerum doceant, & donationes, & quorum aliquot ſuperſunt uſque hodie litteræ donationum, Benedictum per hæc tempora, Romæ, & pluries, & diutius commoratum, priuſquam ab Euticio, & Tertullo Patriciis, ut mox videbimus pro familiari neceſſitudine, ſuique animi pabulo, & filiorum inſtitutione atque oblatione, inviſeretur. Venant. Fortun. Hincmarus Archiep. Flodoardus Hiſt. Rhem. l. 1. c. 12.

A.C. 523. *S.P.N. 44.*

REverterat ſuperiore anno Sublacū S. P. N. ſolitudinis amantior, quam ejus, cujus jam puer faſtidio afficiebatur urbis, & frequentiæ, ut, etſi occupatior tanti condendi Ordinis magna molitione, quietius nihilominus, quantum ſinerent labores, cùm ſibi intenderet, tum corpori ſacræ quam condiderat Reipubl. invigilaret univerſo. Traxit tamen, etiam urbem in ſolitudinem tanti viri deſiderium, ita ut viri Patricii, & poſt Cæſares maximi, Sublacenſia deſerta, ſplendori urbis præferrent, & ad ſolem inde Occidenti Orientem, tanta ſydera reſpicerent. E quibus Equitius, ſive Euticius Senator, Tertulluſque Patricius, hoc ipſo, quem Gordianus annotavit anno, religioſiſſimo ſtudio occurrere. Verſabatur tunc magnus legiſlator, in Sanct. Clementis, (columbariam poſteri dixere,) ad lacus Sublacenſis ripam Monaſterio, in quo hortū pomiferum plantáverat, ſolitus ipſe tantis, alijs negotiis, hæc etiam jungere, ne qui in aliis omnibus, ſuis exemplo eſſet, in labore deeſſet manuum, cui poſt ipſum tanto promptius Carolomanni, Rachiſii, aliique Reges, & Principes, manus quoque ſuas ſtrenuè adhiberent. Nec tam ſalutatores venere illi, quam ſupplices, ut ſe, ut ſuos, ut ſua omnia Benedicto commendarent, rogarentque commendatis haud aliter atque domeſticis conſulere, Romam ſæpius occurrere, cœpta illic feliciter, proſequi conſtanter, urbiumque Principem, & per hanc orbem, atque Orbis Imperatorem, immò cœlum ipſum demereri. Obtulit uterque præter alia tantis digna Principibus munera, & donationes, ſuum quiſque chariſſimum proprij pectoris pignus, Auguſta proſapia filios, Maurum Equitius matre Iulia editum, duodecim tunc annos natum; Tertullus Placidum Fauſtinæ matri chariſſimum, Boerio Severino gratioſiſſimum, qui Placidum eodem poſtea in Cœnobio complexus eſt, multaque ejus etiam gratia contulit, & donavit Sublaco, quod Elpis, quam conjugem meruerat, Fauſtinæ ſoror eſſet, haud minore ſtudio erga Placidum, quam ipſa mater affecta, in quo deinceps, virtutis, & ſanctitatis famam, ſupra omnia neceſſitudinis jura reſpexerat, & adamaverat. Et mirum ſanè, ſeptuennem etiamnum, dilectiſſimū diligentiſſimas à ſe tam promprè dimiſiſſe, Tertullum obtuliſſe, ut appareat, quantum ſe Patrem ocularis parentibus Benedictus commendaverit, ut ipſius filios mallent eſſe quam ſuos: minuſque mirandum ſit, quod ipſe poſtmodum *Maurus* tantus teſtis conteſtatus de tanto Patre eſt, tanto numero, qui ſe paternæ ejus fidei crederent confluxiſſe, ut priuſquam vita excederet, *tanta Domino millia, acquireret perfectorum Monachorum*, tanto-

rum tantus pater lectiſſimorum filiorum. Ex Gordiano, Monim. Subl. Cherub. cit. Cajetan. Margarino, Thoma Porcachio, Ioann. Petr. Villa de canibus, Marcheſio, &c.

A.C.524 *S.P.N.45.*

IVſtinus Imperator, exporrectis ab Occidente ad ipſum etiam Orientem ſanctitatis radiis, & fulgoribus Benedicti; factam eidem à Tertullo patricio donationem, *Imperiali ſanctione roborat*, & ad illuſtrandum etiam Orientem ſua ſive per ſeipſum, ſive per ſuos ſuaque Ordinis Monaſtici Inſtituta, præſentia ſolemniter invitat, & verò etiam ampliſſimis ad id ipſum donationibus attrahit, etſi ante Iuſtiniani Imperium, non conſtet pro certo, Colonias in Orientem deſtinatas, priuſquam Græci etiam Monachi, inde ad ipſum occurrerent; & Magno ille *Patri ſuo Baſilio* tantus filius, ſic etiam ipſe in ſuæ coronide Regulæ Baſilium appellat,) in reſtituenda, & colligenda multis in locis ac Regnis ejus familia, præclariſſimam, & gratiſſimam operam navaret, tanto magis ad Benedictum, & promptius reſpicientibus Baſilianis, quanto diligentius ipſe Baſilium coleret, patrem agnoſceret, pleraque & potiora ejus Regulæ in ſua haberet, ejusque & nomen, & ſanctitas, atque apud Cæſarem auctoritas mereretur. Ex Moniment. & Donat. Sublacenſ. Chron. Cherub. Mirtii Anaſtaſio, Cajetano, & cit.

A.C.525. *S.P.N.46.*

COnfluentibus ad S.P.N. non illuſtribus ſolum, & patriciis Romæ, & Italiæ viris, ſed etiam variis, & ſub vario co-uſque inſtituto viventibus viris Religioſis, tanta ejus Sanctitatis fama illectis mirificè conſuluit Italiæ Magnus legumlator, & magnum illum titulum meretur, quo uſque hodie per totum terrarum orbem, magnus Monaſtici Inſtituti per Occidentem non ſolum Author ſed & *Reformator*; S.R.E. & Martyrologii Romani verbis celebratur; quibus, non de diſcipulis, ſed de ipſo dicitur: *Monachorum diſciplinam in Occidente penè collapſam reſtituit* (quod ad Monaſteriorũ antiquorum reformationem nemo non ſpectare videt,) *& mirificè* (novam ad ſe conditam.) *propagavit*, novis inſuper plurimis (teſte Sanct. Mauro: *tot Sanctorum exiſtens Fundator Monaſteriorum.*) Sub hoc ipſum tempus per Italiam ſparſim univerſam exædificatis; quorum aliqua, ſua ipſe præſentia honoravit, alia deſignata, manu propria Idea (quam utinam non minus quam Regulam, tanti majores, litteris ſaltem deſcriptam, poſt tot primævæ modeſtiæ ædificiorum ruinas, poſteris tranſmiſiſſent) tãtus Architectus ipſe architectatus eſt; ut de prodigioſa illa nihil Idea dicam, quam, mirabiliter præſens cum etiam abſens eſſet, ſuis de ſtructura anxiis diſcipulis prope Terracinenſem urbem, teſte magno Gregorio deſignavit.

A.C.526. *S.P.N.47.*

CElebre jam ſub hoc tempus Benedicti in Galliis nomen, apud Remigiũ in primis Rhemenſium antiſtitem, qui erſi Pontificem dignum cathedra ageret, quidquid tamẽ à publicis otii conceſſum Monaſticis dabat ſuiſque Cathedralibus Aſcetis exemplo præibat, ita ut haud abſque fundamento Trithemius, Andreas Bambergenſis, Chriſtophorus Hartmannus aliique, Remigium noſtratibus adjungerent, ita pendentem à noſtris, ut alios quoque multos, eodem traheret, magnus Benedictini Ordinis, ante Maurum in Galliis promotor atque propagator. Illi familiaris admodum fuit Romanus S. P.N. lectiſſimus diſcipulus (alius ab illo Sublacenſi, qui & ipſe in Galliis tunc vixit, & Remigio innotuit) Vigilii Papæ conſobrinus, Mentuniacenſis poſtea Abbas, egregia ſanctitate Monachus, quem pro ſua & Magiſtri dignitate Remigius plurimum coluit, incertum, qua primum occaſione in Gallias delatum, utrum petente, poſtquam Benedictus per litteras eidem cognitus eſt, Remigio; an potius ſingulari Numinis deſtinatione. Certè ſic meruit de Galliis, & Rhemenſibus Romanus, ut Remigio tranſeunte ad ſuperos, ipſe eidem ſuccedere in Pontificatu cogeretur primus è noſtris inter Galliæ Pontifices, & vere ut loco, & honore proximus Remigio, ſic & meritis atq; eximia vitæ ſanctitate. Chriſt. Hartm. Conſt. Cajet. & citati.

A.C.527. *S.P.N.48.*

NEc infelicior Galliis Germania, eadem ex Schola S. Fridolinum meruit, qui regio apud Scotos genere edit⁹, pro Chriſto ſponte exul, & peregrinus, viatoris vulgo nomen obtinuit, inter primos ex Ordine Apoſtolos, merito cenſendus: *Sanè verò*, inquit erudititiſſimus Coccius, *ſicut D. Benedicti diſciplinam, Alſatia noſtra benignè complexa eſt, ita eam longè lateq; Sancti Patris alumni, inſigni meritorũ, & rectè factorum*

rum gloria repleverunt. Quorum Principem, referunt Veterum Annales, S. Fridolinum, Regio Scotorum ſanguine editum, cognomento Viatorem, quod ad cultum Religionis Chriſtianæ inferendum multas terrarum oras indefeſſus obiret, &c. Is tranſitis Vogeſi jugis, in Alſatiam devenit, & Argentoratum ſubiens, incolas partim vana Deorum ſuperſtitione adhuc obtenebratos: partim Arriana ſcabie infectos, Chriſtum ſervatorem ac ſanam fidem condocefecit. Mox Rheni littora legens, non ſine Divini verbi præconio, multorumq́; parta ſalute Seckingam, olim Sacconiam nuncupatam, deveniens, in ea geminum domicilium, virorum unum, alterum ſanctimonialiũ figere cæpit, &c. Iamq́; alios etiam populos ad ſalutarem doctrinam adducendi, magno ac cæleſti quodam igne vir Apoſtolicus ardens, primo ad Burgundionum fines, mox longa ac difficili peregrinatione ad Griſones progreſſus eſt. Exinde Conſtantiam, & per montem Vocetium aſpero itinere Claronam appulit, populoſq́; ab Idolorum cultu abſtractos ad Chriſti lavacrum perduxit, &c. Huc uſque Coccius. Vt videas, quantum ſuperſtite etiamnum, & rerum in Italia ſatagente Benedicto, primi ejus alumni, *excitato* in ſe Magiſtri, *cui ipſe inſervierat Spiritu*, pro Eccleſia, & Regno DEI laboraverint, de quorum deinceps laboris profectu ac fructu, mira audiem⁹. Iud. Coccios in vicla Dagoberti. Chron. Alſat. Nottarus Abb. Ioan. Leſlæus, Arn. Duac.

A.C. 527. *S.P.N. 49.*

MIrificè effloteſcit reſtituta plurimis Europæ in Regnis diſciplina Monaſtica, per Galliam inprimis, Hyberniam, Scotiam, quibus etſi incertum, quo primum anno, novi à Benedicto ſconditi, & tantopere à viris ſanctiſſimis comptobati Ordinis, felix fama innotuerit, certiſſimum tamen eſt, cum plurium monimentorum, & authorum fide tum magni Rhemenſium Antiſtitis Remigii aſſertione, toto jam orbe tanti Magiſtri, & Legumlatoris nomen inſonuiſſe, qui aliquot, ante hunc, annis, ob hoc ipſum, in DEI laudes, & gratiarum actiones erumpens, cum tantopere jam tunc DEI in Benedicto magnalia ſuſpexiſſet, argumẽtum nobis præbuit, de cæteris ominandi, *gratias Tibi Chriſte Redemptor clementiſſime*, inquit, *qui noſtra tempora, tanta ſublimaſti gratia, ut in ſpeciali famulo tuo Benedicto, tota te per orbem magnificet Eccleſia, &c.* Quo quidem haud video, quid amplius de tanto magiſtro, à tanto Pontifice dici potuerit, ex quo, de præſentiore ſaltem ipſi, in Gallis fructu, oculato, & tantæ fidei teſti animi accommodans, multa alia facilè conjecteris.

A. C. 529. *S.P.N. 50.*

TANTO Novelli Ordinis flori, refloreſcenti veterum Ordinum novitati, nimium invidens cacodæmon, dum nihil non contra molitur; Presbyterum quendam contra Monachos excitat jurati ſſimum tanti hoſtem boni odoris, & floris Florentium, mille deinceps hoſtium anteſignanum, qui cum in Benedictum, nec veneno quidem potentiſſimo quidquam poſſet, in diſcipulos ſaltem tanti Magiſtri, grande ſcelus machinatus, parum habuit, ſi corpore perderet, ſi fortunis quas pridem ſiſerant exueret, niſi æternæ mortis reos faceret, & quæ omni charior vita, fama, & tanti patris gloria filios, diſpoliaret. Inventum ſcelerati ingenii ut nequiſſimum, ſic turpiſſimum, Gregorius retulit, ut de induſtria ſuperſedeamus. Mœrorem ex ſcelere presbyteri, & diſcipulorum periculo, Sanctiſſimi Patris, gratioſiſſimo ſolatio DEVS ipſe ſuſtulit: Gordianum lectiſſimum ejus diſcipulum, imò ſolantis verba Numinis, & ad Apoſtolatus vocantis munus ac dignitatem, audiamus? *Vt quid dulciſſime ac dilectiſſime Benedicte triſtaris? Te namque elegi, ex omnibus incolentibus orbem: Tu Evangelij mei tuba cæleſtis exiſtes; Spiritu meo repletus. Surge jam, & vade ad Caſtrum Caſinum, & populum ejusdem Provinciæ, qui adhuc idolorum nefandis cultibus ſervit, & in quorum præcordiis Sathana verſutia regnat, ſermone vivifico prædicans, meum ad cultum convertere ſtude: quia tecum ego ero, & non te deſeram, & confundam omnes adverſarios tuos. Proficiſcere Idolorum ad pugnam, confortare, & eſto robuſtus, &c.* Ita Gordianus. Proinde, ſolemniore jam Numinis vocatione ac juſſione, (ne filiis ſuis Apoſtolico exemplo deeſſet) ipſe etiam Prædicationis munere, ſtrenuè functus eſt; ſuumque caput, ſi ita Numini viſum Gentilium furori libens objecit; Nam in montem Caſſinum concedent: *Vbi vetuſtiſſimum fanum fuit* (verbis Magni Gregorii referimus.) *In quo ex antiquorum more Gentilium, à ſtulto ruſticorum populo Apollo colebatur. Circumquaque etiam in cultu dæmonum luci ſuccreverant, in quibus adhuc eodem tempore, infidelium inſana multitudo, ſacrificijs ſacrilegis inſudabat. Illuc itaq́; vir Dei perveniens, contrivit idolum, ſubvertit aram, ſuccẽdit lucos, atq́;*

in ipſo templo Apollinis, Oraculum B. Martini, ubi vero ara ejuſdem Apollinis fuit, Oraculum S. Ioannis conſtruxerit, & commorantem circumquaque multitudinem, prædicatione continua ad fidem vocabat, &c. Ita locus olim celeberrimus, frequentiſſima, & ornatiſſima Vrbe (quam nobilem Romanorũ Coloniam Livius, Illuſtriſſimam Latinorum civitatem Strabo, appellant) egregiè cultus, Marci præcipuè Varronis Illuſtri Domicilio, & Amphitheatro, Tullio Ciceroni cõmendatiſſimus, ſingulari Numinis providentia ac benevolentia, Sanctiſſimo Patri noſtro reſervatus eſt, quo nimirum *nemini poſt Beatos, & primos* (ut loquitur B. Fauſtus) *Chriſti Apoſtolos ſecundus*, ejuſdem Collegij Apoſtolici Principibus Petro, & Paulo, in præcipua Europæ, imò univerſi portione Italia, ſimili legatione ac functione ſuccederet, eamque provinciam, quæ cæteris longè obſtinatior, longo ſanè errore pertinacior multa, & in ſcelere audentior, ſua denique conſtantia edomaret. *Quippe dæmonum Idololatria* (ut benè obſervavit, in ſuis Abbatum Caſinatum elogijs eruditiſſimus Scipio.) *Tam altè Caſini radices egerat, ut miſſi poſtmodum,* ab ea provinciæ perverſione) *in eam Regionem ſanctiſſimi Epiſcopi, Severus inprimis,* (*quem ſpectata virtute celebrem*, deque re Chriſtiana optimè meritum, duobus Cõcilijs interfuiſſe comperimus,) *eam tamen aſſidua prædicatione, crebriſque miraculis convellere nequiverint: Idolorum ſacrificulis ſacrilegas aras ac Fana, inq; animis oppidanorum penitus infixam ſuperſtitionem, acerrimè propugnantibus.*

Meminit migrationis ejuſdem è Sublaco Caſinum, Cæſar Baronius. *Hoc ipſo,* inquit, *anno Magnus ille Benedictus, ex anguſtijs Sublacenſium montium, Divino monitu egreſſus, Caſſinum petens, ad cujus Montis radices, erat ſita villa M. Varronis, illic excitato Monaſterio Monaſticum Ordinem mirifice propagavit, &c.* Corrigendum tamen in paulo poſt conſequentibus venit, dum pergit: *Vt autem ad Caſini montem, Chriſti Athleta divinitus vocaretur, certatim, quod adverſus dæmones, mox ibi eſſet initurus, cauſa fuiſſe videbatur. Neſcio enim, qua incuria dormitantium Epiſcoporum, qua longè lateq; in Chriſtiano orbe extincta erat Idololatria, in monte illo altioribus fixa radicibus, adhuc vigebat. Ibi namque fortis armatus, tanquam Impietatis arce munitus* (Quæ ſumma Imperatoris noſtri Benedicti laus eſt, hoſtẽ, unico denique hoc præſidio, aſylo atque propugnaculo exturbaſſe) *cultum à ſibi ſubditis infeliciter exigebat: ſed cum fortior ipſo venit, penitus cedere cogitur, &c.* Præclarè de Benedicto temerè nonnihil, de Sanctiſſimorum Epiſcoporũ oſcitantia, quorum nos plures ſcimus, inquit Scipio, in loco expurgando, & expugnando, ſtrenuè, fructu tamen aut nullo, aut modico, quemque ſceleris vorago, mox voraverit laboraſſe. Sed de hoc alibi. De concluſi illic anguſtiatique inferni Principis, lamentis ac molitionibus, plura Magnus Gregorius, & ex hoc Baronius, quæ conſulto hîc præterimus, iſtum autem, quin denuo admiratione defixum, ſuper ſucceſſu felici Sanctiſſimi Patris noſtri, & felicitate Caſini, recitemus, præterire non poſſumus: *At, quis Dei conſilium,* inquit, *non magnopere admiretur? Dum conſiderat eodem fermè tempore, quo in Oriente Monachiſmus eſſet magna ex parte collapſus, compluribus ex iis, à fide Catholica, ad diverſos Hæreſum errores deficientibus, aliis quoque ab illo veteri inſtituto rigido in delicias prolabentibus: eodem, inquam, tempore, in Occidente inſtaurari, atque longè lateque diffundi obſervantiam Monaſtica diſciplina, eamque adeo fæcundo germine propagari, cum veluti è ſurculo prægrandium exorta ſint frugiferarum arborum ſylva, quæ univerſam repleverint Occidentalem Eccleſiam; extiteritque locuples Seminarium, ex quo plurimi progreſſi ſint, Sanctiſſimi diverſarum Eccleſiarum Epiſcopi: nec defuerint ex iis, qui in throno Apoſtolico conſidentes, univerſam Catholicam Eccleſiam, cum vehementiores urgerent fluctus* (id ingens noſtrorum de univerſo periclitante, & immortale meritum, ſuo loco memorabimus) *conſtantiſſimè gubernarint: progreſſiq; ex eodem ordine Monachorum ſint, qui Apoſtolico munere complures barbaras nationes, Chriſti jugum ferre impatientes, tandem ad Chriſtianam fidem ſpontè capeſſendam converterint: prodierintq; alij, qui ob ſuſcepta grãdia pro Religione certamina, ſint victores conſequuti coronam Martyrij. Prætermimus modo illos, qui ſacrarum rerum ſcientia nobiles, inter ſcriptores Eccleſiaſticos floruere; nec numeramus, quæ numerari vix poſſint, ſacrarum examina Virginum, ſicut nec facilè ſit recenſere, quot ex hoc uno, verè dicendo ſui humilitate fonticulo, immenſa flumina ſint derivata: quot, inquam, ex Benedicto, diverſorum Ordinum ſint progreſſa agmina Monachorum, qui licet diverſo nomine, in Eccleſia Dei, circumamicta varietate cenſeantur, inſtituti tamen eſſe S. Benedicti, & ab ipſo progredi gloriantur. Hæc tãta tibi hic, uno intuitu, tanquã immenſum Cælum in parvo globo deſcriptũ, inſpiciẽda obiter*

modo

modo proponimus, quo ſentias, facturos operæ pretium, ſi tanti viri primordia atque progreſſus, temporum ratione diſtinctos, quantum licuerit, Annalibus interſeramus, atque cum opportuna ſe occaſio dederit, ejuſdem contigerit meminiſſe. Huc uſque Baronius.

A.C.530. *S.P.N.51.*

DVM diſcipuli paſſim alijs in diverſas mundi effuſi plagas, Chriſti ſimulque Benedicti patris legem promulgant, totum ſeipſe Archidux noſter hoc anno in evellendis radicitus Idololatriæ per Italiam Reliquijs impendit, & , ut loquitur Magnus Eccleſiæ Doctor Gregorius *Prædicatione continua* (ne putes, unius diei opus fuiſſe) indomitum populum edomat, frendente ſimul infero atq; ingemiſcente, adeo firma atque antiqua poſſeſſione ſe ejici, nec jam dolorem porro diſſimulante, quin lamentis atque ejulatu maximis proderet, eoque ipſo rei ipſius magnitudinem, & Benedicti merita, vel invitus commendaret. Apertam hac cacodæmonis, & inferni Principis Confeſſionē, prolixius idem Gregorius deſcribit, & conatus atque ſtratagemata à Benedicto cùm fortiter, tum ſapienter eluſos recenſens, ſic inter alia inquit: Sed antiquus hoſtis, tacitè non ferens, non occultè, vel per ſomnium, ſed aperta viſione ejuſdem Patris oculis ſeſe ingerebat, magnis clamoribus vim ſe perpeti conquerebatur, ita ut voces illius etiam fratres audirent, quamvis imaginem minimè cernerent. Vt enim diſcipulis ſuis venerabilis Pater dicebat, corporalibus ejus oculis idem antiquus hoſtis teterrimus & ſuccenſus apparebat, quin in eum ore oculiſque flammantibus ſævire videbatur. Iam verò, quæ diceret, audiebant omnes; prius enim hunc vocabat ex nomine. Cui cum vir Dei minimè reſponderet, ad ejus mox contumelias erumpebat. Nam cum clamaret dicens: Benedicte, Benedicte, & eum ſibi nullo modo reſpondere conſpiceret; protinus adjungebat, maledicte non Benedicte quid mecum habes? quid me perſequeris? &c. Ita Gregorius de Principe tenebrarum ut ex dolore hujus jacturam, & cladem, ex his de gloria, & victoria Imperatoris, & Apoſtoli noſtri facilè omineris.

A.C.531. *S.P.N.52.*

QVanti autem meriti, quantæque authoritatis Sanctiſſimus Patriarcha noſter haberetur, hoc denique anno manifeſtius conſtitit univerſis, quando per occaſionem Generalis Concilii, quod Bonifacius II. ſub hoc tempus Romæ coegerat, raro exemplo evocatus, cæteroſque inter Chriſtiani orbis Pontifices, & Chriſti ſacerdotes conſidere eſt juſſus. Illic nomen etiam ſuum appoſuiſſe compertū habemus, ex vetuſtiſſimo M.S. codice Bibliothecæ Vaticanæ, Pauli V. Pont. Max. juſſu, ex Bobienſi Cœnobio deportato, & à M. Ant. Scipione citato: Prodente nimirum fama Benedictum: Eo quod jam tunc *liquido omnibus patuit*, *quod virum venerabilem*, teſte Gregorio, *latere nil poſſet, in cujus auribus tacitæ etiam cogitationis verba ſonuiſſent, &c.* Et, qui Prophetico non ſolùm, ſed *Spiritu Iuſtorum omnium plenus*, de plenitudine utique illa, ſacro illi, collecto in nomine Divini Spiritus Patrum Senatui, tanto uberius communicare poſſet, quanto magis in ipſo Sancti Spiritus gratiam, & gratiæ abundantiam, recens victoria, tot ſigna, & prodigia, vox populi, vox Dei loquebantur, & nemo nō ex illis, ſuſcipiebat, & venerabatur. Retentus eodem anno, ſuis per urbem Cœnobiis conſuluit, & petentibus Pontifice, ac proceribus, plura deinceps per eādem Monaſteria cùm noviter inſtituit, tum antiqua reformavit: ſuccrevitq; hoc ipſo ſtatim tempore, cum placeret tantopere ſummis Pontificibus, & Eccleſiæ Chriſti univerſæ, Divinum hoc ordinis Monaſtici inſtitutum, ut teſte egregii nominis, & eruditionis Doctore, Raulino aliiſque *Romæ tunc, vigente cœleſtis patriæ deſiderio, omnes Eccleſiæ Titulatæ atq; collegiatæ* (res admiratione immortali digniſſima?) *Monachales factæ ſunt; Quinimo Beati Petri Eccleſia tribus Monachorum Collegiis, & eorum frugi vita adornaretur, &c.* Ita citatus Author, &c. & præter alios multos Cajetanus, Margarinus, Marcheſius, &c.

Certè ut aliquas ſaltem, cum ſuperſtite etiamnum S.P.N. tum non multo poſt ejus glorioſum ad cœlos tranſitum, Specuenſi Congregationi ſeu juncta ſive ſubjecta, è Monimentis, Caſinatis, Sublacenſis, S. Pauli Romano aliorumque Cœnobiorum memoremus; fuere ordinis noſtri tria inprimis juxta Vaticanum, primum S. Stephani, ſecundum SS. Ioannis, & Pauli, tertium S. Martini præcipui Tutelaris Benedictini nomine, in quibus, uti & Lateranenſi S. Pancratii, & SS. Ioan. Bapt. & Evangeliſtæ Sanctiſſimus Patriarcha Chorum, & Scholas inſtituit, eoque de Rom. Eccleſia, & Vrbe mirifice meruit: *Fundo*, ait Alphonſus de S. Victore, *e ſcuela publi-*

cas

cas en Roma que fuera de ſer todos los Monaſterios de noſtra Sagrada Religion, univerſidades, y todas las univerſidades, Monaſterios de nueſtra ordem, &c. Et vaticanis quidem Tranſmundum præpoſuit, Lateranenſi Valentianum, quo dictante multa Gregorius Magnus de vita S.P.N. excepit, & poſteris commendavit. Ita S. MARIÆ Majoris, ita S. Laurentii, & cætera Patriarchalia Monaſteria, ſive de novo fundata, ſive novo Legislatoris noſtri inſtituto reformata ſunt; ita ut nullius deinceps Regulæ niſi Benedictinæ in Conciliis univerſalibus mentio habeatur, & Monachi (ut ex ipſiſmet actis patet) omnes ad illam remittantur. Sic in ſola urbe, præter jam dicta Cœnobia duæ, & viginti aliæ Abbatiæ, ejusdem ordinis, diverſis in Diplomatibus nominantur: SS. Coſmæ & Damiani in Vico aureo; S.M.V. in Monte Aventino: S. Sabini Epiſcopi: S. Cæſarij in Palatio: S. Pancratii via Aurelia; S. Thomæ juxta forum Claudii alias juxta formã claudianã; S.M.V. in capite, alias caſtro Aureo; S. Blaſii inter Tyberim, & portam S. Petri; S. Blaſii juxta Trajani Palatium; S. Laurentii in Paniſperna; S.M.V. in capitolio, ubi eſt ara filii Dei, S. Agathæ in Suburra; S. Sabæ, cellæ Novæ; B.M.V. in Pallaria; SS. Alexii, & Bonifacii; S.M.V. in Monaſterio juxta S. Petrum ad vincula; S. Trinitatis Scotorum; S. Silveſtri inter duos hortos; S. Agnetis Virginis extra muros; S. Anaſtaſii via Oſtienſi; S. Valentini juxta pontem extra Vrbem via Flamminia; S. Gregorii in Clino Scauri, ut de plurimis aliis, quorum hodie penè omnino intercidit memoria, ſileamus. Ex quo manifeſto apparet, quantum Romæ conſuluerit, tanta multitudo, primævo inprimis in flore Ordinis tam benè inſtituti Religioſorum quorum pleraque eum non unum ſolummodo ſæculum, ſed plura incoluiſſe Monachos, quamplurimis inſtrumentis litterarum poſſit edoceri, & ex his pleroſq; Romanorum Pontificum ad annum uſque Chriſti milleſimum centeſimum, ad Petri Cathedram, ſummumque orbis Chriſtiani Imperium conſtet extractos atque ſubvectos, nemini non rem ſerio expendenti patebit, quot, quantoſque Eccleſiæ ampliſſimus hic Ordo paſtores dederit, quorum non nemo, ſupra centum triginta numeravit, de quo numero, etſi necdum certi quid ſtatuamus, donec tamen tot Romanæ Vrbis Eccleſiarum, & Monaſteriorum tam diuturna poſſeſſio, maximam omnino inde Pontificum copiam prodiiſſe, quam productis in publicum documentis, & diverſorum Monaſteriorum monimentis, ut extra controverſiam deinceps res verſetur Monaſtica, ſperamus cum tempore evidenter demonſtrare.

Ipſo anno, Romæ agentem, & commorantem Sanctum Patrem, fama concitatus tantæ virtutis atque ſanctitatis, convenit, & veneratur, magnus ille Turibius Palentinæ poſtea ſedis Epiſcopus, attonituſque ſublimioris vitæ exemplo, accenſeri tanti Magiſtri diſcipulis, ſuppliciter ab eodem expoſcit, ac meretur, quod ipſum familiaris Turibio S. Maximus noſter, Cæſar Auguſtanus Archiepiſcopus, his ipſis verbis diligenter annotans: *Aera 569.* inquit, *Thuribius Palentinus à Sancto Benedicto Romæ accipit habitum.* Dignus revera tanto Magiſtro diſcipulus, de çujus meritis, uberius tractabimus.

A.C. 532. *S.P.N. 53.*

IDEM, de quo nunc primum Turibius, in magnæ ſpem ſementis, & meſſis Hiſpanias repetit, adjuncta inſigni Monachorum Colonia, quam in magnum ſane opus, cum infidelium atque hęreticorum Regnis illis incumbentium, ad gremium Romanæ Eccleſiæ adducendorum, tum ſanctioris vitæ, & diſciplinæ Monaſticæ latius propagandæ, ipſe Sanctiſſimus Archidux Monachorum, maximo Hiſpaniarum fructu eidem addiderat, exquiſitiſſima ſemina recens ab ipſomet plantatæ, Religioſæ perſectionis. Enumerat ex ijsdem aliquot, oculatus rerum teſtis S. Marcus Maximus Cæſar Auguſtinus: *Euphemium, Exuperium, Venantium, Adelphiũ, Exuperantium; quorum aliquot*, inquit, *de facie novi.* Qui ad diverſas poſtea extracti Cathedras, admirabili Sanctitate Pontifices, Hiſpaniam univerſam mirificè illuſtrarunt. Ex M. Max. Hiſt. Iuliano, Laurentio Ramirez, Franciſco Bivar. Conſt. Cajet. Alfonſo de S. Vict. Mauro Marcheſio, &c.

A.C. 533. *S.P.N. 54.*

MAgnum in Oriente etiam, non ſolum Occidente, Benedicti nomen, apud Iuſtinianum inprimis cognatũ Cæſarem plurimũ potuit; qui ſub hoc ipſum tempus, & ipſe Benedictinorum non unã ſed plures Colonias, novæ Romæ, & diffuſiſſimo Orientis Imperio mitti efflagitavit, & ad varia, per diverſa Regna ejuſdem, ac provincias, conſtruenda Cœnobia,

Digitized by Google

bia, Auguſta ſanè liberalitate, maximas opes, & poſſeſſiones obtulit; *in provincia* quidem *Bizacena, Carathum, Gitim, Iſiriã, Lymnidem, &c. in Ægypto, Thmuces, Afroditum, Peluſium, Nicium, &c. in Thracia, Patticum, Libiſſam, &c. juxta Alexandriam: Ariſteum, Vicundium, Talaim, &c. juxta Antiochiam, ullam Sycamam, & modia terræ viginti millia: juxta Damaſcum, Nemeſeam, Hertobolim,* & plurima alia, de quibus omnibus, nimis quam diſertè, ipſa litterarum, & diplomatum nec non M. SS. Codicum, diverſiſſima, cum Sublacenſis, tum Caſinatis Cœnobiorum, monumenta, ut ad illas, in fine Hiſtoriæ Oſtienſis, recurrere non oporteat, quibus priſca ſimplicitate ſcriptor, dum teſtium ſubnotaret nomina, inſignia cujuſq; familiæ notans, Leonifer, Lucifer, &c. fidē ſuã ſuſpectam reddidit, & ex diverſis cùm Iuſtini, tum Iuſtiniani Impp. aliorumque donationibus, compendio facto, inſcitè potius quam perfidè agens, fidem, quam maximè aſtruere videbatur, non meruit, plurimis aliis documentis, donationes ampliſſimas confirmantibus; & multa Italiæ quoque Tyrannorum, quæ Cæſares contulerant, ratihabitione firmata, cum neque Auguſti ſuo in Occidentem juro cederent, & donationes è jure ſuo facerent, etſi roganda quoque illorum gratia eſſet, qui alieno Imperio, & poſſeſſionibus per tyrannidem incubabant.

Meruit, & de Oriente tantopere Magnus noſter Legumlator, tantumque meruit, ut vetuſtiſſimi Græcorum Eccleſiarum Faſti, miniato charactere tanti Tutelaris nomen, inter feſta, ſeu duplicia reponerent, & præter Romanæ Eccleſiæ, (ut in plurimis ſolemnitatibus aliis,) conſuetudinem, non duodecimo, Calen. April. ſed pridie Iduum Martii, Magni Monachorum Patriarchæ diem Natalem his ipſis verbis, interprete Genebrardo, deſignarent: *Sanctus Pater noſter Benedictus.* Dignam Magno Baſilio Magiſtro rependente vicem Magno Benedicto, qui cum in Oriente non minus, quam Occidente, ob invaleſcentes hæreſes, diſciplina Monachica plurimũ nutaret, opportunè ſubvenit, ſuoſque illuc lectioris notæ diſcipulos deſtinans, plurima Regna immortaliter demeruit. Minimè auſo reclamare, quocunque ſuos mittere rogaretur Sancto Patre, ut cui volente id fieri, ac jubente Numine, certum eſſet, uti diſertiſſimo è cœlis oraculo edoctum S. Fauſtus diſcipulus affirmavit. Ex cit.

A.C. 534. *S. P. N. 55.*

NEque verò Aſiæ ſolum contentus conſulere, & Bizantinis provinciis, Cæſar Iuſtinianus illatis Benedictinæ ubertatis feliciſſimis ſeminibus, ſubactis hoc anno per Beliſarium Wandalis, & Africa in Iuſtiniani poteſtatem redacta, eo quoq; quamprimum Monachorum Archiducem invitavit, & magnã denuo poſſeſſionum multitudinem obtulit, illa quoque ampliſſima ut Regna, immiſſis cœleſtis viæ ac vitæ ductoribus atque doctoribus bearet. Extant Donationum diplomata, & vetuſtiſſima Impetatoriæ Pietatis ac liberalitatis, in Archivis Caſinatibus, & Sublacēſib⁹ monimenta, quib⁹ juxta Carthaginem, idem Auguſtus, ad Monaſterium cõſtruendum, modia terræ viginti milliar totidem juxta Hipponem Regiũ, triginta millia, in Cæſarea Mauritaniæ, plurima alia diverſis locis DEO, & S. P. N. obtulit, & juxta ſuum, Divinum quoq; honorem ac Regnum verè pius, verè felix, verè Auguſtus propagari voluit.

Sed & maturè admodum, incertum an eodem promotore, an potius, (quod de diſcipulis Chriſti aliquot legitur) utili admodum navigantium errore, impellente Numine, ad ampliſſimas Abyſſinorum Æthyopum atq; Armeniorum appuliſſe regiones, nõ tam ſcriptorum noſtrorum fide, & relatione quam conſtanti eorumdem et traditione habemus, & probabile omninò reddit, maxima Cœnobiorum Ordinis multitudo, quorum in ſola Armenia mille circiter, ſub legibus Magni Patriarchæ noſtri degere oculati teſtis, ſuperioribus annis Romæ procuratorem Patriarchalem agentis, aſſeveratione docti ſumus Reverendiſſimi D. Arachielis Beglerij S. Stephani, ejuſdem Ordinis, prope urbem Spaanenſem in Perſide, Abbatis, viri ſpectatæ probitatis, & eruditionis, qui apud eoſdem ſtrictiſſimam etiamnũ vigere Regulæ obſervantiam affirmavit non ſolùm præcepta, ſed & cõſilia S. P. N. religioſiſſime obſervantes, ita, ut non cõtenti ſint à carnibus perpetuo abſtinere, ſed & in quadrageſima nec piſcibus quidem utantur, omne autem anni tempore præterquam in Miſſæ ſacrificio vino ſibi interdicant, verba illa, magni Patris: *Vinum omnimodo non eſſe Monachorum* adeò cautè, & religioſe excipientes, ut ad ejus beneplacitum conformare ſe malint, quã indulgentia uti quadam, & conceſſione. Et verò maximam eorumdem cum apud

plebem tum apud proceres eſſe auctoritatem, tanquam virorum, & olim & hodie de re Chriſtiana meritiſſimorum, de quorum, & vitæ integritate omnibus conſtet, & eruditione, è quibus noſtra, & proxima nobis ætate, virtutis opinione maximi Gregorius, David & Andreas Patriarchę Ieroſolymitani, inſigniter exſplenduere. Certè apud Abyſſinos tanta in venetatione uſque hodie Archidux noſter eſt, ut vulgò etiam, Angelum appellent, *Abba Bruck Amlak.* (*Abbas Benedictus Angelus.*) alterum ſcilicet in terris, per tot, toto orbe provincias, miniſterio diſcipulorum ſuorum Incarnati Numinis Angelum, & Nuncium, cujus ipſi ſetam poſteritatem, *Matkos*, vel *Rooban Abbuna Abba Bruk Amalak* appellant; id eſt *Monachos* vel *Fratres Patris noſtri Abbatis Benedicti Angeli*, ea & ipſi apud *Aſe* id eſt Imperatorem (alias Preſbyterum Ioannem.) authoritate, ut ſiquid in moribus ſive regimine exerret, ipſi libere Principem adeant corripiantque claro ſanè argumento Apoſtolici Spiritus à Magno Benedicto in remotiſſimis Regnis per tot ſæcula propagati. *Suſenius cogn. Michael, Sertedengkelus, Arachiel Beghertus, apud Maurum Marcheſium, & Conſtantinum Cajetanum.*

In Hiſpaniis maximis ſe meritis commendant, miſſi nuper à magno Patre noſtro magni diſcipuli, & Hiſpaniarum illuminatiſſimi Doctores, è quibus, primus hoc anno ad Epiſcopales expetitur infulas, & renitens in cathedram Telenſem ſive Palentinam evehitur, S. Turibius noſter; qui magno quamprimum animo, & Pontificia auctoritate, cum in idololatriæ evertendas reliquias, tũ hæreſes profligandas totus incũbit, & mire ꝓficit.

A. C. 535. *S. P. N.* 51.

INſigni erga ſedem Apoſtolicam, & ſacra limina ſtudio, Scoti atq; Hyberni Monachi dum Romam frequentius repetunt, & fama etiam proclamante mirifica de magno Benedicto, gratioſiſſima de ejus legibus, diſcipulis, & reſtituto ordine Monachico condiſcunt, & verò etiam cum Romæ, tum, alia ſacra inviſentes loca, ſuis oculis uſurpant, & ad ſuos referunt, magno omnes gaudio afficiunt, univerſis quamprimum Spiritus Divini operationem in tanto Legumlatore agnoſcentibus gratiã Numinis adorantibus, exemplaria novæ diſciplinæ inhiantiſſimè expetentibus, tanto non ſolum illorum Regnorum fructu, ſed & aliarum ampliſſimarum provinciarum, ut totas deinceps Germanias, Galliaſque ex inſtituto Benedicti, Hyberni atq; Scoti implerent, plurima in hodiernum uſque diem florentia Cœnobia conderent, atque im̃ortalibus meritis, tanta Regna demererentur.

Quo ipſo etiam tempore, ad renaſcentem in Occidente diſciplinam Monachicam, tanti ſyderis fulgoribus velut ſtella Magi in Oriente, excitati Græci Monachi, à diſcipulorum exemplis ad ipſum Magiſtrum abrepti, contempto omni terra marique diſcrimine in Italiam convolarunt, tanti ut Magiſtri ac Patris cõtuitu, alloquio, & benedictione fruerentur. Retulit rem memorabilem, in occurſu quandoque Græcorum factam, Sanctus Deſiderius Caſini Abbas, dein Victor III. Vrbis, & Orbis Pontifex conſalutatus: quod cum in Spiritu Sanctiſſimus Patriarcha eorum aduentum prævidiſſet, convocatiſque Fratribus prænunciaſſet, illdẽ ad milliare à Caſino, obvium eum Fratribus proceſſiſſe, exhauſtoſque ac fractos longi itineris laboribus, & maris jactatione, præter Cœnobii conſuetudinem, etiã carnibus veſci voluiſſe: *Quibus illatis*, (verbis Benedicti Bobienſis ex Deſiderio referimus) *eum moneret illos, ut manducarent, ſcantalizati ſunt, & noluerunt. Quod advertens, mellifluis cœpit eos verbis conſolari, & ut cum charitate comederent, etiam vivis exemplis*, (diſcipulorum pro ipſa magiſtri tanti juſſione ex obedientia comedentium) *exhortari. At cum conſolari nollent; Domino noſtro ſe committens, duxit eos ad cœmeterium Fratrum, & facta oratione vocans mortuos, Fratres, clara voce præcepit, ut omnibus audientibus dicerent, ſi pœnam aliquam ſuſtinerent pro comeſtione carnium, quas juſſu ejus comediſſent. Mira res, & omnino ſtupenda: clara voce, omnibus audientibus reſponderunt. Imo, Pater Sancte, magna eſt nobis gloria; & quia mandatis tuis in omnibus obedivimus, in ſinu Abrahæ collocati ſumus & ante conſpectũ Divinæ Majeſtatis, cum Angelis & S. Sanct. conſeſſoribus ſemper aſtamus, donec dies judicij veniet, & reſumptis propriis corporibus duplicem ſtolam recipiamus. Tunc juſſu ejus iterum dormierunt*, & Græci pœnitentes, mirifice conſolati receſſerunt. Ita Deſiderius, Benedict. Bob. Conſt. Cajet. Maurus Marcheſius, &c.

A. C. 536. *S. P. N.* 57.

MEmorabili omnino prodigio, orbis terrarũ univerſus, divino quodã in ſolis radio, illuminatiſſimo Divinitus Patriarchæ

Digitized by Google

triarchæ oſtenditur, & quaſi adducitur atque Abrahamo noſtro, (juxta illud, *univerſa terra quam conſpicis tibi dabo, & ſemini tuo,*) ſtupendo quodam contuitu exhibetur, tanquam tot Regnorum atque provinciarum futuro deinceps in ſuis diſcipulis Apoſtolo, magno omnino Regni, & Eccleſiæ Chriſti in terris, poſt primos, ac præcipuos Chriſti Apoſtolos propagatori. Digniſſima omnino res, quam ex Magno Eccleſiæ Doctore Gregorio repetamus: *Cum vir Dei Benedictus, quieſcentibus adhuc Fratribus, inſtans vigiliis nocturnæ orationis tempora prævenisset; ad feneſtram ſtans, & omnipotentem Deum deprecans: ſubito, intempeſta noctis hora reſpiciens, vidit fuſam lucem deſuper cunctas noctis tenebras effugaſſe, tantoque ſplendore clareſcere, ut diem vinceret lux illa, quæ in tenebris radiaſſet: Mira autem res valde in hac ſpeculatione ſequuta eſt: quia, ſicut poſt ipſe narravit, omnis etiam mundus, velut ſub uno ſolis radio collectus ante oculos ejus adductus eſt*, &c. Ita Gregorius; qua quidem mirabili in viſione Dei ipſius juxta eſſentiam contuitum, graviſſimi Theologi & Doctores inprimis Salmanticenſes affirmarunt, accedente ipſomet Magno Gregorio, dum viſionem explicaret. *Quia animæ*, inquit, *videnti creatorem, anguſta eſt omnis creatura.* Benedictum ob hanc ipſam gratiam digniſſimo, tanto poſt elogio, celebrante paucos ante annos S. D. N. Urbano IIX. Pont. Max: in Bulla de feſto S. P. N. anno 1632. expedita, apud Tambur. t. 3. diſp. 24. q. 5. *Divina*, inquit, *interius luce ſplendens, ſublatus in mentis lumine, ſuperior mundo, & expanſus in Deo, mentis laxato ſinu, beatifico lumine humanam imbecillitatem intellectus elevante, Deum ipſum, & in ipſo Deo, adhuc mortalis, omne, quod infra Deum eſt, videre meruit*, &c. Ita Vrbanus Papa. Quo quidem ipſo tam admirabili in ſpectaculo, illa præ aliis vidiſſe cenſendus eſt, quæ ad ſe, & ad ſuos, in converſione ſcilicet orbis, & adducendo ad Deum, ſicut à Deo ad ſe ducebatur, orbe, potiſſimum pertinere videbantur. Gregor. M Marcus Ant. Scipio, Ant. Iepez. Alfonſus de S. Victore, Conſt. Cajet. & nos prolixius in vita S. P. N. aliiſque rer. Bened. Hiſt.

Eodem anno Legati Calaritanorum cum muneribus, ad Sanctum Patrem noſtrum è Sardinia occurrunt, & ab eodem enixiſſimis atque humillimis precibus, Monachorum coloniam pro Regno illo atque inſula petunt. Quibus cum ille pro ſua ad id ipſum Divina vocatione, & electione deeſſe non poſſet, pro voto ſatis fecit, lectiſſimoſque è Scholis ſuis diſcipulos, & jam perfectionis Magiſtros, & profeſſores, magno cunctorum plauſu deſtinavit, Sanctos Raynerium, Florum, & Vidrianum, qui plura deinceps per Sardiniam Monaſteria, & Florus quidem Beat. Mar. Virg. de Pala, Raynerius Sulcitanum Vidrianus autem Sanct. Nicolai Calaritanum, ante alia, conſtruxere; mirificè efflореſcente quamprimum ibidem diſciplina Monaſtica, & ope piorum plurimis conditis Cænobiis, quæ non multo poſt perſecutione VVandalica per Africam ſæviente, magno ditata ſacrorum codicum, & Reliquiarum theſauro, Magni etiam Aurelii Auguſtini illato corpore, illud religioſiſſimè ad annũ uſque Chriſti ſeptingenteſimum vigeſimum quintum cuſtodierunt, donec ex Sardinia item periclitante, Papiam traductum, recens, noſtris à ſe condito, Sanct. Petri in Cælo aureo, per Luitprandum Regem Longobardorum inferretur. *Ex Ioan. Cajo Canon. Caralit, Franc. Bivar. Alfonſo de S. Victore, Cajet. &c.*

A. C. 538. *S. P. N.* 58.

DEmeruerat jam pridem, incertum, quo primum anno, Siculos Sanctus Patriarcha, & (ut ex diverſis Siciliæ monimentis docet manifeſte doctiſſimus atque meritiſſimus de re Benedictina R. P. D. Maurus Marcheſius Panhormitanus) per regnum utrumque recens à ſe conditam Regulam tranſmiſerat hoc tamen anno, ut ſpeciali aliquo, & quaſi convulſo ab ipſis ſuis viſceribus, & medullis munere eoſdem honoraret, filium, & nepotem chariſſimum Placidum, eodẽ ablegavit. Is cum Meſſanam applicuiſſet, ſibi quãprimum ac ſociis Monaſterium condidit, & Divi Ioannis Baptiſtæ honori nuncupavit. Vbi parvo tempore, triginta ſibi Monſociatis, initium Congregationi novæ (reliquis ad ipſum, tanquã alterum ſui parentis oculum, reſpicientibus) quæ poſt ejus mortem, Sicula appellata eſt dedit, regnis Siciliæ, multis deinceps ſæculis utiliſſima, ex qua maximi Pontifices Doctores, S. S. Ioannes, Zozimus, Elias, Sophronius, Theodoſius Siracuſani Epiſcopi; S s. Fauſtus, Clemens, & Robertus Abbates ibidem; Ss. Iacobus Martyr, Sabinus, & Leo Thaumaturg' Catanenſiũ Antiſtites, Ss. Potamius, & Gregorius Agrigentini, aliiq; magni Eccleſiarum paſtores prodiere. Illud ſtupendũ omnino, & ſane prodigioſiſ-

Digitized by Google

ſimum, quo tanti Magiſtri diſcipulus, ſui, Regno utiliſſimi, adventus auſpicatiſſimũ initium commendavit, & Siciliæ non ſolum univerſæ, ſed finitimis quoque Appuliæ, & Calabriæ urbibus atque provinciis mirificè innotuit, ac benefecit, dum in tranſeundo omnes, oblatos quoſcunque infirmos ſanitati reddidit: ſed dum moleſtiores, dies noctéſque deinceps Meſſanã occurrerent, die indicta, omnes undecúque Regni, & confinium ægros, debiles, mancos, &c. ad ſe confluentes, raro atque inaudito ad eam diem exemplo, *per merita viventis etiamnum, Sanctiſſimi Patris ac Magiſtri ſui* Benedicti ſanos eſſe juſſit, meruitque non tam prodigio ipſo, non minus magno cum multo, atque pro reverentia tanti patris tam diligens atq; reverens filius immortali memoria ad poſteros celebrandus. Vt ex hoc ipſo juxta appareat, quanta hæc fundamenta fuerint diſciplinæ Monaſticæ per Siciliam ſuperextruendæ, & longè latèq; in tali applauſu populorum propagandæ.

A.C. 538. *S.P.N. 59.*

ETſi jam pridem eum ipſi Cœlorum Auguſtæ tum Cœlitibus, & Numini pro ſingulari ſuo atque eximio in DEiparam ſtudio ſummopere ſe probaverit, & cõmendaverit Mariani Nominis, honoris, & Regni Magnus aſſertor, & promotor Benedictus, & verò, uti libri dictũ initio, ab inſtantia cœperat; & ob id ipſum ad id eminentiæ provectus ſit: ſub de hoc tamen imprimis tempus memorandum cenſuimus, non tam privatim adamatum, ſive inter domeſticos Sublaci ſeu Caſini parietes concluſum atque coercitum tantæ Reginæ obſequium, ſed per urbem, ſed in orbem longè lateque ſparſum, longè pulcherrimũ illud, utiliſſimum Pſalterii Mariani Iuventutum, tantæque demerendæ Dominæ exercitium, quod tanto poſt candidiſſimus ille Dominæ Dominicus, Novæ familiæ Marianæ, cœlis dilectiſſimæ, inſtitutor, veteris Reformator ac Reſtitutor, ipſamet plaudente DEI matre, poſt ſeptingentos verè annos, inveteratum atque in oblivionem deductum, de novo in orbem introduxit, eoque ipſo, ſupra omnia alia, etſi maxima ut plurima, ſeſe merita cœlo terriſque amabilem reddidit; illud, inquam, illud ipſum Pſalterium, ſub poſtremos maximè ſuæ ætatis annos, deſtinatis ad tam diverſas mundi plagas, diſcipulis, Sanctiſſimus Patriarcha noſter, immortali cum fructu atque merito protulit, cœlum terraſque amabili nexu illigavit; tanto proculdubio, feliciore Apoſtolicarum miſſionum ſucceſſu, quanto diſcipuli ejuſdem, cum Fide Chriſti, Apoſtolorum quoque Reginæ cultum, exemplo tanti Magiſtri ſui, & Patris promotum voluiſſent. Retulit idipſum, magnus ille à Secretis Cœlorum Auguſtæ, ab ipſamet annullo è capillis Virgineis donatus, & ſponſi honore ac nomine inſignitus, S. Alanus de Rupe Dominicanus Monachus, tertius à Benedicto, & Dominico, ipſamet jubente, & cogente DEipara mirificus promotor atque Reſtitutor in ſuo, quod de Pſalterio Mariano ſcripſit volumine his ipſis verbis tanti Patriarchæ, in ultrpando atque propagando, ejusque Diſcipulorum ſtudium atque devotionem celebrans: *Sanctus Benedictus, novi factus Inſtituti Patriarcha inclytus cui ante diu inſueverat, Pſalterium MARIAE ſimul, & inter ſuos, non tam præcepto ullo, quam uſu ipſo, in Sanctam conſuetudinem introduxit; quæ in Religionem dein vertit, ac inſedit, &c.* & iterum: *Sanctus Benedictus porro,* inquit, *Sacri Ordinis Amplisſimi Patriarcha digniſſimus, ea cura, & religione, Sanctum in Pſalterio ſalutacorio cultum DEI familiarem ſibi, perpetuumque voluit, & obſervavit ſic, ut eo tam Divinæ Monaſticæ Inſtitutionis, & Autor fieri mereretur. Tanti Patris ab exemplo, ſacer mox chorus Fratrum univerſus, per orbem latè ſecum circumtulit Pſalterium, & cætera præter, conſueta Ordinis, exercitia Divina, iſtud quoque velut privatum quiſque, in deliciis ſuis ſecretioribus deamavit intertius, & in eo Almam Virginem Matrem, Sponſam Sponſi ſui, ſancta quadam familiaritate, cordialius diſſuaviavit, &c.* Ita parte 1. Apologiæ pro prædicatione ſua de Pſalterio S. Alanus cap. 8. num. 7. & parte 2. & 4. num. 1. Ioann. de Prato, Coppenſtein, & nos in Gerardo Belga noſtro, & Hiſt. Monaſt. &c.

A.C. 539. *S.P.N. 60.*

NOVAM denuo Coloniam in Hiſpanias mittit Sanctus Pater noſter, & Toletanum Regnum atque Vrbem demeretur, duodecim è ſuis deſtinatis diſcipulis, quem numerum pro reverentia Apoſtolici Collegii, in condendis quoque primis per Valeriam Cœnobiis obſervavit, eoque per ſingula duodecuplicato, uti fervorem primitivæ Eccleſiæ, ſic & numerum Fratrum (Actuum cap. 1.) centũ viginti repræſentavit magno deinceps, & à

& à prima, & ab altera miſſione fructu per Hiſpanias conſequente. Quo ipſo tempore plura jam per eadem Regna Benedictini Ordinis Cœnobia conſtructa memorantur, eaque inter celeberrimum illud Lorbanenſe in Portugallia, de quo vetuſtiſſimæ in Archivo ejuſdem tabulæ atteſtantur: *Domus noſtra Lorbanenſis conſtructa fuit, vivente Patre noſtro Benedicto.* Cæterum de propagatione Regulæ per Hiſpanias ſuperſtite etiamnum Sancto P. N. legendi Ambroſius Morales, Hieronym. Zurita, Genebrardus, Alphonſ. de S. Victore Cajet. Marcheſ. aliique

A. C. 540. *S. P. N. 61.*

SOlatur exilium ſuum, cucullo, & Monaſterio S. Silverius, ſuperiore anno, ſummam per injuriam à Beliſario, in exilium deportatus, & veſte Monachica indutus, quam ipſe haud invitus complecti potuit, tantopere à ſe ante Pontificatum adamatam, & ut nonnullis viſum eſt, ab ipſomet S. P. N. pridem expetitam atque ſuſceptam. Cæterum Palmariam jam tunc Inſulā Sanctiſſimo Patri noſtro dono datam, & immiſſa Monachorum Coſonia occupatam, monimenta Sublacenſia habent, in qua etſi exulem ageret Sanctus Papa, & abſque fuſo ſanguine Martyr moreretur, magno tamen ſolatio fuit, exulare cum ſponte exulantibus, famere cum famentibus, non alio mœrore conſumptus, quam ex ſcelere alieno; illic à militibus, qui ſervabant malè habitus, ut moleſtia eadem eorumdem, Sanctiſſimi Monachi caruiſſe non videantur, facti cōmartyres Euſebii condolentiſſima tanto Patri, filij obſervantiſſimi Compaſſione. Maurus Marcheſius Monim. cit. Conſt. Cajetan. &c.

Laborat grandi fame Italia, fit magnus egentium ad Sanctiſſimum Patrem noſtrum occurſus, quibus mira pietate, & prodigioſa ipſe liberalitate occurrit, Author præcipuus cum per ſe tum per ſuos innumerabilium per orbem terrarū, Xenodochiorum, Noſocomiorum, & Hoſpitalium condendorum; imo, ſua omnia Cœnobia pauperibus, & hoſpitibus, memorabili inexhauſtæ liberalitatis exemplo aperiens, Hoſpitalitatem ſuis præcipiens, neceſſaria quidem omnia, primum domeſticis, & à Deo atque altari ſervientibus, honeſtè concedens, cætera pauperibus, & Hoſpitibus. (*Qui nunquam deſunt Monaſterio*) non ſolum liberaliſſimè tribuens, ſed & ſuperiores Cœnobij, ipſumque Abbatem, ad pedes eorumdem lavandos abjiciens, *ut impius ſanè ſit*, inquit Gerardus Belga, *qui illos excludat, cui Dominus ipſe januam aperit*, idem alias aſſeverans, pleraque Ordinis, quæ eſſe deſijſſent Cœnobia, ſive in commendam data eſſent, *ipſa in hoſpitalitate, theſaurorum congregatione, & pompoſa ædium ſtructione; exigente ſuper pauperum atque hoſpitum querelis, juſtiſſimam vindictam Numine meruiſſe.* Quantum autem ſæpe ſæpius multæ orbis terrarum provinciæ commodi, innumerabiles pauperum greges, auxilii, de pauperatorum Nobilium liberi, ſubſidij, à Benedictinis habuerint, prolixius alias demonſtramus, & ſupera omni, atque noſtra etiam ætate, maximis à Numine cōmendatam Hoſpitalitatem Benedictinā miraculis, plurimis, & graviſſimis exemplis confirmamus. Quod quidem inter tanti Patriarchæ præcipua de orbe merita, numerandum; jure merito hoc loco celebrandum eſſe exiſtimavimus.

A. C. 561. *S. P. N. 62.*

ABARES, Manucha Duce, Siciliam populantur, & digniſſimum Chriſto hoſtiam Placidum Sanctiſſimi Patris noſtri nepotem ac diſcipulum, Cœlo tranſmittunt. Occubuit Magni Ordinis feliciſſimus Protomartyr tertio nonas Octobris, Fauſtini, Firmati, & aliorum inſuper triginta Monachorum Martyrum comitatu dignè ſtipatus, ſed & Euticij, & Victorini ac ſororis Fluviæ egregiorum Principum, ſingulari tunc Numinis voluntate, & conceſſione, ad ſe inviſentium, longi, & difficillimi certaminis ſociorum, communi triumpho, præcipuè à DEO honoratus, ut non jam urbe ſolum rem inſolitam admirante, qualem in Placidi majoribus, Sexto Anicio Probino, & Hermogeniano germanis fratribus, iiſdemque ſimul ſemelque deſignatis conſulibus Faſti cōſulares deprædicant, verum orbe terrarū univerſo applaudente, multo melius de quadrifida beatitate, Placido noſtro: Claudianus multo probatior, ut minus claudicans veri atque æterniti honoris celebratiore, accinat:

Omni nobilior luſtro, tibi gloria ſoli
Contigit, exactum nunquam memorata per ævum
Germanos habuiſſe Duces, &c:

Ut vix plauſibilius Germanis hiſce, & ipſi maximè Placido eſſe poſſit quam tantæ gloriæ ut triumphi collegas ſeſe mutuo meruiſſe, habuiſſe.

Intuitus in Spiritu hæc omnia Magnus Patriarcha, ipſa hora, qua Placidò triumphans hoſtibus decretus triumphus eſt, plenuſq; ipſe gratulationis, ad ſuos Caſini congregatos rem omnem retulit. Placidi antè, an tanti parentis ejus meritis, grandi eorumdem piratarum peſte Italia, & orbis liberatus, & Manucha cum ſedecim ſuorum millibus, & octingentis, ultricibꝰ Oceani procellis abſorptus eſt. Siculus vero ager, fœcundo ſacratæ cohortis cruore irrigatus, accepta Religionis incom̃oda, lætiore in poſterorum proventu rependens, copioſiſſima ſemper Monachorum ſobole redundavit.

Superſteſne Anicius Tertullus filiorũ tam illuſtri triumpho fuerit, an è cœlo ſpectarit, & expectarit incertum, certum autem ab ipſomet Sanctiſſimo Patriarcha domum Placidi in Monaſterium converſam. Quo ipſo tempore Romæ aliquamdiu ſubſiſtentem conveniens B. Sylvia Anicii Gordiani conjux lectiſſima, prægnãs tunc, magno revera filio, à Magno Benedicto amantiſſimè compellata, & mirificè recreata, prophetico Spiritu ab eodem, *de Nativitate, Nomine, & officio* ejus quem gerebat in utero infantis, Magni per omnia Gregorii edocta eſt, magna, & ipſa vitæ ſanctitate, & egregia cum marito in Sublacenſe non minus quam Caſinenſe Archiſteria liberalitate, præcipuè primorum Ordinis Cœnobiorum Fundatoribꝰ jure meritò accenſendam. Ex Petro Diacono, libro de ortu. de vita Inſtit. Caſin. Monim Sublac. pervetuſto Martyrolog. Codice quodam Bibl. VVeibling. Marcheſio, &c. Dom. Viſchero &c.

A. C. 542. *S. P. N. 63.*

ADMIRANDUM omnino æternis ſæculis, imperterriti invictique animi exemplum, quo ut Caſtrorum acies ordinata, unus contra potentiſſimũ Reipubl. Chriſtianæ hoſtem, victor perſtitit, & de grandi illo univerſi terrore, flagello non minus DEI, atque ſe Attila jactabat, de Totila inquam Rege, felicius Narſete, & Beliſario, quin & Cæſare ipſo ac Magno Macedone triumphavit. Quippe faſtu majore an contemptu adventantem, tantus ſolo magni Imperatoris noſtri Benedicti à conſpectu, horror invaſit ac perculit, ut etiam humo, trementem affligeret; im̃o ita affigeret, ut nec ſuſpicere quidem ac hiſcere auſus, etiam juſſus non poſſet, prius quam auxiliatrice, & benefica victoris manu allevaretur: Verbis ex Greg. Bar. referamus. *Tunc per ſe idem Totila ad DEI hominem acceſſit; quem cum longe ſedentem,* (neque enim occurſu ſuo DEI hoſtibus blandiri, ut neque metuere eoſdem noverat) *cerneret, non auſus accedere, ſeſe in terram dedit. Cui, cum vir DEI, bis terve diceret, ſurge, ſed ipſe ante eũ de terra erigere ſe non auderet, Benedictus Chriſti IESu famulus, per ſemetipſum dignatus* (*Ecce,* cum victoria, uſum digna quoque animi ſubmiſſione,) *accedere ad Regem, proſtratumq́ de terra levavit, & de ſuis actibus increpavit: atq; in paucis ſermonibus cuncta quæ illi erant eventura prænunciavit dicens:* (ô inauditam animi, non coram Theodoſio Catholico Cæſare, ſed Totila Tyranno libertatem.) *Multa mala facis: multa mala feciſti; iam aliquando ab iniquitate conquieſce. Equidem Romam ingreſſurus es, marè tranſiturus, novem annis regnans, decimo morieris.* Profecit multum exhortatione ſua admirabilis orator noſter, ſi nulla porro re alia, de univerſo, de Italia, deque utriuſque capite Roma longè meritiſſimus: *equidem his auditis*, pergit Gregorius, *Rex vehementer territus, oratione petita receſſit: atq́ ex illo jam tempore minus crudelis fuit, &c.* im̃o, quod Baronius paulo poſt anno eodem ſubtexit: *Benedicti monitis redditus minor, ut ejuſmodi humanitatis non ſolum, ſed & continentiæ exempla ederet, unde factum, ejus ut nomen, ut ſapientia, ita & benignitatis, celebre apud Romanos jam eſſet, & maximi fieret.* Ita Gregor. Baron.

Nec minore in Gallum Totilæ Ducem uſus conſtantia, grandi inſuper prodigio, ſævitiam hominis compeſcuit, dum ſolo aſpectu, captivum, quem ille locis arctiſſimè conſtrictum ante equum impulerat, nexibus abſolvit, & Gallum, pari quo Totilam terrore, in terram dejecit. Sed de his, aliiſque fuſe Gregorius noſter, cujus Natalem hunc ipſum, quo hæc geſta ſunt annum, haud improbabiliter, ominantur, etſi ſint, qui prædictionem ejuſdem in utero latentis, adeoque etiam nativitatis annum, maturius antevertant.

A. C. 543. *S. P. N. 63, ſive 64.*

MOritur invictus Sanctiſſimi ſui, & jam *multorum millium, dum ſuperſtes eſſet Perfectorum Monachorum*, ut loquuntur Sancti ejus diſcipuli Maurus, & Fauſtus, deinceps autem im̃enſi atque innumerabilis exercitus Dux, & Imperator Benedictus, æternum glorioſiſſimæ, & feliciſſimæ mortis ſpeculum; *eamdem longè etiam poſi-*

poſitis diſcipulis non ſolum prænuncians, verùm ipſa ſuprema hora eidem lætus occurrens: quippe in Oratorium à ſuis ſe deportari præcipiens, Sacroſancto Dominici corporis, & Sanguinis epulo refectus, aperto, quem ſibi ac ſorori paraverat tumulo, elevatis in cælũ manibus, digne Cæſareano illo: *Oportet Imperatorem ſtantem mori*; ſtans, inter diſcipulorum Sanctiſſimorum ſuprema obſequia, & profundiſſimè hauſtos ſingultus, victricem animã ad triumphos æternos, Creatori tranſmiſit; viſus memorabili prorſus triumpho, via longè, quam Appia, cultiori, ut longiori, *palliis ſtrata* cœleſtibus, & innumeris coruſca lampadibus, à terris, (prô quanto interſtitio:) ad ſumos uſque porrecta cœlos, ovans ac triumphans cõſcendere. Vixit annos tres ſive quatuor ſupra ſexaginta, totidem, quot, vulgatiore opinione, Admirabilis illa DEI, & Benedictini Ordinis Mater, ſeu conſimili prorſus de ætate controverſia. Ejus ea merita omnia eſſe, quæ à ſeipſo non ſolum, ſed ſui Inſtituti poſteris, & univerſis Regulæ ſectatoribus facta ſunt, & nos pauciſſima ex innumeris præſenti volumine referimus, expertus autem deprædicat etiam ſidens orbis univerſus, revelatione Numinis didicit Magna Gertrudis noſtra, & libello Inſinuationum Divinæ pietatis, inſinuavit nobis, orbis cõmunicavit, ut merito, non tantum tot millium ſacra generatione filiorum Admirabilis Pater, ſed tot ſine numero meritorum copia quaſi immenſa, gratiarum Oceanus aliquis deprædicetur. Præter illa autem, quæ plurima, & ſummo Eccleſiæ bono à filiis ejus inſtituta per univerſum poſtea dicemus, eique uni etiã, & quidem tanquam parenti, & fonti referenda jam diximus, fuit Sanctiſſimæ ejus Regulæ, à Spiritu Sancto, ut jam ſupra docuimus inſpiratæ, in univerſum propagatio, qua Magno Iuſtiniano patruele ſuo, multo glorioſior, quos ille conditis, & collectis ac compoſitis Legibus, à feritate ad humanitatem traduxit, ipſe ex hominib⁹ Angelos fecit. Præter autem Angelorum Reginæ ipſorumque Angelorum (ipſi ſpectabili forma familiarium, & ſervientium) cultum, miro prorſus ſtudio, & à ſe, & ſuis mirificè propagatum, ſalutationiſque Angelicæ congeminatum, & toti orbi cõmendatum fructuoſiſſimè viſum, primus idem manifeſtius videtur orationem vocalem ad ſeptem horas Canonicas reduxiſſe, quandoquidem ſolertiſſimus hujus indagator, vere Eminentiſſimus eruditione, & Religione Illuſtr. S. R. E. Cardinalis Bellarminus: *Et nomen, & tempus Completorij* (ſeptimæ horarum Canonicarum,) *primum invenio, in Regula S. Benedicti*. Idem Magnus inſtitutor, qua erat mirabili in ſalutationem Angelicam ſtudio, ut orationis Dominicæ prærogativam orbi Chriſtiano exponeret, deficiens in ſublimitate interpretationis, eam, ut in SS. Miſſæ Sacrificio alta voce, ſic in officio quoque Eccleſiaſtico ſeu horario, & quidem à nemine niſi Abbate dici voluit, & ſua lege complexus eſt. Idem ex Magno Auguſtino atque Ambroſio, ſolemnẽ illũ mutuatus Hymnũ: TE DEUM laudamus, primus Matutinis univit. Idẽ Damaſi, Hiſpani, Romani Pontificis in celebranda Gloria SS Trinitatis reverentiam tantopere ſuſpexit, ut primum præceperit ſuis, in recitatione verſus ejuſdẽ, omnes conſurgere, & tantam Majeſtatẽ pro dignitate revereri, qui dein mos, in omnem Chriſti Eccleſiam emanavit. Ut de aliis per ipſum met inſtitutis, & promotis, compendii ſtudio, omnino ſileamus. Meruit Patriarcha feliciſſimus, quod Sanctorum vix alicui contigit, tres omnino Chriſti Vicarios Summos Pontifices, eoſdemque omnes rara ſanctitate conſpicuos, vitæ atque à ſe glorioſè geſtorum digniſſimos concinnatores: Magnum Gregorium, Principem Eccleſiæ Doctorem, Sanctum Zachariam qui Græco ſermone Græcis, & Orienti cõmunicavit, & S. Victorem III. qui Baronio, & Petro Diacono teſtibus, mira ejus libris omnino quatuor complexus eſt. Nos fuſius volumine ſingulari, & compendio vitæ ſuperioribus annis typis vulgato, Tom. I. de SS Ord. & alias referimus, ut de ſexcentis aliis, quos paſſim allegamus, hic nil ſuperet meminiſſe.

De Divi Mauri, paulo ante mortem Sanctiſſimi Patris, in Gallias legatione, ut & fructu, qui initio, prædicente admirabili Patriarcha, eſt impedimentum paſſus, anno ſequente dicemus.

Iſto, rurſum in acceptis Benedicto refert Cæſar Baronius, occupata Neapoli, & qui parent atque accolunt in deditionem acceptis, Totilam in omnes tanta manſuetudine uſum, imò univerſos tanta benevolentia complexum, quantam nec ab Amicis expectaſſent. Ut rurſum, Regnum ampliſſimum, & urbs pulcherrima atque opulentiſſima debeant, ejus ſe auſpiciis, & providentia conſervatã. Cæterum ex Baronio audiamus: *Quod verò To-*

tilas tantam præſtiterit ſuperatis humanitatem, non parcendo tantum, ſed alendo, & commeatum iiſdem præbendo, ut neque aliquis propinquorum, vel intimorum Amicorum talia illis officia exhibere valuiſſet; planè apparuit, quantum ex S. Benedicti congreſſu atq; monitis barbarus profeciſſet, effectus inſuper Summæ Iuſtitiæ, cultor cum videlicet anno ſequenti, in armigerum ſuum animadvertit, quod Virgini vim intuliſſet, cui & morte affecti armigeri, bona dari voluit, &c. Hucuſque Baronius.

Vixit ſibi, ſed vivit ſuis, & in ſuis ab hoc anno Magnus Patriarcha noſter, etiam iñ terris iñortalis; ſanè in ſæcula omnia Redivivus, quando ab iſto ejus mortis, nullũ ad hoc uſque poſtremum, & infimum affluxit, quo non aliæ atque aliæ provinciæ, cum tempore ſeneſcentibus, & languentibus alijs, alii, & alij, diverſis, & iiſdem, novo fervore, & Spiritu, maximo univerſæ Eccleſiæ bono, & exemplo, naſcerentur quotidie, & adoleſcerent. Quæ ſuis ſingula locis referemus.

A.C. 544. *S. P. N. 64.*

CELEBRATA per orbem Vniverſum eximia viræ Sanctitate Beatiſſimi Patriarchę noſtri, miſſis ad eundem anno ſuperiore oratoribus, inſigni pietate atque iñocentia Cenomanenſium Antiſtes Innocentius, aliquot tantæ virtutis æmulos ad propagandam Monachorum ſobolem in Gallias poſtulaverat. Commiſſa provincia Mauro eſt, multa in agendis dexteritate, ſed & conſtantia ſacri rigoris, cæterarumque virtutum probatiſſimo. Additi Comites Fauſtus, Conſtantinus, & Antonius, digni omnes quos ſibi Gallia univerſa mirandos imitandoſque proponeret. Sed ſublato morte Epiſcopo, cum lucta mora intervenit, donec Patronum alium nacti, multa auctoritate, & potentia Principem, cujus hoc anno ſtudiis, & munificentia, inſigne illud Glanofolienſe Galliæ Archiſterium ſurrexit. Florus is erat, Theodeberto Regi in paucis unice carus, qui perſpecta familiari uſu, miranda Mauri ſanctitate, adeo in amorem ejuſdem reventiamque exarſit, ut dicato ampliſſimis reditibus Cœnobio, nõ ſatis habuerit, novo quotidie nomine, & liberalitate, magis magiſque de eodem mereri, niſi ſtupente Gallia, filium inſuper, quem habebat unicum, Bertoldum adderet, & DEI obſequijs in Religioſo ſtatu manciparet. Ejus exemplum plures quam primùm è proceribus aliiſque ſubſequuti, tanto numero cucullum exambierunt, ut præter innumeros, quos in diverſa à ſe condita Cœnobia diſtribuit, centum ipſe, & quadraginta Cœnobij Glanofolienſis choro, & laboribus reſervaret. Ingenti prorſus Regni ampliſſimi commodo, quod opera aſſidua Maurus ita exercuit, ut longe Religioſiſſimũ, *& Copia Sanctorum fœcundiſſimum*, myriades perſectorum integras cœlo ſubmitteret. Ex S. Fauſto, & diverſis rer. Gall. & Monaſt. ſcript.

A.C. 545. *S. P. N. 65.*

PRIMÆVO ordinis flore, fragantiſſimus odor, univerſam terræ ſuperficiem opplevit. Italiam tamen præcipuè, præcipuam orbis provinciam, cui præ aliis hoc anno, opera, exemplo, & meritis præſtitit *Sanctus Conſtantinus, ſolus tanto ex perſectorum Monachorum exercitu*, ſupremis à Benedicto Magiſterij, & Imperatorii muneris honore digniſſimus, quem Caſſinenſi, Abbatia ſublimatus, ità geſſit, qualem Maximo optimoque ſucceſſorem boni omnes ultro delegiſſent. Sumpſit hoc præſule, nõ indigna principijs incrementa, ſacer ille Caſſini mons, quibus in eam denique ſublimitatem ſuccrevit, qualem deprædicatiſſimi montium ſuſpicerent, & adorarent, ab ea inprimis unius unici Cœnobii Sanctorum Monachorum fertilitate, quam in maximorum Regnorũ, & provinciarum magnitudine, multitudinem, omnis jure merito poſteritas miraretur. Eam ſanè ut numero præfinire difficillimũ fuerit, ſuperaſſe tamen quinquies mille quingentorum ſummam vetera Cœnobij ejuſdem, monimenta habeãt, quodq; prodigii ſimile ſit, numerum tantum Cœnobij unius de Canonizatis ſolum (quos publica Eccleſiæ, & Pontificis auctoritas inter cœlites adnumeravit, & coli præcepit,) eſſe intelligendum. Vt nemo ſatis explicet quantum denuo Orbis debeat Chriſtianus uni huic Italiæ Archiſterio, quod unum videtur Sanctitati Eccleſiæ probandæ quodammodo ſufficere potuiſſe, iño exemplo prorſus inaudito, æternitati ſæculorum, gloriam tam ſingularem addere, & facem præferre. Celebravit hanc Caſſinatis Cœnobij etiã amplitudinem, digniſſima atteſtatione Cardinalis Baronius; *Sed ut illud*, inquit, *abſq; trepidatione mendacii aſſeri jure poteſt, nullum unquam toto Chriſtiano orbe extitiſſe aliquando Monaſterium, ex quo tot viri ſanctitate conſpicui, atque doctrina, tanta numeroſi-*

poſitate, ad regimen Sanctæ Apoſtolicæ ſedis, adſciti fuerint, ut plane dici poſſit, fuiſſe idem aliquando, ſeminarium Sacrorum Antiſtitum; prout quæ ſuo loco dicturi ſumus, docebunt. Ant. Iep. t. 1. Ann. Marc. Ant. Scipio, Arn. Duius. Baron. &c.

A. C. 546. *S. P. N. 66.*

NEquanti faceret, Monachorum virtutem, & ex coactam cellulæ ſolitudine, & ſacro otio, ſcientiam ſapientiamque, nullo exemplo Romana Eccleſia proderet, Herculanum eximiæ vitæ integritate Cœnobio extraxit, & vivente etiam tunc Sanctiſſimo Patriarcha noſtro, Peruſinum Pontificem renunciavit. Is quandiu commendatis ſibi ovibus præfuerit incertum hoc certum eſt anno, re obita, & multa cum Ordinis Monaſtici cõmendatione præſulatu defunctum; Martyrio inſuper nobili Italiam illuſtraſſe. De eo prolixius hoc anno Gregorius, & Baronius. Hac laude poſt mortem longè maximus, quod Totilæ impiiſſimo Regi, maximè inviſus, ſed & primus ẽ noſtris Epiſcopus, honore inſuper illum, ſanguinis purpura condecorarit tamque egregium de ſe digniſſimi tanto Ordine Epiſcopi exemplum præbuerit. Iepes, &c. Breviarium Peruſinum, &c. Fuit ſupremus hic quoque annus S. Romano Abbati, decrepitæ ætatis, multorumq; meritorum ſanctiſſimo ſeni, illi ipſi, quem Sanctiſſimus Patriarcha noſter conſilij ſui ducem, ſed & in eremo (juvenilibus annis;) nutritorẽ habuerat. Meruiſſe id denique mercedis à DEO Opt. Max. & Sanctiſſimo noſtro Patre, ut ſuperſtite hoc eodem, an jam Cælite ejus inſtitutis à diſcipulo Mauro informaretur, quidam è noſtris volunt; & alios inter Antonius de Yepes; vir doctiſſimus, & de ordine noſtro meritiſſim⁹; cõtendit, etſi non nemo exiſtimet, etiam in Gallia ſedulo, in ſucceſſus Benedicti inquirentem; ante alios omnes Regulam novam complexum, alios item induxiſſe, & ut Maurus mitteretur per Epiſcopos ſolicitaſſe. Nos beneficium in Patre acceptum rite agnoſcimus; & gratia ſaltem compenſamus. *Ex vita Cajetan. Marcheſ. &c.*

Quæ in favorem Monachorum ſub hæc tempora Sancta decreverit Eccleſia; minimè prætereundum. Eorum creſcentibus pia liberalitate fidelium fortunis, ne ullo titulo ſæculares, ſeu Eccleſiaſtici inhiarent, aut uſurparent, ſequuturis quoque ſæculis cautum voluit. In Concilio ſiquidem Valentiæ celebrato, ſtatuitur: *Ne Clerici vel ſæculares teneant, aut uſurpent poſſeſſiones Monaſteriorum, cum titulo: quod à Patribus ſuis fuerint condita. Tales eſſe homicidas, & interfectores pauperum, &c.* Buccardus l. 3. c. 10. Et in Concilio Leridenſi: *De Monachis vero id obſervare placuit, quod ſynodus Agatenſis vel Aurelianenſis noſcitur decreviſſe. Hoc tantum modo adjiciendum; ut pro Eccleſiæ utilitate, quos Epiſcopus probaverit, in Clericatus officio cum Abbatis voluntate debeant ordinari, ea vero quæ in jure Monaſterij de facultatibus offeruntur, nulla Diœceſana lege, ob Epiſcopis contingantur, &c. Ex eſt Concil. &c.*

A. C. 547. *S. P. N. 67.*

FLORO, de quo ſuperius, Principi, Sancti Mauri diſcipulorumque integritate, & exemplis capto, non ſatis, unam poſteritatis ſuique generis ſpem, Bertholdũ filium devoviſſe; Oblatis DEO fortunis ac ſobole, locupletiſſimum ſe arbitratus, ſi profuſa in Chriſtũ liberalitate, ſeipſum, ac ſua eidem tradidiſſet: volens ac lubens Monaſticæ vitæ ſe addixit. Cui poſtmodum cucullum induenti; cum Theodebertus Rex intervenire voluiſſet (mirandum ſanè celebritatis Monachicæ argumentum!) eidem proximè poſt S. Maurum, præ gaudio ac Religione manantib⁹ lachrymis capillum rotondit. Regem ſubinde primores aulæ (qui frequentes convenerant) in ſacra cæremonia imitati. Ita Scipio noſter, & S. Fauſtus. Illud celebrius multo de meritis Mauri, & Diſcipulorum ex ſubmiſſione, & devotione tanti Regis, (Theodeberti) judicium: quos nimirum tanti ipſe fecerat, & ſuſpexerat, & ad pedes eorundem, proſtratus, non niſi elevatus à Mauro ſurgeret, imo eorundem quibuſvis precibus non parere, nefas putaret; hanc unam officii, obſequii, atque amoris mercedem impenſiſſimè flagitans: ab iiſdem communi fratris Titulo cenſeri; & Sancta operum piorum communicatione accenſeri. *S. Fauſt. in vita S. Mauri, Rer. Gall. ſcript.*

A. C. 548. *S. P. N. 68.*

SVſtulit optimum hunc Regem hic annus, & quod ſperandum, promoventibus noſtris, cœlo invexit prodiga liberalitate de Mauro longè meritiſſimum. Excepit honorem Patris, Theobaldus filius, idemque Mauri alumnus, & diſcipulus, quem illo Magno Abbati, Regno formãdum, atque ut Sancto viro videbatur, dirigen-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

rigendum, & movendum penitiſſimè commendarat. Meruiſſe de ſe & Regno univerſo Maurum, Regia in noſtros munificentia teſtatus ſplendide eſt Theobaldus, ita ut mortui Patris ' ijs Manibus, pium bellum indiceret, quo uterque de ſuis in Monachos affectu, & liberalitate contenderent, uterq; vinceret. Rer. Gall. ſcript.

A.C.549. *S.P.N.69.*

TRAXERE omnium obtutus, & oculos non intuentium modò, ſed longè lateque inaudientium animos DEO attrahente, miranda noſtrorum per Italiã, Hiſpaniam, & Gallias geſta, & merita, ut ſuas, multa mortalium millia, opes ac Fortunas, acervatim congererent, ſeque ipſos cum iis, quæ ſperare etiam poterant, una contraderent, fuit contempti honoris præ omnibus ſpeculum feliciſſimus Magni & Admirabilis Patris noſtri nepos, & diſcipulus ſuo ſi quis ullus alius nomine, profeſſione, & ſorte Benedictus; qui Magiſtrũ ſedula imitatione conſequutus, nobilitatis Romanæ ſpeculum circa hæc maximè tempora, ſingulari Numinis gratia, velut repercuſſi ſolis, chariſſimè reſplenduit. Nec minor ſpecioſi, & Gregorii per Italiam fama, Theodori, Honorati, Paulini, atque Auguſtini ſumma perfectione Monachorum, laus in ore omnium, amor in animis ſingulorum, quotidie invaluit. Antonius etiam Surrentinus Abbas, & Benedictus Iunior, ſed & Marcius eremita ille, quem vivens Sanctiſſimus Patriarcha noſter catena abſolverat, iis verbis; *Si ſervus DEI es, non te teneat catena ferri ſed catena Chriſti*, legibus denique noſtris addicti iiſdem recto directi tramite perfectionis culmen attigere.

In Hiſpaniis mirificè ſeſe, incompatabilibus meritis commendat S. Turibius noſter Palentinus Epiſcopus, & felici admodum ſucceſſu Idololatriam profligat, Hæreſes fugat, Concilia promovet, & diſciplinam Monaſticam propagat; quæ omnia fuſius, rerum Hiſpanicarum ſcriptores perſequuntur, celebrat autem nonnulla Montanus Toletanus Epiſcopus, data ad ipſummet Turibium inſigni Epiſtola, digniſſima quæ hic inſeratur.

Domino eximio, præcipuoque Chriſticolæ, Domino, & filio Turibio, Montanus Epiſcopus: Alumnum te fidei, & Catholicæ Religionis amicum, etiam in actis mundialibus converſantem, (nempe ante profeſſionem Romæ in manus S.P.N. factam, ut ſupra vidimus) *valde, & novimus, & probavimus. Cum enim adhuc floreres in ſæculo, ita claritas tua vita perpatuit, ut ſecundum ſententiam Domini, & quæ ſunt Cæſaris Cæſari non negares, & Deo quæ ſua ſunt devota mente perſolveres. Iure etenim te Divini cultus, in hac præſertim provincia te nominabo .... Putaſne quanta tibi apud Deum maneat merces, cujus ſolertia atq; inſtinctu, & idololatriæ error abſceſſit, & Priſcillianiſtarũ deteſtabilis, & pudibunda ſecta canuit* (magna omnino commendatio.) *Si tandem adhuc, & in nomine honorare deſiſtant, cujus per tuam admonitionem collapſa eſſe opera non ignorant. Nam de terrenarum Dominorum fide quid loquar? Cui ita tuum impendiſti laborem, ut feroces tibi cohabitantium animos, ad ſalubrem regulam, & normam Regularis diſciplinæ duceres præſtitit Divina Clementia: quod id, quo ſummo labore conatus es, precibus, & oratione perficeres. Quæ tamen ad nos ex priſtino Conventu pervenerint, Celſitudini veſtræ indicari curavi, quo facilius per veſtram increpationem, nefanda præſumptio in poſterum canqueſcat, &c.* Hic usque Montanus Toletanus Epiſcopus.

A.C.550. *S.P.N.70.*

MVltiplicatis per Italiam Univerſam Cœnobiis, cum plurimi relicto veteri inſtituto, tantis tot Sanctorum provocati exemplis, iiſdem inſtitutionibus parem profectum ſperarent tales ſibi itineris ad cælum probatiſſimos Duces, omnes undique expetiere, & Benedicti Regulam omnia ſere Italiæ, Galliæ, Hiſpaniæ, Scotiæ Cœnobia amplexa ſunt. Vixiſſe Græcorum conſuetudinibus Dionyſium illum quem vulgo *Exiguum*, magni, & docti *Maximum* deprædicant, imcompertum licet, haud improbabile tamen, veroque ſimile eſt. Ejus acceſſione, ſub hæc tempora, commendatio Ordini haud modica acceſſit, quam ipſe dein Dionyſius, multo, tam in re litteraria, quam ſacro Regularis diſciplinæ profectu, ſummopere non ſolum auxit, verum fulgidiſſimis ſuæ doctrinæ, & ſãctitatis radijs in orbem terrarum univerſum latiſſimè propagavit. Pari in Ordinem noſtrum propenſione affectuque ſtruxiſſe circa hunc annum, & legibus noſtris addixiſſe Vivarienſe illud celeberrimi nominis Cœnobium Magnum illum V. C. Caſſiodorum, vere, & convenienter annis geſtiſque ejusdem Antonius noſter de Yepes habet. Nos plura de Caſſio-

do-

doro, quando ſe in Monaſterio eodem, Deo, tantæ gloriæ Princeps, quem in vivarienſe à conditum pellexerat, & pluribus etiam annis ſub legibus iiſdem convixerat, quorum nos pauciſſima hic ſubdenda cenſuimus: *Scripturas* (de Dionyſio inquit Caſſiodorus) *Divinas tanta curioſitate diſcuſſerat, atque intellexerat, ut undecunque interrogatus fuiſſet, paratum haberet competens, ſine aliqua dilatione reſponſum. Qui mecum Dialecticam legit* (in Cænobio intellige, vetuſtiſſimo Monachorum inſtituto, & uſu, quod alibi, fuſe probavimus, & Hiſtoricorum vel leviter peritis, evidentiſſimum eſt) *& in exemplo glorioſi Magiſterii, plurimos annos vitam ſuam, Domino præſtante tranſegit. Pudet me de conſorte dicere, quod in me nequeo reperire. Fuit in illo cum ſapientia magna ſimplicitas, cum doctrina humilitas, cum facundia loquendi parcitas. &c. Interveniat pro nobis, qui nobiſcum orare conſueverat: ut cujus hic ſumus oratione ſuffulti, ejus nunc poſſimus meritis adjuvari, &c. Qui tanta Latinitatis, & Græcitatis peritia fungebatur, ut quoſcunque libros Græcos in manibus acciperet, Latine ſine offenſione tranſcurreret, iterumque Latinos Attico ſermone legeret, ut crederes hoc eſſe conſcriptum, quod os ejus inoffenſa velocitate fundebat; &c.* Paſchali Cyclo, ſed & tralatis è Græco Canonibus, præcipua autem inprimis Sanctitate de Eccleſia univerſa meritiſſimus. De præclariſſimis ejus ſcriptis plura, & digniſſima memoratu, niſi compendium non admitteret, ad manum effluerent, videatur etiam. *Ant. de Tepes t. 1. cent 1. Trithem. Hieronym. Platus.*

A. C. 551. *S. P. N. 71.*

QVAM prodeſſet mundi, hujus ſeu naufragis, ſive periculorum ſaturis, tutiſſimus, & quietiſſimus vitæ Monaſticæ portas, ſub iſtum jam annum, etiam Reges teſtati ſuo exemplo ſunt, quando plures Regni, & honorum digna nauſea, faſtidientes, cellulæ dulcedinem quæſierunt, inveneruntque tantam ſacra cum voluptate, etiam utilitatem, ut ea eorum ſolum numero, qui habenas imperii, & faſces tractaverunt, aliquot ſupra viginti, inter conſecratos ſive Canonizatos, ut vocant, præter eos, qui pari honore, & opinione celebrentur, digniſſimo ſanè regibus exemplo, numeremus.

Hoc anno Sanct. Clodoaldus Clodomiri Aureliorum Regis filius, & Sancta Tichildis ſive Chendechildis Clodovæi magni filia, cucullo dignius, quam auro, & purpura exſplenduere; quos ſæculis conſequentibus tanta Regibus natorum, etiam unicorum, & primogenitorum, multitudo eſt conſequuta, ut horum, verè expertorum exemplis, ridenda planè, cum omni Regnorum opulentia, ſæculi vanitas, manifeſte comprobetur. Floruere item diverſis provinciis multi ex ordine noſtro viri perfecti: Sanct. Liphardus præ aliis hoc anno, ex Monacho Magdunenſi apud Aurelios, dein Abbas, in Gallia, in Scotia Sanctus Convallanus, & ipſe Abbas Inſulæ Ionæ, uterque eximiis meritis commendantur. *Tepes, Trithem, &c.*

A. C. 552. *S. P. N. 72.*

UNiverſi oculus in Italiam defixus, ob admirandam Monachorum noſtrorum ſanctitatem, ſed & per Galliam Sancti Mauri opera, & auctoritate, tanta multitudine cænobia ope, & facultatibus piorum ſurrexere, quanta Alemanniæ juxta, Galliæ, atque Britanniæ ſimul juxtaque ſufficerent. Vnde coloniæ quamprimum ductæ, provincias etiam eaſdem opplevere. Sanè in Francia ſolum Maurum centum ſupra, & ſexaginta monaſteriorum conditorem, veterum monimenta aſſeverant, præter ea, quæ ſuis, aut vetuſtioribus obligata legibus, in Benedicti Regulam, primis ſtatim à Mauri adventu annis, juravere. Meminit hujus ſucceſſus in Divi Majoli vita, etiam Odilo noſter, quam Surius tomo tertio, Maii undecima inſeruit: *Poſt Sancti Benedicti migrationem, per Beatum Maurum illius diſcipulum, omnis pene Gallia ejus inſtitutionis & Religionis inſtituta ſuſcepit.* (Canonicorum nimirum quædam, & Clericorum, ſed & monachorum collegia, ubi tanti à Regibus ſuis fieri, ſed & eſſe noſtros, planius animadvertere) *atque per eundem Maurum, eoſque quos ille ad juſtitiam erudivit, per longa temporum ſpatia, eadem Religio ad perfectionis cumulum crevit, &c.* Primum vere, ac præcipuum, quod noſtræ ſe Regulæ, & Mauro Galliæ Generali ſubdidit, monaſterium Sanct. Martini, vulgo Majus dictum, fuit, cænobium ſi qua realia, exuviis ejus, cujus nomen gerit, Magni Turonenſium Pontificis, longè feliciſſimum, Martino utique ipſo agente, Patriarchæ noſtro Benedicto commendatum, quod ſingulari, dum viveret,

ret, in Martinum amore atque obſervantia meruiſſet. Protulit Archiſterium hoc, cum ſibi ſubditis Cœnobiis, novos quamprimum novis auſpiciis fructus, & plurimas dein Sanctorum copias, & à primis ſtatim annis Sanctos Venantium, Leobardum, ſed & vetere noſtrorum inſtituto, in proximo Virginum Parthenone Monegundem aluit, alioſque de Eccleſia Regnoque Galliæ longè meritiſſimos: de quibus legendi *Yepes tomo* 1. *Greg. Tur. VVion. & aly.*

A.C. 543. *S.P.N.* 73.

SPECTACULUM factus mundo, & Angelis, & hominibus, hoc maximè tempore orbem inſolenti fama implevit M. Aurelius Caſſiodorus noſter, Vivarienſi condito à ſe in Cœnobio Monachum profeſſus, quem ſummis defectum honoribus, irriſu eorumdem omnis poſteritas æternum commendabit. Is nobiliſſimo ortus genere, eruditione, rerum gerundarum dexteritate, ſupra fidem, & præconium omne excelluit, primum comitiva rerum privatarum, deinde largitionum ſacrarum inſignitus eſt: inſuper præfecturis provinciarum Siciliæ utriuſq; Bruttiorum atque Lucaniæ potitus, Patriciatus poſtea ſublime ſuggeſtum cōſcendit. Palatinæ item quæſturæ munere functus, crevit in Magiſtrum officiorum, mox præfecti prætorio grandi honore actus, verticem denique dignitatum, *Conſulatum Urbis meruit.*

Sed noſtrorum ſolida virtute motus, ac pellectus, ſuíque deque habenda omnia cenſuit, dummodo iſta potiretur, & Vivarienſi Cœnobio conſtructo, quo noſtris in id accitis familiarius uteretur, adeo paulo poſt, ubi ſolidiora Religionis Monachicæ bona penitius dignovit, periturorum bonorum atque honorum faſtidio occupatus eſt, ut cucullum illico ſit amplexus, quo æterna, & digna animo felicius aſſequeretur. Baronium audiamus: *Sed ratio temporis à nobis exigit, ut doctiſſimū illum, & æque ſanctiſſimum virum, decus Romanæ Nobilitatis*, præfecturis innumeris diutius illuſtratum conveniamus Aurelium Caſſiodorum, *non otioſum illum quidem, licet ſeratum agentem in Monaſterio, quod exſtruxit: ubi velut in portu reſidens, poſt naufragia Regum Gotthorum, quorum Regna Prætoria præfectura curarat, DEO, & litteris vacans, reliquum vitæ tempus, ad obitum uſque ſemper aliquem fertiliſſimi ingenij partum edens, effœtam licet annis, fœcundam frugibus ſenectutem ducebat, &c.* Et paulo poſt: *Ut autem tanti viri memoria noſtris Annalibus preſſius inhæreat, &c. quæ ſunt reliqua recolamus: ne, qui nobis ſcribentibus quamplurima ſuppeditavit, ſuumque ſæculum mirificè illuſtravit, ipſe obſcurus prætereat,* (ecce quantum ſe debere agnoſcat uni Monacho Baronius, quid primum omnibus omnino orbis univerſus, à quibus ſolis ferè, litterarum, librorum, & Hiſtoriæ omnis theſaurus eſt reſervatus.) *atque ingrata nimis oblivione ſepeliatur inglorius. Quis igitur à tempore Theodorici Amali Regis, uſque ad Vitigem itidem Italiæ Regem, apud ipſos Gotthorum Reges florentiſſimè vixit, ſummis ſemper honoribus auctus, exſaturatus ad nauſeam uſque continuatione ampliſſimorum magiſtratuum quo turbulentius mūdi pelagus magis expertus eſt, eo libentius tenui cymba, contulit ſe in ſolitudinem, exoptatum diu portum tranquillitatis, nempe in Monaſterium à ſe conſtructum, de quo ipſe pluribus in libris de divinis lectionibus meminit, &c.* Hucuſque Baronius. De Monachiſmo ejus Benedictino præter plurimos alios: *Antonius de Yepes, Trithemius, Hieronymus Platus, Carolus Stengelius, &c.*

A.C. 554. *S.P.N.* 74.

NE Hiſpaniarum Regna, pro ſua in Ordinem noſtrum ſingulari propēſione, nihil itidem ſingulare reciperent, præter doctrinæ, & ſanctitatis illuſtriſſima, & frequentiſſima exempla, Sanctiſſimus Vincentius, Hiſpaniæ è noſtrorum numero *Protomartyr*, qui ſtrenuus in converſione Sancti Ermenegildi, Leovigildi Regis filii, Sancto Leandro noſtro cooperator, jubente eodem impio Rege, ab Arrianis ob Catholicæ fidei defenſionem Martyrio coronatus, ſanguine ſuo, merita ſua præclarè inſignivit, Hiſpanias irrigavit. Fuit Monachus, & Abbas S. Claudii Legionenſis. *Videantur Anton. de Yepes, Arnoldus, Franciſcus, Yuannes, Prudentius Sandoval, &c.*

Gallias illuſtriſſimis ſanctitatis radiis illuminavit Sanctus Carilephus, primus Aninſulæ Abbas, quod dein Cœnobium ob præclariſſima ejuſdem ſui Antiſtitis merita, Sancti Carilephi nomen meruit, & plurimos rariſſima virtute, Divos Cœlo, Galliæ Patronos edidit. Fuit Carilephus diſcipulus S. Adjuti Abbatis. Vid. Yepes, VVion, alii &c.

Floruit hoc eodem tempore in Italia Sanctus Iſaac Syrus, Græcus utique primum Monachus, ſed qui ſub Regula

San-

Sanctiſſimi Patris noſtri excitato Cœnobio, eidem, novo inſtituto, Abbas præfuerit, & multis virtutibus Italiam egregie illuſtraverit. De ejus geſtis legendi, *Sanctus Gregorius libro Dialect. 3. Trithem. de viris Illuſtr. Ordinis noſtri, Annales Yepeſii, &c.*

Obijt hoc anno Ma... illa Franciæ Regina Clotildis, Clodovei Magni uxor, Chilperici Burgundiæ Regis filia, quæ à morte mariti, prope Divi Martini Turonicæ civitatis, in ſacrarum Virginum Parthenone incluſa, Religioſis operibus addicta, multis annis vixit, meruitque denique felicia hæc tempora attingere, quibus Mauri adventu Gallia egregie refloruit, ut & ipſa novis adſtricta legibus, ſuprema ſenecta, Magni Patriarchæ noſtri filia renaſceretur. Ejus ope primum, Maurus plurima Cœnobia condidit, ipſam vicissim per ſuos ad ſummam vitæ perfectionem promovit, ut in vita poſtque mortem plurimis prodigijs effloreret. *Ex vita, &c. & div. rer. Gall. Script.* Fundator hoc ipſo anno celeberrimum, & Sanctiſſimum ...d S. Iuliani Martyris, Agallienſe Cœnobium, in gratiam S. Euphemij noſtri, Sanctiſſimi Patriarchæ, & Legumlatoris diſcipuli ab Athanagildo Rege conſtructum, de quo S. Marcus Maximus Cæſar Auguſtanus his verbis: *Aera 592. Athanagildus Rex in planitie ſuburbij Toletani ædificavit Monaſterium Ordinis Sancti Benedicti in honorem Sancti Iuliani apud Avernos paſſi, dictum Agallienſe, ab Agellulo villæ propinqua, quod ... quam 120. paſſus, ab Eccleſia Prætorienſi SS. Petri, & Pauli, inter Occidentem, & Septentrionem ſitum, & ſibi conſtituit primum Abbatem, Sanctum virum Euphemium, qui poſtea fuit vocatus ad primam Toleti ſedem, &c.* Nobilitatem hujus Monaſterij extollit ſummopere Iepeſius, & vocat, *Seminarium Toleti Archiepiſcoporum.*

A. C. 555. *S. P. N. 75.*

NE ſola Germania in communioribus plauſu Benedictina ſemente, & fructu careret, & deſtitutam ſe omni ſolatio gemeret, non diutius diſtulit bonum numen ipſam quoque juvare & à feritate, qua tunc univerſa ferè laborabat ad humanitatem traducere. Ita ut Germania penè univerſa, (quod ſuo tempore reapse videbimus.) Magno Patriarchæ noſtro debeat, non tantum Chriſtianos ſe, verum homines alere, tanta tunc vaſtitate, ſive legibus ſive urbibus, ea Regna jacuerant. Gloria hæc primum Caſino debebatur; proin Leobardum ante alios, Sanctiſſimi Patris noſtri diſcipulum Germania ſuſcepit, dein VVandelinum, de quo ſupra, utriuſque Apoſtolorum labore meritiſſimum Diſibodus exin, Hybernorum Epiſcopus, invidentia ſuorum ſede pulſus, in Germaniam, dirigente DEO, ſub hoc tempus appulſus hanc gratiam hoſpitæ terræ retulit, ut Coloniam Monachorum noſtrorum ei excolendæ adduceret, quoad è Gallijs denique Scotia, Anglia, Hybernia, juſti Monachorum exercitus affluerent, & provincias Germaniæ omnes, admirando proventu fructuum ...re beatas redderent. Sed ſanctiſſimam noſtram de Diſibodo Hildegardem audiamus, *Spiritu Divino dictante,* hæc ipſa quæ ſubjungimus prodentem: *Agente autem Spiritu Sancto, omne animi ſui ſtudium.* (Diſibodus.) *& voluntatem, ad vitam, & doctrinam Sancti Benedicti, qui jam ad DEUM tranſierat, & quoſdam Beatos viros, ſancta Inſtitutionis ſuæ fideles admiſſos, ſuis temporibus adhuc ſuperſtites reliquerat, appulit: & ad longinqua loca, ubi ea inſtitutio Religioſè, & ſanctè colebatur, nuncios miſit, ſupplices preces offerens, ut quidam ad ... eum venirent, vineam Domini Sabbaoth, ad præſcriptum doctrinæ B. Benedicti plantaturi. Is enim Sanctus Pater Benedictus, Regulam, quæ ſpiritualibus hominibus eſſet accommodata, & Sanctis viris Sancto Spiritu docente, & oſtendente; condiderat. Ita ergo quamplurimos Beatos Diſibodus ejuſmodi inſtituti, & converſationis viros Religioſos ad ſe adduxit, quibus etiam oratorium, & congrua domicilia, in montis ſupercilio, propter difficilem, & arduum acceſſum, contra Orientem conſtruenda curavit, ne adventantis populi ſtrepitu interturbarentur, &c.* Pergitque ... *hac ratione effectum eſt, ut beata illa congregatio, annis duodecim ad quinquageſimum numerum uſque perfectorum fratrum.* (quanta tantillo tempore meritorum, & fructuum acceſſio facta Germaniæ à tot unius Cœnobij perfectis.) *extreverit. Illa enim tempeſtate, pauci hujus inſtituti homines viſebantur.* (Noſtris nimirum couſque in Italia, Hiſpania, Gallia, Scotia, Anglia, Hibernia, Oriente, &c. occupatis, & ſolo Leobardo, in tantam Germaniæ meſſem non ſufficiente.) *Nec quiſquam vitam hanc, niſi probatus aggrediebatur, ſed Spiritus Sanctus qui congregationem hanc plantaverat, etiam rigavit eam, perinde ut ros ſolet, in pingue ſolum decidens, ita ut fratres in ea ſub Monaſtica diſcipli-*

na viventes, de virtute in virtutem proficiſcerentur. Ita Hildegardus.

A. C. 556. *S. P. N. 76.*

INCREDIBILI, pro meritis, in noſtros propenſione, Childebertus Rex, ut quomodocumque eamdem explicaret, innumera in Cœnobia noſtrorum beneficia profudit; hoc verò præcipuè anno, celeberrimam illam Pariſiorum Baſilicã Sancti Vincentij, addito cœnobio ampliſſimo exſtruxit, & Regia planè munificentia locupletavit. Sacravit magnum illud, & eximium Ordinis Benedictini decus, Sanct. Germanus (à quo dein locus ille nomen invenit,) ex Abbate S. Symphoriani, Pariſienſis Epiſcopus, qui ex cœnobio illo ſuo (quod, etiam Epiſcopus, nunquam deſeruit.) Beatæ memoriæ Auctarium loco gubernando conceſſit. Potentiſſimum ad hæc uſque tempora Cœnobium, ſed cujus patrimonium ut, & plerotumque Galliæ, alienigenæ indigenæ vocent, ut teſtatur doctiſſimus Breulius: *Nunc domus noſtra*, inquit, *s... t' bate caret, ſed non receptore, eoque Principe Liligero.* Effulſere unico ex hoc loco, tanta Eccleſiæ Gallicanæ lumina, quæ univerſo ſuffeciſſent, primis præcipuè annis præter Auctarium egregia virtute Antiſtitem, Sanct. Droctoveus, Sanct. Baboſenus, Scubilio, & ex Abbatibus plures, ut cæteros prætereamus, qui cellulæ quiete multo feliciores, exemplis tamen mirandæ Sanctitatis, prodeſſe, & præeſſe tantorum ſæculorum continuatione non deſinunt.

Claruit eodem tempore, S. Briocus, Sancti Germani item diſcipulus, & ex Sancti Vincentij Pariſienſis Monacho, Sanvincentianæ ſedis in Minore Britañia Epiſcopus, cui exin Sanbriocanæ nomen perpetuum manſit, ea noſtrorum apud omnes auctoritate, ut plurima orbis loca à noſtris non opem ſolum, ſed nomen, & à nomine celebritatem ſempiternam acciperent. Meruit autem de Gallia immortaliter Briocus à cujus extrema ac nobili Religione Armorica, verbo prædicationis, & exemplo vitæ potentiſſimo Idololatriam profligavit, & multum populum Chriſti Regno adjunxit. *Rob. cenalis period. 6. ... &c.*

A. C. 557. *S. P. N. 77.*

HIBERNIÆ præ aliis Regnis, & provinciis hoc inprimis anno notandus ſplendor venit, qui poſt acceptam à noſtris legem Patriarchæ noſtri, uſque adeo denſitatem tenebrarum in remotiſſimis réguis flagellavit, ut ad inſolentiam lucis, omnes obſtupeſcerent, alterius deinceps orbis, ignoti eouſque incolæ, de eodem liberaliſſimè communicarent. Et quantum orbi utilitatis, Cœlo ornamenti acceſſerit, ex tanta multitudine perfectiſſimorum Monachorum, quis digne unquam, aut ſatis explicet? Fuiſſe ſanè Monaſteria, in quibus duo, aut tria Monachorum millia DEO inſervirent, plurimi, & fide digniſſimi Authores habent. Nos, quid potuerint cõjuncti horum, ſeu alternis vicibus continuati gemitus preceſque expendamus. De multitudine horum: *Videantur Iepeſius noſter, hoc anno, tomo 1. Hieronymus Platus l. 2. S. Bernard. Vit. Malach. &c.*

A. C. 558. *S. P. N. 78.*

THEOBALDO Aurelianorum, & Auſtraſiæ Rege, egregio Sancti Mauri, & noſtrorum fautore mortuo, ex Provinciæ Clotario obtigere, qui pari nõ ſolum benevolentia Ordini noſtro favit, ſed Regni curam ac negotia cum Mauro ac Monachis ita partitus eſt, ut nihil fere, quam pro eorumdem arbitrio ageret, ſummiſque eos honoribus, & beneficiis, quotidiana penè largitione proſequeretur. Quantum ſuadente Mauro per Regna hæc mali averſum, boni inſtitutum, nemo facilius, & certius, quam qui de Mauro, ut æquũ eſt, de Admirabilis Patris noſtri ſelectiſſima cordis portione, ſentiet, & judicabit. Propagatus ab eodem mirificè Beatiſſimæ Matris Virginis, cultus, & Sacratiſſimi ejuſdem Pſalterii uſus, inſtituto Benedicti Patris, ſummo Regni Gallici bono, fidelibus longè lateque cõmendatus eſt. Leg. Yepes, Alanus, &c. Subſcripſit, hoc ferè anno, an priore, Legibus etiam noſtris, & inſtitutæ per Sanctiſſimum Maurum Glanolohenſi Congregationi ſe aggregavit, nobiliſſimum Lerinenſis, Inſulæ Monaſterium, quod ex eo ſtatim tempore, multo celebrius, & Sanctis viris frequentius, id nominis in hodiernam uſque diem meruit, ut *Sancta Inſula* diceretur. De Sanctis, qui illic ingenti numero floruerunt, & odore ſanctitatis nõ ſolum, ſed & eruditionis fragrãtiſſimo, univerſum impleverunt, cõſulatur Chronicõ Lerinenſe, Ant. de Yepes, Wion 29. Maij, &c. Additũ ſub hæc tẽpora noſtris Agaunẽſe S Mauritij cœnobiũ: Yepes noſter, & alii meminere,

certum

certum, non multo poſt, ſive ante Congregationi Glarioſolienſi acceſſiſſe. Ex eo autem quam Illuſtres viri prodierint, indignum arbitramur, brevi hoc ſyllabo potiusquam libro, vel quidem nominaſſe. Illud perpetuum ab hoc fere tẽpore, quo Sanctus noſter floruit Marculphus Nantuum Abbas, celeberrimum ſanè prodigium, quo Gallorum Reges, in hodiernã usque diem ſtrumas curant, ejuſdem Sanctiſſimi viri meritis debere, grandis ad laudum Ordinis noſtri Benedictini cumulum acceſſio eſt, uti & Francici diadematis, & honoris per egregia, & æterna commendatio. *Videantur Papirius Maſſonus libr. 3. de S. Ludovico, Surius Tomo III. Maji 1. Antonius de Yepes, VVion. 25. Apr. & nos tom. 1. SS. Ord.*

A. C. 559. *S. P. N. 79.*

CLaret magnus ille Abbas Novalicienſis Sanctus Leonardus noſter, de cujus meritis continuata tot ſæculis memoria teſtatur, & infinita toto terrarum orbe ejus nomini, & honori, dicata, templa, ſtatuæ, altaria, verè unicum afflictorum, & captivorum ſolatium. Floruit eodem omnino, tempore, nec minore Sanctitatis opinione, nomine, ut celebritate par, Sanctus Leonardus Abbas de Vandopera. *De quo vide Vincentium in ſpeculo Hiſt. lib. 21. c. 82. Trithem. lib. 3. c. 45. Ant. de Yepes tom. 1. VVion. &c.*

A. C. 570. *S. P. N. 80.*

FERTILISSIMUS Sanctorum hic annus, ampliorem requireret campum, ſi explicandus. Meritus de univerſo admiranda vitæ ſanctitate, & Apoſtolici muneris functione de remotiſſimis provinciis, *Inſulis* ex eo primum tempore verè *Fortunatis*, quas hodie Canarias appellamus, Sanctus noſter Abbas Maclovius, qui in ea primum loca ſacræ fidei ſemina intulit, & admiranda illic patravit, quẽ in hodiernam uſque diem Patronum ſuum Tutelaremque venerati Canarienſes, Gõzaga lib. de Orig. Seraph. Ord. & Honorius noſter Philoponus in ſua novi orbis navigatione atteſtantur. Nec minor S. Brandani hoc eodem tempore fama, quẽ, Maclovii Magiſtrum, & *Inſularum primum Inventorum* honoris cauſa, prius oportuiſſet nominaſſe; qui trium millium Monachorum in Britannia Abbas, non ſat habens, tot tantiſquo benefacere, ſeptem annorũ difficillima, & periculoſiſſima navigatione cum quatuordecim Monachis ſuſcepta ſollicitè circumſpexit, ſi quos exerrãtes vetis paſcuis, Chriſtiano gregi optimus paſtor aggregaret. Legantur præter citatos Sigebertus Gemblacẽſis, Maurolycus Abbas Meſſanenſis. Wion, Yepes, &c. Inter plurimos alios præcipui effulſere hoc ipſo tempore Sanctus Vigor Bajocenſis Epiſcopus, *Sanctus* ab Angelo, etiam antequam naſceretur prænunciatus, de quo Trithemius, VVion, Claudius Robertus, &c. Sanct. Domitianus, de quo cit. VVion, & Trithem. Sanct. Liphandus, de quo Yepes, &c. Sanct. Theodoricus, Sanct. Ebrulphus, Sanct. Scubilio, S. Briocus, S. Paternus, S. Vrſus, S. Leobatius, S. Baſolus, S. Ioannes Abbas, viri longè meritiſſimi, quorum laudibus, quia indulgere non licet, compendio huic ipſi ſubiraſcimur. Videantur citati, Annales præcipuè Ord. Hiſp.

Caſini, hoc ipſo anno diem obiit ſuum, & Admirabili Patri ſuo in cœlis triumphãti ſe addidit *Sanctiſſimus Conſtantinus*, primus ab ipſo Caſini Abbas, qui recens adhuc Ordinis Inſtitutum latius propagavit, erectis plurimis apud exteras nationes Monaſteriis dignus magno illo honoris titulo, quo maximus à Petro Romanorũ Pontifex, *Gregorius* noſter *Primus* ipſum honoravit: *Reverendiſſimus valde vir*, univerſo huic tanto magis ſuſpiciendus. Succeſſit Sanctiſſimi Patriarchæ noſtri alius diſcipulus, *Sanctus Simplicius*, vir præter integritatis egregium nomen, etiam à litteris plurimum cõmendatus. Vid. Marc. Ant. Scipio Monachus Caſinas, Leo Oſt. & noſtri ferè omnes. Felicitatem Cœnobii hoc etiam anno plurimum cõmendarunt, quia Regnis ampliſſimis prætulerunt, S. VVeinfredus Conani Scotiæ Regis filius (ſanctitatis multo potius titulo, quam Regni, beatus) Ingertrudis itẽ Clotarii, & Cordilla Chereberti Francorum Regum filiæ, ipſa propè Divini Martini; hæc in Sanctæ Crucis Pictavis Ordinem noſtrum profeſſæ. Ex cit.

A. C. 561. *S. P. N. 81.*

SANCTI Mayni, celebertimum hoc anno in Minore Britannia, nomen, & tãtum fuit, ut ſtatim à morte ipſius, quod ipſe præſtantiſſimum inter alia condiderat piorum ope ac opibus Divi Ioannis Baptiſtæ honori Monaſterium, quo honori tanti viri, æterna memoria Britanni conſulerent, & grati animi immortali pignore ejus merita revererentur, deinceps *Sanctæ Mayni* appellarent. Quod ab eo

etiam tempore multo honoratius non ſolum opulentiuſq; ſed ſanctitate præcipuè, præcipua inter Britanniæ emicuit adeo magni, iſto nomine, habitum, ut opulentiſſimi Reges, de quibus ſuo loco, Iudicael I. Iudicael II. Salomon &c. eidem Regnũ, Regnique voluptates, & opes longiſſimè poſtponerent.

In Hibernia ſub hæc tempora, tanto numero, ſed & Religione, & ſacro rigore, crevere cœnobia, ut Hiberni omnes omnino *Monachizare*, imo Monachi eſſe, non fore judicarẽtur. Sanè, quod de Lerinenſi Inſula paulo ſuperius, de iſta tanto potius, quanto amplior patebat, Titulus *Sancta* decantaretur. Manſit in hodiernam uſque diem, profundiſſimis radicata radicibus, & per noſtros inſtillata pietas, in animis Hibernorum, qualem Apoſtolico quotidie exemplo, viri nobiliſſimi, & meliore fortuna digni (niſi iſtum ſingulari eorumdem commodo DEVS diſtuliſſet) *in montibus, & ſpeluncis latentes, egentes, anguſtiati*, digno æternitate omni cõſtantiæ, & magnanimitatis clypeo peregregie tuentur, noſtrorum juxta merita, & primi laboris fructum univerſo repræſentantes. *Ex fideli relatione Hibernorum, virtute, genere, & eruditione ſpectatiſſimorum, Steph. vito, &c. Hiſt.*

A.C.562. *S.P.N.82.*

MAgnus ille meritis maximis Põtifex, Sanctus Samſon, orbem, velut novum è cœlis Sydus, illuminat, ea apud ſummos infimoſque auctoritate, ut maximi illum Reges humillimè venerarentur. Elevatus ad Pontificiam dignitatem, non plebis ſolum favore, ſed Concilij totius Pariſienſis auctoritate, & conſenſu, ex Abbate, & Monacho Dolenſis cœnobii, primùs, eodem nomine *Dolenſis Metropolites* conſecratus eſt. Quæ laus Benedictinorum longè maxima: ampliſſimos, & potentiſſimos præſulatus, & Archipræſulatus, eiſdem Originem non ſolum, ſed, & opes, potentiam, auctoritatẽ, famam, nomen denique; ipſum debere. Argumento ſunto plerique per Angliã præſulatus, Hiberniæ, Scotiæ, &c. permulti; Germaniæ denique longè celeberrimi: Magdeburgenſis, primatus Moguntinẽſis, Saliſburgenſis, Bremenſis, &c. Archiepiſcopatus: Herbipolenſis, Erfordenſis olim, Friſingenſis, Argentinenſis, ſecunda Inſtit. VVerdenſis, Eiſtettenſis, plureſque alii Epiſcopatus, qui pro eo ſanè, & longè pluribus aliis, multorum continuatione ſæculorum beneficiis, Ordini noſtro æternum obſtricti ſunt atque obligati. Fuit idem Samſon, Apoſtolicus ſanè vir, cum S. Machute noſtro, pro diſſeminãda Chriſti fide multas gentes, & provincias pervagatus, idem eo nomine de Armoricis Britannis benè meritus, quo, cum S. Maino Abbate acceſſit, & Dolenſe Cœnobium condidit, cujus nunc diximus Epiſcopum ordinatum. De cujus Spiritu quo regebatur facilè omnibus innotuit. *Sedente namque illo in Cathedra*, inquit vitæ ſcriptor antiquus, *omnes qui ibi aſtabant, viderunt columbam ſuper eum cælitus emiſſam, vocem cõſuetam reddentem, atque ſuper caput ejus tamdiu immobilem ſtantem, quoad totum officium Completum eſt. Celebrante autem illo eodem die* (de ſolemni inauguratione ejus loquitur.) *Miſſarum ſolemnia, coram omnibus, viſum de Dubritio Epiſcopo, & aliis duobus Monachis, ignem de ore ipſius, & naribus emanare; atque, quod eſt mirabilius ex illo codemque die, ad felicem vitæ ſuæ finem, quando Miſſarum ſolemnia agebat, Angeli DEI miniſtrati ſemper adſtabant, &c.* Vt nulla ſatis poſteritas mirari poſſit tanta noſtrorum exempla Epiſcoporum. De Sancto Samſone vid. Trithem. de Vir. Illuſtr. Ord. lib. 3 cap. 41. & lib. 4. cap. 46. Robert. Cænal. lib. 2. Vincent. in Spec. l. 2. VVion. l. 1. Yepes Tom. 1. &c. Data hoc anno reperitur à Childeberto Francorum Rege Pragmatica Sanctis de bonis à ſe donatis Eccleſiæ, & Monaſterio noſtro Sancti Vincentij, quæ ſuperius ipſum ſtruxiſſe ſumptuoſiſſimè meminimus. Veneratur illud Donationis ſcriptum, ut *memorabilis antiquitatis monumentum* Cæſar Baronius, & Annalibus ſuis inſerit apud quẽ requiratur. Locupletavit Baſilicam eandem pretioſiſſimis Sanctorum exuvijs Sanctus Germanus noſter, quarum præcipuas, (eam ob cauſſam Hieroſolymam profectus) ab Imperatore Iuſtiniano retulit, de quibus nos in Ephemeridibus noſtris, ſeu Calendario tripartito, quo, præter Sanctos ordinis noſtri *Canonizatos*, alia ſerie, *Beatos*, ſive Sanctorum ab Eccleſia univerſà receptorum necdum ſyllabo inſertos: tertio denique *Sanctorum cujuſcumque Ordinis ac ſtatus, in Cœnobiis tamen noſtris conditorum*, memoriam inſerimus; quorum ſanè copia tanta eſt, ut præcipuorum toto orbe Sanctorum nobiliſſimæ exuviæ, magna ex parte apud noſtros quieſcere videantur, & Sancta Romana Eccleſia pro meritis Monachorum, ſibi tot annis, & ſæculis præcipuè collaborantium,

tium, de Theſauro ſuo, Ordini digniſſimo, liberaliſſimè communicans, eo ipſo merita ejuſdem, æterno ſanè monimento ſequuturis quoque ſæculis, quam manifeſtiſſime obſervetur commendaſſe. Præfert citatum à nobis, prolatum à Baronio Inſtrumentum ſeu Diploma, magnam ſanctitati Germani noſtri Pariſienſis Epiſcopi, orbi univerſo propalandæ, ſiquidem in quo, viventem etiamnum Childebertus Rex, *Sanctiſſimum Pariſiorum Urbis Pontificem*, digniſſima ſanè appellatione veneratur. At quam profuerit Regi, Regno, immo illuxerit univerſo Germanus, præcedente anno commemoravit idem Baronius, his verbis: *Quod vero pertinet ad Sanctum Germanum: ipſum ex Abbate Monaſterij S. Simphoriani, ſanctitate vitæ, dignis moribus, & miraculorum editione præſtantem, præcedentibus, propheticis vocatum ad regimen Pariſienſis Eccleſiæ, Fortunatus Pictarienſis Epiſcopus tradit, qui res ab eo præclare atque mirifice geſtas enarrat*: Sed & de Eccleſiæ Pariſienſis felicitate, qua ſub eodem S. Germano pollet, eleganti carmine ad Clerum Pariſienſem inſcripto Venantius Fortunatus cecinit

Sub duce Germano felix exercitus hic eſt
Moyſes tende manus, & tu caſtra juva.

Cuncta plane, pergit Baronius *docuerunt, maximo Dei beneficio, his calamitoſis temporibus, erectum eſſe in ſedem Pontificiam tantum Antiſtitem, cujus virtutum fulgore, non Gallia ſolum, ſed univerſus orbis occidentalis, illuſtraretur, proficerentque omnes tanti viri monitis, & exemplis. Inter alios autem, quantum ſub eodem Antiſtite Childebertus Rex Francorum pietate enituerit, plura ſunt exempla & egregia monumenta, atque inprimis Baſilica, quam Sancto Vincentio, ipſo Germano hortante conſtruxit*, &c. de Eleemoſynarum vero copioſa largitione, Fortunatus, &c. habet his verbis: *Quæ* inquit *eleemoſynæ tam de rebus Eccleſiæ, quam populi oblatione, vel Regio munere, per manus ejus ſanctificatæ ſint, ſolus ille, qui omnia ſcit, novit, & numerat. Denique quadam vice præexcellentiſſimus Dominus Rex Childebertus, cum ei direxiſſet ſex millia ſolidorum, pauperibus eroganda: expendens tria millia, revertitur ad palatium. Interrogatusque à Rege, ſi adhuc reſideret, quod egenis tribueret: reſpondit medietatem reſediſſe, nec invenisſe ſe inopes, quibus mox totum expenderet. Erat ſpectanda contentio inter ſacerdotem, & Principem: faciebant apud ſe de miſericordia pugnam & de pietate certamen.* Hæc Fortunatus. Addit Baronius: *ut plane fuerit experimento cognitum, ubi ſacerdotes Sancti, digne numeros explent ſuos, Reges ſponte ſe illis ſuaque bona ſubjicere, ſecundum vulgatum illud Machabeorum: Propter Oniæ Pontificis pietatem, & animos odio habentes mala, fiebat, ut & ipſi Reges, & Principes locum ſummo honore dignum ducerent, & templum maximis honoribus illuſtrarent.* Hæc Baronius, nec brevius nos de Germani meritis potuimus.

A. C. 63. *S. P. N.* 83.

SUb hunc annum memoranda, quæ in cœnobio dignius, quam in ſummis Magiſtratibus præclare geſſit Magnus Aurelius Caſſiodorus noſter, qui tantus olim conſul, vili cucullo tectus, etiam *Ludimoderatorem* inter Monachos ſuos agens, admirando humilitatis exemplo, etiam prima elementa, & rudimenta litterarum edocere minime eſt dedignatus. Sacra Baronii verba audiamus: *In quibus omnibus*, (enumeraverat eius ingenii, de quibus nos inferius monimenta. *Sane admirari non deſino doctiſſimi viri incredibilem animi demiſſionem factã, ſecundum Apoſtolum omnia omnibus; etenim non quæ ſua ſunt quærens, ſed aliorum prima etiam rudimenta in decrepita ætate Monachos veluti pueros docere voluit, & tanquam puerorum manum tenere, & ad characteres rectè formandos ducere non recuſavit*, &c. Et Paulo poſt: *Sed quid poſtea? Num hic finis ejus didaſcaliæ? minimè gentium. Etenim poſt hæc, quos rectè ſcribendi facultatem docuit, eoſdem ante Grammatica reddere voluit diligenter excultos; dum eiſdem de eadem Grammatica librum conſcripſit: ſed & poſtea de Rhetorica breve adjecit compendium; de Dialectica etiam copioſius volumen, nec non de Arithmetica, de Muſica, de Geometria, & Aſtronomia, non erubeſcens quidem in Philoſophorum ſententiis*, (obſervatione digniſſima periodus) *ſed de ea perſecutus, quæ lectorem ſobrium reddant, ac pium, &c. Ad poſtremum autem libellum addidit, de Paſchalis computo*, &c. De quo hic, & ſæpius multis Baronius. De ſcripturis etiam intelligendis ſuos edocuiſſe idem ibidem commemorat, & de ſe ipſo teſtatur Caſſiodorus; cujus dein docendi inſtitutum, & publice, & privatim, diverſis toto orbe cœnobiis, eo ſucceſſu fructuque ſunt imitati monachi noſtri ut videatur, *Servata Rei litterariæ* corona, & fama unis illis, poſt tantas Reipub. clades, orbis calamitates, & longiſſimam deplorandamque vaſtitatem jure merito deberi, ſicut grati animi eſt ſignum, à viris doctiſſimis, eiſdem deferri. *Baronius cit. Icpes, Steng.*

A.C.574. *S.P.N.84.*

VItæ rigore, & exacta integritate, ſed & miranda prodigiorum fama celebratur hoc anno Sanctus Paulus, ex Monacho, Sancti Eltuti Abbatis noſtri diſcipulo, ob meritorum magnitudinem, ad ſublimitatem Leonenſis Cathedræ evectus. Neque ejus vacat aut licet magnalia referre, ne, quod jam ſæpius contigit, denuo cõtingat, nimium diffluere. Quid judicarent Leonenſes ſui, de ſe Paulum Epiſcopum meruiſſe, conteſtati ſunt immortali gratæ voluntatis exemplo, ac memoria, qua Cathedrali exſtructa Baſilica, eamdem tanti Præſulis ſui honoris, & nomini dicavere. Sed neque hoc exteris, ſi incolis ſatis fuit, Eccleſiam ejus nomine nuncupaſſe, niſi etiam urbem ipſam, ceu habitatione Sancti Pontificis conſecratam, ſacratiori nomine, Divi Tutelaris ſui (*S. Paul de Leon*) honorarent. Ut novo jam denuo conſtet exemplo, alijs deinceps diverſiſſimis provincijs uſurpato, pleroſque, & ſpectatiſſimos Præſulatus, digniſſimos ex ordine noſtro ſibi patronos delegiſſe, & in hanc uſque diem unicè, & præcipuè coluiſſe. *De vita Sanct. Pauli conſule Vincent. in ſpec. lib. 21. cap. 22. & 23. Trithem. de Vir. Illuſtr. Ordin. S.P.N. libro 1. c. 48. & libr. 4. cap. 134. Rob. Cen. libr. 2. per 6. Petrum in Catal. libr. 3. Tepeſium Chron. Tomo primo.*

A. C. 565. *S.P.N. 85.*

HEROICUM planè, & æterna digniſſimum cõmendatione facinus, quod magna illa Francorum Regina, Clotarii I. Galliarum Monarchæ ſanctiſſima uxor Radegundis, ſub hæc tempora, patravit; dum ultimum Regni Gallici Fanum, ad ea uſque tempora, cultu fœdiſſimo dæmonum execrandum, ipſa frementem inter populum, & micantes undique mucrones, immota imperterritaque cremari juſſit, & everti, neque prius loco diſceſſit, quã everſum conſpiceret, ſed & furorem inſanientis turbæ ſopiret, eandemque DEO conciliaret. Sed longè majus illud, quod paulo poſt, & hoc ferè anno, mundo, ſibique ipſi, difficillimum ſinè certamen indixit, & obſtupeſcente Gallia, Regno florentiſſimo potentiſſimo Regi, eidemque ſui amantiſſimo marito, valedixit. Importunis ſubinde precibus pulſato Rege, dimitti poſtulabat, ut, quod in deliciis unum haberet, Monachicum profeſſa inſtitutum, Chriſti unius amori liberius indulgeret; verum ſurdo ad preces Clothario, ea excogitare cœpit omnia, quib⁹ Regis animum expugnaret. Proin exſtructo Pictavis Sanctæ Crucis Cœnobio, favente, & juvante Rege, ea arte permovendum cenſebat; dum propria ipſe munificentia delectaretur, tanto libentius eò concedere, Reginæ annueret. Sed pertinaciorem experta, obſtinationem mariti in corpuſculo ſuo ulciſcitur, cilicium ad nudam carnem induta, quo omnem voluptatis venereæ motum, & incurſum, iis armis eluderet, quo animadverſo Clotharius, ne de die in diem crudelior ibi eſſet, invitus triſtiſque aſſenſum deniq; præbuit. Illa Novioduni primum, Chinoni dein, poſtremo Pictavis Cœnobio à ſe condito, noſtris addicta legibus velum aſſumpſit, & profeſſa Monaſticen eſt. De exactiſſima ejus Regulæ obſervantia, vitæ admirando prorſus rigore, virtutum omnium ampliſſima, & abſolutiſſima poſſeſſione, ſed & miraculorum multitudine, & magnitudine, quãvis, tacere arduum, loqui tamen, nec eloqui poſſe, reſpuente id cõpendio, indignum nimis eſt. De ſtupenda tamen tantæ Reginæ ad infima demiſſione, quin verbis Fortunati Epiſcopi aliquid referamus, omittere non poſſumus: Monachabus omnibus ſoporantibus, calceamenta tergens, & ungens, tranſmittebat per ſingulas, &c. De officiis Monaſterialibus nihil ſibi placuit, niſi prima ſerviret: & ipſa ſe caſtigabat, ſi bonum feciſſet poſt alteram. Ergo ſuis vicibus ſcopans Monaſterii plateas, ſimul, & angulos, quidquid erat fœdum purgans, & ante ſe ſarcinas, quas alius horreret videre, nõ abhorrebat evehere. Secretum etiam opus purgare non tardans, ſed occupanter ferens fœtores ſtercorum, credebat ſe minorem ſibi, ſi ſe non nobilitaret ſervitii vilitate, ligna ſupportans brachiis, focum flatibus, & forcipibus admovens, calens nec læſa ſe retrahebat. Extra ſuam hebdomadam infantibus ſerviens, ipſa cibos decoquens, ægrotis facies abluens, ipſa calidum porrigens, viſitabat, quas fovebat, jejuna rediens in cellulam. Illud quoque quis explicet; quanto fervore excitata, ad coquinam concurſitabat, ſuam faciens ſeptimanam. Denique nulla Monacharum de poſticio, niſi illa, quantum ligni opus erat, ſola ferebat in ſarcina, aquam de puteo trahebat, & diſpenſabat per vaſcula, &c. videantur longè plura apud Fortun. cit.

Memorandum, & illud, majuſne in Rege,

ge, an Sancto Germano Archiepiſcopo, humilitatis, & in tantam Reginam obſervantiæ argumentum: Vincente carne, non longe poſt diſceſſionem Radegundis: animum Regis, adeò, ut jam Tutonem cum Sigeberto filio, eandem reducturus [mitt]eret, comperto, quod res erat Regina, litteras quamprimum ad Germanũ, qui cum Rege erat, quã occultiſſimè deſtinavit, divina obteſtatione plenas: iter ille Regis averteret, & quibus poſſet modis, aliorſum diverteret, quibus lectis, Sãctiſſimus Pontifex, apud Divi Martini ſepulchrum, multis cum lachrymis, ſe ante Clotharii pedes proſtravit, enixiſſime obſecrans, ne ulterius Pictavos progrederetur. Precibus id chariſſimæ conjugis factũ perſentiſcens Clotharius, affligi quamprimum cæpit, & mox deteſtari, illud, in Deo jam deſponſatam, cogitare, necdum ſuſcipere ſe auſum; proin & ipſe ad pedes Germani abjectus, humillima prece contendit, pro ſe, ipſe Pictavos quamprimum properaret, & à Radegunde veniam efflagitaret. Ita factum; ingreſſusq; cœnobium Sanctiſſimus Antiſtes, Regis nomine ad Radegundis pedes provolutus, veniã deprecatus eſt, facili ad preces illa, quod nec exprimeret, quanto, eo à metu libera, diffluebat gaudio, ob eam nimirum, qua tũc donatam ſe adverterat, ſerviendi DEO pleniorem iam libertatem. *Fortunatus & Baudomina, &c.*

A.C.566. *S.P.N.86.*

MEriti, & hoc etiam anno, plurimi de univerſo ex noſtris, quorum virtutis, fama, longè lateq; prędicabatur. Inter eos præcipui, S. Tudualus Trecorenſis Epiſc. S. Gildas. S. Winwalocus, S. Ethbin⁹, Abbates, pluresq; alii. Tudualus contempti etiam ſæculi, & blandientis fortunæ irriſu ſumopere laudatus, ampliſſimas opes, & ſpem Magni Principatus, cucullo poſthabuit, quippe Rumuſonii ex ſorore Põpeia nepos, cognatus Derochi Britañiæ Regis, Monachus audire, & eſſe maluit, conſtructoq; Lambalienſi cœnobio, ibidem profeſſus Monachum, non ita multo poſt Abbas, ſeptuaginta duos (ſacrato à Chriſti diſcipulis numero,) ibidem Monachos aggregãs, exemplo iiſdem, & verbo illuſtriſſimè præluxit. Verũ aliquos poſt años Monaſterio extractus, inſtituto noviter, certè reſtituto per Derochum Regem Trecorenſi Epiſcopatui, primus Pontifex datus, ita deſ[uper]is meruit, ut à morte, Princeps Cathedralis Eccleſiæ Patronus deligetur. Ejus memoriã celebrari proximè feſtum D. Ioan. Iun. menſe, & magno peregrinantiũ concurſu applauſuq;, ſed & ampliſſimis propoſitis reatuum indulgentiis, ſolemniſſimo in more poſitum Robertus Canalis prodit, *lib. 2. Rer. Gall. per 6.*

Nec minor de Sanctitate Beatiſſ. Gildæ opinio, qui minori item Britanniæ, meritis multum profuit, & plurimis conditis ſub lege noſtra cænobiis, multitudini perfectorum, ſed & naufragorum ſolatio, cãpum ingẽtem, & portum aperuit. Vid. Aur. de Yepes tom. 1. an. 562. VVinwaloci, & Ethbini, præter innumera memoratu digniſſima, minimè prætereundum, quod illi ex itinere minimè præteriere; projecti in terram ſcatentiſſimi ulceribus leproſi, vulnera fovere, & petente leproſo, defluentium etiam narium ſaniem, Winwalocus lingua lambere, & molliter obire, uſq; dum pretioſiſſimo in os Abbat. defluente lapillo, viſi Ethbino Angeli cœlo deſcendere, & Chriſto, qui leproſus videbatur, occurrere cum his verbis eorum ſe aſpectibus ſubducenti. *Non vos puduit mei in anguſtiis meis, nec me veſtri pudebit in Regno meo. Hereditas v[e]ſtra apud me eſt, & iis, pro quibus petieritis ſal[vati]o in Re[g]no meo.* Vt manifeſtum fiat omnibus, quantum ſuis dein precibus, noſtri iſti meruerint, & mereri, ſi eorum implorẽtur ſuffragia, etiam hodie univerſo, ſive, ut verius loquamur, impetrare poſſint. Ex vita, &c.

A C.567. *S.P.N.87.*

INcredibili ſucceſſu propagatus in Scotia Ordo noſter, Sancto Columba præcipuè rem promovente, ita ut redundante Monachis Scotia, totum ferè terrarum orbem paulo poſt implerent, & vix provincia ſupereſſet, cui non inſigni ſanctitate, aliquis è Scotia Monachus obtingeret. Qui ita, omnium judicio, viſi ſunt de Germania, Gallia, cæteriſque Regnis mereri, ut inſolenti ſanè privilegio, & beneficio exculti, frequentiſſima paſſim Cœnobia exſtruerentur, quæ unis deinceps, per tot ſæcula, Monachis Scotis paterent, & uti meritorum eorumdem, ſic gratæ Germanorum memoriæ perennarent monumentum. Profecit non ſolum hac opera, Columba noſter, verum prædicatione aſſidua, prægnantes ſine numero manipulos legit, & obſtinatos, longo ſanè errore, Pictos, pulchra Eccleſiæ acceſſione, magna noſtrorum laude Chriſto adduxit. Cõdidit autem plurima deinceps cœnobia, è qu[ib]us totæ deinceps cohortes

C 4 San-

Sanctorum Galliæ atque Germaniæ acceſſerunt, ſuperſunt autem poſteri eorũdem uſque hodie quamplurimi, etſi nunquam ſatis dedoleamus, pleraque ab ipſis condita monimenta atque illuſtria tot egregiis viris Monaſteria, ſive temporum ſive hominum injuria deſtructa, & deſolata periiſſe. Cæterum pro reverentia tanti viri, Columbæ, tantus deinceps ejus, in quo plerumque habitavit cœnobio honor habitus eſt, & reverentia, ut ſucceſſoribus ejus Abbatibus, ipſi etiam Epiſcopi provinciæ ſubiacerent; de quo Ven. Beda noſter; *Habere autem ſolet*, inquit, *ipſa inſula rectorem ſemper, Abbatem, cujus juri, & omnis provincia, & ipſi etiam Epiſcopi, ordine inuſitato, debeant eſſe ſubjecti iuxta exemplum primi Doctoris illius, qui non Epiſcopus ſed presbyter extitit, & Monachus, &c.* Adduxit idem Columba ſecum 12. Monachos, qui, ut Leſſæus ſcribit: *docendo, diſſerendo, ſcribendo*, in converſione gentis plurimũ allaborarunt. Lib. 4. rer. Scot. Extat vita ejus apud *Henr. Caniſ.*

A.C. 568. *S.P.N.* 88.

CElebrati hoc anno, ex tanto Sanctorum millium numero, Sancti Launomarus, Maglorius, Aſaphus, Eugendus, Marcius, Patroclus, &c. ſinguli ſingulis voluminibus digniſſimi, olim ſi per vitam licuerit; prolixius commendandi. Launomarus Carnotenſis primũ in Gallia Abbas Corbionenſis exin cœnobii conditor; de quo videatur Cl. Robert. in Gall. Chriſt. Vſuardus, Sigebertus, Molanus, Anton. de Yepes, &c. Maglorii ingens gloria, & tanta fuit, ut Magiſtro optimo Sancto Samſoni, Archiepiſcopus Dolenſis (iis quippe ob horum virtutem Archiepiſcopalis honor prius decretus, quam eo Turonenſes deinceps inſignerentur) ſuccederet; ſed longe major inde acceſſit, quando relicto rurius Archipræſulatu, cellulæ quietem repetiit, & aliud cœnobium conſtruxit, in quo innumeris coruſcus prodigiis, de morte imminente ab Angelo edoctus, dum benedici ab eodem rogaret, ab Angelo audiut: *quonam modo ego tibi benedicam, cui benedixit is, à quo Sancti omnes benedicti, & ſanctificati ſunt*. Extat ejus vita tomo V. Surii. de eodem Tritemius, Vincent. in ſpec. Cænalis, Yepes, VVion, nos, aliique &c. Aſaphi nomen, etiam pro ſanctitate venerabile fuit; adeo ut ex Monacho Abbas, deinum primus ejus cœnobii Epiſcopus, à quo & Epiſcopatui *Sancti Aſaphi* nomen æternum manſit, fuerit ordinatus, quem eadem Eccleſia, inſigni ordinis noſtri honore, eundem Epiſcopum ſuum primum, *& principem iuxta Tutelarem Divum* veneretur. De Eugendo Surius, de Patroclo, ac martcio Sãctus Gregorius noſter Turonenſis, conſulantur, quorum ſanè omnium res geſtas, multo cum dolore nunc prætèrimus, aliquando tamen grandioribus voluminibus promendas reſervamus; & pleroſque jam, dum publici juris fiant, honoravimus.

A.C. 569. *S.P.N.* 89.

MAgnus ille, *& ſingularis Hiſpaniarum poſt Iacobum Apoſtolum Tutelaris Sanctiſſimus Aemilianus* ſe ſacratiſſimæ Regulæ noſtræ legibus ultro emancipat; ſatis ipſe teſtatus exemplo ſuo, quanti ordinem hunc faceret, vir vitæ rariſſima ſanctitate jam tunc celebratiſſimus, & à Spiritu Sancto illuminatiſſimus, quando relicto veteri inſtituto, ex *Eremita* factus eſt præſtantiſſimus *cœnobita*. Ab illo, hoc ſtatim anno, initia celeberrimi illius cœnobii Sanct. Æmiliani Cogallienſis, vere, Sanctorum, & Pontificum Hiſpanorum, Seminarii, Domicilii, & Promptuarii, cui temporum decurſu aliquot ſupra centum cœnobia ſubdita, & annexa fuere, à quibus omnibus, ſingulíſque quanta Hiſpaniæ univerſæ, imo orbi ex tantorum totque meritis, averſa incommoda, commoda promota ſint, æquiori, digne expendentis, judicio relinquimus. *Annal. Ord. Hiſp. Yep. &c. Cajet. &c.* Ipſo anno Aidanus poſt Kinnatellum factus Rex Scotiæ, à ſanct. Columba ſeu Colũbano noſtro, cognomento ſeniore, Regni inſignia ſuſcipit, feliciſſimè univerſis inaugurati viſus, ſiquidem à tantæ ſanctitatis viro, ad ſolium regium eveheretur, & tantum Dei, ſuum quoque amicum metuiſſet; à cujus deinceps arbitrio totus pependit, ad omnem pietatem, magna cum ſua, tum Regni utilitate informatus. Neque multo poſt idem Rex memorabili victoria ejusdem Columbani precibus potitus eſt, qua non tam militum ſuorum virtute, & robore, quam ejus cujus ſe commendaverat patrocinio, de tribus Pictorum Regibus Ethelfredo, Brudeo & Culino feliciſſimè triumphavit. Vt nihil de admirandis aliis tanti viri Columbani, operibus memoremus. Ioan. Leſlæus de reb. Scot. lib. 4. vitæ ſcript. Anon. &c.

A. C.

A.C.570. *S.P.N.90.*

FEcundiſſimus Sanctorum hic annus ſingulis pene per univerſum provincijs. Ex innumeris pauciſſimos, eoſque ſanè maximos, & celeberrimos referimus. Exſplenduere præ alijs, præter eos, quos proximis annis poſuimus, Magnum illud Hiſpaniarum ſydus, grande Ordinis noſtri decus, Sanctiſſimus Leander Hiſpalenſis Archiepiſcopus; Sanctus verè Amabilis, ſingulare Galliæ ornamentum, Abb. Arvernenſis; ſed & in Fundenſi Cœnobio, haud impari nominis veritat Sanctè. Felix Monachus Sanct. Iſanus etiam Abb. Divi Elutii noſtri diſcipulus: Sanct. Martius Arvernenſis Abbas; Sanct. Hoſpitius ſpiritu Prophetico admirandus; Sanct. Deſiderius, Sanct. Barontius, Sanct. Spes, prope Nuſſiam Sanctiſſimi, & Admirabilis Patris noſtri patriam, Abbas, S. Suranus Abbas de pauperibus ita meritus, ut amplius non poſſet, omnibus ſui Cœnobii bonis in pauperes expenſis; S. Droctoveus Sancti Germani diſcipulus, ſpectata Religione, & admiranda pietate vir. Quorum plerorumque, compendij anguſtiis prohibiti, miranda cogimur tacere, donec pleno olim ore in eorum laudes erumpamus. Conſulantur *Greg. Turonen. noſt. Trithem. VVion. &c.*

A C.571. *S.P. N.91.*

SAncti Maclovij, ſive Machuti, de cujus, in Fortunatis inſulis fortunato ſucceſſu ſuperius dictum, ingens denuo in Britannia Celtica gloria, Epiſcopatu præſertim noviter inſtituto, ea in Vrbe, ubi veteris Alethæ ruinæ ſuperfuerunt, cui *primus*, ipſe præeſſe juſſus eſt. Huic quantum debere ſe Britanni [illegible] viderentur agnoſcere, novo denuo grati animi ſigno, non ſolum, (quod in alijs noſtri item Ordinis Sanctis jam ſupra obſervavimus,) à Maclovio templum, & Epiſcopatum, verum urbem etiam ipſam, *Divi Maclovij*, ſive *Maclovium* appellavere. De geſtis ejus admirandis multa extare volumina Arnoldus noſter aſſeverat. Nos, ſi tanti viri merita ſingula, ſingulis tantum annis numeremus, quantum inde Ordini noſtro oportebit accreſcere? cum certum ſit Maclovium, fuiſſe verè Macrobium, & centum triginta trium annorum Solſtitialium curricula compleviſſe, ut ridēdi ſanè veniant ij, qui vitam hominis nō poſſe extendi ultra ſpatium centum viginti annorum, humano nimirum judicio decrevere, apud Hieronymum Magnum lib. 4. Pererium, Cornelium, Delrium Merſenum, & alios, &c. Vide etiam Salianum. De Maclovio, qui plura quærit, reperiet apud. *Sigebertum, Surium, & in Breviario Lingonenſi, Bibliotheca Floriacenſi, Ant. Yepeſio, Arnoldo, &c.*

A.C. 572. *S.P.N.92.*

HIſpaniarum Regna longè feliciſſima, multis, & præcipui nominis per univerſam Eccleſiam Sanctis opulenta; alios inter *Martino illo Dumienſi* beata, qui unus ſæculi integri explere gloriam, ita ut ſæculum ſæculis omnibus foret admirandum: ijs, ſub hæc tempora, ob præclarè geſta, meritis, ut jure merito, ob Suevorum gentem ab Ariana Hæreſi ad ſanitatem revocatam, *Hiſpanorum Apoſtolus* prædicetur. De hoc Iſidorus noſter: *Martinus Dumienſis Monaſterij Sanctiſſimus Pontifex, ex Orientis partibus navigans, in Galliciā venit: ibique converſis ab Ariana impietate ad fidem Suevorum populis, Regulam fidei, & Sanctæ Religionis conſtituit, Eccleſias confirmavit, Monaſteria condidit, copioſaque præcepta piæ inſtitutionis compoſuit, &c.* Fuit Abbas prius. Monaſterij Dumienſis, quod vivente, ipſo, & ſic merente, Pontificali titulo inſignitum, & ipſe *primus Dumienſis Epiſcopus*, (ſic iterum noſtris Pontificatum inſignem debet orbis Chriſtianus) renunciatus eſt. *Ex diverſis rer. Hiſp. ſcrip. & Annal. Bened.*

A.C.573. *S.P.N.93.*

PRIMUS ex ordine noſtro Sanctiſſimo, dignus qui pari cum Admirabili Patre noſtro nomine, benedictionem Eccleſiæ ſummo cum honore inferret, ſummam in terris poteſtatem meruit, Cathedram ſupremam aſcendit, *Sanctiſſimus Benedictus*, eo nomine *Primus*, creatus XVI. Calend. Iunij. Indict. X. Pontifex ſanè, qui *Sanctiſſimi* nomen, non tam electione ferret, quam è Cœnobio afferret, ſed & miranda in ſummo Pontificatu virtute tueretur, & confirmaret. De eo, ſic antiqua pictura, & ſubſcriptio in clauſtro S.P.N. BENEDICTI de Mantua; Benedictus primus, ex Monacho ſervus ſervorū DEI, electus, & vocatus. Vide Conſtant. Cajetan. Ant. Yepes, Hieronym. Platus, Aug. Flot. VVion. Ciacon. &c. Eodem anno, ex Monacho Divi Martini Turonenſis, Cæſaroduni Turonum Pontifex creatur, *Magnus ille Gallarum Greg.* vulgo *Turonenſis*, egregius Sanctitate, ut doctrina

Epi-

Epiſcopus. De quo nos infetius plura. *Ejus vitam profert Surius tom.VI. Lippoman. tom.3. de eodem agunt Vincent. in ſpec. Trith. VVion. Claud. Rob. contra Baronium, &c.*

A.C.574. S.P.N.94.

MAgnus ille Hiſpaniarum Patronus, Sanctus Æmilianus, vita mortali defungitur, protector Regni Hiſpanici ſingularis, ab Hiſpanis multa ante ſæcula *Patronus atque Defenſor* acclamatus, quod plus ſemel viſus fuerat, in eorum patrocinium, adverſum Mauros pugnaturus cœlo deſcendere: atque (ut de reliquis ſileam,) in uno tantum Martis diſcrimine octoginta hoſtium millia delere, &c. Vid. Antonius noſter de Yepes tom. 1. centur. 2. Conſt. Cajetanus, Aubertus Miræus Orig. Bened. Sandoval. &c. Tumulo ejuſdem antiquiſſimis Gothicis litteris inſcriptum Epitaphium Yepes Tom. 1. inſeruit.

Purgatiſſimi Apoſtolicique viri Æmiliani corpus, hic humatū jacet, qui poſtquam eremiticā vitam multis annis egit, et Clericalem. Tandem Monaſticā ꝓfeſſus, ſub Regula admirabilis Benedicti curam gerens Abbatialem, obijt in Domino clarus miraculis, & prophetiæ Spiritu. Era D.C.XII.

Minoribus verò Gothicis litteris.

Natus eſt Æmilianus, devotis parentibus in oppido Vergegii, & cum vigeſimum annum attigiſſet, relictis ovibus patris ſui, Spiritu Sancto eū inſpirante, & dirigente, ad Caſtellum Biblienſe, quod decem, & quinque milliaria, à ſupranominato oppido diſtat, & duodecim à Tritio, adijt, ut Magiſterio Felicis Confeſſoris uteretur.

De ejus vita conſulendus Sanctus Braulio Epiſcopus, Breviarium Hiſpanicum Ordinis noſtri, Cajetanus, Anton. de Yepes, &c. alij. Claret hoc etiam anno cucullo dignius, quam purpura, & diademate, S. Andovera, Chilperici, Clotharij Regis filij, Galliarum, Regis uxor, aſtu Fredegundis pellicis in Monaſterium detruſa; eademque Fortuna ſua felicior, quam videri poterat S. Baſina, Andoveræ ex Chilperico filia, utraque denique ſcelere Fredegundis, illa in Cænomanenſi, hæc in Pictavenſi gladio crudeliter poſt novenium cæſa. *Vid. Script. rer. Gall.*

A. C. 575. S.P.N. 95.

SAnctiſſimorum ex ordine noſtro præſulum, & Monachorum copia, illuſtriſſimus annus, & in Regno, ante alia, Galliæ, florentiſſimus rerum noſtrarum ſtatus fuit, promoventibus præcipuè auctoritatem noſtrorum integritas, ſed formidanda etiam dignitas, quibus apud Deū etiam ipſum valere, manifeſto Clotharius argumento deprehendit. Et Fortunato audiamus: *Cum Sanctus Germanus ad glorioſum Clotarium Regem occurriſſet, nec tamen de Sancto viro ſtante ante Palatium ei fuiſſet indicatum: mora facta ante veſtibulum, non præſentatus domum revertitur. At ſequens nox conſuetis in Oratorio vigiliis ducitur. Rex dolore, atque febris infeſtatione torquetur. Vix primo diluculo ad domum Pontificis à proceribus concurſatur: pœna Regis exponitur; & ut ſua viſitatione Regi doloris vim mitiget, optimates deprecantur. Mox apud pietatis virum injuria cauſa poſtponitur, & qui ante nec nunciabatur, intrat jam honoratus, & exoratus Palatium viſitat. Tunc Rex, vir aſſurgens à lectulo, cæſum ſe Divino flagello conqueritur, allambitque palliolum, & veſtem ſacerdotis deducit gaudens per loca doloris: culpam namque confeſſus eſt criminis, & ſic dolor omnis fugatur, &c.* Vnde intelligas Clotharij in noſtros propenſionem, noſtrorum per Gallias incrementa, eorum de Regibus ac Regno meritis, non ambitiooi ulli, aut importunis flagitationibus adſcribenda, ea omnium affectus propenſiſſimi atteſtatione, ut ſua quiſque libens noſtris concederet, & ſuperſtite etiamnum Mauro, Regnum ipſius verius quam Regis eſſet; affirmante ſeris, & poſteris ſæculis Carolo IX. *Maurum ſolo Breviario ſuo, plures Monaſterys à ſe conſtructis in Gallia, divitias peperiſſe, quam Reges ipſi gladio, & potentia acquirere potuerint.* Adeo, ut Maurus, Regna potius, quam Cænobia, poſteris ſuis reliquiſſe videatur, quippe quorum reditus annui, decies cētena aureorum millia confecerint, exceptis ijs, quæ paulo, & longè poſt, diverſorū Principum largitionibus, noſtrorum virtutibus, & meritis attributa, ſummam illam quam longiſſimè exceſſere.

Hoc eodem ferè anno, primus è noſtris Gallias ſanguine purpuravit Sanctus Arnulphus Novalicienſis Cœnobij Abbas, à Longobardis Galliam irruentibus, Martyrio coronatus. Sed neque de illo, neque de alijs per promiſſam brevitatem ulterius quidquam licet. *Rer. Gall. ſcript. Iepeſius, VVion, &c.*

A.C.

A.C.760. *S.P.N.96.*

TANTI ab univerſa Eccleſia facti Monachi, ut *omnium* jam *Campaniæ, Samnii, Valeriæ, Tuſciæ, Liguriæ*, & aliarum Italiæ provinciarum *Monaſteria*, Sanctiſſimis ſeſe Regulæ noſtræ inſtitutis addicerent. Ita, ante hunc, aliquot jam annis, teſtatus etiam eſt Bernardus Abbas Fundanus, in Epiſtola ad Simplicium, tertium Caſini Abbatem. Extat apud Ant. de Yepes Tomo 1. hoc an. cent. 1.

Quo eodem anno, præter plurimos alios, excelluit egregiè Magnus hic Abbas Bernardus, ut & diſcipuli ejus Hugo, & Paulus, quos iiſdem litteris SanctoSimplicio noſtro voluit commendatos. Sanctus Launomarus item, & Sanctus Agnellus Abbas ſplendidiſſima ſydera orbi illuxere. Sed fuſius de his Tom. 1. de Vitis Sanctorum noſtrorum, paulo poſt à nobis explicando. In Vivarienſi Monaſterio, clarent BB. Chalcedonius, & Geronius, digni Caſſiodoro diſcipuli. De relictis à Caſſiodoro, (neque enim de mortis conſtat anno, ut ad eum referamus,) egregiis Divini ingenii monimentis, fusè Baronius Tom. VII. *Antonius Poſſevinus, Anton. de Yepes &c. plurimi.*

A.C.577. *S.P.N.97.*

ADminiſtrato Sanctiſſimè Pontificatu ſummo, defungitur Sanct. Benedictus primus, ardua inter, & difficillima tempora, ſed & onera tanti honoris, conſtantiſſima vitæ integritate, imperturbatus, indeſeſſus de orbe non ſolum univerſo, ſed & Petri Cathedra meritiſſimus, quam *egregia Sanctitate* condecorans, honorantem ſe, digniſſima compenſatione rehonoravit. Succeſſit Pelagius eo nomine ſecundus, *pari vitæ ſanctitate*, ex eodem Sanctiſſimi Patris noſtri Benedicti Ordine aſſumptus; ut videatur ex hoc ſtatim tempore, ea ſacroſanctæ Chriſti Eccleſiæ, quaſi *conſuetudo*, initium ſumpſiſſe, quia plurium ſæculorum decurſu, Cathedra quamprimum ſuprema vacante, nō alios quam à plenitudine Contemplationis tāto oneri aptos, è Cœnobiis Monachos extraxit, & ſumā cum poteſtate, orbi terrarū univerſo præeſſe digniſſimos indicavit. Nec mirum; formatis tam Divino Regulæ inſtituto noſtrorū, ad maxima quæque præclarè obeunda animis, & Lateranenſi Conſtantia, S. Petri, S. Pauli, Sanctæ Mariæ Majoris, Sancti Laurentii, Sanctæ Crucis in Hieruſalem, & Sancti Sebaſtiani Baſilicis permultis aliis, & inſignioribus etiam Romanis Cœnobiis ac prioratibus nunc omiſſis) ad milleſimum centeſimum uſque Chriſti annum, non alios, quam è Benedictinis Monachis, Canonicos, & clericos agnoſcentibus. De quo, Illuſtriſſimus genere, eruditione, & præclare de Ordine noſtro meritis Dominus Conſtantinus Cajetanus, in ſuo Amalario Fortunato, & alibi conſtanter affirmare ſe probat, ex earumdem Eccleſiarum monumentis; adduximuſq; ſimilia nos ſuperius ex Raulino. Videantur etiam de Monachis Canonicis Anaſtaſius Bibliothecarius in Gregorio II. & IV. & in Adriano I. Paulus Diacon. in Reg. S.P. N. cap. 53. Flodoardus Hiſtor. Rhem. libr. 3. cap. 11. & 28. & ad eum append. unt. Vita S. Suiperti apud Sur. & S. Lugderi apud eundem. *Cardinalis Baronius Annal. Tomo 12. Reinerus aliique.* Vnde factum, ut ex his ferè Cœnobijs, ſive Monachorum Collegiis, tanquam propioribus, aſſumpti Pontifices, non ducentorum tantum, ſive trecentorum (quod Trithemius noſter R.P. Thomas le Branc, Soc. Ieſu Theologus, & plures alii affirmant) ve, ſeptingentorum ferè annorum ſpatio univerſæ Eccleſiæ curam ac labores ſoli ſuſtinuerint, eandemque rexerint, ornarint, auxerint de quo diſertè doctiſſimus Cajetanus, loco citato: nec diſſimiliter, in inſigni illa ſua Epiſtola Encyclica ad univerſos ampliſſimi ordinis D.D. Abbates, Spiritus Benedictini profundiſſimæ cogitationis pleniſſima, in qua, de Pontificum Romanorum è noſtro ordine aſſumptorum multitudine, & meritis, diſſerēns, unum, & triginta ſupra centum Petri naviculæ clavo admotos, mira prudentia, miraq; ſanctitate feliciter eandem rexiſſe, & glorioſe ꝑtexiſſe, ſerio affirmat, & ſingulari cōmendatione ſe probare (quam expectare me propediem in ſuis ad me datis juſſit) ibidē aſſerit. Sed de eadem Ordinis noſtri gloria, extra hoc compendium hiſtoriæ, alibi nos prolixius.

A.C.578. *S.P.N.98.*

SANCTI Ebrulphi Abbatis, ingens per hæc tempora gloria: quam inſigni jam olim fortunæ beneficentiſſimæ contemptu (auctoritate ſiquidem, & gratia apud Galliarum Reges, Illuſtriſſimi ejuſdem parētes, cæteris proceribus longè præſtabāt) ſanctitatis dein rariſſimę exēplo apud omnes meruerat. Quo adducti plurimi, & ipſi

& ipſi calcatis opibus, & ſpe honorum abdicata, ejus ſe Magiſterio devovere, ut, paulo poſt Ebrulphus, mille, & quingentos, quibus præerat Monachos numeraret. Cunſtruxitq; proin plura etiam Cœnobia, & Ordinem noſtrum mirificè propagatur. De admirandis ejus virtutibus, & prodigioſe geſtis alibi, quæ nemo ſanè grandi volumine ſatis explicaret. Nec minor ſunç claritudine hoc eodem anno Sanctus Eparchius Abbas, illuſtri, & ipſe natus loco, cujus prima etiam converſionis initia, ita Monachis noſtris commendata, ut mortuum, fortè prætereundo, in via repertum, illico ad vitam revocaret. De captivis præcipuè, & ſupremo ſupplicio damnatis alijs, alijs jam affectis, longè meritiſſimus, eoſdem prodigioſiſſimè ſæpius liberavit. Sed prolixius de utroque in noſtris de Sanctorum noſtrorum geſtis, lucubrationibus.

A noſtris Admirabilis Matris Virginis cultum mirificè toto orbe propagatum, ab inſigni præcipuè Sacratiſſimi Pſalterij uſu, ingens de cœlis æquè ac terris meritũ noſtrorum eſt. In eo autem uti jam ſedulus in Galliis Maurus, ita in Hiſpaniis hoc jam tempore noſtri à Deiparente id meriti videntur, ut primum ejuſdem Cœli Reginæ nomini, conſecratum jam olim à Iacobo Apoſtolo monimentum, *Sancta Maria de Pilari* eis crederetur. De propagatione Roſarii nos alibi, & conſulendus *Alanus*, &c. De templo autem memorato. *Franciſcus de Bivar. vir eruditiſſimus, & M. Maximus, in contin. Chron. Dext.*

A. C. 569. *S. P. N. 89.*

SVPREMUS hic vitæ annus Sanctiſſimo Germano noſtro Pariſienſium Epiſcopo, de quò licet multa plurimi, nemo dignè, nemo ſatis. Illud memorandum, dum ad tumulum, ſacrum ejus corpuſculum deportaretur, ſuccłamantibus, & opem rogantibus captivis, illud in humeris deferentium ita degravatum, ut deponere, neque loco movere poſſent, quam ſolutis, qui captivi tenebantur, iiſdemque illud feſtos inter applauſus, ad Eccleſiam proſequentibus. Honoravit illum inſolenti prorſus honore Chilpericus Francorum Rex, dum arte, & ingenio proprio, compoſito rhytmicè Epitaphio, tumbam beati viri honoravit, & menta vix jam tumulo conditi, præclariſſime commendavit. Viſum non abs re, hic inſerere.

Rex Poëta.

Eccleſiæ ſpeculum, patriæ vigor, ara reorum
Et pater & medicus, paſtor, amorque gregis.
Germanus, virtute, fide, corde, ore beatus,
Carne tenet tumulum, mentis honore polum.
Vir cui dura nihil nocuerunt fata ſepulchri:
Vivit enim: nam mors, quem tulit, ipſa timet.
Crevit adhuc potius juſtus poſt funera: namque
Fictile vas fuerat, gemma ſuperna micat,
Hujus opem ac meritum, mutis data verba loquuntur,
Redditus, & cæcis prædicat ore dies.
Nunc vir Apoſtolicus rapiens de carne tropheum,
Iure triumphali conſidet arce throni.

Coruſcaſſe eodem hoc anno Caluppam, ſive Caluppanum, Meletenſem Arvenẽſis territorii Monachum, rara item Sanctitate virum, ſed & Sanctum Patroclum ejuſdem inſtituti, rigoris, & integritatis; plures e noſtris, aliique, (quos inter Baronius, habent;) illos autem omnes, pro eximijs meritis, anniverſaria memoria, univerſa Sancta colit Eccleſia. *De quorum geſtis egregiis, videndi Sanctus Gregorius Turonenſis, Yepeſius, &c. & nos in Tomis de rebus geſt. Sanct. Ordin. S. Benedictini & SS. Ord.*

A. C. 582. *S. P. N. 99.*

PElagii noſtri, ſummi Pontificis, indefeſſus in arduis labor, & ſervatum Pontificii honoris decus, inſigniter commendantur. In eo verò gloriam immortalem, & æternam ad poſteros famam cõſequutus, quod agente partim eo, partim jubente, ſeu approbante, plura Concilia (quibus univerſo terrarum orbi, & Sãctæ Eccleſiæ, utilius nihil, nihil glorioſius eſſe poſſe, per ſe cognoſcitur manifeſtum,) paſſim celebrata, & utilitati Reip. Chriſtianæ, & Regnorum, provide eſt conſultum. Sed quo facilius, & perſpicacius, uni quaſi oculorum, & primo obtutui, quæ per Benedictinos Pontifices, ſeu agentibus præcipuè noſtris, ſola Cõciliorum, & Synodorũ celebratione, univerſo ſint præſtita univerſis pateãt, & brevi ſyllabo omni poſterorũ ætati cõmendentur; potiora quæ occurrunt, & ſub iis tantum, qui abſque cõtro-

vet

verſia noſtri ſunt, & iam olim, à negligentioribus rerum noſtrarum, è noſtris tamen eſſe manifeſto deprehenſi ſunt, Pontificibus, enumeranda, & ſubijcienda cenſuimus.

Concilia per Benedictinos Pontifices.

Concilium Pariſienſe in cauſſa Prætextati hoc anno.
Concilium Cabilonenſe Anno Chriſti 582.
Concilium Matiſconenſe A. C. ... de anno dubitatur.
Concilium Matiſconenſe ſecundum A. C. 588.
Synodus Tertia Toletana, in qua Pelagij nomine præſedit, Sanctus noſter Leander, fuitq; ſeptuaginta Epiſcoporum, &c.
Concilium Narbonenſe. Incertum quo anno.
Concilium Romanum.
Concilium Brenacenſe. Anno Chriſti 583.
Concilium Conſtantinopolitanum A. C. 572.
Concilium Hiſpalenſe A. C. 590.
Concilium Lugdonenſe II. A. C. 587.
Concilium Toletanum III. A. C. 589.
Concilium Valentinum. A. C. 579.
Sub Pontificatu Magni Eccleſiæ Doctoris ſanctiſſimi Gregorij Primi.
Concilium Hiſpalenſe, præſidente rurſum Sancto Leandro noſtro.
Concilium Oſcenſe, cuius duo extant Canones A. C. 598.
Concilium Narbonenſe in Gallia.
Concilium Barcinonenſe, A. C. 599.
Concilia Nicenum, Conſtantinopolitanum, Epheſinum, & Chalcedonenſe à S. Gregorio noſtro Primo Eccleſiæ Doctore confundata, & ut SS. Quatuor Evangelia colenda, & ſacra juſſa. *Vid. Breviar. Rom. & Hiſtor. Eccl. Sub S. Bonifacio IV. eius nominis Summo Pontif.*

Concilia per Ordinis noſtri Pontifices maximos aliosque è noſtris Epiſcopos.

Concilium Toletanum æra 648

Sub Adeodato Papa.

Concilium generale Toletanum.
Concilium item Toletanum Vndecimum.
Concilium Bracarenſe Tertium.

Sub Sancto Agathone Papa.

Concilium Anglicanum. *A.C.* 679.
Concilium Mediolanenſe. *A.C.* 679
Concilium Romanum. *A. C.* 680.
Conſtantinopolitana Synodus. *A.C.* ......
Concilium Conſtantinopolitanum. III. *A. C.* 680.
Concilium Toletanum XII. Anno 681.

Sub Sancto Benedicto II. Papa.

Concilium Toletanum. *A. C.* 684.

Sub Sancto Sergio I.

Concilium Toletanum XV. *A. C.* 688.
Concilium Cæſar Auguſtanum III.
Concilium Toletanum XVI. *A. C.* 693.
concilium Toletanum XVII. *A. C.* 694.
concilium Traiectenſe, præſidente Sancto Willibrordo noſtro, *A.* 697.

Sub Ioanne VI. Papa.

concilium Toletanum XVIII. *A. C.* 701.

Sub S. Gregorio. II.

concilium Romanum I. *A.* 721.
concilium Rom. II. *A.* 724. In cauſa S. Corbiniani noſtri.
concilium Rom. III. *A.* 726.

Sub S. Gregorio III.

Concilium Romanum I. Anno 731.
Concilium Romanum II. A. 731.

Sub Sancto Zacharia Primo PP.

Concilium Ratiſponenſe A.C. 742.
Concilium Leptinenſe A. 743.
Concilium Romanum A. 743.
Synodus Sueſſionenſis A. 744.
Concilium Germanicum auctoritate S. Bonifacii noſtri A. C. 745.
Concilium Rom. II. eodem anno.

Sub Sancto Stephano III. PP.

Concilium in Palatio Vermio. A. C. 75.

Sub Sancto Stephano IV. Papa.

Concilium Romanum A.C. 769.
Concilium Wormatienſe A.C. 770.

Sub Sancto Leone III. Papa.

Synodus Romana A. C. 800.
Concilium Altinenſe A. C. 802.

Concilium.	Aquiſgranenſe.	Anno Christi.	809.
	Arelatenſe IV.		813.
	Turonenſe III.		eodem.
	Cabilonenſe II.		eodem.
	Moguntinenſe.		eodem.
	Aehemanſe I.		......
	Theodisvillanum.		......
	Noviomenſe.		814.

Sub Sancto Paſchali I. PP.

Concilium Aquiſgranenſe A. C. 817.
Concilium Attinacenſe A.C. 822.

Sub Sancto Gregorio IV. PP.

Concilium.	Pariſienſe	Anno Chriſti.	829.
	apud Compendium		833.
	Metenſe		835.
	Theodonis villæ		835.
	Aquiſgranenſe		836.
	Lugdunenſe		836.
	Conventus Cabilonenſis		839.
	Aquiſgranenſe II.		842.
	Conſtantinopolitanum.		842.

Sub Sancto Leone IV. PP.

Concilium.	Patiſienſe.	Anno Chriſti.	847.
	Moguntinum I.		847.
	Moguntinum II.		848.
	Turonenſe.		849.
	Synodus Regiaticina.		850.
	Conventus Ticinenſis		852.
	Moguntinum III.		......
	Sueſſionenſe.		......
	Romanum.		853.
	Conſtantinopolitanum.		854.
	Valentinum.		855.
	Ticinenſe.		855.

Sub Joanne IX. Papa.

Concilium Romanum, Anno Chriſti. 996.

Sub

Sub Sylveſtro II. Papa.

Concilium Romanum, Anno Chriſti. 999.

Sub Sancto Sergio IV. Papa.

Concilium Bambergenſe, Anno Chriſti 1011.

Sub Ioanne XVIII. aliis XIX. Papa.

Concilium Lemovicenſe, Anno Chriſti. 1029.

Concilium Pampilonenſe, A. C. 1032.

Sub Sancto Leone IX. PP.

Concilium.	Romanum.	Anno Chriſti.	1049.
	Rhemenſe.		1049.
	Moguntinum.		1049.
	Romanum Secundum.		1050.
	Vercellenſe.		eodem.
	Govacenſe.		eodem.
	Romanum Tertium.		1052.
	Romanum IV.		1053.

Sub Sancto Gregorio VII. PP.

Concilium.	Romanum Primum.	Anno Chriſti.	1074.
	apud Sanctum Geneſium.		eodem.
	Anglicanum.		......
	Romanum Secundum.		......
	Moguntinum.		1075.
	Anglicanum Secundum.		eodem.
	Romanum Tertium.		1076.
	Romanum IV.		1078.
	Romanum V.		eodem.
	Romanum VI.		1079.
	Britannicum.		1079.
	Romanum Septimum.		1080.
	Lugdunenſe.		1080.
	Avenionenſe.		......
	Meldenſe.		......
	Romanum VIII.		1081.
	Romanum Nonum.		1083.
	Romanum Decimum.		1084.

Sub Sancto Victore III. Papa.

Concilium Capuanum, Anno Chriſti. MLXXXVIII.

Concilium Beneventanum ......

Sub Beato Vrbano II. PP.

Concilium.	Romanum Primum.	Anno Chriſti.	1089.
	Troianum I.		eodem
	Toloſanum.		1090.
	Melfitanum.		......
	Beneventanum.		......
	Troianum Secundum.		1093.
	Conſtantienſe.		1094.
	Oſtionenſe.		......
	Placentinum.		1095.
	Claromontanum.		......
	Anglicanum.		......
	Turonenſe.		1096.
	Barenſe.		1097.
	Romanum Secundum.		1098.
	Romanum Tertium.		1099.
	Hieroſolymitanum.		......

D 2 Sub.

Sub Sancto Paſchali II.

Concilium.	Pictavienſe	Anno Chriſti.	1100.
	Lateranenſe		1102.
	Londinenſe Primum		.....
	Londinenſe Secundum.		.....
	Trecenſe Primum		1104.
	Florentinum		1105.
Concilium.	Quintelinburgenſe	Anno Chriſti.	.....
	Moguntinum		.....
	Guaſtellenſe		1106.
	Hieroſolymitanum		1107.
	Tercenſe Secundum		......
	Londinenſe		1108.
	Beneventanum I.		eodem.
	apud Cyperanum		1113.
	Belluacenſe.		1114.
	Syriacum.		1115.
	Troianum.		......
	Colonienſe		1116.
	Lateranenſe III.		......
	Romanum		......
	Pictavienſe II.		1109.
	Rhemenſe		......
	Hieroſolymitanum II.		......
	Lateranenſe II.		1112.
	Viennenſe		......

Sub Sancto Gelaſio II.

Concilium.	Capuanum	Anno Chriſti.	1118.
	Colonienſe		1119.
	Frideslarienſe		......
	Viennenſe		......

Sub Calixto II. Papa.

Concilium.	Rhemenſe.	Anno Chriſti.	......
	Lareranenſe Generale Oecumenicum.		......
	Neapolitanum.		......
	Romanum primum.		......
	Romanum II.		1123.
	Toletanum.		......

Sub Innocentio IV. Papa.
Concilium Lugdunenſe I. Generale.

Sub Clemente VI. PP.
Concilium Toletanum, &c.

Ecce ſi nihil debeat orbis terrarum univerſus Benedictino Ordini, quid debeat, aut non debeat, ob tot Concilia, per Monachos eiuſdem indicta ſeu approbata. *Sed* hæc obiter; neque enim longè pluriùm aliorum ex Ordine noſtro Pontificum, hoc loco licuit meminiſſe. Ad alia maturandum.

A. C.

A. C. 581. *S. P. N.* 501.

CLatet inter innumera Ordinis noſtri ſydera, *G*regorius noſter Turonenſis Epiſcopus ex Monacho Vrbis eiuſdem, vir doctrina, ſanctitate, & meritis per univerſum celebratiſſimus, nullis ritè laudibus, aut cuiuſquam facundia exornatus, acerrimus Catholicę fidei defenſor, & Myſterii Sacroſanctæ Trinitatis, contra Arianos propugnator. Relictis digniſſimis tanto nomine, librorum monimentis, de Eccleſia univerſa præcipuè meritus. Ant. de Yepes, Stengellus, &c. Cæterum idem *G*regorius, quanta conſtantia atque authoritate Chilperici Regis ſe licentiæ in publico Epiſcoporum Conventu opponeret, & pro Iuſtitia ſtare contra Regem non vereretur, mirandum omnino eſt. Placet ipſummet audire: Nam dum cæteri Concilij Patres timore concepto, ob furorem *G*allorum, & impiæ Reginæ Fredegundis conticeſcerent, *G*regorius animo interrito, ſic loqui orſus eſt: *Attenti eſtote quaſo ſermonibus meis, ô Sanctiſſimi ſacerdotes Dei, & præſertim vos, qui familiares eſſe Regi videmini. Adhibete ei Concilium Sanctum, & ſacerdotale, ne exardeſcens in miniſtrum DEI* (Prætextatum Epiſcopum à Rege male habitum intelligit,) *pereat ab ira ejus, & Regnum perdat, & gloriam. Illis vero ſilentibus, adieci, Mementote Domini mei Sacerdotes, verbi prophetici, quod ait; Si viderit ſpeculator iniquitatem hominis, & non dixerit, reus erit animæ pereuntis. Ergo nolite ſilere, ſed prædicate, & ponite ante oculos Regis peccata eius, ne forte ei aliquid mali contingat, & vos rei ſitis pro anima eius. Duo adulatores ex ipſis (quod de Epiſcopis dici dolendum eſt) nunciaverunt Regi dicentes, quia nullum maiorem inimicum, quam me haberet. Illico unus ex aulicis curſu rapida ad me repræſentandum dirigitur. Cumque veniſſem, viſo me, Rex ait: O Epiſcope, iuſtitiam cunctis largiri debes, & ecce ego juſtitiam à te non accipio, ſed, ut video, conſentis iniquitati, & impletur in te proverbium illud, quod corvus oculum corvi non eruet. Ad hæc ego; Si quis de vobis, ô Rex, iuſtitiæ tramitem tranſcendere voluerit, à te corrigi poteſt; ſi vero tu exceſſeris, quis te corripiet? Loquimur enim tibi; ſed ſi volueris audis; ſi autem nolueris, quis te condemnabit, niſi is qui ſe pronunciat eſſe Iuſtitiam? Ad hæc ille* (*ut erat ab adulatoribus contra me accenſus*) *ait: Cum omnibus enim invenio juſtitiam, & tecum invenire non poſſum. Sed ſcio quid faciam, ut noteris in populis, & iniuſtum te eſſe omnibus perpateſcat. Convocabo enim populum Turonicum, & dicam eis: Vociferamini contra Gregorium, quod ſit injuſtus, & nulli hominum juſtitiam præſtet. Illis quoque hæc Clamantibus reſpondebo: Ego, qui Rex ſum, juſtitiam cum eodem invenire non poſſum, & vos qui minores eſtis invenietis? Ad hæc ego: Quod ſim injuſtus tu neſcis, ſcit enim ille conſcientiam meam, cui occulta cordis ſunt manifeſta. Quod vero falſo clamore populus, te inſultante vociferatur, nihil eſt; quia ſciunt omnes à te hæc emiſſa; ideoque non ego, ſed potius tu in acclamatione notaberis. Sed quid plura? Habes Leges, & Canones: hæc te diligenter rimari oportet, & tunc quæ præceperint, ſi non obſervaveris, noveris tibi DEI judicium imminere. Ille verò porrecta dextera, juravit per omnipotentem DEUM, quod ea quæ Lex & Canones edoceant, nullo prætermitteret pacto &c.* Ita Greg. cap. 18. libr. 5. Quæ prolixius referre viſum eſt, utpote, noſtro ſæculo, rariora, & quibus merito ſacerdotum omnium ſtudia, & fervor, in corrigenda quoruncumque Magiſtratuum licentia, accendantur, & concitentur. Romę quantumvis Cęnobia plurima, ſuperſtite etiamnum Admirabili Patre, & Patriarcha noſtro, & ad hunc uſque annum multo plura, Monachis noſtris conſtructa ſint, imo Baſilicæ Vrbis præcipuæ, & collegiatæ omnes Eccleſiæ (teſte doctiſſimo Raulino) à noſtris occupatæ; *Gregorio* tamen (qui dein noſter; Magni nomen à meritorum magnitudine meruit,) Vrbis Præfecto, minimè viſum ſatis, niſi etiam ipſe, optimos quoſque Monachorum fautores imitatus, de ſuo Cænobiũ moliretur, immo aliorum liberalitatem longè tranſgreſſus, ædes ipſe proprias noſtris cederet, & congruè Monachorum habitationi appararet. De inducta Monachorum colonia, ſatis contra Baronium, Caietanus, Yepes, Reinerus, aliiqi noſtri, & ex ſuperius dictis conſtat (quantumvis illud Sancti Equitii Cænobium, quod Baronius obiectat, ex iis nõ fuerit, quæ prima duodecim Sanctiſſimus Pater noſter conſtruxit, quamvis multo plura dein ipſe quoque condiderit) *omnia*, iam pridem *Valeria Tuſcia, &c. Cænobia*, ſe noſtris ſubdidiſſe: Sed

de his aeuratius, & prolixius. Nec Romæ ſolum beneficentia Gregorij in noſtros ſe continuit, in Sieiliam uſque ampliſſimè ſe extendit; in qua ipſe provincia ſex omnino Cænobiis extructis, eadem neceſſariis multitudini Monachotum, reditibus dignè communivit. Hoc anno magnus ille Cænobiorum Galliæ Atchiabbas Maurus, mortis ſuæ, prædictione Sanctiſſimi Patris ſui *Benedicti* præſcius, biennio ante, & ſex ferè menſibus, quam communis illa mortalibus lex ſubeunda, Glanofolienſi Abbatia ſe abdicat. Neque viſus dignior, qui tanto Antiſtiti ſuccederet, quam Bertulphus Flori Principis filius, egregia ſanctitate, & rerum getundarũ dexteritate laudatiſſimus. Maurus vero, meditationi Divinorum, & ſublimioribus vitæ Contemplativæ exercitijs totum ſe impendens, imminenti ad cæleſtes triumphos profectioni ſe ſe accingebat. *Ex vita &c.*

A. C. 582. *S. P. N.* 102.

CElebrata hoc anno duo Concilia Cabilonenſe, & Matiſconenſe, utrumque Guntrammo Rege inſtigante, Principe, ſi quis ullus, verè noſtro, adeo noſtrorum conſiliis, virtute, ope, nitebatur. Sed Pelagij noſtri auſpiciis, & ſolicitudini euncta adſcribenda, cujus hoc eodem anno extat Decretalis, ad Epiſcopos Italiæ totius, & inprimis Campaniæ: *de accuſationibus, & Iudiciis Epiſcoparum*, data Kal. Dec.

Meruit de cælo, & Gallia univerſa, hoc ipſo quoque anno, Sanctus Maurus noſter, qui intra pauciſſimorum menſium decurſum centum, & ſedecim è ſuis moriturus præcognoſcens, eoſdem, cæteroquin cælo natos, & formatos recto itinere cælo, & quidem pro Gallia ſtrenuos deprecatores deſtinavit. Ex vita, & tomo 1. Sanct. Ord. De Sancti Gildæ meritis, ſub hoc ipſum tempus, toto pectore in Apoſtolicos labores incumbentis, ita vetuſtimus vitę ſcriptor apud Ioannem à Boleo: *Audiens igitur, quod gentes, quæ Aquilonarem plagam Britanniæ Inſulæ incolebant, adhuc gentili errore detinerentur; & quod hi etiam, qui inter eos Chriſtiani, non Catholici eſſent, ſed diverſis hæreticarum fraudibus irretirentur, &c. de Chriſti adiutorio confidens, cœpit illuc pergere. Stans autem ſuccinctus lumbos mentis, inter paganos atque Hæreticos, indutus laricæ Iuſtitia, & calceatus pedes, in præparationem Evangelii pacis, in omnibus periculis ſumebat ſcutum fidei, in quo poſſet omnia tela nequiſſimarum dæmoniarum extinguere, galeamque ſalutis, & gladium Spiritus quod eſt verbum DEI. His itaque armis munitus Gildas Chriſti miles præclarus, prædicabat nomen Chriſti Gentilibus; Hæreticis autem Verbum ſalutis opponens à cunctis eos revocavit erroribus, & ad viam veritatis adduxit. Namque ei tantam dederat Dominus noſter Ieſus Chriſtus gratiam ſanitatum, ut eius orationibus cæci illuminarentur, ſurdis auditus redderetur, & claudis debilibusque greſſus, dæmoniaci curarentur, leproſi mundarentur, & infirmi quique ſanarentur. Pergebat igitur Gildas Beatiſſimus, Evangelium Chriſti prædicando, docens veram fidem per univerſas provincias gentemque ſuam, ad veram Catholicamque fidem convertebat. Hæc & his ſimilia agente B. Gilda, omnis Gens Aquilonaris* (NB.) *plagæ, ad eius prædicationis doctrinam, cœpit undique confluere, quatenus derelicto Gentili errore, & percepta eius admonitione Sanctæ Trinitatis fide, in gremio collocaretur Sanctæ Matris Eccleſiæ. Deſtruebantur itaque idola, ab eis qui ea fabricaverant, & Eccleſiæ ædificabantur per congrua loca, baptizabantur viri nobiles, cum uxoribus, & filiis, atque familiis, &c.* Hæc in Britannia inſignis iſte Apoſtol.

Porro de eiuſdem in Hibetnia ſudoribus, idem vitę ſcriptor, his verbis proſequitur. *Quia penitus Catholicam fidem, à maximo uſque ad minimum, omnes amiſerant: tunc Sanct. Gildas munitus clypeo fortitudinis & galea ſalutis omnes fines Hibernenſium circuivit, & Eccleſias reſtauravit; Clerum univerſum in fide Catholica, ut Sanctam Trinitatem colerent inſtruxit. Populos graviter morſibus Hæreticorum ſauciatos curavit, fraudes hæreticas cum Auctoribus ſuis ab eis longè repulit, &c.* Sed & de augmento vitæ Monachicæ, aliiſque magnis revera eius meritis agens: *Multa deinceps,* inquit, *vir Beatus Monaſteria conſtruxit, in eadem inſula, non paucos in eis Nobilium filios enutriens, & normæ Regularis diſciplinæ informans, & ut plures Domino offerre poſſet alumnos, iam factus Monachus collegit Monachos ſecum, tam ex nobilibus, quam ex pauperibus, pupillis, & orphanis; nec non & captivos tyrannica ſervitute, paganorum irretitos, miſericorditer liberavit. Omnem denique regionem*

Hiber-

Digitized by Google

Hibernenſium, & Anglorum, nec non & exterarum nationum, ſuo inſtruxit exemplo, & erudivit ſermone; quarum gentes, & nationes, actus, & virtutes eius, uſque in hodiernum diem honorificè venerantur ubiq́, &c. Hucuſque ſcriptor cit. apud Ioann. à Boſco Biblioth. Floriac. Caiet. Menol. noſt. &c.

A. C. 583. *S P. N.* 103.

FVneſtiorne an glorioſior hic annus Galliæ Vniverſæ, immo orbi Chriſtiano, nemo, ſatis explicarit; tanto nimirum theſauro orbata terra, ut iure merito cælis invideat. Obiit Sanctiſſimus Galliarum Archi abbas Maurus, laterum dolore confectus, maior ſeptuagenario. Ordinis ſui inſtitutum, admirabili vitæ innocentia, crebriſque miraculis coruſcans, mirabiliter auxit ac propagavit: ut mirari ſatis non poſſimus, tantum tantillo tempore Monachorum copiam, ſummo Eccleſiæ univerſæ bono natam, florente ſub hæc ipſa tempora Columbano noſtro (quem de nobis nec quidquam detraxiſſe Tomeum Zagrabienſem tomo primo Conſtantiæ Benedictinæ clariſſime demonſtramus) ram providè, ut & ſtrenuè propagatam, in incredibili Cænobiorũ numero, uno ſæpè ſæpius Abbate, Monachorum duo, triave millia gubernante, iisque ferè omnibus, rara vitæ integritate, inter quotidiana prodigia viventibus, una, ſed plane *Sanctorum omnium Spiritu* bene imprægnata radice prodiiſſe. Vt ſatius proin ſit, in tanto perfectorum Monachorum numero, multa millia, numerare, certius ſingulorum ætatem centenis millibus æſtimare. *De Mauro noſtro conſulendi S. Fauſtus, & Yepes noſter tomo I.* De Sancto Magno Gregorio, ita ex Boronio Biſciola: *Gregorius qui anno Domini* 581. *Præfecturam Vrbanam gerebat, ſed animo ad Monaſterium anhelabat, nuncium remittens ſæculo, paulo poſt factus eſt Monachus. At Pelagius Papa, qui benè cognitam eius virtutem habebat, doctrinam, pietatem, & in rebus agendis induſtriam, atque dexteritatem, ſtatim ferè avulſum à Monaſterio, Apocriſarium ſedis Apoſtolicæ Conſtantinopolim deſtinat ad Tiberium. Quod munus, cum non niſi S.R.E. Cardinalibus committi moris eſſet, eum licet invitum ac renitentem, creat Diaconum Cardinalem.* Sed de Monachiſmi Gregoriani annis, videantur noſtri ſuperius citati. illud egregiam ad laudem Gregorij ſanè peregrium, quod legatus ipſe Cõſtantinopolim, miro quodammodo, ipſum Monaſterium ſecum veheret, cum videlicet complures ex eodem ipſe inde duceret ſecum Monachos, quo, ubicunque locorum eſſet, ijdem nobile redderent Monaſterium. Vid. Baron. tomo VII. anno eodem.

Celebratum ipſo anno Concilium Brennacenſe in cauſa Gregorii Turonenſis noſtri. Purgat ſe iuramento Gregorius, Regina Rigunthe pro ipſo valde ſollicita, & jejunium cum omnibus domeſticis celebrante. Cauſa cognita, cælitus in accuſatores nefarios animadverſum. De Rege vero ſibi conciliato, ipſe Gregorius, ſe alloquentis, & valedicentis ponens verba: *ad me*, inquit, *converſus, poſtulat, ut accepta benedictione diſcederet, ait enim: dicam, inquit, tibi ô ſacerdos, quod dixit Iacob ad Angelum, qui ei loquebatur: non dimittam te, niſi benedixeris mihi.* Acquievit Sanctus, & facilè, quia Regi nunquam ſuccenſuit.

Interfuit Concilio eidem Sanctus Salvius noſter, Albigenſis ex Monacho Epiſcopus; qui ipſa die graviſſima mala domui Regiæ imminentia, Gregorio inſinuavit; & conſequuta quamprimum ingens populi, graſſante per Gallias peſtilentiſſima lue, clades; duo etiam Regis filii morte abſumpti ſunt. Fuit inſigne Ordinis noſtri decus, Eccleſiæ ſydus, & ornamentum Sanctus hic Salvius, qui ſingulari etiam nomine, ipſo hoc anno, de Gallia meruit: Chilperico quippe Regi, averſanti iam Arianiſmum, ſed in Sabellianiſmum declinanti, cum ſtrenuè ſe opponeret Toronenſis noſter Gregorius, ſed nihil, quam iram Regis mereretur, occurrens liberrime Sanctus Salvius, repugnantem deniq; flexit, & ingentia mala à Galliis avertit. Digniſſimus ipſe Gregorius Turonenſis, qui de ſuo cum Rege conflictu audiatur: *Per idem tempus*, inquit, *Chilpericus Rex ſcripſit indiculum, ut Sancta Trinitas, non in perſonarum diſtinctione, ſed tantum Deus nominaretur, aſſerens indignũ eſſe, ut DEVS perſona ſicut homo carneus nominaretur; affirmans etiam ipſũ eſſe Patrem, qui eſt filius. Sic, inquit, Prophetis, & Patriarchis apparuit, ſic eum ipſa Lex nunciavit.*

vit. Cumque hæc mihi recitari iuſſiſſet; Sic,inquit,volo,ut tu,& reliqui Doctores Eccleſiarum credatis. Cui ego reſpondi, Hac credulitate relicta, pie Rex, hoc te oportet ſequi,quod nobis poſt Apoſtolos alÿ Doctores Eccleſiæ reliquerunt; quod Hilarius Euſebiuſq. docuerunt; quod & in Baptiſmo es confeſſus. Tunc iratus Rex,ait; Manifeſtum eſt mihi in hac cauſa Hilarium Euſebiumque validos inimicos haberi. Cui ego reſpondi. Obſervare te convenit,neque Deum, neque Sanctos offenſos. Nam ſcias, quia in perſona aliter Pater, aliter filius, aliter Spiritus Sanctus. Non Pater aſſumpſit carnem,neque Spiritus Sanctus,ſed filius, &c. At ille commotus ait, Sapientioribus te, hoc pandam,qui mihi conſentiant. Et ego, Nunquam erit ſapiens, ſed ſtultus, qui hæc,quæ proponis ſequi voluerit. Ad hæc ille frendens ſiluit, &c. Porro de S. Paulo, ipſe mox Gregorius ſubiungit; *Non poſt multos vero dies adveniente Salvio Albigenſi Epiſcopo, hæc ei præcepit recenſeri, deprecans, ut ſibi conſentaneus fieret. Quod ille audiens ita reſpuit,ut ſi chartam in qua hæc ſcripta tenebantur,potuiſſet attingere,in fruſta diſcerperet. Et ſic Rex ab hac intentione quievit.* Ita Greg. lib. 5. cap. 44. Vt videas,quam animoſè Epiſcopi noſtri ſe geſſerint,cũ pro Dei gloria, maximis eſſet Regibus obnitendum.

Nec minore laude, Eccleſiç bono conſulit in Hiſpaniis Sanctus Leander noſter, Sancto Hermenegildo Rege opere maximè Ingundis coniugis, ab Arianiſmo converſo. Vnde imminente eidem Hermenegildo, à patre Leovigildo,acri prælio, Leander idem legatus Conſtantinopolim ad Tiberium Imperatorem deſtinatur.

Eodem anno, relicta corporis ſarcina,liber in cælum evolat, celeberrimus ille,& meritiſſimus de Vniverſo, Sanctus Martinus,ex Dumienſi Monacho, & Abbate,primus eius loci Epiſcopus, *doctrina*,ut ait Biſciola,*nulli ſuis temporibus ſecundus*. Cui quantum(Apoſtolo nimirum ſuo) debeat Hiſpania, conſulatur Baronius paſſim tomo VII. Eius Epitaphÿ pauca ponimus ex Fort. lib. V. & Bar. loco cit.

..... Martini Gallia Priſci
Excellente fide luminis arma capit.
Martini ſervata novo Gallicia plaude
Sortis Apoſtolicæ,vir tuus iſte fuit.
Qui virtute Petrum,præbet tibi dogmate
Paulum.
Hinc Iacobi tribuens,inde Ioannis opē.
Pannonia, vt perhibent,veniens ex parte,&c.

A. C. 577. *S. P. N.* 97.

PRæter innumeros è noſtro ordine viros, ſanctitate,& doctrina celebratiſſimos,claret ante alios, & puto velut ac ſudo exſplendeſcit cælo aureus ſol, Sanctiſſimus Leander noſter, Hiſpalenſis Archiepiſcopus, de cuius laudibus plura alibi, nunc de felicitate referimus,qua pari ſanctitate, germanis tribus, Iſidoro, & Fulgentio, iiſdemque pari poſtea Epiſcopali dignitate fulgentibus, nec non Florentinæ ſorori, omnibus, eundem Sanctiſſimi Patriarchæ noſtri ordinem profeſſis,pater iuxta ac frater extitit. Quorum egregia de Eccleſia merita ſuis annis, & ut licebit,prædicabimus; nunc auroram, & in ortu primam lucem obiter oſtendimus. Videndus Yepes,& vita eorumdem Hiſpanicè edita Tranſit ad ſupera,iſto etiam anno, Sanctus Eparchius Abbas Engoliſmenſis, cuius. *Cum Sanctitate vita*, ut ait Baronius, *admirabili*,magna enitebat virtus in oſtenſione ſignorum. Quæ idem auctor (Gregorius Turonenſis, lib. VI. cap. VII.) recenſet, reſque ab eo geſtas, libello conſcripſit.

A. C. 585. *S. P. N.* 105.

ANnus iſte totus Leandri denuo laudibus aſſignandus, quamvis magnus Sanctorum ſyllabus occurreret. Is multa à Leovigildo Rege perpeſſus, ob filium ab Arianiſmo revocatum (quem ſuperiore anno occidi præceperat) patientia tandem Regis infeſti animum mirè ſuperavit, adeo,ut facti pœnitens,eidem ad ſe convocato, Reccaredum filium commendaret. Ipſum de hac re Gregorium Magnum, Leandri diligentiſſimum, audiamus: *Leuvigildus, oborta ægritudine ad extrema perductus eſt, & Leandro Epiſcopo, quem prius vehementer afflixerat, Reccaredum filium ſuum, quem in ſua Hæreſi reliquerat, commendare curavit: ut in ipſo quoque talia faceret, qualia in fratre eius, exhortatione feciſſet. Qua commendatione expleta defunctus eſt.* Quam egregiè præſtiterit, quod rogatus eſt, Lean-

Leandet, Reccaredi converſio, & laudatiſſima pietas, vittus, & fortitudo, univerſo patefecit. De quo Rege fuſiſſimè Baronius, & alii, rerum præcipuè Hiſpanicarum, ſcriptores. Vt ſupra modum meritis denuo commendarit Sanctiſſimum Ordinem noſtrum, Sanctiſſimus hic Doctor, & Pontifex Leander.

A. C. 586. *S. P. N. 106.*

MAgnum illud Magni Gregorii noſtri celebrandum hoc anno, quo Eutichius Patriarcha Conſtantinopolitanus, hac vita exceſſit. Is à Gregorio de reſurrectione corporum palpabili diſſentiens, adeo ut Originis errorem, in hoc ſuo, tueretur, & libro integro ſententiam ſuam propugnaret, adeo à Gregorio convictus eſt, ut eius librum Imperator (Eutichio cæteroquin addictiſſimus) in ignem inijceret; ſed & Patriarcha, cum paulo poſt in morbum incidiſſet, inſtante morte, pelle manus ſuæ, multis præſentibus, apprehenſa, liberè aſſereret; *Confiteor, quia omnes in hac carne reſurgemus.* Ex Breviario Romano, Ioanne Diacono, Baronio, & ut facilè pateat, quantum pro hoc unico, debuerit Gregorio noſtro Tyberius Imp. & Oriens, ſi ſapere maluiſſet, univerſus.

Deſtructo hoc ipſo anno Caſinate Cænobio, Longobardorum furore, ut pridem didicerat & prædixerat Sanctiſſimus Patriarcha noſter, noſtri ad ſuos Romam diffugiunt, in Cænobium nimirum Lateranēſe; de quo Leo Oſtienſ. Caietanus, Yepes aliiq;.

Romam à legatione reverſus Sanctus Gregorius noſter, inchoatos Moralium libros perficere curat. Tuetur inſuper, egregiè, ſcripta epiſtola adverſus Schiſmaticos, Eliam Epiſcopum Aquileienſem. Conſulantur Baronius, Biſciola aliique.

In Galliis defungitur Sancta Diſciola Virgo, S. Salvii Epiſcopi Albigenſis neptis, monialis in Divæ Radegundis Pictavis, vel pro honore Salvii memoranda. In eius tranſitu, quæ admiranda effulſerint ſanctitatis ſigna, narrat ſanctus Gregor. Turon. l. 6. Eodem anno, illuſtre Galliis, & orbi univerſo, contempti honoris exemplum, Boſſo Auſtraſię Dux, Sigeberto Regi familiariſſimus, exhibuit, dum cucullum, auro gemmiſque præferens, Mundum, exemplo Patriarchæ noſtri, quo uti liberè potuiſſet, iam aridum quaſi, cum flore deſpexit. *Arnoldus Anton. de Yepes, &c.*

A. C. 587. *S P. N. 107.*

EXcelluit hoc anno inter noſtros Sanctus Sulpitius, cognomento Severus Monachus & Abbas Sancti Nicetij Lugduni, vir Sanctiſſimus æquè ac doctiſſimus, à Gunthevamno Rege maximi factus, & plurimis Archipræſulatum Bituricenſem exambientibus, merito prælatus. Eum, quod Gregorius noſter Turonenſis, à Rege, commendatum dicat à nobilitate generis, & tunc primum ad clericatum promotum, nihil officit eius Monachiſmo, quem alii conſtanter aſſerunt, locusque & dignitas Abbatialis utique non conficta, ut temerè, & nulla alia de cauſa de aliorum fide dubitemus, certè tam facile detrahamus. Videndus Wion aliique. De Sulpitii noſtri meritis alias plura. Requirendi Gregorius Turon. Demochares, & plures, quos iſte allegat.

Edidit egregium hoc anno conſtantiæ exemplum, Beata Radegundis noſtra, dum duobus Regibus, ambienti, & iubenti, abſque metu, Sancta mulier, ſe auſa eſt opponere. Reccaredus Hiſpaniæ Rex, Chilperici Galliæ Regis filiam in uxorem expetierat: iſte Baſinam, Andovera uxore natam, ſpondet; quæ tunc in Radegundis cænobio alebatur; verum reſiſtente Radegunde, & in hæc prorumpente: *non eſt dignum, ut puella Chriſto dicata, iterum ad ſaculi voluptates revertatur*; tradita exin Reccaredo Balda eſt. Ex vita & tom. noſt.

Moritur eodem anno, Sanctus Salvius noſter, Epiſcopus Albigenſis, quem *mirificè Sanctitatis virum* Baronius nominat. *De eius vita vid. Greg. Turon. & tom. noſt. ord. S S.* Martyrio item coronatur Sanctus Lupentius, Abbas Sancti Privati. Conſul. iidem.

A. C. 588. *S. P. N. 108.*

MAtiſconenſe Concilium celebratur, ex quo plurima orbi, annitente præſertim Pelagio II. commoda enata, & Epiſcoporum negligentiæ medi-

medicina adhibita; *R*ege Guthetamno edictum dante ad Epiſcopos, & judices, *de prædicatione verbi DEI, de munere Epiſcopali per ſeipſos, non per Vicarios exercendo, &c.* Extat tomo 2. Concil. poſt acta Concilii Matiſcon. Quod noſtri dein, proximis ſæculis, ad Pontificatus honorem evecti ſtrenuè præſtiterunt. Videantur ibidem, & apud Baronium plura memoranda, in Concilio hoc præſtita.

Eodem anno, horribili invaleſcente Pariſiis incendio, Sanctus Germanus noſter afflictorum dum viveret, ſed & dum deportaretur ad tumulum, unicum captivorum ſolatium, nec nunc quidem, tumulo latens, de vinctis mereri deſtitit; quibus in carcere prodigioſè viſus, comminuens trabem, ac catenas, quibus vincti tenebantur, reſeratiſque oſtiis, eos liberat, qui ad eius tumulum per incendia fugientes, novo miraculo illic quoque inter ignium globos, cum Eccleſia Sancti Martini ſervati ſunt. Hiſtor. Franc. Gregor. Turon. lib. 8. c. 33.

A.C. 589. *S.P.N. 109.*

CONcilium Generale Toletanum celebratur, præſidente Pelagii Papæ nomine Sanctiſſimo Leandro noſtro, congregatum ad condemnationem Hęreſis Arianæ, quam, altero iam è *R*egibus ad Catholicæ fidei veritatem traducto, fortiſſime attrivit, & profligavit, Sanctus hic Hiſpalenſium Archipontifex Leander, de *R*egnis Hiſpaniæ, longe meritiſſimus. De *R*eccaredi, in Concilio hoc præſentis, *R*eligione, virtute &c. videatur Baronius hoc anno, tomo VII.

Celebratum, eodem anno, Concilium Narbonenſe, & Synodus Valentina, Apoſtolica Pelagii noſtri auctoritate, ut nunquam ſatis gratum ſe exhibeat, quantumcunque conetur, Pelagio noſtro; & tantum negotium promoventibus Monachis, omnis poſteritas, quæ ſæpe tantorum, ne quidem memoriam aliquam conſectarur.

De Fundato celeberrimo, & potentiſſimo Cabilonenſi cænobio, per *G*untbramnum *R*egem, deque eiuſdem in noſtros propenſione, & laudatiſſimis virtutibus, multa, & digniſſima hoc anno prædicat Antonius noſter Jepeſius. Videatur tom. 1. centur. 2. fol. 366. & 367.

Celebrat idem plures noſtri ordinis Sanctos, qui interfuere Concilio Toletano III. Sanctum Eufemium, ex Monacho Agalienſi Abbatem ibid. & demum Archiepiſcopum Toletanum, Sanctum Agapium ex Monacho item Epiſcopum Cordubenſem, Sanctum Tonancium Epiſcopum de Palentio, Sanctum Eutropium Abbatem, &c. de quibus latius diſſerit. *R*equiratur loco cit. fol. 369. & ſequentibus. Evenit hoc ipſo anno memorabilis illa Caſino clades, quam diu ante ſanctiſſimus eius author, & fundator præviderat prædixeratque, meruerat autem ipſe, ut faſſus eſt ſuis, ſibi animas donari, evadentibus in tutum univerſis, priuſquam Saraceni in locum adeo ſactum impie incumberent, & ſacra omnia prophanarent. Bonitus Abbas cum Monachis, *R*omam profugit, de quo diſertiſſimum Scipionem noſtrum audiamus: *Monachi cum Bonito Abbate ſilentij ac tenebrarum beneficio furtim elapſi, Romam incolumes ex fuga devenere; ubi ad Pelagium Pontificem adeuntes, comiter ab eo benigneque accepti ſunt, & in Lateranenſi Monaſterio, (cui Valentinianus iam diu præſidebat, ſupra eximiam vitæ ſanctitatem, ipſiuſmet etiam Divi Benedicti conſuetudine, ac Magiſterio venerabilis,) collocati. Ex hac porro cænobij utriuſque convictorum, non Domicilij magis quam inſtituti, atque animorum coniunctione, una atque eadem Congregatio Caſinas coaluit, quam unus idemque præſes, & utramque domum pari auctoritate moderabatur. Quo poſt ea ex loco tam multi ad Chriſtianæ Reipublicæ gubernacula noſtri ordinis homines evocati ſunt, ut verè totius ſanctitatis, & meliorum artium clariſſima palaſtra, idemque poſſet Romanorum Pontificum Seminarium nuncupari. Neque dubium eſt, quin rationes ad hoc ipſum comprobandum permulta, aliaque inſuper digniſſima relatu ſuppeterent, niſi (magno ſane, & irreparabili detrimento,) locum ipſum, & univerſa tabularij monimenta idem caſus ſuſtuliſſet, ut moleſtiſſimè mihi ferendum ſit, exceptis Abbatum nominibus, tam longo annorum decurſu, nihil aliud relictum eſſe, &c. Sed ſpes eſt, brevi fore unum aliquem è noſtris, qui honeſtiſſimo hoc munere, (quod iam pridem laborioſè urget, feliciter ex animi ſententia defungatur. Cæterum cum locus apud Lateranum anguſtior eſſet,*

Digitized by Google

eſſet, quam ut admittendæ tot Religioſorum hominum multitudini ſufficeret, ab eodem Pelagio denuo conſtructus eſt, qua Romanum Pontificem decebat, Aedium laxitate, & magnificentia, &c. Huc uſque eruditiſſimus M. Ant. Scipio.

A. C. 590. S. P. N. 110.

ANnus, noſtrorum ſucceſſu, fructu, ac gloria, præcipuè memorandus; Pelagii tamen Pontificis Romani morte, & lue inguinaria graſſante, qua ſanctiſſimus vir ſublatus eſt, funeſtior fuit. Eius præclarè geſta, Conciliorum inprimis celebratione, & approbatione, ſatis innuimus, ſi non exhibuimus. His inſuper meritus, dum domum ſuam, Xenodochium ſenum pauperum fecit, cæmeterium Beati Hermetis Martyris, & Baſilicam ſupra corpus Beati Laurentij à fundamentis extruxit; & tabulis argenteis exornavit. De corpore Sancti Petri (id eſt) Confeſſione excolenda, ſollicitus, idem argenteis ſimiliter tabulis, & ad ſplendorem de auratis, honoravit. Concilium Romanum, quod celebravit de ſtatutis Eccleſiaſticis, eo quod ad annum certum referri non poterat, referre hic placuit. Evolavit ad ſedes ſuperas Beatorum Sanctiſſimus Pontifex VI. id Febr.

Solatus communem Eccleſiæ moerorem, poſt ſex menſium, 21. dierum vacarionem *Gregorius noſter*, ab immortali, glorioſiſſimè geſtorum, fama, *Magni nomen*, iure meritiſſimo indeptus, amoribus S. P. N. à parentibus, Caſinenſi, & Sublacenſis cænobiorum præcipuis Dotatoribus, à puero innutritus, *cuius, & nativitatem, & nomen atque munus* tanto ante, prægnanti tanto Doctore matri Silviæ, Benedictus prædixerat; ipſe autem Gregorius, confirmaverat auxerat, & plura deinceps eiuſdem ordinis cænobia, donec ſeipſum quoque impenderet, & DEO conſecraret, de novo ſtruxerat. De cuius Benedictino Monachatu, præter innumera tot Monaſteriorum toto ordine, & orbe monimenta, & conteſtatiſſimas tabulis, Eiuſdem ner à Gregorii diſcipulis varias fundationes, legendus iuxta alios multos, Antonius Iepeſius, Clemens Reinerus, &c. Extant patentum Gregorio, plures cum Sublaco, tum Caſino factæ donationes, conſignatæ litteris, quas inter, antiquitate cæteris præſtans, illa Iuſtino Iuniore imperante: *In nomine Domini Dei ſalvatoris noſtri, Imperante Domino Iuſtino iuniore P P. Auguſto anno IV. indict. 2. menſe die Iulii* 14. *Sancto, & Venerabili Monaſterio in Monte Caſſino, à Beatiſſimo Benedicto, in quibus fiduciam habeo ego Anicius Gordianus pro Dei omnipotentis amore, & redemptione animæ meæ ac meorum parentum, &c. interventu quoque ac poſtulatione, dilectiſſimi filij mei Anicij Gregorij, de præſenti, in perpetuum concedo, dono & offero, &c. Actum Caſini die, anno, menſe & indictione ſupra ſcriptis.* Vt mirũ ſit, in mentem veniſſe nonnullis Gregorium tot nominibus Benedicto obnoxium, aliam tunc, cum vel maximè florerent, & orbem percellerent univerſum quam Benedictinam Regulam complexum tantoperè à ſe commendatam. Cæterum Gregorius graviſſimas illico ad Imperatorem litteras dedit, diſuadens confirmationẽ electionis ſuæ. Sed à Germano Vrbis præfecto, his intercepts, aliæ pro confirmatione eius ſubſtitutæ ſunt. Veſtitu dehinc alieno, in ſpelunca quadã deliteſcens, deprehenſus indicio colũnę igneæ, tractuſq; ad S. Petri, conſecratus eſt; Eius, hoc ſtatim anno, illuſtre factũ, quo inſtituta ſeptiformi Litania, & deportata ab ipſo, Admirabilis Matris Virginis imagine, placat hoc Pontificis Religione Deus, & Angelus ad molem Hadriani viſus nudatũ gladium vagina recondere; quo facto, lues illa, maximo illico ex parte, cõquievit. Fuit conſecratio Gregorii Græcis etiam ipſis, eo in honore, ut ſolemnem eius memoriam etiam poſteri celebrarent. Gregorius imminenti dein ditiſſimæ fami ſubſidium, ſimul ac ordinatus eſt Pontifex, è Sicilia frumentum advehendum curavit. Hiſque tot, ac tantis circumdatus malis, non dimiſit animum, ſed quaſi Monaſtica ut olim quiete frueretur, tum (ut ipſe teſtatur epiſtola ad Sanctum Leandrum noſtrum,) præclariſſimum illum *de Paſtorali cura* commentarium elaboravit. Eccleſiis plurimis per Gothos vaſtatis, ope & conſilio conſulit, & ipſo hoc ſtatim anno omni conatu admittitur Schiſ-

Schiſmaticos, derogantes quintæ Synodo, Eccleſiæ Romanæ adiuogere. Vt nemo ſatis explicet, quid uni huic, ſolique primo Gregorii anno orbis debeat univerſus. Celebratum hoc eodem anno Hiſpalenſe Concilium, præſidente rurſum Sancto Leandro noſtro, & ſynodi decreta ad Pelagium, quem vivere putaverat, deſtinante. Obijt Beata Radegunda Regina noſtra, iam ante, omnibus Epiſcopis, per litteras, quæ extant, commendato ſuo, gravi cum obteſtatione, Monaſterio: quod fortaſſe præviderat, quęnam per Gallias cęnobiis, multo poſt à Commendatarijs lues, & clades immineret. Vitam eius ſcripſere Fortunatus Epiſcopus, & Bandominia Monialis, eius alumna, quę extat apud Sorium 13. Auguſti.

A.C. 591. *S. P. N. 111.*

EXuodant meritis Magni Gregorij noſtri, ſiogula etiam temporis monumenta. In pauperes beneficentiſſimus, eorumdem numerum deſcriptum habebat; Vrbanorum pręcipue, quibus quotidie largius neceſſaria ſubmittebat. Peregrinos menſę quotidie adhibuit: *in quibus, Angelorum, Dominum,* (ex Breviario Romano) *peregrini facie accepit.* Epiſcopis pręcipue invigilans, ne quid eorum negligentia grex Chriſtianus offendiculi pateretur. Monachorum curam inter primas habuit, & bono eorumdem, omni quo poterat modo, conſuluit. Pręclarum illud, quo inhiantium fauces provide pręcluſit, illud admonens, *ne ullum, ex delictis alienis, Eccleſia fiſcus commodum acciperet.* Sed Compendio parcimus.

In Hiſpania, felix noſtrorum ſucceſſus, & innumera Sancti Leandri noſtri merita, quorum haud ignarus Gregorius, datis hoc anno, ad eundem, ſibi longe dilectiſſimum, litteris, amorem ſuum egregie conteſtatus eſt; *Quamvis ſentiam, inquit, abſentem corpore, præſentem mihi te, ſemper intueor, quia vultus tui imaginem, intra cordis viſcera impreſſam porto, &c.* In noſtros, hoc ipſo tempore liberaliſſimus, Rex Reccaredus, plurima paſſim cęnobia molitur. Vid. Ant. Iepeſius tomo 1. cent. 2. & ſupra Baron.

Baioariorum per hac tempora converſio (ingens ſane ad gloriam ordinis & merita acceſſio,) noſtris debita. Theodonem ipſum gentis Principem, ſalutaribus verbis aggreſſus Sanctus Rupertus noſter, Regio Francorum genere ortus; animum paulo poſt illius ita permovit, ut ſacris expiatus undis, Regionem omnem exemplo ſuo, ad Chriſti fidem pelliceret. Extructo dein Iuvanij Divi Petri cęnobio Rupertus, eodemque ſeſe cum fratribus concludens, Abbatis iiſdem titulo biennium pręfuit; fundataque exin Salisburgenſi celeberrimo Pontificatu, primus eundem multo & perpetuo ſubditorum fructu, ingentiq; ſuorum gloria, gubernavit. Vt denuo, ordini noſtro debeant orbis, & Germania, eiuſque ampliſſimum tunc Regnum (ſic enim non multo poſt appellatur.) Bavaria, potentiſſimi initia Archipręſulatus.

A.C. 592. *S. P. N. 112.*

MAgnus Gregorius, novo & ingenti merito, Africam, mox etiam Hiberniam, in quam uſque error ſe Schiſmaticus inſinuaverat, demeretur, in illa Donatiſtis oppreſſis; in iſta, iis qui exerraverant, ad Eccleſię ſinum recollectis. Baron.

Ordinem etiam univerſum, immenſa Sanctorum copia nobilitat; ex quibus pauciſſimos nominamus: Floruit in primis, grande ordinis noſtri decus, Sanctus Kentigernus, Eugenii III. Scotię Regis filius, ſed ſceptro contempto, Regius vili cucullo Monachus, Abbas dein cęnobii illius, quod à diſcipulo, & ſucceſſori Sancti Kentigerni, Sancti Aſaphi dicitur. Kentigernus Glaſcoenſium primus Pontifex, eo honore abdicato, ad Monaſterii quietem ſe contulit, in quo dein Abbas, ſexcentis ſexaginta tribus Monachis pręfuit. Clareot item, Sanctus Batherius Abbas, Sanctus Cominus Abbas, Sanctus Eternanus, Sancta Æmiliana, Sanctus Deicola, Sancta Adelgundis, Sanctus Aredius, Sancta Oda, Sanctus Sigirannus, &c. omnes præcipuæ ſanctitatis, exemplis, de ſingulis provinciis meritiſſimi. *Vid. Annal. Ord. Hiſpan.*

A.C

A. C. 593. *S. P. N. 113.*

HOc anno Magnus Gregorius noſter, ſepoſitis nonnihil curis, ſtudens ſolitudini, quatuor Dialogorum libros compoſuit; quorum ſecundo, Sanctiſſimi Patris ſui Benedicti geſta complexus, eiuſdem memoriam, raro exemplo, orbis Pontifex, orbi univerſo commendavit. Tranſtulit in Græcum ſermonem Sanctus Zacharias Primus Romanus item Pontifex, & orientalibus Eccleſiis (bono nimirum noſtrorum illic agentium,) divulgavit. Sed neque feriata quidem ſeceſſio illa brevis omnino fuit; quippe negotia quamprimum gravia eius quietem turbavere: Altercandum nimirum illi cum Joanne Ravennate Epiſcopo fuit, qui obiurgatus, cum ægrius tuliſſet, illa, Gregorio digna, audire meruit: *Contra morem quippe Eccleſiaſticum eſt, ſi non patientiſſime toleratur (quod à nobis abſit,) etiam iniuſta correptio, &c.* Ex queis conſtat, quæ Pontifici ſummo reverentia exhibenda. Corripiendi eodem anno Dalmatiæ Epiſcopi; quod ſe inconſulto, Pravum quendam, Salonitanæ Cathedræ ſuffeciſſent. Cætera apud Baronium videantur, tomo VII. Sanè manifeſtum; Gregorium nihil commodo ſuo, ſed univerſi, omnia egiſſe, ideoque quam maximè meruiſſe.

A. C. 594. *S. P. N. 114.*

MErita rurſum Gregorii noſtri innumera, ut ſtudioſe, cæterum omnia prætereamus. Verbo, ingentia innuimus verius, quam exprimimus. Contra hæreticos certamen illi hoc anno, & in Africa quidem fuit, quam Donatiſtæ totam pervaſerant. Sed & adverſum Manichæos præliandum in Sicilia fuit. Inſuper Iudæi aggrediendi, quos tamen captos benevolentia, quam minis aut malis, maluit. Denique in convertendis Gentilibus Barbaricinis, qui Siciliam inſederant, nec vano labore, ſtrenuè laboravit. Eccleſiarum etiam in Urbe, ne exteris potius, quam domeſticis intendere videretur, curam diligentem habuit; interque alias, Sanctæ Agathæ in Suburra reſtauravit, Sancti Pancratii autem, à clericis derelictam, Monachis, & Mauro Abbati tradidit. *Annal. Eccleſ. & ſcript. rer. Rom.*

A. C. 595. *S. P. N. 115.*

PER hæc tempora clarent è noſtris multi egregia vitæ ſanctitate, & doctrina præſtantes viri: Marinianus inprimis, ſive Marian⁹ Archiep. Rav., ex Monacho Sancti Andreæ: Sanctus Maximianus Archiepiſcopus de Zazagoza, ſive Syracuſanus, aliique cæleſtibus prodigiis à DEO commendati. De utroque Antonius de Yepes noſter, & plura colligere licet ex Epiſtolis Gregorii.

Fregit hoc anno, Joannis Conſtantinopolitani Patriarchæ arrogantiam Gregorius Pontifex, qui ſibi univerſalis Eccleſiæ Epiſcopi nomen arrogabat. Quanti autem Marinianum noſtrum de quo paulo ante, faceret, eo ipſo oſtendit, quando Salonitanum intruſum in Dalmatia Epiſcopum, ad ſe Romam venire rennentem ſaltem Ravennam venire annuit, illicque Mariniani iudicio ſtare iuſſit. Nec minore in Virgilium quoque Arelatenſem ex Lirinenſe Monacho Epiſcopum benevolentia uſus, eidem pallio miſſo, vices juxta ſuas in Gallia commendavit, additis ad Galliarum Epiſcopos litteris, quibus hortabatur, ut Virgilio parerent, ſeque in ipſo viceſgerente venerarentur. Hiſpanias verò, vel pro amore Leandri ſui, ſingularius fovens, datis ad Leandrum litteris, eiſdem paternè ingiter proſpexit. Miſit, & ad eundem hoc ipſo etiam anno librum Regulæ paſtoris, & partem Moralium quam in promptu habebat: ut pateat clarè univerſis, quantum ipſe Leandro deferret, & quanti idem, ab omnibus etiam poſteris, faciendus eſſet. *Ex Eccleſ. Annal. & Cit.*

A. C. 596. *S. P. N. 116.*

OBiit ſub hæc tempora Gregorius Turonenſis noſter, propugnator Myſterii SS. Trinitatis invictiſſimus, & ſcriptorum Monimentis clariſſimus, de quibus conſule Yepeſium tomo 1. cent. 2, & libros eius Colon. editos. Steng. VVion, M. Gregorius Papa, præter innumera alia, deſtinat ad converſio-

ſionem Gentilium Anglorum, Sanctos noſtros Auguſtinum, Mellitum, alioſque plures Monachos, de quorum Benedictina profeſſione, infallibiliter aſſerta, necquidquam oppugnata, videatur in doctiſſimo ſuo tomo, Apoſtoletus Benedictinorum in Anglia, Reinerus, noſter, & in Gregorio ſuo Magno, Conſtantinus Caietanus, Antonius Yepes, Zippe, alii plurimi.

Singularem item curam, idem Sanctiſſimus Pontifex hoc anno habet Monialium noſtrarum; quarum tria circiter millia, in ſola urbe Romana alebat, earumque precibus, tantus Pontifex, plurimum confidebat. *Harum vita*, inquit, *talis eſt, &c. ut credamus, quia ſi ipſæ non eſſent, nullus noſtrum iam per tot annos in loco hoc ſubſiſtere inter Longobardorum gladios potuiſſet*. Hæc Gregorius, & quod addit ipſe Baronius: *ſalutem urbis, ex harum precibus venire profeſſus*, ne quis, nihil, aut parum Eccleſiæ ſacras Deo virgines, utpote prædicationi, & activæ vitæ impares, prodeſſe, ſtultè, an impiè affirmaret.

A.C. 597. *S.P.N. 117.*

CONverſionis Anglicanæ, per noſtros eo appulſos, hoc anno initium factum, & Auguſtinus de licentia Pontificis, ordinatus Anglorum Epiſcopus, cum ſociis fermè quadraginta, operam quam potuit ſtrenuè navavit, adeo ut hoc ipſo anno, ad Natales Domini ferias baptizata ſint, plus quam decem hominum millia, auctore ipſo Beato Gregorio. Edilbertus quoque Rex Chriſto adiunctus eſt. De his fusè præter noſtros Cæſar Baronius. Eccleſ. Hiſt. tom. VIII.

De plurimorum ſub hæc ſtatim tempora Monaſteriorum per noſtros, & novitios Chriſtianos erectione, *videatur Yepes hoc anno, tomo citato*.

Siciliam maximis meritis demerentur noſtri, pleriſque hoc ipſo tempore, & aliquot deinceps ſæculis, Pontificibus, non aliunde, quam ex Monaſteriis, ad cathedras, (etſi pleriſque diu multumque reluctantibus,) utiliſſimè extractis. Ita ex Monaſterio S. Luciæ, quod S. Eulalius (apud quem diverſatus eſt Syracuſis S. Fulgentius Ruſpenſis Epiſcopus) ſub Regula S.P.N. condidit, poſt ipſum ad ſedem illam non evehebantur, niſi Benedictini fuiſſent, ut cum eius Eccleſiæ monimentis, affirmat Hieronymus Pauli Barchinonenſis, in Provinciali Eccleſiarum, & optimè liquet ex Gratiani Decreto, ubi Gloſſa ſuper verbum illud: *Syracuſana* apertè fatetur hanc Eccleſiam Monachorum eſſe, ſicut & Cantuarienſem, &c. cæterum de aliis Eccleſiis, & Epiſcopis noſtris per Siciliam, fuſius Maurus Marcheſius, Conſtantinus Caiet. & diverſi ret. Sicul. Script.

A.C. 598. *S.P.N. 118.*

HOc anno tandem urbi, & Italiæ pacem Magnus Gregorius noſter ab Agilulpho Longobardorum Rege impetrat, miſſo in eam rem Probo Abbate, tantæ prudentiæ viro, ut ante, cum Abbatem Gregorius, quam Monachū faceret: qui negotio illo tam feliciter functus eſt, ut æternum etiam, de more noſtrorum, Italiam, imo Imperium Romanum, faceret ſibi ac Monachis obligatiſſimum. *Ann. Eccl.* Hæreticorum Theſſalonicæ exorientium ſemina, hoc ipſo etiam anno, opprimit, & evellit Gregorius. Iudæorum etiam, in Siciliæ Agrigentino agro converſioni intentus, multa ſummo eorum commodo ſtatuit, & ſuis præcipit obſervanda. *Baronius t.8.*

A.C. 599. *S.P.N. 119.*

SAnctorum copia copioſiſſimus annus. Eniter inter præcipuos, Sanctus Goar, vulgo Presbyter ſicut Beda noſter, à presbyteratus honore, quod inter Monachos olim presbyteri pauciores eſſent. Cæterum Monachus Trigorienſis, Monachicæ perfectionis ſpeculum fuit, Præter plurimos, prope Treverim ad fidem converſos, vitæ exemplo longe plures Chriſto lucratus eſt. Invidentium gloriæ eius ſcelere, apud Treverenſium Pontificem delatus, cum evocatus ſeſiſteret, admirando prodigio, ſolari radio per rimam ſe immittenti, cucullū appendit, quem pro vecte aſpexerat. Iactantiæ, & præſtigiis magicis id Epiſcopus tribuit, quod ignorans fecerat Divus. Tentanda alio prodigio viri Sanctitas videbatur; neq; impune: quippe illato in medium trium dierum infante expoſititio quodam: tū

forte

fortè reperto, coactus Goar, cuius is eſſet euunciare, multum reluctans, tandem paruit, & infanti, ut rem ediceret, imperavit. Infans protenſa manu, Epiſcopum deſignans, illum patrem eſſe ſuum, Flaviam verò matrem appellar i verbis diſertiſſimis pronunciavit. Delatum dein Treverenſem Pontificatum, multo maiore reſpuit gloria, quam ſi acceptaſſet; eo ipſo tanto magis commendandus, quod flexo precibus, in voluntatem eandem Numine, cum morbo diuturno ſeptem annis conflictatus neglecti honoris, & reiecti oneris, culpam tamen ipſe nullam ferret, quod per ægritudinem, à Deo impetratam, Epiſcopatus laboribus impar eſſet. Cætera eius vitæ, & actuum legantur apud *Laur. Surium t.4.* Agunt de eodem *Molanus, Maurolycus, Vinc. in Spec. Mirans, &c.*

Florent inſuper: Sanctus Similianus (Claudio Roberto, Samilianus, vel Samelianus) ex Abbate Cauracenſe, Epiſcopus Nannetenſis; Sanctus Eutropius ex Monacho, & Abbate Sirbitano, Epiſcopus Valentinus de quo Franciſcus Tarapha, Ambr. Moral. Trithem. VVion. &c. plures item Sancti, quorum geſta, hoc anno enumerat Yepeſius *Ann. tom.1. cent.2.*

Gregorii tamen Magni, ſuper omnium omnia, & turſum hoc anno nova merita, ut quamvis iam undecim menſibus, perpetuis ægritudinibus affligeretur, nihil tamen protſus Eccleſiaſticorum negociorum remitteret. *Immo quod magis mireris*, verba Baronii ſunt, *nullus eſt annus, in quo ſcripta ab eo plures reperiantur epiſtolæ, & negatia maiora pertractata, ut quem decumbentem in lecto vidiſti, eundem epiſtolis ſuis, veluti alitem pennis ferri, orbemque Chriſtianum luſtrantem, verbis inſtituere, ac diſciplina corrigere ſentias, &c.* Laborat autem inprimis, in converſione Schiſmaticorum, in partibus Iſtriæ; ut eam etiam Regionem, Monachis debere fatearis. Cætera vide apud *Baron. tom.8.*

A.C.600. *S.P.N.120.*

SUb hæc tempora fulgentiſſimum illud Hiſpaniarum ſydus, Sanctiſſimus Fulgentius ex Monacho noſtro, primum Aſtigitanus, dein Carthaginenſis Epiſcopus occubuit; *qui quantum in Pontificatu utroque fructus fecerit* (verba ſunt Lucii Marinæi) *plures teſtantur, Cæterum, cum Ariana Hæreſis Chriſtianos à DEI cultu conaretur abducere convocato multorum Epiſcoporum, & Hiſpanorum Principum Concilio apud Toletum, Fulgentius concionibus ſuis, & miris operibus, Arianos omnes fortiter appreſſit, & Chriſtianos, qui à fide Chriſti nonnihil erant alienati, ſumma prudentia, & exemplis, ad priſtinum DEI cultum reduxit. Fuit autem, vir eruditiſſimus, quippe, qui linguam Hebræam, Græcam, Latinam, & Arabicam callebat. Demum cum annum ageret ſextum, & ſexageſimum convocata Leandro fratre Hiſpalenſi Epiſcopo, & Laureano amiciſſimo Epiſcopo Gaditana, quem non ſecus ac fratrem diligebat, ſumma cum gloria, Calendis Ianuariis è vita migravit, cuius funus, a plurimis Epiſcopis, & à Recaredo Rege honorificentiſſimè celebratum eſt, &c.* Scripſit, teſte Mariana, librum de fide Incarnationis, aliiſque nonnullis quæſtionibus, & fratri ſuo Leandro, in converſione Reccaredi Regis egregiè collaboravit.

Claruit, an obiit, eodem fere tempore, ſoror eiuſdem Fulgentij Sanctiſſima Florentia, vitæ ſanctioris exemplo, longe meritiſſima. Ordinis noſtri Patres Hiſpani, ex Breviario Toletano in Divinis officiis ita legunt: *Florentia, ſive ut alii eam vocant, Florentina, Fulgentii, Leandri, & Iſidori Epiſcoporum ſoror; cum à teneris annis, Virginitatem DEO vaviſſet, Monaſterium tandem Monialium Ordinis Divi Benedicti ingreſſa eſt, quod olim, ad Singilis fluminis ripam in agro Aſtigitano, trecentis, & eo amplius Chriſti Virginibus, ibidem congregatis, ampliſſimum fuit, in qua tanta vitæ, & morum ſanctimonia Florentina Virgo præfulſit, ut non tantum huius, ſed etiam aliorum plurium* (quadraginta numerat Mariana) *eiuſdem Inſtituti Monaſteriorum regimini præfecta fuerit: in quibus innumeræ Virgines* (& quantum mereri poterat *tantus numerus*, ſi de longè minori tantum præſumpſit, ut ſupra vidimus, Magnus Eccleſiæ Doctor Gregorius) *mira vitæ auſteritate, & puritate Domino ſerviebant. Denique cum ultra ſeptuageſimum ætatis annum vitam, quam Angelicam ſemper duxerat, produxiſſet, ad cælum cum ſponſo Chriſto in perpetuum regnatura evolavit 12. Cal. Iulii, &c.* Neque Sanctitatis ſolum, Germani iſti, ſed præ hoc contemptus opum, & hæreditatis ampliſſimæ (erant quippe Seve-

ciano Duce nati, cuius pater fuerat Theodoricus Oſtrogotthorum, & Italiæ Rex) exemplo, ordinem egregiè commendarunt; oſtenderuntque manifeſto, quanto potius eſſet cucullo latere, quam auro gemmiſque aelato imperio explendeſcere. *Videatur Caietanus in vita Sancti Iſidori, Luc. Marinaus, Ioan. Mariana, Ioan. Vaſæus Chron. Hiſp. an. 567. & alii.*

Claruerunt inter innumeros, noſtri Ordinis Sanctos, præcipuè hoc anno, Sanctus VVolfius, & Sancta Ermelinda; uterque prodigioſe geſtis, univerſo faeem eximię lucis præferentes de quibus conſulatur Yepes noſter *tomo 1. cent. 2. hoc anno.* De VVolfii admirando vitæ rigore ipſiuſmet verbis, ita Gregorius noſter Turonenſis, ante illum cælo aſſertus; Columnam etiam ſtatui, in qua cum grandi eruciatu, ſine ullo pedum ſtabam tegmine itaque cum hyemis tempus ſolito adveniſſet, ita rigore glaciali urebar, ut ungues pedum meorum ſæpius vis frigoris excuteret, & in barbis meis, aqua gelu connexa candelarum more penderet, &c. Vt videas noſtris, nec Stylitarum quidem exempla defuiſſe.

A. C. 601. *S. P. N. 121.*

BEne mereri de Eccleſia Vniverſa, ſuo iam more ſtuduit Magnus Gregorius noſter, & præcipuè hoc anno de Gallia, quam Symoniaca purgare labe omni induſtria conatus eſt, datis ad Brunichildem Reginam malorum omnium fontem, non ſemel litteris. Ipſumque non minore noſtrorum laude, facit præſens, adulari neſcius Reges ipſos, noſter Columbanus (de cuius vera Benedictina origine, contra nonnullorum. & Tomici inprimis, opinionem multis, tomo primo Conſtantiæ Benedictinæ, agemus) quod abſens Gregorius evincere litteris ſatagebat. In Anglia, noſtri, univerſi Regni immortali bono, ſtrenuè deſudant; quibus, ipſo hoc anno, pro inſigni ex tantis laboribus fructu, gratulatur Gregorius; Regem item & Reginam amiciſſimis litteris compellat, & ad maiora exhortatur; partitur item, & deſignat per Angliam Epiſcopatus.

Sed quem de univerſo meritum, etiam de noſtris omnibus meritiſſimum audiamus: *Cum autem adeo* (verba Baronii ponimus, ne quid noſtris videamur affingere,) *Gregorius laboraret corporis morbis, nihil tamen reperitur remiſiſſe cura paſtoralis, proſpiciens cunctis, in omnibus vigilans, & laborans. Hoc namque anno collegit ſynodum Epiſcoporum, in qua ante vitæ exitum, quem proximè imminere; ob ingem corporis malam valetudinem, ſentiebat, voluit conſulere Monachorum quieti, & indemnitati, probè ſciens, ipſe iam antea Monachus id expertus, quantas interdum ſolerent ab Epiſcopis Monachi moleſtias pati. Sic igitur collectis Epiſcopis viginti, Preſbyteris pariter atque Diaconis Cardinalibus, Nonis Aprilis, pro Monachis edidit decretum, quod appellari conſueverat Conſtitutum.*

Gregorius Epiſcopus omnibus Epiſcopis.

Quam ſit neceſſarium Monaſteriorum quieti proſpicere, & de eorum perpetua ſecuritate tractare, ante actum nos officium, quod in regimine Cænobii exhibuimus, informat. Et quia in plurimis Monaſteriis, multa à præſulibus præiudicia, atque gravamina Monachos pertuliſſe cognoſcimus: oportet, ut veſtra paternitatis proviſio de futura quiete eorum, ſalubri diſponat ordinatione, quatenus converſantes in illis, in Dei ſervitio, gratia ipſius ſuffragante libere perſeverent. Sed ne ex ea quæ magis emendanda eſt conſuetudine quiſquam Monachis quicquam moleſtiæ præſumat inferre, neceſſe eſt, ut hæc quę inferius enumerare curavimus, ita ſtudio fraternitatis Epiſcopi debeant cuſtodire, ut ex eis non poſſit ulterius inquietudinis occaſio reperiri.

Interdicimus igitur in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ex auctoritate Beati Petri Apoſtolorum Principis, cuius vice huic Romanæ Eccleſiæ præſidemus, prohibemus, ut nullus Epiſcoporum, aut ſæcularium, ultra prçſumat, de reditibus, rebus, vel chartis Monaſteriorum, vel de cellis, vel villis, quæ ad ea pertinent, quocunque modo, vel qualibet occaſione, minuere, vel dolos, vel immiſſiones aliquas facere. Si qua cauſa forte inter terram venientem ad partem ſuarum Eccleſiarum, & Monaſteriorum evenerit, & pacifice non potuit ordinari: apud electos Abbates, & alios plures timentes Dominũ, ſive voluntaria delatione, mediis Sacroſanctis Evangeliis finiatur.

De-

Defuncto autem Abbate cuiuſcunque congregationis, non extraneus eligatur, niſi de eadem congregatione, quem ſibi propria voluntate, concors fratrum ſocietas elegerit, & qui electus fuerit, ſine dolo, vel venalitate aliqua ordinetur. Quod ſi ipſi inter ſe perſonam invenire nequeant, ſolerter ſibi curent de aliis Monaſteriis ſimiliter ordinandum. Neque conſtituto Abbate, quæcunque perſona, qualibet occaſione preponatur, niſi fortè extantibus, quod abſit, criminibus, quæ Sacri Canones punire monſtrantur. Pariter autem cuſtodiendum eſt, ut invito Abbate, ad ordinanda alia Monaſteria, aut Sacros Ordines, vel Clericatus officium tolli exinde Monachi non debeant. Deſcriptiones quoque rerum, & chartarum Monaſterii, ab Epiſcopo Eccleſiaſticas fieri omnino vetamus: ſed ſi quando res exigit, Abbas loci cum aliis fratribus, cauſas rerum inventarum faciat, & eorum conſilio, & judicio finiantur. Obeunte quoque Abbate, Epiſcopus in deſeribendis providendisque rebus Monaſterij acquiſitis, vel datis perquirendis, nullatenus ſe permiſceat. Miſſas quoque publicas ab eo in Cænobio fieri omnino prohibemus, ne in ſervorum DEI receſſibus, & eorum receptaculis, ulla popularis prębeatur occaſio conventus, vel mulierum fiat novus introitus; quod omnino nec expedit animabus eorum. Neque audeat ibi cathedram collocare, vel quantumlibet poteſtatem habere imperandi, nec aliquam ordinationem, quamvis leviſſimam faciendi, niſi ab Abbate loci fuerit rogatus: quatenus Monachi ſemper maneant in Abbatum ſuorum poteſtate. Nullumque Monachum ſine teſtimonio, vel conceſſione Abbatis, in aliqua Eccleſia teneat, vel ad aliquem promoveat honorem.

Hanc ergo, ſcriptorum noſtrorum paginam, omni futuro tempore ab omnibus Epiſcopis, firmam ſtatuimus illibatamque ſervari, ut & ſuæ Eccleſiæ iuvante Domino tantummodo iure contenti, & Monaſteria Eccleſiaſticis conditionibus, ſeu angariis, vel quibuslibet obſequiis ſæcularibus nullo modo ſubjaceant, nullis canonicis iuribus deſerviant, ſed remotis vexationibus, in cunctis gravaminibus Divinum opus cum ſumma animi devotione perficiāt. Hactenus Gregorii Conſtitutum.

Vniverſi Epiſcopi reſpondere; libertati Monachorum congaudemus, & quæ nunc de his ſtatuit Beatitudo veſtra firmamus. Sequuntur iſta omnia ſubſcriptiones, & primo loco eiuſdem Pontificis hoc modo.

Gregorius Epiſcopus Catholicæ, & Apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ huic conſtituto a nobis promulgato ſubſcripſi.

Agnellus Epiſcopus Sanctæ Eccleſiæ Ferentinenſis, huic Conſtituto à vobis promulgato ſubſcripſi.

Humilis Epiſcopus Beluſtrenſis, huic Conſtituto à vobis promulgato ſubſcripſi, & ſic alii omnes Epiſcopi &c.

Hæc in Magni Gregorii noſtri, apud ſuos commendationem, quorum rebus non tam providit, quam quę conſequuta deinc, pridem prævidit; ſtruentibus omni ſęculorum decurſu, Monaſteriorum opibus, privilegiis, Abbatibus, inſidias varias varijs, ſed ope Divina, & Sanctorum, Gregorii inprimis, tanti Eccleſię Doctoris, ac Summi Pontificis; nec non aliorum item Sanctiſſimorum Orbis Pontificum, ſua Decreta, Conſtituta, & jura, ſua ſuosque defendentibus; noſtris denique triumphantibus, gravi, & æterno plerumque eorum qui invaſerant, aut ambierant, corporum, honoris, animorumque, diſpendio; quod in noſtra Germania, & Vniverſis tomis, evidenter docebimus.

Et quidem, uti in genere Cænobijs per univerſum univerſis, ad poſteritatem ſęculorum omnium conſultum Conſtituto hoc voluit, ſic & in ſpecie diverſis partim Cęnobiis virorum ac mulierum ope, opibus, atque immunitate liberaliſſimè providit, dignè nimirum ea ſua ad Bonitum Abbatem Caſinenſem ſeria conteſtatione *pro amore* nimirum, *quem in communem Patrem, & Magiſtrum noſtrum Benedictum, & in diſcipulos eius ſpecialem, & ſingularem gerimus, &c,* ut ſuis nimirum eodem Patre fratribus, viſcera ſua, revera conſecraret. Ex Epiſtola ad S. Bonitum quintum Caſinenſium Abbatem *conſ. Conſt. Caiet. Matth. VVeiſ. alii plures.*

A.C. 602. *S.P.N. 122.*

STudiis & laboribus irrequietis Gregorii noſtri, debet rurſum Eccleſia univerſa, diverſiſſimis Regnis, & provinciis ſubmittentes ſe, & devoventes ingenti numero Hæreticos, & Schiſmaticos. De quorum reverſione ſeu converſione, exquirendus hoc anno Baronius. Rebus inprimis Africanis intentiſſimus, eo, operæ ac cogitationum hoc anno ferè plurimum contulit; Bizacenſe, inter alia, Concilium, ſed & aliud in Numidia convocavit. Reſtituendis denique Sancti Pauli, & Sancti Petri in Vrbe, Baſilicis animum ac ſumptus impendit.

Clarent rara Sanctitate è noſtris: Sanctus Paterius Brixienſis Epiſcopus, è Monacho Sancti Andreæ Romæ, dignus Magno Magiſtro Gregorio diſcipulus de quo videndi Baronius, Proſper Martinengus, Arnoldus Wionius, &c. Sanctus Sindulphus Monachus Presbyter, Sancti Baſoli Abbatis diſcipulus, de quo Trithemius *lib. de vir. Ill. Ord. 3. cap. 46. Baronius in notis Martyrologii Roman. VVion, &c.* Felicitatem etiam potiorem in cucullo, quam Regnis quærunt, Beatus Droſtanus Aidani Scotiæ Regis avunculus, Regio, & ipſe genere ortus, qui obediendo utilior Regno, quam imperando, Sanctitatis exemplo multos ad bonam frugem reduxit, quos pompis deluſos mundus ſecum præcipitaſſet. Et Sopatra Mauritii Imperatoris filia, florente etiamnum in Imperio patre, imminenti vel ideo cladi ſubducta, quod indemnitatem egregio, & generoſo faſtus Imperatorii cōtemptu mereretur. Effulſit miranda, & ipſa Sanctitate, æternum Auguſti Sanguinis exemplar, & ornamentum. *Videndi Leslæus lib. 4. de Droſtano, & VVionius fol. 497. & 99.*

A.C. 603. *S. P. N. 123.*

EFfulget prodigioſiſſimus ille mirandorum patrator Sanctiſſimus Abbas Venerius, qui hoc ipſo tempore, de Inſula Palmaria immortaliter meruit; omnibus illius Cœnobiis egregie reſtitutis, & ad certam vitæ rationem adductis. De mortuis ab eo ſuſcitatis, & aliis inſolentibus ſane prodigiis, quibus Eccleſiæ Sanctitati digniſſimus ipſe teſtis acceſſit, fuſius alii, & legendi Antonius de Yepes tomo 1. cent. 2. hoc anno, Petrus de Natalibus, Philippus Ferrar. Petrus Æquilinus, alii &c. Corpus mortui, raro etiam miraculo, Angelicis manibus, quod humanis id obſequii non conveniret, ſepultum eſt, in Cœnobio Divi Proſperi. Cit.

Brunichildis Regina, quantumvis ſcelerata, & ſacrilega, atque à noſtris, pro ſceleribus nefandis acrius correpta, in ſe corripientes multa machinaretur, & gravia, de Ordine tamen univerſo quid ſentiret, quidve ab eodem, ſaltem à morte, animo ſuo ſolatii ſeu remedii ſperaret, incredibili liberalitate in noſtros jugiter teſtata eſt, quando tot, ac tanta, ſacra conſtruxit ædificia, ut incredibile videatur, teſte Aimoino ab una fœmina, regnante duntaxat in Auſtraſia atque Burgundia, erigi potuiſſe. Hiſt. Franc.

Migrat hoc eodem anno, ex mortalibus, ad immortalia, & felicia illa Regna, Magnus Leander noſter, Hiſpalenſium Archipontifex, Hiſpaniarum Apoſtolus: *vir*, ut ait Iſidorus, *Suavis eloquio, ingenio præſtantiſſimus, ut etiam fide eius atque induſtria populi Gentis Gothorum ab Ariana inſania, ad fidem Catholicam reverterentur. Vid. Yepes, & Iſidorus libro de viris Illuſtr. c. 28.*

A.C. 604. *S.P.N. 124.*

VT illuſtriſſimus meritis Magni Gregorii hic annus eſt, ſic morte eiuſdem longè triſtiſſimus de quibus Baronius conſulendus. Eum Alfredus Rex Angliæ, *immenſum Theſaurum* appellat, *quia generis humani maximam partem cœlo lucrifecerit.* Iſidorus, viventem hoc encomio ornat: *Organum Spiritus Sancti, per cuius gratiam, tantum ſcientiæ lumine præditus evaſerit, ut non præſentium modo temporum, quiſquam Doctorum, ſed nec in præteritis quidem ipſi par fuerit unquam, &c.* lib. de Viris Illuſtr. Eccleſ. Script. cap. 27. Sanctus item Ildephonſus noſter: *Ita cunctorum meritorum, ait, claruiſſe perfectione ſublimem, ut excluſis omnium virorum illuſtrium comparationibus, nihil ipſi ſimile demonſtret antiquitas; viciſſe enim Sanctitate Antonium, eloquentia Cyprianum, ſapientia Auguſtinum, &c.*

Eius

E[illegible] ſuſpiciat, & depræ[illegible] univerſus, nulla tamen ſæculorum poſteritas commendando exhauriet ſive æquiparabit. Præter Anglos, ab Idolorum veneratione, dæmonum ſervitute, vindicatos; *Liguros, Venetos, Hiberos*, aliosque a ſchiſmate ſub libello confeſſos, Chalcedonenſem ſynodum venerari compulſos, ad unitatem Sanctæ Eccleſiæ revocavit; inſuper *Barbaricinos, Sardos, & Campaniæ ruſticos* à paganizandi ritu removit. Sed & *Donatiſtarum Hæreſim in Africa, Manichæorum in Sicilia, Arianorum in Hiſpania, Agnoitarum Alexandriæ*, ſcriptorum ſuorum validiſſimis rationibus, auctoritate, importuniſque legationibus, compreſſit. *In Galliis quoque Neophytorum Hæreſim* Symoniacis muneribus pullulaſcentem, ſuſtulit, nulli non, cognito tunc fere regno aut provinciæ, benefecit, ſanè facere ſtuduit. Debet Gregorio noſtro Eccleſia univerſa, & omnis poſterorum ætas: *Ordinationem Breviarii Romani*, & alia inter, ſolemnem illum uſum verſus: *Deus in adjutorium meum intende, &c.* initio omnium Horarum Canonicarum, à Sanctiſſimo Patre ſuo noſtroq; Benedicto, primum in Cænobiis noſtris inſtitutum, juſſu dein Gregorii in univerſam Eccleſiam introductum. Debet Eccleſia: *Antiphonarium* ab ipſo de novo compoſitum. Debet: *Officia Feſtorum plurium*, torum præcipue *Circumciſionis Domini*, & omnium ferè Sanctorum Romanorum Pontificum, ut Sancti Marcelli, Felicis, &c. *Omne vero officium Eccleſiaſticum* ſtylo elegantiore, & compendioſiore renovando idem compoſuit. Videantur Faſciculus temporum, Polyd. Virgil. de inuent. rer. Panvinus, Platina, Ioan. Belet. Iacobus Pamelius, Rar. Divin. Microl. Wion, &c.

Debet Eccleſia Vniverſa Inſtituenti Gregorio:

Miſſæ ſacrificium ita auctum, & pulchrè compoſitum, ut ſenſu quorundam nunimè malo ejuſdem quaſi Auctor habeatur. Inſtituit autem de novo:

Introitum, loco pſalmorum olim initio Miſſæ in Eccleſia decantatorum.

Gloria Patri, & filio, &c. poſt Introitum.

Kyrieeleiſon novies repertum, nomine nimirum novem Angelicorum ordinum, quorum cultum, imitatione Sanctiſſimi Patris ſui Benedicti mirificè propagavit, & de cælo terriſq; inſigniter meruit.

Alleluia, ex uſu Hieroſolymitanæ Eccleſiæ, ipſe in univerſam introduxit, extra tempus Septuageſimæ.

Tractum, omiſſo Alleluia, à Septuageſima nimirum uſque ad Paſcha.

Collectas, ſive orationes, Secretas item, & quæ poſt Communionem recitantur, ipſe compoſuit.

Offertorium poſt Evangelium cantari inſtituit.

Præfationes alias auxit, alias ſuſtulit.

SS. Miſſæ Canonem his verbis auxit: Dieſque noſtros in tua pace diſponas: atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum jubeas grege numerari.

Orationem Dominicam cum humili illa præfatione dici voluit. Præceptis ſalutaribus moniti, & Divina inſtitutione, &c.

Antiphonam illam quæ dicitur Poſtcommunio ipſe compoſuit, & cantari præcepit.

Denique ſupra Sanctorum Martyrum corpora celebrari voluit, & ab hora tertia ad Nonam, quia illa Ieſus Chriſtus linguis Iudæorum crucifixus; hac vero Spiritum Patri reddidit. Conſulendi de his Amalarius Fortunatus noſter, Berno, Abbas de offic. Miſſ. Micrologus, Radulphus, Rhabanus, Platina, Rar. Div. Panvinus, Durandus, Yepes, Wion, &c.

Sed quanto plura commemoramus, tanto ſe amplior, & profundior nobis aperit *meritorum Gregorii verè Magni Oceanus*. Pauciſſima numeremus.

Debentur inſtituendi primum Gregorio noſtro:

Digniſſimus ille ſummo culmine, humillimus iuxta titulus: *Servus ſervorum DEI*, quo in hodiernam uſque diem Pontificia Maieſtas utitur, eoque deſignatur.

Inſtitutio Ieiunii adventus, ante Natalem Domini, quod ille ſacrum tempus, *Feriale*, ſic appellant, & Dominicale, officio à ſe compoſito exornavit, & in hanc uſque diem Eccleſia Romana celebrare perrexit.

Inſtitutio feſti commemorationis Sancti Pauli Apoſtoli, cuius officium ut & SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli, atque Sanct. Andreæ ipſe compoſuit, & eo præcipuè de Sanctiſſimo Petro aliiſque imo Roma ipſa, Romano Pontifice atque orbe univerſo inſigniter meruit.

Inſtitutio feſti Dedicationis Eccleſiæ, qua Gregorius noſter, ita de univerſo meruit, ut neque Eccleſia uſpiam ulla eſſet, neque Tutelaris alicubi Divus coleretur, cuius ipſe honori non conſuluerit, & juxta, commoda inde naſcentia peregregiè promoverit.

Inſtitutio feriæ IV. Cinerum, in capite jeiunii qua mortalibus omnibus longè utiliſſimus, peccato omni, remedium certiſſimum, & efficaciſſimum, mortis memoriam obligavit.

Inſtitutio lotionis pedum, die Jovis ſacro, mos longè ſanctiſſimus, & cum Pontificis Romani, aliorumque præſulum maieſtate viſendus.

Inſtitutio adorationis Sanctæ Crucis in die Paraſceves: quo ritu quantum Eccleſiæ DEI adjumenti accreverit, quantum bonis devotionis, malis verò, præcipuè Iudæis, confuſionis, judicent, contra inimicos Crucis Chriſti, vivifici ſigni amarores.

Inſtitutio Cantus firmi, Romani, ſeu Gregoriani: qui ipſi debetur repertus, & inſtitutus; aliis vero noſtris, maximæ item ſanctitatis Monachis, poſteris ſæculis auctus, exornatus, propagatus.

Inſtitutio Litaniarum, Rogationum, & Proceſſionum: de quarum utilitate, & Gregorii inde meritis, ij ſolum ignorant, qui Hiſtoriarum ignari prorſus, ea neſciunt, quæ longè prodigioſiſſima, ope harum noſtris ſucceſſiſſe, eſt compertiſſimum.

Inſtitutio ſtationum, ſive indulgentiarum, ut vocant, iis, qui certis, & aſſignatis temporibus ſeu diebus, ad diverſas urbis Eccleſias convenirent, collatarum, de quarum utilitate, adeoque Gregorii noſtri meritis quid iudicent, opinio, & ſententiæ eorum expendantur, qui tanto ſæculorum decurſu, tot mortalium, ſine numero, millia, ex univerſo terrarum orbe, Romam confluxere. Quas vero inſtituit, præcipuæ ſunt:

Stationes Vrbis ſeu Indulgentiæ à Gregorio inſtitutæ:

Ferijs Quarta, ſexta, & Sabbatho quatuor temporum.
Vigilia, & feſto ipſo Sacratiſſimæ Nativitatis Chriſti.
Diebus Sanctorum Stephani Protomartyris, Ioannis Evangeliſtæ & SS. Innocentum.
Diebus Circumciſionis, & Epiphaniæ Domini.
Dominicis in ſeptuageſima, ſexageſima, & quinquageſima.
A Feria IV. Cinerum, uſque ad Dominicam in Albis incluſive.
In Litaniis Maioribus die Sancti Marci Evang.
In feſto Aſcenſionis Domini.
Vigilia Pentecoſtes uſque ad Dominicam SS. Trinitatis excluſive.
In feſtivitatibus Sanctæ Crucis.
In Anniverſaria Dedicatione Eccleſiarum S. Salvatoris, & SS. Petri, & Pauli, &c.

Videantur, & de ſupra dictis conſulantur: *Ioan. Diac. Guil. Dur. Rhaban. Amalar. Fortunatus, Berno Abbas. Microl. Polyd. Virgil. Rupertus Abb. Ioan. Beleth. Radulphus. Panvi-*

Panvinius, Platina, VVion, Tepes, Alphon. Villegas, VValafridus, Sigebertus, Alcuinus, &c. & ante omnes Gregorii ipſius opera Coloniæ edita, & alii plurimi.

Debet Gregorio noſtro Terrarum Orbis Vniverſus
Pacem univerſalem,

Quam nimirum, ea ad Canonem additione meruit, *& pacem tuam noſtris concede temporibus, &c.* de qua iam nos ſuperius, & legendus etiam Wionius noſter.

Debet particulariter Imperium Romanum, & Italia
Pacem Particularem,

Compoſitam inter Imperatorem Roman. & Agilulphum Longobardorum Regem, quem & ipſum ad preces Theodolindæ eius coniugis ex Ariano Orthodoxum fecit, Longobardoſque (pro quanto merito?) Eccleſiæ adunavit. Aceptos etiam referant neceſſe eſt Titulos ſuos S. R. E. Cardinales.

Debent Gregorio S. R. E. Cardinales Titulos ſuos
- Sanctæ Balbinæ in monte Aventino.
- SS. Marci & Achillei.
- Sancti Xyſti.
- Sanctorum Marcellini, & Petri.
- Sanctæ Crucis in Ieruſalem.
- Sancti Stephani in Monte Cælio.
- Sanctorum quatuor Coronatorum.

Quorum nimirum Eminentiſſimorum Eccleſiæ Principum, meritis Magni Gregorii ſui, Ordo noſter iure perpetuo, patrocinium interpellat. Eius Magni Doctoris, opere omnia, quæ extant, excuſa ſæpius, bono univerſi maximo, Lugduni, Pariſiis, Romæ, Venetiis, Coloniæ, &c. quæ quia cæteroqui longiores fuimus, conſulto præterimus, & ad illa lectorem, immo ad ſolum Breviarium Romanum remittimus, in quo præcipuis ferè feſtis, Eccleſia univerſa, Gregorii verbis, ſuum de celebritare dierum ſolemnium, plauſum, & ſenſum atteſtatur. *Videndi Litius Tepeſius noſter, VVion, aliique ſupracitati.* Sed in ordine annorum, & noſtro inſtituto pergamus.

A. C. 605. *S. P. N. 125.*

QVanta Gregorii noſtri de ſe merita fuerint, hoc primum anno, altero ab eius obitu, experti Italię, & Romanæ inprimis Vrbis incolę, & inquilini; quippe urgentibus calamitatibus, & gravi ante omnia fame, cum Sabinianus Papa, liberalitati, & pię Anteceſſoris conſuetudini, Oeconomiæ, an qualicunque alio ſtudio derogaret, *redivivum* voto ſuo *Gregorium* omnes optavere. Neque deſiit hoc primum anno, etiam mortuus Gregorius, benè mereri: Sed monitum bis terque ac quater, acriusque pro tenacitate correptum Sabinianum, baculo denique deterſum, ita terruit, ut paulo poſt emoreretur.

Obiit hoc eodem anno, & in Anniverſaria quidem eiuſdem Sancti ſui Patris ac Magiſtri Gregorii, memoria, Sanctus Petrus, vulgo Diaconus, ex Monacho Sancti Andreæ Romæ, S. R. E. Cardinalis ab ipſo Gregorio creatus, qui Collegii Apoſtolici eminentiſſimam dignitatem, Sanctitatis præcipuo ornamēto, plurimum illuſtravit quemque ab eo tempore noſtrorum plurimi, in ſublimi Cardinei honoris eminentia ſubſequuti, præter locatam inſigni cum fructu, Eccleſiæ operam indefeſſam, innumeris prodigioſæ Sanctitatis exemplis, cum ordinem, non tam ornavere, quam conſecravere ideoque ſe digniſſimè ornantem, ipſi ad cęlum uſque extulere.

Clarent è noſtris innumeri, diverſiſſimis toto orbe provinciis, doctrina, ſanctitate, & prodigiorum immenſa multitudine. De Gregorio ſupra, conſulendi *Sigebertus noſter, Baronius, & citati de ſequentibus legendi Annales Ord. Tepeſij.*

A. C. 606. *S. P. N. 126.*

IN Belgicis partibus, noſtrorum digniſſimi labore ſucceſſus, & Vincentius denique ipſe, potentiſſimus Hannoniæ Comes, poſtquam noſtris liberaliſſime benefeciſſet, immo plurimos noſtrorum ex Hibernia adducendo (inter eos pręcipui, Sancti Foillanus, Vltanus, Furſeus, Etto, Eloquius Adalgiſus, quorū memorandiſſima memoratu vix nomēclatura iſthac per Breviarii limi-

limites licet) de univerſo Belgio immortaliter meruiſſet, hortatu Sancti Auberti noſtri Cameracenſium Epiſcopi, extructo ad Sabim Altimontenſi Monaſterio, Deo, S. P. N. Benedicto, noſtris denique ſeipſum devovit, & Sanctorum Belgii numerum auxit. Eundem pari quamprimum animo conſequuta, Sancta VValdetrudis, coniux illuſtriſſima, excitato ſuis ſumptibus Caſtrilocenſi cœnobio, ſe mancipavit, & ſacrum velamen à Sancto Auberto accepit. Confluente exin, tantæ Principis exemplo, ingenti Virginum multitudine, integram paulo poſt Heroinarum militiam Deo adduxit, & ſingularem illum, ſponſum Chriſtum ſequentium Virginum, Hymnum, Iubilum, & plauſum egregiè iuvit, & accendit. Neque abs re videtur, hic ſaltem meminiſſe, dum numerare non licet, computato illo, de quo ſuperius, Beatæ Florentinæ, Beatæ Virg. Radegundis Reginæ, Virginum Romanarum Deo ſacrarum, à Magno Gregorio commendatarum, necnon Galliarum, Scotiæ Hiberniæ, Angliæ, Hiſpaniæ, &c. Monialium numero, facile è diverſarum geſtis evinci: *perfectarum*, adeoque *Sanctarum* numerum, ad hunc, ab obitu S. P. N. Benedicti, annum, *centum millium* parcius, quam amplius definiri. Vt vel uno, immo multo tot millium Virginum exemplo viri, & Heroes ipſi, omnium ætatum, diſcant, ſupra omnem Oratorum facundiam hoc argumento edocti, poſſe ſe etiam, *de mundo carne, diabolo* triumphare, quando infirmior multo ſexus, & tenerrimæ puellæ, ſummo cum Eccleſiæ ornamēto ac fructu, potuere. De SS. Vincentio, & VValdetrude ex vita eorundem. Vid. etiam Miræus, Balderic. Chron. Camerac. VVion. & nos fuſius alibi.

Immortale Ordinis, & Magni Iſidori noſtri, de Vniverſo, & Hiſpaniarum inprimis, Regnis meritum; Mahometis impiiſſimi Pſeudoprophetæ fraudibus primum proditis ac convictis, ipſo etiam ex Hiſpaniis pulſo, iiſque quos abſtraxerat, ſeu abſtrahere cœperat, ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ recollectis. Ex M. Maximo, & Franciſco de Vivar. necnon faſcic. temporum, &c.

A. C. 607. *S. P. N. 128.*

ILluſtriſſimus hic annus Pontificatu Romano Sancti Boniſacii IV. is Ioannis Medici filius, Valerienſis, Marſus, ex Monacho Sancti Sebaſtiani in Vrbe, Congregationis primæ Benedictinæ, ad honorum omnium ſummum apicem conſcendere, eximia viræ ſanctitate, & prudentiæ laude meruit, renunciatus 5. Idus Iunii indict. 9. idem ſtatim à conſecratione, Magnum Gregorium imiratus, ædes proprias, in quibus educatus, an Cardinalis habitaverat, in cœnobium convertit, & innumero noſtrorum numero, niſi aliquem ſaltem ſuperadderet, ſatis non habuit. Meritus ſub initia ſtatim Pontificatus, non de Vrbe ſolum, Italia, atque terrarum orbe univerſo ſed cælo etiam ipſo, ipſiusque magna Imperatrice Virginum Virgine; cuius honori, nobiliſſimum illud delubrum, & vetuſtiſſimum Romanę magnificentiæ, ſed & miſeræ juxta ſervitutis, monimentum, Pantheon, ab antiquæ ſordibus Idololatriæ expurgatum, dedicavit & nuncupavit, digniſſimo ſane titulo, DEOS ſeu Dæmones omnes, ipſa triumphante, iſto Triumphatricem honorante. Illatis proin Sanctorum *Martyrum* exuviis, *Sancta Maria* ad *Martyres*, & paulo poſt à templi forma, *Sancta Maria* Rotunda appellatur. Baron. aliiq;.

A. C. 608. *S. P. N. 128.*

INter alia ordinis noſtri ſydera, egregium, ex Hiſpano climate, ſydus, univerſum illuminat, Sanctus Helladius noſter Toletanus Pontifex, ex *Mona*cho Agalienſi eiuſdemque cœnobij Abbate ſecundo, qui illuſtribus converſionis ſuæ initiis, vir in Regia ſpectatiſſimus, quid de inſtituto noſtro ſentiret, quantique *Mo*nachos faceret, manifeſte oſtendit. Dignum, ut ex Ildephonſo noſtro audiamus: *Helladius Epiſcopus poſt Aurasium, ſedis eius adeptus eſt locum. Hic, cum Regiæ aulę Illuſtriſſimus, publicarumque Rector exiſteret rerum, ſub ſæculari habitu, votum Monachi explebat, & opus. Nam ad Monaſterium meum illud Agalienſe, cuius me ſuſceptio Monachum tenuit; quod munere DEI, perennisque ac patentis Sanctitatis*, (intellige, quid uni huic cœnobio noſtro debeat

beat Hiſpania, imo Eccleſia univerſa,) *decore & opinabile eſt cunctis, & palam eſt totis, cum ſæpe diſcurſantium negotiorum ductus itinere perveniret, remota clientum ſæcularisque pompa decoris, adeo Monachorum peculiaritatibus inhærebat, ut turmis junctus eorum, ſtipularum faſciculos ad Clibanum deportaret. Cumque inter decorem, inſolentiamque ſæculi, ſolitudinis, & amaret, & ſectaretur arcana, celeri fuga, relictis omnibus, quæ eſſe noverat mundi, adiit Sanctum Monaſterium, quod frequentaverat voto, venit permanſurus optati voti uſu. Ibi factus Monachus, pariter meritis, & ſtudiis ſanctis vitam Monachorum debite rexit, & ſtatum Monaſterii totius, rei communis divitiis cumulavit. Ex hoc, feſſis pene ſenio artubus, cum ad Pontificatus apicem evocaretur: & quia vocaretur, victus pariter, & invitus, ille maiorum virtutum exempla, quam Monachus, dedit: quia ſtatum Mundi,* (notanda ſane periodus,) *quem contempſit virtute, magna perhibetur rexiſſe diſcretione, &c. Beatus habitus fuit, & poſt, beatam gloriam cæleſtis Regni bona plenus ſenectute, promeruit.* Videatur etiam Baron. in not. Martyrol. Roman. Ambroſius de Morales, Vaſæus, Rodericus Tolet. Alphonſus de Villegas, &c.

A.C. 609. *S.P.N. 129.*

OBijt feliciſſime Magnus ille *Anglorum Apoſtolus Sanctus Auguſtinus, primus Cantuarienſium Archiepiſcopus*, de Regnis illis præcipue meritus, in quibus præter plures celebratas Synodos; vicinos etiam ad ſocietatem fidei pellexit, & plurima tanto præſule digniſſima inſtituit, raris à DEO, & vivens, & mortuus prodigiis honoratus. Eius hoc Epitaphium Baronius protulit, ex Beda:

> *Hic requieſcit Dominus Auguſtinus, Dorovernenſis Archiepiſcopus primus, qui olim huc à Beato Gregorio, Romanæ Vrbis Pontifice. Directus, & à DEO miraculorum operatione ſuffultus, & Edilbertum Regem, & gentem illius ab Idolorum cultu ad fidem Chriſti perduxit, & completis in pace diebus officii ſui defunctus eſt VII. Kal. Iunii eodem Rege regnante.*

Succeſſit autem, pergit Beda, *Auguſtino in Epiſcopatu Laurentius*, &c. *qui Archiepiſcopatus honore potitus, ſtrenuiſſimè fundamenta Eccleſiæ, quæ nobiliter iacta vidit, augmentare atque ad perfectum debitis culminis, & crebra voce ſanctæ exhortationis, & continuis piæ operationis exemplis provehere curavit. Denique* (ut, quam ample meruerit oriens iſte, in occaſu Sancti Auguſtini, Angliæ Sol, probius intelligas) *non ſolum novæ quæ de Anglis erat collecta, Eccleſiæ curam habebat, ſed & veterum Britanniæ incolarum, necnon & Scotorum, qui Hiberniam Inſulam Britanniæ proximam incolunt, populis paſtoralem impendere ſollicitudinem curabat, &c.* Fuſius, qui ab exemplo maxime rem probatam velit, de his Beda Venerabilis, & Baronius ad annum Chriſti DCIV.

A.C. 610. *S. P. N. 130.*

DEdicata hoc ipſo anno, mirando ſane prodigio, Eccleſia Sancti Petri Cœnobii Londonienſis, ab ipſo Principe Apoſtolorum Petro, in ingenti Cælitum cælo deſcendentium frequentia, quam Romani Pontifices deinceps Dedicationem, plurimis miraculis confirmatam, ratam habuere. Eo egregio certe, præcipui in noſtros amoris argumento teſtatus eſt primus, & princeps Chriſti, & à Chriſto Vicarius, quantum noſtris, etiam tunc referret pro laboribus gratię, & ab iiſdem porro quid deinceps ſperaret, ſeu expectaret. Videatur hoc ipſo anno Baronius tomo octavo.

Meruit, hoc etiam anno, ęternum, ſi agnoſcerent, apud Anglos amorem, Sanctus Bonifacius noſter, id nominis Papa IV. qui ſolemne ſummo eorumdem bono, Romę Concilium indixit, & celebravit. In eodem egregie noſtrorum honori conſuluit, invidentibus iam tunc nonnullis, & dolentibus: Monachos, ceu ſui officii ignaros, quod *plangentium* non *docentium* eſſet, inter turbas verſari, ſummis honoribus, & honoratiſſimis laboribus fungi, quod ſuo alii detrimento, & adverſum ambitioni fieri, imaginabantur. Exiſtimavit, pro ſumma ſua in Eccleſiam univerſam auctoritate Bonifacius IV. Monachos defendendos, & in ſynodo eadem Italię Epiſcoporum, ita ſanxit.

Bonifacii PP. IV. Decretum.

Sunt nonnulli, nullo dogmate fulti, audaciſſime quidem, Zelo magis amaritudinis,

quam

quam dilectionis inflammati, aſſerentes, Monachos, quia mundo mortui ſunt, & DEO vivunt, Sacerdotalis officii potentia indignos, neque pœnitentiam, neque Chriſtianitatem largiri, neque abſolvere poſſe, per ſacerdotalis officii Divinitus ſibi iniunctam poteſtatem. Sed omnino labuntur. Nam ſi ex hac cauſa veteres æmuli vera prædicarent, Apoſtolicæ Sedis compar, Beatiſſimus Gregorius, Monachico cultu pollens, ad ſummum nullatenus apicem conſcenderet, cui quidem hac ligandi ſolvendique poteſtas, à DEO ſummo conceditur. Auguſtinus quoque ejusdem Beatiſſimi Gregorij diſcipulus, Anglorum prædicator egregius, & Pannanienſis Martinus Beatiſſimus, cujus Sanctitatis famam, longè lateque diffuſam totus perſonat mundus (Ecce dignam Dumienſe Martino noſtro, de quo ſuperius, laudem, & commendationem, neq; enim Turonenſis, licet item Pannonius intelligendus eſt) *aliique quamplurimi viri ſanctiſſimi, pretioſiſſimo Monacharum habitu fulgentes, nequaquem annulo Pontificali ſubarrarentur, ſed quamvis Monachi fuerunt, prædictis uti perhibentur. Neque enim* (Ecce cauſam cur Gregorius, &c. aliique honores eiuſmodi admiſerint) *Sanctus Benedictus Monachorum præceptor Almificus hujuſcemodi rei fuit aliqua modo interdictor; ſed eos ſæcularium negociorum edixit expertos fore tantummodo. Quod quidem Apoſtolicis documentis, & omnium Sanctorum Patrum inſtitutis, non ſolum Monachis, verum etiam Canonicis maximopere imperatur. Nemo enim militans Deo implicat ſe negotiis ſæcularibus. Nos vero, tantorum Patrum inſtituti exemplis, quibus periculoſiſſimum eſt refragari, credimus à Sacerdotibus Monachis, ligandi ſolvendique officium, DEO operante, dignè adminiſtrari, ſi eos digne contigerit hoc miniſterio ſublimari. Quod incunctanter affirmas, quisquis ſtatum Monachorum, & habitum poteſtatemque evidenter conſiderat. Verbi gratia, Angelus græcè, latine nuncius ſonat; Sacerdotes igitur Monachi atque Canonici, qui quotidie præcepta DEI populo nunciant, Angeli vocantur, ratione non incongrua.*

Sed unusquisque Angelicus ordo, quanto claritatem DEI vicinius contemplatur, tanto majori virtute eius Divinitati adhærens, ſine dubio roboratur. Ergo Cherubim Ordo eximius prædicatur; quorum figuram, Monachorum cultus competenter habere comprobatur.

Nam uti Cherubim, ita Monachi ſex alis velantur; duæ quippe in Capucio, quo caput tegitur, veriſimilibus demonſtrantur aſſertionibus; illud vero tunicæ, quod brachiis extenditur, alas duas eſſe dicimus, & illud tandem quo corpus conditur, ſex alarum numerum certiſſime implere aſſeritur. Decertantes igitur, Monachicæ profeſſionis preſbyteros, ſacerdotalis potentia arcere officio, omnino præcipimus, ut ab huiuſmodi nefandis auſibus reprimantur inpoſterum, quia, quanta quisque eſt Celſior, tanto in his eſt potentior. Hactenus Bonifacii decretum.

Rurſum aliud celebrandum Tole Conc. indixit idem Sanctiſſ. Pontifex Bonifacius, in quo Toletanæ ſedis Primarum, & Metropolitani honorem, Sancto Helladio noſtro, ſucceſſoribusque perpetuum decrevit. Vt denuo noſtris plurimum debeat, & Sedes Hiſpaniæ Pontificum Princeps, & Hiſpania univerſa, à tantis præcipuè, è noſtrorum numero, Pontificibus adminiſtrata, qui tantos honores, non rerum gerundarum ſolum dexteritate, ſed rariſſima inprimis Sanctitate meruerunt. *Ex rer. Hiſp. Script. & Annal. Ben.*

A. C. 611. *S. P. N. 131.*

OCcupat hunc totum ferè annum, ſoluſque Sanctus Auſtreſigilus noſter apud Baronium, vel inde eius merita æſtimes, quod, dum Eccleſiaſticum locupletiſſimè implet ut annum, totum ſui admiratione mundum concitet. De admiranda eius, qua ſe Regis Theodorici avaritiæ, & Guarnerii exactioni, vivus non ſolum, ſed & mortuus oppoſuit auctoritate, eaque ſubditis plurimum profuit libertate, legenda vita eius apud Laur. *S*urium 20. Maii, & apud Baronium. Creatus eſt, ex Monacho *S*ancti Nicetii Lugduni, Epiſcopus Bituricenſis, vir *S*anctitatis, celeberrima longè lateque, & ad poſteros fama, ingens Eccleſiæ Vniverſę, & Regni Galliarum ampliſſimi ornamentum. Agunt de eodem *Aymoinus, Claud. Rob. Petrus in Catal. Vince.*

A. C. 612. *S. P. N. 132.*

INexplicabilia verbis, ſeu ſcriptis ulli, quæ ſub hæc tempora *S*anctiſſimus noſter Columbanus geſſit; cuius animum, adulati Reges ac Principes potentiſſi-

[illegible] animi [illegible] om[illegible] tur. [illegible] Theodo[illegible] R[illegible] ano Nominis, & vir[illegible] Lovum, [illegible] Regno ipſe ſuo alere me[illegible]r. Verum nulla Regi bene o[illegible]lo[illegible] captus Columbanus, de adulterio [illegible]um, ut agi[illegible] ſcelere [illegible] modo pœnitudine Regis, blandimenta Brunichildis an ira, non [illegible] divertiſſent. Audi inſolens, magni Abbatis factum: Obtulit venienti ad Regiam viro Dei Brunichildis, filios Theodorici duos, ſed ex adulterio natos, ſuam de Columbano opinionem teſtatura; quibus ille viſis, quid ſibi velint, ſciſcitatur. Cui Brunichildis: *Regis ſunt filii, tu eos tua benedictione robora.* Et ille: *Ne quaquam*, inquit, *iſtos Regalia ſceptra ſuſcepturos ſcias, qui de lupanaribus emerſerunt.* Iuſſit illa furens, abire parvulos, & exeunte Regiam Columbano, dum limitem tranſiret, terræ motu quamprimum exorto, domus univerſa contremuit; neque tamen miſeræ fœminæ furorem compeſcuit.

Miſſa dein à Rege, regio ſumptu fercula, dicebat namque Theodoricus; *melius eſſe Virum Dei opportunis ſubſidiis honorare, quam Dominum, ex ſervorum ejus offenſâ ad iracundiam provocare*:) abominatus ipſe, *munera impiorum*, retulit, *reprobat altiſſimus, &c.* iisque dictis, ſtupentibus miniſtris, diſrupta omnia vaſa ſunt, cibis vinoque in terram effuſis unde pavore perculſus Rex, primo diluculo cum aula ad Abbatem properans, ſcelerum emendationem ſerio promiſit, & placare ſtuduit. Verum denuo exacerbatus, Columbano minatur, dein in exilium agit; de liberatis, ſola manus attactu ruptis, compedibus, plurimis per eundem captivis, de militibus eum quærentibus, ſed miraculo deluſis, de aliis eidem ſupplicibus, quod ſibi metuerent, Columbano non extra provinciam deportato, de voluntario ejus abitu, aliiſque lectu digniſſimis, conſulendus Ionas in vita, Baronius hoc anno, & nos de Columba veræ ſuæ Origini aſſerta tomo primo Conſtantiæ Benedictinæ parte I. alibique.

Ad Clotharium Auſtraſiorum Regem delatus pari libertate uſus ejus tamen magis amorem accendit, & quæ repræhenderat, Rex illico corrigere aggreſſus eſt: ea in Columbanum propenſione (tes[illegible]

[illegible], ad [illegible] Abbati offerret. Ejus pr[illegible] tunc didicit Clotharius, triennio exacto, ſive potius aliquot poſt annos, ſe Theodeberti & Theodorici regni potiturum. Neq; [illegible] apud ſui amantiſſimum conſiſtere voluit Columbanus iter in Germanias acceleravit, & primo ſtatim ingreſſu, de iiſdem egregiè meruit; plurimis apud Moguntiam congregatis, ab Idolorum cultu verbo juxta, ac grandi prodigio, averſis, & Chriſti legibus vindicatis. *Ex vita, & Annal. Eccleſ.*

A.C 613. *S.P.N.* 123.

CONtentione orta, inter fratres Theodoricum, & Theodebertum Francorum Reges, venitur ad arma, & utroq; de Gentium ſuperbiente robore cum Theodobertus à beato Columbano, ex Divino inſtinctu moneretur, ut clericus fieret, ne ſimul cum damno præſentis Regni, æternæ pateretur vitæ diſpendia, isque conſilium averſaretur, prædixit, fore, ut brevi poſt invitus fieret. In pluribus igitur conflictibus ſuperatus, & ſuorum proditione captus, miſſusque ad aviam Brunichildē, quæ alteri fratri favebat, clericus factus, nec multos poſt dies, ab illa perimi eſt juſſus. Biſciola; aliique.

Nec minore ſanctitatis fama hoc ipſo tempore Sanctus Gallus celebratur, individuus Columbani Comes, cum eodem in Germaniam delatus, multo illic labore, de ipſis egregiè meritus, quippe reconciliato Sanctæ Aureliæ templo, Idololatriæ ſcelus, omni contentione animi, exterminatum voluit, everſiſq; ac comminutis ſanis, ac ſimulachris, graviſſimum in ſe Gentilium odium concitavit. Quibus cedendum ratus Columbanus, in Italiam ad Agylulphum Longobardorum Regē profectus, Gallum febribus detentum, una cum Magnoaldo, & Theodoro Monachis in Germania reliquit. Neque ſegnior in Italia, optione ſibi à Rege data, ubicunque vellet habitandi Mediolanenſibus ſummopère profuit, Ariana qua laborabant, Hæreſi, verbis, ſcriptiſque conſtantiſſimè impugnata, feliciſſime profligata. Ionas, Brev. Germ. Mortuis hoc anno, Edilbertho, & Saberetho Regibus, gravis procella Angliam concuſſit, filiis, qui ſucceſſerant, paganiſmo addictis, & Chriſtianorum ſacra impiè ludentibus. Sed de noſtrorum laboribus deinceps. *Vid. Hiſt. Baron. Tepe, &c.*

A.C. 614. *S.P.N. 134.*

REfloruit Anglia, & ſopitis fluctibus, tanto felicius Chriſti navicula emerſit. Meruit novo merito de Anglis ordo noſter, & relapſos, (quod ut periculoſius, ſic & multo eſt difficilius,) ad fidem revocavit, ipſo etiam Rege Adelualdo, in ſententiam pertracto, ut nō ſolum libenter ſuos Chriſto addictos vellet, ſed & iiſdem legibus ſe ultro addiceret, rejecto inſuper nefario connubio, quod multis aliis ſolum impedimentum fuit, quo minus *videntes viderent, & audientes intelligerent.*

Baronij opinione, perut hoc anno ictus fulmine, an veneno per Brunichildem ſublatus Rex Theodoricus. Salutatus quamprimum Sigebertus ejus filius, Rex laudatiſſimus, ſed quem bonus Deus, digniorem cælo, in paterni licet, vindictam ſceleris, paulo poſt ſuperari prælio permiſit, cæteris etiam ejusdem fratrib9, Theodorici filiis, nec non Brunichilde ipſa à Clothario interceptis, unaque omnibus interemptis. Ejus inſigne hoc dictum factumque & Sancti Galli noſtri juxta meritum fuit; cum Fridiburgam Gunzonis Alemanniæ Ducis filiam Gallus à Dæmone liberaſſet, eamque Sigebertus ſibi deſponſam, ſolemnibus nuptiis ducere pararet, ipſa autem aram amplexa, Regis voluntati, ut poterat, obniteretur, quippe trementem, ac reluctantem Rex Virginē, nuptiali nihilominus, ac Regio cultu excoli, coronari diademate (ſacro tamen minimè detracto velamine) & ad ſe adduci imperans, in hæc denique libera, & Regia voce erupit: *Ecce*, inquit, *meis te nuptiis præparatam, Sponſi cæleſtis, Domini noſtri Ieſu Chriſti, cedo complexibus*, cumque his, dexteram ejus apprehenſam ipſe altari impoſuit, & diſcedens ab Eccleſia, effuſus in lachrymas, ejus amoris indices, quo in Fridiburgam ante ferebatur, Chriſtum, & ordinē noſtrum egregiè honoravit. Ipſa autem in Metenſi noſtro Virginum cænobio cucullo circumamicta, neque multo poſt, præfecturam ejusdem merita, multis à Rege muneribus eſt exornata. Baronius, & ſcript. Gall. Eodem anno Sanctus Gallus initium dedit celeberrimo illi, & ſanctiſſimo Helvetiæ cænobio, quod dein ab ipſomet meruit nomen Divi Galli. Cui quanto in acceptis referre habeat Germania Vniverſa, cælum etiam ipſum, cui Sanctorum integrum exercitum peperit, alibi dicemus. *Chron. Iod. Mez. M.S. Marianus Bucelinus, & M.SS. Sangall. &c.*

A.C. 615. *S.P.N. 135.*

SAncti Arnulphi noſtri Metenſiū Pontificis virtus celebratiſſima. Is, ab initio ſtatim Auſtraſiæ potentiſſimo Ducatui, in noſtros propenſus, conſenſu denique conjugis, ſtupentibus inſolentia rei univerſis, iiſdem ſe prorſus addixit, & in cænobio Linnenſi Monachum profeſſus eſt. Inde poſtea extractus, ac Metenſiū Epiſcopus renunciat9, eo honore & amore à Clothario Rege cultus eſt, ut inconſulto ipſo, nec Rex, neque Regina quidquam agerent, Dagobertum item filium Regni hæredem inſtituendum, ipſi, regnoque pro voluntate formandum, traderent. Intoleranniſſimus ejus honoris Arnulphus noſter, nihil, quam cænobiū, denuo cogitavit, &, ut impetraret moleſtus Regi, & odioſus eſſe non deſtitit, minimè tamen primis annis exauditus. Digniſſimū ſuper hoc Epiſtolæ Regiæ fragmentum recitat Ionas, & ex hoc Baronius: *Hoc*, ſcribit Clotharius, *quod per Epiſtolam veſtram Domine Pater, rogare voluiſtis, ut in loco veſtro alter ſubſtituatur Epiſcopus, nullatenus noſtra præſumptio facere præſumit, ſed potius, omni devotione rogamus, ut ſi in bonorum operum exercitio vitam alibi ducere deliberatis, apud populum, vobis commiſſum, ſicut cœpiſtis, converſando, exemplum eſtis promerendæ ſalutis, &c.* Ita Clothari9, jam Monarcha Galliarum, prædicente Columbano noſtro, factus, diligentiſſimus meritorum noſtrorum expenſor, & remunerator.

Claret, mira etiam ſanctitate, S. Godoberta, ſacra Deo virgo Noviomi, diſcipula S. Eligij Noviomenſis Epiſcopi, Regi Clothario acceptiſſima, cui, ejusq; virginibus, raro ſanè exemplo, Regium ipſe Palatium ceſſit ad Monaſterium exædificandum, quod & villis liberaliter locupletavit. Vt videas, quanti etiam Virgines noſtræ fierent, quantumq; Reges potentiſſimi eorum meritis, & precibus ſperarent. *Ex vita, & tom. 1. Sacro-Sanct. Ordin.*

A.C. 616. *S.P.N. 136.*

SPlendidiſſimum illud Hiſpaniæ, imo orbis univerſi, jubar, Iſidorus Hiſpalenſium Archiepiſcopus, fulgore novo, mundum implet, & in ſui admirationem omnes convertit. De hoc Ildephonſus noſter: *Vir decore ſimul, & ingenio pollens. Nam tantæ jucunditatis affluentem copiam in eloquendo promeruit, ut ubertas admi-*

admiranda dicendi ex eo in ſtuporem verteret audientes: ex quo, audita, is qui audiſſet, non niſi repetita ſæpius commendaret. Scripſit opera, & eximia, & non parva. Sed & Braulio Cæſarauguſtanus (prænot. lib. S. Iſidori præfix. ipſius operibus.) *Iſidorus*, inquit, *vir egregius, in quo quiddam ſibi antiquitas vindicavit, imo noſtrum tempus, antiquitatis in co ſcientiam imaginavit: vir in omni locutionis genere formatus, ut imperito doctoque ſecundum qualitatem ſermonis exiſteret aptus, congrua vero oportunitate loci, incomparabili eloquentia clarus, &c.* & inferius: *Tu ætatem patriæ, tu deſcriptiones temporum, tu ſacrorum jura, tu ſacerdotum, tu domeſticam publicamque diſciplinam, tu ſedium, regionum, locorũ, tu omnium Divinarum humanarumq; rerum nomina, genera, officia, cauſas aperuiſti. Quo vero flumine eloquentiæ, & quot jaculis Divinarum Scripturarum, ſeu Patrum teſtimonio, Acephalitarum Hæreſim confoderit, ſynodalia geſta, coram eo Hiſpali acta declarant, &c.* Plura alibi.

Deprædicatur eodem tempore Sanctitas Beatæ Burgundoforæ noſtræ, virginis & Abbatiſſæ, S. Columbani Diſcipulæ, eo ipſo de Triumphante Eccleſia meritiſſimæ, quod numerum cæleſtium illarum Heroinarum, de quo ſupra, plurimis Virginum vexillis, & ampliſſimis copiis auxerit. *Vid. vita ejuſd. Yepes aliq;.*

A.C. 617. *S.P.N. 137.*

EGregium illud, aſſerendiſque noſtrorum meritis accommodiſſimum hoc anno argumentum (quod Yepes noſter tomo 2. cent. 1. affert ex Vincentio Belluacenſi) quod Concilij Gallici hoc ipſo tempore celebrati, Patres ſubminiſtrant, qui tunc egregia noſtrorum commendatione, decreverunt: *ad extirpandas Gentilium reliquias, & ſuccreſcentes Hæreſes Photini, & Bonoij, neminem tam eſſe idoneum, quam Monachos Luxovienſes. Satis luculentum eos Zeli, & induſtriæ ſuæ documentum quotidiè* (obſerves velim) *dediſſe, in numero populorum, quos prædicatione ſua ad fidem adduxerant, &c.* Et ſanè, hoc ipſo quoq; anno egregiam Eccleſiæ operam Monachos noſtros navaſſe contra Agreſtinum Schiſmaticum, & qui eum ſequuti, ex Baronio colligimus, quodque mirandum magis, ſtupenda certè virilis animi conſtantia, etiam fœminas depugnaſſe, & Burgundoforam noſtram Agreſtino in faciem reſtitiſſe Ionas commemorat, & conſulendus Baronius; ut planum ſit omnibus, quid unico hoc anno, & quantum debeat Reſpubl. Chriſtiana noſtris, tam ſtrenuè defenſa & propugnata.

A.C. 618. *S.P.N. 138.*

QVid noſtrorum ex laboribus ſperaret quantumq; accepiſſe Eccleſiam ſentiret Bonifacius Papa V. hoc anno univerſis ſæculis cõmendatum reliquit, data ad Iuſtum Roffenſem, ex Monacho noſtro, Archiepiſcopum, epiſtola, cujus partem ſubjicimus: *Dilectiſſimo fratri Iuſto, Bonifacius. Quam devote, quamque etiam vigilanter pro Chriſti Evangelio elaboraverit veſtra fraternitas, &c. Suſceptis namque apicibus filij noſtri Eadualdi Regis, reperimus, quanta ſacri eloquij eruditione ejus animum ad veræ converſionis, & indubitatæ fidei credulitatem fraternitas veſtra perduxerit,* (ecce indubitatum ſumi Pontificis juxta, & Regis, de noſtrorum labore, & ex hoc fructu teſtimonium.) *Quæ ex re, de longanimitate clementiæ cæleſtis, certam aſſumentes fiduciam, non ſolum ſuppoſitarum ei gentium pleniſſimã ſalutem, imo quoq; vicinarum, veſtræ quoque prædicationis miniſterio credimus ſubſequendam &c.* Miſit inſuper grati animi, & amoris teſſeram, pallium Archiepiſcopale, & ordinationem Epiſcoporum conceſſit. Vt appareat denuo, quantum Anglia noſtris debeat, & maximè Regni ejuſdem inſignis Archiepiſcopatus, in gratiam noſtrorum uſq; adeo exornatus. *Vid. Baron. Yepes, Hiſt. Angl. &c.*

Aggregata eodem anno Chriſti ovib9 Edilberga Regina Eduvini Regis uxor, Adelualdi ſoror, noſtris ſalutem debet; debent & acceptum ſanctioris vitæ adminiculum cænobio, ſanctiſſimi Principes, Hildulphus Dux Laubienſis, & Aia Comitiſſa, Hannoniæ, conjuges; iſta in Caſtrilocenſi, ille in Laubienſi cænobio Regulam noſtram profeſſi, graviſſimo ſanè exemplo, mundi ſtultitiam, & divitiarum vanitatem arguentes, & damnantes. *Ex Hiſt. Belg. VVion. &c.*

A.C. 619. *S.P.N. 139.*

VIrorum ſanctitate illuſtrium, omnes omnino Europæ provinciæ, ex Ordine noſtro copia redundant; interq; alios præcipui celebrantur: S. Euſtaſius Abbas, S. Bertulphus Abbas, S. Ethbinus S. Siviardus, S. Magnoaldus, S. Theodorus, S. Deicola, qui ſinguli grande volumen requirerent; aliquorum tamen forte deinceps mentio facienda.

Eodem anno, celebrato Hiſpali Concilio, Patres denuo pro Monachis ſolliciti, quod

ti, quod metuerent (quod dein ſæpius evenit) nequid à potentioribus paterentur, providè, & amanter eisdem cavit. De hoc videndus Yepes noſter tomo 2. Digna ſunt illa Canone II. ab eodem citata: dum *Maledicuntur ij, qui ſpoliant, aut deſtruunt Monaſteria: ſicut excommunicati, & alieni à Regno Dei, neque proſit illis ad ſalutem fides, neque opera quæ fecerint, &c.*

Meritis Sancti Galli delatus Conſtantienſis, ad Acronium, & Rhenum ampliſsimus Epiſcopatus, illoque pro virili obnitente, inſignitus eo honore eſt Ioannes ejus diſcipulus. Extat ſermo Divi Galli, tunc recitatus, quem maximi facit Maldonatus, & Gretſerus, litteris ad Iodocum Metzlerum datis: *Vnicus*, ait, *Divi Galli ſermo, ſi Calvinianus eſſem, reduceret me in viam, &c.* Vt intelligas, quanto etiam hodie fructu, veterum noſtrorum ſcripta exuberent. *Conſt. Ben.*

A.C. 620. *S.P.N. 140.*

SVmmo in flore, ſuaviſsimo odore recreant univerſum, Sancti noſtri Walbertus Abbas Luxovienſis Meldenſis Epiſcop9, S. Columbinus Abbas Lutrenſis, S. Winebaldus Trecenſis, aliique de quibus Arnoldus noſter, & Trithemius, &c. Electus eodem hoc anno in Epiſcopum Meldenſem, Sancto Walberto noſtro ad cælos rapto, Sanctus Faro, Walberti frater, Monachus & ipſe Luxovienſis. Fuit is, Agnerici potentiſſimi Burgundiæ Comitis filius, Clothario Regi familiariſſimus atque unicè charus: qui, quo aſtu Regis honorem ſervaret, dum in aula verſaretur tradit Baronius tomo 8. ann. 614. moxq; de ejus converſione ſubjungit: *Intereà eum apud Clotharium Regem multa præclarè ageret, ſororem Faram, Virginem Sanctiſſimam* (de qua, ſuperius, eadem enim, quæ Burgundofora) *Cognovit, magno ipſius videndi deſiderio teneri. Acceſſit igitur ad eam, & in tantum familiari ejus colloquio, ſapientique ſermone permotus eſt, ut ampliſſimos Palatij honores, Regisq; ſingularem amicitiã, ſibi negligendam putarit, ipſius conjugii oblectamenta, adhuc vigente juventutis flore reſpuerit, &c.* Præfuit, & profuit, raro exemplo, Eccleſiæ ſuæ ſexaginta ſex annis, inter alia, eo prodigio clariſſimus, quo plures aqua ſubmerſos, ſimul ſemelq; ad vitam revocavit. Claruit, & in Galliis, ſuo ut nomine, ſic virtutis præſtantia. Clarus Abbas Sancti Marcelli Viennenſis, à prima juventute miris à Deo honorat9. Ipſo vivente, quanta in ſola urbe Viennenſi Monaſteriorum ac Monachorum copia floruerit referendum; unde Galliam de in univerſam æſtimes; cujus, ſi ſingulis Cænobiis ſingulos ſolum ſanctos, ſeu perfectos coñumeres, numerum depræhendas licet, quem ſum̃opere demireris: cum plurima tamen in Gallia floruerint Monaſteria, quorum ſingula, plura etiam ſanctorũ millia cælo pepererint. Monaſteria autem, tam virorum, quam ſanctimonialium, ſub ſancta profeſſione viventium, pia diſtrictione, tam in civitate, quam extra muros civitatis, hæc præcipua erant: Grimanenſium, quadringentos Monachos alebat; ſanctimonialium Beatiſſimę Virginis Columbæ, triginta Monachos alebat; porro, S. Petri Monaſterium, ad auſtralem partem urbis ſitũ, quingentos penè Monachos continebat; Sanctorum Prothaſij, & Gervaſij Venerabilis memoria, quinquaginta; ſimiliter S. Ioannis Baptiſtæ Monaſterium, quinquaginta, ſimiliter, S. Vincentij Martyris, quinquaginta, Sancti quoq; Marcelli Martyris triginta; S. Blandinæ viduarum ſanctimonialium triginta quinq; S. Andreæ infra mænia urbis, centum; iterum aliud S. Andreæ, centum; S. Nicetij, ejuſdem urbis glorioſiſſimi Epiſcopi, quadraginta; S. Martini, centum quinquaginta Monachos ſub diſtrictione Regulari viventes adunatos tenebat, &c. alia quoq; venerabilia ſanctorum in unum converſantium habitacula penè ad ſexaginta, ſub cura S. Cadoaldi noſtri, ex Abbate Viennenſis Pontificis, in ſola Diœceſi Viennenſi ſita affirmat, ut lucidiſſimarum ſtellarũ multitudine, primis etiamnum luce, & ardore vigentibus, ſola ex hac uni9 Epiſcopi, ditione, Firmamentum induceres, & obſtippares. De S. Claro, aliisque quorum ſupra meminimus, conſulendi *Ant. Yep. Arnold. Vincent. Trith. Surius, Hæreus, & tom. noſtr. de vita SS. Ord. noſt. &c.*

A.C. 621. *S.P.N. 141.*

SAnctus Gallus noſter, eradicandæ Idololatriæ intentus, eximiis meritis nomẽ ſuum Eccleſiæ com̃endat, dignè nomine, & munere, quo ſeipſum Legatum Dei appellabat, ſermone illo, de quo nos ſuperi9 Apoſtolarum autem ejus Deus, grandibus prodigiis confirmat. *Ex vita, & Conſtantia noſtra Benedictina.*

Clarent, & ſocij olim peregrinationis S. Galli, Eunocus, Comininus Atquotnanus, Luanus (qui ſolus centum conſtruxit Cænobia, ut quantos in his pro

muudo

mundo deprecatores inutrierit animadvertas) Potentiamus, Agilo, Columbanus junior, ſenioris cognatus, ſed & Sigebertus, Placidus, &c. viri doctrina, & ſanctitate præſtantiſſimi; Sancta etiam Clodeſwida Mathenſis, quæ ſponſum ſuum fugiens, velamen capitis à Deo per Angelum ſibi tranſmiſſum accepit, & egregiâ ſe fide, conſtantia, & integritate, DEO probavit. *Videantur Ionas, VValafridus, Metzlerus, VVion, VVeſtmonaſter. &c.*

Obiit hoc eodem anno egregius Anglorum Apoſtolus, Sanctus Laurentius Archiepiſcopus Cantuarienſis cui ſuccedit, pari doctrina, & ſanctitate Sanctus Mellitus noſter, jam tunc Loudonienſis Epiſcopus. *Videndi, Beda, Matth. VVeſtmonaſt. Tepes, Arnoldus, &c.*

A.C. 622. *S.P.N. 142.*

OBijt hoc, an priore anno, Sanctus Ermenfredus, ex Monacho Luxovienſi Virdunenſis Epiſcopus, Sanctitate illuſtriſſimus cui ſucceſſot paribus meritis, & vitæ integritate, deſignatus Sanctus Paulus, è Theologienſi Cænobio poſtulatus; invitus quantumvis, & omni modo reluctans onus Epiſcopale ſuſcepit, & ſummo, non Eccleſiæ ſolum Virdunenſis, ſed univerſæ bono, egregiè multis annis ſuſtinuit. Eum Sancti Pariſienſis Germani Germanum, alij, & melius, nepotem fuiſſe affirmant. *Legendi Roſiers, Claud. Rob. Trithem. &c.*

Clarent item, Sanctus Agapetus ex Monacho noſtrò Cordubenſis Epiſcopus, & Sanctus Amatus Abbas, de Repub: Chriſtiana meritiſſimus, Cænobio præſertim Virginum condito, in quod tantò numero adductas, & copulatas Sponſo æterno, congregavit, ut in ſeptem diſtributæ cohortes, & choros, neque diebus; neque noctibus, pro univerſi ſalute, precibus, & clamoribus cælum fatigare deſiſterent. Imaginare, aliquas ſaltem multum apud Numinis Majeſtatem potuiſſe, alij pleraſque, & ferè omnes intet perfectas recenſeant, & facile erit merita æſtimare. *Ex vita. & tom. cit.*

Obiit aňo eodem magnus ille Regum terror, & amor Columbanus noſter, de quo ſæpe ſuperius:

A.C. 623. *S.P.N. 143.*

CÆlum triumphaturus conſcendit; magnus ille, & egregius Bojorum Apoſtolus, & primus Salisburgenſium Pontifex Sanctiſſimus Rupertus, cui ſuccedit non diſſimili ſanctitate, Sanctus Vitalis Monachus, & Abbas Sancti Petri Salisburgenſis. Sed de Magiſtri ac diſcipuli laudibus diſſerere ſtudioſe ſuperſedem9. *Videatur, & Tepes & cit. ſuperius.*

Venerati deinceps meritò Apoſtolum ſuum, Patronum, & Authorem Pontificatus S. Rupertum in ſeris etiam diſcipulis, illuſtri grati ſignificatione animi, poſteri Pontifices, & Canonici Archiepiſcopalis Eccleſiæ: Monachorum, (qui & Canonici cathedrales ſub Ruperto, & deinceps, uſque ad Virgilium Epiſcopum fuerant) antiqua merita, dignè recognoſcentes, & ob ea ipſa digniorem iisdem locum in Proceſſionibus, ut vocant, Eccleſiæ ſolemnioribus deſerentes; de quo plura etiamnum extant documenta; atque illud inprimis Eberhardi Archiepiſcopi de anno 1210. *Innoteſcimus omnibus, &c. qualiter Simon Abbas, & Fratres Eccleſiæ S. Petri nobis obtulerunt quoddam Privilegium à Ven. Eberhardo anteceſſore noſtro eis datum; in quo plenè continebatur, quod idem Eberhardus: Ob antiquam dignitatem Eccleſiæ S. Petri, quæ metropolis fuit, & omnibus ſalutis fundamentum* (digniſſimum ſanè elogium) *totiusque provinciæ, & multarum gentium, à qua dignitas omnis, & magnificentia; cum nullis etiam redditibus ad noſtram Eccleſiam proceſſit; Fratribus ibidem annuentibus; eam privilegiaverit cum conſenſu Canonicorum Eccleſiæ S. Ruperti: ut in perpetuum ultimum, & digniorem locum habere debeant; quemadmodum antea* (NB.) *ſemper habuerunt, in ſignum priſtinæ dignitatis, & antiquitatis, &c. Nos igitur attendentes, antiquiſſimam ejusdem Eccleſiæ dignitatem, & conſuetudinem in Proceſſionibus, &c.* Quæ non minus pro Illuſtriſſimorum Archipręſulum, & Canonicorum, religioſiſſimo erga Ordinem commendando ſtudio, quam jure aliquo noſtrorum, & ſtulta honorum affectatione, inſerenda cenſuimus. *Ex Originalibus editis à Reverendiſſimo D. D. Alberto meritiſſimo ejuſdem loci Antiſtite, & documentis, antequam ederet, pluribus, Saltsburgi nobis communicatis, &c.*

Succeſſere Ruperto, longo deinceps tempore, continua ſerie, lectiſſimi ex eodem Cænobio Epiſcopi de quo Conradus I. Archiepiſcopus de anno 1139. his verbis,

Notum igitur eſſe volumus, &c. Cum Sanctus Rudbertus, Sanctæ memoriæ præceſſor noſter, civitatem Iuvavenſem denuo erigens, ſedem ſuam Epiſcopalem in Monaſterio Sanct. Petri collocaſſet, ac Fratribus quos ibidem ſub Regula Sanct. Benedicti ſibi perpetuos ſucceſſores in

res in eadem ſede Epiſcopali inſtituerat, & curam Parochialem commiſiſſet, & tradidiſſet, quam uſque ad præſens fideliter exercuerunt, &c. Ex quo etiam videas Ruperti meritum, non ſolum Sedem inſtituentis Epiſcopalem, ſed & Vrbem de novo erigentis, *& reſtituentis*, ut hæc quoque celeberrima civitas, ut pleræq; Germaniæ (quod ſuo demonſtrabimus loco, & tempore) originem debeat, & referat ad Monachos ſuam, uti etiam deinceps, à tot ſanctis gloriam, & à concurſu civium, pleræque aliæ debent, incrementa.

Callias in ſui admirationem convertit Sanctus Licinius noſter Andegavenſis, ex Monacho Cinciliacenſi, Epiſcopus, cujus honorum, & potentiæ contemptus nullis ſat unquam verbis poteſt deprædicari; quo tamen ipſe multo ſpectatior, quam ſi cum Regibus, & in ſuo ipſe Principatu ſpectaretur, ſed & glorioſior ac felicior fuit. Renatus Benedictus, Annales Yepeſij.

Meritus de afflictiſſimis quibusque, ac maximè captivis plurimis, prodigioſiſſima ope, ſed & raro ſanctitatis exemplo, Sanctus Winebaldus Tricaſinus Abbas, Regi Clothario, pro eximia virtute, prudentia, & doctrina chariſſimus; unus ſolusque ſi fuiſſet è noſtris, ampliſſimum ampli Regni decus, & firmamentum. *Tom. SS. Ord. Yepes, Trith.*

A.C. 624. *S.P.N. 144.*

SElectiſſimum illud Religionis, & miræ ſanctitatis compendium, Sanctiſſimus Gallus, Helvetiis, Suevis, immo Germaniæ Vniverſæ ſubtrahitur, cælo recipitur. De ejus mirandis, in vita, & à morte prodigiis, fuſe Sangallenſes monachi, & hujus etiam ſæculi peregregii ſcriptores, &c. Fuit Keternaci Scotiæ Regis filius, eruditione multimoda, & diverſarum linguarum peritia inſtructiſſimꝰ; ſuorum vero, perpetuitate in Sangallenſi Cœnobio, ſanctitate, ad noſtra uſque tempora, terra nimirum cæloque felix, & im̄ortalis.

Eodem anno Occidentalem Eccleſiã coruſcaſſe deprædicat, inſigni illo, ex Ordine noſtro lumine, Sancto Mellito Dorovernenſium Epiſcopo, Cæſar Baroniꝰ, quem & *viri Apoſtolici* nomine honorat, & ab eo ſub vitæ finem illuſtri miraculo plurimum com̄endat, quo Dorovernienſibus plurimum profuit, quando flagrantiſſimo incendio ardente, ipſe ſe ægrum, ignibus adverſum deportari juſſit, atque illico flam̄as ſopivit. Herm. Contr. Excepit mortui honorem, & onus, digniſſimus è digniſſimis, Sanctiſſimus Iuſtus noſter Roffenſis Epiſcopus, de quo pluribus Ven. Beda, & Anglicarum rerum ſcriptores.

Sancti Arnulphi Auſtraſiæ Ducis exemplum, hoc anno ſubſequuta Doda, fœmina Princeps, ejus conjux, in Deiparæ Virginis Treverenſi ſe incluſit, & rigorem monachicum delitiis potiorem omnibus, antetulit. *Arnoldus, &c. rer. Belg. ſcript.*

A.C. 625. *S.P.N. 145.*

IN Anglia hoc anno, novus honor, & digniſſimus per Paulinum Epiſcopũ partus, quo novo ipſe, ſed jam vetere, & proprio ordini noſtro munere legatus à Iuſto Archiepiſcopo, ad Regem Regnumque Northumbriæ Chriſti imbuendum legibus eſt deſtinatus. *Beda, Yepes, Baron. &c.* Replet Gallias fama ſanctitatis, & virtutis fragrantia Sanctus Auſtregiſilus noſter, ex Monacho, & Abbate Sancti Nicetij Lugdunenſis, Archiepiſcopus Bituricenſis; quem mirandis prodigiis Deus univerſo honorabilem propoſuit, eoque in primis, quo ipſi Eccleſiæ oſtia recluſa ſponte patuere, & ad miſcendum vino aquam deſideranti, miraculo allata eſt. *Ex vita, &c.*

Imperat Auſtrofrancis, in collegium Regni vocatus à parte Clothario, Dagobertus filius; dato tamen, cujus arbitrio, & voluntate ſe haberet, beato Arnulpho noſtro Metenſi Epiſcopo, qui Regnis Galliarum, plurimis modis, mirabiliter profuit. *Hermannus noſter, & rer. Gall. ſcript. diverſi.*

A.C. 626. *S.P.N. 146.*

QVos judicaret Deꝰ ipſe ſum̄is dignos honoribus, & Eccleſiæ ſuæ fore utiliſſimos, ſæpè alias, & hoc præcipuè anno prodigioſa vocis ſignificatione oſtendit, quo, gravi clerum inter ac populum Biſuntinum, orta diſſenſione, ipſe audientibus univerſis, Epiſcopum deſignavit ſanctiſſimum Claudium, ex illuſtri Palatinorum Salinenſium Principum familia; quem tamen non multis poſt an̄is, Idem qui ad Pontificatum ipſum vocavit, exin relicto Pontificatu Monachum noſtrum fieri juſſit. Vt videas, quibus gradibus, ad vitæ Monaſticæ perfe[illegible] direxe-

[illegible] t Clau-

rit Claudium Deus ipſe; & quanti multorum, paribus poſt Claudium exemplis, ſimilis, atque eadem facienda ſit. *Ex vita ejuſdem apud Surium, Lippeolum; Haræum; & tomis noſtris, &c.*

Sancti Mummolinus, Bertramus, & inprimis Bertinus, ex Luxovienſi Monaſterio in Flandriam convenientes, Belgio univerſo, fulgentiſſimis raræ ſanctitatis radiis, novam lucem affundunt, & ſub hunc circiter annum, celeberrimi illius Sithivenſis, hodie Sancti Bertini, Monaſterij fundamenta jaciunt, ex quo diverſis ſæculis, ſanctorum copioſiſſima multitudo cælo adolevit, & ſuæ utique in terris patriæ æternum proderit, uti prodeſſe nunquam deſiit, & mala ſæpe ingentia avertit. *Iperius, Ferreolus Locrius, Miræus, &c.*

A.C. 627. S.P.N. 147.

HOc anno, immortali noſtrum laude, partum Chriſto Northumbriæ Regnum, & Rex Edwinus cum gente ſua baptiſmo luſtratus eſt. De ſucceſſu Paulini Epiſcopi, priuſquam Regem converteret, ac poſtquam convertiſſet; fuſè Beda, & ex hoc Baronius, anno iſto, & præcedente. Inde rurſum noſtris, novi Epiſcopatus Eboracenſis initium debetur; ut ejusmodi grandium meritorum, nec numerum quidem ineamus. Baptizati inſuper plurimum debent Paulino, Oſfridus, & Eadfridus filij Regis Eduini, nati ex Quenburga filia Cearli Regis Merciorum. Sed & non multo poſt, ejusdem opera Eccleſiæ additi, ejusdem Regis alij liberi, Edilburga Regina nati: Edilhing, & Ediltridis filia, & alter filius Buſcfrea. Sed & Iffi filius Oſiridi, & procerum atq; nobilium plurimi. *Tantus autem fertur tunc fuiſſe fervor fidei, ac deſiderium lavacri ſalutaris genti Nordhumbrorum, ut quodam tempore Paulinus veniens cum Rege, & Regina in villam Regiam, quæ vocatur Adregin, triginta ſex diebus ibidem cum eis catechiſandi, & baptizandi officio deditus moraretur: quibus diebus cunctis, à mane usque ad Veſperam, nil aliud ageret, quam confluentem eo, de cunctis viculis, ac locis plebem Chriſti, verbo ſalutis inſtruere, atque inſtructam influvio Gleni, qui proximus erat lavacro remiſſionis abluere, &c. Hæc quidem in provincia Berniciorum; ſed & in provincia Deirorum, ubi ſæpius manere cum Rege ſolebat, baptizabat in fluvio Sualva, qui vicũ juxta cataractam prætersfluit. Nondum enim Oratoria vel baptiſteria in ipſo exordio naſcentis ibi Eccleſia poterãt ædificari, &c. Vid. Baron.* Neque hic ſolum Paulini labor, & meritum acquievit; per Eduinum namque Orientalium etiam Anglorum Regem Carpualdum, Chriſto lucrifecit inſuper ad externos etiam Anglos fidei lumen propagavit, & provinciæ Lindiſi, quæ eſt prima, ad meridianam Humbri fluminis ripam pertingens usque ad mare, verbum Dei prædicavit. Verbo in gentem magnam brevi tempore, Paulinus noſter profecit, & crevit. Et ne in ſacris ſolum, conſuluiſſe noſtri Anglis videantur, ætatis, & ſæculorũ omniũ, ſolarium jucundiſſimum, pacem pepererc, de qua ex Beda Baronius; *Tanta autem eo tempore pax in Britannia, quoquoverſum Imperium Regis Eduini pervenerat, fuiſſe perhibetur, ut (ſicut usque hodie in proverbio dicitur) etiam mulier una cum recens nato parvulo, vellet totam per ambulare inſulam, à mari ad mare, nullo ſe lædente valeret. Tantũ quoque Rex idem, utilitati ſuæ gentis conſuluit* (ecce inſignem noſtrorum prædicationis fructum) *ut pleriſque in locis, ubi fontes lucidos juxta publicos viarum tranſitus conſpexit, ibi ob refrigerium viantium, erectis ſtipitibus, & æreos caucos ſuſpendi juberet, neq; hos quiſquam, niſi ad uſum neceſſarium, contingere, præ magnitudine vel timoris ejus, vel amoris, vellet, &c.* Eodem anno, rurſum alia Ordinis noſtri merita per Sanctum Arnulphum Metenſem; quibus Galliarum Regna egregiè noſtris obſtrinxit; compoſita nimirum graviſſima diſſenſione, inter Clotharium, & filium ejus Dagobertum, Reges, exorta. Ejus inter alios meminit, Beatus Hermanus contractus noſter, &c.

A.C. 628. S.P.N. 148.

LIndiſſæ provinciç rurſum utilis Sanctꝰ Paulinus noſter; ut ſequuturis etiam annis conſuleret, & eisdem æternum prodeſſet Lindiſſarnenſem inſtituit Epiſcopatum, & Sanctum Honorium è noſtris aſſumpſit, qui primus verbo, & exemplo, novellam plantationem rigaret, & prodeſſe ſubditis pergeret.

Ornant, & ornantur à Sanctiſſima Regulæ noſtræ profeſſione ſingulare decus Ordinis noſtri ſub hæc tempora factæ, SS. Editha, & Syra; illa, Redualdi Anglorũ Orientalium Regis filia, quæ accepto in dotem Ailesburij oppido, mundo, maritoque cui jam deſponſata fuerat, valedicens, velo ſuſcepto, in Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli poſt Abbatiſſa, præfici cæteris meruit, & illuſtribus exin miraculis illuſtrari; Sira, Eugenij IV. Sco-

torum Regis filia, Sanctæ Burgundoforæ ſe diſciplinæ addictam maluit, & cucullo abdere, quam Regno, & purpura omnes præcedere. Vtraque in Sanctorum numerum relata eſt: quæ felicitas, ei, quod profeſſæ ſunt, inſtituto, indubie tribuenda. *Vid. rerum Angl. ſcript. Arnoldus aliique.*

A. C. 629. *S. P. N. 149.*

ISidorus, ſcriptis libris de Eccleſia univerſa æternum meretur. Quippe compoſitis in Hiſpania rebus, & Hæreticis oppreſſis, Magnus Apoſtolus Hiſpaniarum, ne, quod Monachis lege noſtra illicitum, inerti otio vitam ageret, plurimo feliciſſimi ingenii partu, univerſo profuit. Pauca hæc enumeramus.

Magni Iſidori noſtri Hiſpalenſium Pontificis, Hiſpanarum Apoſtoli, ingenij monimenta;

Originum ſive Etymologiarum libri viginti.	
Liber I. de Grammatica.	*Diſciplina à diſcendo, &c.*
Lib. II. de Rhetorica.	*Rhetarica eſt benedicendi, &c.*
Lib. III. de quatuor diſciplinis Mathematicis.	*Mathematica latine dicitur, &c.*
Lib. IV. de Medicina.	*Medicina eſt, qua corporis, &c.*
Lib. V. de Legibus, & temporibus.	*Moyſes genti Hebraica, &c.*
Lib. VI. de libris, & officiis Eccl.	*Vetus teſtamentum, &c.*
Lib. VII. de Deo Angelis, & fidelium ordinib.	*Beatiſſimus Hieronym. &c.*
Lib. VIII. de Eccleſia, & ſectis diverſis.	*Eccleſia Græc. &c.*
Lib. IX. de linguis, & ſocietatibus.	*Linguarum diverſitas, &c.*
Lib. X. Vocum cæterarum Alphabetum.	*Origo quorumdam nominum, &c.*
Lib. XI. de homine, & portentis.	*Natura dicta eſt, &c.*
Lib. XII. de animabus.	*Omnibus amantibus, &c.*
Lib. XIII. de mundo, & partibus.	*In hoc libello, &c.*
Lib. XIV. de terra & partibus.	*Terra eſt media, &c.*
Lib. XV. de ædificiis & agris.	*De auctoribus, &c.*
Lib. XVI. de lapidibus & metallis.	*Pulvis dictus, &c.*
Lib. XVII. de rebus ruſticis.	*Rerum ruſticarum, &c.*
Lib. XVIII. de bello, & ludis.	*Primus bella intulit, &c.*
Lib. XIX. de navibus, ædificiis, & veſtibus.	*Artium quarundam, &c.*
Lib. XX. de penu, inſtr. ruſticis, & domeſt.	*Primus Dedalus, &c.*
Fragmenta quædam, ut videntur, Etymolog.	*Talentum eſt pondo, &c.*
De differentiis ſive proprietate verborum.	*Inter polliceri, &c.*
Lib. duo, de differentiis ſpirituum.	*Inter Deum, &c.*
Lib. item duo Synonymorum, ſive ſoliloquiorũ.	
Lib. 1. de contemptu mundi.	*Venit ad manus, &c.*
Liber, de norma vivendi.	*Age fili, &c.*
Exhortatio pœnitendi.	*Cur fluctuas, &c.*
Lamentum pœnitentiæ.	*Audi Chriſte, &c.*
Orationes, & epiſtolæ ad diverſos.	
Lib. de natura rerum, ſive mundo.	*Illuſt. Dom. & filio Siſibuto, &c.*
Chronicon ab initio mundi uſq; ad ſua tempora.	*Brevem temparum, &c.*
Chronicon Gotthorum.	*Gotthorum antiq. &c.*
Hiſtoria Wandalorum.	*Vvandalorum cum Alanis, &c.*
Hiſtoria Suevorum	*Suevi Duce, &c.*
Lib. 1. Proemiorum Vet. Teſtam.	*Plenitudo novi, &c.*
Lib. II. Proemiorum novi Teſtamenti.	*Evangeliorum, &c.*

Commentaria

In Geneſim.	*Hiſtoria ſacra, &c.*
In Exodum	*Quædam myſteria, &c.*
In Leviticum	*Hoſtiarum diverſ. &c.*
In Numeros	*Ideo hic liber, &c.*
In Deuteronom.	*Liber Deuteronomii, &c.*
In Ioſue	*Poſt mortem Moyſi, &c.*
In lib. Iudicum	*Hiſtoria Iudicum, &c.*
In librum Ruth	*Videamus nunc, &c.*

In librum I. Regum	*Poſt librum judicum, &c.*
In librum II. Regum	*Poſt mortem itaque &c.*
In librum III. Regum	*Succedit deinde, &c.*
In librum IV. Regum	*Mittit Rex impius, &c.*
In lib. Eſdræ	*Iam quod etiam, &c.*
In lib. Mach. de Antiocho &c.	*De Machabeis, &c.*
Allegoriarum Vet. Teſt. lib. Vnus.	*Domino Sancto, &c.*
Liber II. Allegoriarum Novi Teſt.	*Quatuor Evangeliſtæ, &c.*
Lib. I. de vita & obitu SS. Veteris Teſtamenti.	*Præfatio quorumdam, &c.*
Lib. II. de vita & morte SS. novi Teſtam.	*Zacharias, & Eliſabeth, &c.*
Lib. de Nativitate Domini, Paſſione, &c.	*Quædam quæ diverſis, &c.*
Lib. de vocatione gentium.	*Quadam ex parte, &c.*
Libri II. de officiis Eccleſiaſticis.	*Quæris à me, &c.*
Lib. III. de ſummo bono, ſive ſententiarum.	*Summum bonum, &c.*
Regula Monachorum.	*Plura ſunt præcepta, &c.*
De conflictu vitiorum, & virtutum, lib.	*Apoſtolica vox, &c.*
Commentaria in Cantica Canticorum Salom.	*Tangat me dulcedine, &c.*
Lib. differentiarum ſive de proprietate ſermonis	*Plerique veterum, &c.*
Lib. de viris Illuſt. ſive de ſcriptorib. Eccleſiaſt.	*Quamvis ſupertus, &c.*
Lib. Gloſſarum.	*Ab ſe ſpontaneus, &c.*
Commentaria in Regulam S. Benedicti.	*Sicut unusquisque, &c.*
Liber de Converſis.	*Non inchoantibus, &c.*

Commentariorum Magni Iſidori noſtri,

In Tobiam lib. 1.
In Iudith. lib. 1.
In Eſther lib. 1.
In Iob. lib. 1.
In Pſalterium lib. 1.
In lib. Proverbiorum librum 1.
In Eccleſiaſten lib. 1.
In librum Sapientiæ, lib. 1.
In Eccleſiaſticum, lib. 1.
In Iſaiam lib. 1.
In Hieremiam lib. 1.
In Ezechielem lib. 1.
In Danielem, lib. 1.
In duodecim Prophetas minores lib. 12.
In libros Machabeorum, lib. 2.
In quatuor Evangelia. *Lib. Generat.*
In Epiſtolas Pauli, lib. 14.
In Actus Apoſtolorum, lib. 1.
In Epiſtolas canonicas, lib. 7.
In Apocalypſim lib. 1.
Interpretationes Novi ac Veteris Teſtamenti, lib. 2.
De Sancta Trinitate, lib. 1.
De Aſtronomia, lib. 1.
De Corpore & Sanguine Domini, li. 1.
De Coſmographia, lib. 1.
De officio Miſſæ, lib. 1.
De Hæreſibus, lib. 1.
Eccleſiaſticorum Dogmatum, lib. 1.
Myſteriorum Sacræ Scripturæ.

Scripſit & alia, ait Sigebertus, ſæculari litteratura competentia, quæ commemorare, nihil ad nos, &c. Et Trithemius; *alia quoque multa ſcripſit, quæ ad notitiam meam non venerunt.* De pluribus aliis, Iſidoro adſcriptis, videndus Cajetanus noſter in ſuo Iſidoro, & Iacobus Breulius, Arnoldus Wion, Yepes, &c. Grandis omnino librorum, & ſanè juxta meritorum ampliſſimus Syllabus. Contempta corona glorioſior, effulget ſub hunc annum in ordine noſtro, Eadburga Redualdi Orientalium Anglorum Regis filia, Sanctæ Edithæ, de qua anno ſuperiore, ſoror; id pro majeſtate perituri Regni conſequuta, ut totus illam hodie terrarum orbis ſanctam veneretur. *Chorograph. Britanniæ, VVion, aliique.*

A.C. 630. *S.P.N. 150.*

CElebratiſſimus hoc anno, ſanctitatis fama, Sanctus Amandus noſter, Magnus Tungrorum, Eburonum, Brabantorum, Flandrorum, Alſatarum, &c. Apoſtolus, de quo deinceps, pro meritis ſæpius. Ejus hoc anno juſſu, & ſuaſione, conditum Marchianenſe, primo virorũ, dein Virginum, cœnobium, per ſanctam Rictrudem, mox in ordinem noſtrum adſcriptam, quod dein, ager fuit fœcundiſſimus, ex quo multi, & graves cælo manipuli illati. Videndus Ferreolus Locrius, & quem citat, codex M. S. Fuit Amandus, Sereni Aquitaniæ Ducis filius; tum vero, quando contempto Principatu, ſa-

tu factus in oculis ſuis vilis, vere Illuſtriſſimus, & ſereniſsimus Monachus. Profeſſus Monachiſmum in Ogia Inſula, inde Bituricenſem ad urbem profectus, Sancti Wandregiſili noſtri ope, ac cura uſus eſt. Tum primum, poſt diutinam probationē ipſomet jubente per viſum Apoſtolorum Principe, infidelium ſe converſioni dedit, tanti meriti, aſsiduo labore factus, ut nulla tot tantarumq; gentium, quas prædicaturus adiit, poſteritas, illud ſatis deprædicatura ſit, in ſæculorum uſq; æternitates, conſulendi Antonius de Yepes, vita ejuſdem apud Surium, & ſcript. rerum Belgicarum.

Cælo ſuprêmo recipitur hoc anno, illuſtriſsima illa cæli Britannici ſtella, Sanctus Iuſtus Cantuarienſium Pontifex. Succedit, pari ſanctitate ex noſtris, & ſimili prorſus Regni univerſi bono, Sanctus Honorius, de quo ſuo loco. *Vid. Beda Ven. VVeſtmonaſt. alij, &c.*

A.C. 631. *S.P.N. 151.*

ABlegat in cælum, cauſæ ſuæ feliciſſimum apud ſupremam Majeſtatem actorem, & patronum potentiſsimum, Sanctum Licinium Andegavenſem Epiſcopum, Gallia contemptu ſæculi, ſacro vitæ rigore, nec non perfectiſsima vitæ innocentia, longè glorioſiſsimum. Is Warnerij Burgundiæ Comitis filius, à prima juventute Clotharij Regis aulam ſequutus, ab eodem ſummis honoribus cultus, & comitatu Andegavenſi donatus, mox Magiſter Equitum ſive Palatij conſtitutus eſt. Verum, cum incitante Numine, omnis ipſi pompa vileſceret, abdicatis ampliſsimis opibus, & honoribus, felicitatem ſolidā quærendam in cucullo cenſuit, & in Cincillacenſi cænobio, Monachiſmo ſe devovens, brevi, tantum Religione profecit, ut ſanctitatis culmen pertingeret, Monachiſque non ſolum collegis, ſed Audoeno inprimis Epiſcopo admirandus haberetur, quo meruit apud omnes, ut invitus multoque cum luctu ſuo, ab Audoeni morte, uno omnium voto ad Pontificatum raperetur. Præfuit ſum̄o, non Andegavenſis ſolum, ſed univerſæ Eccleſiæ bono, & ornamento, miraculorum gloria admirandus, & hoc denique anno, poſt labores innumeros, & graviſsima merita, præmium meruit feliciſſimæ æternitatis, in numerum ſanctorum relatus à Vitaliano Papa Anno Chriſti DCLXVI. & Patronus ſuæ Eccleſiæ cooptatus. *Videndi Renatus Benedictus, 13. Febr. Ioannes de Bourdigne Claud. Robert. contra Baronium, &c.*

A.C. 632. *S.P.N. 152.*

ADmiranda Dei in ordinem noſtrum propenſio, & manifeſtum indicium, qualiter ſibi in ſuis, & Benedicti Patris filiis complaceat; quando illud perfectiſsimæ ſanctitatis ſpeculum, Beatiſsimum Biſuntinorum Pontificem Claudium, olim Divina item voce ad præſulatum vocatum, ab eodem denique revocatum, perfici amplius, per contemplationis ſublimitatem, in ordine noſtro vellet. Quippe Angelo è cælis ſubmiſſo, admonitus eſt, ut in Sancti Eugendi cænobio, Biſuntinæ Diœceſi finitimo, ſanctiſsimi Benedicti inſtitutum complecteretur. Eo igitur ſe contulit vir ſanctus, ubi tam præclaro pſectionis, & ſanctitatis lumine omnibus præluxit, ut Injurioſus, ejus Monaſterij tunc Abbas, vir ſanè eximia item ſanctitate, & prudentia, Monaſterium ei regendum cedere voluerit; quod quidem tunc, cū pro virili detrectaret, detrectando evinceret, debuiſſe tamen, à morte Beati Injurioſi admittere, ſuo tempore referemus. Obſtupuit raro exemplo abdicati tanti honoris, vicina Gallia, & Germania, & multis ſanè res cordi fuit, ita, ut ſum̄o bono ſuo, plurimi exin alij conſequerentur, ut deinceps patebit. *Ex vita, &c.*

Sub hunc ferè annum, quamvis alij poſterioribus annis, & Baronius, præcedenti, referat; Magnus ille Gallici Regni ſplendor, & ſecundus à Rege moderator, ſanctiſsimus Arnulphus Metenſium Epiſcopus, Monaſticum vitæ inſtitutū, quod invitus deſeruit, reluctante quantumvis Rege reſumpſit. Diſcedendi copiam ſæpius flagitaverat à Dagoberto, quem educaverat, Rege, ſed necquidquam; cū inſtantius denique urgeret, eo iracundiæ renuentem adegit, ut correpto mucrone, vel cū vulnere tandem à propoſito averteret. Tum Arnulphus: (verbis Ionæ referimus.) *Quid agis miſer? Mala pro bonis mihi rependere vis? Nunc autem quandoquidem placet, ſævias in me quantum velis: ego pro illius amore mori non dubito, qui mihi vitam dedit, & pro me mortuus eſt.* Intervenit è proceribus quidam, & blandioribus verbis correpto Rege, ſopivit iras, & accedente paulo poſt Regina, eo doloris ex pœnitentia concitatum ſe Dagobertus ſenſit,

ſenſit, ut [illegible] porro [illegible] [illegible]eret, quin [illegible] na a[illegible] es accidere. [illegible] [illegible]to Dei [illegible] ſimo, qui p[illegible] voluit, ab eodem, proſtratus jam, [illegible] cum la[illegible], ve[illegible] & [illegible]rdiam implorabat. Verum [illegible] que ſic tandem Arnulphus, quod rogaverat impetraret, [illegible]ulto Numine, & [illegible]ponſo rogato atq; accepto, approbante vota, & propoſita Deo ipſo, rejectis tiara ac lituo, cucullum denuo amplexus, celeri ſe fuga ex aula proripuit. Vnde rurſum æſtimes licet, quid de utilitate, & præſtantia Monachiſmi ſentiendum. *Vid. Ionas & Baron.* Vſus dein, ſive non multo poſt, Sancto Eligio noſtro, Dagobertus, Solemniacenſis cœnobij conditore, Monacho, & Abbate, admirandæ item Sanctitatis Conſiliario, qui nolens quamtumvis, ac obſiſtens abſtractus cœnobio, Sancto Remaclo Abbatialem curam, & honorem reſignavit. *Videndus Notgerus Leodienſ. Epiſc. in vita S. Remacli, &c.*

Obiit hoc eodem anno, Magnus ille, & Sanctiſſimus Bavo noſter, de quo ſuperius, contemptis ampliſſimis opibus & Principatu laudatiſſimus, de cujus mirandis fusè Theodoricus, Sancti Trudonis Abbas (apud Surium, & Molacum, (ut brevitatis cauſa hic prætereamus. *Quantus, quamque magni nominis fuerit, non ſolum miraculis patefecerunt, quodque multæ Eccleſiæ ab eo extructæ fuerint, ſed etiam quod viri celeberrimi cum religiosè viſitarint. Siquidem Sanctus Amandus, Magnus ille Flandrorum Apoſtolus, noluit abeſſe eum ex hac vita migraret. Dominus Religioſiſſimus Presbyter ex Turolto, angelico ducatu adveniſt, ut ante mortem ei ſacra Euchariſtia viaticum traderet. Beatus Livinus Archiepiſcopus, & Martyr in Flandriam adveniens, triginta diebus ſuper ejus ſepulchrum Miſſarum ſolemnia celebravit, & cum convertendis infidelibus operam dabat Florberto Abbati in ejus memoriam elegiacum carmen tranſmiſit. Sed & S. Eligius Epiſcopus, non modo Sancti ejuſdem reliquias viſitavit, verum etiam è terra honorificè levavit, Kal. Aug.* Ita Baronius, &c.

A.C. 633. *S.P.N. 153.*

LOcuples Benedictini zeli, & Spiritus argumentum edidit hoc anno Sanctꝰ Amandus noſter Tungrenſium Ponti[illegible] qui vultum Regis minimè veritus, acrius eundem pro libidine repreh[illegible] & pro pietate exilium meruit. Eo ipſe op[illegible]e uſus, arrepta occaſione, cum & ſanguinem pro Chriſto fundere optaret, in Vaſ[illegible] profectus, Gentilibus Evangelium prædicat, atque etiam ad alia loca digre[illegible], Ga[illegible]vum pervenit, ubi plurima à Barbaris paſſus, Tornaci tandem reſuſcitato à morte, quem ipſi ſu[illegible]dio e[illegible]tinct[illegible] viderant, magni facti ad [illegible]aptiſmum concurſus; longius etiam a[illegible]clavos, tranſi[illegible] Danubio, ſtudio lucrandi animas, & Martyrium adipiſcendi progreſſus eſt, ubi, cum non conſtaret operæ f[illegible]ctus ad proprias tandem rediit oves. Quis Tornacenſium, a prædicatione Amandi, & à miraculo, de quo ſuperius, fructus extiterit, ita refert Baronius: *Hoc ubi miraculum* (excitati mortui) *longe lateque divulgatum eſt, ſtatim incolæ regionis illius, curſu celeri ad ipſum cucurrerunt, & ut faceret eos Chriſtianos humiliter poſtulabant. Fana etiam, quæ ante adorare conſueverant, propriis deſtruentes manibus, ad virum Dei omnes unanimiter convenerunt. Nam ubi fana deſtruebant, vir Domini Amandus, tam ex munificentia Regis, quam ex collatione religioſorum virorum, religioſarumque fœminarum ſtatim Monaſteria, aut Eccleſias conſtruebat, &c.*

Effulſere hoc eodem tempore è noſtris, in Belgio quoque Sancti Amandi ſtrenui ſucceſſores, & egregij prædicatores, Sancti Floribertus Abbas Blandinienſis, & Livinus Epiſcopus, viri Apoſtolici, qui ſua prædicatione, ingentes cælo exercitus conſcripſerunt. De utroque fusiꝰ Yepes noſter, & Belg. rer. ſcriptores. Flobertum Arnoldus Rayſſius vocat: *Exemplar Sanctitatis, & ſpeculum totius Religionis.* De ſolo Livino, Aubertus Miræus ait: *innumeros ad Chriſti fidem verbo, exemplo, ac miraculis convertiſſe.* Eidem extractam à Barbaris linguam divinitus reſtitutam, tandem multis obtruncatum vulneribus Martyrem occubuiſſe, idem commemorat. Eſt Livinus *Gandenſium Patronus*, ut vocant, ſive Divus Tutelaris Provinciæ, ut Ordini denuo debeant noſtro, frequentiſſima urbs, & ditio, tot annis, non ſolum utiliſſimè ſe defenſas, ſed & glorioſe ſanguinis pretio partas ſeu reparatas.

Celebratum hoc año Concilium quartum Toletanum, incitante maximè, & agente, imo præſidente Sanctiſſimo noſtro Hiſpalenſi Archiepiſcopo, ut appareat denuo, Magni hujus Eccleſiæ Doctoris ſtudium, & diligentia, qui nihil unquam intermiſerit, quo videatur Eccleſiæ Chriſtianæ prodeſſe potuiſſe. Memorabilis tunc pietas, & obſervantia erga Patres

tres Concilij, Regis Siſenandi, qui cum proceribus Eccleſiam ingreſſus, gravisſimos inter ſingultus, & lachrymas, humo proſtratus, omnium prius preces, & ſuffragia implorabat, dein ad rem ſtrenuè gerendam, piè exhortatus eſt. Vt videas, quam mirandi poſteris, Reges veteres, à noſtris inſtituti, quantumque celebrandi ſint. *Conſulantur Iſidorus noſter, Baronius, Yepes, &c.*

A. C. 634. S. P. N. 154.

MEritum ingens hoc anno S. Aidani noſtri Lindisfarnenſis Archiepiſcopi, in convertendis Gentilibus Northumbris, juvante ipſo etiam Rege, & pro concione Aidani ſanctiſſimi viri interpretem agente. De utroque Beda: *Hujus* (Aidani) *Sanctiſſimi Antiſtitis doctrina, Rex Oſvvaldus, cum ea, cui praerat, Gente Anglorum inſtitutus, non ſolum incognita* (NB.) *ſuis progenitoribus Regna cælorum ſperare didicit, ſed & (NB.) regna terrarum, plusquam ullus majorum ſuorum, ab eodem uno omnipotente Deo, qui fecit cælum, & terram conſequutus eſt, &c.* Vt conſtet; Aidano, Patronum maximũ diverſiſſima Regna; Oſwaldum ipſum autem, præter tot Regna, cælcon Principatum, tantamque ſanctitatis in univerſo celeberitatem, æternum debere; cujus Pontificis magiſterio, tantus Rex didicerit tantum, quantum nullus majorum ſuorum ingenio, nedum gladio, ſit aſſequutus. Progreſſus feliciſſimos, Regi Oſwaldo, & Aidano debet, ſub hæc tempora, illuſtriſſimum illud Lindisfarnenſe Monaſterium, ſcientiæ, & ſanctitatis feliciſſimum emporium, quod Cathedrale cum eſſet, Monachos tamen ſolos habuit, ex quibus cathedrale Collegium conſtabat. De iſto fuſius Beda & Yepes noſter, ſed & Reinerus, [illegible] &c.

Iterum, [illegible] Hiſpaniæ bono, cogente Iſidoro, [illegible] Synodus Toletana celebratur, [illegible] decretum, ut poſt alios ſcribit [illegible] Mariana: *Miſſale, & Breviarium unum eſto in Hiſpania. Ejus rei perficien[illegible], quoniam Iſidoro, qui primas partes in eo Concilio tenuit, creditur eſſe demandatum, uſus obtinuit, ut Miſſale, & Breviarium Mozarabum, hoc eſt, ex antiquo Gothorum more conſervatum, ſacrorum, precumque diurnarũ, & nocturnarum ritus, Iſidoro tribuan[illegible] tametſi nonnulla Leander* (itidem no[illegible]) *invenit, plura progreſſus temporis addidit, &c.* Vid. Cajet. in Iſidoro.

Emigravit in cælum hoc año ſanctiſſimus Juſtus noſter Toletanus Pontifex, habuitq; non imparẽ ſanctitate ſucceſſorem, ex eodem, quo ipſe extractus fuerat, Agalienſi Cænobio, ſanctum Eugenium II. de quibus legendi, *Morales lib. 12. c. 21. & cap. 29. S. Ildephonſus de vir. illuſt. cap. 8. & 12. Tam alij, &c.*

A. C. 635. S. P. N. 155.

GRandi meritorũ copia locuples hic annus, Sancto Birino noſtro gloriatur. Is honorio Pontifici promiſit (tantus noſtrorum animos fervor Gentium converſionis occupaverat!) ſe in intimis Anglorum partibus, *quo nullus Doctor praeceſſiſſet*, ſanctæ fidei ſemina eſſe ſparſurum. Proin juſſu Honorij per Aſterium Genuenſem Pontificem, Epiſcopus conſecratus, profectionis initia admirando prodigio illuſtravit: quippe oblitus pallæ, ab honorio Papa donatæ, qua Chriſti corpus involveret, provecta jam in altum nave, & velociſſimo curſu propulſa, ipſe fluctibus, Apoſtolico ſe credens exemplo, ſiccis veſtibus, per mare ad navem reverſus eſt. Angliam ubi attigit, Occidentales quamprimum Saxones, Geviſſos dictos, verbis inſtruens, feliciſſimo ſucceſſu cum Cynigildo eorum Rege convertit ad fidem, ipſo Sancto Oſwaldo Rege, eum de Sacro lavacro ſuſcipiente, eiq; filiam in matrimonium elocante. Birinus, à Rege utroque Dorcinenſi urbe, vulgo Dorceſtra, donatus, inibi Dorceſtrenſi Epiſcopatui initia dedit. Quæ ſedes, exin Lincolniam tranſlata, originem ſuam Birino noſtro æternum debet. *Ex vita ejuſdem, & Baron. &c.*

Receptus, hoc eodem anno, in beatorum ſedes, ſanctiſſimus ille Gerundenſiũ in Hiſpaniis Pontifex Ioannes ex Monacho, & Abbate Vallis Claræ, ad eam dignitatem aſſumptus, vir undecunque doctiſſimus, zeloque Catholicæ fidei accenſus, pro cujus defenſione, multis ab Arianis paſſus eſt injurias, illuſtriſſimis à Deo miraculis commendatus. Inter opera ejus, relicta ingenij monimenta præcipua. *Exhortationum ad Monachos, liber unus. Paralipomenon Hiſpaniæ, libri decem;* qui ſunt excuſi, cum aliis rerum Hiſpanicarum ſcriptoribus Francofurti, Anno 1579. in fol. Videantur Vaſæus, Morales, Trithemius: ſucceſſit Ioanni in Pontificatu, æque ac ſanctitate, pari ſplendore, illuſtre ſydus, Sanctus Nonnitus ſive Nonnitus ex Monacho noſtro; *de quo audiendi San-*

di Sanctus Ildephonſus, Yepes, Arnoldus, noſtri.

A.C. 636. *S.P.N. 156.*

SVſtulit hic annus terris, cæloque intulit, ſplendidiſſimum illum Hiſpaniarum, & univerſi ſolem Sanctiſſimum Iſidorum Hiſpalenſium Archipræſulem. De hoc Tundenſis in Cinthilano Rege; *Anno primo, inquit, Regis Cinthilani, Doctor, & Legumlator Hiſpaniarum, Iſidorus, ſtans in Eccleſia, peracto ſermone ad populum, & expandens manus, benedicens omnibus, Deo, hactenus traditum ſibi gregem commendans, feliciſſimo ſomno obdormivit in Domino. Decoratus quippe extitit ſanctitate, Spiritu prophetiæ clarus, in eleemoſynis largus hoſpitalitate præcipuus, corde ſerenus, in ſententia verax, in judicio juſtus, in prædicatione lætus, in lucrandis Deo animabus ſtudioſus, in expoſitione ſcripturarum cautus, in conſilio providus, in actu humilis, in menſa ſobrius, in oratione devotus, honeſtate præclarus, ſemper pro Eccleſia & veritatis defenſione mori promptus, & in omni bonitate conſpicuus. Præterea, pater extitit Clericorum, Doctor, & ſuſtentator Monachorum, & Monialium conſolator mærentium, tutamen pupillorum ac viduarum, attritor ſuperborum, perſecutor, & malleus Hæreticorum, &c.* Dignè meritis tanti viri Lucas; dignius autem illi, de quibus Ioannes Mariana lib. 6. capite 7. de Reb. Hiſpan. affirmantibus; *Bonifacio Octavo Romano Pontifice deliberante de iis, qui Doctorum Eccleſiæ nomine, & numero eſſent cohoneſtandi: fuiſſe, qui Ambroſio Iſidorum præferendum, aut quatuor certè aliis, quintum adjiciendum judicarent*, pergitque Mariana: *opinioni fidem facit, tanti viri eruditio, in omni litterarum genere excellentis*, & quoniam in eo numero duo Patres Italici generis ſunt, nullus ex Occidente.

Sanè ad commendationem meritorũ Iſidori, quid amplius dici poſſet, minimè apparet, niſi par illud, quo Leo IV. Pontifex Maximus, eundem *Doctorem Sanctum*, pari, cum Hieronymi, & Auguſtini, titulo honorat, reſpondens Britanniæ Epiſcopis (apud Gratianum diſt. 29. de libell.) *Si illorum*, ait, *quorum meminiſtis dicta, Hieronymi, Auguſtini, Iſidori, ac cæterorum ſimiliũ Sanctorum Doctorum, reperta fuerint, magnanimiter ſunt retinenda, ac promulganda, & ad Apoſtolicam Sedem referenda.* De ejus meritis, & laudibus prolixius, Sanctus Braulius Epiſcopus Cæſaraugustanus in ejus vita, & in quodam Sermone Anonymus Benedictinus Monachꝰ, de quo noſter Cajetanus, Sanctus item Ildephonſus Archiepiſcopus, Lucius Marinæus, Ioannes Mariana, Vaſæus, Lucas, Tudenſis, Antonius de Yepes, Conſtant. Cajetan. Hiſp. ter. ſcrip. Baronius, &c. Meruit hoc eodem año, principe merito, de Auſtriis, & Auſtriæ Metropoli Vienna, S. Giſalaricus noſter, Monachus S. Petri Salisburgenſis, S. Ruperti diſcipulus, qui Epiſcopus ad converſionem Gentium ordinatus, iis locis ſplendidiſſimè eluxit, nomen æternum meruit. De Giſalarico, *vid. VVion. & quem citat Belſoreſtius in deſcriptione Viennæ, &c.*

A.C. 637. *S.P.N. 157.*

FEliciſſimè emoritur Sanctus Injurioſus Abbas Monaſterij S. Eugendi, ſucceſſorque deligitur, Sanctiſsimus ille Claudius, de quo ſuperius, olim Biſuntinenſium Pontifex. Eo Abbate, quantum mundo meritorum acceſſerit, ex tanta Sanctorum, & Patronorum, quos ille educaverat, copia, æquo rerum æſtimatori, poſt relata ex ipſius vitæ ſcriptore verba, relinquimus: *porro in ea*, inquit, *prælatura conſtitutus, brevi, non ad ſuos tantum, ſed ad exteros, ſanctitatis ſuæ radios diffundere, cœpit, prorſus, ut & illa intra tecta parieteſque Angelorum in humanis corporibus quidam convictus videretur, & multi omnium ætatum ac ordinum homines, Claudii conſuetudine exemplisque incitati, ad monaſticæ vitæ diſciplinam confugerent, &c.* ex ea quæ eſt apud Lippeloum.

Germaniam noſtram implent accenduntque fama, & exemplo Sanctitatis, Sancti, Magnus ſive Magnoaldus, Theodorus, aliique Sancti Galli diſcipuli, ſuperius memorati, non tam ætate, quam meritis provecti, de quibus plura reperies *apud Goldaſtum, Henricum Caniſium, Stengelium, & tomo primo Conſt. Ben.*

A.C. 638. *S.P.N. 158.*

TRiumphatorum Regnorum, carnis, deliciarum, pompæ omnis ac ſæculi univerſi, gloria inſignes, orbi ac poſteritati omni exemplum im̃ortale prætulerunt ſub hæc tempora, præter alios multos, ſtrenuos pace ac bello Prĩcipes, Heroinæ fæminæ quamplurimæ, ſacris noſtris legibus addictæ, quas inter, principem ſibi locum jure merito vendicat ſanctiſsima Ebba, Ethelfridi Northumbriæ, Regis filia, quę à morte parentis, ordinem noſtrum in Coldingenſi prope Scotiæ fines Cœnobio, profeſſa, ita ſe geſsit, ut tan-

dem Abbatiſſæ, Martyrii, & Canonizationis (ſic appellant) præcipuas dignitates mereretur. Obſtupeſcat animoſitate generoſiſſima nobiliſsimæ Reginæ, mundus Vniverſus. Irruentibus in Scotiam Danis, verita ipſa ne in libidinem infidelium incurreret, naſum ipſe ſibi, cum labro ſuperiore, ad dentes usque præſcindens, horrendum de ſe ſpectaculum præbuit univerſis. Cujus exemplum, reliquæ omnes, grandi numero, ſubſequutæ moniales, caſtitati ſuæ, piiſsima crudelitate, glorioſiſsimè conſuluerunt: tandemque omnes Monaſterio incluſæ, bis Martyres, duplicata laurea, injecto ab hoſte igne immaculatiſsimæ hoſtiæ abſumptæ, ſeu potius, per ignem cælo ingens gloria, tranſmiſſæ, feliciſsimè abſumptæ ſunt. *Videantur Matthæus VVeſtmonaſt. Vener. Beda, Ant. Yepes, Arn. VVion. &c.*

De aliis Regiis, ſanctitate dignius, quã ſanguine Virginibus, ordinem noſtrum profeſsis, pluribus agit Antonius de Yepes citatus tomo 2.

A.C. 639. *S.P.N. 159.*

ILluſtris hic annus, revocatione ab exilio, ſanctiſsimi præſulis noſtri Amandi, eſt. Eum Dagobertus Rex, quod corripientem non ferret, exulare juſſerat. Sed octavo demum anno ſceleris pœnitens cum honore reduxit, dimiſsiſque concubinis, ac illegitima uxore, admiſſã ad thalamum legitima, quem ex illa ſuſcepit filium, venia inprimis ab Amando poſtulata, eidem & baptizandum, & educandum obtulit. Abnuit primum Sanctus Pontifex, & ne per officij ſpeciem, ad negotia traheretur Palatina, prorſum recuſavit: verum Regis demum, ac procerum victus precibus, aſſenſum præbuit. Inter baptizandum, illud rari prodigii, adſtantes omnes percepere; finita ſuper infantem oratione, cum nemo reſpondiſſet ex adſtantibus: puerum ipſum recens natum, in verbum ſolemne *Amen*, ſolutiſsima lingua erupiſſe. Ita reconciliatus, proſtrato ad pedes ſuos Regi, Amandus, prodeſſe Galliæ denuo cœpit, & faciliorem ad bona omnia Regem habere. Tantum, in Reges, conſtantia, plusquam proceres quicunque adulatione, noſtri potuere. *Videndus Aimoinus lib. 4. cap. 20. Vita S. Amandi apud Sur. Card. Baron. &c.*

Neque minori fructu, Biturigibus præfuit, ſub hunc eundem annum, Sanctus Sulpitius, cognomento, Pius, è Monacho Ordinis noſtri, & Abbate, Bituricenſis Archiepiſcopus, de quo legendus *Claud. Robert. Trith. VVionius, aliiq.*

A.C. 640. *S.P.N. 160.*

PRolixus hoc anno, in laudanda Germania, Hiſpanus Yepeſius noſter, ab eo nimium tempore, quo, barbarie à noſtris eſt abſoluta; probatque pulcherrimis argumentis, quid Monachis debeant Germani, ex belluis (nequid tetrius dicam) homines facti, & cælo renati errante tunc ſine legibus, ſine artibus populo; aut, ſi muris ſubinde, & urbibus clauderentur, paucis tamen, usque infrequentibus, ſed & malè, per libidinem cujusque qui plus poterat manu ſeu dolo, adminiſtratis. De urbibus, quæ prope, & propter Cænobia exſtructæ, plures potentia, & opibus ſuccrevere, plura nos in torno Conſtantiæ Benedictinæ, primo, ſexdecim omnino Diœceſeos ejusdem, præcipuas dignitate urbes ſeu civitates enumeramus, quæ in gratiam noſtrorum, ſeu à noſtris conditæ, originem ſuam, & bonũ omne, Monachis Benedictinis debent; unde judicium facias, de Germania Vniverſa, tot tamque amplis provinciis ſubdiviſa. De hoc eodem argumento, ubi tractaſſet fuſius Beatus Rhenanus libro 2. Rerum German. ſic denique concludit: *Igitur occaſione Cænobiorum in Germaniis provinciis, oppida iſta fieri cœpta.* Nec diſsimilia habent Munſterus, Georgius Braun, Ioan Stumpfius, Albertus Grantzius, aliique Germanicarum rerum ſcriptores; & cum his Bozius lib. 20. de ſignis Eccleſiæ, capit. 5. qui poſt alia, de hoc ipſo plurima: *Illud autem,* inquit, *non pigebit repetere, pleraſque Septentrionis urbes juxta Monaſteria conditas quod à Monachis ſcilicet, ad omne bonum populi olim Boreales inculti, & agreſtes inſtituerentur, &c.* Ecce; novam hodie faciem, imo bonum quaſi omne Germaniæ, in acceptis Monaſtico ordini merito referri, & à monachis promanare. Quod de Germanis auſus ſit affirmare Æneas ille Sylvius, poſtea Pius II. Pont. Maxim. *Quodſi vos amplius* (ô Germani mei) *appellaverint barbaros, ipſi verius Barbariſſimi cenſendi ſunt, ſive Græci ſive Latini.*

Exornavit hoc eodem anno cucullum æque ac genus Regium, egregia vitæ ſanctitate, Eracongotha, Earcomberti Angliæ Regis filia, monacham in Monaſterio Galliæ Brigenſi profeſſa, quam exin plures, tam è Britannia, quam ipſa etiam Gallia, ſubſequutæ, ordinem ſeipſis, univerſum autem grandibus meritis locupletarunt.

tarunt. *Matth. VVeſtmonaſt. Ven. Beda, Trithem. Baronius, VVion. &c.*

A. C. 641. *S.P.N. 161.*

TRiſtis hic annus terris, cælis feſtivus eſt, tranſitu Magni, & incomparabili, Metenſium Pontificis Arnulphi; cujus meritorum, ſi vel Syllabum, primis ſolum ſyllabis percenſeamus, ingens planè, & molis improbę volumen componamꝰ. Verè Galliarum Servatoris à Deo, & Deiparente, Regis, poſt Regem an ſupra Regem Titulo commendandus. Notandi hi verſus Saxonis lib. 5. Annal. Caroli Magni ad Arnulphum Imperatorem.

Vnum commemorem tanto de germine Patrem
Quem Sanctum, Chriſti prædicat Eccleſia.
Scilicet Arnulphum, Francorum qui fuit olim
Princeps; ac Præſul poſt ſatis egregius.
Ductus amore Dei, qui ſpreverat omnia mundi,
Quæ mulcent oculos, quæque trahunt animos.
Malens Divinas, Mundi quam tradere leges,
Eſſe Dei famulus, quam populi Dominus.
Nunc ovat in cælis præbens miracula terris,
Sublimis meriti ſigna decora ſui.
Indeque noſtrorum totam ſeriem Dominorum
Stirpem nempe ſuam, protegit atq; fovet.
Præ cunctis igitur tibi cura Nepotibus una.
Quæſumus Arnulphus, ſit tuus homonymus.

De Sancto Arnulpho noſtro, pluribus agit Antonius Yepes tomo 2. cent. 2. Baronius tomo 8. Vincentius lib. 24. cap. 75. Chronologia Lirin. Franciſc. de Roſiers, Gothofredus Viterbienſis, Petrus Divæꝰ lib. 3. rer. Brabant. & nos tom. Vitæ SS. ordin. atque alii plurimi. Eodem anno claret, admiranda etiam vitæ ſanctitate, Beatiſſima Rictrudis noſtra, cujus dignum memoria ęterna, illud ejus laudatiſſimum factum pia fraude Dagoberto Regi, eam à morte Adalbaldi mariti ſui, ad ſecundas nuptias urgenti verius quam pellicienti: conſilio quippe Sancti Amandi noſtri uſa illuſtriſſima fæmina, regium Dagoberto, ſuiſque Regni optimatibus, in ædibus ſuis apparavit convivium. Inter epulas, ſciſcitata ex Rege: *an liceat, in ædibus propriis, quod vellet agere?* atque annuente Rege: quod ſumpto nimirum poculo, putaret, ſeque ac convivas Principes ad potandũ provocaturam ipſa virili animo, prolato è ſinu velo ſacro, quo ipſam Amandus donaverat, ipſum ipſa ſuo capiti imponit, & proripiente ſe quantumvis à menſa concitatiſſimo in furorem Rege, in propoſito conſtantiſſimè perſeverat, quoad tandem, in eam quoque ſententiam, adverſantem nimis quantum Dagoberti animum, Sanctus Amandus inflecteret. Matris exemplum, rariſſima ambitione ſequutæ, quatuor illuſtriſſimæ proles, Maurontus filius, Euſebia, Cloſendis, & Adalſendis, ille, & priores duæ, etiam Abbatiali dignitate ſublimati; omnes denique in ſanctorum numerum relati ſunt. De iis fuſius Antonius de Yepes tomo 2. Aub. Miræus, Molanus, & ante omnes Hugbaldus noſter, Elnonenſis Monachus in vita Sanctæ Rictrudis, quæ etiam habetur tomo 3. Surij, &c.

A.C. 642. *S.P.N. 162.*

EMicuit ut Lucifer, Alcuino noſtro teſte, SanctiſſimusRicharīꝰ noſter Centulenſis Abbas, de Pontina non ſolum provincia benè meritꝰ, in qua incrementum fidei plurimum promoverat, ſed de Vltramarinis inſuper Britanniæ populis, quibus prædicatione ſua plurimum profuit. Eum tanti fecit Rex Dagobertus, ut ad ipſum inviſens, patientiſſimè, blandiri, veteri noſtrorum more, neſcium, ſed acrius corripientem attenderet, & humillimè veneraretur, ac preces efflagitaret. Ægris, afflictis, captivis, pauperibus, ope, & prodigioſa ſæpè affluit, de innumeris longè meritiſſimus, etiam à morte in ſupplices beneficus. De eo prolixius agitur in Annalibus Iepeſij, tomo 2. & ab Alcuino, Vincent. Trith. &c.

A.C. 643. *S.P.N. 163.*

INitia ſub hunc annum debentur Sanct. Amando noſtro potentiſſimi, & celeberrimi Epiſcopatus Argentoratenſis, juvante conatus viri ſanctiſſimi Dagoberto Rege, ipſumque primum loci ejuſdem Pontificem deſignante. Grande rurſum, & immortale beneficium Germaniæ, & maximè Alſatiæ præſtitum, quod utinam, qui fruuntur, & fruebantur olim, agnoſcerent, & Amandi promptius, ut &

dem Abbatiſſæ, Martyrii, & Canonizationis (ſic appellant) præcipuas dignitates mereretur. Obſtupeſcat animoſitate generoſiſſima nobiliſsimæ Reginæ, mundus Vniverſus. Irruentibus in Scotiam Danis, verita ipſa ne in libidinem infidelium incurreret, naſum ipſe ſibi, cum labro ſuperiore, ad dentes usque præſcindens, horrendum de ſe ſpectaculum præbuit univerſis. Cujus exemplum, reliquæ omnes, grandi numero, ſubſequutæ moniales, caſtitati ſuæ, piiſsima crudelitate, glorioſiſsimè conſuluerunt: tandemque omnes Monaſterio incluſæ, bis Martyres, duplicata laurea, injecto ab hoſte igne immaculatiſsimæ hoſtiæ abſumptæ, ſeu potius, per ignem cælo ingens gloria, tranſmiſſæ, feliciſsimè abſumptæ ſunt. *Videantur Matthæus VVeſtmonaſt. Vener. Beda, Ant. Yepes, Arn. VVion. &c.*

De aliis Regiis, ſanctitate dignius, quã ſanguine Virginibus, ordinem noſtrum profeſsis, pluribus agit Antonius de Yepes citatus tomo 2.

A.C. 639. *S.P.N. 159.*

ILluſtris hic annus, revocatione ab exilio, ſanctiſsimi præſulis noſtri Amandi, eſt. Eum Dagobertus Rex, quod corripientem non ferret, exulare juſſerat. Sed octavo demum anno ſceleris pœnitens cum honore reduxit, dimiſsisque concubinis, ac illegitima uxore, admiſſa ad thalamum legitima, quem ex illa ſuſcepit filium, venia inprimis ab Amando poſtulata, eidem & baptizandum, & educandum obtulit. Abnuit primum Sanctus Pontifex, & neper officii ſpeciem, ad negotia traheretur Palatina, prorſum recuſavit: verum Regis demum, ac procerum victus precibus, aſſenſum præbuit. Inter baptizandum, illud rari prodigii, adſtantes omnes percepere, finita ſuper infantem oratione, cum nemo reſpondiſſet ex adſtantibus: puerum ipſum recens natum, in verbum ſolemne *Amen*, ſolutiſsima lingua erupiſſe. Ita reconciliatus, proſtrato ad pedes ſuos Regi, Amandus, prodeſſe Galliæ denuo cœpit, & faciliorem ad bona omnia Regem habere. Tantum, in Reges, conſtantia, plusquam proceres quicunque adulatione, noſtri potuere. *Videndus Aimoinus lib. 4. cap. 20. Vita S. Amandi apud Sur. Card. Baron. &c.*

Neque minori fructu, Biturigibus præfuit, ſub hunc eundem annum, Sanctus Sulpitius, cognomento, Pius, è Monacho Ordinis noſtri, & Abbate, Bituricenſis Archiepiſcopus, de quo legendus *Claud. Robert. Trith. VVionius, aliiq.*

A.C. 640. *S.P.N. 160.*

PRolixus hoc anno, in laudanda Germania, Hiſpanus Yepeſius noſter, ab eo nimium tempore, quo, barbarie à noſtris eſt abſoluta; probatque pulcherrimis argumentis, quid Monachis debeant Germani, ex belluis (ne quid tetrius dicam) homines facti, & cælo renati errante tunc ſine legibus, ſine artibus populo; aut, ſi muris ſubinde, & urbibus clauderentur, paucis tamen, iisque in frequentibus, ſed & malè, per libidinem cujusque qui plus poterat manu ſeu dolo, adminiſtratus. De urbibus, quæ prope, & propter Cænobia exſtructæ, plures potentia, & opibus ſuccrevere, plura nos in tomo Conſtantiæ Benedictinæ, primo, ſexdecim omnino Diœceſeos ejusdem, præcipuas dignitate urbes ſeu civitates enumeramus, quæ in gratiam noſtrorum, ſeu à noſtris conditæ, originem ſuam, & bonũ omne, Monachis Benedictinis debent; unde judicium facias, de Germania Vniverſa, tot tamque amplis provinciis ſubdiviſa. De hoc eodem argumento, ubi tractaſſet fuſius Beatus Rhenanus libro 2. Rerum German. ſic denique concludit; *Igitur occaſione Cœnobiorum in Germaniis provinciis, oppida iſta fieri cœpta.* Nec diſsimilia habent Munſterus, Georgius Braun, Ioan Stumpfius, Albertus Grantzius, aliique Germanicarum rerum ſcriptores; & cum his Bozius lib. 20. de ſignis Eccleſiæ, capit. 5. qui poſt alia, de hoc ipſo plurima: *Illud autem*, inquit, *non pigebit repetere, plerasque Septentrionis urbes juxta Monaſteria conditas quod à Monachis ſcilicet, ad omne bonum populi olim Boreales inculti, & agreſtes inſtituerentur, &c.* Ecce; novam hodie faciem, imo bonum quaſi omne Germaniæ, in acceptis monaſtico ordini merito referri, & à monachis promanare. Quod de Germanis auſus ſit affirmare Æneas ille Sylvius, poſtea Pius II. Pont. Maxim. *Quod ſi vos amplius* (ô Germani mei) *appellaverint barbaros, ipſi verius Barbariſſimi cenſendi ſunt, ſive Græci ſive Latini.*

Exornavit hoc eodem anno cucullum æque ac genus Regium, egregia vitæ ſanctitate, Eracongotha, Earcomberti Angliæ Regis filia, Monacham in Monaſterio Galliæ Brigenſi profeſſa, quam exin plures, tam è Britannia, quam ipſa etiam Gallia, ſubſequutæ, ordinem ſeipſis, univerſum autem grandibus meritis locupletarunt.

tarunt. *Matth. VVeſtmonaſt. Ven. Beda, Trithem. Baronius, VVion. &c.*

A.C. 641. *S.P.N. 161.*

TRiſtis hic annus terris, cælis feſtivus eſt, tranſitu Magni, & incomparabili, Metenſium Pontificis Arnulphi; cujus meritorum, ſi vel Syllabum, primis ſolum ſyllabis percenſeamus, ingens planè, & molis improbę volumen componamꝰ. Verè Galliarum Servatoris à Deo, & Deiparente; Regis, poſt Regem an ſupra Regem Titulo commendandus. Notandi hi verſus Saxonis lib. 5. Annal. Caroli Magni ad Arnulphum Imperatorem.

Vnum commemorem tanto de germine Patrem
 Quem Sanctum, Chriſti prædicat Eccleſia.
Scilicet Arnulphum, Francorum qui fuit olim
 Princeps; ac Præſul poſt ſatis egregius.
Ductus amore Dei, qui ſpreverat omnia mundi,
 Quæ mulcent oculos, quæque trahunt animos.
Malens Divinas, Mundi quam tradere leges,
 Eſſe Dei famulus, quam populi Dominus.
Nunc ovat in cælis præbens miracula terris,
 Sublimis meriti ſigna decora ſui.
Indeque noſtrorum totam ſeriem Dominorum
 Stirpem nempe ſuam, protegit atq; fovet.
Præ cunctis igitur tibi cura Nepotibus una,
 Quæſumus Arnulphus, ſit tuus homonymus.

De Sancto Arnulpho noſtro, pluribus agit Antonius Yepes tomo 2. cent. 2. Baronius tomo 8. Vincentius lib. 24. cap. 75. Chronologia Lirin. Franciſc. de Roſiers, Gothofredus Viterbienſis, Petrus Divæꝰ lib. 3. rer. Brabant. & nos tom. Vitæ SS. ordin. atque alii plurimi. Eodem anno claret, admiranda etiam vitæ ſanctitate, Beatiſſima Rictrudis noſtra, cujus dignum memoria ęterna, illud ejus laudatiſſimum factum pia fraude Dagoberto Regi, eam à morte Adalbaldi mariti ſui, ad ſecundas nuptias urgenti verius quam pellicienti: conſilio quippe Sancti Amandi noſtri uſa illuſtriſſima fæmina, regium Dagoberto, ſuiſque Regni optimatibus, in ædibus ſuis apparavit convivium. Inter epulas, ſciſcitata ex Rege: *an liceat, in ædibus propriis, quod vellet agere?* atque annuente Rege: quod ſumpto nimirum poculo, putaret, ſeque ac convivas Principes ad potandũ provocaturam ipſa virili animo, prolato è ſinu velo ſacro, quo ipſam Amandus donaverat, ipſum ipſa ſuo capiti imponit, & proripiente ſe quantumvis à menſa concitatiſſimo in furorem Rege, in propoſito conſtantiſſimè perſeverat, quoad tandem, in eam quoque ſententiam, adverſantem nimis quantum Dagoberti animum, Sanctus Amandus inflecteret. Matris exemplum, rariſſima ambitione ſequutæ, quatuor illuſtriſſimæ proles, Mauruntus filius, Euſebia, Cloſſendis, & Adalſendis, ille, & priores duæ, etiam Abbatiali dignitate ſublimati; omnes denique in ſanctorum numerum relati ſunt. De iis fuſius Antonius de Yepes tomo 2. Aub. Miræus, Molanus, & ante omnes Hugbaldus noſter, Elnonenſis Monachus in vita Sanctæ Rictrudis, quæ etiam habetur tomo 3. Surij, &c.

A.C. 642. *S.P.N. 162.*

EMicuit ut Lucifer, Alcuino noſtro teſte, Sanctiſſimus Richarꝰ noſter Centulenſis Abbas, de Pontina non ſolum provincia benè meritꝰ, in qua incrementum fidei plurimum promoverat, ſed de Vltramarinis inſuper Britanniæ populis, quibus prædicatione ſua plurimum profuit. Eum tanti fecit Rex Dagobertus, ut ad ipſum inviſens, patientiſſimè, blandiri, veteri noſtrorum more, neſcium, ſed acrius corripientem attenderet, & humillimè venerarentur, ac preces efflagitaret. Ægris, afflictis, captivis, pauperibus, ope, & prodigiola ſæpè affluit, de innumeris longè meritiſſimus, etiam à morte in ſupplices beneficus. De eo prolixius agitur in Annalibus Iepeſij, tomo 2. & ab Alcuino, Vincent. Trith. &c.

A.C. 643. *S.P.N. 163.*

INitia ſub hunc annum debentur Sanct. Amando noſtro potentiſſimi, & celeberrimi Epiſcopatus Argentoratenſis, juvante conatus viri ſanctiſſimi Dagoberto Rege, ipſumque primum loci ejuſdem Pontificem deſignante. Grande rurſum, & immortale beneficium Germaniæ, & maximè Alſatiæ præſtitum, quod utinam, qui fruuntur, & fruebantur olim, agnoſcerent, & Amandi promptius, ut & felicius

felicius veſtigia ſectarentur. *Vid. Beatus Rhenanus, Franc. Guillimannus, Bernardus Herzog.&c.* Id ordinis noſtri non leve decus, nobiliſſimam urbem, Argentoratũ, ſtudio noſtrorũ conditã, ſeu reſuſcitatam (cum Rhenano teſte, ruinæ tantũ veteris Argentorati reſiderent) excitato illic noſtris cænobio, optimo quovis, ſe proximũ Monachis habitare poſſe, optante, exædificatas proximè cænobium ædes, pauloque poſt munitas, & muro clauſas, maximam denique & munitiſſimam urbem ſuccreviſſe, itaque pergit Rhenanus, *ex oppido cænobiali (nam cænobium potior pars erat) contractis eo vicis proximis, tanta poſteriori tempore, eſt urbs conſtituta.* Additque *eadem ratione, nunc propius Rhenum, viſitur Moguntiacum, quod olim pluſculum diſtabat. Idem accidiſſe Spiræ conjicio, &c.* Sanè dignius nihil, quam tantarum urbium, ex quibus præcipuus Germaniæ ſplendor, & opes, parentes quaſi, & conditores Monachos extitiſſe.

Condita nonnulla, alia reſtituta, ſub hoc tempus, Treveris cænobia Yepes noſter commemorat: Horreum inprimis, verè Dominicum, perilluſtre Virginum Monaſterium, liberalitate Dagoberti Regis, tanto ſanctarum numero, quanto horrea ſpicarum, temporum exin decurſu, opulentiſſimum, infertiſſimum. Illud inſignivit ſub hunc eundem annum, prima loci Antiſtita, egregia ſanctitate virgo, Dagoberti Regis filia, Irmina; cujus vitam ſeparatim, proprio libello ſcripſit Trithemius, & ſatis fusè refert idem lib. de Virg. Illuſt. ordin. noſtri; Yepes item tomo 2. cent. 2. Effulget eodem tempore Treveris, in recens condito, per Sanctum Modoaldum Treverenſem Epiſcopum, ſancti Simphoriani cænobio, ſanctiſſima fundatoris germana ſoror, Severa Abbatiſſa, de qua Stephanus Abbas Leodienſis: *Severa ſecundum nominis ſui convenientiam, digna præſidentis animi ſeveritate erat. Nihil enim illius ſeveritate jucundius, jucunditate ſeverius, lætitia illius triſtis, triſtitia ſuavis, inculta veſtis, oculi demiſſi, inceſſus gravis, cibus tenuis: ita ſanè, ut cum omnia digna Deo faceret, nihil tamen dignum ſe feciſſe crederet, comitesque ſuas, plus exemplis doceret, quam verbis, &c.*

Nec minore ſanctitatis fama, ſtella alia, altero Treverenſium cænobio, Palatiolo elucеſcit, ſanctiſſima Adela, Irminæ, eiſdem patre, & matre Regibus ſoror, quæ ſororis exemplo, ſponſum eligens Chriſtum, omnem pompam terreni Principatus pro ejus amore contempſit, & poſtmodum in eo, de quo ſupra cænobio, quod Modoaldus Treverorum Pontifex conſtruxit, prima Abbatiſſa conſtituta, & ſororis ſuæ imitatrix in terris, & perennitatis in cælo ſocia extitit. *Belforeſt. Yepes, Trithem. VVion. &c.*

A.C. 644. *S.P.N.* 164.

ILluſtratur hic annus Natali, viri ſanctiſſimi Paulini Epiſcopi Eboracenſis, quo nimirum mortalibus valedicens, ingentium meritorum, & laboris Apoſtolici mercedem adeptus eſt. Succeſſit Ithamar Anglus, ordinis noſtri Monachus, è primis noſtrorum diſcipulis, eo honore digniſſimus. *Vid. VVion. Trithem & rerum Angl. ſcript.*

Conditum hoc ipſo anno celeberrimũ illud Galliæ Archiſterium Sanct. Dionyſianum, &, quod prodigioſiſſimum, ab ipſo Chriſto Domino conſecratum, ut ambigere nemo poſſit, quam chara Deo ipſi, Principum in Monachos pietas, ſed *& quam honorabile coram illo Monachorum nomen,* quos nimirum tam illuſtribus rariſsimæ benevolentiæ ſignis proſequeretur, ac honoraret. De miraculoſa illa Dedicatione, ut & conditis aliis à Dagoberto cænobiis, multis agit Antonius de Yepes, tomo 2. cent. 2.

In Britannia, apud Orientales Anglos, fides Chriſtiana feliciſſimè propagatur, teſte Baronio, per Sanctum Furſeum noſtrum, virum Apoſtolicum, de quo infra.

A.C. 645. *S.P.N.* 165.

QVid commodi, & quidem æterni, ſperarent ab ordine noſtro, reſtat illuſtriſsimo ſanè ſtupendoque æternis ſæculis exemplo, ſub hæc tempora, potentiſſimi Reges, Iudicael I. Britanniæ Armoricæ in Gallia Rex, Iudicael II. Iudocus, & Winocus, ejuſdem filij, omnes omnino, poſthabito cucullis Regno, in Divorum referri album ſanctitate vitæ meriti. Iudicaele patre, abdicatoriam regno, Deo in Divi Maini cænobio famulante, ambitionis inter filios, & contentionis inſolentiſſimæ miraculum, ex Hieronymo Plato Societ. Ieſu viro Religioſiſsimo, accipe: *Illa vero*, ait, *egregia æmulatio, quæ inter duos fratres, Britanni Regis filios contigit. Nam cum Iudicaellus* (ſic alij Iudicaelem, quidam etiam Gothelum vocitant) *Qui in regno ſucceſſerat, Iodoco fra-*

coſratri conſilium aperuiſſet, quod jam conſtituerat religioſi ſtatus capeſſendi, proinde ſe pararet ad Regni adminiſtrationem, quod illi relicturus eſſet is octo ad deliberandum diebus poſtulatis, fratrem præveniens, clam ipſe, nequid impedimenti objiceretur, ad Monaſteriũ abiit, ita ſecum reputans: ſi regnandi conditio ejuſmodi eſſet, ut eam relinquere fratri expediret, ne ſibi quidem expedire ut eam acciperet. Ita Platus lib. 2. cap. 26. de bono ſtatus Religioſi; Sed fuſius Yepes, & Florentius Abbas in vita. Videantur item Trithemius, Cænalis, Meyerus, Belforeſtius, Vincentius, &c.

Hiſpanias rurſum replet admiratione Sanct. Fructuoſus noſter, ex illuſtriſſima Principum familia, Monachus, & Abbas Dumienſis, multorum in Hiſpania Cænobiorum Conditor, & fundator, de quo pro meritis alias frequentius. *Vid. Yepes, Ambroſ. de Moral. Vaſæus, &c.*

A.C. 646. *S.P.N. 166.*

PAucis præfuiſſe annis (ſi tamen primo ſtarim à ſe honorem abdicavit) Argenrorato Sanctum Amandum noſtrum, ſucceſſio eorum, qui proximè conſequuti, & certè aſſignati Sancto Arbogaſto noſtro anni, argumento ſunt. Sed & brevem iis fuiſſe præfecturam, qui Chronico Argentinenſi Amandum inter, & Arbogaſtum Epiſcopi numerantur, annorum, & temporum ratio perſuadent. Hoc, ad commendationem Ordinis noſtri eſt, præter auctorem præſulatus Amandum, repertos etiam alios è noſtris, nec longè quæſitos, qui proximi Amando ſuccederent, viros Sanctiſſimos Iuſtum, & Maximinum, è Vallis Gregorianæ Cænobio petitos, qui prudentia non ſolum, ſed miro ſanctitatis fulgore Alſatiæ illuxere. Vid. Chron. Argent. Bern. Herzog. &c. Illuſtriſſimus illuſtriſſimo teſte idem annus, Sigeberto Anglorum Orientalium potentiſſimo non ſolum, ſed & feliciſſimo Rege; qui, ubi noſtrorum inſtinctu operaque Cantabrigienſi inſtituta Vniverſitate, ſive ſtudio univerſali, novo novi meriti exemplo, de univerſo optimè eſſet, & ſingulariter meritus quanto potiorem his etiam meritis, Regnoque, atque immortali à meritis Regnoque fama, Monaſticæ vitæ profeſſionē æſtimaret, reapſe oſtendit quando, ſtupentibus Regni proceribus, anguſtias cellæ Monachicæ, ampliſſimo, & compoſitiſſimo ad voluntatem, & voluptatem Regno præpoſuit. De ipſo Platus, paulo ant. cit. libr. & capite eodem *Sigebertus*, ait, *Rex, tum litteris, tum multo magis pietate præſtans, annũ circiter DC.XL. multa prius in Regno ſuo ad Dei cultum promovendum præclare conſtituit, deinde ſe quoque ipſum, eidem Deo conſecravit in Monaſterio. De hoc etiam memorabile fertur; cum aliquanto poſt tempore, Pendas Merciæ Rex Northumbriam cum magnis copiis invaderet, omnes ſe ad eum convertiſſe, ac denique etiam compulſiſſe, ut totius Regni propugnationem in tanto periculo ad Dei gloriam reſumeret: illum autem, ob rei Chriſtianæ cauſam, profectum quidem eſſe in caſtra* (Ecce conſtantem tanti Regis in dignitatis Monaſticæ obſervatione, & reverentia voluntatem) *Sed eodem habitu, quo in Monaſterio, cum virga tantum, quam inermis manibus geſtabat, exercitum moderaretur. Sed tamen cum, Deo volente Chriſtianorum exercitus à barbaris illis fuſus eſſet, ipſe una cum Rege cæſus, eam ob cauſam nonnullis inter Sanctos Martyres referendus viſus eſt.* Hucusq; Platus. Vid. Yepes Polidor. Virgilius, Beda, Weſtmonaſt.

A.C. 647. *S.P.N. 167.*

BElgium univerſum ea iñocentia Sanctis fortunatum, ut Paradyſus reverà videtur. Bearunt, hoc præcipuè anno, Sancti Giſlenus, Waldetruda, Aldegundis noſtri; ut prætereamus cæteros, qui ſola nomenclatura celebrati, ſilenti, & brevitatis noſtræ obſtinationem damnarent. Giſleni merita in hodiernam usq; diem perpetuitas gratæ memoriæ & mortui ipſum corpus loquitur: quod Rayſio teſtante, *ab innumeris propemodum hominibus quotidie viſitatur.* De VValdetruda ſuperius, quam alii extinctam pridem contendunt. Aldegundis, miranda prorſus Sanctitas fuit, tanta omnino, ut ſingulariter etiam in terris eandem Numen ſolaretur, aquam in vinum verteret: ſed & Angeli frequentius eidem familiares, nihil unquam triſtitiæ gravioris ad ejus animum admitterent. *Conſulendi, Molanus, Mireus, Stengelius, Yepes, &c.*

Sulpitii etiam Bituricenſis Epiſcopi merita, luctu communi comprobavere Galliæ populi, ſed teſtante maximè Deo, viri Sanctitas cæleſtibus prodigiis commendata, honorem, & æternitatem Nominis per univerſum meruit. Script. Gall. & auctor vitæ ejuſdem. Digniſſimum contempti honoris exemplum, eodem anno Orbi prætulit fulgidiſſima illa Belgii gemmula, Sanctiſſima Gertrudis Pipini Du-

ni Ducis, cognomento Landenſis, vidua, quę cum matre ſua Itha ſive Iduberga, velo è S. Amandi noſtri manibus ſumpto, Deo Nivellis conſecratur 11. Decembr. Miræus in Annal. Belg. conſulatur etiam Yepes tomo ſecundo, &c.

A. C. 648. *S. P. N.* 168.

SAncti Furſæus, Foillanus, & Vltanus, germani fratres, Vibeani ſive Philtani Hiberniæ Regis filij, glorioſiore autem titulo, Monachi, omnes omnino Sanctitate rariſsima conſpicui, Hiberniam, Galliam, immo univerſum ipſum, prodigiorum cæleſtium inſolentia percellunt, & exemplo non ſolum ſuo, ſed & conſtructis variis Cænobiis, plurimorū vitæ perfectioris Monachorum meritis egregiè juvant. *De his hoc anno Aub. Miræus in Annalibus Belgicis, Ant. de Yepes, &c.*

Neque minore vitæ laude, ſanctiſsimę germanarum ſororum Virginum, Berlendis, Nonæ, & Celſæ ternarius in Belgio illuceſcit, de quibus videndi, *idem Miræus, aliiq; rer. Belg. ſcript. Yepes, VVion. &c.*

Memorabili ſub hoc tempus prodigio, in oculis gentilium Apoſtolatum S. Livini noſtri Numen confirmat, & promovet (etſi nonnulli matutius Martyrio coronatum velint) cum enim frendente infero, feliciſsimis ille ſucceſsibus, per Flandriā, & Brabantiam, *innumeros ad fidem Christi, verbo, exemplo, & miraculis converteret,* ab obſtinatioribus quibuſdam infidelium tentus, & crudeliſsimè exagitatus cum exſecta radicitus lingua, & canibus projecta, nihilominus conſtantiſsimè, & diſtinctiſsimè Chriſtum annunciaret, magnis auctus prædicationis. & laboris Apoſtolici, agonem denique feliciſsimum, illuſtri martyrio conſummavit. *Ex vita per Anon. Aub. Mir. Yepes, rer, Belg. ſcript. &c.*

A. C. 649. *S.P.N.* 169.

QVam procul à Spiritu Benedictino ambitio honorum eſſet, & abdicato antea Argentinenſi, & Leodienſi etiam, hoc anno, Pontificatu, Sanctus Amandus oſtendit. Multo autem manifeſtius ea prodit Epiſtola, quam ad Martinum Papam dedit zeli pro Dei domo pleniſsimā, qua ratam haberi abdicationem ſuam, Clericorū vitia pertæſus ſollicitabat. Abnuit primum Pontifex, & alia epiſtola dehortatus eſt. Sed evicit conſtantia Martini animum Divus, & ſolutionem denique impetravit. Ita eveniſſe hoc anno, Claudius Robertus, alij etiam prius habent; Baronius anno ſequente refert, Sed quid Magnus hic Pontifex tunc à Martino impetraverit, ſuo loco nos dabimus. Mirandum ſanè, quanta, quotque unọ ferè eodemque tempore in Gallia, Hiſpania, Anglia, Germania, & Belgio Cænobia condita, eadem, ut innumera Monachorum copia, frequentiſsima, ſic ſingula, primis ſtatim initiis, ſed & longo dein temporum decurſu, viris ac fæminis, admiranda ſanctitate conſpicuis, quaſi conſecrata; ut ſi vel uniꝰ Cænobij monimenta diligentius inſpiciamus, toti inde mundo ſingulare ornamentum & commodū, ſed & Ordini noſtro immortale meritum acceſſiſſe judicemus. *Videndi Yepes, ſub hoc anno Miræus, Ferreolus Locrius, Claud. Rob. & alii rer Hiſpan. Gallicar. Belgicar. Germanic. ſcriptores.*

A. C. 650. *S.P.N.* 170.

AMandus noſter ipſe Romam profectus, & à Martino Papa perbenignè ſuſceptus, munus prædicationis ingentibus, denuo ſuſcepit, cū ſociis ſanctis Landoaldo, & Amantio; *qui fructus uberes*, Baronio affirmante, *ex Gentium converſione collegere.*

Condidit idem Landoaldus Monaſterium S. Petri in Winterhofen, & inſignem illic religioſorum numerum, qui aſſidua precatione Numen orbi conciliarent, inſtituit, ipſe exemplar Monachorum, vir omnino talis ac tantus, ut uni ipſi, tanquā optimo præceptori, admirabilis puer S. Lambertus Stabuleti Monachus, inſtituendus traderetur, cujus, & ſuo merito hic ipſe prunas ardentes ſinu illæſo portavit, & tantum deinceps ſanctitate profecit, quantam poſtea Vniverſæ Eccleſiæ comprobavit. Verum poſtea Landoaldus Romam profectus, ob inſignem, & eruditionē, & ſanctitatem ſummo in pretio habitus S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus, honorem illum Apoſtolico labore inſigniri voluit, Chriſti, & Apoſtolorum prędicationis, & paupertatis ſtudium præclarè conſectatus; paratiſſimus, ſi viſum Numini eſſet ſudores etiam ſuos proprio ſanguine, pro ſalute fidelium, Deique gloria conſecrare.

Neque minore laborum pro Chriſto ſacta ambitione accenſus Landelinus noſter (eum perperam Biſciola Epiſcopum Cameracenſem appellat) eodem ferè tempore pro cauſa eadem Romam veniens

niens (ut videas, quam potiores, noſtris, labores ſemper honoribus fuerint) Pontificem in vota ſua promptiſſimum expertus eſt, & Apoſtolica auctoritate juſſus, talentum quod à Domino acceperat, optimè impendit, rariſſimis etiam à Deo prodigiis ipſe confirmatus, audientibus probatus. *Videndi Baronius, Biſciola, Surius in vita Yepes, ſcript. rer. Belg. &c.*

A. C. 651. *S.P.N. 171.*

SAncti Aydani noſtri, viri verè Apoſtolici, virtus admiranda, potentiſſimum etiam Angliæ Regem ita percelluit, ut ad Sanctiſſimi Pontificis ſe pedes abjiceret. Quod noſtrorum plurimis ſæpius evenit, ut, quibus nec maximi quidem exercitus obſiſterent, Monachi tamen formidandi eſſent, tanto majore digni veneratione, quanto minus gratiam ſeu familiaritatem Principum exambierant, imo conſtantius ſcelera eorum repræhendebant. Oſwinus egregia pietate, & Religione Rex, Aydano equum Regium dono dederat, quo amnes trajiceret, vel, ſiquæ alia neceſſitas urgeret, uteretur (quippe Aydano, tanto Pontifici, mos erat, itinera pēditem conficere, &, quod paſtoris veri eſt, etiam poſt oves currere, ipſum, atque unum omnia agere, neque onere tanto ad pompam ſeu voluptatem abuti) ſed aula egreſſus, occurrenti tum fortè pauperi, equum, ut erat, phaleris, & cultu regio, illico donavit. Renunciatum id Regi, qui ad menſam vocatum Præſulem, propter id factum, quamvis modeſtiſsimè perſtrinxit. Ex Beda, & Baronio, verba ipſa, & quæ conſequuntur referimus, omnium omnino oculis digna, & nullo non volumine orbi commendanda: *Quid voluiſti, rex ait, Domine Antiſtes, equum Regium, quem te conveniebat proprium habere pauperi dare? Nunquid non habemus equos viliores plurimos, & alias ſpecies, quæ ad pauperum dona ſufficerent, quamvis illum eis equum nō dares, quem tibi ſpecialiter poſſidendum elegi? Cui ſtatim Epiſcopus: Quid loqueris, inquit, Rex? Num tibi charior eſt ille filius equæ, quam ille filius Dei? Quibus dictis, intrabant ad prandium, & Epiſcopus quidem reſidebat in ſuo loco. Porro Rex venerat de venatu, & cœpit conſiſtens ad focum calefieri cum miniſtris, & repente inter calefaciendum recordans verbi, quod dixerat illi Antiſtes* (tantum verbo poterant noſtri, ut nihil non ſanctè prolatū, reverentius ſuſciperent Reges, & ſollicitè expenderent) *diſcinxit ſe gladio ſuo, & dedit illum miniſtro, feſtinusque accedens, ante pedes Epiſcopi corruit, poſtulans, ut ſibi placatus, ignoſceret; quia nunquam inquit, deinceps aliquid loquar de hoc, aut judicabo, quid vel quantum de pecunia noſtra filiis Dei tribuas. Quod videns Epiſcopus, multum pertimuit,* (ne de ſubmiſſione Regis ſibi ipſi blanditum arbitreris,) *ac ſtatim exſurgens levavit eum, promittens, ſe multum illi placatum eſſe, dummodo ille reſidens ad epulas triſtitiam deponeret. Dumque Rex jubente ac poſtulante Epiſcopo lætitiam reciperet; cœpit contra Epiſcopus triſtis uſque ad lachrymarum profuſionem efferri. Quem dum Presbyter ſuus, lingua patria, quam Rex & domeſtici ejus non noverāt, quare lachrymaretur, interrogaſſet; ſcio, inquit, quod nō multo tempore victurus eſt Rex. Nunquam enim vidi antehac ſimilem Regem; unde animadverto, citius illum ex hac vita rapiendum: non enim digna eſt hæc gens, talem habere Rectorem. Nec multo poſt, dira Antiſtitis præſagia, triſti Regis funere impleta ſunt. Sed & ipſe, Antiſtes Aydanus, non plus quam duodecimo, poſt occiſionem Regis,* (per proditionem is interfectus,) *quem amabat, die, id eſt pridie Cal. Septemb. de ſæculo ſublatus, perpetua laborum ſuorum à Domino præmia recepit.* De meritis Aydani, fusè Beda, Baronius, rerum Angl. ſcript. Yepes, alij.

Eodem anno, alii atque alii ex Ordinē noſtro Apoſtoli, diverſis locis ac provinciis, mereri de Vniverſo nunquam deſtiterunt. Plures Aubertus Miræus, in Analibus ſuis Belgicis enumerat hoc anno: Sanctum Ethonem Epiſcopum ex Monacho, Sanctum Bertwinum, Sanctum Eloquium, & alios multos ex Scotia, & Anglia peregrinos; addit, Sanctos Adalgiſum, Mombolum, Waſnulphum, Autbodum, aliosque plures, qui verbum Dei in Gallia, & Belgicis maximè provinciis, multo fructu ſeminarunt. Sed, & Sancto Eligio noſtro, teſte eodē, ſub hunc ipſum annum Apoſtoli titulus debetur, ob prædicatam, & latè propagatam, apud Antwerpos & Flandros Chriſti doctrinam.

Eorum, ſicut & aliorum, de quibus ſuperius, opera, grandi numero, Cœnobia paſsim extructa, adjuvantibus præcipuè Principibus provinciarum, & Regibus; quorum, unus Sigebertus, duodecim hinc inde Monaſteria condidit, & liberaliſſimè dotavit. *Videndi ſuperius citati, & rer Belg. ſcriptores, &c.*

A.C. 652. S.P.N. 172.

ADmirandum,& inauditum ſanè ęternis ſæculis, charitatis, ſic vocant, fraternę exemplum,quod SanctusEmerammus noſter, inſolenti ſpectaculo, univerſo exhibuit. Illud ex Reverendiſſimi Brenz-Anhuſani Abbatis, Caroli Stengelij Elogiis Sanctorum Benedictorum referimus; Is alter, à Sancto Ruperto noſtro *Bojorum Apoſtolus*, Pictonum Vrbe Auguſtoritorum in Aquitania oriundus litteris ſacris, & diſciplina CHRISTI à puero domi eruditus, ubi adolevit, Hunnos in Pannoniis ad Chriſti ſacra conatus eſt adducere. Delatus in Boicam Reginoburgum, incidit in optimum Principem Theodonem, qui illum omni ratione cœpit retinere, & perſuaſit, ut in Boica rem Chriſtianam adjuvaret. Emmerammum, præ Ducis verbis, res ipſa movit. Recentes in Chriſtiana fide Boij à ſimulachrorum cultu vix temperabant, majores præſertim natu: Hos pleroſq; emendavit ſanctitas & virtus Emmerammi,qui totum triennium in agro Boico excolendo poſuit. Cum poſt Divino ſpiritu afflatus,iter Romam, Religionis nomine adornaret, Vtha Theodonis filia, ex Sigibaldo primariæ nobilitatis juvene ventrem ferens,& idem Sigibaldus (neque res diutius celari poterat) Emmerammum, de diſceſſu cogitantem, ſupplices adeunt, & ad pedes abjecti, opem miſerandum in modum implorant. Epiſcopi animum, adoleſcentum miſeratio ſubiit, graviter increpitis, in ſe transferendi poteſtatem facit, ipſe viam ingreditur. Trium dierum iter progreſſus, nulla manifeſta de cauſa expectabundus ſubſtitit, mirantibus comitibus. Vta interim ſtuprum ſaſſa, ipſi imputaverat. Pater iratus, bonis exutam, in Italiam exulatum miſit. Lantbertus frater, Emmerammum citato curſu inſequitur, & ut Helfendorffi ſubſtiterat, brevi aſſequutus, ſtatis tertiæ horæ precibus, ante ſacras reliquias lucernis ardentibus,una cum Clericis vacantem reperit. Mox productum, acerbè irridens, ſalve, inquit, Epiſcope; ſalve affinis, ſimulque Scipione quem manu geſtabat, in aſtantis pectus fortiter impacto, ſatellitibus excarnificandum tradit. Per omnia membra ſævitum, oculi eruti, lingua,aures,nares, manus, pedeſque, & quæ honeſtè nominari non poſſunt amputata, nullo interim lethali vulnere, quo mortem inter ſummos dolores in longum traheret. Ipſe Deum laudibus & precibus continenter venerans, de curru depoſitus expiravit, immenſæ ſimul lucis ſplendore perfuſus, quæ morientis ore progreſſa, & recta in cælum lata, ſpectantium oculos, in fulminis morem perſtrinxit. Accidit 22. Septemb. Vide etiam Velſerum lib. 4. rer. Boicar. congeſtum Illuſtriſſ. Viror. Ord. S. Benedicti, vitam S. Emmerammi, & tomos noſtros ſæpè cit.

SanctusLandelinus, non de exteris ſolum benè, ſed de noſtris optimè meretur, conditis ſub hæc tempora præſtantiſſimis illis Cænobiis, Alnenſi, Guaslarienſi, Criſpinienſi, & Lobienſi, quæ, velut cornucopiæ, ſanctorum virorum perpetuis meritis & exemplis, nunquam exhauſta cœlum ſobole ſua replevere, tertas ditaveret Lobienſe, etiam Epiſcopali titulo decoratum, eundem, quem Abbatem, etiam Epiſcopum habere diu poſtea meruit: ut inſignem, & Epiſcopis Sanctiſſimis opulentiſſimum Epiſcopatum rurſum noſtris debeat Eccleſia univerſa. *Yepes, & Belgicar. rer. ſcript.*

A.C. 653. S.P.N. 173.

HOc año Concilium Toletanũ VIII. celebratum, noſtrorum ferè opera qui præcipuis tunc honoribus fungebantur, & præter Archiepiſcopalem, Epiſcopalem,&c. dignitates, longè ſplendidiore titulo Sanctitatis, præſtabant, & effulgebant. Subſcripſit inter Abbates, quarto loco, magnus ille Hiſpaniarum Patronus, decus Eccleſiæ univerſæ, Sanctiſſimus Ildephonſus noſter, Agalienſis Cænobii Abbas, jam tunc libris ſcriptis, & purgatiſſimæ vitæ exemplo, de intuentibus, atque inaudientibus, meritiſſimus. De Agalienſis Cęnobij conditore, & fundationis anno, ſic Maximus noſter Cæſar-Auguſtanus Epiſcopus: *Aera DXCII.* (anno nimirum Domini DLIV.) *Atanagildus Rex, in planitie Suburbij Toletani, ædificavit Monaſterium Ordinis Sancti Benedicti, in honorem Sancti Iuliani, apud Arvernos paſſi, dictũ Agalienſe, ab Agallula villa propinqua &c.* De quo, Sanctorum Epiſcoporum quaſi ſeminario, pluribus agit Antonius de Yepes noſter tomo primo.

Ferreolus Locrius, in ſua Maria Auguſta, lib 3. cap. 8. poſtquam Sanctiſsimi Patris, & Patriarchæ Monachorum Benedicti ordinem, ab ejus naſcentis exordio, Beatiſsimæ Matri Virgini Sacrum fuiſſe oſtendiſſet, de Ildephonſi; adhuc vero latentis per cæli Reginam præſignatione, ſta dicit; *Impleret matris uterũ Ildephonſus, nondum*

Digitized by Google

nondum lucem, nondum legem ſubierat; apparet Beata Virgo prægnanti, & quis futurus fætus, prænunciat. Vt vero is Monachatum induit, & inde Toletanam Sedem Pontifex implevit, gemina apparitione Virginis in ſe affectum, dato etiam pignore, ſatis ſuperque intellexit. Fuit familia ortus illuſtri admodũ, & potenti Ildephonſus, ut tanto magis cætera ejus ſpectentur, & æſtimentur, cũ conſtet primis ſtatim vitę initiis, de mundo, & carne inprimis, ſuis nempe parentibus, glorioſè triumphaſſe. Ita Breviarium Hiſpano monaſticum Benedictinum: Mundi cupiens laqueos declinare, in Agalienſi Monaſterio, ſub Divi Benedicti Regula Monaſticam vitam agere decrevit; parentibus nec quidquam omnia tentantibus, ut ab ejusmodi propoſito ipſum deterrerent. Monachi, non multo poſt, in demortui Abbatis loco ſubrogarunt, &c. Sed de Ildephonſo ſæpius.

Eodem in Concilio, Sancti Iſidori noſtri, jam cælitis honori, hoc encomio à Patribus Concilij conſultum. *Noſtri quoque ſæculi Doctor egregius, Eccleſia Catholicæ noviſſimũ decus, præcedentibus ætate poſtremus, doctrinæ comparatione non infimus, & in ſæculorum fine doctiſſimus, atque cum reverentia nominandus, &c.* Neque minore ejusdem commendatione ejus meminit Conciliũ Aquiſgranenſe, cujus Patres, Iſidori doctrinam per multis Sanctis anteferendam Doctotibus judicarunt. Deo nimirum ipſo, etiam in pueritia ejus conteſtante, in cujus nimirum infantis os, Vaſæo, Marianaque teſtibus, examen apum (quod de Ambroſio quoque legitur) viſum ingredi, & egredi, & in cælum uſque evolare.

In Anglia noſtrorum opera fides egregiè propagata, & mediterranei ad Eccleſiam aggregati. Evolavit eodem anno in cælos Sanctus Honorius noſter, quintus ab Auguſtino Dorovernenſis Archiepiſcopus, cui poſt menſes ſex ſupra annum Sanctus Deusdedit, & ipſe è noſtrorum numero ſubrogatus. *Porro hi omnes*, ait Baronius, *inſignibus meritis videbantur columnæ; ipſe vero Honorius inter Sanctos relatus, anniverſaria commemoratione in Eccleſia celebratur, &c.* ſcript. Angl. Ipſo hoc anno Regia ſanguinis Regij purpura decus æternum addidit Eccleſiæ univerſæ, & maximè Anglicanæ, Sancta Oſitha noſtra, Trithewaldi Regis, & Wilteburgæ, Pendâ Merciorum Rege natæ, filia, quæ à Sancta Moduvena Abbatiſſa in Cænobio educata, contra votum nuptui tradita, & abtepta, Sigerio Orientalium Saxonum Regi, ſed ab eo intacta, ad Monaſterium regredi permiſſa, dum illic ſub imperio ſororis ſuæ Edithæ in omni ſanctitate plurimum profeciſſet, hoc tandem anno, ab irruentibus Danis gentilibus confoſſa, & capite truncata, illud inſigni prodigio, per ſtadia ferè tria, uſque ad Eccleſiam ſanctorum Petri, & Pauli deportavit, & ſic per Martyrij gloriam cum laurea cęlum ovans intravit. *Vid. Baronius*, Albericus verus in vita quę extat apud Surium, *Chorog. Britan. &c.*

Glorioſus hic etiam annus eſt, morte Sancti Iudoci Regis Britonum filij, qui poſt innumera merita, & miracula, prodigioſa è cælo voce dum ſacris adſtaret altaribus ad coronam vitæ vocatus eſt: *Quia paterni Regni pro me refutaſti culmina, præparavi tibi coronam inter Angelorum agmina, eroque loci hujus in quo reſolveris defenſor, & cuſtos, &c.* Præter auditam hanc vocem multa in populi frequentia, viſa etiam in aëre manus, quæ Iudocum conſignans, benedictione eundem Divina confirmavit. Obiit vir ſanctiſſimus Idibus Decembris hoc anno, qui, auctore Florentio Abbate, in carne præter carnem vivens, Angelus eſſe videbatur, non homo. Corpus ejus ita ſalvum ac inregrum in tumulo repertum poſt annos ferè ſexaginta, ac ſi Spiritus vitæ in eo foret. Recenſendis ejus à morte miraculis imparem ſe fatetur idem Florentius, ad quæ, nec memoria, neque ſermo ullus queant ſufficere. Illa rariora, quibus plures ipſe mortuus vitæ reddidit, eosque inter, partim ſuſpendio, partim aquis ſuffocatos, aut alio quovis genere morbi extinctos; *quorum unus Ioannes nomine*, ait idem vitæ ejus ſcriptor, *per biduum aliquando ſubmerſus, adhuc penes nos eſt Monachus*, utique poſt explorata illa vitæ alterius, à viventibus aliis, longè alius.

Rutlum illuſtri exemplo, cuculli præſtantiam, & commoda probat Sanctus Remaclus noſter abdicato Trajectenſi Pontificatu, quem Cænobio extractus invitus ſuſceperat. Reverſus ad Cænobium ſuum, invito quantumvis Rege, ſed & ingenti comploratione, deſolatos ſe, gementibus populis. Commendavit autem eisdem pro ſe, digniſſimum è Monachis olim ſuis, S. Theodardũ, Deo tam charũ, ut ipſum deniq; etiam Martyrij co-

rona

rona honoraret. Fuit Sanctus Remaclus, & ante, & poſt Epiſcopatum de noſtris,& exteris optimè meritus, plurimis paſſim extructis Cœnobiis, in quibus, Notgero Leodienſe Epiſcopo affirmante, diſcipulorum compluriũ Parer fuit,& Inſtitutor, quorum, ut ipſe Chriſto lucratus eſt animas, ſic & illi eorumque ſucceſſores,multorum animas ad Chriſtum adduxere. Videndus inter alios Antonius Yepes tomo 2. Miræus in Annal. Belg. hoc anno,&c.

A.C.654. *S.P.N.174.*

Celebrat hoc anno Martyrium S. Livini noſtri Baronius, nos anno Chriſti 633. ex Belgicarum rerum ſcriptoribus, quibus ſua compertiora, quam Baronio peregrina arbitramur,dedimus. *Hoc tamen ad commendationem,* ne nihil Baronij, hoc loco admittamus, ſubdamus: *Habent, inquit, Natalem Levini indelebili inſcriptione notatum tabulæ Eccleſiaſticæ; eundemque conſueto præconio annis ſingulis anniverſaria die in Eccleſia exhibent* 12. *Novembris, &c.* In laudem dein, pro immortalibus meritis, Sancti Vincentii noſtri, ex Comite Hannoniæ Monachi Altomonaſterienſis effuſus, quem *Auctorem* bonorum omnium, quæ prædicationem Levini, Foillani, Furſei, Vltani, Eloquii, Erthonis, Adalgiſi (quos ipſe ex Hibernia adduxerat) conſequuta ipſe memorat, digno planè elogio facit, & deprædicet; ut rurſum Cæſaris Hiſtorici verbo, & litteris conſtet, quantum Monachorum meritis ab omni poſterorum ætate deferendum.

Coronatus corona Martyrii longè auguſtiſſima hoc etiam anno, Sanctiſſimus Foillanus noſter, Philtani Hiberniæ Regis filius, Sanctorum Furſei, & Vltani frater germanus, de quo ſuperius dixeram9: ipſum auctoritate Sancti Martini Papæ, Apoſtolico prædicationis ſuſcepto munere, eidem ferventiſſimè inſtitiſſe. Paſſus eſt cum ſociis tribus in ſylva Carbonaria apud Hannones; ita ut novo denuo merito, & ſane regio, Regij nimirum ſanguinis copia, aliam rurſum provinciam; Hannoniam, purpuratam non ſolum,ſed exin fœcundiſſimam noſtri fecerint. *Videndi Molanus, Miræus, Baronius,&c.*

Adroaldus vir nobilis,hortante Sancto Bertino donat, unde origo celeberrimo illi Monaſterio Bertiniano, quod ſolum integram in cælum meſſem Sanctorum intulit, ut uno hoc anno, quod certis nequimus, tantos, totque manipulos, ſimul ſemelque proferamus. *Videndi rerum Belgic. ſcriptores, & Miræus in Annal. Belgic.* hoc anno.

A.C. 655. *S.P.N. 175.*

Qvanti faceret, quamque gratam haberet profeſſionem Monachicam, etiam Sacratum Virginum, nedum virorum ad omnia prædicationis, &c. munia utilium, Deus illuſtriſſimo ſanè, hoc ipſo anno, prodigio manifeſtum fecit. Oſwi Rex Anglorum, graviſſimas diu injurias paſſus à Penda Merciorum Rege, cum neque muneribus denique ampliſſimis placare iracundi, & præferocis ingenium Tyranni poſſet, comparatis exilibus (ſi cum Pendæ grandi,& numeroſo exercitu cõparētur) copiis,voto ſe numini obſtrinxit, *quod ſi Victor exiſteret, filiam ſuam Domino ſacra Virginitate dicandam offerret, ſimulque duodecim poſſeſſiones prædiorum, ad conſtruenda Monaſteria donaret.* Votum conſequuta quamprimum admiranda,& prodigioſiſſima victoria, & præter Pendam ipſum,triginta Pagani Principes,qui auxilio venerant propè omnes interfecti. Promiſſi autem memor Oſwi, abunde omnia præſtitit; atque inde per noſtros Chriſtiana fides latiſſimè, & feliciſſimè propagata. *Vid. Vener. Beda, Baronius, & omnes ferè rer. Angl. ſcript.*

Admirandum iſtud, quod referimus, ſervatæ juſtitiæ, & auctoritatis Pontificiæ exemplum, quod hoc ipſo anno, è Benedictina noſtra familia, egregiæ ſanctitatis, & meritorum grandium *Apoſtolicus vir, Ceadda,* ſive *Ceddi* Londinenſis in Anglia Epiſcopus poſteritati Pontificum omniũ imitandum reliquit. Excommunicaverat Epiſcopus Comitem quendam ob illicitum conjugium. Ab hoc invitatus fortè Rex epulo adfuit, eoque abſoluto Comitis domo egreſſus, in Epiſcopum incidit. Quo viſo, *mox tremefactus* (verbis Bedæ referimus) *deſiluit equo, ceciditque ante pedes ejus, veniam reatus ſui poſtulans; nam, & Epiſcopus pariter deſiluit, ſederat enim & ipſe in equo* (ad loca nimirum longè diſiacentia in cauſa verbi Divini profectus:) *Iratus autem tetigit Regem jacentem virga, quam tenebat manu, & Pontificali auctoritate proteſtans: Dico Tibi inquit quia noluiſſi te continere à domo perditi, & damnati illius, tu in ipſa domo mori habes.* Quod & contigit, ulciſcente Deo inobedientiam

Princi-

Principis cæteroquin religioſiſſimi, & de Eccleſia meritiſſimi, ſed & pro ſcelere digne,& cum merito pœnitentis. Neque minus pius, quam ſeverus, Ceddi noſter, Epiſcopus, adulari indoctus, ſed aſſuetus benè mereri, cujus res geſtas Beda proſequitur, nos brevitatis ſtudio prætermittimus. *Ex Beda,&c.*

Celebrarut hoc eodem anno Conciliũ Toletanum nonum præſidente, magno cum Ordinis noſtri honore Sancto Eugenio noſtro Archiepiſcopo Toletano, & aliis è familia Benedictina Sanctis Pontificibus, Reipub. Chriſtianæ egregiè conſulentibus. *Baronius, Yepes,&c.* Supremus hic idem annus ſanctiſſimo Principi Furſeo, Philtani Hiberniæ Regis filio, Monacho Cnobhersburgenſi, & Abbati Latiniacenſi, cujus corpus quanto poſt anno incorruptum prorſus, Sancti Antbertus Cameracenſis, & Eligius Noviomenſis Epiſcopi, 17. Septemb. è terra elevarunt. *Videndi Venerab. Beda, Miraus, Baronius, &c.*

De miſſa petentibus Calaritanis, ab Archiduce noſtro Benedicto, lectiſſima Monachorum colonia, ſuperius jam, ad A. C. 536. diximus, apud quos, cum hoc ipſo tempore, præter ſanctitatis celebre nomen, ſummopere inſuper Liberalium artium, atque Divinarum litterarum ſtudia florerent, procellis Hæreſum validè in S.Rom. Eccleſiam inſurgentibus, magnis precibus hoc anno, in auxilium Orthodoxę Fidei adverſus impietatem Arianum, Romam vocati ſunt: Extat Epiſtola apud Anaſtaſium Bibliothecarium, S. Anaſtaſij Monachi, diſcipuli S. Maximi Abbatis Romani, miſſa ad comune Monachorum apud Calarim Collegium; in qua ſanctus vir latè & profundè explicat Monachis Calaritanis, repullulantes Hæreſes, contra duplicem naturam & voluntatem Chriſti, & ſubnectit: *Quia ergo in magno propter hac ſunt periculo, res pene totius Catholica & Apoſtolica DEI Eccleſia conſtituta, pro ea deprecamur & obſecramus ſanctiſſimos viros, ne hanc deſpiciatis periclitantem, ſed adjuvetis tempeſtatibus laborantem, ſcientes, in tempore tribulationis, dilectionem, qua in Spiritu Sancto eſt, naſci. Et, ſi poſſibile eſt, vos tranſire citius, quaſi alia pro cauſa, ad Senioris Romæ, pios & firmos ut petram viras, qui videlicet vobiſcum Tutores noſtri ſunt ſemper, & propugnatores, &c.* Ita Sanct. Athanaſius Roman.

A.C. 656. S.P.N. 176.

CONcilij Toletani Patres, illuſtri exiſtimationis ſummæ argumento eligunt & conſtituunt Archiepiſcopum Bracarenſem, Sanctum Fructuoſum, Complutenſis noſtri Cœnobij Abbatem, regio Gothorum ortum ſanguine, ſed cucullo nobiliorem, virum, Hiſpania universa conteſtante, ſed & Baronij acceſſione, ſanctiſſimum, nobiliſſimum, cujus Anniverſaria memoria recolitur Aprilis 16. Corpus Compoſtellam tranſlatum magna populi veneratione colitur. *Conſulendi Iepeſius, & ſcript. rer. Hiſpan.*

Evolavit in cælos anno eodem, magna illa & laudatiſſima Princeps, Hamaticenſis Abbatiſſa Gertrudis, Sanctæ Euſebiæ proavia, plurimarum rara vitæ ſanctitate Virginum Monialium mater, adeoque ingentium meritorum fœcundiſſima genitrix. *Miraus in Annal. Belg. &c.*

In Anglia clarent Auguſtiſſimæ in cucullo Principes Ermenburga & Bona. Illa Mervaldi Merciorum Orientaliũ Regis uxor, cum ejus conſenſu caſtam ducere vitam eligeret, conſtructo celebri Cœnobio, Sanctis Athelberto & Æthelredo Martyribus ſacro, ſeptuaginta ſibi Virginibus Societatis, eisdem ſanctiſſimo exemplo præſtitit & profuit. Bona, Sigeberti II. Auſtraſiæ Regis filia, ab ineunte ætate Deo dicata, & Monaſticen in Divi Petri Rhemenſi profeſſa, iis meritis fuit, ut primum ejusdem Cœnobii electa ſit Abbatiſſa, dein una cum nepte ſua Doda, in numerum ſanctorum, ſumma cum Regni rum generis ſui gloria, feliciſſimè relata. Renatus Benedictus in ejus vita, *Weſtmonaſt. Vincent. Bel. VVion. &c.*

A.C. 657. S.P.N. 177.

FEliciſſimè in cælum invehitur Sanctiſſimus Toletanæ Eccleſiæ Archipontifex Eugenius noſter, ejus nominis tertius. Ordinem Sanctiſſimi Patris noſtri in Monaſterio Sanctæ Engratiæ profeſſus. Ejus laudes deſcribit diſcipulus ejusdem Sanctus Ildephonſus, apud quem videantur, extantque ex parte apud Baronium tomo octavo, hoc anno. Inter alia viri ſancti merita annumerandus etiam libellus, quem ſcripſit de Sacro-Sanct. Trinitate, *& eloquio*, ut Ildephonſus ait; *nitidus, & rei perſpicuus*, quo orientis erroribus neceſſario duxit occurrendum. Cantus paſſivis uſibus vitiatos melodiæ, cogni-

cognitione correxit; officiorum remiſſos ordines curamque diſcrevit. Cætera videantur loco citato.

Succeſſit Eugenio, idem ejus vitæ ſcriptor, *ſingulare Eccleſiæ Catholicæ ornamentum, Beatiſſimus Ildephonſus noſter*, ſi nulla alia re, eo unico longè meritiſſimus, quo Cælites juxta omnes ſingulariſſimè demerebatur; propugnato acerrimè Diviniſſimę illius Cęli terræque Imperatricis, Auguſtiſſimæ Matris Virginis honore, quem Hæreſis Elvidiana perpetua ejuſdem Matris Virginitate irriſa atque exploſa, nequiſſimè laceraverat, ſed & feliciſſimè, pulſis univerſa Hiſpania Hæreticis, vindicato. Explicavit diſputationem illam, libro, quem, inſcripſit *de Mariæ Virginitate*: eam, miraculo inaudito planè & prodigioſiſſimo confirmante. Cum enim Alphonſus (idem quod Ildephonſus, &c.) ad preces Matutinas Expectationis Beatæ Mariæ (quod ipſe honori ejus Feſtum inſtituerat) in Eccleſiam nocte deſcenderet, comites ejus in Eccleſiæ limine fulgore quodam repentino deterriti retroceſſerunt. Ille verò intrepidus ad aram progreſſus, Virginem ipſam, ſoſio Epiſcopali reſidentem intuitus, eam adoravit. Illa ſupplicem hilari vultu ac voce ſic alloquuta eſt: *Propera in occurſum ſerve Dei chariſſime, accipe munuſculum de manu mea, quod de theſauro Filij mei tibi attuli. Sic enim tibi opus eſt, ut benedictione tegminis, quæ tibi data eſt, in meo tantum ſervitio utaris. Et quia oculos Fidei fixos in meo ſervitio tenens permanſiſti, & laudem meam, diffuſa in labiis tuis gratia, dulciter in cordibus fidelium depinxiſti; & veſtimentis Eccleſiæ jam in hac vita ornatus eris, & in futuro in promptuariis meis cum aliis ſervis Filij mei lætaberis.* Et hæc dicens, ab oculis ejus, una cum Sanctis Virginibus, quas ſecum adduxerat ſubtracta, in cælum remeavit. Vid. Conſt. Cajet. &c.

Neque minus prodigioſum, & ad commendationem meritorum Ildefonſi noſtri, quod præſente Rege ipſo Receſuintho, & clero populoque frequentiſsimo, univerſis audientibus & intuentibus evenit: Ipſo nimirum S. Leocadiæ ſolemni die, Alphonſus *ad ſepulchrum* Beatæ *Virginis illius accedēs, flexis ſimpliciter genibus precabatur* (verba Breviarij Hiſpanici, vitæ Ildephonſi auctoritate Apoſtolica approbatæ ponimus.) *Et ecce reſerato repente ſarcophago, Leocadia Sanctiſſima prodiit; videntibusque cunctis & audientibus, Alphonſi merita de Virgine Maria commendavit, dicens: O Illefonſe per Te vivit Domina mea, quæ, cæli culmina tenet, & Præſule collaudato redibat. Alphonſus, ne res ſine teſtibus tanta poſteris referretur, arrepto Receſuinthi Regis gladiolo, velaminis partem, quo caput Leocadiæ tegebatur reſecuit: eamque cum Regio ſimul cultro, celebri pompa in ſacrarium intulit, ubi uſque hodie reſervatur, &c.* Hucusque Breviarium Hiſpanicum.

Vincentius Beluacenſis, etiam Beatiſſimam Dei Genitricem, quam ipſe familiariter dilexerit, eidem apparuiſſe, & inſigne illud, quod ipſe de Virginitate ejus compoſuerat, volumen manu præferentem, eidem pro tali opere gratias retuliſſe, affirmat. Quę omnia, inſigne planè tanti Pontificis meritum arguunt deprædicantque. De Ildephonſo videantur, S. Iulianus in Appendice ad libellum Sancti Ildephonſi de Viris illuſtribus, Sanctus Elladius in ejus vita, Rodericus Archiepiſcopus Toletanus rerum Hiſpan. lib. 2. cap. XII. Lucas Tudenſis lib. 3. Chron. Mundi, Cixila, Mariana, Vincentius in Spec. Card. Baron. Maldonatus Vaſæus, Franc. Tarapha, Maximus Cæſaraugustanus, Prudentius Sandovallius, Conſtant. Cajetanus, Yepes, &c.

A.C. 658. *S.P.N. 178.*

SAnctus Theodardus noſter Monachus Stabulenſis, dein Abbas, denique invitus quantumvis retinensque abſtractus Cænobio, & ad cathedram Leodienſem ſubvectus, pro libertate, & immunitate Eccleſiaſtica gladiis impiorum impiiſſimè contrucidatur. De eo ſic Martyrologium Romanum 10. Septembris: *Leodij in Belgio S. Theodardi Epiſcopi, & Martyris, qui animam ſuam poſuit pro ovibus ſuis, & poſt mortem miraculorum gratia illuxit.* Videantur Sigebertus, Molanus, Trithemius, Ioan. Chapeavillus, Card. Baron. in Annal. & notis ad Martyrol. Rom. Aubert. Miræus, qui tamen ut & Chapeavillus in anno diſſentit, quibus, & Claudius Robertus acceſſit, &c. Succeſsit S. Theodardo, ſanctiſsimus ille, & præcipui, à ſanctitate & meritis, nominis, Lambertus *litteris*, ut vitæ ejus auctor, & in Epiſcopatu ſucceſſor Stephanus Leodienſis celebrat, *Divinis eruditus, & Monaſticis diſciplinis à prima juventute, præclarè inſtructus.* De quo ſuo loco & tempore, pro meritis, ſæpius.

A. C.

A.C. 659. *S.P.N. 179.*

BEatiſſima Virgo Gertrudis, præcipuum ac ſingulare ſæculi huius ornamentum, AbbatiſſaNivellana, ad cælos emigrat. Contra Baronium, & Sigebertum, quique eos ſequuti, plurimos. Rarum tamen eius præconium, quamvis alieno anno, ex Baronio exſcribamus: *Tranſiit hoc eodem anno, ex hac vita inſignis illa virgo Francorum Nobilitatis decus & ornamentum, Sancta Gertrudis filia Pipini Ducis. Extant eius res præclare geſta, omni fide poſteris tradita, ex quibus perpauca hac retuliſſe, ſat ſit: Fuit Virgo clariſſimis, & pervulgatis, orta natalibus. Ab ipſius pueritia annis, viam mandatorum DEI ingreſſa, omnem lubrica ætatis levitatem fugiebat; & aſſidue matri Itha adhærens, ab ore eius trahebat verba vitæ & diſciplina. Ancillis ſuis ſe ancillam præſtabat, nec uſquam natalium ſuorum ſublimitatem attendebat. Dum autem altiore propoſito Virgineæ pudicitiæ ſigillum conſecrare vult auctori caſtitatis Domino Ieſu, supervenit ad ædes paternas Rex Dagobertus, in cuius comitatu erat Ducis cuiuſdam filius, qui eam in matrimonium poſtulavit. Sed Virgo, Regi, parenti, & reliquis Principibus reſpondit; ego mihi ſponſum delegi, cuius æterna pulchritudine omnium creaturarum pulchritudo reſplendet, in cuius divitiis cælum & terra, & omnis ornatus numeratur, cuius æterna pulchritudine omnis creaturarum pulchritudo reſplendet, in cuius divitiis cælum & terra, & omnis ornatus numeratur, cuius nobilitatem Angelica ſublimitas cum tremore veneratur.*

Iacta ſunt eiuſmodi fundamenta ad celſam valde molem erigendam, quam ex rebus ab ea præclare geſtis deſcriptam iam cuſam præ oculis habes. Hic ſat ſit meminiſſe ipſius, cuius Natalem Catholica Eccleſia anniverſaria memoria colit die 17. menſis Martii. Sed non prætereat, pergit porro pro nobis Cæſar Cardinalis, *meminiſſe hic Sanctæ Matris ipſius Gertrudis, quæ Iduberga nomine, & Itta cognomine, uxor Pipini, viduata marito, à Sancto Amando ſacrum Religionis velamen accipiens, ex agro Sanctæ continentiæ ſexageſimum collegit fructum, adeoque profecit, ut inter Sanctas & ipſa mereretur adnumerari, &c. Has fixit beata illa familia in cælo radices, ex quibus Francorum Regum progenies, fœcundo ceſpite, pullularet, ubi truncus vetus familia Clodovei areſcere cæpit avitæ defectu virtutis.* Huc uſque Baronius. Nos additum tanto generi, Galliæ, & Orbi ſplendorem, cucullo deberi, in ſinum gaudemus, & acceptam denuo gratiam Deo referimus. Conſulendi Ioannes Chapeavillus, & Bucherius, Rayſſius item, Miræus, Ferreol. Locrius, &c.

Claruit, & meruit, hoc eodem tempore, egregia viręSanctitate, Sanctus Vrſmarus noſter, à Domino electus, & prædeſtinatus, priusquam in lucem ederetur, primum Laubacenſis Monachus, mox Abbas dein ad *Barbaricæ* gentis converſionem Epiſcopus conſecratus *multos ad fidem CHRISTI convertit in partibus Galliæ, in Fanta videlicet, & Theoracia*, multasque conſtruxit Eccleſias. Inde autem ad prædicandum Flandriæ ſe contulit verſus Menapum fines, qui adhuc detinebantur ritu gentis vanis ſuperſtitionibus, qui etiam eius miraculis & prædicatione aſſidua, ad fidem converſi ſunt, &c. Ex Hatæo, Molano, Ratherio, Yepes, &c. Vixit vir ſanctus, ut vix viveret, uſque adeo Sanctum corpuſculum abſtinentia cruciabat, novem integris annis nec panem quidem deguſtans. Ex vita, &c.

A. C. 660. *S. P. N. 180.*

SAncti VVandregiſili Abbatis meritis Gallia ita impletur, ut multis dein ſæculis redundarit; Fontanellenſi præſertim Cænobio extructo, quod dein pinguiſſimæ ſanctitatis dulciſſimum ac pleniſſimum apiarium fuit. Ex innumeris pauciſſimos referimus, qui ex hoc Cænobio prodiere viri longe illuſtriſſimi. Sunt autem inter alios celebratiores poſt VVandregiſilum, Sanctus Lambertus Lugdunenſis Epiſcopus, de quo ſupra; Sanctus Ansbertus Rotomagenſis, Sanctus Erembertus Toloſanus, Sanctus VVifrannus Senonenſis, Sanctus *B*ainus Tornacenſis, admiranda ſanctitate, & meritis maximis, digniſſimi Pontifices: Sanctus Hilebertus, Sanctus *B*enignus, Sanctus Hugo, Sanctus Laudo, Sanctus VVaundo, Sanctus Auſtrulphus, Sanctus Gervoldus, Sanctus Traſarus, Sanctus Hildelbertus, Sanctus Hemardus, Sanctus Anſigiſus, Sanctus Fulco, Sanctus Gitardus, Sanctus Gradulphus, Sanctus Gis-

Gisbertus de Alemania, Sanctus Galtherus, omnes huius unius Cœnobii Abbates, præter plures eiuſdem dignitatis; Conventuales autem ut vocant, penè dixerim, innumeros, qui diverſis ſæculis, aſſidui in choro clamore, gemitu in cellulis, iram DEI non ſolam ſæpiſſime flexere, ſed rariſſimas inſuper à Numine gratias, Mundo impetravere. Wandregiſilus ipſe ſummo loco natus, Patrem Walchiſum conſobrinum Pipini Francorum Principis habuit, ſummis dein in Regia honoribus perfunctus, renunciatus Comes Palatij, quæ ſumma fuit dignitas, his denique omnibus renunciavit non ſolum, ſed & ſponſæ Principi perſuaſit, illibato candore Virgineæ caſtitatis, & ipſa pari conſilio Monaſticem ſectaretur. Ipſe ad montem Falconis Monachum profeſſus, conſtructo demum Fontanellæ Cœnobio, opibus præcipuè Beati Godonis nepotis ſui, inde ad Fiſcamoenſe moderandum vocatus eſt. De eius præclare geſtis, fuſius Yepes, & Synchronos vitæ auctor apud Surium. Iſtud negligendum minimè duximus, *quo reſtituta apud Caletum fide penè abolita, æternum meruit.* Sed de hoc fuſius, legantur citati.

Floret hoc eodem anno Marculphus ille noſter, relictis ingenii monimentis commendatiſſimus, quæ paucos ante annos Cuiacius, Briſſonius, Pithori fratres, aliique plures egregie commendavere, & ut ipſe quoque de poſteris mereretur, Hieronymus Brignonius, ad fidem veterum codicum emendata, & notis aucta atque illuſtrata Pariſiis anno M. DC. XIII. edidit. Miræus, &c.

A. C. 661. *S. P. N. 181.*

GLorioſa Sancti Audomari ex Monacho Luxonienſi Morinenſium Epiſcopi morte nobiliſſimus hic annus, quæ nona Septembris die, ſæpius expetita atque expectata eidem obtigit. Debet Audomaro plurimum Eccleſia univerſa, ob rariſſimæ Sanctitatis illuſtriſſima exempla, atque ob Gentilium feliciſſimam converſionem, Taruanenſium præcipue, quorum ex provincia Idololatriam & barbaros ritus feliciſſime proſcripſit, & apud Morinenſes inprimis Chriſti fidem ampliſſime propagavit. Ex vita, auctore Folcardo Bertin. Videndi item Bucherius Wion, Yepes, &c.

A. C. 662. *S. P. N. 182.*

HOc anno Sanctiſſimo Amando noſtro, Traiectenſium quondam atque Argentinenſium Pontifici, trophæum ſtatuendum. Defunctus, hoc deniq; anno, tantis laboribus, iure id merito ſibi exigit. Nec dignius, quam mutuatis à Cardin. Baronio verbis inſtruemus, quamvis Chapeavillum, Bucherium, Miræum, cæteroſque Belgij ſcriptores ſequuti, in anno non ſine ratione, diſſentiamus; Sic autem de anno ſuperiore Auguſtus Hiſtoriæ Dictator loquitur: *Annus Chriſti ſexcenteſimus ſexageſimus primus, &c. veluti face magnopere illuſtratur natali Sanctiſſimi viri Amandi Traiectenſis Epiſcopi, Flandrorum Apoſtoli nuncupati. Plurimum quidem eius virtutibus atque miraculis Gallia Belgica coruſcavit; ſiquidem eius admonitionibus & exemplis, quamplurimi nobiliſſimi viri ac fœminæ, ſublime ſecundum Chriſtianam perfectionem, vivendi genus arripuerunt. At minime cõtentus fuit terminis ſuæ Dioeceſis, ſed inibi conſtituens Vicarium* (ecce quo fine, & quando Vicarij ſubſtituti) *Sanctiſſimum Landoaldum Archipresbyterum, aliis etiam Gentibus Chriſtum prædicavit, ut Sclavis circa Danubium, Vaſconibus circa Pyrenæos ſaltus. & in Flandria Gandenſibus, & Pabulenſibus potiſſimum. Gandenſes vero, à Mercurii, & aliorum idolorum cultu avocavit, ibique duo celeberrima Monaſteria Blandinienſe & Gandenſe erexit, ac Sancto Bavoni Hasbaniæ Principi DEUM ſyncere colendi leges dedit, &c. Tandem Apoſtolica virtute & ſpiritu plenus, apud Pabulenſes, in Elnonenſi Monaſterio, quod hodie ab auctore proprie dicitur Sancti Amandi mortem obiit, &c.* Videantur Molanus, Yepes, ſcript. rer. Belg. &c. Nos de ipſo paſſim ſuperius, locupletius *autem* in tomis noſtris vitæ SS. Ord. *Benedictin.*

Exſplendeſcit prodigioſiſſimis miraculis, & vitæ innocentia ſingulari ſanctus Autbertus noſter ex Monacho Luxovienſi Cameracenſis, & Atrebatenſis Epiſcopus. Videatur Colvenerius in ſuis ad Cameracenſe Chronicon ipſum, omneſque Belgii ſcriptores, &c.

A. C.

A. C. 663. *S. P. N. 183.*

GErmaniam atque inprimis Alſatiam vitæ ſanctioris exemplis nobilitat, fructu uberrimo ditat, Sanctus Florentius noſter ex Monacho Scoto Argentinenſis Epiſcopus, qui quanti meriti apud Deum eſſet, adeoque quid, ſi Patronum pro Germania pergat agere, apud omnipotentem etiam hodie poſſit, multis argumentis mundo univerſo factum manifeſtiſſimum. Eius, iam ante Præſulatum ea ſanctitatis nota fuit, ut & virtus feras ſylveſtres attineret, quæ juſſu eius turmatim confluentes, pro eius ſe voluntate, ad obſequium offerebant. Auferentibus veſtem, uſque adeo nihil ſuccenſuit, ut eos ipſe ſequutus, ſecurim quoque quam penes ſe reliquam habebat, & ipſi fortè non viderant, eam quoque ſi vellent, tollerent, ſponte offerret. Sed equis eorum Divina virtute ligatis, cum progredi non poſſent, reverſi, & viro DEI facti ſuplices, quæ abſtulerant reddidere. Equo regio, & regie exculto, ad Dagobertum vocatus, uti noluit, ſed aſello vili vectus, exceptus pro dignitate eſt. Regiæ limen attigerat, cum ſtupendo miraculo, filia Regis ab ortu luminibus orba, & muta, facultate videndi, & loquendi illico donatur, & in ignoti Florentii nomen, hilatis erumpit. Regem allocuturus, cum non adeſſet, cui pallium commendaret, ſolo ſolis radio ritè pendulum tamdiu ſuſpendit, quouſque colloquio abſoluto, illud ipſe reſumeret. Ei Dagobertus Rex, magnam Sylvæ Haslenſis partem cum villis adiacentibus donavit, ubi Haslacenſe condens Cænobium, illic denique ſepulchrum meruit. Videndi Laurentius Surius tomo 6. Yepes tom. 2. Iacobus Wimpheling Franciſcus Guillimann. Bernardus Herzog. &c.

A.C. 664. *S. P. N. 184.*

VIta feliciſſime defungitur, teſte Bucherio, Sancta Aldegundis noſtra, de cuius laudibus nos ſuo loco ſuperius. Fuit Regali orta proſapia, VValberto patre, matre Bertilia, opibus, & potentia longe clariſſimis. Verum ex tantis nec quidquam reſervans, *prædia*, verba Hucbaldi Elmonenſis Monachi ſunt, *poſſeſſionesque infinitas, adusus, Regi Chriſto famulantium publica donatione conceſſit; cætera autem univerſa in ſumptus pauperum delegavit, nihil ſibi* (Ecce vetam Monachicam paupertatem) *præter vile reſervans indumentum, Sanctæ Religioni congruum, atque victum, quotidianum, quo cum reliquis ancillis DEI communiter vivebat, &c.* Meruit hac pleniſſima paupertate Virgo Sanctiſſima, pleniſſimam Dei benignitatem, quam illico ab hac rerum abdicatione experta, rato prodigio, ſibi aquam in vinum converſam miraculo ſenſit. De mortis ſuæ hora edocta, eandem feliciter obiit XXX. Ianuarij, divina luce ædibus in queis decumbebat perfuſis. Videatur etiam Miræus, Carolus Stengelius, alii ter. Benedictin. ſcriptores, maxime Belgicarum.

Hoc eodem anno Sanctus Aigulphus noſter ex Monacho Floriacenſi Abbas Lirinenſis, pro Sanctiſſimæ Regulæ noſtræ obſervantia multa paſſus, cum digniſſima perfectorum Monachorum cohorte, poſt abſciſſionem linguæ, effoſſionem oculorum, crudeliſſime obtruncatus, cælum egregia militum acceſſione locupletavit. Relati omnes in Sanctorum Martyrum album, anniverſaria memoria coluntur tertio Septemb. Videantur, Chronicon Lirinenſe, breviarium Monaſticum Hiſpan. Vita eiuſdem Sancti apud Surium, & apud Nic. Camuzat. Biſciolam, &c.

A.C. 665. *S.P.N. 185.*

SAncti Eligii morte, ſive potius ad feliciſſimam immortalitatem tranſitu felix hic annus. Nos, ne quid noſtrorum amore, in amplificandis meritis prolixius egiſſe videamur, Baronii ante alios iudicium celebrius, & ſenſum proferimus libenter, & lectori ingerimus: *Eodem*, inquit, *CHRISTI anno* (de præſenti agens) *Sanctus Eligius, Admirandus Noviomenſis Epiſcopus, Flandrorum Apoſtolus nuncupatus, ſæculi huius ſplendor ex hac vita migravit, miraculis celebris, & egregiis factis inſignis, cuius præclaras res geſtas, vir æque ſanctitate clarus* (& ipſe noſter) *Audoenus eius æqualis, tribus libris digeſſit, quos conſulere quiſque poteſt. De ipſo autem hoc elogium ex iiſdem ab erudito viro Molano exce-*

pium intextumque in Natalibus Sanctorum Belgii, reddere ſat erit: Hunc, inquit, & Flandri, & Antuerpienſes merito ut Apoſtolum ſuum venerantur: multum enim in Flandris laboravit, iugi inſtantia Andoverpis decertavit, paſtoris cura ſollicitus luſtrabat urbes, & municipia circumquaque ſibi commiſſa; ſed Flandrenſes atque Andoverpienſes, Friſones quoque & Sueci, & barbari quique circa maris littora degentes, quos velut in extremis remotos, nullus adhuc prædicationis vomer impreſſerat (viderint illi qui nominis Apoſtolici tam rigidi cenſores, de tantis viris, tantum nomen tam facile detrahunt) *primo, eum hoſtili animo, & averſa mente ſuſceperunt: poſtmodum vero, cum paulatim per gratiam his Verbum DEI inſinuare cœpiſſet pars maxima trucis ac barbari populi, relictis idolis, converſa eſt ad verum DEUM, Chriſtoque ſubiecta. Fana nonnulla CHRISTI clypeo protectus cum Apoſtolica auctoritate deſtruxit, idola quoque diverſi generis, ubicunque invenit, funditus ſubruit. Inter hæc autem frequenter laceſſitus, ab ingrato, & perfido populo, & penè uſque ad contumeliam provocatus, nullatenus à cœpta doctrina arcebatur; ſed magis ipſe lenis, patiens, humilis, & mitis, pro eis Dominum deprecabatur. Hæc, & alia multa ſcribit de eo Sanct. Audoenus, qui & Dado Epiſcopus Rothomagenſis, eius æqualis, vitæque ſcriptor. Aldenburgi, Rodemburgi, Ooſtburgi, Brugis, & alibi* (NB) *ſacras ædes inchoavit.*] *Hæc ſummatim ipſe, ex ampla meſſe paucas ſpicas perſtringens manipulo uno.* Hucuſque Baronius. De prodigiis mox ad tumulum geſtis fuſius ipſe, & Audoenus, quæ brevitatis cauſa negligimus.

Eodem anno, ne vivens ſolum profuiſſe Galliæ videri poſſet idem Eligius, etiam à morte profuit, & ſæpius pernoctem viſus cuidam, celeberrimæ illi Galliarum Reginæ Bathildi, ſalutis monita tranſmiſit, & ab eadem iam vidua, gemmas, & veſtem luxumque regium removit. Renunciavit paulo poſt Regno ipſi, pompiſque univerſis, relinquens filiis ampliſſimi adminiſtrationem Imperii, feliciſſima Regina, & ſtupente univerſo, ad tantæ inſolentiam rei, in Monaſterio Calenſi, à ſe condito, Monacham profeſſa, noſtræ Regulæ tam obſervans fuit, ut ea tanquam lima expoſita, ad Angelicam vitæ puritatem, in carne pertingeret; illud egregie factis merita, ut paulo poſt obitum inter Divos adſcripta, toto in hanc uſque diem orbe celeberrima habeatur. Baronius, Gall. ſcript. &c. & VVion.

Supremum hunc annum habuit Sanctus Wandregiſilus noſter, Regum Galliæ cognatus, & Abbas Fontanellæ Caletenſium Apoſtolus, quadraginta poſt mortem annis repertus integer totus, & incorruptus. Ex vita eiuſd. & Baronio.

Obiit eodem anno Sanctus Deus dedit Archiepiſcopus, quem verè DEUS dedit ſingulari Eccleſiæ ſuæ ornamento, & emolumento. Rclarus inter Divos Id. Iulii ex vita, & tomis noſtris ſæpè Cit.

A.C. 666. *S. P. N. 186.*

SAncti Cudberti (qui dein Lindisfarnenſium fuit Pontifex) Monachiſmo illuſtris hic annus, cuius rurſum ſuo tempore, ob præclariſſima in Epiſcopatu merita, facienda erit mentio. Is longè ante & circa hæc maximè tempora, prædicationis aſſiduo labore æternum meruit: quippe in Meilroſenſi Cœnobio Monachum profeſſus, à morte vero Sancti Boiſili, eidem præfectus, non Monaſterio ſolum ipſi Beda teſtante Regularis vitæ monita ſimul, & exempla præbebat, ſed etiam vulgus circumpoſitum longè lateque à vita ſtultæ conſuetudinis ad cæleſtium gaudiorum convertere curabat amorem. *Nam & multi fidem, quam habebant, iniquis profanabant operibus, & aliqui etiam tempore mortalitatis, neglectis fidei Sacramentis, ad erratica Idololatriæ medicamina concurrebant, quaſi miſſam à DEO conditore plagam per incantationes, vel philacteria, vel alia qualibet dæmoniacæ artis arcana cohibere valerent. Atque adeo, ad utrorumque corrigendum errorem, crebro ipſe de Monaſterio egreſſus circumpoſitas veniebat ad villas, & viam veritatis prædicabat errantibus, quod ipſum etiam Boiſil facere ſuo tempore conſueverat* (ut intelligas, antiquum, & perpetuum uſum benefaciendi Monachis, ſed & docendi fuiſſe) *Cæterum Cudberto, tanta erat dicendi peritia, tantus amor perſuadendi quæ docuerat, tale vultus Angelici lumen, ut nullus præſentium latebras ei ſui cordis celare præſumeret, quin omnes palam quæ geſſerant, confitendo proferrent:*

quia

quia nimirum hac eadem illum latere nullo modo putarent, & confeſſa dignis, ut imperabat pœnitentia fructibus abſtergerent. Solebat autem ea maximè loca peragrare, & illis pradicare in vinculis, qui in arduis aſperisque montibus, procul poſiti, aliis horrari erant ad viſendum, & paupertate pariter (delicati quippe prædicatores ſotent, qui opulentiam ſolum magnarum urbium quęretent, & Principum largiſſimas manus, & menſas exambirent, provincias autem pauperiores, & villularum tuguriola declinarent) *ac ruſticitate Doctorum arcebant acceſſum. Quas tamen ille libenter, pio mancipatus labori tanta doctrina ſolertis excolebat induſtria, ut de Monaſterio egreſſus, ſæpè hebdomada integra, aliquando duabus vel tribus nonnunquam etiam menſe plena damum non rediret, ſed demoratus in montanis, plebem ruſticam verba prædicationis, ſimul & opere virtutis, ad caleſtia vocaret.* Hæc fuſius: unde nimirum plenus Benedictinus ille zelus, fervor, patientia, humilitas, & conſtantia ſeipſa commendatent.

A. C. 667. *S.P.N.* 187.

DE Sancto Ildephonſo noſtro, ſic hoc anno Baronius Cardinalis: Hoc anno, menſe Ianuario, Magnus ille meritis Sanctus Ildephonſus Toletanus Archiepiſcopus ex hac vita migrat, &c. Eius laudes vide apud eundem, ex codice quodam Vaticano depromptas, quas nos tanto libentius, ſicut & innumera ab aliis eidem conſcripta encomia præterimus, quanto iis omnibus maiorem eum cognoſcimus; ne ſexcentis quidem voluminibus merita eius dignè adumbrari poſſe, pro compertiſſimo habemus. De Illuſtriſſimo hoc Eccleſiæ ſydere, ſic Rodericus Archiepiſcopus Toletanus: *Quia Divina gratia perfuderat os illius, Ildephonſus as aureum dicebatur: & etiam, quia in diverſis libris mellifluè laquebatur, & de Virginitate Beata Virginis nitida palitoque eloquio peroravit, Anchora fidei eius tempore in tota Hiſpania, Gotthica Gallia roboratur, & libri ab eo editi, poſtquam fuere in Conciliis lectitati, & ab omnibus approbati, tanquam cibi Divina gratia, in fide puſillanimes refecere, &c.*

Lucas Tudenſis, quaſi Luciferum inter Sydera tam morum honeſtate, quam ſignorum claritate in Eccleſia Dei fulſiſſe deprædicat.

Longè autem illuſtrius Encomium eſt, quod ſolemni omnium Patrum Concilij ad Pennam Fidelem in Hiſpania celebrati, conſenſu, eidem decretū Canone undecimo; quo *Glorioſa Virginis Dei Matris Capellanus, & Virginitatis, eiusdem ſpecialis praco, Patriarchalis Toletana Eccleſia Praſul &c.* appellatur. De Alphonſi laudibus, multa Caietanus libro trium Benedictini Ordinis luminum, &c. & Antonius Yepeſius noſter tomo 2. cent. 2. Iuliauns, & Elladius Toletani Epiſcopi, Lucas Tudenſis, Roderiens Archiepiſc. Tol. Luc. Martin. M. Maxim. Cæſaraug. Valæus, Alu. Gum. Vine. Bell. &c.

Libri pracipui ab Ildephanſa noſtro ſummo Eccleſia Vniverſa atque omnis poſteritatis bono ſcripti:

Liber Proſopopœia imbecillitatis propria
Liber de Virginitate Sancta Maria.
Opuſculum de proprietate Perſonarum, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.
Liber annotationum actionis diurna.
Liber Annotatianum in Sacris.
Liber Annotationum in Sacramentis.
Liber de cagnitiane Baptiſmi.
Liber de progreſſu Spiritualis deſerti;
Liber Epiſtalarum diverſarum.
Liber Miſſarum, Hymnorum, atque Sermonum.
Libri variorum; in quibus Epigrammata, Epitaphia, &c.
Liber, alius à ſuperiori citato: de laudibus Virginis Maria contra Hebraos.
Liber, de Scriptoribus Eccleſiaſticis.
Supplementum ad Chronican Iſidori.
Breviarium deniq. Mozarabum, vigiliis non ſolum Iſidori, .

Sed & Ildephonſi tribuendum. Vnde ille Breviarii titulus:

Incipiunt Hora canenda. vel recitanda, ſecundum regulam Maximi Doctoris Hiſpania.

Beatiſſimi Iſidari, ac egregii Confeſſoris Illefanſi, Toletani Praſulis, Magiſtri.

De cæteris Ildephonſi ingenij monimentis, & de Eccleſia meritis, conſulantur auctores ſuperius citati, & Cæſar Baronius, &c.

Claret hoc eodem tempore, & mortuo in Hiſpaniis Ildephonſo, alia orbis patte, novum Ordinis Benedictini Sy-

dus eluceſcit in Belgio, Sanctus Humbertus noſter clatis Francorum proceribus genitus, Beato patre, Popita Matre, à prima pueritia egregiæ Sanctitatis ſignis proditus. Vixit ad Sacerdotium uſque in noſtro Lugdunenſi Cænobio; Sanctum Amandum dein noſtrum ſecutus, conſtructo demum Maricolenſi Cænobio Abbas præfuit. Præter hunc honorem, etiam Epiſcopali ad Gentium converſionem inſignitus, Brabantinis maxime, & Antuerpianis Evangelium prædicavit, iuxta vetuſtos verſus illos:

Inclyte qui meritis fulges Humberte coruſcis.
Cuius ad exemplum vita ac moderamina quondam
Barbara doctrinam nacta eſt Antuerpia Chriſti,
Te duce Cænobium felix radiat Maricollis, &c.

Honoratus à DEO Humbertus eſt, vivens, & mortuus, illuſtribus miraculis. Eius ſanctiſſimum corpus, centum quinquaginta tribus poſt mortem annis, repertum illæſum, & incorruptum, ſed & linteamina quibus fuit involutum, immo & herbæ ſive flores, quibus dum ſepeliretur, veſtitus atque ornatus eſt tumulus, tanto tempore, nec quidquam corruptionis admiſere. Vt inſolens ſanè miraculum demirere. *Ex Vita, & Mirac.*

A.C. 668. *S.P.N. 188.*

DE Sanctiſſimo Theodoro noſtro Cantuarienſium Præſule, hoc anno, ordinato, fuſius Baronius, quem ob merita, Magni digniſſimo titulo honorat, nec minus opere quam ſermone pollentem deprædicat. Quanta autem Theodorum, rebus exin Pontificatu præclare geſtis conſequuta eſt fama, tantam rariſſima animi demiſſione, & eximia meruit modeſtia, hoc eodem anno, Hadrianus Abbas itidem noſter, Græcæ, & Latinæ peritiſſimus, Monaſticis atque Eccleſiaſticis diſciplinis inſtitutus, qui à Vitaliano Papa Cantuariæ Archiepiſcopus renunciatus, digniſſima contentione Pontifici obſtitit, atque alium aptiorem ſe oſtendere poſſe reſpondit. Mirum prorſus! non repertos in Eccleſia qui dignius atque utilius præeſſe poſſe, quam noſtri, ab univerſis cenſerentur. Obtulit Vitaliano pro ſe, alium è noſtris Hadrianus, egregia ſanctitate Monachum, Andream nomine, vicino tunc Virginum Cænobio præfectum, in quem illico, utpote digniſſimum, Papæ atque omnium voces conſenſere. Verum, & ipſo reclamante, quod debilioris corporis infirmitatem obtenderet, res ad Hadrianum recidit, & is obtenta venia ſi alium ſiſteret, Theodorum denique reperit, quem & ipſum, quantumvis invitum ac reluctantem, aſſumere Pontificatum coegit Vitalianus, addito eidem in Britannias comite Hadriano, cuius ope nimirum atque conſilio, in juvandis Britannis, & convertendis uteretur. Quid ſi hoc ſolo atque unico, contempti honoris perilluſtri exemplo, omnibus ſequuturorum, ſæculorum Epiſcopis, noſtri facem prætuliſſent, an non præſtanti merito ſuſpiciendi, & commendandi eſſent? Sed univerſæ inſuper Angliæ laboribus indefeſſi, plurimum dein profuere. Vid. rer. Angl. ſcript. Baron. &c.

Hoc eodem anno Magnus ille, & celeberrimus Auguſtodunenſium Epiſcopus Leodegarius, Regi Chilperico longè acceptiſſimus, ex aula profugiens, abdicato Pontificatu, necquidquam deprecante Rege Monachum profeſſus eſt, & admiranda dein vitæ Sanctitate, univerſo profuit: qui ſoli antea Galliæ conſuluit. Cæſar. Baron, Biſciola, &c.

Ebroinus priore anno Luxovienſi Cænobio egreſſus, cum Theodorico Rege in gratiam rediens, cum obniti impiis ſuis auſis Sanctiſſimos viros, Leodegarium, Lambertum, Amatum, & Philibertum noſtros adverteret, eos omni modo perſequi non definit, Lambertumque Epiſcopum ſede ſua, Philibertum item Abbatem Cænobio pulſos, exulare cogit. Lambertus Stabulenſe Cænobium ingreſſus, obedientia exin, & ſacro vitæ rigore, omnibus miraculo fuit. Ex vita SS. & tomis noſtris, nec non ſcript. Gall. ſæpè cit. Prævidit, prædixitque ſcelera hæc omnia Apoſtatæ Ebroini, Sanctiſſimus, & Admirabilis Pater noſter Benedictus, & ne quis ambigeret, admirandis prodigiis confirmavit: viſus per noctis quietem Monachorum Luxovienſium cupiam deſperationi, ex quadam animi anxie-

tate

[illegible],quem & certum fecit, à [illegible] Cænobii anno, omnes [illegible]inquilinos Monachos, cælo receptos, recipiendoſque quotquot tunc in eodem degerent, Ebroino excepto, quem turpi aiebat paulo poſt Apoſtaſia, deſerto Ordine, Maiorarum Galliæ invaſurum, ſequura, quæ promiſſa confirmarent, ſtupenda prodigia; de quibus conſulendus Antonius Yepeſius, Bibl. Floriac. & tomus noſter ſæpe cit. de vita Sanctiſſimi P.N. &c. Cum vero certiſſimum ſit, ampliſſimo numero Monachos Cænobium illud perpetuo incoluiſſe, & ſub hunc ipſum annum, trecentos minimum Sanctos Monachos ibidem convixiſſe, Lectoris æſtimationi relinquimus, quantam judicet, tanto tempore, Perfectorum ſegetem inde cælo illatam, ſed & ex tanta ſemente, terræ fructum, immo ſequuturis etiam ſæculis exemplorum immortalium copiam ſuccreviſſe, remanſiſſe.

A.C.669. *S.P.N.189.*

MOrtuo Vitaliano Summo Pontifice, ſucceſſor è noſtro rurſum Ordine aſſumptus egregia Sanctitate, & Monachicæ diſciplinæ obſervantia longe illuſtriſſimus, Sanctus Adeodatus, Joviani filius, Romanus, Monachus Sancti Eraſmi in monte Cælio, teſte Baronio, *Omnibus gratiſſimus*, de quo etiam iſta Anaſtaſius; *In tanta magnitudine fuit mitiſſimus ac benigniſſimus, ut omnem hominem à maiore uſque ad minimum libenter ſuſciperet: peregrinus* (ita Regulæ noſtræ inſtitutis profecit) *compaſſionem exhibuit, ut etiam unuſquiſque quod poſtulavit, ſine dubio impetraret, &c.*

Sub hæc eadem tempora, Sarracenis Siciliam populantibus, Ordo rurſum noſter, ſuo illuſtrem ſanguine digniſſimam Triumphanti Eccleſiæ cohortem ſubmiſit, in Meſſanenſi maxime Sancti Placidi Monaſterio, omnibus omnino Martyrio affectis. Videndę ſuper hoc Monachorum Siculorum ad Caſinates litteræ, aliæ item Vitaliani Papæ ad Siculos apud Leonem Oſtienſem, & apud Cardinalem Baron.

De noſtrorum, Theodori nimirum Archiepiſcopi, & Hadriani Abbatis in Anglia meritis, ſed & hæc ipſa conſequente Anglorum ſumma felicitate, ita Venerabilis Beda noſter: *Theodorus autem, ad Eccleſiam ſuam, ſecundo poſtquam conſecratus eſt anno, pervenit. Moxque peragrata tota inſula, quaquaverſum Anglorum gentes morabantur (nam & libentiſſimè ab omnibus ſuſcipiebatur atque audiebatur) rectum vivendi ordinem, ritum celebrandi Paſcha canonicum, per omnia comitante, & cooperante Hadriano, diſſeminabat. Iſque primus erat Archiepiſcopus, cui omnis Anglorum Eccleſia manus dare conſentiret. Et quia litteris ſacris ſimul, & ſæcularibus, abundanter ambo erant inſtructi: congregata diſcipulorum caterva ſcientiæ ſalutaris quotidie flumina inrigandis eorum cordibus emanabant, ita ut etiam metricæ artis, Aſtronomiæ, & Arithmeticæ Eccleſiaſticæ diſciplinam, inter ſacrorum apicum volumina ſuis auditoribus contraderent. Indicio eſt, quod uſque hodie ſuperſunt de eorum diſcipulis* (NB.) *qui Latinam Græcamque linguam æque ut propriam* (*ecce, quam verſati in rebus Hiſtoricis, qui noſtros nec extra Cænobia,* nec niſi Theologiam, aut Philoſophiam docuiſſe tradidere, quando certum eſt, noſtrorum Magiſterio, tantum in Græcis, immo, ut alibi videbimus Hebraica, Syriaca, Chaldaica, &c. præter Latinam diſcipulos profeciſſe, quantum pauciſſimi hodie in una Latina) *in qua nati ſunt norunt.* Pergit Beda; *Neque unquam prorſus, ex quo Britanniam petierunt Angli, feliciora fuere tempora, dum & fortiſſimos Chriſtianoſque* (noſtrorum ut ſupra vidimus opera converſos) *habentes Reges, cunctis barbaris nationibus eſſent terrori, & omnium vota, ad nuper audita Regni cæleſtis gaudia penderent, &c.* Videatur libro 4. cap. 2. & Baronius hoc anno.

A. C. 670. *S. P. N. 190.*

GAllias illuſtri ſanguine, ſupra purpurę pulchritudinem exornant, generoſiſſimi Martyres noſtri, Sancti Proiectus ſive Præiectus Arvernenſis Epiſcopus, ex Monacho, & Abbate Candidinenſi, & Amarinus ſive Marinus Abbas Claroangi in villa Arverniæ Morago de quibus videndi Trithemius Claudius Robertus, V Vion, Author vitæ S. Proiecti apud Surium, Baronius in Annalibus, & Notis Martyrol. Rom. Calend. Thuan. Sigebertus, Contractus, &c.

Obiiſſe hocanno Sanctam VValdetrudem noſttam, Caſtrilocenſis Monaſteru Fundarricem, Bucherius, & Miræus referunt, ætate ſane decrepita, quam inſolenri vitæ rigore, tot nimirum, quot in Cænobio egit annis, foviſſe noſtrorum plures, quam abrupiſſe, ſexcenti ſenes noſtri exemplo ſunt, adeo ad diuturnitatem Vitæ, rigor Monachorum, & ſtudia faciunt. Metuit Sanctiſſima Abbatiſſa, ut in hodiernam uſque diem Turelaris Divina à Monrenſibus colatur, & celebretur. Quod rarius omnino, apud noſtros tamen frequens fuit, ut è Sacris Virginum ſeu viduarum noſtratum, nedum virorum cœtibus, integris etiam provinciis, & Regnis Patroni deligerentur.

Claret in Belgio eodem tempore, Illuſtriſſimos Abbas ille noſter Bertulphus, patria Alemannus, cuius prętet innumera alia, admirando aliquando prodigio ſanctitas effulſit, exorta graviſſima tempeſtate, ipſo ab eadem non ſolum nihil paſſo, ſed & cum lectioni intenderet, miſſa è cælo face ipſi lumen ſubminiſtrante, ſed & aquila caput protegente. De collectis ſub eius Magiſterio diſcipulis, & ftuctu conſequuro, videatur vita eiuſdem apud Suriom, cōſulendi inſuper Molanus, Aub. Miræus, Ferreolus Locrius, &c. De Angliæ felicitate, & noſtrorum meritis, ampliſſimis, plura rurſum Baronius, Beda, & rerum Anglic. ſcriptores, &c.

Sub hunc ipſum annum fontes fluviorum Europæ Illuſtriſſimo ſanguine ſuo tingunt, & purpura cæleſti miſcent Illuſtriſſimi, & vetuſtiſſimi Diſertinenſis in ſuperiote Rhætia Aſcetæ, ab Vngaris eas partes invadentibus, crudelliter vexari atque interempti, ulciſcente quamprimum Amicos ſuos Numine, omnibuſque hoſtibus eo ipſo loco, à collecto Rhætorum exetcitu ad internecionem deletis, ut hæc ipſa Rhætorum victoria, & oppreſſæ atque ingemiſcentis ſub pondere tanto patriæ libetatio, Monachis Diſertinenſibus jure merito tranſcribatur. Auguſtinus S. R. I. Princ. Abbas 16. Monim. Deſert. & Fabarienſ. &c.

A.C. 671. *S. P. N. 191.*

CLaruit hoc anno admiranda ſanctitate, inter Sanctos Cænobji Stabulenſis Monachos, Sanctiſſimus Lambertus Tungrenſis Epiſcopus, ordine licet (vi præcepti Regulæ noſtræ; quia ſero Cænobium ingreſſus erat) inter Monachos poſtremus, *pietatis* tamen, *ac devotionis ſtudio*, ut vitæ auctor habet *præcipuus.* Ei fortè de nocte ad preces clandeſtino ſurgenti, alter è calceis manu exciderat, quo exaudito ſtrepitu, expergefactus Abbas, ignarus quiſnam è ſuis eſſet, illico ad crucem ſe conferre, & pœnitere juſſerat, ſtetit proin nudus, ut tunc erat, immani in frigore ſub dio, tantus Pontifex, quoad denique fratres, ad Matutinas conſurgerent. Viſus tunc omnibus, vultus admirando ſplendore effulgeſcere; & cunctis cum Abbate ad eios pedes provolutis, digniſſimis eoſdem ille verbis avertens: *ne quaſa*, inquiebat, *chariſſimi, ne ſic loquamini, ſurgite ocius, & meis potius erratis vas ignoſcite.* Videndus Stephanus Leodienſis, in vita, Chapeavill. cum Bucherio, &c.

De innumero Sanctorum noſtri Ordinis numero, qui innumeris penè Cęnobijs, hoc ipſo tempore, in Gallia, Anglia, Hiſpania, Italia, Belgio, &c. floruere, ex diverſorum eorumdem vita, & geſtis conſtat, ut necquidqoam in eo, quod numerare nemo poſſit, numetate, nedum deſcribere laboremus.

A.C. 672. *S.P.N. 192.*

DE Sancti Audoeni noſtri meritis, ubi de peregrinatione eiuſdem ad limina Apoſtolorum, ſic Vitæ auctot apud Surium, & hoc anno apud Baronium: *Poſt fundatam in fide Eccleſiam, poſt doctrinæ fluenta, poſt tot ædificata Manaſteria, poſt tranquillatum totius Franciæ Regnum, urbem Romam, caput orbis, &c. adire conſtituit. Viſitavit autem vir ſanctiſſimus limina Apoſtalorum, multa ſtipatus Sanctarum comitum copia* (ut videas, quã multis noſtri, ad optima quævis pro exemplo duces fuerint, neque grana agri Dominici tam ſelecta, quam cum fructu centeſimo ponderanda) *eleemoſynarumque benedictionibus onuſtus, qui cum ad Petri canfeſſionem hunc verſum inciperet: exultabunt Sancti in gloria; divinitus (grandi prodigio) reſponſum eſt: lætabuntur in cubilibus ſuis, divinis acceptis reſponſis, cum multarum Reliquiarum ſuffragiis, venera-*

bilis

bilis ſenex in Galliam revertitur, & tanti inſuper illatione theſauri, rurſum de Regno ampliſſimo immortaliter meretur.

Theodori vero Cantuarienſium Archipræſulis benefacta nemo numerare; nedum condignè laudare queat. Hoc anno non tam de Anglicana, quam Eccleſia univerſa meritum longè graviſſimum fuit, in quo coacto omnium Angliæ Epiſcoporum Concilio, Eccleſiaſticæ diſciplinæ decem Canonibus præclariſſimè conſuluit. Videndi Severinus Binius, Beda, Baronius, &c.

Hoc eodem anno cælum perijt, peſtilenti in Anglia lue graſſante, Sanctiſſimus, & nunquam ſatis ab eximiis meritis commendandus Ceadda Epiſcopus, de cuius laudibus Beda legendus, ut & de Ouuino, magni item meriti viro, perfectiſſimo Monacho, deque pluribus inſigni ſanctitate virginibus, ſub beatiſſima Edilburge Abbatiſſa, ex hac vita, ad immortalem vocatis, ipſiuſque Edilburgis feliciſſimo tranſitu, ſignis cæleſtibus earundem ſanctitate omnibus teſtata. Videndus idem. lib. 4. cap. 7. 8. 9. & 10. Baronius, Biſciola, &c.

Obiit hoc ipſo etiam anno Auguſtus ille Orientalium Saxonum Rex Sebbi, voto, & voluntate jam pridem noſter, niſi coniugis Reginæ obſtinatio prohibuiſſet, interim, Beda atteſtante, *Religioſis actibus, crebris precibus, piis eleemoſynarum fructibus plurimum intentus, vitam privatam & Monachicam cunctis divitijs & honoribus præferens, quam & jam olim, ſi non obſtinatus animus coniugis divortium negaret, relicto Regno ſubiſſet.* Impetravit denique quamvis ægrè ab Regina, jam morti propinquus, cum eandem moneret; *ut vel tunc Divino ſervitio ſe pariter manciparent, cum amplius pariter mundum amplecti, vel potius mundo ſervire non poſſent*, vocato proin Londinenſi Antiſtite, per eius benedictionem, habitum Religionis, quem diu deſiderarat, accipere meruit: Sub mortis extrema anxius; nequid doloris ex vehementia, indignum ſe, ore ſeu quovis geſtu exprimeret, viſione cæleſti recreatus eſt, & divinitus edoctus, absque doloris ullo ſenſu, tertio poſt die, cum magno lucis ſplendore, ſeſe hora diei nona ad ſupera emigraturum. Ita factum, & grandi inſuper à morte prodigio, cum ſarcophagus palmo brevior eſſe corpore depræhenderetur, adſtantibus Epiſcopo, filioque Regis, ac Monacho Sighardo, ſubito extenſus lapis, ita, ut cervical etiam ad caput admitteret, à parte vero pedum menſura quatuor digitorum lapis corpus excederet. Relatus, cum iis, de quibus ſuperius, in Sanctorum Cælitum numerum, Anniverſaria in hodiernum uſque diem memoria, ab Eccleſia colitur. Videndi Beda, VVion. Baron. Yepes, &c.

A. C. 673. *S. P. N. 193.*

ANdennenſe Cœnobium fundat, & Belgium non ſolum, ſed orbem quoque terrarum univerſum, ſanctitatis & contemptarum opum generoſiſſimo exemplo, excitat Sanctiſſima Begga noſtra, eiuſdem dein Cœnobii ſui Antiſtita. Fuit hæc Pipini primi Brabantiæ Ducis filia, Anſigiſo primum Duci, Sancti Arnulphi filio nupta, ex quo Pipinum avo cognominem ſuſcepit, & propagato genere nepotem Carolum Martellum, pronepotem Pipinum Regem, abnepotem denique Magnum illum Carolum Imperatorem habuit; ut videas, iam olim, potentiſſimis quibuſque Regibus, & Principibus, ſi ad maiorum exempla recurrendum, ſuprema virtutis ſpecimina, in Cœnobiis fuiſſe requirenda; quibus ſui plus ſibi famæ & virtutis congeſſerint, quam Regijs opibus atque poteſtate comparare valuiſſent. Retulit eadem Becca multas Roma Sanctorum exuvias, quibus patriam longè beatiſſimam fecit, ut, ſi nullo alio titulo hoc uno ſatis ſuperque fuerit meritiſſima; ut ſileamus, quantos ſuo exemplo, optimo Paſtori CHRISTO oviculaterum innocentiſſimarum greges adduxerit, & in hodiernum uſque diem quantum Patrocinio, ſubiectis olim ſibi, & nunc devotis provinciis ampliſſimis profuerit. Videndi Aubertus Miræus, Rayſius, Bertels, Bucherius, &c.

A.C.674. *S.P.N.194.*

SAncti Philiberti Gemmeticenſium Abbatis exempla, quo pluribus prodeſſent, exilium hoc tempore eiuſdem iuvit, quo damnatum ab impio Ebroino ſuperius dixeramus. Sed & cauſa propter quam paſſus, ad ſingularem Ordinis noſtri facit commendationem, vetere nimirum noſtrorum omnium & continuata tot ſæculis conſtanti generoſitate, Principes adulari neſcientium, quod illuſtri ſanè exemplo, Philibertus etiam oſtendit, quando repræhendendam Ebroini nequiriam cenſuit, & ad eum ſuſcepto itinere, Apoſtatam appellare auſus eſt, aſſerens, nullum hominum Chriſtianum cum eo communicare debere. Struxit per longiorem exilii ſui moram magnus Abbas, in Herio Inſula egregium Cænobium, in quod, è ſanctiſſimo ſuo Gemmeticenſi Aſceterio, digniſſimam Monachorum coloniam traduxit, eo aliiſque exemplis, exin pluribus auctor fuit, plurimas paſſim, & in Neuſtriæ præcipuè provincia, ſacras DEO ædes & Monaſteria condendi, ex quibus ingens provinciarum fructus conſequutus, & ſancti ſanctæque grandi numero prodiere. Meritus de terris non ſolum, ſed cælo ipſo, & tanto quidem merito eſt, ſola unius fundatione Gemmeticenſis Cænobii, ut nullius facundia linguæ, ſufficiat exprimendo, cum ex ſolo Gemmetico, plurima Sanctorum Monachorum millia cælo ſint deſtinata, uno eodemque tempore idem Cænobium nongentos viræ libro, abſque ſanguine, Chriſti nimirum confeſſores, inſcriptos (quod rarius omnino, & æternis ſæculis mirandum eſt) alio rurſum tempore nongentos item Martyres, triumpho æterno ſubmiſerit, alias, bis mille quadringentos, perfectiſſimæ vitæ Monachos ſimul ſemelque ibidem DEO famulantes aluerit &c. ut reliquum, diverſis ſæculis, perfectorum Monachorum numerum, ne æſtimare quidem ſatis, nedum computare quisquam poſſit. De admiranda Sancti Philiberti Vita, rebuſque geſtis, conſulendus vitæ ipſius ſcriptor ad Coſchinum Abbatem MS. apud Surium, Hphysicalæum, Yepes, &c.

A.C.675. *S.P.N.195.*

SAnctiſſimi Leodegarii noſtri Auguſtodunenſis Epiſcopi Martyrium, alii decennio poſt, nonnulli quadriennio prius retulere, nos, rationes aliquot ſequuti, iſto damus. Is à ſuo abſtractus Epiſcopatu, diu & crudeliſſimè ab Ebroino totus, quod ſcelera eius probare in animum nunquam induceret, poſt famem & carceris ſqualorem, poſt oculorum evulſionem, poſt plantarum conciſionem, poſt linguæ & labiorum exciſionem, tandem abſciſſo capite de tyranno triumphavit. Extant eius nomine plurimæ per Gallias Baſilicæ, ex quibus merita eiuſdem æſtimes, quibus, tot tantiſque ingrata ſæpe alioquin poſteritas, ſe plurimum debere, æterno ſanè & multiplici monimento declaravit. De rebus eiuſdem præclarè geſtis, fuſius vitæ ſcriptor apud Surium die 2. Octobr. Mortuus eſt inter verba orationis pro ſuis hoſtibus, eiuſque exanime corpus capite truncatum, per horæ penè ſpatium in pedibus conſtitit, quoad à carnifice, qui illico à dæmone arreptus eſt, in terram detruderetur. Quo nimirum invictam Benedictini Martyris conſtantiam, ut & aliis innumeris deinceps prodigiis eiuſdem ſanctitatem, Deus univerſo commendavit. Ex vita, &c.

Non ſuperfuit diu Ebroinus Tyrannus, & digna ſceleribus morte ſublatus, prædictione Leodegarii, & imprimis Maximi Patriarchæ noſtri Benedicti etiam nunc, & æternum luit. Reverſus eodem anno, incredibili omnium plauſu ab exilio, ſanctiſſimus ille Tungrenſium Pontifex Lambertus, ſuis deinceps longè latèque verbo, & exemplo, plurimum profuit. Ex vita, & ſæpe cit.

A.C.676. *S.P.N.196.*

CÆlo receptus hoc anno Adeodatus ſummus Pontifex, vir ſanctitate & immortalibus meritis, æternum ſuſpiciendus: cuius res geſtas intercidiſſe plurimum Cæſar Baronius lamentatur, ſed & morrem eiuſdem elementa lugere viſa, exortis, qualia nulla hominum ætas meminiſſet, tempeſtatum, inundationum &c. procellis, & terroribus, idem ex Anaſtaſio commemorat.

In

In Anglia Theodori noſtri indefeſſi labores,quique iam non ut Epiſcopi ſolum,ſed & ut Legati Apoſtolici, novis eris augebantur. Inſtituit pro nova auctoritate multa Theodorus, multa item correxit æterno merito, & immutavit. De quibus conſulendi Anglic. rer. ſcriptores ſæpe citati.

Floruerunt item, in regno eodem, rariſſima ſublimiſſimæ perfectionis, & Sanctitatis laude, Sanctiſſimus Erconvvaldus, ſub hoc idem tempus, à Theodoro in Londonienſem Cathedrã ſubvectus eiuſdemque digniſſimi Præſulis Beatiſſima ſoror Edilburga Abbatiſſa, cum ſuis abſolutiſſimæ item Sanctitatis Virginibus, de queis Beda, Polydorus, aliique rer. Angl. ſcriptores. *Florebat ſiquidem*, verba Bedæ ſunt, *his temporibus Eccleſia Anglicana, velut Paradiſus Domini, abundans liliis Sanctarum virginum, atque violis cætuum Sanctorum: Monachorum humiliori loco latentium, ſed & Sanctiſſimis quoque abundavit Epiſcopis* (omnibus omnino tunc temporis è noſtrorum numero aſſumptis) inter quos pariter idem, de quo mentio eſt, Erconvvaldus, egregia claruit ſanctitate, &c. Videndi Beda cit. & Cæſar Baronius; alii rer. Angl. ſcript. & de Epiſcopis Angliæ, ex ſolo Ord. noſtro petitis, Reinerus in Apoſt. Angl.

Nec minora eodem anno, Sanctiſſimi Audoeni noſtri in Galliis, quam Theodori in Anglia, merita; præter alia præclariſſimè ab eo geſta, pace ab eodem facta graviſſimis litib. ſopitis, & compoſita periculoſiſſima diſſenſione, Pipinum inter & Giſlemarum Duces exorta. De quo vid. Bucherius, & rer. Gallic. ſcript.

Hoc ipſo quoque anno, Sanctus Philibertus Abbas, poſt Octennii (aliis novennii) exilium, Gemmeticum rediit, & Sanctorum phalanges integras cælo genuit. Ex vita, &c. cit.

A.C. 677. *S.P.N. 197.*

DE Sanctiſſimi Audoeni noſtri obitu, ſic Baronius: Eodem anno, Audoenus ille admirandus, Rothomagenſis Epiſcopus, ex hac vita migravit. Meruit rurſum vir Sanctiſſimus, & Galliarum Regnis longe utiliſſimus, paulo ante mortem, grandi omnino merito; componendæ pacis cauſa Coloniam profectus, acerbiſſimis inter ſe odiis, Auſtraſiis, & Francis diſſidentibus ibi obvium forte mutum, crucis ſigno communiens eloquentem fecit, inſtaurato que pacis fœdere, per Auſtraſiam Virdunum profectus, illic pari prodigio Dæmoniacam occurrentem, eius attactu capitis, peſſimo inquilino liberavit. Audoeni res geſtas fuſius deſcripſit Fridegoſus apud Surium, &c.

In Anglia, bellis exagitata, conſtantia noſtrorum præclare enituit; de qua conſulendi Ven. Beda, Baronius, aliique. Subſtituitur eodem anno Sancto Audoeno, ſanctiſſimus ille Ansbertus noſter, de quo ſæpius.

A.C. 678. *S.P.N. 198.*

Illuſtriſſimus hic annus, aſſumpto rurſum ex Ordine noſtro, qui univerſo præſideret, & ad Petri clavum ſederet, Sanctiſſimo Agathone, Sancti Hermetis Panhormi, Congregationis Siculæ, Monacho, qui primo ſtatim Pontificatus anno, de Eccleſia univerſa. & Pontificia in primis ſede, ſupra omnia omnium merita, longè meritiſſimus, datis ad Imperatorem litteris, peſſimam illam conſuetudinem ſuſtulit, qua pro confirmatione Romani Pontificis, Imperatori Conſtantinopolitano, ſumma pecuniaria ſolvebatur. Tanta ab indignitate vindicati, æternum Aga honi noſtro debent Romani Pontifices, longè pluribus nominibus in aliis pluribus eidem obligati. Legendi Sigebertus Gemblac. Onuph. Panvinus, & alii.

Eiuſdem præclariſſimis geſtis, eodem anno adſcribendum; Eccleſiam Ravennatenſem, ſub Mauro, & Reperato Archiepiſcopis, à Romanæ Eccleſiæ corpore & obedientia, ſe ſubtrahentem, ad obſequium reduxiſſe. *Baronius*, Panvinus, &c.

Hoc eodem anno, exorta inter Wilfridum noſtrum Eboracenſem, Epiſcopum & Regem Ecgfridum diſſenſione; Epiſcopus ſede deiectus, altero ſubrogato, appellans Romanum Pontificem, dum Romam iter intendit, tempeſtate ad Friſios gentiles delatus, *primus ibidem opus Evangelii cœpit, honorificè ſuſceptus à barbaris, ac Rege illorum Aldigiſio, prædicabat eis Chriſtum, & multa eorum millia verbo veritatis inſtituens, à peccato-*

rum

ſuorum ſordibus, fonte Salvatoris abluit, &c. Ita Beda, & totidem ferè verbis Marcellinus, additque Cęſar Hiſtoricus: *magna ſane enituit DEI providentia, ut ſanctiſſimum Epiſcopum permiſerit, à Chriſtiano Rege ſede turbari, quo ad ſitientes Gentes Evangelii fluenta portaret, ut & ipſi, ob Apoſtolicum munus, aquè propheticum dictum aptari poſſet: Qui ſunt iſti, qui volant ſicut nubes? &c. utpote qui flante vento, delatus in terram aridam, eandem mox caleſtibus imbribus irrigavit, &c.* Sed de grandi fructu, prędicationem VVilfridi conſequuto, alias pluribus.

A.C. 679. S.P.N. 196.

SAnctus Agatho noſter, rurſum univerſo, mira ſollicitudine benefacit, ejus imperio, toto paſſim Occidente, diverſis in Gallia, Anglia, Italia, &c. Synodis convocatis, quibus nimirum, toto jam orbe irrumpens Monothelitarum Hæreſis proſcriberetur. Anglicani Concilii illud obſervandum, contra Græcorum pertinaciam: *Sanctum Theodorum noſtrum* (qui ſumma ordinis noſtri gloria eidem Apoſtolica auctoritate præſedebat,) *natione Græcum, meritis inſignem, Sanctis quibuslibet veteribus comparandum, atque doctrina clariſſimum, aquè cum univerſa Catholica aſſerere Spiritum Sanctum à Patre Filioque procedere, ſicut non à Latinis tantum, ſed & ſanctis Orientalibus Doctoribus affirmari certo ſciebat.* Vnde erubeſcant magis recentiores Græci, cum à ſuis ipſis, qui ſanctiores, & doctiores fuere, erroris redarguantur. Ex Biſciola, & Baronio.

Audito Sanctum VVilfridum in cauſa ſua, ſuperius memorata, Romam veniſſe, eidem partes ſuas Theodotus committit, & nomine totius Eccleſiæ Anglicanæ, Synodo Romanæ intereſſe præcipit. Ut ſtupeam totus, uti ante ad conſtantiam VVilfidi, contra potentiam tanti Regis, ſic nunc ad Theodori magnanimitatem, Wilfidum contra Regis voluntatem etiam tuentis & exornantis. Ex ſcript. Anglic. & vita eorundem, tomisque noſtris. Servavit eodem anno Angliam, novo rurſum merito, ſępe nominatus Magnus Theodorus noſter, pace inter Ecgfridum & Edilredum Reges compoſita, gravi jam prælio confligentes. Quæ utinam merita, qui paci aſueti ſunt, agnoſcant, & ritè expendant. Ex Beda, & ſcript. Angl.

A.C. 680. S. P. N. 200.

CElebrata hoc anno, convocante Agathone noſtro, Romana Synodus centum, vigintiquinque Epiſcoporum, in qua Sanctiſſimus Eboracenſium Pontifex VVilfridus noſter pro omni Aquilonari parte Britanniæ, & Hiberniæ, Inſulis quæ ab Anglorum & Britonum, nec non Scotorum & Pictorum gentibus, incoluntur, veram & Catholicam fidem confeſſus eſt, & conſcriptione ſua corroboravit. Synodus non aliam ob cauſam convocata, quam ad fidem Catholicam confirmādam (ecce quanta Pontificum noſtrorum vigilantia) & Legationem Conſtantinopolim *ad Synodum Oecumenicam* decernendam, quæ ipſo hoc anno, mēſe Novembri cœpta eſt. De Conciliorum auctoritate & utilitate, nec non convocantium meritis, alibi quæ, tantilla ſermonis brevitas, indigna eſt, vel obiter quidem tangere, nedum aliqualiter referre. Vid. Sever. Binius, Gabr. Biſciola, Baron, &c.

Eodem anno S. Hildæ obitum, dignum tantis Annalibus, celebrat Baronius. Videatur, &c.

VVamba ſive Bamba Hiſpaniarum Rex longe potentiſſimus & feliciſſimus, lethifera potione ab Eruigio Comite propinata, à ſenſibus alienatus, Cænobio includitur. Verum, ope Divina, paulo poſt ſibi redditur, admirando æternitati omni exemplo, iniutiæ omnis Tantus Rex, tantuſque hoſtium Triumphator, prorſum immemor, tantum abeſt, ut in ſcelus Eruigii animadvetterit, ut ipſum, tanquam optimè de ſe meritum, etiam Regem inungi ipſe præceperit, & Ordinem noſtrum in Cænobio de Pampliga, Burgos inter & Valliſoletum ſito, profeſſus, Monachatu, quam Regno, & rebus in hoc præclariſſime geſtis, multo glorioſior, ſpeculum contemptæ fortunæ, & gloriæ ſempiternum effulſerit; illud à morte eximia vitæ ſanctitate meritus, ut inter Divos, & Regni ſui Tutelares accenſeretur. Ipſi Hiſpania, imo Eccleſia univerſa debet frequentiorem Concilia celebrandi morem, diutius intermiſſum, ipſius flagitatione & adniſu, revocatum: adeo-

adeoque, alia inter, VVambæ debetur celeberrimum illud Concilium Toletanum Quartum, in quo ipſe Hiſpaniæ Epiſcopatus, æterno merito, certis limitibus, diſtingui impetravit. Ex tomis noſtris de vita SS. Ordin. noſtri, & ex Juliano Tolet. Tudenſi in Chron, Franciſco Farapha, Ambroſ. de Moral, Didaco Valera, Mariana, Baronio, &c.

Hoc ipſo etiam anno obijt, Sanctiſſima illa Virgo, Pauliacenſis Abbatiſſa Auſtreberta, ſingulare Belgii lumen, cuius Monaſticæ vitæ profeſſionem, quam expeteret, quantique faceret, prodigio rariſſimo Numen oſtendit; quando, cum ad nuptias expeteretur, ad Sanctum Audomarum noſtrum, pro ſacro velamine contendens, in fuga, ponte per inundationem ſubmerſo, illæſa cum comitibus ſuper aquas ambulavit. Conſulantur Molanus, Ferreolus Locrius, vitæ auctor, &c.

A. C. 681. *S. P. N.* 201.

CElebrata, & abſoluta, opera & merito immortalibus Agathonis noſtri Sexta Generalis Synodus, Conſtantinopolitana Tertia, contra Monothelitarum graviſſimam Hereſim; in qua hæc omnino damnata eſt, & feliciſſime profligata; uti judicat etiam inſcriptio in quinto interfeneſtrio ad dexteram Bibliothecæ Vaticanæ, iuſſu Sixti V. depicta, quæ his legitur verbis.

Sancto Agatone Papa, Conſtantino Pogonato Imperatore.

Monothelitæ Hæretici, unam tantũ in Chriſto voluntatem docentes exploduntur, &c.

Quid vero amplius ad commendationem Ordinis, & Agathonis, ſed & utilitatẽ orbis excogitari poteſt? quam eius meritis deberi, Concilium Generale Sextum, ad Nicenum, Epheſinum, Chalcedonenſe, & Conſtantinopolitana duo adiectum, quibus Summa Fidei Chriſtianæ fundata eſt? Ex tom. Conc. Platina, Paulo Diacono, VVione, &c. De Concilio fuſius agens conſulendus Baronius, &c.

Eadem Synodo, pro Sanctorum imaginibus definitum; ut imagines ſacræ divorum in templis habeantur, magnaque veneratione colerentur, utpote, quæ imperitioribus loco litterarum forent. Ex actis Synodi. Ut manifeſtum fiat, quantum Agathoni noſtro, Cælites etiam ipſi debeant, quorũ honori, tam præclare conſuluit.

A. C. 682. *S. P. N.* 202.

SAnctiſſimus, & de Eccleſia univerſa longè meritiſſimus, Romanæ Urbis & Orbis Pontifex Agatho, feliciſſimè emoritur, inter Sanctos, tota Eccleſia celebratus. Occumbente tanto ſydere, aliud quamprimum in Gallia exſplenduit, S. Ansbertus, ſupra nominatus, Rothomagenſis Epiſcopus, ex Monacho, & Abbate Fontanellenſi, Sancti Audoeni ſucceſſor; hoc ipſo anno, ſummo cum Ordinis noſtri ſplendore, Eccleſiæ univerſæ, atque inprimis Gallicæ, utiliſſimus, celebrato nimirum Rothomagi Concilio, cui ſumma auctoritate ipſe præſederat, & cum Sanctiſſimis Coepiſcopis, & Abbatibus, &c. plurima præclare inſtituerat. Ex tomis ſępè cit. & Gall. ter. ſcript. nec non Baronio.

Illuſtri item contempti ſeculi exemplo, facem univerſo prætulerunt, & decus Spectatiſſimo Ordini addiderunt, Sancta Bertha, vidua, Sigeberti, Illuſtriſſimi Principis, Comitis Pontivenſis, qui fuit Regis Theodorici conſanguineus, nobiliſſima coniux, & Gertrudis ac Deotila filiæ; quę loco ab Angelo deſignato, Blangiacenſe Cęnobium conſtruentes, eidem ſe, Religionis noſtræ ſuſcepto habitu, addixere. Videndi Molanus, Locrius, Miræus in Annal. & Origin, &c.

A. C. 683. *S. P. N.* 203.

NE à virorum noſtri Ordinis illuſtrium meritis, omnem ſolum familię, noſtræ ſplendorem comprobemus, memoranda hoc anno venit, admiranda Sanctitate, & grandi merito pręſtantiſſima Princeps Edilrudis, ſive Etheldreda Anglię Regina, Annę Orientalium Anglorum Regis filia, bis deſponſata, inaudito tamen, & memorando ęternis ſęculis exemplo intaminata perpetuo caſtitate, marito utrique, ad pulcherrimam Virginitatis lauream Ductrix; poſteriore etiam (Egfrido nimirum Northumbrię Rege cui duodecim annis Virgo convixerat) annuente, & probante, Ordinem noſtrum

ſtum in Coldingenſi Cænobio profeſſa, è manibus Sanctæ Ebbæ, Egfridi mariti ſui Amitæ, diu deſideratum habitum & velum ſumpſit, & ſtupente ſuper his Anglia, atque orbe univerſo, exemplo, prodigiis cæleſtibus, & aſſiduo denique labore, plurimas DEO animas adduxit. Meruit vitæ & à ſe geſtorum, concinnatorem & ſcriptorem digniſſimum, Sanctum Venerabilem Bedam noſtrum, qui conſulendus, uti & tomi noſtri de Vitis SS. Ordin. VValſinghamus præterea, VVeſtmonaſterienſis, & Vincentius, &c.

A.C. 684. *S.P.N.* 204.

LEone Papa mortuo, electus turſum ex Ordine noſtro Benedict. II. *Roma ab infantia Monaſtica vita conſecratus* (ita Platus) doctrina, & exercitatione *rerum Divinarum in tantum excellens, ut ob idem Admirabilis, & ſingularis ab omnibus habetur.* Requirendi etiam Bugianus, Yepes, VVion, &c. In eius gratiam ſanctionem condidiſſe Conſtantium Imperatorem (de ſimili ſuperius diximus) ne deinceps in Pontifice creando Imperatoris aſſenſus expectaretur, Platus, Baronius, aliique memorant, quod cum iis minime pugnat, quæ Agathoni paulo ante adſcripſimus, & cōfirmata in Benedicti noſtri gratiam ab Imperatore ipſo videmus; niſi dicere malimus, rei indignitatem, ſub Agathone ex parte ſolum ablatam, quando præter confirmationem quam expectare à Cæſare cogebantur, etiam pecuniatum ſummam ſoliti perſolvere Romani Pontifices; quod indignum plane erat Pontificia auctoritate. Adeo ut Benedicto æquè ac Agathoni plurimum debeant Petri ſucceſſores, in optatam, & priſtinam libertatem, quam, teſte Baronio, nullus Sanctiſſimorum prædeceſſorum Pontificum conſequi potuerat reſtitui. Legendi Sig. Panv. Platus, Arnoldus, &c.

Meruit, & aliud à Deo ſingulare, quo nomen tanti Pontificis rara felicitate, æternum poſteris commendetur. Vigente nempe, tunc temporis conſuetudine, ut per capillorum exhibitionem quis alicui offerretur in filium, & qui eas accepiſſet, Patris nomen conſequeretur. Sic pius Imperator Conſtantinus capillos Dominorum Iuſtiniani, & Heraclii filiorum ad Papam direxit, & ipſe cum clero, & exercitu, inquit Anaſtaſius, quaſi dicat, cum quadam ſolemnitate ſuſcepit. Ita nimirum Concilio illo per Agathonem convocato, ſed & amore ac reverentia Benedicti glorioſus hic Imperator accendebatur, ut filios, non tam ſua, quam Religioſi Patris Pontificis relatione æſtimaret. Ex Annal. Eccl.

A.C. 685. *S.P.N.* 205.

EIuſdem Benedicti Romani Pontificis egregia turſum merita: Fidem nimirum, ut ab omni novitate conſervaret, datis ad Epiſcopos litteris, quod in ſexta Synodo, verbis ambigua nonnulla definita eſſent, ſerio, & ſollicitè cavit; voluitque ut eadem declararent: quæ Hiſpani dein Patres in Concilio XV. Toletano poſt biennium celebrato excuſaverunt. Operam dein ac curam ad reſtituendas Eccleſias convertit; unde Roma ipſa advertat, quantum noſtro huic Pontifici debeat, plurimis per Urbem Eccleſias reſtauratis atque exornatis; principe inprimis Divi Petri Eccleſia, ſed & Sancti Laurentii, quæ appellatur Lucinæ; Beati Valentini via Flaminia, Beatæ Mariæ ad Martyres, aliiſque. De quibus legendi Anaſtaſius, Biblioth. Baronius, Panvin. Ciacon. &c.

Verum toto animi niſu, his maximiſque rebus Chriſtianæ Reipub. intentum, Cælites collegam voluere; ad quos poſt ingentia, brevi Pontificatu, merita, feliciter tranſiit, ſeptimo Maii, in Sanctorum Pontificum numerum, ut è noſtris ferè omnes ad eam dignitatem vocati, relatus *cuius eminens virtus*, verbis Plati utor, *oſtenſa eſt potius Eccleſiæ, quam data. Sublatus cum omnium dolore ac lachrymis*, hoc anno. Ita præter Platum paulo ante citat..

A.C. 686. *S.P.N.* 206.

SAnctiſſimi Kiliani noſtri, immortalis ab hoc anno fama, & tanta, ut ab eadem Pontificiæ dignitati Sanctiſſimi Canonis Papæ, ſplendorem, & gloriam mutuare, Baronius minime adducibitet. Ubi enim notatum ab Anaſtaſio Canonem retulit, mox ſubiungit. *Illuſtrat vero è contra Canonis nomen,*

Apo-

Apoſtolatus Sancti Kiliani Martyris, qui ab ipſo Epiſcopus eſt ordinatus. Audianius effuſiorem rurſum in Monachorum laudem: *Accidit enim temporibus iſtis, ut in Hibernia, ubi vigebat Monaſtica diſciplina, cum nonnulli ex Monachis exſolviſſent numeros omnes Eccleſiaſticæ Inſtitutionis, ad maiora anhelarent, ſecundum illud Apoſtoli; æmulamini charismata meliora, magis autem ut prophetetis, &c. cuperentque Evangelium annunciare gentibus, quæ illius repetirentur expertes, ſed ita, ut conſulto precibus Numine, ad opus aſſurgerent, Divini Spiritus inſtinctu. Eminebat inter eos Kilianus, &c.* Succeſſit proſpere Kiliano legatio, itaut in Franconiam delatus paulo poſt prædicatione, & exemplo Goſbertum Ducem ipſum cum gente ſua ad Chriſti fidem adduceret. De Chiliano, ſic antiquiſſimus vitæ ſcriptor: *Tantam gratiam ei Dominus contulerat, ut brevi tempore, & gentis idiomaperdiſceret, & ipſis eorum lingua veritatis ſemina jactaret. Mirabantur autem omnes non ſolum doctrinæ novitatem, ſed magnam quoque eloquentiæ vim, & copiam. Porro ſermonis facundiam, virtutis efficacia comitabatur. Impletumque eſt in illo, quod veritas Apoſtolis promiſit: Ego, inquiens, dabo vobis os, & ſapientiam, & iterum; opera, quæ ego facio, & vos facietis. Sed cum iam Divini Eloquij ſemina ſuccreſcerent, & in plebe ſenſim minuerentur errores Gentilitatis, uſque ad Principes populi, Sancti viri fama perlata eſt &c.* Inde cum latius converſionem Ducis Goſberti narraſſet: *Atque ita factum eſt,* inquit, *ut tota penè Orientalis Francia provincia, relicto dæmonum cultu Divinæ Religioni operam daret, &c.* Vt videas, quam æmulo primorum ſucceſſu Apoſtolorum, noſtri deinceps Apoſtoli feliciter in agro excolendo Dominico laborarint. Ex vita, Chron. Herbipol. Yepes, Caiet. &c. Ex vita, tomis Cit. Baronio, Yepes, &c. Convicit egregiè hoc eodem anno, tribus libris, Judæorum inſolentiam, & oppreſſit, Sanctus Julianus noſter Toletanus ex Monacho Agelienſi Archiepiſcopus; qui Chriſtianis falſam annorum ſupputationem ab origine Mundi, exprobrabant. Ex ſcriptoribus Hiſpan. diverſis, & Baronio, &c.

A.C. 687. *S.P.N. 207.*

AD ſuperos reiecta corporis ſarcina evolavit, illuſtriſſima Duacenſium Princeps, Sanctiſſima Rictrudis, Marcianenſis Abbatiſſa, cui ante Ordinis Monaſtici profeſſionem, quatuor digniſſimi tanta matre liberi, Maurontus (dein Abbas) tres filiæ Clotſendis, Euſebia, & Adalſendis, omnes omnino Sanctitate præcipua conſpicui, & Monachico inſtituto inſtitutiſſimi obrigere. Ipſa, *Cunctis bonorum operum*, verba Hugbaldi ſunt, *ſe exemplũ præbens, in humilitate, in patientia, in obedientia, in jejuniis, in vigiliis, in orationibus perpetuis, famularũ famulam ſe exhibens, nec unquam extra monaſterii ſepta,* (vixit autem in Cœnobio annis quamplurimis) *progreſſa eſt.* Obijt ætatis anno ſeptuageſimo quarto, plurimis à morte miraculis celebrata. Vid. Loctius. Implet Galliam fragantia odoris ſuaviſſimi. Sanctiſſimus Amatus Senonenſis Epiſcopus, ex Broilenſis Cœnobij Abbate, plurima pro juſtitia conſtanter perpeſſus, demum in Broilenſi Monaſterio, *tanquã in quadam æternæ quietis ſpecula,* (unde oſores Monachiſmi intelligant, ad quid Monachorum quies conducat) *Cæleſtibus inhians, Divinorũ contemplationi vacabat, &c.* Ex vita, & tomis noſtris, &c.

A.C. 688. *S.P.N. 208.*

MAgnæ Ordinis noſtri gloria, celebrato rurſum Toleti Concilio, LXI. Epiſcoporum, Sanctiſſimus Iulianus noſter Archiepiſcopus præſidet, plurimorum, quæ ad commodum Eccleſiæ attinebant univerſæ, feliciſſimus Auctor, & Inſtitutor. Quantum detulerit Concilii Patribus quantave auctoritate eadem Synodus celebrata, ad pedes Patrum proſtratus piiſſimus Rex Egica plane demonſtravit, de quo conſulendus in Annal. Ord. Yepeſius, & Cæſar Baronius, nec non Gaſpar Scioppius in Conſult. de componendo Religionis diſſidio.

Electus hoc ipſo anno, è Monacho Ordinis noſtri, Sanctus Sergius Primus, Pontifex Maximus, Divino Spiritu Clerum populumque ad electionem ejus permovente qui plebis auxilio, immo eiuſdem potius, qui electioni aderat

Spiritus Virtute, primo ſtatim incurſu de Schiſmaticis triumphavit. Ex monimentis Cænobii Mantuani Sanct. Benedicti apud Arnoldum, & Bugiano, &c.

Celebrat ſub hunc annum, plures noſtri Ordinis, Sanctitate eximia, ut & contemptu Regiarum opum ac potentiæ illuſtriſſimos, Yepes noſter: Sanctum Eadbertum Lindisfarnenſem, Sanctum Eatram ibidem, Sanctum Boſſonem Eboracenſem, Archiepiſcopos; Sanctum Eleutherium, Sanctum Winfridum, Sanctum Eddonem, Sanctum Erchenbaldum &c. Epiſcopos; Sanctam Sexburgam, S. Ermenildam, S. Wereburgam, & S. Etfledam, S. Ethelfridam, S. Chineburgam, S. Eadburgam S. VVedam, S. Quineſdridam, S. Milburgam, S. Miltridam, Sanctam Edilburgam, &c. Omnes Reginas, & Regum potentiſſimorum filias, quæ ſpectaculum Vniverſo ſacræ, cucullum præ ſceptris, & Regnis omnibus amplexæ, utiliſſimam Cænobiorum fundationē, & quietem ſuo exemplo, clarè teſtatæ ſunt; Decus æternum Eccleſiæ Chriſti, Regni, generiſque ſui egregia vitæ ſanctitate effectæ. De aliis aliiſque ſubinde mentio facienda ſingillatim; omnium ſolo nomine memoriæ conſulendum. Ex Ven. Beda Yepes, VVion. &c.

A. C. 689. *S. P. N. 209.*

ILluſtriſſimo Martyrio, *glorioſiſſimus Franconiæ Apoſtolus Chilianus*, cum ſociis Columanno, & Totnano occumbit, inſtitutis prius in fide Chriſtiana Franconibus, & celeberrimo Herbipolenſi Præſulatui facto initio; quem continuata deinceps ſerie in Sancto Burcardo noſtro inſtitutum ſuo tempore dicemus. Certè in Apoſtoli ſui Chiliani ſanguine fundatus primum Epiſcopatus, & ager Franconiæ univerſæ factus irriguus, ut rurſum debeat pulcherrima provincia. Fidem ipſam, ſalutis unicam portam, Monacho noſtro Epiſcopo ſuo; & ab hoc æternum ad poſteros derivatum Parrocinii tanti Parroni ſui emolumentum. In interemptores Divinitus rigidiſſimè animadverſum, omnibus ferè per impietatem, & blaſphemias, morte horrenda, ad æternam præcipitantibus. Ex vitæ ejuſd. auctore, & Baronio &c.

Moritur eodem anno feliciſſimè, & ad decretos ſibi pro meritis graviſſimis triumphos pergit, Magnus ille Heros, & invictiſſimus Viſigothorū Rex Bamba ſeu VVamba, Regii ſanguinis dignitatem, animi ſumma demiſſione eminentiſſimè ſuperans, faſtidio Regni ante Regnum, atque exin glorioſiſſimo contemptu eiuſdem longè illuſtriſſimo contemptu eiuſdem longe illuſtriſſimus. Debent Bambæ, præter ſuperius memorata, Tyrannos plures glorioſiſſimè ſuperatos, ſubditi Hiſpani, & pacem Regnis redditam; debent etiam plurimum iidem; debellatis Aſturibus, & Vaſconibus domitis, ęternum nomē Bambæ ſuo, & longam felicitatem. Sed inprimis Saracenis ſuperatis, merſa, & triumphata ducentarum ſeptuaginta navium claſſe, quibus Hiſpanias invaſerant, Hiſpanis ſuſpiciendum Bambæ nomen & virtus, ut taceam, qua ſe Imperatorii muneris functione æternum æternis ſæculis exemplar Regibus atq; Imperatoribus univerſis exhibuit; dum expiandi ante prælium exercitus benè memor, horrenda quidem, at digniſſima ſeveritate, in libidinoſum militum genus animadvertit, & illis omnibus, quos adulterio contaminatos comperetat, virilia amputari pręcepit, in illud, Imperatore digniſſimum, erumpens: *Ecce iam iudicium imminet belli, & licet fornicari, ut Deus ad iracundiam provocetur? Fruſtra* (hoc illi frequens in ore) *Fruſtra, ait, pergit ad bellum, quem iniquitatis comitatur exemplum.* Qua nimirum æquitate, & puritate Sanctus Rex meruit, ut Divino munitus auxilio, Angelis conſpicua etiam forma exercitum ambientibus, & protegentibus, de tantis hoſtibus triumpharet. Obiit, perfectiſſimi Regis, & abſolutiſſimi Monachi ſpeculum XVII. Cal. Febr. Didacus Valera, Ambr. de Mor. Fraociſc. Tarapha; Iulianus, Tolet. Tudenſis, Matiana, & nos tomo 1. Sanctorum Ord. &c.

Memorabili contempti Regni & deliciarum exemplo, mundo valefaciens Rex Angliæ Cedualla, ſervitutem Chriſti in cucullo amplectitur; de quo ita Baronius: *Magnum plane tunc datum eſt, univerſo generi humano, de contemptu mundi huius exemplum, dum Rex armiger, natura ſævus, hoſtium victor exiſtens, quem, ſi non aliud, æmulatio ſaltem ipſa externorum, ſibi Britanniam vendicantium retine-*

re de-

re debuiſſet in armis, ut eos e patrio ſolo pelleret: Horum nullam rationem ducens, lucrum maximum exiſtimavit, facere de iis omnibus, pro cæleſti regno, iacturam, &c. Ita Baronius, hoc anno tomo 8. cuius tantæ rei auctorem, ipſi fuiſſe Sanct. Wilfridum exiſtimat, cum magnam eos inter conſtet neceſſitudinem interceſſiſſe.

A.C.690. *S.P.N.210.*

SAnctus Egbertus noſter, ſtudio incenſus, invehendi in Germaniam Evangelium, Divina edoctus revelatione, ad aliud convertitur, & ad inſtituenda Columbæ Cænobia pergit. Excepit voluntatem Egberti Sanctus Witpertus, & in Friſiam navigans, biennium ibidem, grandi merito licet, fructu tamen nullo poſuit. Id vero advertens Egbertus, dimiſſo Romam VVillibrordo, benedictioneque ac facultate Evangelizandi gentibus à Sancto Sergio Papa acceptis, eundem cum Sanctiſſimis comitibus, Suiberto, Aeca, VVigberto, VVillibaldo, VVinibaldo, Lebuino, Euualdis fratribus duobus, VVerenfrido, Marcellino, Adalberto in Friſiam deſtinavit, quos Apoſtolico numero, munere, & merito egregios operarios ingens paulo poſt fructus, ſolatus eſt; de quo uberius alibi. *Belgii ſcript. Baron. Hoc quoque anno,* teſte in Annalibus ſuis *Baronio,* Magnus ille Theodorus (de quo iam ob frequentiam & magnitudinem meritorum ſæpius) *Roma miſſus in Angliam, Dorovernenſis Archiepiſcopus Legatusque Apoſtolicæ Sedis Sanctitate clarus, doctrina eximius moritur,* de quo inter alia, Venerabilis Beda: *ut enim breviter dicam, tantum profectus ſpiritalis tẽpore præſulatus illius Anglorum Eccleſiæ, quantum nunquam antea potuerunt, cæpere, &c.* Epitaphium digniſſimum eius tumulo inſcriptũ, ſic habet.

Princeps Pontificum, felix ſummusq; ſacerdos, &c.

Suſtulit hic idem annus, plura alia Ordinis noſtri, immo Orbis univerſi decora, & in cælo collocavit; Sanctum Amatum Senonenſem Epiſcopum, cui ſol ipſe rato, & in ſolenti miniſterio an myſterio famulus, cucullam neſcienti excepit, & radio ſuſtinuit pendens; Sanctum Aubertum Atrebatenſium Pontificem, cuius vitam Fulbertus conſcripſit; Surius mutilam protulit; Sanctum Adrianum Abbatem, ſtrenuum Theodori cooperatorem, & de Regnis Angliæ meritiſſimum; Sanctum Iulianum denique Toletanum Archiepiſcopum, ſupra laudatum; omnes in Sanctorum numerum relatos, quos pro meritis, annua memoria, per Eccleſiam univerſam celebrari Pontifices Maximi inſtituere. Et quanto volumine opus, ſi laudes horum vel leviter aggredi conatemur? Vid. Yepes & ſupra citati diverſi rerum Angl, Hiſpan, Belgicarum ſcriptores.

A.C. 691. *S.P.N.211.*

SAnctiſſimus, & ob rariſſimam vitæ integritatem ac præclariſſimè geſta decantatiſſimus Mommolenus, vitam Monaſticam in Divi Bertini profeſſus, eiuſdem Cænobii Abbas, & Noviomenſis demum Epiſcopus, mortalibus valedicit, graviſſimis de Epiſcopatu ſuo meritis, nunc vero Patrocinio Noviomenſium tam diuturno, immortalis. Videndi, Molanus, Henricus Coſterus in arbore Bertiniaca, Surius in vita Sancti Audomari, VVion, Joannes Buzelinus libr. 2. Annal. Galloſland. qui tamen obiiſſe ait anno 686. Sed iſto anno alii, cum Ferreolo Loctio.

Celebratus hoc eodem anno, miranda ſanctitate, & ingentibus meritis Sanctus Vulmarus noſter, Altimontenſis primum Cænobii Monachus, dein Abbas in nemore apud Boloniam Franciæ. Is illuſtri quantumvis genere natus, viliſſima tamen à fratribus, & Abbate demandata ſervitia minimè detrectans, circa paſcendos boves, & ligna ad Fratrum officinas portanda verſabatur. Honoris ſiquis ullus, grandi faſtidio, diverſa in loca, famam fugiens agebatur. Eum tanti fecit Ceadualla Occidentalium Saxonum Rex, ut iam opera noſtrorum in Britannia factus Catechumenus, ad Vulmarum ſe conferret, quo magiſtro, in fide Chriſti magis inſtrueretur, & confirmaretur. Tribus excitatis Cænobiis, plurimos Mundi cœnometſos extraxit, & cælo genuit. Sanctimoniales ipſius fidei commiſſæ, miraculoſe ſæpius miniſtratis alimẽtis refectę, ut nemini dubiũ eſſe

poſſit, cibos eiuſmodi, plurimum etiam animos confortaſſe, immo tanti Magiſtri opera, ſi non omnes, pleraſque cælo aſſertas, Divorum numerum, & Eccleſiæ theſaurum inſigniter auxiſſe. Vt vero vivus Vulmarus, ſic mortuus, innumeris prodigiis de terra mereri nec deſtitit, neq; deſinit. Ex vita apud Surium, Yepes, Trithem.

A.C. 692. *S.P.N. 211.*

MEritus præclariſſimè hoc anno de Eccleſia universâ, Sanctiſſimus Sergius noſter Summus Pontifex, conſtantiſſimè ſe opponens ſanciris Pſeudo, Concilij Conſtantinopolitani, hoc anno celebrari, ſed & ipſi Imperatori, id primum enixè petenti, dein extorquere paranti, cuius protoſpatharium ad ſe capiendum miſſum, digniſſima ſanè tanto Pontifice pietate, à furore militum populique lectulo ſuo abſconſum liberavit ac fovit. Vt præter Pontificiam dignitatem, ſummam iuxta manſuetudinem, rumpantur licet Apoſtatæ Hæretici, etiam nolentes debeant admirari. Videndus Th. Bozius, Paulus Diac. Beda Baron. &c. Claret hoc eodē anno illuſtriſſima Ordinis noſtri gemmula, Sanctiſſima Othilia, Adelrici ſive Attici Ducis, Francorum Regum conſanguinei, filia, Altitonenſis Cænobij Abbatiſſa, quod patet eius ut & alia multa, pro noſtri Ordinis Religioſis extruxerat. Quæ, quantos cælo manipulos intulerit, quis ſatis explicet, cum in ſolo Altitonenſi Cænobio exempli ſui diligentiſſimas æmulas, & diſcipulas, trecentas triginta numeraret. Præter innumera, quibus à morte illuſtrata eſt, miracula, patrem ſuum aſſiduis precibus, & lachrymis, è Purgatorii ultricibus flammis liberavit: vel eo ſolo nomine de tanto Duce, & patre ſuo longè meritiſſima. Videnda eius ſingulari libro excuſa, & apud nos etiam MS. &c.

A.C. 693. *S.P.N. 213.*

RUrſum noſtri, ne nulli non provinciæ, de amore ſuo, ſed & ſanguine impertirentur, nobili pro fide Chriſti Martyrio Saxoniam fertiliorem reddiderunt. Evvaldi duo cognomines, è duodenario illo Apoſtolico, ſtudio convertendi Antiquos Saxones, ad eos profecti, à barbaris interfecti ſunt; quod hi vererentur, ne, ſi ad Principem gentis penetrarent, eum à priſco ſuo cultu averterent. Cæleſtia mox affuere miracula, cum proiecta in flumen corpora, adverſo curſu per quadraginta milliaria recurrerunt ad locum ubi ſocij Apoſtoli erant, cæleſti deſuper lumine, iis etiam qui occiderant ſpectantibus, ea indicante. Illa Coloniæ Pipinus Francorum Dux multa gloria condidit, anniverſariaq; Sancti per Eccleſiam memoria, tertio Octobr. coluntur. Ex vita, Baronio, &c.

Eodem anno, Dantio, ſive Dianto, Morinenſium Epiſcopo mortuo, eidem ſuccedere juſſus Sanctus Bainus noſter, Monachus Fontanellenſis, taræ ſanctitatis radiis Galliam longè lateque illuſtravit, æternum Morinenſium Sydus, & ornamentū. Vid. Ferrar. Claud. Rob. Molanus, Miræus, &c.

A. C. 694. *S. P. N. 214.*

SAnctiſſimi Lamberti noſtri Traiectenſium Epiſcopi fervor ingens, & ab hoc longè uberior fructus; quippe minimè contentus, ſuis præfuiſſe, ad exteros etiam excurrit, & in Campaniam Brabantinam profectus, barbaros etiamnum, & gentiles ad Chriſti caulas aggregando, poſt plurimas perpeſſas injurias, & convitia, victa tandem, & triumphata per manſuetudinem barbarie, everſis Idolis, & tota illa Regione Chriſto conſecrata, Apoſtoli Taxandrorum, ſive Campaniæ Brabantinę immortale nomen promeruit. Ex vita, & Arnoldo noſtro. Videndus etiam Miræus anno 692. in Annal. Belg.

Conditum ſub hæc tempora, celebertimum in hodiernum uſque diem Vedaſtinum Atrebati Cænobium Yepes refert, ex quo totæ etiam cohortes cęlo conſcriptæ, una hic memoria celebrantur. De Orig. eiuſdem requirendus Miræus in origin. Bened. Claudius Robertus, Ferr. Locrius, &c.

A.C. 695. *S.P.N. 215.*

ECcleſia rurſum Friſiorum, feliciter Martyrum noſtrorum ſanguine propagatur: nam præter duorum fratrum Martyrium ſuperius enarratum, corrigit

git & Sanctum VVigbertum, nnum item ex duodecim illuc miſſis, Martyrio coronari. Is aliquando captus à barbaris, & in carcerem occultè necandus coniectus, viſibili acceſſu Angeli liberatur, ſtupentibus qui aderant barbaris, & Chriſto nomen dantibus; inde progreſſus in villas & pagos, per Friſiam, Hollandiam, & Teiſterlandiam multa paſſus, Evangel. diſſeminavit, bono provẽtu, accedentibus miraculis. *Specialiter hic nominatus*, verba Baronii ſũt, *Apoſtolus Teiſterbandiæ VVeſtphaliæ, & Boructuariorum.* Sed & apud *Friſones* univerſim, *Batuos Bomelenſes, Tielenſes, Belgii populos*, ſacroſanctæ fidei lumine illato, eos æternum ſibi devinciens, *Hollandiæ* inſuper & *Saxoniæ Apoſtolus* dici & eſſe meruit. Videantur, Marcellinus in vita, Crantzius Metrop. l. 1. c. 6. Yepes, Wion, &c.

Eodem anno, die nona Februarii, Sanctus Ansbertus Epiſcopus Rotomagenſis, vir ſanctitate clariſſimus ex hac vita ad immortalem feliciter migrat, cum ante calumniam paſſus, miſſus fuiſſet in exilium, cuius ille ærumnas, nullo extante crimine, humiliter ſubiit. De eius Monachatu, vita, & prodigiis, conſul. Vita apud Surium, Yepes, &c.

Cælum eodem anno applauſu implevit, Sanctiſſimus Audomatus noſter, Morinenſium Pontifex, de quo iſta Baronius: ne tam glorioſos titulos, noſtra præſumptione noſtris affingere, cuiquam videamur: *prædicatur iſte Apoſtolus Tarvanenſium, & iure quidem; nam licet diu ante, populus ille Evangelii prædicatione imbutus eſſet, tamen negligentia Præſulum, in deterius lapſus, iterum idolorum cultum, quem reliquerat, eſt ſectatus, ſed tanti viri prædicatione excultus eſt, atque perfectè redditus Chriſtianus, operante Divinitus, una cum prædicatione, miraculorum quoque virtute.* Conſulendus etiam eius vitæ Scriptor, & tomi noſtri, &c.

A. C. 696. *S. P. N. 216.*

HOC anno ſummo Eccleſiæ bono, noſtriq; Ordinis ornamento, Sanctus VVillibrordus, ante ſexennium ad converſionem infidelium à Sancto Sergio noſtro ſummo Pontifice miſſus, Romam proficiſcitur, & ab eodem Sergio, non ſine Divina revelatione, honorificè exceptus, Traiectenſis Epiſcopus eſt ordinatus. Mox longe lateque prædicans, plurimas Eccleſias, Monaſteriaque extruens, Antiſtites & laboratores inſtituit; excitatis mortuis, aliiſque miraculoſè geſtis, plurimos ad fidem convertit. Vivens interim ſummo in honore, & Apoſtolica ſane functione *in maiori humilitatis*, verba Marcellini recitamus, *manſuetudinis, ſimplicitatis, & juſtitiæ perfectione; cœptumque Evangelium opus conſtanter explens, oppida, rura, caſas, vicos, caſtella, propter evangelizandum, non equitando ſed Apoſtolorum more, pedibus incedendo peragrans, etiam longe lateque Friſiam, Hollandiam, & præcipue Comitatum Teiſterbandiæ* (in quibus VVigbertus præceſſerat,) *pervagatus, multum populum ad Chriſtum doctrinis ac prædicationibus reduxit, ubique ſolerter, Idololatriam extirpavit, &c.* Legendus præter Marcellinum, Baronius, & *Belgæ* Scriptores, &c.

A. C. 697. *S. P. N. 217.*

FElicisſima hoc anno noſtrorum adventu Germania; quæ qualis antea fuerit, quidve Suiberto, VVillibrordo ac ſociis debeat, ne quis putet, quidquam *de primis CHRISTI Apoſtolis eorumque diſcipulis detrahi*, & noſtris à nobis omnia affingi, Cæſarem Hiſtoricum audiamus: *Germania à novo Apoſtolo* (VVillibrordum intellige) *ſumma induſtria excolitur, atque ad fructum uberrimum reſtituitur, quod diu ante, ab ipſo fermè naſcentis Eccleſiæ exordio, Germania cœpit ſuſcipere Evangelium, illudque diutius ſumma Religione poſſedit*: (quod tamen univerſaliter minimè intelligendum) *verum exundantibus præliis, iam ſpiritualibus deſtituta cultoribus converſa erat* (*ut dicam cum propheta*) *terra fructifera in Salſuginem. Sed eius tandem miſertus DEVS, è longe cultores miſit qui novale novarent, &c.* Plura dein *Baronius*, applicans, illud Iſaiæ, Germaniæ opera noſtrorum DEO adductæ, & vere purgatę; *gloria Libani data eſt ei, decor Carmeli & Saron, &c.* & de Suiberto, Comitatuque *Teiſterbandiæ*, cum tota fere *Batua, & magna parte inferioris Friſiæ*, per eum converſa agens, pergit porro: non ſolum *Friſiam* dein, & *Thuringiam* ſive Hervingiam eoſdem convertiſſe, ſed, & in *Daciam* uſque ſive

Daniam penetraſſe, populumque prædicarione aſſidua ab Idololatria rerractum Orthodoxæ fidei junxiſſe. Videndus larè Baronius, Marcellinus, Albinus Flaccus, Annales Germaniæ noſtræ, &c.

Eodem anno Sanctus Hubertus, Sancti Lamberti noſtri diſcipulus ab præclariſſimè geſtis celebrarur, quem Sancto eidem ab impiis crudeliſſime occiſo in Epiſcoparu ſuffectum Miræus, aliique rradunt; nos, quia diſputare præſente opere negligimus, maiorem, & Baronii, ſequimur,

A. C. 698. *S. P. N. 218.*

ILluſtratus hic annus reſte Cæſare Baronio, *Martyrio viri ſanctiſſimi, Lamberti Tungrenſis Epiſcopi, Taxandriæ Apoſtoli nuncupati, cum in Epiſcopatu ageret annum quadrageſimum*: cum enim Beari Ioannis Bapriſtę exemplo, Pipinum Brabantiæ Ducem, nihil potentiam Principis, neque imporentiam libidinoſiſſimæ pellicis, veritus, quod Alpaide ſuperducta, Plectrudem uxorem dimiſiſſet gravirer increparet, & ut illam reijceret, continuo hortaretur, ab impio Dodone, Alpaidis fratre, in villa Legia, ante alrare Sanctorum Coſmæ & Damiani otans, & in modum crucis expanſus, lancea ttansfoditur. Videanrur Olanus, Platus, Chapeavillus, Bucherius, Surius, Stengelius, tomus ſecundus noſter Sanctorum Ordin. noſtri, Miſæus, qui tamen cum Chapeavillo, & Bucherio ad annum Chriſti 696. morrem Lamberti retulerunt.

Sanctos Bertinum, & Begham, ſingularia Ordinis noſtri lumina, hoc etiam anno ad ſupera conceſſiſſe, Baronius auctot eſt, de quorum grandibus meritis, & ſanctiraris vitæ exemplis conſulendi vitæ illorum Scriprores, &c.

A. C. 699. *S. P. N. 219.*

PRægnanriſſimus noſtrorum meritis annus iſte eſt. Quanrum deberenr Sanctiſſimo Ponrifici ſuo Lamberto Leodicenſes, rariſſimo, & ad eam diem exemplo planè inaudito, oſtendit, S. Huberrus (olim cum gentilis eſſet à Chriſto ipſo ei inter cervi cornua apparenre, & ad eundem Epiſcopum miſſus, ab eodem in fide inſtructus, poſt Marryrium autem divinitus Leodienſi in Cathedra ſucceſſor depuratus) quando primo ſtatim à morte Lamberti anno Eccleſiæ ſuæ, ad fidem catholicam retinendam, & merita Lamberti æternitati commendanda publicum tradidit ſigillum S. Lamberri imagine inſignirum, cum hac inſcriprione. S. Legia. Rom. Eccl. Molanus ex Plac. Bar. Biſc.

S. Sergius noſter de amiranda ſanctitare & doctrina S. Anrhelmi è Monacho Meldunenſi Schireburnenſis Epiſcopi à peregrinis edoctus, eum hoc anno Romam evocat. Liberavir vir Deo accepriſſimus Sanctiſſimum Pontificem (Sergium) à turpi calumnia, grandi prodigio, per os infantuli, eum innocentem pronunciantis. Debet Eccleſia Anthelmo prærer alia plurima, fructum ingentem ex eo libro conſequutum, quem ſanè egregium adverſus errores Brironum ſcripſir de celebrarione Paſchatis, ut & adverſus alia Eccleſiaſticæ charitati & paci contraria multis ex in ad Catholicam Paſchæ celebrationem perductis, ita *Baron*, &c. Eius alia præclariſſima inrer, opera numeranrur: De Laudibus Virginitatis lib. 2. *B*ibliothecæ SS. Patrum. Aenigmata carmine excuſa *Baſileæ* anno 1557. Epiſtolarum ad diverſos lib. 7.

Eodem anno Scotorum pars plurima in Hibernia, & nonnulli etiam de *B*ritonibus in *B*ritannia legirimum Paſcha ſuſcepit, opera & prædicatione S. Adamanni noſtri Huenſis Archimandritæ. Quæ Ordinis noſtri rurſum gloria immortalis eſt.

Sed & hoc ipſo atque ſequenti anno, perſcribenre, rogaru Nairani Regis, rirus Carholici rationes, S. Geolfrido Abbate noſtro, Pictorum gens Romanę Eccleſiæ ſe conformavit.

A. C. 700. *S. P. N. 220.*

SAnctus VVilfrannus ex comite Monachus, dein Abbas Fonranellę, Archiepiſcopus denique Senonenſis de Eccleſia univerſa hoc anno meritiſſimus; cuius caulis ovium multa millia adduxit, ex Friſonibus præcipuè, quorum Apoſtolus iure merito cenſendus: inter alios Radbodi quoque Regis filium cælo regeneravit. Sed & Radbodum

bodum quoque ipſum eo perduxit ut baptizari expeteret. Sed poſitum ille pedem ad lavacrum, cum audiſſet plures, ſuorum progenitorum ſcelera apud inferos luere, quam cęlo frui, retraxit, dicens: Se plures malle ſequi, quã pauciores. Quos utique paulo poſt ſequutus eſt, miſera morte ad æternam abreptus. Vid. Baron. Vudon. Yepes, rer. Gall. Script. Vita S. Wulfranchi, &c.

A. C. 701. *S. P. N.* 221.

EXſplendeſcit admirandę ſanctitatis, & doctrinæ radijs, alter Occidentis Sol, (ita eum Bellarminus honorat) Venerabilis Beda, noſter, quem quanti faceret, quidque de eodem Eccleſia ſperaret, datis hoc anno ad Ceolfridum, ejus Abbatem, litteris, manifeſte Sanctiſſimus Sergius noſter, Orbis Pontifex prodit; quibus Bedam ad ſe mitti rogat, ob quaſdam Eccleſiaſticas cauſas (ita Biſciola) Romæ conſultandas. *Erit* (ait in Epiſtola Sergius) *ut confidimus, etiam cunctis tibi creditis profuturum quidquid Eccleſiæ Generali claruerit per eius præſtantiam impertitum, &c.* Vnde videas, quanta iam tunc, unius è noſtris, ſimplicis auctoritas Monachi, & fama eſſet. Vid. Baron.

Rapuit hoc eodem anno terris cælum, meritis immortalibus immortalem, eundem Sanctiſſimum Sergium, Romanæ Urbis Pontificem, inter cuius præclarè geſta, memorandæ Litaniæ quas inſtituit, in Feſto Pręſentationis Domini, ſive Purificationis toto Orbe celebrari. Albinus Flac. c. de Divinis offic. Mirum quod de eodem refert Anaſtaſius, & commemorat Baronius, de Baſilicis ab eodem erectis, refectis magnaque & incredibili impenſa argenteis operibus, & Muſivo exornatis. Statuit quoque ut tempore confractionis Dominici corporis, Agnus DEI, qui tollis, &c. à Clero, & populo decantaretur. Sed & Eccleſiam Sanct. Marię in via lata: olim Hoſpitium Pauli Apoſtoli, ab eo dedicatam, felicitati tanti Pontificis adſcribitur, pręter illam beatitatem, qua ipſum Deus etiam in terris Beatum voluit, dum eidem illam ſalutiferę crucis portionem, quam quotannis Chriſtianus populus die Exaltationis Sanct. Crucis in Baſilica Conſtantiniana veneratur prodigioſe, ubi lateret revelavit. Obiit Sanctiſſimus vir 9. Septemb. cuius memoriam poſteris ſingulis annis redivivam, S. Eccleſia Catholica, in Eccleſiaſticis tabulis religioſe conſervat. Succeſſit S. Ioannes VI. noſtri item Ordinis Monachus. Ita Monim. Mantuana.

Rurſum hoc anno unius è noſtris Apoſtoli merita celebranda: S. Trudonis nimirum, Apoſtolica ſanctitate viri, qui Hasbania prædicatione verbi Divini Eccleſiæ adducta, Hasbaniorum meruit, verba Baronii ſunt, Apoſtolus appellari, & hoc anno feliciſſime curſu vitæ abſoluto occurrentibus ſibi Sanctorum choris, cum iiſdem in gaudium Domini introivit: Ingentibus etiam ab obitu miraculis à Deo cultus: in SS. Cælitum numero relatus celebratur 23. Novembris.

Hoc ipſo etiam anno mortalitati valedicens S. Mauroncus Abbas, contemptu ſæculi illuſtriſſimus Sanct. Rictrudis filius, ad immortalia feliciſſimè trãſiit. De quo vid. Molanus, Ferr. Locrius, Miræus, Sigebertus, Wion, &c.

A.C. 702. *S. P. N.* 222.

CElebrat hoc anno geſta Magni & Sanctiſſimi Pontificis V Vironis noſtri Antonius Yepes, cuius vita extat tomo 3. Surij, & compendio relata in Breviario Eccleſiæ Cathedralis Ruremundanæ, &c. Enituit admiranda ſanctitate etiam ante Epiſcopatum Monachus, ob quam ad Præſularem dignitatem evectus, & conſecratus à ſummo Pontifice eſt. Verum benemerendi, perpetuo noſtrorum ſtudio, incenſus, ad prædicandum Gallis Belgicis Evangelium Chriſti amore incitatus ad Pipinum Francorum Ducem ſe contulit. Cognitus, & charus Pipino ob rariſſima Sanctitatis exempla condito ad Ruram ope eiuſdem Principis, Cænobio, in monte D. Petri, hodie S. Odiliæ, abdicato rurſum Pontificatu, quanti præ illo Monaſtica vitæ inſtituta faceret, palam omnibus voluit, & cucullum reaſſumpſit. De Pipino, ut alios taceam, meritiſſimus, eius actionibus omnibus præfuit, & conſilio direxit; quem adeo Pipinus ſuſpexit ac veneratus eſt, ut eodem à confeſſionibus uſus, nonquam detractis calceis, accedere

dere ad eum præſumeret. De vitæ eius reliquis conſulendus Yepes, Surius, Hæreus, &c.

A.C. 703. S.P.N. 223.

MEmorabilis hic annus morte S. Benedicti Abbatis; de quo Sigebertus, & Beda noſtri. Eum miræ Sanctitatis titulo commendat Baronius. Quæ præſtiterit, quantumque illi debeat Eccleſia Catholica, & Regna in primis Angliæ, Beda, inter alia, his verbis ſatis innuit. *Quamdiu ſupererat corpore pro gloria ſanctæ Dei Eccleſiæ, & maximè pro huius Monaſterii pace, honore & quiete ſemper laborare præſtabat, Taties mare tranſiit, &c.* & paulo poſt: *porro huiuſmodi Fundatore propagatus eſt in Anglia mirificè Monachiſmus, ut plane Inſula illa, ita Divini Spiritus imbribus irrigata, Dei eſſet Paradyſus effecta; apud quem dum Monaſtica, viguit, integra, in nulla læſa aliquanda Diſciplina,* (obſervatione digniſſima periodus) *nulla ad eam Hæreſis acceſſum habere potuit, &c.* Unde de utilitate vitæ monaſticæ concludamus.

A.C. 704. S.P.N. 224.

EMergit in tutiſſimum naufragis, Religionis portum Sanctiſſimus Ediltedus Mereiorum Rex, poſtquam triginta & unum annos, Regno præfuiſſet ac profuiſſet. Addit Baronius; *Ita plane primitiva illius Eccleſiæ Anglicanæ, fuit erga ſacram Religionem vigens ferven∫que cultus, ut ab frequentiam D E O philoſophantium Monachorum fuerit inſula referta undique Monaſteriis, in quibus Reges ipſi, qui fuerant Leones in prælio, max in ſacris ſeptis, cæleſtibus caulis incluſi, redderentur agni mitiſſimi. Favebat ſane Dominus cæleſcenti tunc Eccleſiæ Anglicanæ, ut omnibus eam chariſmatibus redderet affluentem, in virtutum, & ſignorum præſertim oſtenſiane, quibus quiſque licet invitus trahi poſſe videretur ad mundi contemptum.* Debet victoriam hoc anno, debet parrum hac victoria Regnum Aripertus Longobardorum Rex, ſed & reſtiturum ab ea victoria Principatuque Ariperti, Alpium Cottiarum Patrimonium, ipſe S. Petrus Succeſſoreſq; Pontifices debent, Sanctiſſimo Præſuli noſtro Bonito, Arvernenſium Epiſcopo, cuius precibus factum, ut non ſolum victoria potitus Aripertus, ſed etiam Regem hoſtem in inguine, vulneratum captivum traxerit, quod fuſius vitæ Scriptor, & ex hoc Baronius tradidit, qui in laudibus & miraculis Boniti prolixiores conſulendi ſunt. Bonitus inter alia, rara DEI in ſe collata beneficia, favorem Admirabilis Matris Virginum Virginis, ac amorem ſingularem meruit; etiam Ildephonſo ipſo, de quo ſuperius, amplius, & glorioſius honoratus. Ex vitæ Scriptore audiamus. *Bonitus cum ſe totum contuliſſet ad perfecte amandum Chriſtum, & eius Sanctiſſimam Genitricem, quodam tempore cum turbis ingreſſus in templum Sanct. Michaelis, in angulum ſe abdidit. Peractis myſteriis, aliis abſcedentibus, ille in ſuo permanſit latibulo, taliſque ei, prolixe oranti viſio oblata eſt: Repente, à Cælo inſonuit vox tanquam ſuavis melodia, & micantibus luminaribus, vir Sanctus quaſi multitudinem quandam conſpexit eo advenientium. Ingreſſa autem in templum eſt V. Al. Maria, cum candidiſſima Angelorum, & Sanctorum hominum catu, tanquam Regina circumſtante exercitu? Cantabant autem omnes illi laudes CHRISTI, & Matris eius; Atque ipſa etiam Sanctiſſima Virgo in laudibus Filii ſui vocem exercebat ſuam. Procedebant autem per medium templi in chorum; cumque ventum eſt ad altare, quæſitum eſt à Sanctis nonnullis, quiſnam Miſſam celebraret? Tum Virgo Beata; ecce, inquit, adeſt hic Bonitus Præſul vere bonus (ô Encomiaſten, â Encomium) & bene dignus cui hoc muneris demandetur; Audiens hoc ille, timuit, ſeque ſubducere conabatur; cui ſane lapis ceſſit, in quo hodieque eius rei apparent veſtigia. Tandem quæſitus, & inventus, & illum beatiſſimum Conventum per ductus eſt, Sanctiſque miniſtrantibus veſtibus ſacris indutus eſt, & Divina ara applicatus: conſummato autem ea, qua par erat, ratione Sancto illo opere, Sanctiſſima Virgo valefaciens Dilecto ſuo pro munere cæleſtem illi, candoris eximii veſtem largita eſt. In ipſa Arvernarum urbe eadem veſtis in præſentem diem populis oſtenditur, cuius quidem materia, & textura à nullo mortalium poteſt dignoſci, eſtque candoris eximii, miraque tum tenuitatis tum lenitatis.* Ex vita apud Surium. De eodem Strengelius in Icon. SS. Ordin. Caietanus, &c. Bonitus paulo poſt, abdicato à ſe Pontificatu, arctioris vitæ ſtudio,

ſtudio, Sanctitatem in cucullo auxit, & in Magnilocenſi Cænobio vitam Sanctiſſime finijt. Vide VVion, Yepes, &c.

A.C.705. *S.P.N.225.*

S. Wilfridus noſter mirificus ille Sanctus (ſic eum Baronius appellat) ab Rege Alfrido multa paſſus, denuo Romam appellans, ibidem honorifice pro meritis habitus, & abſolutus; Alfridus vero obtemperare contemnens paulo poſt morte ſublatus eſt. De hoc vid. fusè Baronius, & Beda.

Obiit hoc anno *Sanctiſſimus vita* (à Baronio rurſum huic iſte tribuitur titulus) & meritis ſpectatiſſimus Heddi Occidentalium Saxonum Epiſcopus ex Monacho Streneshalcenſi. De cuius admirandis fusè Beda, qui conſulendus. Illud prodigioſiſſimum; quo locum etiam ipſum, in quo magnus hic famulus ejus decubuit; & occubuit, Deus honoravit, pulveri inde ſublato eam virtutem fuiſſe, ut omnis generis morbi per eundem aquæ mixtum, aſperſione, vel ſorbillatione pellerentur. Relatus inter Cælites, Nonis Iulii tota Eccleſia celebratur. Vid. etiam Baron Wion, Yepes, &c. Eodem anno ingens ad meſſem Eccleſiæ acceſſio, opera ac indefeſſo labore S. Suiberti noſtri, digniſſimi Ordine noſtro Apoſtoli, qui poſt prædicationem Brunſvvicenſibus, & aliis finitimis populis miniſtraram, quos Evangelio imbuens, & virtute miraculorum confirmans reddidit Chriſtianos, ad Boructuariorum iterum ſe culturam convertit. De converſione efferatiſſimi populi multis agit B. Marcellinus in eius vita, interque alia: *Et licet Boructuarii eſſent gens barbara, ſæva, & inculta, & plures DEOS adorarent, prophanis, & ſacrilegis ſacrificiis reſponſa à dæmonibus exquirentes, augurus, & divinationibus ſervientes, crebris devotionibus, & mirabili ſanctitate, DEO auxiliante, eos ad agnitionem veri perduxit, & luminis ita relictis dolorum ſordibus in CHRISTVM credentes, phana, in quibus idola ante adorare conſueverant, propriis manibus deſtruentes, Eccleſias conſtruerent* de quib. videatur etiam Baronius.

&c.

A.C.706. *S.P.N.226.*

HOc anno referendæ res præclarè geſtæ Sanctiſſimi Guthlaci, illuſtriſſimo & Regio Britannorum Regum genere orti, verum calcatis honoribus, & blandientis mundi delicijs, Monachum in noſtro Rependonienſi Cænobio profeſſi, qui denique in horrida Crolandienſis inſulę vaſtitate, vivens ſolitarius, multis virtutibus illuſtratus, prophetiæ dono imbutus, & miraculorum, gratia inſignis extitit. Fuit cæleſti prognoſtico antequam in lucem ederetur deſignatus, manu rubri nitoris cælitus miſſa ad oſtium domus eius genetricis, ineffabili fulgore coruſcante, ac ingenti hominum multitudine ad prodigium concurrente, donec ab obſtetricibus natus infans nunciaretur. Angelo ita familiari eſt uſus, ut quotidie manè ac veſpere inſimul colloquerentur, & converſarentur. Sub eius obitum vidit Sanct. Bertelinus noſter inclitam claritatem, igneæ turris inſtar à terra in cælum protenſam quæ ſolis ſplendorem ſuperare videbatur. Poſt mortem, elapſo anno, repertus in tumulo dormienti ſimillimus, totus cum veſtimentis etiam ipſis incorruptus. Vid. Gulielm. Rameſerius, & Felix Cronlandienſis, Monachi noſtri in eius vita, quæ extat apud Surium, & Lippeloum, &c. S. VVillibrordi noſtri in Apoſtolatu fælieiſſimi ſucceſſus, & multa hoc anno apud Principes gratia, Pipinum præcipuè, qui medietate Fiſci Epternacenſis eidem donata, alteramque largiente Irmina Dagoberti Regis filia, Epternacenſe Monaſterium egregie innuit, ex quo dein multa illi provinciæ utilitas dimanavit. Vid. Miræus in Faſtis, & Cod. don. Exceſſit factorum gloria omnem verborum copiam Sanctiſſimus Hermelandus noſter, ex Monacho Fontanellenſi, primus Antri Abb. Cænobii olim celeberrimi. De illo præter alios Igebertus noſter, & Auctor Anonymus vitæ eiuſdem tomo 2. Surij, Yepes tom. 2. Anno 701. Claruit ſub hæc eadem tempora S. Maurentus Abbas, S. Florentij Glannenſis, cuius animam memoratus iam primum S. Hermelandus, ab Angelis vidit in cælum deferri, idque ipſum fratribus ſuis, nunciavit ipſa hora, qua exceſſiſſe miſſo dein qui requireret, reſcivere.

Ex

Ex vita S. Hetnelandi. Obijt eodem anno S. Thomas Abbas Farſenſis Cænobij, monitu B. M. Virg. ſub annum 680. reſtituti, totoque mundo celeberrimi, de quo VVion commuoicante Con. Caietano.

A.C. 707. *S.P.N. 227.*

S Marcellini noſtri uniusè 12 Apoſtolis, de quibus ſupetius, in Germaniam deſtinatis, merita, nemo poſt Deum melius noverit, quam ipſe ille quod ad exemplum poſterorum, ubi de ſociorum laboribus egiſſet, de ſuis addidit: *Et ego Marcellinus presbyter inutilis à Præfatis Pontificibus miſſus ad partes Tranſiſelanas, locum Aldenſeel, Trentam, & Tuventam, & Conordiam, ac Daventriam, rego, & DEI providentia totum ferme populum, Chriſto prædicando lucratus ſum, & purgavi ab idololatria cultu, &c.* Ut nemo ſaris referat, nedum explicet labores noſtrorum, & qui inde fructus Eccleſiam univerſam beaverunt, cæleſtia impleverunt.

A. C. 708. *S.P.N. 228.*

HOc anno Eccleſia Boructuariorum in Germania, invidente ſucceſſibus diabolo, & Sanct. Svvibetto Pontifice id minitante, ipſo ſui ortu, grandi procella diſſipatur, Chriſtianis qui in ea erant, alio migrare coactis, quando inter Regionis incolas atque accolas immane conflatum eſt bellum. Suibertus divina revelatione admonitus Coloniam ſe ad Pipinum & Plectrudem Duces recepit, neque minus ibi, quam apud Beructuarios bene operando, & merendo profecit; de quo Baronius digne his verbis hoc anno agit. *Quomodo autem Coloniam perveniens exceptus à Plectrude coniuge Pipini, ubi plura Apoſtolo digna operatus eſt, & à Pipino vicum VVerdam in inſula Rheni imperans nobile illic condidit Monaſterium, Marcellinus plurimis narrat.* Et de Monaſterij illius utilitate ſedulitateque Sanct. Suiberti diſſerens pergit. *Fuit ea erectio fortis munitio ad expugnandam perfidiam Saxonum; ſicque accidit, ut ubicunque vir Apoſtolicus fuerit ſemper profuerit, illa Chriſtianorum diſperſio, converſa fuerit ad maiorem fidei profectum: ſicut contigit ipſo exordio naſcentis Eccleſiæ, cum Hieroſolymis oborta perſecutione facta eſt proficua diſcipulorum circumquaque diſperſio.* Ita Baronius, &c.

A.C. 708. *S. P. N. 229.*

OCcubuere hoc Anno duo ſpectatiſſima Ordinis noſtri Sydera SS. VVilfridus Eboracenſis Archiepiſcopus, & Anthelmus ſive Althelmus Schiburneoſis Epiſcopus, uterque pro meritis, in Sanctorum albo conſcriptus. Prioris Epitaphium Beda exſcripſit, & Baronius recenſuit, quo pauca ex grandi meritorum numero referuntur. Althelmi, monimenta æterna perſtant, quæ ſua ipſe ſibi manu, atque ingenio poſuit, opere in primis illo, quod geminato labore, metricè in primis, ſolutadein oratione compoſuit, in quo optimus meritiſſimi parentis ſui, Admirabilis Benedicti, honori conſulens, ubi de vita ipſius prolixius egiſſet, deoiq; ſubiungit.

Primo qui ſtatuit noſtræ certamina vitæ,
Qualiter optatam teneant cænobia formam,
Quoque modo properet directo tramite Sanctus
Ad ſuperum ſcandens cælorum culmina cultor, &c.

Dein fructum eidem ex Anglia debitorum copia celebrans, pergit.

Huius alumnorum numero glomerantur ovantes,
Quos gerit in gremio fœcunda Britannia cives
A quo iam nobis Baptiſmi gratia fluxit,
Atque Magiſtrorum veneranda caterva cucurrit, &c.

Ita de ijs, quos viderat Althelmus, à S. Gregorio in Angliam miſſis Apoſtolis, de quibus conſulendus doctiſſimus, & de ordine noſtro meritiſſimus Clemens Reinerus in ſuo Apoſtolatu Ben. Angl. De Althelmo autem inter alios agunt *Beda, Eguvinus Epiſcopus, Guilielm. Malmesburienſis, Mat. VVeſtmonaſt. Tepes, VVion, &c.*

Eodem anno S. Hubertus divinitus admonitus corpus S. Lamberti noſtri Traiecto Leodium, & una ſedem Epiſcopalem transfert, ut etiam Leodienſes initia præſulatus ſui, ut & Patronum ſuum Cælitem Ordini noſtro debeant, imo

imò verè agnoſcant, & dignè recolant. Miræus, Bucher. &c.

A. C. 710. *S. P. N. 230.*

DE Ethelredi Regis potentiſſimi, Monachica profeſſione ſuperius dictum. Choenredus fratris filius ſucceſſor fuit, verum is, *poſteriorem vitam*, verba Hieronym. Plati, *patruo magis invidens, quam priorem, cum annis tantum quinque regnaſſet. Romam profectus, à Conſtantino primo Pontifice, habitum Monaſticum ſuſcepit, reliquumque vitæ in ea urbe cum ſumma ſanctitate tranſegit.* Additque. *Porro huic Choenredo,* (idem Choenredus,) *tum itineris, tum conſilii ſocius fuit, Rex alter Oſſa Orientalium Saxonum, in eadem Anglia, qui item in ipſo ætatis flore, in ſumma mundanæ felicitatis abundantia, omnia ſpernens ac conculeans, ab eodem Conſtantino detonſus, tunicaque Monaſtica ornatus eſt.* Ita Platus: Factum id Chineſwithæ conjugis hortatu, quæ Pendæ Merciorum Regis filia, & Offæ nupta, non ſua ſolius ſalute contenta, ſpöſum Gentili etiamnum errore detentum, cœleſti Regno vindicavit, à quo licentia DEO ſe conſecrandi obtenta, ordinem etiam noſtrum profeſſa, nobile virginitatis propoſitum, quod illibatum ſemper cum ſuo ſponſo ſervaverat, nobilius perduxit ad ſenium, ſanctorum denique numero inſcribi merita. *Vid. Matth. VVeſtmonaſt. Contractus, Polydorus, Beda, VVion, &c.* Sic ſummis Regibus, & Principibus omni ſæculo Aſylum Cœnobia, & ſecurus poſt longa pericula portus extitere imò ad vitæ ſanctioris perfectionem inæſtimabiliter profuere.

A. C. 721. *S. P. N. 231.*

EX innumeris hoc tempore firmamenti Benedictini in Anglia Stellis, præcipuas inter exſplendeſcit hoc anno Sanctus Ioannes ex Monacho Monaſterii S. Hildæ, ſive Strenes Halcenſi, Epiſcopus Hagulſtadenſis, à morte verò S. Vvilfridi ad Elboracenſem Cathedram ſubvectus, vir doctrina ac ſanctitate illuſtriſſimus. Is poſt navatam ſtrenuè Anglis operam quanto pluris facienda, quantoq; utilior ſummis honoribus vita Monachica eſſet, ſuo exemplo prodidit, dum abdicato Epiſcopatu, ad Cœnobii, &c. Cellulæ ſuæ ſilentium ſe recipiens, rara illic virtute enituit, & in Monaſterio denique S. Petri Sylvæ Deirorum, relicta corporis ſarcina, feliciſſimo tranſitu, cœlum immigravit. Extat ejus vita apud Surium, T. 3. De eo agunt, *Beda Vſuardus, Folcharus Dorovernenſis, Alfredus Beverlacenſis, Polyd. Virg. Trith. &c.*

Rurſum noſtris potentiſſimi Epiſcopatus debentut ſub hæc tempora, initia VVerdenſis nimirum, ſive Cæſaris VVerdæ, conſtructo illic primum à S. Swiberto noſtro, ex illuſtri Comitum Nortgalliæ ſanguine Bearmenſi Monacho, celebri Cœnobio, à quo Epiſcopatui origo, & ipſe primus loci Epiſcopus, quem inde ex eodem Monaſterio plures in eo honore ſubſequuti, egregia Sanctitate de Eccleſia univerſa benemeriti, Cæſaris VVerdam inprimis ornavere, auxere, & Patrocinio ſuo etiam in cœlis juvere. *Vide Marcell. in vita Suib. Crantzius in annis tamen graviter lapſus Anton. Tepes fusè hoc anno Tomo 2.*

A. C. 712. *S. P N. 232.*

DIgniſſimum maximis, & aſſiduis hoc anno laboribus, quos nulla ſæculorũ vetuſtas, Germanorum, & Belgarum prę cipuè cordibus expungat, Sanctiſſimi ex ordine noſtro Apoſtoli, S. VVerinfridus, S. VVilleicus, & San. Achatius, qui fidem Chriſtianam longè lateq; diſſeminantes, non verbo ſolum, ſed & maximè Sanctitatis illuſtriſſimæ exemplo, iñumeros mortales ad feliciſſimam immortalitatem aſſeruere. Proſunt hodieque iis in quibus olim vixere provinciis, Patrocinio ſuo, ſed & prodigiis, & miraculis, impios etiamnum Hæreticos convincunt. VVerenfridus ante alios, qui morbo articulari laborantibus, certus medicus, eò inprimis nomine celebratur, & colitur. De iis legendi *Marcell. in vita S. Suib. Moſander t. 7. Surii. Molan. Miræus, Trith. VVion. Tepes, &c.*

A. C. 713. *S. P. N. 233.*

EGregium admirandæ Sanctitatis, & cõtemptu ſæculi, generoſiſſimum exemplum Sanctiſſima Oda, Boggis Aquitanorum Ducis vidua, nata Sueviæ ſive Alemanniæ Duciſſa, Ordinem noſtrum Amanii Cœnobio propè Huyum, pfeſſa, fama, & virtute Galliam implet: pridem etiam dum opibus polleret, meritiſſima, plurimis paſſim, excitatis reſtitutiſq; Cœnobiis, & Eccleſiis, ex quibus lucrum immodicum Eccleſiæ univerſæ, & Cœlo ipſi accrevit. Fuit hæc feliciſſima mater plurium Sanctorum opinione Molani, qui tamen eam uxorem Childeberti Regis Franciæ facit, ſororemque Dagoberti. Iudicio lectoris relinquimus, donec in aliis noſtris

digniores. Meruit autem ceſſante, de quo ſuperius tumultu, immortaliter adjecto ad Monachiſmi collapſi, reſtitutionem animo, & ad Monaſteriorum reſtaurationem: *Nam*, ut ait Anaſtaſius, *Monaſteria quæ ſecus Baſilicam S. Pauli erant, renovavit, atque ordinatis, ſervis DEI Monachis congregationem per longum tempus reſtituit, conſtituitque ut ibidem die noctuque Monachi redderent DEO laudes: Hic Gerontocomium, quod poſt abſidem DEI Genitricis ad Præſepe ſitum eſt, Monaſterium inſtituit, atque Monaſterium S. Andreæ Apoſtoli, quod Barbara nuncupatur, ad nimiam deductum deſertionem, in quo ne unus quidem habebatur Monachus. adſcitis Mon. ordinavit, atq; (NB.) ut utraque Monaſteria ad Sanctam DEI Genitricem ſingulis diebus atque noctibus laudes DEO canerent, &c.* Hoc anno reſtitutum Caſinenſe noſtrum Archiſterium per S. Petronacem Abbatem, centum quadraginta annis ab ejus vaſtatione interlapſis. De fructu Petronacis ſtudium conſequuto ſic Baronius; *Mirum dictu, quanta mox ex ea nova Plantatione Petronacis fuerint propugnata eo in loco germina Monachorum, & aucta ipſarum examina inſtar apum, quæ ex turgeſcentibus alvearis prodeuntes, in diverſa loca ad fœtus multiplicationem volaverint. Sed & illud ſecurè, abſque trepidatione mendacij aſſeri jure poteſt, nullum unquam toto orbe Chriſtiano, extitiſſe aliquando monaſterium ex quo tot viri ſanctitate conſpicui atque doctrina tanta numeroſitate ad regimen Sanct. Apoſtolicæ ſedis adſciti fuerint, ut planè dici poſſit, fuiſſe idem aliquando ſeminarium ſacrorum Antiſtitum, &c.*

A Monaſterio retulit Sanctus Pontifex animum ad reparandas, & ornandas Baſilicas S. Pauli S. Laurentii foris muros, S. Hieruſalem de quibus nominatim Anaſtaſius, & ex hoc Baronius, &c. Hoc eodem anno S. Corbinianus noſter invitus, ab eodem S. Gregorio noſtro Epiſcopus eſſe jubetur; & gentium Apoſtolus, accepto etiam pallio, & licentia ubicunque vellet, prædicationis officium exercendi. Is in Germaniam, & Boicam delatus, Friſingenſium Pontifex primus fuit, ibidem in honorem Sanctiſſimi, & Admirabilis Patris noſtri BENEDICTI Cathedrali excitata, & dedicata Eccleſia, *Baron. VVion. Grethſerus*, &c. Ut iterum noſtris celeberrimi Epiſcopatus inſtitutionem debeat

Eccleſia univerſa, & Friſinga,
imò Bavaria Patronum
ſingularem.

A.C. 717. *S.P.N. 237.*

RUrſum Sanctiſſimi noſtri Gregor. Papæ laudibus vacandum, qui per hos dies matre defuncta, Magnum Gregoriũ imitatus ædes etiam proprias in Eccleſiam convertens, S. Agathæ honori nuncupavit, & addito Cœnobio, redditibus liberaliter locupletavit. Videndus Baronius, &c.

Obiit hoc eodem anno S. Ceolfridus noſter Abbas Anglus, admirãda ſanctitate conſpicuus. Conſule Bedam, & Biſciolam.

Ipſo hoc anno moritur *Mirificus ille*, nomenclator Baronius eſt, *Saxonum & Friſonum appellatus Apoſtolus, Primas VVerdenſis Epiſcopus S. Svvibertus*, quem S. Marcellinus noſter ait omnium virtutum chariſmate plenum, ex omnibus medullis, videndi Deum deſiderio, flagraſſe, cumque feſto Principis Apoſtolorum S. Petri ad Cathedram in ſuo Monaſterio Divina celebraſſet, mox lãguore eum invadente lecto decubuiſſe, &c. Marcellinum plura de ejus à morte prodigiis comẽmorantem, ſic ſequitur Baronius: *Videbis enim eum, in quo primitiæ earum gentium ſunt conſecratæ non tantum cum viveret, ſed & poſt obitum Apoſtolicis corruſcare miraculis*, quo prædicata ab eo fides, multiplicibus conſignata teſtibus poſteris traderetur.

Suibertum digno titulo Teiſterbandiæ, weſtphaliæ, Friſiæ, Boructuariorum, & Saxonum Apoſtolum Miræus, & plerique alii honorant.

A.C. 718. *S.P.N. 238.*

RUrſum ex infinito penè Sanctor. numero unicum Winocum proferimus cujus paulo ante à contemptu ſæculi audita laus eſt nunc à Monachiſmo ipſo, & morte repetenda, ſed verbo unico, VVinocum verè Regem, ut generis in ſæculo dignitate, ſic in Cœnobio Humilitate fuiſſe: cuj⁹ inter alia peregrinum illud amoris fraterni, ut & amici laudatiſſimæ demiſſionis argumentum, molã ſuis ipſummet manib⁹ verſaſſe, ad pauperum uſum, cui poſt longos labores, ætate jam in decrepitam vergente, id tantum à Numine datum, ut grandi miraculo, mola ſeipſa moveretur, & moleret. Excitavit ope & opibus piorum celeberrimum illud Cænobium VVormhultanum, ex quo cælo manipuli rurſum plurimi illati ſunt. Conſulatur ej⁹ vita apud Suriũ, & Haræũ. Mir. &c.

Hoc eodem anno Magnus ille, & Prin-

dere ad eum præſumeret. De vitæ eius reliquis conſulendus Yepes, Surius, Hæreus, &c.

A.C. 703. *S.P.N. 223.*

MEmorabilis hic annus morte S. Benedicti Abbatis; de quo Sigebertus, & Beda noſtri. Eum miræ Sanctitatis titulo commendat Baronius. Quæ præſtiterit, quantumque illi debeat Eccleſia Catholica, & Regna in primis Angliæ, Beda, inter alia, his verbis ſatis innuit. *Quamdiu ſupererat corpore pro gloria ſancta Dei Eccleſiæ, & maximè pro huius Monaſterii pace, honore & quiete ſemper laborare praſtabat, Toties mare tranſiit, &c.* & paulo poſt: *porro huiuſmadi Fundatore propagatus eſt in Anglia mirificè Monachiſmus; ut plane Inſula illa, ita Divini Spiritus imbribus irrigata, Dei eſſet Paradyſus effecta; apud quem dum Monaſtica, viguit, integra, in nulla laſa aliquando Diſciplina,* (obſervatione digniſſima periodus) *nulla ad eam Hæreſis acceſſum habere potuit, &c.* Unde de utilitate vitæ monaſticæ concludamus.

A.C. 704. *S.P.N. 224.*

EMergit in tutiſſimum naufragis, Religionis portum Sanctiſſimus Edilredus Merciorum Rex, poſtquam triginta & unum annos, Regno præfuiſſet ac profuiſſet. Addit Baronius; *Ita plane primitiva illius Eccleſia Anglicana, fuit erga ſacram Religionem vigens fervenſque cultus, ut ob frequentiam DEO philoſophantium Monachorum, fuerit inſula referta undique Monaſteriis, in quibus Reges ipſi, qui fuerant Leones in pralia, mox in ſacris ſeptis, caleſtibus caulis incluſi, redderentur agni mitiſſimi. Favebat ſane Dominus caaleſcenti tunc Eccleſia Anglicana, ut omnibus eam chariſmatibus reddiderit affluentem, in virtutum, & ſignarum praſertim oſtenſione, quibus quiſque licet invitus trahi poſſe videretur ad mundi contemptum.* Debet victoriam hoc anno, debet partum hac victoria Regnum Aripertus Longobardorum Rex, ſed & reſtitutum ab ea victoria Principatuque Ariperti, Alpium Cottiarum Patrimonium, ipſe S. Petrus Succeſſoreſq; Pontifices debent, Sanctiſſimo Præſuli noſtro Bonito, Arvernenſium Epiſcopo, cuius precibus factum, ut non ſolum victoria potitus Aripertus, ſed etiam Regem hoſtem in inguine, vulneratum captivum traxerit, quod fuſius vitæ Scriptor, & ex hoc Baronius tradidit, qui in laudibus & miraculis Boniti prolixiores conſulendi ſunt. Bonitus inter alia, rara DEI in ſe collata beneficia, favorem Admirabilis Matris Virginum Virginis, ac amorem ſingularem meruit; etiam Ildephonſo ipſo, de quo ſuperius, amplius, & glorioſius honoratus. Ex vitæ Scriptore audiamus. *Bonitus cum ſe totum contuliſſet ad perfectè amandum Chriſtum, & eius Sanctiſſimam Genitricem, quodam tempore cum turbis ingreſſus in templum Sanct. Michaelis, in angulum ſe abdidit. Peractis myſteriis, aliis abſcedentibus, ille in ſuo permanſit latibulo, taliſque ei, prolixè oranti viſio oblata eſt: Repente, à Cælo inſonuit vox tanquam ſuavis melodia, & micantibus luminaribus, vir Sanctus quaſi multitudinem quandam conſpexit eo adventantium. Ingreſſa autem in templum eſt V. M. Maria, cum candidiſſimo Angelorum, & Sanctorum hominum catu, tanquam Regina circumſtante exercitu? Cantabant autem omnes illi laudes CHRISTI, & Matris eius; Atque ipſa etiam Sanctiſſima Virgo in laudibus Filii ſui vocem exercebat ſuam. Pracedebant autem per medium templi in chorum; cumque ventum eſt ad altare, quaſitum eſt à Sanctis nonnullis, quiſnam Miſſam celebraret? Tum Virgo Beata; ecce, inquit, adeſt hic Bonitus Praſul vere bonus (ô Encomiaſten, â Encomium) & bene dignus cui hoc muneris demandetur; Audiens hoc ille, timuit, ſeque ſubducere conabatur; cui ſane lapis ceſſit, in quo hodieque eius rei apparent veſtigia. Tandem quaſitus, & inventus, & illum beatiſſimum Conventum perductus eſt, Sanctiſque miniſtrantibus veſtibus ſacris indutus eſt, & Divina ara applicatus: conſummata autem ea, qua par erat, ratione Sancto illa opere, Sanctiſſima Virgo valefaciens Dilecto ſuo pro munere caleſtem illi, candoris eximij veſtem largita eſt. In ipſa Arvernorum urbe eadem veſtis in praſentem diem populis oſtenditur, cuius quidem materia, & textura à nulla mortalium poteſt dignoſci, eſtque candoris eximii, miraque tum tenuitatis tum lenitatis.* Ex vita apud Surium. De eodem Srengelius in Icon. SS. Ordin. Caietanus, &c. Bonitus paulo poſt, abdicato à ſe Pontificatu, arctioris vitæ

ſtudio,

ſtudio, Sanctitatem in cucnllo auxit, & in Magnilocenſi Cænobio vitam Sanctiſſimo finijt. Vide VVion, Yepes, &c.

A.C.705. S.P.N.225.

S. Wilfridus noſter mitificus ille Sanctus (ſic eum Baronius appellat) ab Rege Alfrido multa paſſus, denuo Romam appellans, ibidem honorifice pro meritis habitus, & abſolutus; Alfridus vero obtemperate contemnens paulo poſt motre ſublatus eſt. De hoc vid. fusè Baronius, & Beda.

Obiit hoc anno *Sanctiſſimus vita* (à Baronio rurſum huic iſte tribuitur titulus) & meritis ſpectatiſſimus Heddi Occidentalium Saxonum Epiſcopus ex Monacho Streneshalcenſi. De cuius admirandis fusè Beda, qui conſulendus. Illud prodigioſiſſimum; quo locum etiam ipſum, in quo magnus hic famulus ejus decubuit, & occubuit, Deus honoravit, pulveri inde ſublato eam virturem fuiſſe, ut omnis generis morbi per eundem aquæ mixtum, aſperſione, vel ſorbillatione pellerentur. Relatus inter Cælites, Nonis Iulii tota Eccleſia celebratur. Vid. etiam Baron Wion, Yepes, &c. Eodem anno ingens ad meſſem Eccleſiæ acceſſio, opera ac indefeſſo labore S. Suiberti noſtri, digniſſimi Ordine noſtro Apoſtoli, qui poſt prædicationem Brunſvvicenſibus, & aliis finitimis populis miniſtratam, quos Evangelio imbuens, & virtute miraculorum confirmans reddidit Chriſtianos, ad Boructuatiorum iterum ſe culturam convertit. De converſione efferatiſſimi populi multis agit B. Marcellinus in eius vita, interque alia: *Et licet Boructuarii eſſent gens barbara, ſæva, & inculta, & plures DEOS adorarent, prophanis, & ſacrilegis ſacrificiis reſponſa à dæmonibus exquirentes, auguriis, & divinationibus ſervientes, crebris devotionibus, & mirabili ſanctitate, DEO auxiliante, eos ad agnitionem veri perduxit, & luminis; ita relictis dolorum ſordibus in CHRISTVM credentes, phana, in quibus idola ante adorare conſueverant, propriis manibus deſtruentes, Eccleſias conſtruerent* deqnib. videatur etiam Baronius.

&c.

A.C.706. S.P.N.226.

HOc anno referendæ res præclarè geſtæ Sanctiſſimi Guthlaci, illuſtriſſimo & Regio Britannorum Regum genere orti, verum calcatis honoribus, & blandientis mundi delicijs, Monachum in noſtro Rependonienſi Cænobio profeſſi, qui denique in hortida Crolandienſis inſulę vaſtitate, vivens ſolitarius, multis virtutibus illuſtratus, prophetiæ dono imbutus, & miraculorum, gratia inſignis extitit. Fuit cæleſti prognoſtico antequam in lucem ederetur deſignatus, manu rubri nitoris cælitus miſſa ad oſtium domus eius genetricis, ineffabili fulgore coruſcante, ac ingenti hominum multitudine ad prodigium concurrente, donec ab obſtetricibus natus infans nnnciaretur. Angelo ita familiari eſt uſus, ut quotidie manè ac veſpere inſimul colloquerentur, & converſarentur. Sub eius obitum vidit Sanct. Bertelinus noſter inſolitam clariratem, igneæ turris inſtar à terra in cælum protenſam quæ ſolis ſplendorem ſuperare videbatur. Poſt mortem, elapſo anno, repertus in tumulo dormienti ſimillimus, totus cum veſtimentis etiam ipſis incorruptus. Vid. Gulielm. Rameſerius, & Felix Ctonlandienſis, Monachi noſtri in eius vita, quæ extat apud Surium, & Lippeloum, &c. S. VVillibrordi noſtri in Apoſtolatu fæliciſſimi ſucceſſus, & multa hoc anno apud Principes gratia, Pipinum præcipuè, qui medietate Fiſci Epternacenſis eidem donata, alteramque largiente Irmina Dagoberti Regis filia, Epternacenſe Monaſterium egregie innuit, ex quo dein multa illi provinciæ utilitas dimanavit. Vid. Miræus in Faſtis, & Cod. don. Exceſſit factorum gloria omnem verborum copiam Sanctiſſimus Hermelandus noſter, ex Monacho Fontanellenſi primus Antri Abb. Cænobii olim celeberrimi. De illo præter alios Igebertus noſter, & Auctor Anonymus vitæ eiuſdem tomo 2. Surij, Yepes tom. 2. Anno 701. Claruit ſub hæc eadem tempora S. Maurentus Abbas, S. Florentij Glannenſis, cuius animam memoratus iam primnm S. Hermelandus, ab Angelis vidit in cælum deferti, idque ipſum fratribus ſuis, nunciavit ipſa hora, qua exceſſiſſo miſſo dein qui requireret, reſcivere.

Ex

dere ad eum præſumeret. De vitæ eius reliquis conſulendus Yepes, Surius, Hæreus, &c.

A.C. 703. *S.P.N. 223.*

MEmorabilis hic annus morte S. Benedicti Abbatis; de quo Sigebertus, & Beda noſtri. Eum miræ Sanctitatis titulo commendat Baronius. Quæ præſtiterit, quantumque illi debeat Eccleſia Catholica, & Regna in primis Angliæ, Beda, inter alia, his verbis ſatis innuit. *Quamdiu ſupererat corpore pro gloria ſancta Dei Eccleſia, & maximè pro huius Monaſterii pace, honore & quiete ſemper laborare præſtabat, Toties mare tranſiit, &c,* & paulo poſt: *porro huiuſmodi Fundatore propagatus eſt in Anglia mirificè Monachiſmus; ut plane Inſula illa, ita Divini Spiritus imbribus irrigata, Dei eſſet Paradyſus effecta; apud quem dum Monaſtica, viguit, integra, in nulla læſa aliquando Diſciplina,* (obſervatione digniſſima periodus) *nulla ad eam Hæreſis acceſſum habere potuit, &c.* Unde de utilitate vitæ monaſticæ concludamus,

A.C. 704. *S.P.N. 224.*

EMergit in tutiſſimum naufragis, Religionis portum Sanctiſſimus Edilredus Merciorum Rex, poſtquam triginta & unum annos, Regno præfuiſſet ac profuiſſet. Addit Baronius; *Ita plane primitivæ illius Eccleſia Anglicana, fuit erga ſacram Religionem vigens ferven ſque cultus, ut ob frequentiam DEO philoſophantium Monachorum fuerit inſula referta undique Monaſteriis, in quibus Reges ipſi, qui fuerant Leones in prælia, mox in ſacris ſeptis, cæleſtibus caulis incluſi, redderentur agni mitiſſimi. Favebat ſane Dominus coaleſcenti tunc Eccleſia Anglicana, ut omnibus eam charismatibus reddiderit affluentem, in virtutum, & ſignorum præſertim oſtenſione, quibus quiſque licet invitus trahi poſſe videretur ad mundi contemptum.* Debet victoriam hoc anno, debet partum hac victoria Regnum Aripertus Longobardorum Rex, ſed & reſtitutum ab ea victoria Principatuque Ariperti, Alpium Cottiarum Patrimonium, ipſe S. Petrus Succeſſoreſq; Pontifices debent, Sanctiſſimo Præſuli noſtro Bonito, Arvernenſium Epiſcopo, cuius precibus factum, ut non ſolum victoria potitus Aripertus, ſed etiam Regem hoſtem in inguine, vulneratum captivum traxerit, quod fuſius vitæ Scriptor, & ex hoc Baronius tradidit, qui in laudibus & miraculis Boniti prolixiores conſulendi ſunt. Bonitus inter alia, rata DEI in ſe collata beneficia, favorem Admirabilis Matris Virginum Virginis, ac amorem ſingularem meruit; etiam Ildephonſo ipſo, de quo ſuperius, amplius, & glorioſius honoratus. Ex vitæ Scriptore audiamus. *Bonitus cum ſe totum contuliſſet ad perfecte amandum Chriſtum, & eius Sanctiſſimam Genitricem, quodam tempore cum turbis ingreſſus in templum Sanct. Michaelis, in angulum ſe abdidit. Peractis myſteriis, aliis abſcedentibus, ille in ſuo permanſit latibulo, taliſque ei, prolixè oranti viſio oblata eſt: Repente, à Cælo inſonuit vox tanquam ſuavis melodia, & micantibus luminaribus, vir Sanctus quaſi multitudinem quandam conſpexit eo adventantium. Ingreſſa autem in templum eſt V. M. Maria, cum candidiſſimo Angelorum, & Sanctorum hominum catu, tanquam Regina circumſtante exercitu? Cantabant autem omnes illi laudes CHRISTI, & Matris eius: Atque ipſa etiam Sanctiſſima Virgo in laudibus Filii ſui vocem exercebat ſuam. Præcedebant autem per medium templi in chorum; cumque ventum eſt ad altare, quæſitum eſt à Sanctis nonnullis, quiſnam Miſſam celebraret? Tum Virgo Beata; ecce, inquit, adeſt hic Bonitus Præſul vere bonus (ò Encomiaſten, à Encomium) & bene dignus cui hoc muneris demandetur; Audiens hoc ille, timuit, ſeque ſubducere conabatur; cui ſane lapis ceſſit, in quo hodieque eius rei apparent veſtigia. Tandem quæſitus, & inventus, & illum beatiſſimum Conventum per ductus eſt, Sanctiſque miniſtrantibus veſtibus ſacris indutus eſt, & Divina ara applicatus: conſummato autem ea, qua par erat, ratione Sancto illo opere, Sanctiſſima Virgo valefaciens Dilecta ſuo pro munere cæleſtem illi, candoris eximij veſtem largita eſt. In ipſa Arvernorum urbe eadem veſtis in præſentem diem populis oſtenditur, cuius quidem materia, & textura à nullo mortalium poteſt dignoſci, eſtque candoris eximii, miræque tum tenuitatis tum lenitatis.* Ex vita apud Surium. De eodem Stengelius in Icon. SS. Ordin. Caietanus, &c. Bonitus paulo poſt, abdicato à ſe Pontificatu, arctioris vitæ ſtudio,

ſtudio, Sanctitatem in cucullo auxit, & in Magnilocenſi Cænobio vitam Sanctiſſime finijt. Vide VVion, Yepes, &c.

A. C. 705. *S. P. N. 225.*

S. Wilfridus noſter mirificus ille Sanctus (ſic eum Baronius appellat) ab Rege Alfrido multa paſſus, denuo Romam appellans, ibidem honorifice pro meritis habitus, & abſolutus; Alfridus vero obtemperare contemnens paulo poſt morte ſublatus eſt. De hoc vid. fusè Baronius, & Beda.

Obiit hoc anno *Sanctiſſimus vita* (à Baronio rurſum huic iſte tribuitur titulus) & meritis ſpectatiſſimus Heddi Occidentalium Saxonum Epiſcopus ex Monacho Streneshalcenſi. De cuius admirandis fusè Beda, qui conſulendus. Illud prodigioſiſſimum; quo locum etiam ipſum, in quo magnus hic famulus ejus decubuit, & occubuit, Deus honoravit, pulveri inde ſublato eam virtutem fuiſſe, ut omnis generis morbi per eundem aquæ mixtum, aſperſione, vel ſorbillatione pellerentur. Relatus inter Cælites, Nonis Iulii tota Eccleſia celebratur. Vid. etiam Baron Wion, Yepes, &c. Eodem anno ingens ad meſſem Eccleſiæ acceſſio, opera ac indefeſſo labore S. Suiberti noſtri, digniſſimi Ordine noſtro Apoſtoli, qui poſt prædicationem Brunſvvicenſibus, & aliis finitimis populis miniſtratam, quos Evangelio imbuens, & virtute miraculorum confirmans reddidit Chriſtianos, ad Boructuatiorum iterum ſe culturam convertit. De converſione efferatiſſimi populi multis agit B. Marcellinus in eius vita, interque alia: *Et licet Boructuarii eſſent gens barbara, ſæva, & inculta, & plures DEOS adorarent, prophanis, & ſacrilegis ſacrificiis reſponſa à dæmonibus exquirentes, augurüs, & divinationibus ſervientes, crebris devotionibus, & mirabili ſanctitate, DEO auxiliante, eos ad agnitionem veri perduxit, & luminis: ita relictis dolorum ſordibus in CHRISTVM credentes, phana, in quibus idola ante adorare conſueverant, propriis manibus deſtruentes, Eccleſias conſtruerent* de quib. videatur etiam Baronius.

&c.

A. C. 706. *S. P. N. 226.*

HOc anno referendæ res præclarè geſtæ Sanctiſſimi Guthlaci, illuſtriſſimo & Regio Britannorum Regum genere orti, verum calcatis honoribus, & blandientis mundi delicijs, Monachum in noſtro Rependonienſi Cænobio profeſſi, qui denique in horrida Crolandienſis inſulę vaſtitate, vivens ſolitarius, multis virtutibus illuſtratus, prophetiæ dono imbutus, & miraculorum, gratia inſignis extitit. Fuit cæleſti prognoſtico antequam in lucem ederetur deſignatus, manu rubri nitoris cælitus miſſa ad oſtium domus eius genetricis, ineffabili fulgore coruſcante, ac ingenti hominum multitudine ad prodigium concurrente, donec ab obſtetricibus natus infans nunciaretur. Angelo ita familiari eſt uſus, ut quotidie manè ac veſpere inſimul colloquerentur, & converſarentur. Sub eius obitum vidit Sanct. Bertelinus noſter inlolitam claritatem, igneæ turris inſtar à terra in cælum protenſam quæ ſolis ſplendorem ſuperare videbatur. Poſt mortem, elapſo anno, repertus in tumulo dormienti ſimillimus, totus cum veſtimentis etiam ipſis incorruptus. Vid. Gulielm. Rameſerius, & Felix Crolandienſis, Monachi noſtri in eius vita, quæ extat apud Surium, & Lippeloum, &c. S. VVillibrordi noſtri in Apoſtolatu fæliciſſimi ſucceſſus, & multa hoc anno apud Principes gratia, Pipinum præcipuè, qui medietate Fiſci Epternacenſis eidem donata, alteramque largiente Irmina Dagoberti Regis filia, Epternacenſe Monaſterium egregie innuit, ex quo dein multa illi provinciæ utilitas dimanavit. Vid. Miræus in Faſtis, & Cod. don. Exceſſit factorum gloria omnem verborum copiam Sanctiſſimus Hermelandus noſter, ex Monacho Fontanellenſi primus Antri Abb. Cænobii olim celeberrimi. De illo præter alios Igebertus noſter, & Auctor Anonymus vitæ eiuſdem tomo 2. Surij, Yepes tom. 2. Anno 701. Claruit ſub hæc eadem tempora S. Maurentus Abbas, S. Florentij Glannenſis, cuius animam memoratus iam primum S. Hermelandus, ab Angelis vidit in cælum deferri, idque ipſum fratribus ſuis, nunciavit ipſa hora, qua exceſſiſſe miſſo dein qui requireret, reſcivere.

Ex

imò verè agnoſcant, & dignè recolant. Miræus, Bucher. &c.

A. C. 710. *S. P. N. 230.*

DE Ethelredi Regis potentiſſimi, Monachica profeſſione ſuperius dictum. Choenredus fratris filius ſucceſſor fuit, verum is, *poſteriorem vitam*, verba Hieronym. Plati, *patruo magis invidens, quam priorem, cum annis tantum quinque regnaſſet. Romam profectus, à Conſtantino primo Pontifice, habitum Monaſticum ſuſcepit, reliquumque vitæ in ea urbe cum ſumma ſanctitate tranſegit.* Additque. *Porro huic Choenredo,* (idem Choenredus,) *tum itineris, tum conſilii ſocius fuit, Rex alter Offa Orientalium Saxonum, in eadem Anglia, qui item in ipſo ætatis flore, in ſumma mundanæ felicitatis abundantia, omnia ſpernens ac conculcans, ab eodem Conſtantino detonſus, tunicaque Monaſtica ornatus eſt.* Ita Platus: Factum id Chineſwithæ conjugis hortatu, quæ Pendæ Merciorum Regis filia, & Offæ nupta, non ſua ſolius ſalute contenta, ipſum Gentili etiamnum errore detentum, cœleſti Regno vindicavit, à quo licentia Deo ſe conſecrandi obtenta, ordinem etiam noſtrum profeſſa, nobile virginitatis propoſitum, quod illibatum ſemper cum ſuo ſponſo ſervaverat, nobilius perduxit ad ſenium, ſanctorum denique numero inſcribi merita. *Vid. Matth. VVeſtmonaſt. Contractus, Polydorus, Beda, VVion, &c.* Sic ſummis Regibus, & Principibus omni ſæculo Aſylum Cœnobia, & ſecurus poſt longa pericula portus extitere imò ad vitæ ſanctioris perfectionem inæſtimabiliter profuere.

A. C. 721. *S. P. N. 231.*

EX innumeris hoc tempore firmamenti Benedictini in Anglia Stellis, præcipuas inter exiplendeſcit hoc anno Sanctus Ioannes ex Monacho Monaſterii S. Hildæ, ſive Strenes Halcenſi, Epiſcopus Hagulſtadenſis, à morte verò S. VVilfridi ad Eboracenſem Cathedram ſubvectus, vir doctrina ac ſanctitate illuſtriſſimus. Is poſt navatam ſtrenuè Anglis operam quanto pluris facienda, quantoq; utilior ſummis honoribus vita Monachica eſſet, ſuo exemplo prodidit, dum abdicato Epiſcopatu, ad Cœnobii, &c. Cellulæ ſuæ ſilentium ſe recipiens, rara illic virtute enituit, & in Monaſterio denique S. Petri Sylvæ Deirorum, relicta corporis ſarcina, feliciſſimo tranſitu, cœlum immigravit. Extat ejus vita apud Surium, T. 3.

De eo agunt, *Beda Vſuardus, Folcharus Dorovernenſis, Alfredus Beverlacenſis, Polyd. Virg. Trith. &c.*

Rurſum noſtris potentiſſimi Epiſcopatus debentur ſub hæc tempora, initia VVerdenſis nimirum, ſive Cæſaris VVerdæ, conſtructo illic primum à S. Swiberto noſtro, ex illuſtri Comitum Nortgalliæ ſanguine Bearmenſi Monacho, celebri Cœnobio, à quo Epiſcopatui origo, & ipſe primus loci Epiſcopus, quem inde ex eodem Monaſterio plures in eo honore ſubſequuti, egregia Sanctitate de Eccleſia univerſa benemeriti, Cæſaris VVerdam inprimis ornavere, auxere, & Patrocinio ſuo etiam in cœlis juvere. *Vide Marcell. in vita Suib. Crantzius in annis tamen graviter lapſus Anton. Tepes fusè hoc anno Tomo 2.*

A. C. 712. *S. P. N. 232.*

DIgniſſimum maximis, & aſſiduis hoc anno laboribus, quos nulla ſæculorũ vetuſtas, Germanorum, & Belgarum præcipuè cordibus expungat, Sanctiſſimi ex ordine noſtro Apoſtoli, S. VVerentridus, S. VVilleicus, & San. Achatius, qui fidem Chriſtianam longè lateq; diſſeminantes, non verbo ſolum, ſed & maximè Sanctitatis illuſtriſſimæ exemplo, iñumeros mortales ad feliciſſimam immortalitatem aſſeruere. Proſunt hodieque iis in quibus olim vixere provinciis, Patrocinio ſuo, ſed & prodigiis, & miraculis, impios etiamnum Hæreticos convincunt. VVerenfridus ante alios, qui morbo articulari laborantibus, certus medicus, eò inprimis nomine celebratur, & colitur. De iis legendi *Marcell. in vita S. Suib. Moſander t. 7. Surii. Molan. Miræus, Trith. VVion. Yepes, &c.*

A. C. 713. *S. P. N. 233.*

EGregium admirandæ Sanctitatis, & cõtemptu ſæculi, generoſiſſimum exemplum Sanctiſſima Oda, Boggis Aquitanorum Ducis vidua, nata Sueviæ ſive Alemanniæ Duciſſa, Ordinem noſtrum Amanii Cœnobio propè Huyum ꝓfeſſa, fama, & virtute Galliam implet: pridem etiam dum opibus polleret, meritiſſima, plurimis paſſim, excitatis reſtitutiſq; Cœnobiis, & Eccleſiis, ex quibus lucrum immodicum Eccleſiæ univerſæ, & Cœlo ipſi accrevit. Fuit hæc feliciſſima mater plurium Sanctorum opinione Molani, qui tamen eam uxorem Childeberti Regis Franciæ facit, furoremque Dagoberti. Iudicio lectoris relinquimus, donec in aliis

noſtris operibus, ipſi definiamus. *Vid. Miræus in Annal. & in faſtis, Franciſc. Roſiers, Molan. VVion. &c.*

Exceperunt, foverunt, ac bearunt ſub hæc tempora præter plurimos alios Reges ac Principes, Regumque ac Principum filios, longis curis ac laboribus arduis fatigatos, & fatiſcentes Cænobia noſtra, Mailronenſe S. Ealfridum, ſive Alfredũ, potentiſſimum Northumbriæ Regem, virum præter generis dignitatem, undecunque doctiſſimum, & litteratiſſimum, cum annis undeviginti Regno utiliſſimè præfuiſſet. S. Mauri verò Cænobium Sanctos VVimocum & Arnocum, Iudicaelis II. Britanniæ Regis filios, & Sanctorum Iudoci, & VVinoci ex fratre nepotes, qui exempla patruorum patriſque, & avi Regum ſequuti, pro Chriſti amore, regnum avitum, & paternum relinquentes, in eodem quo pater, & avus humillimè verſabantur Cœnobio; eandem vitam profeſſi, cum iisdem toto jam orbe Sanctitatis fama celebrari meruerunt. *Vid. Vincent. Belluac. in ſpecul. libr. 23. & de Sanct. Alfredo VVern. Rolevinck. in faſc. temp. Bugianus. VVion. &c.*

A.C. 714. *S.P.N. 234.*

MIRACULUM contempti honoris, opum, deliciarum patriæ, & pro his ex ambitorum contemptus, inopiæ, rigoris, laborum atque exilii, ſub hæc tempora Sanctus Adalbertus noſter Edilwaldi Deirorum Regis filius Magni Willibrordi noſtri diſcipulus, Epternacenſis Cœnobii multo tempore Monachus, ex Magnis illis Germaniæ, de quibus ſupra Apoſtolis duodecimus. Is poſtmodum creſcentibus meritis Traiectenſis Eccleſiæ Archidiaconus factus, & ad prædicationẽ gentium miſſus, in Hollandia inprimis, & Kenemaria plurimos manipulos collegit, & feliciſſimè meruit. Denique apud Egmundam mortuus, pro meritis Sanctorum albo inſcriptus eſt. Ejus vitam Egbertus Trevirenſium Pontifex, ejuſdem Sancti ope à valida febri exemptus per Medelocenſes Monachos deſcribi curavit, extatque inter Hiſtorias Sanctorum menſis Iunii. *Ex Molano, VVione. Stengelio, Surio.* Qualiter hoc anno morienti adfuerit, & profuerit Pipino Duci S. Svibertus conſulendus Baronius hoc anno, &c.

A.C. 751. *S.P.N. 235.*

SAnctus Gregorius ejus nominis ſecundus, ad Romanæ, & ſummæ Cathedræ ſublimitatem priore anno evectus, primi Gregorii Sancti æmulus, egregio ſpecimine edidit, quæ à Monachis ſperare univerſus, longo multorum exemplo jam doctus didicerat. Quippe ipſo Pontificatus initio, muros urbis inſtaurare incipiens, & partem jam aliquam abſolvens, novis motibus, (ita Biſciola ad eos qui præceſſerant alludens) impeditus eſt; Siquidem Longobardi ſub dolo pacis Cumarum caſtrum, Iuris Eccleſiæ occuparunt; quod ut reſtituerent, ſæpius à Gregorio admoniti, & rogati, ultione etiam divina intentata, nunquam in animum induxerunt. Sed conſilio, & providentia Pontificis, accito in auxilium Duce Neapolitano cum exercitu, nocturno improviſo adortu eſt receptum, trecentis Longobardis, cum eorum Gaſtaldione occiſis quinquentis captis. Profuit hoc exemplo multum poſteris, non minor magno Gregorio, alter ex eadem familia noſtra Gregorius, qui neceſſario exemplo docuit, etiam ſanctitatem cum armis conſiſtere, neque Pontificem dedecere bona Eccleſiaſtica armis vindicare. Quod ipſum Baronius probe advertens; *Vidiſti,* inquit, *Lector Pontificem aquè ac Gregorium primum in numerum Sanctorum receptum, bona Eccleſiaſtica ab hoſtibus in vaſa, minimè contempſiſſe, vel recuperare deſiiſſe, quantumlibet impoſſibilis videretur penè ejus expugnatio loci, ſed quod minus poſſet ſuis, id alienis armis recipere procuraſſe, omnique ſtudio præſto fuiſſe, conſilio, ope, pecunia adjuviſſe, &c.*

Claruere hoc eodem anno viri ex ordine noſtro maximi, & illuſtriſſimi, quos inter nõ infimum locum occupant Eleutherius Auſtraſiæ Dux, Martini Ducis filius Princeps potentiſſimus, qui cucullum Imperio præferens, eo ipſo oſtendit, quã minimè vanus vana abjiceret, illudque vitæ inſtitutum amplecteretur, quod regnis omnibus, & ſummo in terras imperio dignius eſſet; Sanctus Sebaldus dein, Daciæ Regis filius, qui ſpouſa relicta, mundi abdicatis pompis, in Cœnobio denique S. Martini Norimbergæ Monaſticem amplexus, Norimbergenſibus egregio Sanctitatis exemplo præluxit, ſi ſequi mallẽt, quam bonis Cœnobii illius, quod dein ab eo nomen meruit, inhiare. *Vide Chron. Chronicor. VVion. Tepes.*

A.C. 716. *S.P.N. 236.*

GREGORII noſtri ſumi Pontificis laudes, ſexcentis foliis quam anno hoc di-

digniores. Meruit autem ceſſante, de quo ſuperius tumultu, immortaliter adjecto ad Monachiſmi collapſi, reſtitutionem animo, & ad Monaſteriorum reſtaurationem: *Nam*, ut ait Anaſtaſius, *Monaſteria quæ ſecus Baſilicam S. Pauli erant, renovavit, atque ordinatis, ſervis DEI Monachis congregationem per longum tempus reſtituit, conſtituitque ut ibidem die noctuque Monachi redderent DEO laudes: Hic Gerontocomium, quod poſt abſidem DEI Genitricis ad Præſepe ſitum eſt, Monaſterium inſtituit, atque Monaſterium S. Andreæ Apoſtoli, quod Barbara nuncupatur, ad nimiam deductum deſertionem, in quo ne unus quidem habebatur Monachus. adſcitis Mon. ordinavit, atq; (NB.) ut utraque Monaſteria ad Sanctam DEI Genitricem ſingulis diebus atque noctibus laudes DEO canerent, &c.* Hoc anno reſtitutum Caſinenſe noſtrum Archiſterium per S. Petronacem Abbatem, centum quadraginta annis ab ejus vaſtatione interlapſis. De fructu Petronacis ſtudium conſequuto ſic Baronius; *Mirum dictu, quanta mox ex ea nova Plantatione Petronacis fuerint propugnata eo in loco germina Monachorum, & aucta ipſorum examina inſtar apum, quæ ex turgeſcentibus alvearius prodeuntes, in diverſa loca ad fœtus multiplicationem volaverint. Sed & illud ſecurè, absque trepidatione mendaÿ aſſeri jure poteſt, nullum unquam toto orbe Chriſtiano, extitiſſe aliquando monaſterium ex quo tot viri ſanctitate conſpicui atque doctrina tanta numeroſitate ad regimen Sanct. Apoſtolica ſedis adſciti fuerint, ut planè dici poſſit, fuiſſe idem aliquando ſeminarium ſacrorum Antiſtitum, &c.*

A Monaſterio retulit Sanctus Pontifex animum ad reparandas, & ornandas Baſilicas S. Pauli S. Laurentii foris muros, S. Hieruſalem de quibus nominatim Anaſtaſius, & ex hoc Baronius, &c. Hoc eodem anno S. Corbinianus noſter invitus, ab eodem S. Gregorio noſtro Epiſcopus eſſe jubetur; & gentium Apoſtolus, accepto etiam pallio, & licentia ubicunque vellet, prædicationis officium exercendi. Is in Germaniam, & Boicam delatus, Friſingenſium Pontifex primus fuit, ibidem in honorem Sanctiſſimi, & Admirabilis Patris noſtri BENEDICTI Cathedrali excitata, & dedicata Eccleſia, *Baron. VVion. Grethſerus*, &c. Vt iterum noſtris celeberrimi Epiſcopatus inſtitutionem debeat Eccleſia univerſa, & Friſinga, imò Bavaria Patronum ſingularem.

A.C. 717. *S.P.N. 237.*

RVrſum Sanctiſſimi noſtri Gregor. Papæ laudibus vacandum, qui per hos dies matre defuncta, Magnum Gregoriũ imitatus ædes etiam proprias in Eccleſiam convertens, S. Agathæ honori nuncupavit, & addito Cœnobio, redditibus liberaliter locupletavit. Videndus Baronius, &c.

Obiit hoc eodem anno S. Ceolfridus noſter Abbas Anglus, admirãda ſanctitate conſpicuus. Conſule Bedam, & Biſciolam.

Ipſo hoc anno moritur *Miriſicus ille*, nomenclator Baronius eſt, *Saxonum & Friſonum appellatus Apoſtolus, Primus VVerdenſis Epiſcopus S. Svvibertus*, quem S. Marcellinus noſter ait omnium virtutum chariſmate plenum, ex omnibus medullis, videndi Deum deſiderio, flagraſſe, cumque feſto Principis Apoſtolorum S. Petri ad Cathedram in ſuo Monaſterio Divina celebraſſet, mox lãguore eum invadente lecto decubuiſſe, &c. Marcellinum plura de ejus à morte prodigiis coñemorantem, ſic ſequitur Baronius: *Videbis enim eum, in quo primitiæ earum gentium ſunt conſecratæ non tantum cum viveret, ſed & poſt obitum Apoſtolicis corruſcare miraculis*, quo prædicata ab eo fides, multiplicibus conſignata teſtibus poſteris traderetur.

Suibertum digno titulo Teiſterbandiæ, weſtphaliæ, Friſiæ, Boructuariorum, & Saxonum Apoſtolum Miræus, & plerique alii honorant.

A.C. 718. *S.P.N. 238.*

RVrſum ex infinito penè Sanctor. numero unicum Winocum proferimus cujus paulo ante à contemptu ſæculi audita laus eſt nunc à Monachiſmo ipſo, & morte repetenda, ſed verbo unico, VVinocum verè Regem, ut generis in ſæculo dignitate, ſic in Cœnobio Humilitate fuiſſe: cuj⁹ inter alia peregrinum illud amoris fraterni, ut & amici laudatiſſimæ demiſſionis argumentum, molã ſuis ipſummet manib⁹ verſaſſe, ad pauperum uſum, cui poſt longos labores, ætate jam in decrepitam vergente, id tantum à Numine datum, ut grandi miraculo, mola ſeipſa moveretur, & moleret. Excitavit ope & opibus piorum celeberrimum illud Cænobium VVormhultanum, ex quo cælo manipuli rurſum plurimi illati ſunt. Conſulatur ej⁹ vita apud Suriũ, & Haræũ, Mir. &c.

Hoc eodem anno Magnus ille, & Prin-

ceps Apoſtolus, Sanctiſſimus Bonifacius, Roma profectus, à Sanct. Gregorio noſtro Prædicandi poteſtatem in Germania accipit. *Ita Serarius, & ex hoc Miræus in Annal. Belg. &c. contra Baronium qui ſequente refert.*

A.C.719 *S.P.N.239.*

ISTO denique Anno Illuſtriſſimus ille Phæbus Germaniæ illuceſcit. Roma cū poteſtate Apoſtolica veniens Sanctiſſimus Bonifacius, multa animi demiſſione, tanquam VVillibrordo noſtro miniſter miſſus Legationem ſuam exorſus: *in hoc,* ait Cardinalis, *vera ſigna ſui Apoſtolatus expreſſit, dum Chriſtianam humilitatem amplexus, licet Apoſtolica legatione dux videretur verbi effectus tamen ſui Tirocinia Apoſtolatus* (notent illi qui ſolis ſibi omnia arrogāt) *noluit ſub alio profiteri, coadjutor accedens in Friſiorū converſione Magno illi Clementi.* Adhæſit VVillibrordo Bonifacius in verbi miniſterio fidus comes, & cooperator, à quo cum rogaretur Epiſcopus ſibi ſuccedere, renuens licentia petita diſceſſit. Neque ſegnior in exteris juvandis, quam ſuis, quos in Anglia reliquerat curādis, dedir ſub hunc annum ad ſuos Adeſcancaſtrenſis Cœnobii Monachos Epiſtolam, quam digniſſimam ſuis Annalibus Baronius cenſuit, ſed & aliam idem deſcripſit ad Sanctimoniales Anglas, quibus negotium ſuum ſerio commendat, adeoque magnum ex earum precibus fructum ſperat, in qua Epiſtola flagitatis earum precibus egregiam rurſum animi demiſſionē depromit. *Qui ultimus, & peſſimus ſum omnium Legatorum, quos Catholica, & Apoſtolica Eccleſia Romana ad prædicandum Evangelium deſtinavit, ut omnino ſine fructu non moriar, & vacuus filiorum, & filiarum numero non revertar, ne de abſcondito talento Domino veniente, reus eſſe judicer, &c. Vid.* Baronius, &c.

A.C.720. *S.P.N.240.*

EVOLAT in Cœlum feliciſſimus Sancti VVulfranni noſtri Senonenſium Pontificis animus, cum poſt quinqueñii in Friſia Apoſtolatum, qui multo labore, ſic multo fructu ſuſceptum, ac Fontanellenſe ſe ſuum Cœnobium recepiſſet. Ex vita apud Haræum perſonam Monachum, &c. In Oriente ſplendidiſſimus ille Oriētis Sol, Sanctiſſ. Ioannes Damaſcenus enitet, ad Lauram S. Sabæ prope Ieruſalē Monachus, extat vita Tom.3. Surij, apud Lipomanum item, & Iacobum Billium *de eodem Trithem. VVion. Steng. in Icon. &c.*

In Belgio exſplendeſcit S. Erminus Lobienſis Epiſcopus in Galliis Villicarius ex Archiepiſcopo factus Monachus. *VVion.* &c.

A.C.721. *S.P.N.241.*

GALLIA ſfama implet Sanctiſſimus Rotomagenſium Archipræſul Hugo, quem nonnulli etiam Pariſienſibus præfuiſſe ſcribunt Baiocenſis olim Epiſcopus, poſt tantos denique honores, in Gemeticenſi Cœnobio noſtro humilis Monachus; Gemmeticum utique minimè vana ſpe, aut turpis ſolum otii gratia expetens, ſed quo altius ad æternorum contemplationem conſcenderet, & fructu Cœnobii, qui Sanctitas vitæ plerumque erat, plenè frueretur. De Eccleſia univerſa uti ſemper, ita etiam hoc anno bene meritus Sanctiſſimus Papa Gregorius, Synodo Romæ celebrata, cui ipſe præſedit, & pro dignitate in illicita conjugia contrahentes animadvertit. Anathema item in Clericos comam relaxantes pronunciavit. *Baron.*

A.C.722. *S.P.N.242.*

DE San. Bonifacii noſtri in Germania fructu, ne nimis ipſi laudare videamur, audiamus Annalium Eccleſiaſticorum ſcriptorem, ſeu potius Dictatorem, Baronium; *Quod vero ad Occidentalem Eccleſiam pertinet,* (de geſtis in Oriente egerat) *hoc anno ipſa mirum in modum in converſione gētium propagatur: ſiquidē hic annus tertius eſt, quo recedens Bonifacius à Clemente Epiſcopo Traiectenſe, non ſolum quam plurimos Friſiorum, ſed & Cattorū, qui conterminum ſunt Saxonibus populi, ab Idolorum cultu ad fidem Chriſti convertit, & Sacro Baptiſmate imbuit, &c. Miſit vero hoc anno ad S.Gregor. cum literis Legatum, qui de felici rerum ſucceſſu Pontificem edoceret, & quædam ſalutem populi cōcernentia proponeret.* Vid. Baron. &c.

A.C.723. *S.P.N.243.*

HOc anno Gregorius Papa Bonifaciū noſtrum Romam evocat, cumque magna ac digna tanto munere (Apoſtolico) ab eo edita facta noviſſet, eundem Epiſcopum conſecrat. Conſulendus hic rurſum Bonifacius, prolixior in Bonifacii laudibus quem, & Tonitrui filium appellar, dicens quod *Fulminis inſtar impietatis deſtruxit munitiones, extollentes ſe adverſus ſcientiam Dei &c.*

Denique idem ad Germanos Hæreticos, & recentiores Saxones converſus

(vide

(vide quam abſolute Apoſtoli Titulum Bonifacio tribuat, quem nonnulli Ducib⁹ noſtris pro viribus detrahere conati ſunt) *A hac rurſum recentiores provoco Saxones, atque Germanos Hæreticos, ut reſpiciant à quibus Sanctum receperint Evangelium, & quiqualeſve, aut cujus fuerint fidei, qui primam eis veritatem Catholicam propinarunt à quo fluente Apoſtolica doctrina manarit, & videant à quibus defecerint, & quibus adhæſerint. Vivit quidem, vivit in cœlis Tantus Germanorum Apoſtolus, qui in noviſſimo die ab ipſis ſingulis ſigillum ſuæ prædicationis, & collatæ fidei depoſitum ſit apud Magnum judicem exacturus. Erit namq;, & ipſe vir Apoſtolicus ſedens cum Apoſtolis judicaturus.*

A. C. 724. *S. P. N. 244.*

COMMENDANDA hoc anno immortali memoriæ, inſignis Sanctiſſimi Friſingenſium Pontificis Corbiniani magnitudo animi, & conſtantia, qua nihil reveritus faciem Principis, Grimoaldum Ducem acriter corripuit, quod vitam fratris Pildrudam ſibi copulaſſet mundans, quamprimum ut eam admitteret, alioqui ſe illius conſpectum vitaturum, effecitque partim minis partim blandioribus verbis, ut pœnitens uterque ad pedes ejus provoluti, veniam rogarent, & piaculum acciperent. *Vid. Baron. Biſciola, &c.*

Conditum hoc año per S. Pirminium, ex Monacho Andegavenſi, Meldenſem Epiſcopum potentiſſimum Germaniæ Cœnobium, Augienſe, quod à divitiis dein Divitis Augiæ nomen traxit, & perpetuum ad hæc uſque tempora habuit. In quo quot millia Germaniæ procerũ, Comitum, Principum è miſera ſęculi ſervitute in libertatẽ filiorum Dei vindicati ſint, vel ex eo ſatis patet, quod à primis conditi Cœnobii añis frequentiſſimo ſemper Monachorum Collegio, nec locus quidem inferioris ſortis hominibus, aut ſpes ulla ingrediendi relicta, maximis Principibus ac magnatibus, ſacra, & laudabili ambitione ſacrum hunc locum, & cucullum avidè expetentibus, & dignè ambientibus. Vt videas quid uni huic Cœnobio Germania debeat, quod præcipuam ſemper ejus nobilitatem, ad ſe è mundi innumeris periculis fugientem, verum, & jugiter patens aſylum recepit, ut pia mater aluit, imò novo. & feliciore generatione Cœlo genuerit, & educaverit. Vide Chron. MS. & Bruſch. Mir. Ochem. Rader.

A. C. 725. *S. P. N. 245.*

HOc anno converſionem ſuam Halſia Bonifacio noſtro debet, ſed & in Thuringia ab eodem maximo cum fructu laboratum. Verum in multam meſſem operarios paucos ſecum habens, plures ex Anglia advocavit, omnes egregia ſanctitate Monachos, ut ante & ſuper omnia Germani omnes Bonifacio ſint obligatiſſimi, ad eos quos ipſe pertranſire prædicando non potuerit, benefaciendo tamen penetraſſe, accitis, qui, quod minas ipſe poſſet, omnib⁹ Germaniæ provinciis panem frangerent, & verbum Dei annunciarent. In ſuis præcipui fuerunt, SS. Burchandus, Lullus, wiliboldus, wilibald⁹, & ejus frater Vitta, & Greg. Sed & Sacræ DEO Virgines advocatæ, quæ Monachicam etiam diſciplinam in Germaniæ Matronas ac Virgines inducerent, ſuoque exemplo Chriſto eas copularent. Inter eas celebriores; Cunigildis, S. Lulli matertera, Bergictis, Cunitrudis, Thecla, Lioba, VValpurgis, Sancta Cunigildis, & filia ejus Bergictis liberalibus ſcientiis eruditæ, apud Thuringos Magiſtræ ſunt conſtitutæ. Cunitrudis miſſa eſt in Boiariam, ut verbi divini ſementem illic faceret: Theclam apud Moganum fluvium & Ochnofurti voluit manere; Liobam denique Virginibus ſacris apud Biſchofsheimium præfecit. Ita Baronius.

Favebat Bonifacio in Evangelio laboranti, vniverſa Eccleſia Anglicana; interque alios præcipuè Edilbertus Cantiæ Rex, qui hoc ipſo anno, patri in Regnum ſuccedens, honorificis ad Bonifacium datis litteris, gratulatur deprecans, ut pro ſe oret. Litteras inſeruit Añalibus Baronius, ut & Galdburgæ Regiæ, fœminæ Abbatiſſæ, aliasq; lectu digniſſimas: quæ vid. Colligas autem licet ex paulo ante dictis, quã debuerit Anglia ritis ex Ordine noſtro ſanctiſſimis abundare, quæ tam copioſè exteris miniſtravit, & commodavit.

A. C. 726. *S. P. N. 246.*

ICONOCLASTARUM Hæreſis in Oriente repente invaleſcit, promulgato edicto, ſacræ ubique imagines delerentur, ita jubente impio Leone Iſaurico. Oppoſuit ſe imperterritus tanto Imperatori Sanctiſſimus Gregorius noſter Romanus Pontifex, & convocata Romæ Synodo, ſancito, & ipſe decreto, piiſſimum cultum Sanctiſſimarum imaginum, quã fortiter Cæſar impugnat, tam cõſtanter ipſe roborat,

Sed & datis hoc anno ad eum fortiſſimis litteris, minimè reveritus iracundiam efferatiſſimi Principis, graviſſimè eundem pro ſcelere corripuit. Remiſit minaces litteras Leo Imper. magno furore concitus, ſe eum vinctum ab urbe abſtracturum & relegaturum, ſicut olim Conſtantinus Aug. Martinum Papam Cherſonam relegarat: adjecit inſanus ſe quoque miſſurum Romam, qui æneam Petri imaginem proſtantem confringeret. Quibus acceptus Gregorius litteris, nihil territus, & Sacerdotali conſtantia, & invicto animi robore, furenti Imperatori reſtitit, acres & fortes ad eum litteras mittens, quas recitat Baronius, & dolemus nos brevitatē ſuſcepti operis minimè ferre, in quibus alia inter, dignum tanto noſtro Pōtifice votum: *At enim nos pert erriſacis, &c. Atque utinam Dei munere nobis cōtingat, ut per Martini viam incedamus; tametſi ob plebis utilitatem vivere volumus, & ſupervivere, &c. Veruntamen per Dominum te obſecramus à juvenilibus & puerilibus factis avertere, &c.* Aliis item datis, ſed & Legatis miſſis, eundē ad obedientiam adducere conatus nihil profecit, Legatis etiam carceribus emancipatis, & mori coactis.

Hoc eodem anno obiit Tobias Roffenſis Epiſcopus ex Monacho SS. Petri & Pauli, vir eruditiſſimus, & de Eccleſia meritiſſimus, Græcè, Latinè, & Saxonicè ita doctus, ut linguas eas æquè ac naturalem familiares haberet. *Vid. Beda.*

A.C.727. *S.P.N.247.*

SCripſit hoc anno digniſſimum pro Imaginibus librum S. Ioannes noſter Damaſcenus, & zelo pietatis accenſus, plures Epiſtolas, eodem argumento evulgavit; quibus eruditiſſimè cultum Sanctarum imaginum comprobans, de cœlitib' & Eccleſia univerſa præcipuè meruit, ſed & Cōſtantiam ſuam æternis ſæculis commendavit. Baronius.

Germaniæ præter Bonifacium, aliosq; è noſtris, mirabili ſucceſſu profuit etiam Sanctiſſimus Pirminius, qui prædicationis, & efficacia, & ſuavitate ſingulari, omnes longè latèque ad ſe populos attraxit, Monachicam verò vitam ſummoperè per Germaniam propagavit, plurimis paſſim ope Principum exſtructis Monaſteriis, quæ inter præcipua numerantur præter Augiam, de qua ſupra, Altaich, utrumque ſuperius, vulgò, & inferius, Amerbach, Fabarias, Murbach, Gengenbach, Morsmunſter, Schuteren, Neuviler, Schwarzach, &c. Ex quibus dein quanta virorum Sanctitate, & doctrina illuſtrium copia prodierit, nullis digne litteris poteſt explicari. *Vid. Brovver. in Sider. Raderus, Chron. Aug. S.M. Stengelius.*

A.C.728. *S.P.N.548.*

SVB hunc annum Hiſtoriam Eccleſiaſticam Anglicanam ſcribit Sanctiſſimus & Venerabilis Beda noſter, neque Angliam ſolum, ſed orbem terrarum univerſum fama doctrinæ, & Sanctitatis rariſſimæ implet. Profuere Monachi noſtri ejuſmodi aliiſque ingenii ſui monimentis uſque adeo Poſteritati ſæculorum omnium, ut Monachorum aſſiduitati omnis ferè Hiſtoriæ perpetuitas (qua nihil excellentius Orbis habet) debeatur, quod ex Baronio in primis, & cæteris, qui Chronologiam aliquam pertexuerunt, facile liquet, noſtrorum præcipuè opera, & ope, ſeriem ferè annorum ſæculorumque omnium contextam. In Germania noſtra fidei ſemen latè propagatur, diſtributis in certas provincias, iis de quibus ſuperius, ex Anglia petitis, operariis Sanctiſſimis, qui hos annos meritis ita implent, ut meminiſſe tanto ægrius nobis accidat, quod ſolum meminiſſe debeam*, in quorum ſingulorum laudes mallemus integrum volumen pertexere.

A.C.739. *S.P.N.249.*

IMMORTALITER rurſum meruit, de urbe & Orbe, ſervato Pontificio decore & Majeſtate, Gregorius noſter Pont. Max. expugnato ſingulari animi manſuetudine potentiſſimo Longobardorum Rege Luitprando, qui perſuaſus ab impiiſſimo Leone Iſaurico, jam in Pontificis necem, captionemque Spoletani ac Beneventani Principum, ſed & Romæ ipſius, cum Exarcho cōſpiraverat. Prodigioſiſſimum iſtud, quod Sanctitate & Conſtantiæ Gregorii noſtri tribuendum. Iam Rex Spoletum venerat ſuſceptoque ab Duce utroque Sacramento atque obſidibus cum exercitu ſuo in campo Neronis, prope Vaticanam Baſilicam conſederat. Anaſtaſium audiamus; *Ad quem egreſſus Pontifex, eique repræſentatus, ſtuduit, ut potuit, Regis mollire animum, commonitione pia. Ita ut ipſe Rex (res admiratione æterna digniſſima) ſe proſterneret ejus pedibus, & promitteret nulli inferre læſionem. Atque ſic ad tantam compunctionem ipſe piis monitis flexus eſt, ut quæ fuerat indutus arma exueret, & ante corpus Apoſtoli poneret, mantum, armillam, bal-*

theum, ſpatham, atque enſem deauratum, nec non coronam auream, & crucem argenteam. Poſt orationem factam, obſecravit Pontificem ut memoratum Exarchum ad pacis concordiā ſuſcipere dignaretur: quod factum eſt, &c. Addit Baronius. *Iſta quidem Gregorius, ubique mirandus, nimirū quod accenſos hoſtis animos ira, reſtrinxerit, quod & furentem armis Regem crucis potentia exuerit, deque illius opimis ſpoliis trophæa ad Petri Apoſtoli confeſſionem erexerit, &c. Sed & mirandus non minus in eo Gregorius etiam fuit, dum eundem Exarchum, quem ſæpius vidimus conſpiraſſe in necem ſuam, amicè ſuſceperit, imo, & auxiliaribus copiis, præſto fuerit:* quæ Anaſtaſius fuſè commemorat. Vid. Eodem anno Gregorius idem, diſſenſionem inter Gradenſem, & Forojulienſem Epiſcopos, utiliſſimè componit. *Leg. Baronius.*

A.C. 730. *S. P. N. 250.*

INcredibili magnanimitate S. Gregorius noſter rurſum in Leonem Imperatorem invectus, cum ſæpius, per litteras ejus dementiam perſtrinxiſſet, & ſalutaria ſuaſiſſet, eundem denique hoc anno, utpote penitus impœnitentem, Hæreticum cognitum, & declaratum anathemate execratum, Romanos Italoſque ab ejus obedientia recedere penitus fecit, qui hactenus, (militare benevolentem etiam hoſti ſupremo, Pontificem) habenas populi rebellantis, continuerat, non curans ſe ob eā cauſam ſæpe in diſcrimen adductum. Ita digniſſimo exemplo cavit ſuo tempore Magnus æquè, ac ille etiam primus, ſecundus Gregorius, ne qui in Orbe regnare ſinerentur Principes Hæretici, &c. *Annal. Eccleſiaſt.*

De Ioanne noſtro Damaſceno, multa hodieque utilia recitat Baronius, noſtri quoque ævi, Hæreticis objicienda non ſolum, ſed errores peſſimos profligantia, ut hodie redivivus, noſter Damaſcenus æternum de orbe mereatur. *Conſule Baron.*

A.C. 731. *S. P. N. 202.*

OBiit ingente Orbis Catholici luctu S. Gregorius II. de quo longè meritiſſimo, jure hoc Cæſar Cardinalis; Gregorius defunctus receptus eſt inter Sanctos, āniverſariæque memoriæ cultu in Eccleſia perſeverat, cujus ſi ſcripta extarent, reſque ab eo geſtæ diligentius Scriptis mandatæ eſſent, Gregorio Magno haud minorem æſtimares, &c. Vt nemo dignè explicet, quantum huic ex Theſauro Monaſtico gemmæ æſtimatione tribuendum. Succeſſit alius æquè dignus, & eorum qui elegerant omnium opinione digniſſimus Gregorius Tertius, ex Monacho noſtro Cardinalis, de quo ita Anaſtaſius; *Vir mitiſſimus, & valdè ſapiens, in divinis Scripturis ſufficienter inſtructus, Græca, Latinaque lingua eruditus, Pſalmos omnes per ordinem memoriter retinens, & in eorum ſenſibus, ſubtiliſſima exercitatione, limator, lingua quoque in lectione politus, exhortatur omnium bonorum operum, plebi florentiſſimè ſalutaria prædicans Fidei Catholicæ, & Apoſtolicæ immunitatis conſervator, perenniter ſuo monitu fidelium corda corroborans, Orthodoxæ fidei æmulator, & defenſor fortiſſimus, paupertatis amator, & erga hoſpites proviſor, nō ſolum mentis pietate, ſed ſtudy ſui labore ſollicitus, captivorum etiam redemptor, orphanorū quoque, & viduarum largitor, neceſſaria tribuens, amator Religioſitatis, in Chriſtiana norma, & religioſè volentibus vivere, & timorem DEI habentibus, in ſuis præcordiis director exiſtens, & quem viri Romani ſeu omnis populus à magno ad parvum, divina inſpiratione permoti ſubito, cum ejus deceſſor de hoc ſæculo migraſſet, dum in obſequio ſui anteceſſoris eſſet intentus, Vi abſtollentes in Pontificatus ordinem elegerunt.* Huc uſque Anaſtaſius.

De Boniſacii noſtri ad novum Pontificem legatione conſulendus Baronius. Hæreticos extirpare, inter primas curas, nec ea quicquam antiquius, Gregorius habuit, proin miſſa ad Imperatorem Leonem legatione, eundem ad obedientiam reducere omni ope conatus eſt. De Beda noſtro fuſè Baronius, nos alibi plura commodius.

A.C. 732. *S. P. N. 252.*

RVrſum magno univerſi Orbis Chriſtiani bono à noſtro S. Gregorio III. Concilium Romæ cogitur, cum in cauſſa Gregorii Legati priore, id eſt, primo pontificatus ſui anno aliud coegiſſet. Hoc firmavit, antiquas Patrum traditiones, de cultu imaginum ſacrarum, & anathemate feriit omnes eidem adverſantes; & ejuſdem Concilii decreto, miſſæ commonitoriæ ad Imperatorem, &c. *Ex Anaſtaſio.*

Beda finem imponit hiſtoriæ ſuæ Anglicanæ ætatis ſuo anno quinquageſimo nono. *Mir. Baron. &c.*

A. C. 733. *S. P. N. 253.*

ANNus iſte totus in magno ſed inutili, attamen meritorio Gregorii noſtri

 labo-

labore totus verſatur laborantis omni induſtria Leonem Iſauricum ad ſanitatem reducere, Detentis Legatis, & in riſu acceptis, denique per ludibrium dimiſſis, ſerio tamen agens Gregorius, adhortatorias rurſum litteras, per · etrum deſenſorem dirigit ſed fructu nullo.

De Bonifacio noſtro ita acta ipſius lib. c.17. ubi inter alia, Bojariorum Regiones, quibus per id tempus dominabatur Hugbertus, Dux, inviſit, prædicationiſq; munus apud illū ſtudioſiſſimè exercens Ermwolfum Hæreticum peſtilentem, magno Divinæ æmulationis fervore incenſus, ex Canonum præſcripto damnavit, & ab Eccleſia ejecit. Ac, deinde ad ſuæ Diœceſis homines reverſus omnia circumibat inſtaurans ea, quæ Eccleſiarum cura poſcere videbatur.

A.C. 734. *S.P.N. 254.*

IN Anglia magnum Ordinis noſtri Iubar occidit Tacuinus Dorovernenſis Archiepiſcopus, vir, teſte Beda noſtro, Religione, prudentia, & ſacra doctrina inſignis. Succeſſit Nothelmus pari laude digniſſimus, quem uti, & Pectelmum Magnus noſter Germaniæ Apoſtolus Bonifacius in rebus difficillimis conſuluit. Cōſulendi Annal. ſcript. Extant ad hos Epiſtolæ Bonifacii, & inprimis S. Gregor. III. leg. Quorum tu dignitatem ex Conſulente Bonifacio æſtimabis.

A.C. 735. *S.P.N. 255.*

PErſecutione ab Icomachis orta plurimi e noſtris (extructis multis, vivente etiamnum Admirabili Patre noſtro, Cœnobiis) in Oriente pro cultu Sanctarum imaginum occubuere: de quibus paſſim in Mart. VVion noſter, & nos Tomis diverſis.

Honori Eccleſiæ hoc anno egregiè cōſuluit in Gallia præcipuè Sanctus Theodulphus noſter Abbas, & Epiſcopus Laubienſis, ad converſionem infidelium deſtinatus: innumeri item in Gallia, Hiſpania, Belgio, Anglia, Germania, Sancti, ut nunquam anōs minus comptos, quam in tanta plenitudine deſcribamus. *Vid. rer. Belg. Gall. Hiſp. omnes omninò ſcriptores.*

A.C. 736. *S.P.N. 256.*

AVgienſis in Germania noſtra, potentiſſimi dein Cœnobii, primis jam annis fructus fuit, ut ad ſummos Præſulatus ejus dulcedo expeteretur, proin duodedecimo ab exſtructione anō, Erenfridus, loci illius Monachus ſumō Eccleſiæ Conſtantienſis bono inde extrahitur, qui tantum eo in munere ſe præſtitit, ut Monachos exambire Epiſcopatus ille multis ſæculis nōn deſineret, tandem Monachos pro Canonicis adoptaret, ut, & aliis quoque non per Germaniam ſolum, ſed & Italiam, Galliam, Hiſpaniam, Angliā, &c. locis, non per alios quam Monachos plurimæ Eccleſiæ Cathedrales adminiſtrarentur. *Vid. Tep. Reinerus, Greg. Mangol. &c.* & de Emfredo *Chron. Conſtant. Manuſc. 7. Chron. S. Blaſ. Conſtantia noſtra ſacra profana Roman. Aleman. &c.*

A.C. 737. *S.P.N. 257.*

NEquiſſimi hoſtis opera, hæreſis Germaniam pervaſit, qua fructum Bonifacii prædicatione ortum, & maturum, præfocatum inferus voluit. Quod igitur Bonifacius ſibi decertandum ſciret, non ſolum adverſus Gentiles, quorum cauſſa receperat Apoſtolatum, ſed & adverſus Hæreticos, ea occaſione, atque etiam adeundi limina Apoſtolorum, & coram Pōtificem venerandi, ſed & plura functionē Apoſtolatus ſui attinentia impetrandi, perfectionis conſilium cœpit, Romamque ſequenti anno pervenit. *Baronius.* Hoc ipſo anno Celeolulphus potentiſſimus, Northumbriæ Rex, ille ipſe, cui Beda noſter ſuam Hiſtoriam inſcripſit, cum annis octo imperaſſet, imperando feſſus, parere in cucullo utilius judicavit, & ſtupente univerſo eo ſe induit in Cœnobio noſtro Lindisfarnenſi, in quo poſt vitam ſanctiſmè exactam, ſepultus eſt juxta S. Cuthbertum Archiepiſcopum, cujus miracula, quæ ad ſepulchrum ejus innumera fiebant, quann apud Deum meriti, indicant. *Continuator Bedæ. Matth. VVeſtmon. Tepe. VVion. Hieron. Platus, &c.*

A.C. 738. *S.P.N. 258.*

INter innumera noſtrorum, nihil cogitare libet, neque licet, quam Magnum Germaniç Apoſtolorum Bonifacium, quī meritis prægnantiſſimus, inumera prole Eccleſiam beavit. Is hoc anno Romam profectus, plurimis pietatis ſtudio comitantibus, benignè à ſummo Pontifice, digne à populo Romano exceptus eſt. Retulit Romā reverſus multas Sanctorum exuvias, quibus Germaniam noſtram ditavit, ſi nullo alio Titulo Dotatoris digniſſimo Titulo, tanto liberalius honorādus, quanto iſtæ, divitiis omnibus præſtant, & loca etiam, quibus invehuntur, efficjunt veneranda. Baron. In Germaniam reverſus Bonifacius, de Boiariis æternum meruit,

ruit, & plurimos eorum Chriſto adjunxit. *Stengel.in Chron. VVnibald.*

A. C. 738. *S. P. N. 259.*

MOrte Magni Clementis, Sanctiſſimi nimirum VVillibrordi, memorabilis annus, de cujus meritis, quamvis multa ſuperius, nihil tamen retuliſſe cenſendi ſumus ita facultatem dicendi omnem ſuperavere. Fuit Apoſtolus non Friſiæ ſolum utriuſque, & Borealium omnium, quæ Pipino parere Regionum ſed zelo inſuper Chriſtianæ fidei incenſus, ad extremos uſque, & ferociſſimos Daniæ populos penetravit, Ongendo ipſi eorum Regi venerandus, qui tamen fera omni crudelior, indignum Fidei dono ſe ipſum fecit. Moriturus ad ſuum Epternacenſe Monaſterium ſe contulit, quo nimirum exemplo orbi univerſo eſſet, quam in cœnobio mors omnibus expetẽda, ubi quiſque cura omni ſolutus ſoli DEO atque animi ſui ſaluti totus intenderet. De miraculis ejuſdem, aliiſque vitæ præclarioribus, conſtructis Cœnobiis, reparatis Eccleſiis, Alcuinus noſter, vitæ ſcriptor conſulatur, & tomi noſtri SS. Ord.

S. Bonifacius, ſuo jam more pergit æternum de Germanis mereri Epiſcopos ordinando diverſos, Gentiles convertendo, Hæreticos revocando, Eccleſias, Cœnobiaque paſſim moliendo de quibus fusè rerum Germ. Scriptores.

A. C. 740. *S. P. N. 260.*

DEBET hoc anno Monaſticæ cellulæ, quietem, ſalutem, felicitatemque potiorem emergens e ſæculi fluctibus Sanctiſſimum Occidentalium Saxonum Rex Inas, artibus belli, & pacis, inclitus, is ipſe qui immortali nomine, rariſſimo exemplo de Eccleſia Romana eſt longe meritiſſimus, quippe præter multa dum imperaret Sanctiſſime inſtituta, & facta, Baſilicam Velleiæ magnifico apparatu, D. Andreæ Apoſtolo Sacram, eandem Epiſcopali ſede illuſtriorem fecit, Glaſconienſe item Princeps templum extruens, & multis poſſeſſionibus locupletans, noſtrorum eſſe voluit, ac denique Romam profectus ubi Regnum ſuum Romano Pontifici vectigale feciſſet, adeoque opes S. R. E. egregiè amplificaſſet, & Apoſtolicæ ſedis honori ſplendidiſſimè cõſuluiſſet, cucullum amplexus, eodem à Sanctiſſimo Gregorio noſtro inveſtitus in Sanctorum à morte Catalogum referre meruit. Inter alia in Regno dignè curata, quo ſuos ad benè beatèque vivendum inſtitueret, Sanctiſſimas leges condidit; Hæ fuerunt,

Legum Religioſarum lib. unus.

Statutorum Municipalium lib. unus.

Ad Greg. II. Epiſtola una.

Vid. Yepes. VVio. Matth. VVeſtmonaſt. Hier. Platus, Baronius, Biſciola, &c.

Hoc eodem anno, celebrato in Germania Concilio, ſumma auctoritate juſſu Gregorii noſtri Summi Pontificis præſider Sanctus Bonifacius, magno Ordinis noſtri laude, & bono Germaniæ, imò Eccleſiæ univerſæ longè maximo. De canonibus in eo ſancitis conſul. Baron.

Longobardorum Rege denuo contra Pontificem, incitatione Cæſaris, inſurgẽte, Gregorius à Carolo Marcello Francorum Duce auxilium implorat. Extant litteræ in quibus, bis illum Chriſtianiſſimũ filium appellat, propagato ad hæc uſque tempora honorificẽtiſſimo titulo, quem, haud minima noſtrorum laus eſt, à Benedictino Pontifice profectum, hodieque cum Galliæ potentiſſimis Regibus ſuſpici ac deprædicari. *Vide Baron. Biſc.*

A. C. 741. *S. P. N. 261.*

IN Cœlum evolat Sanctiſſimus noſter Gregorius tertius, de cujus meritis ſanè maximis, & præter ſupra memorata, pluſrimis conſtructis ac reparatis, in urbe præſertim Cœnobiis atq; Eccleſiis, Centumcellenſiſque civitatis muris, pene à fundamentis fortiſſimè eductis, videndus Anaſtaſius. Inter alia quæ ſcripſit extant.

Commonitorii ad Leonem, & Conſtantinum Impp. lib. 1.

Ad eoſdem lib. 1.

Contra eoſdem, lib. 1.

Epiſtolarum, lib. &c.

De eo Hieron. Platus lib. 2. de bono ſtatu. Rel. c. 28. ubi de noſtris Pontificibus, & Greg. II. egiſſet; *Alterius*, inquit, (Gregor. III. intellige) *etiam Gregorij, nobilitata eſt ſanctitas, & fortitudo ijs præſertim prælijs, quæ pro Catholica fide geſſit, adverſus Leonem III. Imp. Hæreticum, & ſacrarum imaginum hoſtem, quem etiam ob hanc cauſam Imperio, & fidelium communione privavit. Atque ut eo nihil fortius contra inimicos, ita nihil mitius ac liberalius in pauperes, viduas, pupillaque quorum omnium Pater ac Tutor vulgo appellabatur, &c.*

Creatus quam primum fieri potuit in ejus locum, è noſtris rurſum alius aſſumptus, Sanctus Zacharias ejus nominis primus, vir inſignis ſanctitatis, mitiſſimi in-

ingenii, &c. legat. Anaſtaſius, qui paulo poſt ſubdit; *Divino nutu prænominatus Sanctiſſimus Pontifex Zacharias ad Pontificatum eſt elevatus, cui omnipotens Dominus tantam contulit gratiam, ut etiam pro ſalute populi Romani ſuam ponere animam non dubitaret. Miſſa igitur legatione ad Regem Longobardorum Luithprandum, ſalutaria illi prædicavit. Cujus Sancti viri admonitionibus inclinatus, prænominatas quatuor quas à Duce Romano abſtulerat civitates, reddere promiſit, &c.* Tantum primo Pontificatus anno profecit profuitque Sanctus hic Pontifex noſter, unde facile cętera ejus liceat ęſtimare.

De Carolomanni Regis laudibus, qui hoc anno ſucceſſit Patri, alibi dicendum.

A.C. 742. *S.P.N. 262.*

CONſtanter pro Eccleſia laborat S. Bonifacius, adjuvante pios conatus Carolomanno Rege, cui accepto Regno nihil potius, ac prius fuit, quam eodem benè uti, Apoſtolico viro Bonifacio obſequi, iiſque conſulere, quę ad Religionem cōſervandam non ſolum, ſed & propagandam ſpectare viderentur. Coacta proin utriuſque, & Regis, & Epiſcopi opera, Synodo, cui jubente Zacharia Romano Pōtifice Bonifacius pręſedit, multa ſummo Germanię bono, & ſequuturis ſæculis exemplo, definita, & decreta ſunt: quæ hodieque extant, teſte Baronio; Sæcularibus, & Eccleſiaſticis utilia.

Sed Zachariæ Pontificis, quis ſatis præconia celebret? aut merita verbis ſeu litteris explicet? qui opinione Sanctitatis, etiam apud hoſtem tantum potuit, ut non ſolum reſiſtere porro non auderet, ſed & quacunque poſtularet concederet. Debet eidem hoc anno, Patrimonium ſuum Divus Petrus, à Longobardorum Rege, admirando ſanè modo, receptum, quod ut prolixius commendaremus, utinam Benedictinæ Hiſtoriæ compendium admitteret. Sed Anaſtaſius requirendus. Quippe Luitprando differente an tergiverſante, quas promiſerat ſuperius Vrbes reddere, ipſum Pontificem Interamnæ agentem conveniendum putavit à quo honorificentiſſimè exceptus, piis admonitionibus ita ejus animum flexit, ut non ſolum dictas reſtituerit Vrbes, ſed & Sabinenſe Patrimonium, quod 30. ferè ante annos fuerat ablatum, inſuper Narnienſe, & Auximanum, & Anconitanum, nec non, & Polimarenſe, & Vallem quæ dicitur Magna in Territorio Sutrino, per donationis Titulum Principi Apoſtolorum reddiderit, pacem cum ducātu Romano per 20 annos firmarit, captivos denique omnes diverſis ex provinciis illi donarit.

Hoc eodem anno S. Erckenbodus noſter Morinenſium Pontifex, & Antiſtes Bertinenſium, morti concedens Superis jungitur. Is quanti fuerit meriti, vel eo fit ſatis manifeſtum, quod in hanc uſque diē tanta veneratione colatur & frequentetur. *Iperius, Molan. Meyer. Miræus, Locrius, &c.*

A.C. 743. *S.P.N. 263.*

GRandi peſte Germaniam hoc anno, & Regna vicina liberavit Sanctiſſimus Bonifacius noſter, victis condemnatiſque nequiſſimis duobus Hæreticis Adelberto, & Clemente, de quibus conſtat ex litteris Zachariæ ad ipſum, ut & ex actis Concilii alterius, grandi commodo Germaniæ, & ſumma auctoritate Bonifacii noſtri celebrati, ut meritum ex merito perpetua ſerie oriatur. Iuvere ſtrenuè Bonifacium optimi & Religioſiſſimi Principes Pipinus, & Carolomannus, uterque noſtris addictiſſimi, & quaſi pro miniſtris Apoſtolo noſtro ſervientes; de quibus digniſſima admiratione in Epiſtola ad Bonifacium Zacharias, hæc habet. *Indicaſti nobis quomodo, & qualiter tetigiſſet Deus corda excellentiſſimorum filiorum noſtrorum Pipini, & Carolomanni, ut tibi in prædicatione ſocii, & adjutores eſſe mererentur ex inſpiratione Divina, quorum merces copioſa manet in cælis; quoniam Benedictus homo, per quem benedicitur Deus, &c* Tanti ac tales noſtrorum opera hi Principes evaſere.

A.C. 744 *S.P.N. 264.*

LVitprandus Longobardorū Rex moritur, vel ex eo maximè hic nomine memorandus, quod præter admiſſa in Eccleſiam, & Pontificem præclare geſtis plurimis excelluit, & de ordine noſtro æternum meruit, multis extructis, & egregiè dotatis Cœnobiis, quibus res Monachica mirificè adjuta & propagata *Baronius, &c.*

Celebravit hoc anno Synodum Romæ, utiliſſimus rurſum Eccleſiæ, Zacharias, in qua 13. capita ſancita de Eccleſiaſtica diſciplina.

Conſuluit inſuper Eccleſiæ univerſæ, & imprimis Alemannicæ viginti ſeptem capitum reſponſione digniſſima, & æternum profutura, ad quæſita Pipini, in ea Epiſtola benè longa, quam profert hoc anno Baronius *ex cod. MS. Vaticano. leg.*

Eodem

Eodem ipſo anno Princeps illud, & lōgè celeberrimum ac potentiſſimum Fuldenſe Monaſterium conſtruitur à S. Bonifacio, opes ſuggerente, & miniſtrante, Rege Carolomanno; ex quo Litterarum omnium, & probatiſſimæ vitæ atque ſanctitatis Athæneo, quanta Germaniæ non ſolum, ſed terrarum Orbi univerſo, lux affulſerit, emanarit felicitas, & emolumētū, nec ij quidem ignorant, qui rerum, & litterarum omnium ignari ſunt, ita toto Orbe Cænobiū hoc pro meritis celebratur.

A. C. 745. *S. P. N. 265.*

RUrſum celebrato in Germania Concilio ſumma auctoritate præeſt Sanctus noſter Bonifacius, in quo multa utiliter decreta, & iidem, de quibus ſuperius Hæretici damnati, exauctorati, & incarcerati: geſta ejus concilii eodem anno à Zacharia confirmata. *Baron. Miræus, &c.*

Ipſo hoc anno Primus Moguntiæ Archiepiſcopus ex incertæ antea ſedis Archiepiſcopo creatur, idem Magnus Germaniæ Apoſtolus, ut rurſum debeat noſtris Metropolitana celeberrima ſedes Moguntina, primum, & continuatum tot ſæculis honorem, inſuperque tanta Sanctitate Patronum atque Antiſtitem. *Ex Miræi Ann. Belg. Baronio, &c.*

Nec mereri ſatis habuit Bonifacius de ſua jam Germania, niſi & ſollicitus de relicta Patria, Regno nimirum Angliæ, omni modo atque opere conſuleret; extat ejus ad Æthelbaldum Regem Epiſtola, qua zelo charitatis exæſtuans, nihil odia principis veritus, de graviſſimis eum non ſolū ipſe ſceleribus arguit, ſed & Concilii auctoritate id facit. Quo exitu incompertum: hoc certum, biennio poſt Regem à ſuis miſerandum in modum contrucidatum. *Ann. Eccleſ.*

A. C. 746. *S. P. N. 266.*

DUplex, & Immortale, præter innumera alia, præ aliis tamen ſpectatiſſimum Germani anno uno accipiunt à Bonifacio beneficium, duobus potentiſſimis conditis ſeu inſtitutis Præſulatibus, quos primo ſtatim tempore nobiliſſimis duobus, & Sanctiſſimis commendavit Epiſcopis, Aychſtettenſem VVillibaldo, & Herbipolenſem Burcardo; de quibus amplius ſuo loco dicendum. *Hermann. Contractus, &c.*

Anno eodem evectó ad Cælos Ernfrido Conſtantienſi, ex Monacho Augiæ Epiſcopo, Sidonius ex Cænobio eodem eligitur, Epiſcopatui quidem utilis, cui multis poſt ſæculis, multum ſucceſſores debuere, ejus nimirum in gratiam Ielonii Colmarienſis reditus annuos à Bertrada Pipini conjuge, menſæ Epiſcopi acceſſiſſe; nemini vero quam Monachis ſibi que ipſi iniquior, quos gravi animi ſui diſpendio, ceu profeſſo odio appetiit, Sanct. Othmarum, S. Galli Abbatem, Cænobio pellendo, ſeque ipſum intrudendo; quem tamen omnia in Cænobio pro ſuo arbitrio diſponere parantem, Divina mox ultio conſequuta eſt: Ad S. Galli quippe profectum, jamque templum turbulentè ingreſſum ante ipſum S. Galli altare repētè corripuit; ita ut eodem loco (ita nonnulli, alii prius in Augiam deportatum volunt) profluvio ventris, extis etiam erumpentibus, miſerando & terribili mortis genere, intolerando cum fœtore animum efflarit, cum Epiſcopatui annis 13. præfuiſſet. *Ex conſtantia noſtra profana, & Conſtantia Benedicta. to. 1. & 2. Contracto, Manlio. Alſ. Chron. Conſt. Rerum Sangall. Script. &c.*

A. C. 747. *S. P. N. 267.*

STupendum hoc anno æternis ſæculis exemplum Carolomanni Auſtraſiæ Regis qui hoc anno à ſummo, ſed præcipiti Regni faſtigio, ad tutius Monaſticæ humilitatis iter deſcendens, poſt Odilonem Baioariæ Regem, Homoaldumque Aquitaniæ Principem, Alemannos, Saxones, &c. ſeu debellatos, ſive vi terroreque repreſſos, potentiſſimo Principatu abdicato (tam latè nimirum patēre, ut 12. olim Regibus ſuffecerit) in Monte Soracte Cænobio condito, noſtris ſe ultro Legibus emancipârit. Ita Contractus. De eodem Hier. Platus. M. Ant. Scipio. Trithem. Sigebert. Lamb. contra Baron. Verum propter Vrbis propinquitatem, quotidianos Francorum concurſus moleſtè ferens, ignotus Caſinum contendens, pro ignoto inter Caſinates Monachos admittitur, & humillimis exercitiis ejus Virtus probatur. Sed inferius alia.

A C. 748. *S. P. N. 268.*

SAnctus Sturmus, ſive Sturmio Romā, atque inde Caſinum profectus, jubente Sanct. Bonifacio, ut inde, tanquam à fonte Monachiſmi, perfectionem obſervantiæ Regularis reportaret, qua nimirum, tanto majore utilitate, quanto etjam majore auctoritate, recenter per Germaniam conditis ſub Regula D. P. N.

Benedicti

Digitized by Google

Benedicti Monaſteriis, conſuleretur, Vniformitate in omnibus ſervata, cui ſe libentius omnes accómodarent, eo quod à Principe Ordinis Cœnobio profecta eſſent. De quo conſulendus doctiſſimus P. Clemens Reynerus in ſuo Apoſt. Anglic. *Cajet. VVion. Yepes, &c.*

De celebritate Dedicati à S. Zacharia PP. Cœnobii Caſinenſis legatur Leo Oſtienſis, ut & de privilegiis ab eodem hoc anno conceſſis.

A.C.749. *S.P.N.269.*

SAnctus Swibertus noſter, non ſatis habens, dum viveret de terris ac militante Eccleſia immortaliter meruiſſe, novo merito, ut grandi prodigio, hoſtes Eccleſiæ jurati ſſimos Saxones, weſtphaloſque vincit, ac profligat. Eos primum ſubegerat Pipinus, ſed per compendia itinerum ac devia, majores audentia ac furore reverſi, dum, Regi optimo exitium imminerct, ipſe ad terram proſtratus Deo & D. Swiberto ſupplex, vovet ſi victor evadat, Swiberti tumulum tum proceribus ſupplicem ſe viſitaturum. Quo nuncupato voto, ſtatim lux immenſa ſuper exercitum Chriſtianorum ſplendens paganos adeò exterruit, penè excæcatos, ut conſilio celeriter inito, duos ex primoribus ad Pipinum miſerint, ſe dedentes, & quæ viderant exponentes. Quibus auditis Pipinus lætus cum ſuis proceribus ad terram abjectus, Deum adorans, & gratias agens, acceptis obſidibus S. Swiberti ſepulchrũ diſcalceatus cũ Regalibus muneribus, & oblationib' piè viſitavit, & deinceps Swibertum in ſpecialem Patronum, & advocatum adoptavit. *Ex Epiſtola Ludgeri Monaſt. &c.*

In Oriente nova exurgente Hæreſi, pridem extincta Gnaphei in lucem revocatur, cui niſi citius S. Ioannes Damaſcenus occurriſſet ſui celebritate nominis, ingentem intuliſſet cladem Eccleſiæ. Ita Baronius. Extant ejus contra eandem Hæreſim ſcripta, quæ ex parte, idem Baron. recitat, viro à Spiritu S. Illuminatiſſimo digniſſima.

A.C.750. *S.P.N.270.*

OBſtupeſcentibus univerſis, Rachiſius Longobardorum Rex potentiſſim', tertio quam Carolomanus Rex Cœnobium inierat, Regno feliciter adminiſtrato renuncians, regio abdicato cultu, Monaſticum iplomet impertiente Zacharia ſuſcepit, & Caſſinum contendens S.P. M. inſtitutum complexus eſt. Nec minori Religione idem inſtitutum amplexa Theſia Regina conjunx, ac Tatruda filia, ædificato, prope Caſſinum montem Virginum Cœnobio, eodem ſe concluſere. Rachiſius agello ſibi poſtulato, vineam jubente Abbate coluit. Omnes ex in Sanctitate eximia florentes, pro terreno ſempiternum Regnum indepti ſunt. *M. Ant. Scipio. Yepes VVion. &c.*

A.C. 751. *S.P.N.571.*

HOc anno rurſum novo merito S. Bonifacius noſter Moguntinæ Cathedræ conſulens, eam Metropolitanam cõfirmari, certis ſubjectis Eccleſiis impetravit, ſed & Fuldenſi ſuo Cœnobio proſpiciens, privilegia exemptionis, ut nulli niſi Rom. Põtifici ſubjaceat à S. Zacharia obtinuit. *Vid. Brovverus, Biſciola, &c.*

S. Carolomannus quondam Rex toto orbe ſpectatiſſimus, toga ſagoque feliciſſimus, Caſini, incognitus, indignius, exercetur, & coquinæ ſervitio tantus Princeps deputatur. Nactus coquum inſigniter moroſum, præter contumelias, verbera, & colaphos, frequenter, & patienter, accepit, & tulit. Longa ſic patientia probatus, ex Rege denique factus opilio, ſceptro in pedum commutato quotidie jubente Abbate educebat ad paſcua gregem, adque caulas reducebat. Imbecillem aliquando oviculam in humeros ſublatam, lotio ab eadem inter eundem perfuſus, eam fœditatem, ac ſordes nihil abhorrens, ad Cœnobium deportavit, & tanta humilitate ſummam vitæ ſanctitatem paravit. *M. Ant. Scipio. Rader. & ex parte Hieron. Platus Yepes VVion. &c.*

A.C.752. *S.P.N.272.*

COnſuluit hoc anno egregie Francorum Monarchiæ S. Zacharias noſter Rom. Pontifex Pipinum in Regnum Galliarum ſubvehendo. Is in civitate Sueſſionum à S. Bonifacio noſtro in Regem unitus, & regio honore ſublimatus eſt, ut nemo ſatis deprædicet, quid à noſtris hoc ipſo Gallia acceperit tanto Rege, & ab eo natis, & ornata, & exaltata. Vid. Ann. Gall. ſcript. Obiit eodem anno poſt Pontificatum Sanctiſſimè, & utiliſſimè adminiſtratum S. Zacharias noſter, inter Sanctos, & noſter ferè omnes, pro meritis relatus. Succeſſit Stephanus II. quo mox poſt 4. dies vita functo, ſummo univerſi

bo-

bono è noſtris rurſum eligitur S. Stephanus III. Caſſinenſis Monachus, verus pauperum pater, cujus prima cura in Pótificatu fuit plura ſtatim Xenodochia partim reſtituere, partim conſtruere. Baron. Biſciola. Scipio, &c. In Bavaria florent egregia Sanctitate Sanctiſſimus Altho noſter, in cujus hoc anno gratiam Pipin⁹ Rex Altomonaſterienſe Cœnobium cōdidit, & largiſſimè dotavit, quod dein per Guelphones Principes uſque tertio tranſlatum, hodie Vinearum nomine, inter præcipua Germaniæ celebratur. Ferunt S. Althonem primum loci Abbatem, ubi cultro arbores circumſcripſiſſet, eaſdem abſque labore à fratribus dejectas, in uſu Cœnobii ceſſiſſe. Fuit Cœnobium VVeingartenſe, ſecuriſſimus longo ſeculorum decurſu Principum procerumq; Germaniæ è pelago mundi hujus emergere curantium portus, & viris, generis ſplendore, doctrina, & ſanctitate, ad hæc uſque tempora celeberrimis claruit. Fuit poſtremus ferè Sanct. Bonifacii in Germania labor, ſuſceptum, juſſione divina, iter, ad noſtrum D. Althonis Cœnobium, ut illud ſolemni Eccleſiæ ritu, ac cæremonia conſecraret, una dein cura qualiter à ſe Archipræſulis honorem abdicaret, & in ſuo Fuldenſi Cœnobio ad optatiſſimam Cellulæ quietem reverteretur. Sed alii nimirum provinciæ, quod paulo poſt videbimus, ſervabatur. *De his fuſè in diverſis noſtris operibus, vinea præſertim noſtra, & Conſtantia Benedicta.*

Nonantulano Cœnobio in agro Mutinenſi conſtructo, ſumma omnium admiratione, principatum cucullo poſt habuit, & à ſe abdicavit, Anſelmus Foro julienſium potentiſſimus Dux Aiſtulphi Longobardorum Regis affinis, in quo Imperio omni potiorem, Sanctitatem, & vitæ ſummam perfectionem metuit, ut eum inter Sanctos Eccleſia veneretur. Abbas denique electus mille ducentos omnino Monachos Sanctiſſimè imperio jam novo continens, cælo utique manipulum grandem intulit. *Bar. Yepes, Vvion.*

A. C. 753. *S. P. N.* 273.

SAnctiſſimus Metropolita noſter, & Apoſtolus Bonifacius, ultimo in Friſiam ſe confert. In ea quanto fructu, ut nuſquā ſine maximo, ageret ex ejus Vita agnoſcitur, quam gravi ſtylo, VVilibaldus ipſe compoſuit, & plures dein in tanti Præſulis rebus præclarè geſtis, memorandis, VVilibaldum ſecuti ſunt. Sed antequam ſuos relinqueret, ne paſtore eoſdem deſtitueret, iiſdem conſenſu Pontificis Maximi, Lullum præfecit, Sanctiſſimæ Vitæ diſcipulum, & Magiſtro zelo Religionis proximum, quem Moguntina Archiepiſcopalis ſedes rurſum Benedictino Ordini debet, ut nunquam ſe debito ſit ex ſolutura, niſi agnoſcendo beneficiis imparem eſſe, Tanta ſe à noſtris accepiſſe. Bonifacius ad Friſios delatus plurimis illic ſacris Deo ædibus exſtructis, brevi temporis ſpatio prædicando tantum profuit, ut virorum atque mulierum multa millia ſacro fonte ablueret. *Ex vita, & Germ. Script.*

A. C. 754. *S. P. N.* 274.

SAnctus Sturmio admiranda effulget ſanctitate, & meritis graviſſimis beatiſſimam Germaniam facit, non Monachorum ſolum ſanctitate illuſtrium copia, quorum quadringentos jam ille in Cœnobio habebat, ſed verò maximè etiam litteris, quas primus ille, univerſali, quaſi ſtudio Germaniis invexit, Monachorum aliis, choro vacantibus, aliis lectiones publicè prælegentibus, nonnullis, Græca volumina, in ſermonem Latinum vertētibus. Ex quo uno Cœnobio, velut in exhauſto fonte, in diverſiſſimas exin toto orbe provincias copioſiſſima doctrinæ flumina derivata. Quod tanto magis in Sturmione noſtro commendandum, quanto difficilius explicatu eſt, mundo exhauſto quodammodo doctorum virorum ingeniis, ex hoc Cœnobio, velut ſapientiæ, eruditionis ac optimorum penu, verba Ioan: Bonifacii Hiſpani ſunt, tot Epiſcodos, Archiepiſcopos, &c. prodiiſſe. *Vid. Trithemius, Brovverus, & Bonif. cit.*

Sanct. Stephanus noſter Summus Pōtifex in Gallias priore anno delatus, labore itineris, lethali morbo contracto, divina viſitatione recreatus, & (tanti Numeri Pontifices noſtros fecit) per Apoſtolos Petrum, & Paulum, & glorioſum Martyrem Dionyſium Sanitatem recepit, & ab eiſdem juſſus altare dedicare in S. Dionyſii Baſilica, in honorem B B. Apoſtolorū Petri & Pauli, inter ejus conſecrationem Pipinum, & duos ejus filios Carolum, & Carolomannum cum Bertrada uxore, unxit in Reges Francorum, auctoritate Beat. Petri obligans Francorum proceres, ne unquam perpetuis temporibus, alium quam ex ea ſtirpe præſumant Regem Fran. conſtituere. *Baronius, Biſciola, Ferr. Locrius, Miræus, &c.*

A. C. 755. *S. P. N. 275.*

HOC denique anno Aiſtulphus fœdifragus, & periurus Longobardorum Rex, perfidiæ venia impetrata, cogente Pipino in gratiam cum Stephano Pontifice redit, & ablata reſtituit. In gratiam verò ejuſdem Sanctiſſimi Pontificis Donationem ampliſſimam Pipinus cum filiis fecit, firmavitque quod Stephani noſtri meritis hodieque Pontifices ſucceſſores debent. Ann.

Claudit tandem Apoſtolici ſui muneris functionem hoc anno fine feliciſſimo Glorioſiſſimus Germaniæ univerſæ, necnon Friſiæ Apoſtolus ſanctiſſimus Bonifacius, qui in Villa Dockum, ab impijs quibuſdam ſicariis, cum ſociis Monachis quinquaginta duobus, cōtrucidatus Martyrio coronatur. De corpore ejus Trajectum, dein Moguntiam, denique Fuldam tranſportato, vitæ auctor pluribus narrat. conſulendus in lib. Antiqu. Fuldenſ. Browerus. Memoria digniſſima Epiſtola illa, quam paulo ante Martyrium Fulrado S. Dionyſii Abbati, quaſi mortis ſuæ præſcius deſtinavit, ex qua Apoſtolorum noſtrorum, verè Apoſtolico exemplo, ſine baculo & pera proficiſcentium, non pingues provincias, aut Principum menſas ſectantium, zelum laborum famiſque tolerantiam, aliorum item è noſtris (quod in hanc uſque diem cōſtanter obſervatum) eidem ope, & opibus ſuccurrentium prōptitudinem agnoſcas. Sic habet.

Bonifacius gratia Chriſti Epiſcopus, cariſſimo Conſacerdoti Fulrado Preſbytero.

Deprecor ut meo verbo glorioſum, & amabilem Regem noſtrum Pipinum ſalutes, & ut illi referas, quod mihi, & amicis meis ſimiliter eſſe videtur, quod vitam iſtam temporalem cito debeam finire. Propterea deprecor magnitudinē Regis noſtri, pro nomine Chriſti filij Dei ut mihi nunc viventi indicare, & mandare dignetur, circa diſcipulos meos, qualem mercedem noſtram de illis facere voluerit. Sunt enim penè omnes peregrini quidam presbyteri, per multa loca, quidam Monachi per cellulas noſtras, & infantes ad legendas litteras ordinati: ſunt etiam aliqui Seniores, qui longo tempore mecum viventes laboravere, & me adjuvabant. De his omnibus ſollicitus ſum ut poſt obitum meū non diſpergantur. Et propterea hoc fieri maximè peto, quia presbyteri mei prope Marcam paganorum pauperculam vitam habent, panem acquirere ad manducandum poſſunt, ſed veſtimenta ibi invenire non poſſunt, niſi aliunde conſilium & adjutorium habeant. Et ſi pietas Chriſti hoc vobis inſpiraverit, per hos miſſos meos præſentes, aut per litteras pietatis veſtræ hoc mihi mandare non dedignemini, ut eo lætior in mercede veſtra, vel vivam, vel moriar.

In qua Epiſtola illud obſervandum Preſbyteros, qui Monachi fuere, à potiore, quod eſt Sacerdotiū, denominatos, quod tanti fecit Bonifacius, ut jam Fulradum ipſum potentiſſimi jam Cœnobii Abbatem, non aliter quam preſbyterum, & Sacerdotem compellet. Quod, & alibi, & in vita, obſervandum.

A. C. 756. *S. P. N. 276.*

MAgiſtri ſui Bonifacii exemplum digna æmulatione conſequutus, Sanctus Sturmio Fuldenſis Cœnobii Abbas, non ſatis habuit, Monachis ſuis, ad Sanctiorem vitam exemplo eſſe, juventutemque Germanicam Fuldenſe ad Monaſterium, velut celeberrimum tunc toto orbe terrarum, liberalium artium emporium, convocare, niſi ad exteras ipſe provincias progreſſus, Prædicationis quoque munus ſuſciperet. De hoc Apoſtolici viri munere ſic Breviarium Majoris Eccleſiæ M. S. *Venerabilis itaque Sturmius Abbas, anno decimo, poſtquam Fuldenſe fundaverat Cœnobium, & ibidem multos in ſervitium Dei coadunaverat, Sanctique à DEO dilecti Magiſtri ſui Bonifacij triumphum paſſionis conſummatum eſſe cognoverat, deſtinatus à Rege Carolo, ad gentem Saxonum fidei ſubjugandam, modis omnibus curam adhibui, ut populum Domino non parvum acquireret; inſtans, opportunè importunè, docebat eos ut idola & ſimulachra vana derelinquerēt, & Eccleſias ædificarent. Cujus prædicationis inſtantia, dicta gens Saxonum mollita, Domino credidit, & à Beato viro Chriſtianæ Religionis initia ſumpſit, &c.* Refert idem in Abbatum Fuldenſium Chronologia Chriſtophorus Browerus, Sturmionem Apoſtoli Titulo honorans; *Saxoniam,* inquit, *doctrina, & vitæ exemplo Apoſtolus illuſtravit, à condito Cœnobio circiter decimo, Chriſti DCC.LIV.* Verum in anno ſatis graviter exerratis particula circiter nonnihil dilatata, deceptus nimirum verbis illis ex Breviario Manuſcript. citatis (Ann. decimo poſtquam Fuldenſe fundaverat Cœnobium) cum extendendus potius fundati Cœnobii annus fuerit, ad ejuſdem Cœnobii abſolutionem, cum certum Bonifacium non ante Chriſti Ann. 755. Martyrio coronatum, & multi pro an. 756. laborent. *Chron. Fuld. Brow. Maſ. &c.*

A. C.

A. C.757. *S. P. N. 277.*

INtulit hoc ipſo anno Magnum Cœlo gaudium ingens ſe ipſo trophæum meritis maximis locupletiſſimus, Sanctus Stephanus Tertius Orbis, & Vrbis Pontifex, qui primus ſupremi honoris Majeſtatem, & ornamenta in Cœnobiorum Principes, Caſinenſe invexit. In Pontificatu, præter reliquarum virtutum præſidia, quibus per Cœnobii ſacra exercitia, egregie inſtructus, inſigni fortitudine optimi Principis partes, acnumeros omnes explevit. Primum omnium ad Eccleſiæ laborantis, rationes, & commoda converſus, Lateranenſem conventum indixit, in quo adhibitis ex Italia, Galliaque præſulum ſapientiſſimis, diſſolutam Cleri diſciplinam, pro temporis, & rerum oportunitate, ſeverioribus ſtatutis coercuit. Deinde Michaelem, diris gravibus devotum ob invaſum Ravennatem Archiepiſcopatum, benevolentia nimirum Deſiderij Longobardorum Regis, nihil reveritus Principis iracundiam, conſtantiſſimè dejecit. Multaque alia magnanimitatis tanto honoris apice digniſſimæ ſpecimina edidit. Poſuit in hoc muneris altiſſimi maximo labore, annos tres, & paulo amplius, & magno ſui relicto deſiderio deceſſit, ſepultus in Baſilica Principis Apoſtolorum VI. Kalend. Maji Indictione X. De hoc Marcus Antonius Scipio noſter in ſuis Abbatum Caſinenſium elogiis. *Monachorum gens, unde tantum lumen, & decus in publicum prodiit, non tantum Alumni ſui ampliſſimis honoribus inſignitur, gloriaturve, quam, quo in ſupremo dignitatis gradu, Religioſæ diſciplinæ apprimè memor, ac tenax, privatus ſuis rationibus publicas res, magiſtratu ac vita potiorem ſemper habuit Sanctitatem.* De eodem Anaſtaſius Bibliothec. & ex hoc Benedictus Luchinus ubi de obitu Sanctæ Zachariæ noſtri Summi Pontificis: *Idem vero Sanct. Papa Zacharias debitum naturæ exſolvens migravit ad Dominum, & Stephanus Sanctiſſimus, ac Beatiſſimus, & Caſinenſis Cœnobij Sol ſplendidiſſimus in Apoſtolicam ſedem Pontifex ſubrogatur.* Obſervandum tamen in hujus digniſſimi viri Pontificatu, multa cū Stephani IV. rebus geſtis confundi, quem alij diverſa ſupputatione, omiſſo Stephano alio, qui pauciſſimis diebus præſederat, tertium appellant. Vt & illa putamus, quæ de dejectione Michaelis Ravennatis, alij atque alij tertio, & quarto aſſignant. Sed cuicunque debeantur, quia uterque è noſtris, uterque item Sanctitate tara excelluit, hoc opere decidere nihil refert, præſtat in Chronicon noſtrum univerſale differre.

A.C.758. *S.P.N.278.*

EFfecere hoc anno ſumma Monachorum noſtrorum merita, & optima de iiſdem concepta à Deſiderio Longobardorum Rege ſpes, ut in eos affectu propenſiſſimus, nihil non in eorum gratiam faceret, amplis muneribus Cœnobia ditaret, aliqua à fundamentis excitaret, ac nova conderet. Inter ea præcipuum ferè, quod Numini, & honori Sanctiſſimi, & Admirabilis Patris noſtri Benedicti extruxit, & nūcupavit in agro Brixiano, de quo hoc anno Baronius. Sed Anſilbergæ, Regis ejuſdem filiæ, longè dignior de noſtris æſtimatio, quos Regnis omnibus, ac immenſis opibus, lōgè ſuperiores admirata, non prius conquievit, quam felici eorum contubernio bearetur. His denique ſub huncannum ſe addixit, Ordinem profeſſa in Cœnobio S. Salvatoris, & S. Iuliæ Brixienſi, quod pater ejus Deſiderius exſtruxerat, & ampliſſimis reditibus locupletarat, in quo denique Abbatiſſa, annis plurimis religioſiſſimè ſupervixit. *Vid. Morigia in Hiſtoria Mediol. l. 1. c. 8. Bergomenſis in ſupl. Chron. Wion.*

Ejus exemplum paulo poſt conſequuta ejuſdem ſoror Hermingardis, cucullo item ſpem Regis mariti, ac Regni poſthabuit, quam in regimine Cœnobij ejuſdem Anſilbergæ ſucceſſiſſe tradit wion noſter *lib. 4. cap. 24. Ligni Vitæ.*

Admirandum item hoc anno contemptus ſæculi exemplum Eadbertus ſive Egbertus potentiſſimus Northumbriæ in Anglia Rex ſe ipſo edidit, quando ampliſſimi Regni, viginti jam ipſos annos ſumma felicitate, & dexteritate adminiſtrati, habenas rejiciens, feſſus honoribus in Cœnobium ſe recepit, & Monachum S.P.N. profeſſus, parendo multo ſe feliciorem, quam imperando, putavit non ſolum, ſed expertus eſt, in quo vitæ inſtituto pluribus annis ad mortem uſque feliciſſimè militavit. De eo Baronius: Eodem anno egregium ſpecimen Religioſiſſimi Regis edidit Eadbertus Rex Nondanhumbrorum in Anglia, cum ſublimioris Chriſtianæ Philoſophiæ amore nuncium remittens Regno, Oſnulfo Filio relinquens illud, inter Monachos profiteri cœpit.

A. C. 759. *S. P. N. 279.*

EFfulget hoc anno, & admirandæ Sanctitatis radiis Germaniam univerſam

L 2 illumi-

illuminat, Sanctiſſimus, & Deo dilectiſſimus Abbas Cœnobii Sangellenſis in Helvetia Othmarus, illuſtri inter Rhætos ſanguine editus, & de Sanctiſſ. illo multorum millium perfectiſſimorum Monachorum Domicilio, longè meritiſſimus vir, indigniſſimè habitus; ut Martyr occubuit. De ejus vitæ præclaris fusè *VValafrid. Strabus, Mezler. MS. Sangall.* extantque Germaniæ univerſæ, decantatiſſima, ut conſulto ſuperſedeamus.

Hoc anno cum Vvarinus, & Ruadhardus, Alemanniæ pro Pipino Imperantes, bonis Cœnobij inhiantes incumberent, Othmarus rei indignitate permotus, Pipino facinus expoſuit, iſque graviter, ni ablata reſtituerent Principibus interminatus eſt. At illi neglecto mandato cum Abbas rurſum Regem adiret, retractum ex itinere in vincula conjiciunt, & Lamberto ejus Monacho perſuadent, ut viro caſtiſſimo libidinis impingat crimen, quo deponendi occaſio miniſtretur. Mox in calumniæ teſtimonium, Lambertus divina ultione percuſſus, febrium vexatione perſuaſus, membrorum vigore reſoluto, paulatim ſic contractus eſt, ut capite ad terram more quadrupedis inclinato, non ſolum deformitate figuræ terribilis eſſet, verum etiam viva voce in Sanctum peccaſſe ſemper fateretur. Verum Othmarus in carcerem detruſus, longa illic fame dire excruciatus eſt, donec è diſcipulis Perechtgozus occultè ad carceris feneſtellam pervadens, alimenta ſubinde Abbati ſuo miniſtraret. *Vid. cit.*

A. C. 760. *S. P. N. 280.*

SAnctus idem Othmarus Abbas altero exilii anno, in Rheni inſula Stein feliciſſimè moritur 16. Kalend. Decemb. cujus corpus in eadem inſula tumulatũ multis illic diebus manſit incorruptum. Decennio verò evoluto, cum effoſſa terra corpus diſcipuli eruerent, abſque ulla corruptione repertum integrum ad D. Galli per Rhenum atque Potamum evehunt. Prodigijs ea in navigatione à Deo rariſſimis vir Sanctiſſimus honoratus, grãdi exorta tempeſtate, & metuẽnda mole ſurgentibus fluctibus, verum navicula adeo concuſſa, ut nec apperita videretur. Fugiente, quacunque tenderet, procella, & utrinque à latere eamdem in muri ſpeciem muniente. Sed & præcipitantibus undique imbribus, ne guttula quidem in navem incidit, cereique ad caput ac pedes ſacri corporis inextincti, nihilque à ventorũ turbine paſſi, indeficiente cera lumineque ad uſque Cœnobii Divi Galli, navigantibus miranda luce præfulſere. Cõvexerant navigantes, in frugalem menſam, & virium ſuppetias alimenti nonnihil, & parvo in flaſcone (ſic vocant veteres lagenulam) pauxillum vini, unde vix quiſque guſtaret, nedum ſiti, ſatisfaceret; crevit miraculo vinum, adeo ut quantuncunque, & quotieſcunque bibentibus, nũquam deficeret, quoad ſaturati omnes DEO tribuenti gratias retribuerent. Profuit dein admirandis prodigijs in Cœlo Divus, hodieque velut in terris redivivus, per ſacras ſui exuvias, dante Deo, de ægris debilibuſque ac afflictis, mereri non deſinit, & circumjacentium undique Hæreticorum errores convellere, & nequitiam pertinaciamque confundere; ut inter meritiſſimos hodie quoq; jure meritiſſimo ſit referendus. Vid. ſupra cit. & maximè Mezlerus in lib. 8. rerum Sangal. ubi hoc anno contra quoſdam alios mortuus aſſeritur. De Sidonii Epiſcopi Conſtantienſis, S. Galli exin jura invadentis, (velut ab obitu Abbatum ſæpius jam olim Epiſcopos multa ſibi arrogaſſe ex cautione Sanct. Gregorii Magni ſuperius docuimus) miſerando interitu, non paucis ante hunc annis, & priore ipſe quoque Baronius, qui, & hoc alio paulo mitiore exemplo, ab ambiendo res Eccleſiaſticas Principes deterret; Sancto Remigio nimirum Pipinum Regem per juſſum flagellante, dum Princeps optimus putaret licitè ſe bonis Eccleſiæ cujuſdam uti potuiſſe, ſub cenſu annuo, Pontifice in plures pro meritis Eccleſias, id ei concedente. Remigii inter afflicta verbera hæc exprobatio fuit. *Tu, quid hic facis? quare intraſti in hanc ullam, quam mihi te devotior homo dedit: quamque ego Eccleſiam Dominæ meæ S. Dei Genitricis donavi?* Pipinus valida exin correptus febre, ex ea longè poſt graviter laboravit: Addit Baronius: *Diſcant homines quam periculosè, ſive ſub annuo prætenſo cenſu, ſive alio modo, homo laicus, poſſideat res Eccleſiæ quas ſæpe invitus ac nolens, fatigatus precibus, vel aliis compulſus occaſionibus, vel deceptus falſis ſuaſionibus Pontifex Romanus illis poſſidendas indulget.*

A. C. 761. *S. P. N. 281.*

HOc anno in Anglia moritur Sanctiſſimus, & nullis ritè laudibus pro meritis celebrandus Eboracenſis Archiepiſcopus Egbertus, cum annos Eccleſiæ ſuæ præfuiſſet, ſumma utilitate, unde triginta.

Fuit feliciſſimus, hic Pontifex, ſi nulla re alia, Diſcipulo, & digno non ſolum Monaſticæ perfectionis; ſed & ſcientiæ omnis æmulo, B. Albino, ſive Alcuino Flacco, quem jure orbis Vniverſus, velut Archimagiſtrum, abſolutiſſimum ſcientiæ omnivariæ, morum, atque Religionis Profeſſorem ſuſpicit ac veneratur. Sed meritiſſimus inſuper Egbertus ipſe, utpote qui teſte Baronio, ſed & Flacco ipſo, inter alia inſignia opera publicum litterarum ſacrarum Gymnaſium Eboraci inſtituerit, eamque inſuper Eccleſiam (à Monachis etiam tunc, & diu poſt, ut pleræque Cathedrales Angliæ habitam, & habitatam) nobili valde Bibliotheca dotaverit. *Vid. cit. & de Monachatu Cathedrali fuſè Clemen.* Reynerus, unde colligas, quam pauciſſima nos ex innumeris depromamus, & minimè quæſitis in rem noſtram argumentis, exemplis, & meritis utamur, qui dante Deo, pro ſingulis, quæ nunc obiter notamus noſtrorum meritis ſexcenta, & mille proferemus, cum tamen meritorũ nec umbram quidem adumbrare nos poſſe, ultro confiteamur.

A. C. 742. *S. P. N. 282.*

Sancti, & verè Venerabilis Bedæ noſtri celebrãda memoria, qui ſub hæc tempora doctrina, & ſanctitate admirandus, toto terrarum orbe habebatur, adeò ut, quod Sanctorum contigit nemini, etiam viventi is honor in Eccleſia haberetur: receptis nimirum ad Divinum Officiũ Homiliis, quas ipſe compoſuerat quodque Sanctitatis Titulus viventi non congrueret, iiſdem ſub nomine Venerabilis (non Sancti) publicè recitatis. Quod deinceps ad perpetuam rei digniſſimę memoriam, viro Sanctiſſimo perpetuum manſit, ut venerabilis à morte diceretur. Habuit in tota vita nihil prius quam ut vel oraret, vel legeret, vel ſcriptitaret ac doceret, q; facilius credet, qui libros ejus numeraverit. Ita de ſe ipſe: *Cum eſſem ſeptem annorum cura propinquorum datus ſum educandus Reverendiſſimo Abbati Benedicto, ac deinde Ceolfrido, cunctamque ex eo tempus vitæ in Monaſterii habitatione peragens, omnem meditandis Scripturis operam dedi, atque inter obſervantiam Diſciplinæ Regularis, & quotidianam cantandi in Eccleſia curam, ſemper aut diſcere, aut docere, aut ſcribere dulce habui.* Vt cum Malmeſburienſi mirari liceat virum, qui in extremo natus orbis angulo, doctrinæ coruſco, terras omnes perſtrinxerit. Sane ita celebre viventis Bedæ, teſte Trithemio noſtro, nomen fuit, ut in quæſtionibus enodandis, indigeret eo ſublimitas Romana. Syllabum eorum quæ ſcripſit, quæque ſolum extant 8. Tom. diſtincta, & A. C. M. DC. XII. Coloniæ edita, promamus, quo de tanti viri laboribus, & meritis, etiam tomos illos non habentibus conſtet, & ea unius viri magnitudine cæterorum longè plurium, atque celebrium eodem ex Ordine dignitatem ſubmetiaris:

Cunabula Gramaticæ artis Donati.	li. 1.
De octo partibus Orationis.	lib. 1.
De arte metrica.	lib. 1.
De ſchematibus ſcripturæ.	lib. 1.
De Tropis S. ſcripturæ.	lib. 1.
De Orthographia.	lib. 1.
De Arithmeticis numeris	lib. 1.
De computo Dialogus.	
De diviſionibus temporum.	lib. 1.
De Arithmeticis propoſitionib.	libel.
De ratione calculi.	
De numerorum diviſione.	
De loquela per geſta digitorum.	
De ratione unciarum libellus.	
De argumentis lunæ	
Ephemeris ſive computus vulgaris.	
De Emboliſmorum ratione computus	
Decem ovales circuli.	
De Cyclo Paſchali.	
De mundi cæleſtis terreſtriſque conſtitutione	lib. 1.
De Muſica Theorica.	
De Muſica quadrata ſeu menſurata.	
De circulis Sphæræ, & polo.	
De Planetarum, & ſignorum cœleſtiũ ratione.	
De Tonitruis.	libel.
Prognoſtica temporum.	
De menſura Horologii.	libel.
De Aſtrolabio.	libel.
De minutione ſanguinis.	libel.
De nativitate infantium.	libel.
De ſeptem mundi miraculis.	libel.
Hymni.	
De ratione Computi.	libel.
De Natura rerum.	lib. 1.
De ratione temporum.	lib. 1.
De ſex ætatibus mundi.	lib. 1.
De Temporibus.	lib. 1.
Sententiarum libellus ex Ariſtotele.	
Sententiarum libellus ex Cicerone ſive Axiomata Philoſophica	
Proverbiorum.	lib. 1.
De Subſtantiis.	
Elementorum Philoſophicæ.	lib. 4.
De Paſchæ celebratione ſive de Æquinoctio vernali.	lib. 1.
De divinatione mortis, & vita.	
De arca Noe.	
De gentium linguis.	

Sybillina oracula.
Gentis Anglorum Eccleſi-Hiſt. lib.5.
Epitome ejuſdem Hiſtoriæ.
Vitæ aliquot Sanctorum.
Martyrologium.
De ſitu urbis Hieruſalem.
Interpretatio nominum Hebraicorũ, & Græcorum in S. Bibliis.
Exceptiones, & collectanea quædam.
Hexameton.
In Geneſin expoſitio.
In Exodum explanatio.
In Leviticum explanatio.
In lib. Numeri explanatio.
In Deuteronomium explanatio.
In Samuelem Prophetam allegorica expoſitio. lib.4.
In libros Regum quæſtiones.

EXPOSITIO,

In Eſdram, & Neemiam Allegor. lib.3.
In lib. Tobiæ Allegor.
In Iobum. lib.3.
In Parabolas Salomonis lib.3.
In Cantica Cantic. lib.7.
De Tabernaculo, & vaſis ejus, ac veſtibus Sacerdotum. lib.2.
In Matthæum. lib.4.
In Marcum. lib.4.
In Lucam. lib.6.
In Ioannem.
In Acta Apoſt.
De Nominib' locorum in Act. Apoſt.
In D. Iacobi Epiſtolam.
In primam Divi Petri.
In ſecundam ejuſdem.
In primam, 2. & 3. S. Ioan.
In Epiſtolam Iudæ.
In Apocalypſim Ioan. Apoſt.
Retractationes in Act. Apoſtol.
Quæſtiones in Acta Apoſt. lex.

EXPOSITIO IN EPISTOLAM,

S. Pauli ad Rom.
S. Pauli priorem ad Corinth.
In poſteriorem.
ad Galathas.
ad Epheſios.
ad Philippenſes.
ad Coloſſenſes.
priorem ad Theſſalon.
poſteriorem ad Theſſal.
primam ad Timotheum.
ſecundam ad Timotheum
ad Titum.
ad Philemonem.
ad Hebræos.
Homiliæ æſtivales de tempore. 33
Homiliæ æſtivales de Sanctis. 32
Homiliæ Hyemales de Tempore. 15
Homiliæ Quadrageſimales. 22
Homiliæ Hyemales de Sanctis. 16
Sermones ad populum varii.
Scintillæ ſive loci communes.
De Muliere forti. libel.
De officiis. libel.
Fragmenta quædam in lib. Sapientiæ, & Pſalterii.
De Templo Salomonis. lib.1.
De ſex dierum creatione. lib.1.

QVAESTIONES.

ſuper Geneſin.
ſuper Exodum.
ſuper Leviticum.
ſuper Librum Numeri.
ſuper Deuteronomium.
ſuper Librum Ieſu Nave.
ſuper Librum Iudicum.
ſuper Librum Ruth.
ſuper Libros quatuor Regum. lib.1.
In Pſalmorum librum Commentaria.
Vocabulorum Pſalterii expoſitio: item de diaſpalmate collectio.
Commentarius in librum Boethii de Trinitate.
De ſeptem verbis Chriſti Oratio.
Meditationes paſſionis Chriſti per 7. diei Horas.
De remediis peccatorum.

Hos poſterorum ſera cura, egregii Eccleſiæ Doctoris labores è cineribus eruit, præter plures alios etiamnum irrepertos, de quibus cõſulenda vita ejus in fronte ejuſdem Operum Coloniæ editorum.

A. C. 763. *S. P. N.* 283.

IN Alcuinum velut Archimagiſtrum univerſi, & ſummum litterarum atq; artium liberalium Dictatorem omnium obtutus defixi, & nomen ejuſdem, ac præconia omnium ore verſantur. Is Londini primum Monachum profeſſus, in Cantuarienſi dein Cœnobio plures annos vixit. Poſtea Eboraci publicè ſacras litteras profeſſus, è cujus ſchola cum alii viri excellẽtes, tum S. Ludgerus, ex Monacho primus Monaſterienſis Epiſcopus, & Apoſtolus prodiere. Sed & Cantabrigiæ poſt Bedam omnes liberales artes docuiſſe, Academiæ Cantabrigienſis Annales ferunt. Ita ut hoc ipſo tempore, jam longè ante de univerſo meritiſſimus Alcuinus, præſtantiſſimos juxta doctrina ac Sanctitate Magiſtros, diverſiſſimis regnis formaverit, & multo cum fructu, uni ferè eidem referẽdo, ſubmiſerit. Sed de mentis ejuſdem prodigioſa multitudine, & magnitudine admirandis, ſuo tempore fuſius, certè ſæpius. *Matth. VVeſſ, Lycæo Bened. Clem. Reynerus, Ant. de Yepes, VVion, &c.*

A.C.764. *S.P.N.284.*

CLaret eximia Sanctitate, ſed & doctrina rariſſima laude Sanctiſſimus Hariolphus noſter, Lingonenſis in Gallia Eccleſiæ Pontifex, qui longè illuſtrior Pontificatus ampliſſimi abdicatione, quam ipſa ſui electione, tunc multo digniorem ſe oſtendit, quando honorem rejecit, quam quando acceptavit, quamvis eodem dignissimus, & pro meritis electus fuerit. Enituit verò multo felicius cucullo, & Cœnobio, quod ingreſſus hoc anno, omnium magna admiratione, & paulo poſt, à Carolo Magno primus Elwacenſium Abbas inſtitutus, mira dehinc Sanctitate, utilitatem Monachiſmi commendavit. Eum VVion noſter ex Abbate Epiſcopum, ſed contra Claudius Robertus, ex Epiſcopo Abbatem aſſerunt. Videndi Molan. in additiõ. ad Uſuardum. *Ferrarius tab. Topogr. Martyrol. Poſſevinus in appar. Chron. Elvacenſ.*

Tanta Sanctorum hoc ipſo tempore ex ordine noſtro prodiit copia, ut non niſi per legiones eſſet numeranda, cum ex tot Cœnobiorum millibus, quæ hoc anno jã conſtructa erant, vix pauciſſima ſit reperire, cujus non ſub hoc ipſum tempus, inſignes aliquot Sanctitate, & doctrina Monachi eſſent celebrandi, cum tamen ſequuturis proximè ſæculis longe plures, ut & meriti majoris, totum penè univerſum impleverint. Conſulendi qui de Orig. Cænob. ſcripſere. *Aub. Miræus, Bruſch. Claud. Robertus, Yepes, &c.*

A.C.765. *S.P.N.285.*

ORnat Ordinem ampliſſimum, & Eccleſiam univerſam meritis graviſſimis lætificat Sanctus Gregorius noſter ex Monacho VViltaburgenſi Trajectenſiũ Pontifex (ita Othlonus; quem alii nunquam fuiſſe conſecratum Epiſcopum, ſed Ordinis ſecundi Antiſtitem, graduque preſbyterum, & Abbatem; Apoſtolatum, & diœceſin ampliſſimam habuiſſe cõtendunt) vit rara, & admiranda vitæ Sanctitate, ut & præcipuæ in Eccleſia auctoritatis, quam ex eo manifeſtè colligas, quod Maximo illi Germanorum Apoſtolo Bonifacio, Comes itinerum, conſorſque laborum, ac ſecundus Thuringiæ paſtor accitus; in Apoſtolico exin munere, eidem ſuccedere meruerit, ad ſublimiſſimam illam functionem à Sanctiſſimo Papa Stephano digniſſimus judicatus, atque elevatus, inſigni cum fructu in Friſonia laboravit, Dorſtadi præcipuè, & Trajecti Apoſtolus nuncupatus. Eum vitæ Sancti Ludgeri Scriptor Grandium meritorum virum appellat, & viventem etiamnum *Luciferam Chriſti Eccleſiæ lampadem* Sanctus Lullus Moguntinenſium Pontifex ſalutat. De eo Gerardus Noviomag. Catalogo Epiſcoporum Trajectenſium: Gregorius, inquit, à Bonifacio Sanctiſſimo Præſule, Vltraiectino pupulo in Epiſcopũ ordinatus: quæ in opere Evangelico D. VVillibrordus, & Bonifacius inceperant, impigrè perfecit. Vt proin rurſus Apoſtolo huic æternum Orbis, & Eccleſia debeat Monimentum.

A.C.766. *S.P.N.286.*

VEnerabilis Bedæ noſtri in hunc circiter annum mors referenda, quamvis eam plures alii, ſed nimium ſanè acceleraverint, nonnulli Ann. Chriſti 734. Sigibertus 731. obiiſſe putant, ſed quia ad 766. annum opus Epitomes produxiſſe conſtat, neque aliud vitæ longioris dignum ſuppetit argumentum, nos iſto vivere deſiiſſe arbitramur. De meritorum ejus copia pauca ex innumeris ſuperius, ut nunquam dignius commendemus, quam liberè profitendo, cõmendationi ejuſdem facundiam omnem imparem, multitudini meritorum, numerum omnem nimis brevem eſſe. Admirandum protſus, virũ ętate exacta, debilem, exhauſtum, & morti proximum, quamvis emigrationis ſuæ præſcius eſſet, & orandi ſtudium multo ardentius quam unquam antea complecteretur, à docendo tamen atque dictando nihil quidquam remiſiſſe, quin potius, excitaſſe diſcipulos, ut identidem quærerẽt ac diſcerent, cum non diu deinceps habituros Magiſtrum ipſe prænunciaret. Cũque jam dies aſcendendi in cœlum Chriſto ſacer appeteret, totus, & ipſe in cœlo fuit, aſcenſuro ſimilis magis, quam morituro, atque in illa oratione. *O Rex gloriæ Domine virtutũ, qui triumphator hodie, &c.* Sanctiſſimum reddidit ſpiritum. *Ex vita, ante ejus opera Colõ. excuſa, & ex Lycæo Bened. R.P. Matth. VVeis, almæ Vniverſitatis Salisburg. Rectoris.*

A.C.767. *S.P.N.287.*

IN Oriente Catholicorum ingens perſecutio, ſed Monachorum inprimis, ex quibus plurimi Ordinem etiam noſtrum profeſſi, pro cultu Sanctarum Imaginum fortiſſimè decertantes, glorioſiſſimo Martyrio coronati, Cœlum triumpho,

terras meritis impleverunt. Videndus hoc año Ant. noſter de Yepes, & frequentius paſſim, &c. VVion. alıoue.

In Occidente, licet ſine ſanguine hoc anno, æquis tamen laboribus, & fructu ingenti, noſtri in Vinea Domini deſudarũt. Mulros ex Epiſcopis enumerat Yepes noſter ſub hæc tempora, nos unius meminiſſe, ſat habeamus, Abelis Sanctiſſimi Lobienſium Abbatis, Archiepiſcopi ad cõverſionem gẽtium deſignati, viri meritis ſpectatiſſimi, qui plurimis ædificatis Eccleſiis poſt longa Prædicationis, & diſcurſuum incom̃oda ad lucrum denique æternum abüt, cujus feſtum nonis Auguſti agitur. *Decovid. Molanus, Yepes, Trith. l. 3. & l. 4. Cratepol. VVion, &c.*

A.C. 768. *S.P.N. 588.*

ELigitur ſummo Eccleſiæ bono, quam plures Pſeudopontifices diu multumque afflıxere, Sanctiſſimus Stephanus noſter, Papa ejus nominis IV. ex Monacho S. Chryſogoni Romæ ad Summos quoſvis honores à diverſis ante Pontificibus evocatus, in quibus ita ſeſe pro honore Eccleſiæ geſſit, ut ejuſdem clavum denique moderari digniſſimus haberetur. Is more noſtrorum vereri, ad juvandam Chriſti Eccleſiam illico converſus, quæ per hæc tempora graviſſime turbaretur, Legaros ad Francorum Reges pro Concilio congregando deſtinavit. *Leg. Baronius, Yepes, VVion, Platina, Trith. Panuinus, Hieronym. Platus.*

Celebratiſſimus fama hoc eodem rempore per Europam, & Germaniam imprimis noſtram Erho, ſive Hettho ex comite Habſpurgio, Monachus Augienſis Cœnobü dein ejuſdem Abbas, ac deniq; Epiſcopus Argentinenſis, egregius Simoniacæ Hæreſeos expugnator, quam ſua præcipuè diœceſi proſcribens, multis inſuper Cœnobiis exſtructis, dotaris, & ad integriorem Sacrarum Legum obſervationem adductis, de Ordine noſtro, & Epiſcopatu ſuo æternum meruit. *Bernard. Herzog. Arnoldus VVion, Antonius de Yepes, MS. Chron. Augienſe. &c.*

A.C. 769. *S. P. N. 289.*

PRovidit Eccleſiæ univerſæ Sanctiſſimus Stephanus noſter Summus Pontifex, celebrato Romæ Concilio, in quo graviſſimis malis occurrit, abrogatis ante omnia Gonſtantini Pſeudopontificis comitiis, omnibuſque ejus Concilii actis cõbuſtis, & ne qua deinceps ejuſmodi peſtis Romanam Sedem invaderet, ſequuturis quoque ſæculis cavens, ſtatuit, ne quis impoſterum niſi Diaconus, aut Preſbyter Cardinalis ad Pontificatum aſſumeretur, ut omnia Conſtantini in acta Eccleſiaſtica irritarentur, prætter Baptiſma & Criſma; ut Epiſcopi Preſbyteri, Diaconi, cæterique ab eo conſecrati, iterum cõſecrarentur; Severiſſima item cenſura in Pſeudopontificem eundem animadverſum: Sicque Baronio teſte, *Omnibus invaloribus Apoſtolicæ Sedis, occluſus eſt aditus, veluti alto interiecto pariete, quo profanum eſſet à Sacro diviſum, &c.* Neque hic ſolum vigilantia meritiſſimi Pontificis noſtri conſtitit: cõfirmato eadem etiam in Synodo, cultu ſanctarum imaginum, quem impius Imperator Conſtantinus ſuſtulerat; quod ipſum ſignificare per litteras, eidem crudeliſſimo Tyranno minime exhorreſcẽs, ſerio inſuper admonuit, ut ab errore deſiſteret; *Ex Hadriani Epiſtola, Anaſtaſ. Baron. Biſc.*

A.C. 770. *S.P.N. 290.*

NEc minore Conſtantia idem Sanctiſſimus Stephanus, meritiſſimo cæteroquin Principi, Carolo Magno, Galliarum Regi, hoc anno, Pontificatus ſui tertio, ſe oppoſuit: quando de Caroli ejuſdẽ cum Deſiderii Longobardorum Regis filia cõtracto connubio reſciens, ſub graviſſima, & Sanctiſſima adjuratione, & ſub Anathemate interdixit, prudentiſſimè rurſum Eccleſiæ univerſæ conſulens, ne in ejuſdem præjudicium perfidæ Longobardorum genti, Romanæ Eccleſiæ infenſiſſimæ, Reges Francorum fœderari, animos hoſtium plus nimio attollerent, & ad opem dein ferendam, ipſi ſegniores fierent. Sed & de Galliis æquè meritus, ſollicitè iiſdem cavit, ne præclariſſima gens, per perfidam, horridam, & fætentem Lõgobardorum gentem (ſic enim ipſe appellat) pollueretur. *Baronius.*

Caroli quoq; res peregregiè geſtæ, hoc aliiſque annis, Ordini noſtro in acceptis referendæ, qui noſtrorum conſiliis non ſolum à puero, ſed verius dixerimus nutu, & pro arbitrio Rex ducebatur. Alcuini in primis, quem ipſe Magiſtrum à puerilib⁹ annis habuit, ejus, denique opera, reſtituto paſſim, admirando fructu, liberalium artium ſtudio, de univerſis orbe, & ſæculo im̃ortaliter meruit, aliorum dein plurium è noſtris, quos ille pro rariore vitæ Sanctimonia, ut Magiſtros, imò parentes reveritus, nihil non quam pro illorum voluntate,

tate, & juſſione adminiſtravit. Celebratum connitente eodem, ac ſuadentibus noſtris hoc anno Concilium VVormatienſe, in quo poſt dignam fidei confeſſionem, octoginta Canonibus, bonum Eccleſiæ inſigniter promotum eſt, de quo conſulendus *Sever. Binius, Baron. &c.*

In Gallia, Germania, Belgio, Anglia, Scotia, &c. plena Sanctorum Monachorum, plura Cœnobiorum millia, de quorum fertilitate alibi plenius. In Hiſpaniis celebratur doctrina, & Sanctitate clariſſimus è denſiſſimis Regnorum illorũ tunc tenebris exſplendeſcens S. Beatus Monachus de Valcanado, acerrimus Hæreticorum hoſtis, *de quo vid. Morales Hiſtor. Hiſp. l. 12. c. 26. & 27.*

A. C. 771. *S. P. N. 291.*

HOc anno repudiata à Carolo Magno Francorum Rege Hermingardis Regina, quod vitio corporis infœcunda eſſet ſumma voluntate Deſiderii Longobardorum Regis, Patris ſui, in Divæ Iuliæ Brixienſi Cœnobio Monachiſmum profeſſa, virtutis exemplo fœcundiſſima, novo vitæ inſtituto feliciſſima fuit, ut facilè potentiſſima Regna faſtidiret, quæ nobilitatem ſervitii Chriſti experta, jam in atriis domus Dei verſaretur. Meruit exin à morte ſororis ſuæ B. Anſilpergæ eodem in Cœnobio Abbatiſſæ communi omnium voto eidem ſuccedere, & multo digniore, quam Galliarum Principatu, dilectiſſimis Regum Regis ſponſis, præeſſe atque imperare. Ita Yepes, VVion, &c.

Offenſus graviſſimè divortio hoc Sanctiſſimus Princeps Adelhardus, Pipini nepos, ac Caroli Magni conſobrinus, viginti tunc annorum juveni, illico valefaciens aulæ, quod indignum Carolo facinus putaret, nec aſpicere quidem illum ultra ſuſtinuit. Ad Corbienſe Sanctiſſimum Galliæ Cœnobium delatus, cuculli amori, ſpẽ omnem gloriæ potentiæque poſthabuit, illoque donatus atque Monaſticen profeſſus, ne lautius cæteris haberi videretur, horti cura demandata, juſſus eſt, in ſudore vultus ſui, manducare panem ſuum, profecitque obedientia, humilitate, & omni virtutum fama, ut admirandus paulo poſt toto orbe haberetur. Ex vita, Yepes, Baron. VVion. &c.

Claruit hoc eodem tempore, præter plurimos Regum potentiſſimorum, & Principum filios, Ægidius Pipini Regis Galliæ filius, frater Caroli M. exemplum S. Carolomanni Patrui ſequutus, & in eodem quo primum ipſe, Cœnobio montis Soractis Monachum profeſſus, ut vel uno tot Principum exemplo diſcas, quanti cænobia, & Cellulæ Monachorũ faciendæ, quæ ſummis orbis proceribus, veluti civitas refugii, & portus quietis, ac æternæ ſalutis, tam utiliter, tot ſæculis patuere. *Vid. Mirans in Stemmat. Princ. & in Annal. Belg. Yepes, Reuſnerus, &c.*

A. C. 772. *S. P. N. 292.*

AFflixit graviter hic annus bonos omnes, morte Sanctiſſ. Stephani Papæ funeſtus, qui multis profligatis, erroribus meritiſſimus admiranda conſtantia, inter impetuoſiſſimos fluctus, incõcuſſus ſemper rara inſuper ſanctitate conſpicuus, enituit. De meritis ejuſdem rebuſque præclarè geſtis fusè Anaſtaſius, Platina, Baronius aliique.

Ad immortalia hoc anno regna conceſſit Sanctiſſima Princeps Amelberga, admirando Virginitatis triumpho inclyta, quem in Martyrologio ſuo refert VVionius noſter his verbis ſexto Id. Iulii. *In portu Gandano, in monte Blandinum dicto, Sanctiſſimæ Virginis Chriſti Amelbergæ: cujus brachium, confregit Carolus Marcellus Princeps, dum eam ſibi ſponſam rapere volebat: quã planè cæpiſſet, niſi pudicitia virginalis de eo triumphans obſtitiſſet.* Monaſterium Belſiç ingreſſa, & velo aſſumpto, Ordinis noſtri inſtitutis initiata, Magiſterio Sanctiſſimæ Landradæ ita profecit, ut ex in rara celebris ſanctitate, etiam à morte inter ſanctas Virgines Pontificia auctoritate referri, & coli per univerſum meruerit. Ejus vitam ſcripſiſſe S. Trudonem refert Molan. de eadem *Rayſius, Mir. VVion. &c.*

A. C. 774. *S. P. N. 294.*

IRradiat mundum, & Germaniam maximè noſtram Apoſtolicus ſanè vir, admiranda ſanctitate illuſtriſſimus S. Virgilius, Saliſburgenſium, ſive Iuvanienſium Pontifex, ex Monacho Ordinis noſtri, & Abbate S. Petri Saliſburgenſis, S. Ioanni ex ejuſdem Cœnobij Monacho, & Abbate, Epiſcopo, ſuffectus. Præter innumera, quibus de Iuvavienſibus meruit im̃ortaliter, merita jecit circa hunc annum fundamenta templi Cathedralis Auguſtiſſimi, admiranda amplitudine, ſecto marmore rarò in Germania noſtra exẽplo, firmiſſimi, quod duorum annorum ſpacio feliciſſimè abſolvit. Operatꝰ per eũ Deus cũ Baſilica illa strueretur miraculũ planè inauditum, ſed Virgilio quotidianum:

Digitized by Google

terras meritis impleverunt. Videndus hoc año Ant. noſter de Yepes, & frequentius paſſim, &c. VVion. alioque.

In Occidente, licet ſine ſanguine hoc anno, æquis tamen laboribus, & fructu ingenti, noſtri in Vinea Domini deſudarũt. Multos ex Epiſcopis enumerat Yepes noſter ſub hæc tempora, nos unius meminiſſe, ſat habeamus, Abelis Sanctiſſimi Lobienſium Abbatis, Archiepiſcopi ad cõverſionem gẽtium deſignati, viri meritis ſpectatiſſimi, qui plurimis ædificatis Eccleſiis poſt longa Prædicationis, & diſcurſuum incomoda ad lucrum denique æternum abiit, cujus feſtum nonis Auguſti agitur. *Deeovid. Molanus, Yepes, Trith. l. 3. & l. 4. Cratepol. VVion, &c.*

A.C. 768. *S.P.N. 588.*

ELigitur ſummo Eccleſiæ bono, quam plures Pſeudopontifices diu multumque afflixere, Sanctiſſimus Stephanus noſter, Papa ejus nominis IV. ex Monacho S. Chryſogoni Romæ ad Summos quoſvis honores à diverſis ante Pontificibus evocatus, in quibus ita ſeſe pro honore Eccleſiæ geſſit, ut ejuſdem clavum denique moderari digniſſimus haberetur. Is more noſtrorum veteri, ad juvandam Chriſti Eccleſiam illico converſus, quæ per hæc tempora graviſſime turbaretur, Legatos ad Francorum Reges pro Concilio congregando deſtinavit. *Leg. Baronius, Yepes, VVion, Platina, Trith. Panuinus, Hieronym. Platus.*

Celebratiſſimus fama hoc eodem tempore per Europam, & Germaniam imprimis noſtram Etho, ſive Hettho ex comite Habſpurgio, Monachus Augienſis Cœnobii dein ejuſdem Abbas, ac deniq; Epiſcopus Argentinenſis, egregius Simoniacæ Hæreſeos expugnator, quam ſua præcipuè diœceſi proſcribens, multis inſuper Cœnobiis exſtructis, dotatis, & ad integriorem Sacratum Legum obſervationem adductis, de Ordine noſtro, & Epiſcopatu ſuo æternum meruit. *Bernard. Herzog. Arnoldus VVion, Antonius de Yepes, MS. Chron. Augienſe. &c.*

A.C. 769. *S. P. N. 289.*

PROVIDIT Eccleſiæ univerſæ Sanctiſſimus Stephanus noſter Summus Pontifex, celebrato Romæ Concilio, in quo graviſſimis malis occurrit, abrogatis ante omnia Conſtantini Pſeudopontificis comitiis, omnibuſque ejus Concilii actis cõbuſtis, & ne qua deinceps ejuſmodi peſtis Romanam Sedem invaderet, ſequuturis quoque ſæculis cavens, ſtatuit, ne quis imposterum niſi Diaconus, aut Preſbyter Cardinalis ad Pontificatum aſſumeretur, ut omnia Conſtantini in acta Eccleſiaſtica irritarentur, præter Bäptiſma & Criſma; ut Epiſcopi Preſbyteri, Diaconi, cæterique ab eo conſecrati, iterum cõſecrarentur; Severiſſima item cenſura in Pſeudopontificem eundem animadverſum: Sicque Baronio teſte, *Omnibus invaſoribus Apoſtolicæ Sedis, occluſus eſt aditus, veluti alto interiecto pariete, quo profanum eſſet à Sacro diviſum, &c.* Neque hic ſolum vigilantia meritiſſimi Pontificis noſtri conſtitit: cõfirmato eadem etiam in Synodo, cultu ſanctarum imaginum, quem impius Imperator Conſtantinus ſuſtulerat; quod ipſum ſignificare per litteras, eidem crudeliſſimo Tyranno minime exhorreſcẽs, ſerio inſuper admonuit, ut ab errore deſiſteret; *Ex Hadriani Epiſtola, Anaſtaſ. Baron. Biſc.*

A.C. 770. *S.P.N. 290.*

NEc minore Conſtantia idem Sanctiſſimus Stephanus, meritiſſimo cæteroquin Principi, Carolo Magno, Galliarum Regi, hoc anno, Pontificatus ſui tertio, ſe oppoſuit: quando de Caroli ejuſdẽ cum Deſiderii Longobardorum Regis filia cõtracto connubio reſciens, ſub graviſſima, & Sanctiſſima adjuratione, & ſub Anathemate interdixit, prudentiſſimè rurſum Eccleſiæ univerſæ conſulens, ne in ejuſdem præjudicium perfidæ Longobardorum genti, Romanæ Eccleſiæ infenſiſſimæ, Reges Francorum fœderati, animos hoſtium plus nimio attollerent, & ad opem dein ferendam, ipſi ſegniores fierent. Sed & de Galliis æquè meritus, ſollicitè iiſdem cavit, ne præclariſſima gens, per perfidam, horridam, & fætentem Lõgobardorum gentem (ſic enim ipſe appellat) pollueretur. *Baronius.*

Caroli quoq; res peregregiè geſtæ, hoc aliiſque annis, Ordini noſtro in acceptis referendæ, qui noſtrorum conſiliis non ſolum à puero, ſed verius dixerimus nutu, & pro arbitrio Rex ducebatur. Alcuini in primis, quem ipſe Magiſtrum à puerilibꝰ annis habuit, ejus, denique opera, reſtituto paſſim, admirando fructu, liberalium artium ſtudio, de univerſis orbe, & ſæculo im̃ortaliter meruit, aliorum dein plurium è noſtris, quos ille pro rariore vitæ Sanctimonia, ut Magiſtros, imò parentes reveritus, nihil non quam pro illorum volun-

tate,

tate, & juſſione adminiſtravit. Celebratum connitente eodem, ac ſuadentibus noſtris hoc anno Concilium VVormatienſe, in quo poſt dignam fidei confeſſionem, octoginta Canonibus, bonum Eccleſiæ inſiguiter promotum eſt, de quo conſulendus *Sever. Binius, Baron. &c.*

In Gallia, Germania, Belgio, Anglia, Scotia, &c. plena Sanctorum Monachorum, plura Cœnobiorum millia, de quorum fertilitate alibi plenius. In Hiſpaniis celebratur doctrina, & Sanctitate clariſſimus è denſiſſimis Regnorum illorũ tunc tenebris exſplendeſcens S. Beatus Monachus de Valcanado, acerrimus Hæreticorum hoſtis, *de quo vid. Morales Hiſtor. Hiſp. l.12.c.26.& 27.*

A.C.771. *S.P.N.291.*

HOc anno repudiata à Carolo Magno Francorum Rege Hermingardis Regina, quod vitio corporis infœcunda eſſet ſumma voluntate Deſiderii Longobardorum Regis, Patris ſui, in Divæ Iuliæ Brixienſi Cœnobio Monachiſmum profeſſa, virtutis exemplo fœcundiſſima, novo vitæ inſtituto feliciſſima fuit, ut facilè potentiſſima Regna faſtidiret, quæ nobilitatem ſervitii Chriſti experta, jam in atriis domus Dei verſaretur. Meruit exin à morte ſororis ſuæ B. Anſilpergæ eodem in Cœnobio Abbatiſſæ communi omnium voto eidem ſuccedere, & multo digniore, quam Galliarum Principatu, dilectiſſimis Regum Regis ſponſis, præeſſe atque imperare. Ita Yepes, VVion, &c.

Offenſus graviſſimè divortio hoc Sanctiſſimus Princeps Adelhardus, Pipini nepos, ac Caroli Magni conſobrinus, viginti tunc annorum juveni, illico valefaciens aulæ, quod indignum Carolo facinus putaret, nec aſpicere quidem illum ultra ſuſtinuit. Ad Corbienſe Sanctiſſimum Galliæ Cœnobium delatus, cuculli amori, ſpē omnem gloriæ potentiæque poſthabuit, illoque donatus atque Monaſticen profeſſus, ne lautius cæteris haberi videretur, horti cura demandata, juſſus eſt, in ſudore vultus ſui, manducare panem ſuum, profecitque obedientia, humilitate, & omni virtutum fama, ut admirandus paulo poſt toto orbe haberetur. Ex vita, Yepes, Baron. VVion. &c.

Claruit hoc eodem tempore, præter plurimos Regum potentiſſimorum, & Principum filios, Ægidius Pipini Regis Galliæ filius, frater Caroli M. exemplum S. Carolomanni Patrui ſequutus, & in eodem quo primum ipſe, Cœnobio montis Soractis Monachum profeſſus, ut vel uno tot Principum exemplo diſcas, quanti cænobia, & Cellulæ Monachorũ faciendæ, quæ ſummis orbis proceribus, veluti civitas refugii, & portus quietis, ac æternæ ſalutis, tam utiliter, tot ſæculis patnere. *Vid. Miræus in Stemmat. Princ. & in Annal. Belg. Yepes, Reuſnerus, &c.*

A.C.772. *S.P.N.292.*

AFflixit graviter hic annus bonos omnes, morte Sanctiſſ. Stephani Papæ funeſtus, qui multis profligatis, erroribus meritiſſimus admiranda conſtantia, inter impetuoſiſſimos fluctus, incõcuſſus ſemper rara inſuper ſanctitate conſpicuus, enituit. De meritis ejuſdem rebuſque præclarè geſtis fusè Anaſtaſius, Platina, Baronius aliique.

Ad immortalia hoc anno regna conceſſit Sanctiſſima Princeps Amelberga, admirando Virginitatis triumpho inclyta, quem in Martyrologio ſuo refert VVionius noſter his verbis ſexto Id, Iulii. *In portu Gandano, in monte Blandinium dicto, Sanctiſſima Virginis Chriſti Amelbergæ: cujus brachium, confregit Carolus Marcellus Princeps, dum eam ſibi ſponſam rapere volebat: quã planè cæpiſſet, niſi pudicitia virginalis de eo triumphans obſtitiſſet.* Monaſterium Belisię ingreſſa, & velo aſſumpto, Ordinis noſtri inſtitutis initiata, Magiſterio Sanctiſſimæ Landradæ ita profecit, ut ex in rara celebris ſanctitate, etiam à morte inter ſanctas Virgines Pontificia auctoritate referri, & coli per univerſum meruerit. Ejus vitam ſcripſiſſe S. Trudonem refert Molan. de eadem *Rayſſius, Mir. VVion. &c.*

A.C.774. *S.P.N.294.*

IRradiat mundum, & Germaniam maximè noſtram Apoſtolicus ſanè vir, admiranda ſanctitate illuſtriſſimus S. Virgilius, Saliſburgenſium, ſive Iuvanienſium Pontifex, ex Monacho Ordinis noſtri, & Abbate S. Petri Saliſburgenſis, S. Ioanni ex ejuſdem Cœnobij Monacho, & Abbate, Epiſcopo, ſuffectus. Præter innumera, quibus de Iuvavienſibus meruit im̃ortaliter, merita jecit circa hunc annum fundamenta templi Cathedralis Auguſtiſſimi, admiranda amplitudine, ſecto marmore rarò in Germania noſtra exẽplo, firmiſſimi, quod duorum annorum ſpacio feliciſſimè abſolvit. Operat⁹ per eũ Deus cũ Baſilica illa strueretur miraculũ planè inauditum, ſed Virgilio quotidia-

num:

igitized by Go

num: quippe pecuniam ipſe operariis in pelvim conjiciens, ut inde ſibi quiſque quantum ea die meruiſſet ipſe acciperet: prohibitis grandi prodigio ſingulis pluſculum accipere, quam labori diei cujuſq; & perſonæ conveniret. Transtulit in abſolutam Baſilicam Magnus Præſul, cum corpore Sanctiſſimi noſtri Rupert, Boioariorũ Apoſtoli, & primi Salisburgẽſium Epiſcopi, Cathedralem quoque ſedem, & Collegium Monachorum Canonicorũ, eouſque Epiſcopis è Monaſterio S. Petri aſſumptis, & à Monachis Cœnobij ejuſdem electis, atque abdicata à ſe Abbatia, quam juxta Pontificatum anteceſſores moderabantur) ſoli deinceps Epiſcopali muneri ſollicitè intendit; copia beneſactorum, & præclariſſimè geſtorum id cõſecutus, ut inter Cælites ſolemni Rom. Pontificis Canonizatione adſcriptus, alter à Divo Ruperto, ſed pari honore, Patronus, & Tutelaris Archiepiſcopus Salisburgenſis perpetuo colatur, & celebretur. Retulit ad annum 767. initia templi Saliſburgenſis per Virgilium eundẽ Hundius, ſed à ſeipſo diverſus, quando ante quatuor annos à Stephano Pontifice Romano creatum, duobus à Rege Francorũ Pipino ob eruditionem, & ſanctitatem detentum, alijs duobus Pontificalibus abſtinuiſſe aſſeverat, quę omnia nimis quam incongrua, dum paulo poſt quarto nimirum ab creatione ann. 767. poſtulantibus ſubditis conſecratum affirmat: Sic quippe nec Stephano III. Papæ, qui obijt Anno 757. nec quarto, qui primum electus 768. convenire conſecrationem Virgilij quarto ante 767. anno nemo non videt, ut proin jure merito ab ejus opinione diſceſſerimus, ſed plura ejuſmodi in alijs noſtris operibus diſcuſſa atque examinata componemus.

Fundatum hoc anno potentiſſimum Campidonenſe in Rhætia Cœnobium in Imperio Romano ſpectatiſſimum per S. Hildegardem Caroli Magni conjugem, natam Sueviæ ſive Alemanniæ Principẽ, ex quo multi deinceps ſpectatiſſimi per Imperium Principes ſummo Ordinis, patriæque ornamento atque cõmodo prodiere, de quibus alibi. *Ex Manuſc. Chron. ex Cruſio, Bruſchio, &c.*

A.C. 775. *S.P.N. 265.*

Implet univerſum, meritorum fama Sanctiſſimus Saxonum Apoſtolus ex Monacho, & diſcipulo Sanctiſſimi Germanorũ Apoſtoli Bonifacii Moguntinus Archiepiſcopus Lullus, de cujus prædicatione, atque meritorum etiamnum ſuperſtes multis egit idem ejus Magiſter digniſſimus. Qui requirendus in libr. Epiſt. & ex parte apud Chriſt. Browerum in Antiqu. Fuld. *De eo Vincent. in Spec. Herman. contract. Molan. Baron. &c. extatq; vita ejusdem Tom. 5. Surij 16. Octobr.*

Plurima condita circa hos annos Cœnobia celebrat Antonius Yepes noſter, ut plurimum rurſum debeat Ordini noſtro cœlum multis perfectorum Monachorũ millibus ex hinc locupletatum, terra verò univerſa, tot tantorum ſuffragiis toties adjuta, & æternum juvanda.

A.C. 776. *S.P.N. 296.*

Morte feliciſſima ad immortalitatem tranſit Sanctiſſimus Gregor. noſter Vltrajectinus Pontifex, Thuringiæ, Dorſtadi, & Trajecti meritiſſimus Apoſtolus, Sanctitate vitæ, & miraculis planè admirandus. Ejus vitam ſcripſit S. Ludgerus ejus diſcipulus, quã refert Chriſtoph. Browerus in ſiderib viror. Illuſtr. Germaniæ, Yepes alijque.

Eodem ipſo anno occumbente præclariſſimo hoc Ordinis noſtri ſydere, oritur, & non diſſimilibus radijs orbi illuceſcit, ejuſdem Sancti Gregorii diſcipulus, & vitæ auctor primum memoratus, Sanctus Ludgerus, quippe Alberico à Gregorij morte, in locum ejuſdem, ac ſedem ſubrogato, non viſus dignior, qui Alberici ſucceſſor, in S. Salvatoris Trajectenſi Cœnobio eſſet, quam Ludgerus, Magiſterio Greg. ad omnem Sanctitatem, ut Alcuini plures ante annos, in omni ſcientiæ genere efformatus atque inſtructus. Exorſus eſt grandibus meritis, ut & laboribus, ſuſceptum munus jam Abbas Ludgerus, & in Friſiam, ac finitimos ad Saxones, Princeps eorundem Apoſtolus futurus quamprimum excurrit, & pro virili, & incredibili zelo ac fidei ardore, in vinea Domini, nullis unquam fractus laboribus, ſtrenuè deſudavit. *Ex ejus vita Brovvero, VVione, Yepes Trithem. alijsque.*

A.C. 776. *S.P.N. 296.*

In Germania claret rariſſima admirandæ Sanctitatis laude Sanctus Wilibaldus Richardi Angliæ Regis filius, ex Monacho VValtheimenſi, dein Caſinenſi Primus Eiſtettenſium Epiſcopus, præclariſſimus Germaniæ Apoſtolus, olim Magni illius Bonifacij noſtri coadjutor egregius, qui verbo, virtute, atque exemplo pluri-

plurimas gentes convertit ad Chriſtum. Extant ejus res geſtæ *apud Gretſerum, Stengelium, Reginoldum, Trith. &c.*

Sanctiſſimæ VValpurgæ ſorori ejuſdem (eodem Patre Richardo Rege, & Matre Bona, ſive VVnna S. Bonifacii ſorore genitæ) annus ſupremus fuit, quæ à Bonifacio avunculo ex Anglia evocata, digniſſimo ſanè exemplo Heydenhamenſi Virginum Cœnobio præfuit. De ejus admirandis, in compendio rerum immenſarum tantillo, ſcribere ſuperſedemus, perpetuum tamen ex innumeris miraculis, in hodiernum uſque diem continuatum prætereſte non poſſumus, quin attingamus, quo rariſſimam utique in Virgine integritatem, prodigioſiſſimè Deus univerſis, mũdo, & ſæculis commendatum voluit: Stillat uſque hodie caſtiſſimæ Virginis corpus, ſacrum oleum maximè ex pectoralibus, quod cæcis lumen, ſurdis auditum, claudis greſſum ſæpe cõtulit: obſervatum etiam ex hoc Sanctum oleum tunc cum Corporis, & Sanguinis Chriſti Myſteria in Altari ſub quo conditum corpus, tractantur, copioſius ſtillare; Tunc verò cum vaſa pro ejus receptione indebite diſponuntur, cohærere etiam guttas in modum botri (prodigioſiſſimum!) ne extra locum debitum cadant; ſicut etiam evaneſcere penitus ſæpe ſolet, minus honeſto vaſe, aut loco, ubi peccari ſolet, repoſitum. Religioſe verò ſervatum ad ducentos años incorruptè perdutaſſe compertum eſt. Iſtud mirabilius, quod cum aliquando Civitas Eyſtettenſis Eccleſiaſtico ſubjaceret interdicto; ſtillare penitus ceſſaverit, uſque dum Eccleſiæ reſtituta eſt. Quo tempore, cũ Epiſcopus indicto jejunio, nudis pedibus lineis veſtibus exutus, cum univerſo populo ſolemnem ſupplicationem ad S. VValpurgam inſtituiſſet, ſub confectionem Ss. Sacramenti rurſus ubertim fluere ſacrum oleum, cum ingenti omnium gaudio cœpit, cujus, anno integro, prius nullum veſtigium apparuerat. *Ex vita S. Vunibald. per Steng.* Vt videas quantum in hodiernam uſq; diẽ etiam Sacræ Virgines (rumpantur licet Hæretici, & detractores, in exemplo, & vitæ ſanctitate Eccleſiæ conducant, quæ etiam à morte operari, tertis prodigioſe, ita volente, ad confuſionem errantium, Numine, nunquam deſinunt.

A. C. 777. *S. P. N. 367.*

HOc circiter anno Sanctiſſimus Sturmio Fuldenſis Cœnobii digniſſimus Abbas aſſumptis aliquot diſcipulis in Saxonum fines profectus verbi divini prædicatione, & virtutum magnarum exemplo eorundem pervicaciam, & Idolomaniam conſtantiſſimè oppugnavit, demũ ad interiores etiam Saxones, quibus Evangelii fax nondum illuxerat, ſe confeſtetis, doctrina verbi, & exhortatione Sancta, eoſdem pro virili Chriſto, adducere cœpit; profecitque tantum continuo labore, ut idola ſuis ipſi manibus comminuerẽt, dæmonibus conſecratos lucos exciderent, & verò Deo templa erigerent, id conſequutus, ut haberetur tanquam alter Bonifacius, Thuringorum, & Saxonum, wederoviæ inprimis celeberrimus Apoſtolus. *Ex vita ejusdem per VVicetum Brovverum, &c.*

Ipſo quoq; anno Campodunenſe Cœnobium ſumptibus B. Hildegardis Caroli Magni conjugis cum templo abſolutum, pompa ſolemni ab ipſo ſummo Pontifice conſecratur, *ex Manuſc. Bruſchio, Cruſio, &c.*

In Galliis claret Turpinus ex Monacho S. Dionyſii Pariſienſis Rhemorum Archiepiſcopus, inter innumeros noſtri Ordinis viros Sanctitate, & doctrina conſpicuos, Caroli Magni amicitia, & familiaritate maximè celebrandus, *vir,* Trithem. noſtro teſte, *in Divinis Scripturis eruditus, & in ſæcularibus litteris nobiliter doctus, carmine, & proſa exercitatum habens ingenium, pauperum advocatus, vita, & converſatione Deo dignus.* Scripſit eleganter geſta Caroli ejuſdem libris duobus. Epiſtolarum ad diverſos lib. 1. *Tepes.*

A. C. 760. *S. P. N. 280.*

MVltus in Caroli Magni laudibus hoc anno Baronius, adeò ut à Deo Ter. Opt. Maximo tituli partem mutuetur, (diſſimili tamen ſenſu) Carolum Ter maximum deprædicare non vereatur, bellica nimirum fortitudine, ſcientia, & pietate celebratiſſimum. Atqui noſtrorum inſtitutione litterarum, & pietatis non ſolum rudimenta poſuiſſe, ſed & aſſiduo convictu, litterarumque inſtituto cum iiſdem commercio Theologicam denique facultatem ita imbibiſſe, ut ipſum Magiſter etiam ſuus ipſe Alcuinus ſubinde cõſuleret, rerum noſtrarum ſcriptores omnes dignè cõmemorant. Neque enim, quod Baronio, idem illico omnibus videtur, Alcuinum (quem ipſe paſſim Carolus Magiſtrum ſuum fatetur,) eo quod in re aliqua dubia mentem explorarit Caroli,

hujus

hujus ejuſdem in rebus Theologicis Doctorem non fuiſſe, cum ſæpè profeſſores quoque ipſi diſcipulorum ſubinde felicibus ingeniis juventur. Sanè propoſitis utrinque atque impugnatis rationibus, tũ denique re melius diſcuſſa, planius definiant. Et verò licet Theologica Caroli Alcuino non debeantur, certum tamen noſtrorum opera, quibus puer à Pipino parēte creditus, ab iiſdem educatus, & quod dictum ſuperius, quorum ſemper voluntate ad extremam uſque ſenectam ſe ipſe compoſuit, tantum evaſiſſe, adeoque noſtris Caroli omnia, poſt DEUM ipſum deberi, & quod bellicam etiam fortitudinē attinet, ſeu Caroli pietati, ſive aſſiduis Monachorum precibus, fortuna debeatur, noſtris deniq; ſemper in acceptis referendam. Vid. Ant. Yepes, Weiſs in Lyceo. VVion, &c. Conſtantiæ noſtræ Benedictæ t.1. & t.2. & t.5. in Synopſi. Grandia hoc eodem anno Caroli atque Alcuini noſtri de Eccleſia univerſa commendat Baronius idem merita: Alcuini graviſſimum illud: Opus, nimirum verba Baronii ſunt, *ingens, quo totus Scripturæ tam veteris quam novi Teſtamenti vulgata editio emēdata eſt.* Effuſus totus in commendatione hujus meriti eſt Cardinalis, & ſane omniũ ſæculorum compilatores Alcuino plurimum debere, compertius eſt, quam ut explicatione egeat noſtra, ut proin merito prætereamus.

Sed quid inſuper? (in cōmendatione meritorum Caroli, & Alcuini noſtri pergit Baronius) *& libros ejuſdem de quo diximus Albini Flacci de Divinis officiis monitu ejuſdē Caroli fuiſſe ab eo elaboratos, firma eſt omnium ſententia. Quin etiam quæ ad officia Eccleſiaſtica ritè diſponenda Hadrianus Papa elaboravit: Antiphonarium atque Reſponſoriale: ea omnia petitione Caroli ab eo edita eſſe pariter exiſtimatur.*

Grandia ſanè ac multa, quibus ut majora, & plura ab Alcuino niſi immodeſtus non exigas, accipies tamen ſuo tempore longè digniora, copioſiora.

Laus Vſuardi quoque hoc ipſo anno celebrata, quod Caroli ejuſdem juſſu diffuſius explicatis Martyrum agonibus, (Flori Trudonenſis Ordinis noſtri item Monachi exemplo) aliorumque Sanctorum ſuccinctè per Ephemerides antea enarratis, famoſiſſimi nomen operis, ad ſui commendationem Eccleſiæ tradiderit. *Ex Brovvero, Tepes, Biſc. &c.*

A.C. 779. *S.P.N. 299.*

SAncti Ludgeri noſtri in Friſia ex aſſiduo labore multiplex fructus, in quo plura Idolorum, ſub hoc temp' fama deſtruxit, ipſis ſpectantibus Idololatris, & Dei virtute, ne prohiberent, agente. Gloria verò Apoſtolatus ejuſdem longè lateque clareſcente, qui ſub Albino profitebatur ejus condiſcipulus ejuſmodi ſalutationem ad eum hiſce verſibus ſcripſit.

Frater amore Dei, cognato dulcior omni,
Et ſanguineis, merito pretioſior ipſis
Ludger amate mihi, Chriſti te gratia ſalvet.
Vive tuæ gentis Friſonum clara columna,
Presbyter occiduis laudabilis Orbis in oris.
Doctus in eloquio prudens, & mente profundus, &c.

Devictis rurſum hoc anno VVeſtphalis, & Saxonibus ſeſe dedentibus, Ludgero, aliiſque noſtris verbi Dei præconibus, ex Victoria Caroſi, auctoritas major, & ſucceſſus felicior fuit, ut multa millia manipulorum eorum laboribus, ſub hæc tempora debeantur. Sanè præcedenti anno de meritis Ludgeri jam agens Baronius, *S. Ludgerus*, inquit, *genere Friſius, Friſionumq́; Apoſtolus jure dicendus, hoc tempore Friſiorum converſioni operam dabat. Vid. & vita Ludgeri per VVerdenſes Monachos apud Surium t. 2, & apud Brovverum.*

A.C. 780. *S. P. N. 300.*

HOc anno feliciſſimus ille Thuringonum, & Saxonum Apoſtolus Sanctus Sturmio Abbas Fuldenſis, Apoſtolica functione VVedcroviæ conſulens, quod Carolus Rex majore mole bellum in Saxones inſtauraret, jam tunc ætate fractus, & invalidus, Ereſburgum concedere juſſus, illic morbo ſupremo conflictabatur; verum ut in ſuo Fuldenſi ſeu vires reciperet, ſive libentius in legem naturæ cōcederet deportatus, inter ſuorum preces ac ſuſpiria Sanctè exſpiravit, XVII. Kal. Ianuarii, multis poſt mortem clarus miraculis, præter Apoſtolicum quòd ſtrenuè geſſit munus, inſtituto Fuldæ litterarum Lyceo ex quo viri Sanctiſſimi æquè ac doctiſſimi prodiere, nō de Germania ſolum ſed univerſo meritiſſimus ſepultus eſt, in Cœnobio Fuldenſi primario. Ita annum mortis annotat Sigebertus, quem Marianus anno prævertit. *Ex vita geſtis, Brovvero, aliiſque.*

Ex innumeris ſub hæc tempora noſtri Ordinis Sanctis, effloreſcunt Regio ge-

neri

neti Sanctitatem vitæ coniungentes SS. Fremundus Offæ Merciorum Regis in Anglia filiæ, & Idaberga, ſive Itisberga Pipini Brevis Galliæ Regis filia, Caroli Magni ſoror; ille inſuper à fratre proprio innocens mactatus, Martyrii laurea decoratus: hæc poſt multorum annorum Areæ Atteſiæ Cœnobio exacta curricula, cum multa miraculorum atteſtatione, cælo recepta die 21. Maij. *Troph. Eccl. Angl. Chorograph. Brit. Molan. VVion. &c.*

Initia hoc item anno ponit Yepes noſter illuſtriſſimi Patavini Cœnobii S. Iuſtinæ honori nuncupati, perpetui exhinc ad hęc uſque tempora eximiorum Monachorum Sacrarij.

A.C.781. S.P.N.301.

EXceſſit hoc anno è vita, & valle miſeriarum Sanctiſſimus VVilibaldus primus Eyſtettenſium Epiſcopus, olim à Gregorio III. Summo Pontifice in auxilium Sanct. Bonifacij, Apoſtolico honore, deſtinatus, præfuit Eccleſiæ cum multiplici bonorum operum fructu, animarumque lucro, *Confeſſor officio* ex vita apud Srengelium*) ſtudio, & multorum annorum laboribus Martyr*. Debet Germania VVillibaldo non multorum ſolum è deteſtandis ſcelerum atque Idolomaniæ vinculis vindicias, verum præter ampliſſimi templi, potentiſſimi inſuper Epiſcopatus, ſed & nobiliſſimæ atque pulcherrimæ Urbis Eyſtadienſis initia: ut proin ſolis VVilibaldi meritis annus hic prægnantiſſimus, nihil porro admittere videatur. Reſtat tamen ingens Sanctorum Syllabus, uni huic anno debitus, quem quia longus, & in explicatione meritorum inſiſtere non licet, prętermittimus. Sancti Deodati tamen ex Monacho Nivernenſis Epiſcopi, rurſumque ex Epiſcopo Monachi non meminiſſe non poſſumus, cujus ea, relicto Epiſcopatu in Vogaſi montis celeberrimo Cęnobio, Sanctitas fuit, ut loci illius præclariſſimo ſanè monimento, ſuam erga eundem reverentiam atque obſervantiam ſatis teſtari ſe non poſſe crederent, condito illic oppido, quod a Sancto Deodato appellatum Sanct. Diè, merita tanti viri vel ſolo ſaltem nomine referret. Ut proin duas civitates uno anno noſtris adſcribere habeamus.. *Roſiarſ. Claud. Rob. Wion, &c.*

A.C. 782. S.P.N.302.

SAxonibus rurſum ex rebellione arma capientibus, & novellam Chriſti Eccleſiam turbantibus, Magnus noſter Apoſtolus Ludgerus, Chriſti conſilio, furori gentilium cedendum ratus, ad Adrianum primum Pontificem Romam abiit, à quo perbenignè ſuſceptus, & ut Adamus in Bremenſi hiſtoria recenſet, *conſolatione relevatus*, ad Caſſinenſe, Princeps Ordinis noſtri domicilium ſe contulit, illic dum aliis non poſſet, ad maiorem dein aliorum utilitatē, & unde gentibus abunde communicaret, per ſacram rurſum Cœnobij quietem ſibi ipſi conſuluit; quoad revocante denique Carolo, laboribus denuo ſe dare, & juvandis miſeris totum impendere juberetur.

Eodem ipſo tempore alius rurſum è noſtris Apoſtolus Sanctiſſimus VVillehadus, labores ſuos, & ex his fructum uberimum Eccleſiæ DEI commendavit, in eo ipſo primum loco, Dockum Friſiæ, ubi Maximus ille Chriſti Athleta Sanctiſſimus Bonifacius noſter glorioſiſſimè occubuit, plurimos Chriſto lucratus, ſalutaribus undis expiavit; inde, ad Huchmarckos profectus plurima, & graviſſima hilaris pertulit, Drentiamque delatus feliciſſimis ibidem ſucceſſibus aliquandiu ſubſtitit. Everſis vero per novellos Chriſti fideles idolorum templis, à concitatis gentibus Willehadus graviſſimè cæſus, cum quidam nequidquam caput eidem amputare conaretur, inde eiectus eſt. Tum vero VVigmodiam ſe conferens condiſtis illic Eccleſiis (ſanè ſi ſupputandus Eccleſiarum à noſtris, ne dum propter noſtros, ſive prope Cœnobia ipſa, conditarum numerus, debere Ordinī noſtro ſupra centū millia Orbem univerſum, vel obiter obſervanti erit quam manifeſtiſſimum) populum ſalutari prędicatione alacriter erudivit; quod Chriſti anno ſeptingētesimo octuag. primo Friſones omnes circumcirca degentes Chriſtianam fidem ſe amplexuros promitterent. Turbavit hoc anno anſequente ſucceſſus, Dux VVedekindus, quoad à Carolo victus, tangente Deo, & ipſe ſe Chriſto adiungeret, & revocatus à Carolo Willehadus, ſuis laboribus alacrius inſiſteret.

A. C. 783. *S. P. N.* 303.

Mirum Sancti Suiberti noſtri iam pridem cœlo recepti Patrocinium, inter præcipua anni huius primum commemorat in ſuis Annalibus Baronius, militi cuidam Brunoni impenſum, qui quantumvis vulneribus conciſus, haſta in pectore confixus, pedibus equorum proculcatus, mori non poterat, à Sanct. Suiberto, quem colucrat, & eo in diſcrimine ſibi advocarat, vitæ meliori reſervatus. Ita à Victore exercitu agnitus, & Carolo Magno, prodigij raritate attonito adductus, ad S. Suiberti tumulum oblatus ſtupentibus univerſis curatus eſt, Caroluſque Sanctum eundem deinceps præcipuè coluit, plurimique Saxonum VVeſtphalorum in ſpecialem eum Patronum adoptarunt. *Ex Biſciola, Baron. Vita per S. Ludgerum.*

Anno eodem mortuo Silone Hiſpaniarum Rege potentiſſimo, & pijſſimo, Adoſinda ſive Egimonda eius uxor Regina Monaſterium S. Joannis de Pravia, vulgo Betellenſe, ingreſſa, Cœnobialem vitam luxui Regio prætulit, ſe ipſam offerens Chriſto, quæ priori, ſecundum carnem, marito duo Regna Aſturum, & Legionis contulerat, unica Alphonſi I. Catholica filia. Matris exemplum ſequuta Maria filia, eodem in Cœnobio Monacham profeſſa, eo ſe inſtituto beatiorem quam Regio, minimè vana opinione, eſt arbitrata. *Morales, Tepes, Baron. VVion, &c.*

A. C. 784. *S. P. N.* 304.

Clarent præſtantiſſimis de Eccleſia meritis Sancti Beatus, & Etherius noſtri, qui hoc ipſo anno graviſſimam Elipandi Epiſcopi Hæreſim convincentes, duobus doctiſſimis libris ejuſdem errores ſummo Eccleſiæ bono refutaverunt. Aſſerebat Elipandus, Chriſtum Dei filium, quod ad humanitatem ſpectat, dicendum eſſe adoptivum, & non proprium ac naturalem, ex quo neceſſario conſequebatur, ut duæ eſſent in Chriſto perſonę, duoque filij, naturalis unus, alter adoptivus, ſicque horrendum dictu, damnata olim in Oriente, Neſtorij Hæreſis, in Hiſpania reviviſcebat. Deferendum in proſcripto feliciter errore non parum Adoſindæ Reginæ noſtræ, quæ ſcelus primum Elipandi prodidit, à quo fraude detenta, ad hos viros Sanctiſſimos illico rem detulit, eademque Cœnobij aſylo recepta, iſti egregiè hanc ab Eccleſia peſtem avertere. *Ex Yepes, Baron, Biſciola, &c.*

Eodem ipſo anno moritur Sanctiſſimus Virgilius Salisburgenſium ſive Juvavienſium Pontifex illuſtriſſimus, præter cathedralem ſedem, ubi nunc viſitur, tranſlatam Baſilicam incredibili mole, ac ſumptu exædificatam, Carenthanorum Apoſtolatu, populis iis ad fidem Chriſti converſis, de Eccleſia longè item meritiſſimus, & pro ſingularibus etiam meritis Cathedralis Eccleſiæ Patronus coaptatus, *Ex Vita, & MS. & Hundio, &c.*

A. C. 785. *S. P. N.* 305.

Devictis Saxonibus revocatus ab Italia Friſiæ reſtituitur ſuus Apoſtolus Sanctiſſimus Ludgerus noſter, etiam honoribus auctus, ac Lutoſæ Cœnobio præeſſe jubetur, munificentia Caroli Regis, quinque Friſonum pagos (quæ ampliſſima tunc ditio) accepit. Verum Treverenſi Archiepiſcopali oblata cathedra, eam Apoſtolus noſter, maiore gloria Ordinis contempſit, quam quivis digniſſimorum geſſerit. Gratulatus ſibi immodice Carolus Magnus pro cauſa, quam obiecerat Ludgerus, ne Treviren ſem Pontificatum admitteret, convertendarum nimirum gentium, & Saxonum, Friſonumque ad veri cognitionem luminis adducendorum. Proin Occidentales Saxones curare juſſus, in Friſia Saxoniaque rem optime ac feliciſſimè geſſit, & multa mortalium millia, felici immortalitati aſſeruit. *Ex Vita, Brovvero, &c.*

A. C. 786. *S. P. N.* 306.

Inter innumeras Benedictini firmamenti Stellas, fulgentiores ſub hæc tempora elucent genere, doctrina, dignitate, fama, & rariore ſuper omnia Sanctitate illuſtriſſimi, SS. Albericus, Remigius, Bertricus, Deotinus Adalvvinus, Simpertus, &c. Albericus contempto inprimis Regali faſtu glorioſus, quamvis ex Regio Friſiorum Regum ſanguine genus duceret, cucul-

lum

lum tamen ſplendori, pompæ, regnis quoque ipſis charius habuit, Monachūque Sanct. Salvatoris in Traiectenſi Cænobio profeſſus, rara doctrina, ac Sanctitatis fama celebratus, exin Trajectenſem ad Pontificarum evectus, pluribus annis eidem carhedræ utiliſſimè prçfuit, & miraculotum glotia illuſtris intet Sanctos referri à motte ad 12. Kal. Sepremb. meruit. Sanctus Remigius illuſtriſſimis & ipſe Natalibus, facile tamen fortunam omnem riſit, dum cucullum amplecti placuit. Illud in valle D. Gregorij amplexus, extractus denique ad culmen Epiſcopale Argentoratenſi Eccleſiæ multo fructu ac laude præſtitit, & inter Divos denique Tutelares Argentinenſes à morte inſcriptus eſt.

S. Bertricus Monachum in D. Petri Iuvavienſi Cænobio profeſſus, ac Monachis ibidem pro vitę Sanctioris exemplo prælatus, digniſſimus denique habitus, qui Magno illi Salisburgenſium Pontifici Virgilio ſuccederet. Nec minore cum laude Adelvvinus S. Emmerammi Monachus ad Ratiſponenſem Inſulam vocatus, prudentiæ inprimis laude admirandus effulſit. De S. Simberti meritis in hodiernam uſque diē decantatiſſima in vulgo plurima celebrantur, quamvis de ætate nonnulli diſſentiant, nos præſenti opere, quia diſputare inconceſſum, maiorem ſequimur, & ſub hæc tempora plurium opinione, eius memorię conſulimus. Fuit, ſi quis alius unquam, de Auguſta Vindelicorum Vrbe, & Diœceſi meritiſſimus. Elogium eiuſdem ex Caroli Stengelij noſtri lucubrationibus exſcribere non negligimus. *S. Simbertus Amberto Duce, & Symphoriana* Pipini *Regis filia natus, lectiſſimos quamvis parentes virtutis laude ſuperans. Puer in Murbacenſe Cænobium erudiendus datus pietatem, & litteras graviter coluit, qua re factum ut Abbate defuncto, conſentientibus fratrum votis ſublegeretur. Cum vero Carolus Magnus Auguſtam ſuperiorum temporum injuria, Boicis præſertim bellis, magnopere vexatam, & afflictam inſtaurandam, cives recreandos ornandoſque ſuſcepiſſet, quod Eccleſiæ Sedes iam diu vacaret Simbertum illi, quem Angelicam vitam inter homines ducere creberrima ſigna teſtarentur, approbante Summo* Pontifice, *dedit Epiſcopum. Quo ille munere per omnia egregiè functus, ſpem de ſe conceptam abunde implevit. S. Affræ Baſilicam ad ipſam urbem flammis abſumptam, & in alpium faucibus Sanct. Magni Monaſterium diſiectum reſtituit Dioeceſim Leonis III.* Pontificis, *& Caroli Imper. auctoritate ultra Lycum (eius enim tum alveo finiebatur) longè in Boicam extendit. Ordinationis anno trigeſimo IV. Id. Octobris Spiritum DEO reddidit, cui quam charus vixerit multa poſt obitum quoque oſtendere miracula.* Huc uſque Stengelius. Unde intelligas, quid Auguſtiſſima Dioeceſis Auguſtana huic uni monacho debeat amplificata, ſanctitate ejuſdem illuſtrata, miraculis, meritis, & Patricinio tot jam ſęculis adiuta, & protecta. *Vid. etiam eiuſdem geſta, & de* SS. *Superioribus Yepes noſter VVion. Chron. Alſatia.*

A.C. 787. *S.P.N. 307.*

EGregium Ordinis noſtri decus, atque rariſſimum inter innumera alia ornamentum effulget Beatus Paulus Diaconus Caſinenſis Monachus, doctrina, & vitę, morumque laudatiſſima innocentia celebratiſſimus. Is blandientis Fortunę ſęculique illicia diu conſequutus, Deſiderij Longobardorum Regis aulam ingreſſus, liberalium artium inſigni commendatione, in intimam familiaritatem irrepſit, eo ſucceſſu, ut perhonorificum regia geſta litteris conſignandi munus, & Aquileienſis Eccleſię Diaconatum, herilis benevolentię pręmia retulerit. Hinc Paulo, Diaconi cognomen, etiam ſpreta denique ea dignitate, perpetuum manſit. Dehinc inclinante Deſiderij fortuna, Regi de ſe optimè merito, fidus Comes captivo, inque Gallias abducto adhęſit. Illic ob ingenij dexteritatem, & politioris doctrinę ſtudia, conciliato ſibi Caroli Regis favore ac gratia, nunquam tamen in animum induxit, conclamatis Deſiderij rebus, ampliſſimas Gallię opes, & efflorescentem gloriam anteferre. Demum invidorum fraude in ſupremum vitę diſcrimen adductus, quaſi necem per inſidias Carolo molitus eſſet, ut Deſiderium in libertatē aſſereret, Iudicum ſententia exulatum in Diomedis Inſulam relegatus eſt. Verum cuſtodis ope, ac beneficio inde elapſus, ad Arichim Deſiderij generum profugiens, Salverni ſummis

cultus honoribus biennium commoratur, ubi fallibilem fortunę expendens inconſtantiam, prudenter denique cōſtituit, aulæ ſimul ac ſæculo valedicere, proin Caſſinatenſe celebri ſanctitatis fama notiſſimum petens Cœnobium, cucullum induit, atque inibi Sanctiſſimo vitæ inſtituto totum ſe mancipavit. Simul autem Carolus Rex recens Pauli conſilium, & ſuſceptæ vitæ rationem cognovit, teneri non potuit quin eidem metro exaratis literis, arreptæ diſciplinæ, locique Sanctitatem etiam atque etiam gratularetur. Partem litterarum Caroli hoc loco ſubdendam cēſuimus, ut ex his exiſtimatio tanti Regis de Sanctitate Congregationis Caſinatis palam omnibus fiat.

Hinc celer egrediens, celeri mea charta volatu
Per Sylvas, colles, valles quoque præpete curſu.
Alma Deo chari Benedicti tecta require.
Eſt nam certa quies feſſis venientibus illuc.
Hic olus hoſpitibus, piſces, hic panis abundat,
Pax pia, mens humilis pulchra, & concordia fratrum,
Laus, amor, & cultus Chriſti ſimul omnibus horis.
Dic patri, & ſocijs cunctis, ſalvete, valete;
Colla mei Pauli gaudendo amplectẽ benignè,
Dicto multoties, ſalve, pater optime, ſalve, &c.

Reſpondit ſuo, & fratrum nomine Paulus, pro effuſa in ipſos regiæ voluntatis ſignificatione grates quamdiligentiſſime perſolvens. Neque hic ſalutandi inter ipſos, ac litterarum fines, ſed ſuaviſſimæ impoſterum amicitiæ, ſermonis per Epiſtolas frequens communicatio interceſſit. Verum de digniſſimis tanto viro lucubrationibus, & benè geſtis, poſtea, ex M. Ant. Scip. Yepes, Wione, Baronio &c.

Carolus Magnus potitus ſub hæc tempora Benevento Orationis cauſa Caſinum tetendit ad corpus Sanctiſſimi Patriarchæ noſtri Benedicti, ſeque Monachorum illic agentium precibus commendavit, neque multo poſt, per Aldegarium Epiſcopum eo litteras deſtinavit, quibus à Theodemario Abbate contendit, ut ſibi è Caſino dirigeret, qui collapſam in Francia diſciplinam Monaſticam juvarent, & reſtituerent, *Videat. Leo Oſtienſis l. 1. cap. 17. & Baronius.*

A.C. 788. *S.P.N.* 308.

INitium hoc anno, immo ſelpſam, fineſque ac reditus annuos tot ſæculis debet Sanctiſſimo VVillehado noſtro, Bremenſis Cathedralis Eccleſia in Saxonia, quam ehen multis jam annis Hęreticorum ſitis rabida exhauſit: Ordinavit Sanctiſſimum, & verè Apoſtolicum virum (ita & Baronius eum veneratur) Adrianus Pontifex, proſequutuſque Roma reverſum, ſummis honoribus Rex Carolus, qui & Eccleſiam illam ampliſſimis reditibus auxit, fineſque ejus certis limitibus circumſcripſit, ut videre eſt in vita Sanct. ejuſdem apud *Surium, Haræum, &c. Baron. Biſciol.* Ita rurſum potentiſſimus Epiſcopatus primum è noſtris non ſolum Epiſcopum, ſed & Apoſtolum, & perpetuum in Cœlis Tutelarem veneratur.

Hoc eodem anno Taſſilo Bavariæ Dux à Carolo Rege devictus, cum Theodone filio, conceſſione Victoris, ingredi Cęnobium permiſſus, ad Lauriſſenſe S. Nazarij haud procul VVormatia conceſſit, illicque vitæ reliquum ſanctiſſime tranſigens, atque à miraculis illuſtris Sanctorum cœtui conjungi & adſcribi meruit. *Baron. Yepes, Abb. Stad. Raderus, &c.*

S. Ludgerus in prædicatione verbi Dei aſſiduus Mitmigarnofordenſi, quæ nunc Monaſterienſis, Eccleſię præficitur. *Brovver.*

A.C. 789. *S.P.N.* 309.

HOc anno inſigni pietatis, & laudatiſſimi contemptus exemplo Veremundus Ranimiri Pater, Ordonij avus, Magni Alphonſi proavus, Aſtutum atque Legionis Rex potentiſſimus abdicato à ſe Imperio in cucullo Monaſtico emancipat. Raro ſanè exemplo è Cęnobio vocatus ad Regnum, regnoque relicto reverſus ad Cęnobium, ne dulce malum inexpertis Monaſteria arbitreris, adquę, pauci, niſi per ſcelus ea reliquerint, non reverti experiverunt, aliqui per dolum ſacrum ac

piam vim reverſi ſunt. *Ex Yepes, Franc. Tarapha Mariana, Illeſcas, &c.*

Incredibili ſolicitudine in gentium converſione laborant Sanctiſſimi Apoſtoli noſtri Ludgerus, & Willehadus. *Vid. Wion. Brovver.*

Clarent rara vitæ innocentia Reginæ moniales plurimæ. Ada ſive Oda Pipini Franciæ Regis filia, primum Treveris apud D. Maximini Deo conſecrata, exin Argentolij prope Pariſios in Abbatiſſam electa. Lytopyrga etiam Taſſilonis Bavariæ Ducis uxor, Deſiderii Longobardorum Regis filia, quæ quantumvis coacta primum, exin volentiſſima, ubi dulcedinem vitæ Religioſæ expertæ eſt, deliciis atque Pompis omnibus longè prætulit. *De pluribus aliis vid. Tepes, VVion. &c.*

A. C. 790. *S P. N.* 310.

EMoritur feliciſſimè Sanctiſſimus ille noſter Friſiæ atque Saxoniæ Apoſtolus VVillebadus tertio ab ordinatione ſua anno, cum Bremæ ædificaſſet in honorem Chriſti Domini, & Apoſtolorum Principis Templum elegantiſſimũ, atque in ea urbe Epiſcopalem ſedem conſtituiſſet, eo nomine, aliiſque æternum obligatis Saxonum, Germanorumque omnium animis. Vixit vitam admirandam verius, quam imitandam, ſibi ipſi rigidiſſimus, ut præter Regulæ inſtitutum, quæ carnibus quadrupedum ſuos interdicit, etiam à piſcibus abſtineret, quam ob rem Hadrianus Pontifex, reputans quanti Eccleſiæ intereſſet, ne tanto viro per ægritudinem orbaretur, eidem ut ſaltem piſcium uſum admitteret, ſerio præcepit. Præter autem aſſiduos in converſione gentium labores, nullus prope dies abijt, quo non ſacra Miſſarum ſolemnia cum magna cordis contritione celebraret, inſuper nonnunquam duo, vel tria, pſalteria lectitans: ita nimirum vir beatus doctrinam ſuam egregiè ornabat, exemplo ſuo confirmans, quod ore prædicabat. *Ex vita apud Surium, & Hareum, &c.*

Inter alios doctrina, & meritis de Eccleſia illuſtres celebrantur ſub hæc tempora Dacrianus Abbas Ordinis noſtri vir litteratiſſimus, qui Monachorum ſpeculum ſcripſit, & vitæ ſpiritualis documenta, quæ extant tomo 5. Bibliothecæ Patrum. De eodem vide, tomum 9. eiuſdem Bibl. P P. Poſſevinum, Gaulterium, &c. & Antonius Melyſſa, *de quo Bellarm. Sec. 8. & Gaulterius.*

Ex genere illuſtrioribus, eiuſdemq; præ cucullo contemptu celebrantur Sancta Irmina Duciſſa, neptis Giſberti Franciæ orientalis Ducis filiæ, Monialis in Carelsburg. de qua conſulenda vitæ geſta D. Burcardi Herbipol. Epiſcopi, Maria item, & Beatrix Auſtraſiæ Principes, Lamberti Ducis filiæ, patris exemplum ſequutę, ac vitam Monaſticam profeſſæ, altera Treveris, in S. Mariæ; altera in S. Mariæ item Colonienſi; *Vid. Wion.*

A. C. 791. *S. P. N.* 311.

RElinquit magnum in terris ſui deſiderium ad Regnum immortale cõcedens Sanctiſſimus Burchardus noſter, primis Herbipolenſium, ſive Wirzburgenſium Pontifex; à quo primum potentiſſimi Epiſcopatus initia, & continuata tot ſæculis felicitas Francorum fluxit, cui pręter plantatam longè lateque Religionem, ſeipſos debent, eius Patrocinio, & Tutela in hæc uſque tempora, ceu manu benefica ducti, & ſuſtentati. Extat vita viri Maximi, lectu digniſſima apud *Surium, Haraum aliosque,* qui requirendi.

Sed amplius longè, quam comprehendi hoc poſſit opere, meritum, Alcuini aliorumque ex Ordine noſtro eſt, qui ſub hunc fere annum celeberrimæ illi per totum terrarum Orbem Academię, ſive ut hodie vocant, univerſitati Pariſienſi initium dederunt, ex qua deinde tantum Eccleſię ornamentum atque commodum dimanavit, unde viri doctrina maximi velut Troiano ex equo prodeuntes, denſiſſimas ignorantię tenebras, clariſſimis ſcriptorum radiis, expulere. *Vid. Yep. Gaulterius, Wion, Weiſſ. &c.*

A. C. 792. *S. P. N.* 312.

CUmulum cumulo congeſſere noſtri, paulo poſt, atque ut alij volunt hoc ſtatim anno, favente inprimis Carolo Rege, novam rurſum, & haud minorem celibritate Academiam in Italia inſtituentes, ne non multo magis de

provinciarum digniſſima mereri videretur, parique beneficio, & Galliam ſibi, atque Italiam obſtringeret. Papienſis illa fuit, quæ in eum, quem nunc univerſi miramur, ſplendorem exerevit. Fundamenta jecit, primumque docuit Joannes Scotus noſter Londinenſis Monachus, Giriberuæ congregationis, Bedæ Venerabilis digniſſimus tanto Magiſtro diſcipulus, de quo ſuo loco plura referenda. *Ex VVione, Yepes, VVeiſſ. &c.*

Splendidiſſimum aliud eodem tempore enitet Sydus ex Ordine noſtro, Sanctus Angilbertus, Sanct. Richarij in Centula Abbas, ſæculi inprimis irriſu ſummè celebrandus, quippe Maximi Regum Caroli gener, generis nobilitatem cum opibus atque auctoritate pro nihilo duxit, ut Monachiſmo honoratior fieret. Proin extructo ſive potius reædificato Centulenſi Monaſterio, eidem admiranda demum ſanctitate Abbas præfuit. Repertum à morte octavo ſupra vigeſimum anno incotruptū corpus, integritatem vitæ raro prodigio comprobante. Hoc anno convictum Ratisbonenſi in Synodo Felicem Urgelitanum Epiſcopum Hæreticum, idem ad Adrianum Summum Pontificem Romam perduxit. *Vid.* Baronius, Biſciola. Ipſo quoque anno Pipinus ſenior Caroli Magni naturalis ex Himeltrude filius, cum procerum nonnullis in caput optimi parentis coniurans, quò ſcelus expiaret, Monachus fieri jubetur. Vixit denique in Cænobio Prumienſi felici ſanè ſorte ſua contentus, cui vel parens ipſe, cæterum feliciſſimus, eo tamē ipſo quod Religioſiſſimus non poterat non ſanctè invidere. *Yepes, Wion, plurimiq́; alij.*

A.C.743. *S.P.N.723.*

PAtuit, hoc denique anno, ex graviſſimorum ſcelerum abyſſo emergenti ſecuriſſimus ſalutis portus VVeruvellenſe VVintonienſis Dioeceſis Cænobium, Alfredæ ſive Ælfrithæ Anglorum Reginæ porentiſſimæ, quæ com morte viri ſui Ethelredi, Edgari Anglorum Regis ſibi nuptias comparaſſet, ſed & Ethelredo filio ſuo, Eduardi privigni ſui ſceleratiſſima cæde, viam ad Regnum muniviſſet, facti tandem pænitens, quo gravitatem eius digniore aliquo, & egregio facinore elueret, patrimonium omne ſuum in pauperes diſtribuit, & cucullum Monaſticum velumque, purpura ac diademate, in dicto Cænobio mutans, corpus jejunijs ac verberibus conficiens, vitam dutiſſimam egit, facta ſpeculum Religioſiſſimæ vitæ, & raræ pœnitentiæ; id conſequuta, ut non multo poſt, quæ antea ambitione, cum elatiſſimis comparanda, qui unquam vixere Principibus, iam Sanctitatis digniſſima laude etiam vivens longè lateque celebraretur. *Ex Hiſt. Angl. VVion e, item Yepes, &c.*

Inſtitutum ſub hæc tempora ſive compoſitum ab Alcuino noſtro Officium, & feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis, & diverſis Provincijs, digniſſima ſanè ſolemnitate introductum. Quod denique ipſum, non tamen ante Pontificatum Alexandri Tertij, à Romana, & univerſa Christi Eccleſia receptum. Yepes, Durand. Bellarm. Azor. Gaulterius.

A.C.744. *S.P.N.314.*

B. Paulus, vulgo Diaconus Monachus Caſinenſis, ne quieſcere, & ſoli ſibi vacare ab ingreſſu Cænobij videretur, verum ingenium ac litteras ad aliorum etiam fructum, atq; utilitatem accommodaret: Divorum aliquot egregia facinora, & laudes, luculentis verſibus eſt complexus; alia dein digniſſima tanto nomine ſuſcepit, quorum potiora, cum ijs quæ ante Monaſtici profeſſionē inſtituti abſolvit, in ſyllabū coacta ſubiungimus.

De Vita S. Gregorij Papæ l. l.3.
De Vita Sanctiſſimi, & Admirabilis Patriarchæ noſtri Benedicti. l.1.
De Vita S. Mauri, l.1.
De Vita S. Scholaſticæ Virginis. l.1.
De eadem Virgine verſus nonnulli extant apud VVionem.
De Vita Sanct. Arnulphi Metenſis Epiſcopi, l.1.
Hymnorum de pluribus Sanctis diverſo metro. l.1.
Carminum diverſorum. l.1.
De geſtis Epiſcoporum Metenſium. l.1.
De geſtis Epiſcoporum Papienſium. l.1.
Homiliarum quinquaginta. l.1.
In Regulam S. Benedicti. l.1.
Epiſtolarum ad Carolum Imper. l.1.

De

De geſtis Longobardorum.
De Vita S. Cypriani Epiſcopi, & Martyris. l. 1.
Ad Hiſtoriam Eutropij. l. 2.
Epiſtolarum ad diverſas. l. 1.

Lectionum in officio Divino Ordinem, deberi Alcuino, multaque alia juſſu Caroli, ab eodem, Feſto cuique totius anni aſſignata, præcipua Pauli noſtri, & ab hoc turſum Ordinis Benedictini, laus eſt. Carolum ipſum Epiſtola illa, quę Homiliario Alcuini præfigitur audiamus. *Denique qui ad Nocturnale officium (Matutinum hodie dicimus) capulatas quorundam caſſa labore, licet recto intuitu, minus tamen idoneo, reperimus lectiones, quippe quæ & ſine Auctorum ſuorum vocabulis eſſent poſitæ, & infinitis vitiorum anfractibus ſcaterent, non ſumus paſſi, noſtris in diebus, in Divinis lectionibus, inter ſacra officia, incanſanantes perſtrepere ſolæciſmas, atque earundem lectionum in melius reſarmare tramitem, mentem intendimus, idque opus Paulo Diacono familiari clientulo noſtra elimandum injunximus: ſcilicet, ut ſtudiaſe Catholicarum Patrum dicta percurrens, veluti e latiſſimis eorum pratis, certos quoſque floſculos legeret, & in unum, quæque eſſent utilia, quaſi ſertum aptaret. Qui noſtræ Celſitudini devotè parere deſiderans, tractatus atque ſermones diverſorum Catholicorum Patrum perlegens, & optima quæque decerpens, in duobus voluminibus per totius anni circulum, congruentes cuique feſtivitati, diſtinctè, & abſque vitiis nobis obtulit lectiones. Quarum omnium textum noſtra ſagacitate perpendentes, noſtra eadem volumina auctoritate conſtabilimus, veſtraque religioni in Chriſti Eccleſiis tradimus ad legendum.* Ita Carolus. Eius inter alia ingenii præclarum quod reliquit monumentum, Hymnus ille, per Univerſam Eccleſiam feſto digniſſimo Præcurſoris Domini decantatus, pulcherrimo metropedomque conſonantia admirabili compoſitus: Ut queaor laxis, reſonare fibris, &c. Ex quibus omnibus fit manifeſtum, quid uni Paulo debeat Eccleſia univerſa, & tot ſæculorum ſera poſteritas, cui in acceptis referre habet, quæ quotidie eius calami dictata æternum Pſallentium ora maodunt, atque deguſtant. *Vid. Tepes, Chronic. Caſſi. Petrus Diacon. Trithem. Paulus ipſe, Marc. Ant. Scipio, &c.*

Conditum hoc ipſo anno D. Albani Moguntiæ Cænobium, inter præſtantiſſima orbis Gymnaſia laudatiſſimum, ex quo velut Alveari tota virorum Sanctorum æquè ac Doctorum examina prodiere. *Trith. Tepes, &c.*

A. C. 795. *S. P. N. 315.*

Mortuo hoc anno Adriano Summo Pontifice, acerbo omnium luctu, eius merita conteſtante, non viſus dignior, aptiorque, quam rurſum è Benedictinis Leo Tertius, vir præſtantiſſimus, ſcientia ſcripturarum, & Sanctitatis laude celeberrimus. Eum Canonicum prius Regularem, quam Ordinem noſtrorum profiteretur, fuiſſe, Ciaconius affirmat his verbis. *LEO Tertius, Azupij filius Romanus, ex Canonica Regulari Monachus ordinis Sancti Benedicti, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ presbyter Cardinalis Titulo S. Suſannæ ad duas domos.* Verum Eccleſias Romæ penè omnes, & Titulos à noſtris habitos, ſuo iam loco ſatis diximus, & de Lateranenſi in primis, multis aliquando probabimus, plurimos è noſtris Pontifices prodiiſſe, quos plerique hodie è Clericorum Ordine nil minus dubitant ad eam evectos dignitatem, Orbi terrarum ſumma cum poteſtate præfuiſſe. De Leonis laudibus fusè Anaſtaſius, & Baronius, qui poſterior de eius electione concordi, ſic ait. *Probat quidem inſignem Leonis Sanctitatem ipſa Omnium conſenſu electio quàm celerrime facta, utpote qui eximio virtutum fulgore, maxomnium aculos in ſe converterit, neque filij tenebrarum (ſiqui eſſent inter eos) auſi ſunt reſiſtendo tantam eius gloriam obſcurare. Electus plane à Deo, ut magna pateretur, ſicut de Paulo dictum eſt ad Ananiam à Domino. Oſtendam illi quanta aporteat eum pati pro nomine mea. Electus pariter ut magna præſtaret, qui videlicet Apoſtolica auctoritate Imperium reſtitueret Occidentalibus oris.* Sed de his ſuo loco.

Hoc eodem anno rurſum à Benedictino Pontifice initium ſumit alia Eccleſia Cathedralis, Paderbornenſis nimirum in Saxonia, Primus is Epiſcopus fuit Hathmarus ſive Hatimarus, Sancti Burcardi noſtri diſcipulus, quamvis nōnulli conſecrationem eius ad propiores morti Caroli Regis annos differant, *Videndi Baron. Biſciola, Krantzius, &c.*

A.C.766. *S.P.N.316.*

ENgilberti Abbatis noſtri in Cænobio S. Richarij illuſtris hoc anno ad Sanctiſſimum Leonem Summum Pontificem Legatio, cum muneribus ampliſſimis à Carolo Rege deſtinatis. Miſit, & Albinus noſter ad eundem litteras, in quibus plura de ingenti ſua animi ſubmiſſione, & devotione erga Romanum Pontificem, & eiuſdem Roman. Pont. prærogativis, hodieque Hæreticis noſtris inculcanda.

De eximijs vero meritis Leonis, hoc anno omnibus ferè Urbis Titulis, & præcipuis Eccleſijs, quam ſplendidiſſime auctis, atque exornatis, prolixè Anaſtaſius, & Baronius, adeo ut optimus Pontifex largiſſimam Caroli oblationem totam, in Clericos erogaret, atque in ornamenta Eccleſiarum converteret. *Eum,* quippe ait Anaſtaſius, *Clericis ſtipendia auxiſſe, plurimas Eccleſias, & Cæmiteria reſtauraſſe, ſed in primis Titulum B. Suſannæ ubi ordinatus fuerat, magnificentiſſimè exſtructum pretioſis muneribus locupletaſſe. Varijs Eccleſijs veſtes ſericas, holoſericas, pretioſas, gemmatas, cortinas & vela contuliſſe, cruces, imagines, calices, coronas, turibula, ciboria, canthara, candalabra, lampades obtuliſſe, in quorum ſumptum ſubducta ratione expenſas plus quam 150. libras auri, & 1500. argenti, &c.* Tantis meritis auſpicatus Pontificatum ſuum Sanctiſſimus Pontifex, tantumque uni rurſum è noſtris Pontifici Baſilicæ Urbis, ſed & clerus, & populus Romanus debent.

Hoc eodem anno quantum præſtaret, Monachum quam Epiſcopum eſſe ſuo exemplo reſtatus eſt Ilduinus, relicto potentiſſimo Archipręſulatu Lugdunenſi Monachum in Sancto Lirinenſi noſtro Cænobio profeſſus, *Ado, in Chron. Arn. Wion.*

A.C.797. *S.P.N.317.*

ALcuini noſtri ſparſa per orbem fama, ut in ore jam omnium verſaretur; fuitque relatum ad eum quidquid ferè uſpiam dubij oriretur, ipſo ad quęſtiones omnium ſumma cum admiratione reſpondente. Sed de eius præclariſſimis ingenii monumentis compendio referamus.

Commentar. Interpoſita expoſit. ex Patrum ſententiis, in Geneſin, forma Dialogiſtica.

Expoſitio,

In quindecim Cantica graduum expoſitiones.

In Pſalmum centeſimum decimum octavum.

In ſeptem Pſalmos pœnitentiales

In Cantica Canticorum. l.1.

In Eccleſiaſten. l.1.

In Evangelium Ioannis. l.7.

In omnes Epiſtolas S. Pauli.

In Apocalipſim. l.1.

De Sancta Trinitate. l.1.

De adoptione filiorum Dei. *l.1.*

De *vita S. Richarij Abbatis, l.1.*

De *vita S. Vedaſti.*

De *vita S. VVillebrordi. l.1.*

De *virtutibus, & vitiis ad Guidonem. lib. 1.*

Ad quæſtiones Fridegeſi. l.1.

Confeſſio fidei ſive doctrina de Deo. *l.1.*

De *Eccleſiaſticis* Dogmatibus. *l.1.*

Speculum parvulorum. l.1.

Quæſtionum in Geneſim. l.1.

De *Nominum* Dei *proprietate. l.1.*

Di*alogorum ad diſcipulos. l.1.*

De *Septem artibus liberalibus. l.1.*

Enchiridion in Pſalmos l.1.

De *benedictionibus Patriarcharum, l.1.*

Sententiarum. l.1.

Epiſtolarum ad diverſos. l.1.

Rhetorica, & Dialectica *inſtitutiones. l.1.*

Ejus inſtituto, ſive potius invento debet præter Officium Sanctiſſimæ Trinitatis, ejuſdemque feſtum quotannis ſolemne Eccleſia univerſa, Miſſas votivas vulgo dictas, quas inter prima, & princeps illa ab ipſo compoſita, quam etiam maximo illo SS. Trinitatis die in hodiernam uſque diem quotannis decantatur per univerſum; Benedicta ſit Sancta Trinitas, atque indiviſa unitas, &c. cujus etiam rei cauſa de eadem Sanctiſſima Trinitate, & fide Catholica tres libros doctiſſimos conſcripſit, qui excuſi ſunt cum Homiliatio. Alijs autem ferijs, ex ejus inſtitutione tali Ordine Miſſæ votivæ decantabantur.

Feria II.	De *Sapientia.*
Feria III.	De *Spiritu Sancto.*
Feria IV.	De *Charitate.*
Feria V.	De *Angelis.*

Feria

Feria VI. *De S. Cruce.*
Sabbatho *De Beatiſſima M. Virgine Maria.*

Aliæ quæ compoſitæ Miſſæ ab eodem, multo Eccleſiæ fructu, ab eadem approbatæ, hæ ſequentes numerantur.

De uno Apoſtolo.
De pluribus Martyribus.
De uno Martyre.
De uno Apoſtolo, Martyre, vel Confeſſore.
De pluribus Martyribus.
De iis qui requieſcunt in Eccleſia Sanctis.
De iis quorum aliqua reliquia ibi requieſcunt.
De omnibus Sanctis.
Pro Inimicis.
Pro confitente peccata ſua.
Pro ſalute vivorum, vel requie mortuorum.

Quas omnes tam in Miſſalibus Romanorum quam Monachorum reperiri VVion noſter aſſeverat, certè paucis immutatæ in Eccleſia aliquæ, aliquæ integræ hodieque uſurpantur. Vt proin merita Alcuini omnes qui in hanc diem utuntur ſeu fruuntur æternum deprædicent. *Vid. Rat. div. offic. Durand, Iac. Pamel.*

A. C. 798. *S. P. N.* 318.

PRæter innumeros ampliſſimi Ordinis noſtri viros Sanctitate conſpicuos, alij doctrina illuſtriſſimi novam omnino diem Orbi invexere. Quadrigam ſcientiæ omnis Clementem, Rabanum, Claudium, & Ioannem Scotum appellamus, tantum quatuor his luminibus debet hoc tempore orbis Vniverſus, ut de Alcuino, & Paulo Diacono, cæteriſque vel meminiſſe ſuperius ſatis habeamus. Eos in præcipuis hoc tempore Academiis auditos, etiam nunc orbis audit univerſus. Hoc ſingulare Ordinis noſtri, præter Academias per noſtros primum inſtitutas, noſtros in iiſdem primos, tanto Orbis ut exemplo, ſic fructu laboraſſe, & in imitantium ore, atque opere perpetuo nimirum merito perennare. *Vid. Tepes, VVion, Polyd. Virg. VVeiſſ. &c.*

Caſſini floret egregia nominis, & virtutis fama Giſulphus, ex Beneventano Principe Archiſterii eiuſdem Abbas. *Vid. Marc. Ant. Scipio in Eleg. Abb. Caſſi. Cajet. &c.*

A.C. 799. *S.P.N.* 319.

ORbem fama, Urbem gloria, Cælum ipſum admiratione implet cõſtantia Sanctiſſimi Pontificis noſtri Leonis Tertij. Eum implacabili odio Paſchalis Primicerius, & Campulus Sacellarius, cum alijs invidentibus, proſequuti, eo tandem furoris, & inaniæ ſunt provecti, ut ſacrilegis in ipſum injectis manibus, in terram dejecto, concisoque, oculos eruerent, linguam radicitus præciderent, idque in ſacri munetis functione, inter expiatum per litanias ritu ſolemni populum. Sed & Sacrilegia Sacrilegiis cumulantes, Sanctiſſimo Pontifice, ruſus in Eccleſiam ante altare, juxta confeſſionem tracto, tantum repetiverunt flagitium, & ſemivivum ante altare in ſanguine revolutum dimiſere. Veriti autem ne à fidelibus inde eriperetur, abſtractum in Monaſterio Sanct. Eraſmi in arcta cuſtodia recluſerunt. Reſtitutus prodigioſiſſimè Eccleſiæ afflictæ, & gementi, ſanus & incolumis mira DEI bonitate, & ſuffragante Apoſtolorum Principe Leo, & oculos & linguam grandi miraculo recepit. Ereptus è cuſtodia, & in Gallias ductus honorificentiſſimè exceptus, & digno comitatu pompaque reductus in Urbem, manſuetudine ſupra miraculum omne excelluit, dum ne ſupplicio capitis, aut mutilatione quavis in nocentiſſimos reos, animadverteret, Rex Carolus interceſſit, & impetravit. *Baron, Tepes, &c.*

Claruiſſe ſub hæc tempora cucullo quam ſceptro glorioſiores Giſalam, & Theodoram, illam ex Hildegarde hanc ex Faſtrada filias Magni Caroli, auctores habent, ſed Scriptorum inopia, an incuria quę geſſerãt, neglectim, aut minus dignè obſervatis; ſufficiat, illuſtri exemplo Monachiſmi dignitatęm, præ Regia habuiſſe, & tanto contemptu, honore omni digniores celebrandas. *Belforeſt. Baſil. Geneal.*

Leonis Sanctitati an felicitati debeatur, non definimus, Saxonia Romanæ Eccleſiæ vectigalis facta. Certum Leoni noſtro plurimum Carolum tribuiſſe, & quamvis ipſe quoque in gratiam Pontificis

tificis multa faceret, honotibus ramen auctum, & precibus piorum adiutum, extra controverſiam eſt, longè magis Pontifici noſtro fuiſſe obligatum, & debitorem, ita ſequens facile annus docebit.

A.C. 800. *S.P.N.* 320.

INter præcipua & ſingularia Ordinis noſtri de Eccleſia univerſa, & Romano Imperio merita, ampliſſimum ſanè, & digniſſimum quo hoc ipſo anno æterno Orbis, & Eccleſiæ bono atque ornamento, quam præclariſſime Sanctiſſimus Leo noſter meruit, fuit; Imperij Orientalis in Occidentalem tranſlatio. Electio nimirum in Imperatorem glorioſiſſimo, & Auguſtiſſimo Cæſarum Magno illo (uno Baronii applauſu; Ter maximo) Carolo. De cujus dignitate Cęſaris, ut & Sanctiſſimi Pontificis in transferenda Imperii Maieſtate æquiſſimis cauſis, fusè Baronius. *Videndus etiam Yepes aliique.*

A.C. 801. *S.P.N.* 321.

LEo noſter rurſum memorandus, præclariſſime in Pontificatu geſtis, & plurimis æterno Eccleſiæ bono inſtitutis, planè admirandus: Tantis quippe terræ motibus Italiam concutientibus, ut & urbes conciderent, & montes diſiicerentur, conſtituit, ut triduo Aſcenſionem præcurrentre Rogationes fierent, & in varias Eccleſias proceſſiones: quod etſi non nemo, à Sanct. Mamerti temporibus, atque etiam antea Viennæ factitatum, velit, Leoni tamen noſtro dandum in Romanum primum Eccleſiam, atque inde Vniverſum induxiſſe, Ciaconus, Gauterius. Rurſum vero, præter ſuperius memorata, quæ idem Pontifex profuſiſſimè in ornatum Eccleſiarum expenderit, fuſiſſimè narrat Anaſtaſius, ut planè non ſine admiratione quiſquam recitantem attendat.

Floruiſſe hoc tempore eodem Sanctiſſimos viros Marcellinum, & Godvvinum, Scriptores noſtri celebrant. Godvvino Apoſtolo ſuo: primo debent illarum Fidei lumen Moravi. De quo in Apoſtolatu Benedictinorum nos pluribus.

A.C. 802. *S.P.N.* 322.

SAnctus Ludgerus Friſonum, & Saxonum Epiſcopus (quantum huic quæſo debentij, ſi hodie agnoſcerent, cæci populi) ut nunquam quieſcere poterat zelo, & fervore, ceu ſacro quodam (meliore ſenſu) igne concitatus ita in confinia uſque Danorum excurrens Foſeteslandiam Inſulam integrã Chriſto lucratur, dæmonemque inde ſub ſpecie caliginis denſiſſimæ coactum virtute Divina Inſula pellit. Normannos etiam, & Hyperboreos Danos, nimirum Norvvegos, alioſque remotiores populos Evangelij cauſa luſtrare parantem, Carolus Imperator impedijt; veritus nempe ne tanto lumine Saxonia Friſiaque orbaretur. De ſtupendis eius prodigijs alijsque conſulendus vitæ auctor. In Fuldenſi, Augienſi, Sangallenſi, & plurimis toto orbe Cænobijs præter Academias à noſtris inſtitutas, & ſuperius laudatas, admirando fructu, litteræ florent, & virorum doctiſſimorum, integra undique agmina, ceu flumina copioſiſſima, ad irrigationem aridæ effunduntur. *Vid. diverſis locis Yepes, Baron. alij.*

A.C. 803. *S.P.N.* 323.

INter innumera ſplendidiſſimi Ordinis noſtri Columina, & familiares Magni Caroli conſiliarios, quorum arbitrio Carolus ipſe, ad bonum univerſi, & maximæ molis negotia, potiſſimum utebatur, ne Galliæ, Italiæ, Angliæ, Scotiæque Monachi, à Carolo undique acciti, quæſitique, omnia ſibi arrogent, vendicentque, floruere hoc anno ſumma auctoritate, & gratia VValdo, & Haytto noſtri, ille Sangallenſi ex Monacho, loci ejuſdem Abbas, mox Ticinenſis, & Baſileenſis Epiſcopus, Divi Dionyſij item Pariſienſis Cænobij Abbas, Magno inſuper Imperatori, non in ijs ſolum quæ ſpectarant Imperium, arbiter, ſed animi quoque ipſius Dux, & Imperator, ipſi à Confeſſionibus dum viveret fuit. Hayttho ex Augienſi Monacho loci ejuſdem Abbas, ac Baſileæ demum poſt VValdonem Pontifex, vir præter vitæ raram integritatem, ea prudentiæ rariſſima exiſtimatione fuit, ut neminem ſummis Legationibus digniorem illo æſtimaret, atq; ita

ſta illum honoratum vellet, ut eiuſdem in gratiam Baſileenſi Epiſcopatui non ſolum Baſileæ Vrbis Dominium adijceret, verum ita locupletaret, ut eo ducti an decepti argumento nonnulli inſtitutum à Carolo Baſileenſem Epiſcopatum, primumq; eius Pontificem Haytthonem fuiſſe affirmarent, quamvis minimè negemus Carolo ac Haytthoni maiores quam primis Conditori ac Antiſtiti gratias referendas. *Ex MS. Sangall. Augienſ. Conſtantiæ noſtræ Benedicta tomo 2. Chriſtiano Vrſtiſio Chron. Baſil. Ioanne Aegonto aliiſq;*

A. C. 804. *S. P. N.* 324.

SAnctiſſimus ille Suibertus noſter Saxonum Friſiorumque Apoſtolus, de quo multa ſuperius à Beatiſſimo Leone noſtro Summo Pontifice, maxima cum ſolemnitate, inter Sanctos refertur, & coli præcipitur. Acta hæc VVerdæ præſente Carolo Auguſto, innumeriſque Pontificibus, & Galliæ atque Germaniæ primaribus, quo ipſo tempore Sanctiſsimi Suiberti Sanctitatem, tantum non inſpiciente Carolo, admirando prodigio Deus confirmavit reſuſcitato à morte Præfecti cuiuſdam puero, quindecim horis aquis ſubmerſo. *Vid. vita S. Suib. Baron. Annal. Franc. &c. & diverſi Script. rer. Saxon.* De Alcuini noſtri morte hoc anno Baronius, nos multis rationibus, & auctoritate plurium convicti, ſuperſtiti etiamnum gratulamur, quamvis dignius, & convenientius Eccleſiæ univerſæ eo ſuperſtite gratulemur.

Rurſum Cathedralis in Hiſpania Eccleſia, vulgo Valpueſta, propter noſtros condita, noſtris Originem famâ, & gratias debet, de qua requirendus Yepes *tomo 3. cent.* 4. hoc anno. Tantum poſteri tantorum repoſcere, ſeu expectare, in gratiam Majorum ſuorum tribuenda, debent, & poſſunt.

Obijt hoc eodem anno graviſſimus ille, & Sanctiſſimus Abbas Nonantulanus Anſelmus, relicto celeberrimo Ducatu Foroiulienſi, & ampliſſimis opibus, in eodem Cœnobio cucullum amplexus, in quo dein Abbas mille centum, & quadraginta quatuor Monachis, dempto etiam parvulorum numero, ſanctiſſimè præfuit, ut vel ex tanto numero liceat unius Cœnobij obiter congeſta pijs operibus merita, æſtimare. Sororem habuit Giſeltrudem Aiſtulphi Longobardorum Regis uxorem, unde ab Affinitate tanti Regis, Anſelmi glorioſiſſimum ſæculi contemptum tanto pluris facias, quanto minoris ille fortunæ favores maximos fecerat. *Ex VVione & MS. Chron. Nonant.*

Mauris hoc ipſo quoq; anno Hiſpanias vaſtantibus, in triumphum immortalitatis laureati abeunt feliciſſimi noſtri Martyres ducenti in Monaſterio S. Petri de Cardena. *Moroles, & eorundem paſſionis libellus ſing.*

Sanctiſſimus, & toto orbe, ſcriptis, exemploque celebratiſſimus Hamularius Fortunatus ex Monacho Luxovienſi fit Treverenſis Archiepiſcopus, de quo pluribus ob ingentia merita ſuo loco. *Steng. Caiet. &c.*

A. C. 805. *S. P. N.* 325.

QVamvis illuſtri Sanctitatis exemplo, toto paſſim orbe, omnibus Cœnobijs ſe noſtri commendarent, nequis tamen Virgines Sacras, iiſdem legibus devinctas, tanti non faceret, quanti Prædicatores verbi Dei, alioſque è Monachorum ordine doctrina, atque exemplo præſtantes fieri potius ſemper aut frequentius fuit; admirando ſanè prodigio virtutem earundem, meritaque Carolo quoque ipſi Maximo Cæſarum, Proceribuſque eius, ac Imperij Magnatibus fieri manifeſtam Numen voluit. Forte Imperator prope Salvatoris Monaſterium, Morſellenſis villæ, Venationi deditus, locis vicinis feras è ſaltibus exegerat, cum inter alias urſus, mira viſendus magnitudine, in parentem latè planitiem ſe proripiens, unde non eſſet effugium retro propero curſu tetendit, & in Sanct. Salvatoris irrupit Eccleſiam. Prodigium! Fera, ceu ratione pollens, exuvias primum Sanct. Gudilæ noſtræ (illic tumulatæ) venerata procubuit, ac feritatis dein oblita ſuæ, etiam virginibus cæteris adblandita eſt ſubmiſſo humiliter capite, flexa cervice veſtigia advenientium Sanctimonialium lambens. Exorta proin magna inter omnes admiratio, quæ Auguſtum maximè ipſum perculit, & urſus è Sylveſtri domeſticus, etiam deinceps apud Virgines eaſdem, non aliter, quam pro illa-

illarum arbitrio, ac iuſſu vivens ſe habuit. Ex Annal. Franc. & Vita S. Gudilæ. His ijſdem temporibus plurima per Italiam, Germaniamque Scoris Monachis (eoſdem præ multitudine vix capiente Scotia) feliciſſima exundatione rurſum implentibus omnia, exædificata paſſim Cænobia, ex quibus proles innumera, utiliſſima Univerſo fecunditate prodijt, & plurimi ſummo Eccleſię bono ad Epiſcopatus promoti, rem ſtrenuè geſſerunt; alij collectis Eleemoſynis; ſeu concitata fidelium liberalitate ampliſſima primum in Germania exſtruxere Xenodochia, unde æternum Chriſti pauperibus, ægris, deſolatiſque proſpiceretur. De ejuſmodi etiam Rhenanus lib. 2. rerum Alemann. ſic ait. *Sed & ea tempeſtate, Scoti Monachi multa Xenodochia paſſim erexere, locupletiorum hominum auxilijs, qui res ſuas in rem tam Sanctam, non gravatim communicabant. Huius generis diverſorium fuit apud Divum Thomam Argentorati, multique inde ad Epiſcopi munus aſciti ſunt. Extat in volumine legum Francierum caput Meldenſis Synodi, quo Rex admonetur, ut hoſpitalitatibus, tam Regiis quam Scoticis proſpiciat, quorum res, in longè alium uſum ab improbis vertantur.* Videndus etiam Ycpes hoc anno.

A.C. 806. *S.P.N. 326.*

HOc anno magnus ille, & Chariſſimus Imperatori Carolo Pontifex noſter VValdo, quietiſne amantior, ut ſe tanta negotiorum mole liberaret, an ut ſoli deinceps Auguſtiſſimi Principis ſaluti liberius invigilaret, pulcherrimo exemplo Abbatiis ſe Augienſi & Sangalienſi, nec non Epiſcopatu utroque Baſileenſis, & Ticinenſis Eccleſiæ abdicans, ad Divi Dionyſij ſe recepit, propoſita tamen Carolo Haytthonis (de quo ſuperius) Augienſis Monachi, Auguſto familiariſſimi, ad præſulatus utriuſque adminiſtrationem aptitudine. Neque abnuit Imperator, de utriuſque meritis dignitateque haud ignarus, & Haytthoni minimè ambitum, Augiæ Baſileæque Præſulatum, maxima omnium voluntate conceſſit. Admirandum prorſus, quod fuſius in Conſtantiæ noſtræ Benedictæ, tomo ſecundo, referimus, plures eodem ſimul tempore in ſolo Augienſi Cænubio, ut alia eorundem exemplorum fertiliſſima prætereamus, convixiſſe, relictis potentiſſimis Cathedris è diverſiſſimis toto cælo Regnis eo convolantes. Celebrari inter alios Egino Veronenſis, Lambertus, Hartricus ille in Italia, hic in Saxonia Epiſcopi, neque enim ſedis certæ nomen, incurioſi laudum ſuatum veteres noſtri adſignarunt. *De quibus nos tom. 2. Conſt. Ben. Ochemius, MS. Aug. &c.*

A.C. 807. *S.P.N. 307.*

IN Aquitania noſtrotum feliciſſimi ſucceſſus, multiplicatis Cænobijs, & Cænobiris, quorum grandi numero, merita quoque aucta, & viri ſanctitate, doctrinaque excellentiſſimi, orbem univerſum radiis implevere. Solus Ludovicus Caroli filius Aquitaniæ Rex, ſuo in Regno aliquot, & viginti Cænobia, legibus noſtris parentia condidit, ac dotavit. Ea inter præcipua. Monaſterium S. Philiberti, Monaſterium S. Florentij. Monaſterium Karileffi Mon. Concaſ. Mon. S. Maxentij. Monaſterium Menatæ, Mon. Magnilocenſe Mon. Muſciacum, Mon. S. Sabini, Mon. S. Paſcentij. Mon. Doſoræ, Monaſterium Solemniacum, Monaſterium Puellare S. Mariæ, Mon. Puellare S. Radegundis. Mon. de vera, Mon. de utera in Pago Toloſano. Mon. Vadala in Septimania, Mon. Calynæ. Mon. Sanct. Laurentij, Mon. S. Mariæ quod dicitur Nitubide, Mon. Caunas, & cætera plurima, *quibus veluti quibuſdam lychnis* Aimoynus ait, *totum decoratur Aquitaniæ Regnum.* Pergitque; *Hoc eius exemplum non modo Epiſcoporum multi, ſed & laicorum quam plurimi æmulati, collapſa reſtaurabant, & nova certabant Monaſteria inſtituere, &c.* Plura dein de Regni ſubdit felicitate, *vid.*

Quantum vero hoc tempore debuerit, debeatque æternum Italia, univerſi oculus à Sanctiſſimo Adelardo noſtro, Caroli Magni conſobrino, Monacho Corbeienſe feliciſſimè adminiſtrata, nullis ſanè dignè verbis explicari poteſt meritis ſe ejus etiam in Græciam uſque extendentibus. Paſchaſium noſtrum Ratbertum, in vita, quam contraxit nonnihil Hæreus, audiamus. *Iuſtitiam quantum ſectatus ſit, teſtis eſt Francia, & omnia Regna terrarum* (videſne etiam

huius

Google

huius conſilio an arbitrio, nihil non à Carolo Auguſto actum) *Maxime tamen Italia, quæ ſibi commiſſa fuerat, ut Regnum; & eius Regem Pipinum Iuniorem ad ſtatum Reipubl. informaret. Theſaurarius erat pauperum, orphanorum Pater, mærentium conſolator, brachium infirmorum, & fortè ſimul ſuperbientium flagellum, ita tamen, ut pleroſque de ſupercilio mentis deponeret artificioſo. Cum ad Romanorum perveniſſet fines à Domino Leone tunc temporis Apoſtolico officioſiſſimè eſt exceptus, ut neminem Francorum conſtiterit tanto familiaritatis officio ante ſuſcepiſſe: unde noſtrorum, inquit Rotpertus, quidam narrant ſibi jocoſo dixiſſe animo. France, ſciendo ſcias, quia ſi te aliud invenero, quam te credo, non ultra neceſſe Francorum aliquem huc venire, cui credere debeam, &c. Flebat autem diebus ſingulis, ſi non amplius, ſemel aut ſecundo, manè videlicet, & veſperi: cuius rei cauſam cum ego exiguus aliquando ob eo requirerem; plango, inquit, fili: me plango, non ut altioracali ſacramenta conſpiciam; ſed me, inquam, quid ſim, conſiderans, plangendo lugeo. O profunda humilitas Quod ſi inter mundi diſcrimina huc illucque pro Eccleſiæ negotio occupatus eſſet: inſtituto tamen Regula nunquam deſerebat. Erat autem filius pacis, charitatiſque cateno, uti novit, (noverit) Spoletum, & Beneventum inter ſe per eum reconciliata. Unde & non ſolum apud eos, ſed etiam apud Græcos, & omnes maris Inſulas, nimiam promoverit amoris gratiam, &c.* Et quid amplius dici potuiſſet.

A.C. 808. *S.P.N. 328.*

DEbet hoc anno noſtris Regnum ſuum Northumbrorum Rex Ardulphus, ſive Arnulphus, à ſuis pulſus, quem per legatos Leo noſter reſtituit, & ſuis quoque additis, ſive potius noſtris Rarfrido Notario, & Nazario Sanct. Audomari, Abbatibus, Magnus Carolus, adeo ut Regem ſuum abſque contradictione rebelles reciperent. *Nefas omnino ducentes*, verba Baronii ſunt, *non parere Romano Pontifici, atque tanto Imperatori reſiſtere.* Addit idem de Carolo, Regem pro ope ad Roman. Pontificem deſtinante; *Vidiſti*, inquit, *in his Romani Pontificis auctoritatem factam expreſſam. Quod enim non ſatis ſibi ſuppetere iuris intelligeret Imperator, Regem electum in Regnum priſtinum reſtituere ab ipſo* Roman. *Pontifice, id præſtari poſſe ſciens, dimittit ipſum* Regem Re*gno privatum* Romam *ad Leonem Pontificem, cuius auctoritate reſtituatur. Vidiſti pariter quantum Papæ detulerunt Angli licet furore perciti, & regnandi cupidine inflammati, ut ex pulſum à ſe Regem, eum reſtitutum auctoritate Pontificis: recipere non detrectarint. ſed ſtatim paruerint.*

In Germania clareſcentibus noſtrorum meritis ſummus eiſdem honor, ita ut Principes quiq; tituli iis deferrentur, præſulatus, Archipræſulatus ſolis ferè paterent. Sola Augia (Dives vulgo) tam viris illuſtribus clara, ut vel una in omnes Teutonum fines ſat lucis diſpenſaſſet, ſi ſola illuxiſſet. Verum mille Cænobijs infinita, ſic liceat dicere, lumina colluxere, ut inde ſplendorem univerſi admireris. *Ex Conſt. noſtra Benedicto, &c. Ochemio, Ægonio, &c.*

A.C. 819. *S.P.N. 329.*

OCcumbit, ſive potius cælo exoritur, Illuſtriſſimus Germaniæ Phæbus, Sanctiſſimus Saxonum, & Friſiorum Apoſtolus, primuſque eorundem Epiſcopus, donec & certæ ſedis, primus item Monaſterienſis ordinaretur. Magnus ille Ludgerus, cuius ſingulis annis meritorum plane miracula non occurriſſent, verum ſe ingeſſiſſent, niſi obſtinatio Breviarij noſtri obnixa eſſet. Ne fruſtra ſolis ſplendorem attribuiſſe videamur, vitæ ſcriptores probatiſſimos audiamus. *Ex eo quo obierat loco, viſus eſt veluti ſplendentis ignis fulgur ſubito emicuiſſe, quod diurnæ lucis claritate, totam illam provinciam illuſtravit, ac in ſublime conſcendens, ipſum conſpiciebatur cælum intraſſe, &c. Vidit quoque hoc & mirandus Imperator Carolus qui eo tempore, in Aquis Palatio moratus eſt. Eadem namque hora, pro inſpectione ſiderum cum Altuino* (utique ſuperſtite) *à quo Aſtrologiam didicerat, fuerat egreſſus. Sed quid ſignificaret ignarut. Poſtmodum vero, dum veniens ad Comitatum Gerfrid (is inter alios ſub mortem eadem viderat) de tranſitu eius Imperatori ſignificaret, de luce quoque quæ viſa fuerat, non celavit. Porro Imperator de die, & hora diligenter interrogans ipſum eo momento migraſſe comperit, quo lucem cum Alcuino conſpexit.* Eius Epitaphium.

S. Ludgerus Proto-epiſcopus Monaſterienſis, principalis DCCLXXVII. ſibi oſtienſi, quievit in pace, idque in Billerbech Anno DCCCIX. Werdenæ ſepultus, &c.

Vtriusque ampliſſimi Epiſcopatus Auctorem habeamus. Ex vita Brovvero, &c.

Eodem anno Augienſis Cœnobii donum juſſit Carolus Ulmenſem pagum qui Monachorum partim ope, partim auctoritate, & commerciorum inſtitutione in urbem longe opulentiſſimam, & potentiſſimam excrevit. *Ex MS. diverſis, Ochemio. Conſt. Ben. &c.*

A. C. 810. *S. P. N.* 330.

CLaritate ſua terras, & cœlum implet hoc anno mortuus ſanctiſſimus noſter VVilhelmus ex Aquitaniæ Duce, & primæ cohortis Magni Caroli Principe Gellonenſis Monachus, inter alia merita, Francia à Sarracenis liberata, celebratiſſimus. Excelluit in Cœnobio admirandis humilitate, & patientia. Vnde fratribus aliis inſerviens, & officia eorum viliora ipſe ſubiens coquinæ ſervitium, rurſus Princeps ſuſcepit. Utque adhuc magis humiliaretur, piſtor eſſe juſſus, inſigni miraculo à Deo honoratur. Nam cum inſtrumenta purgandi clibani deeſſent, ſigno S. Crucis munitus, ardentem clibanum ingreſſus, veſte illæſa carbones expotavit. Orationi ſine intermiſſione incumbens, toriſque in ea noctibus perſeverans, centies in die, & centies in nocte coram altaribus genua flectens, non ſolum pro ſuis, ſed etiam pro peccatis omnium Dei miſericordiam imploravit. Ob memoriam paſſionis Dominicæ virgis cædi, & flagellari ſolebat. Spiritu quoque prophetiæ pollens, diem obitus ſui prædixit. In cujus tranſitu omnes circumquaque campanæ ſponte ſua, nullius hominis opera, ſonitum dare ſunt auditæ. *Ex ejus vita, & Stengelio, &c.*

De Augienſium celebrato tota Germania Gymnaſio, in quo non in liberalibus ſolum litteris, verum Sanctioribus potius, & juxta diſciplinis Germaniæ procerum vulgariumque liberi inſtituebantur, Erlebaldo in primis Monacho doctiſſimo fulgente hoc anno; pluribus in Conſtantia noſtra Bened. &c.

A. C. 811. *S. P. N.* 331.

HAyttho noſter Augiæ Abbas, idemque Baſileenſis Epiſcopus Caroli Imperatoris nomine Legatione ad Imperatorem Conſtantinopolitanum functus, ut de limitibus Imperij, ſanciendaque inter Auguſtos pace ageret, indignè à Stauratio accipitur. Tulit ſi quid unquam, moleſtius Cæſar, & Legatis Occidentalibus paria rependit, dum quanto honore ac amore Haytthonē proſequeretur coram oſtendens, tanta confuſione eoſdem opplevit, ut rubore atque conſternatione penè exanimarentur, ijs tamen, ut & de Oriente Haytho mereretur, veniam & gratiam ab Auguſto impetravit. Incredibile dictu quantum Principum è graviſſimis mundi turbinibus emergentium numerum, hic unus annus, & conſequentia proximè tempora proferant, in Religionis, & Ordinis noſtri ſinum ſecuriſſimè receptorum. In vicem omnium ſolos Caroli ipſius liberos recenſeamus, qui nomen Monachiſmo dare, quam regiè vivere, & videri maluere; Præter quippe Pipinum Seniorem, de quo ſuperius, Prumienſem Monachum, Drogo Caroli ex Reginobytga filius, Monachiſmum in Luxovio profeſſus, ubi tanta virtute excelluit, ut tandem ad Cathedram Metenſem extraheretur, de Imperio meritiſſimus, ut ſuo loco dicemus. Hugo item de Reginobyrga eadem natus, primum Aquitaniæ Dux, mox omnibus relictis S. Bertini Monachus, in Archiepiſcopum denique Rothomagenſem propter eximias animi dotes electus eſt. Giſala item ex Hildegarde Regina, & Theodora ex Faſtrada genitæ, longè dignius noſtrum inſtitutum coluere, quam purpura atque Imperio ſummo cultæ fuiſſent. Theodoricus item Adelinde ſatus, invitus licet Provinciæ Ducatu à fratre, cui adverſabatur, pulſus, Monachiſmi denique felicitatem probavit. Vid. Yepes, & rer. Gall. Script. De Euphraſia item eiuſdem filia Abbatiſſa. *Cl. Robert. in Epiſc. Bitur.*

A. C.

A.C.812. *S.P.N.332.*

ALcuinus noſter meritis de Republ. Chriſtiana nunquam niſi ſumma reverentia nominandus, non contentus ſolum Eboraci olim & Cantabrigiæ, Pariſijs dein, mox Ticini, ſive Papiæ, de litteraria ſtrenuè meruiſſe, ut plurimis Thearris ſpectaretur Sueſſione quoque, & pluribus annis Romæ docuit, ibidem in Lateranenſi Cænobio agens, in quo Cuſtodis, & Miniſtri Lateranenſis Eccleſiæ officio fungebatur ad hunc uſque annum, audiente ipſum Rhabano noſtro, de quo deinceps ſæpius mentio facienda. Ejuſdem vero etiam conſilio operaque Carolum in ſingulis Monaſteriis, & Epiſcopiis, Anſegiſo teſtante, Grammaticæ, Muſicæ, Arithmeticæ ſtudia conſtituiſſe, ; ſed & in Eccleſia Oſnabruggenſi, ſcholas litterarum Latinarum atque Græcarum, ut ad uſum Legationum in Orientem pueri erudirentur, inſtitutas Alcuino initia debere, nobis, & penitius rem indagantibus eſt extra dubium. Grande illud, quod de eodem etiamnum in Galliis agente (ad quod tamen Regnum, etiam Roma ad Carolum excurrere frequentius debuit,) Sangallenſij Monachus in Geſtis Caroli, iure deprædicat. Dedit Albino Carolus Rex Abbatiam S. Martini juxta Turoniam Civitatem, ut quando ipſe abeſſet, illic requieſcere, & ad ſe confluentes docere deberet: cujus in tantum doctrina fructificavit, ut Moderni Galli, vel Franci antiquis Romanis ſeu Athenienſibus æquarentur: De Pariſiorum etiam celeberrima Vniverſitate, ita Poeta.

> Quid non Alcuino facunda Lutetia debes
> Inſtaurare bonas, ibi, qui feliciter artes,
> Barbariemque procul, ſolus depellere cæpit?

Ex Anſegiſo, Meginfredo, Ant. de Yepes, Matth. Weiſſ. aliisq.

Plurimorum ſub hęc tempora ex Ordine noſtro Pontificum meminit Yepes *tom.3. cent.4. requirendus:*

A.C.813. *S.P.N.333.*

ILluſtriſſimus hic annus præſtantiſſimo ex Ordine ſydere, Sanctiſſimo illo, & mille modis de Eccleſia Vniverſa meritiſſimo Trevirenſium Archiepiſcopo Hamulario Fortunato, cuius res geſtas admiratus ſpectatiſſimum ſæculi noſtri lumen Conſtantinus noſter Caietanus, non potuit non Italus in Germani Sancti admiranda curioſius intendere, & quæ miratetur orbi communicare, digniſſimo de vitæ ipſius raris libro, ex eiuſdem ipſius Divi ſcriptis ſcitiſſimè conſarcinato. Eum Leo Pontifex ex Monacho Luxovienſi, ob eximiam rei benè gerendæ ſpem Anno Chriſti 804. Galliæ Belgicæ Primatem, Trevirenſiumque Archipræſulem iuſſum. clarum dein in præcipuis dilexit. Hoc vero imprimis anno Carolus Imperator benevolentiam Pontificis imitatus, ſummis honoribus augendum cenſuit, & graviſſimo Reipub. Chriſtianæ in negotio, ad confirmandam cum Michaele Curop. Conſtantinopol. Imperatore pacem, aliaque tractanda in Orientem Legatum miſit. Additus pari functione, pari item doctrinæ, prudentiæque laude celebratus Petrus Nonantulani Cænobij in Italia Abbas, Anſelmi illius mille, centum & quadraginta quatuor Monachorum Patris eodem in Cænobio digniſſimus ſucceſſor, de quo ſuperius. Vid. Baron. Biſci. Yepes, Steng. &c.

Nec minore laude, quam Treverenſem Cathedram Humuliarius, rexit, hoc eodem anno ad eandem aſſumptus, Moguntinam Haiſtolphus Fuldenſis Monachus, arctiſſima retenta cum altrice Religione, ſocietate à Brovvero commendatus. *Vid. Fuld. ant. L.1. c.16.* Vt appareat quid Germania debeat tantis Pontificibus.

A.C.814. *S.P.N.334.*

S. Rhabanus noſter Fuldenſis, mille alijs de hoc anno contendentibus, ſi omnibus præripiat, Soluſque impleat, nemo niſi imprudens impudenſque inficiabitur. Is Roma priore anno (illic Alcuinum audiſſe didicimus) in Germaniam ad ſuum Fuldenſe reverſus, meritorum atque famæ immortalitatem Germaniæ noſtræ intuliſſe: tot artibus cumulatus, ut verè ſcientiarum armarium dici potuerit; ac deinceps Germania exuta barbarie, ita bonis & multis doctoribus ac Magiſtris

abundavit, ut litteræ non illatæ, ſed nate inret noſtros Monachos viderentur. Nam ſimul ac Roma Fuldam ſuam reviſit, continuo quaſi ſigno data, undiq; concurſus factus eſt, ut præter Monachos, Nobilitas quoque Generis ſui, & familiæ ſpem, litteris & politioris litteraturæ artibus formandam tradiderit. Yepes, Weiſſ. &c.

Luctuoſus idem annus Divi Caroli Cæſaris morte, Principis verè Magni, non factis tantum per Univerſum præclarè, ſed expenſis in ſacros uſus piè ac liberaliter: quem Monachi noſtri, ut patrem merito luxere, quoſque ille ut filios, & filiis potiores habuit dilexitq;. Ea Auguſti laus non poſtrema, quod acceptorum gratè memor, agnoſceret Benedicto Patri noſtro Admirabili, debere ſeſe, quidquid pietatis ſibi, quidquid per hanc felicitatis, acceſſiſſet. Neque immerito; quippe Benedictinis Magiſtris, Regno formatus, neque jam rerum potens, iiſdem abſtinuit. Monachorum conſiliis adminiſtratum Imperium, latæ leges, ſubacta Regna, adſcitæ in fidei ſocietatem gentes, nunquam moderatius, nunquam felicius imperatum. Benedictum Patrem diceres, quos contempſerat olim fuſus, in Carolo demum filio reſumpſiſſe, &c. *ita in Conſt. noſtra Ben. & fuſius, alias.*

A.C. 815. *S.P.N.* 335.

ITerum Originem Monachis debet florentiſſima, & celeberrima Helvetiorum Vrbi Lucerna, Cænobio ibidem primum exſtructo, conditore VVighardo. Ruperti Sueviæ ſeu Alamanniæ Principis germano, ad quod incolæ accolæque confluentes, frequentiore occurſu, ædes denique muris concluſere, & ſucceſſu temporum ad fortunæ nobiliſſimam Urbem juribus, & immunitatibus ampliſſimis condecorari impetravere. *Vid. Ioan. Stumpf. Naucle. Munſt. Cruſ. Conſt. Ben. &c.*

Sub hæc ipſa tempora illuſtriſſimo ſanè exemplo potentiſſimo ſe Archiepiſcopatu Lugdunenſi abdicat Leidradus noſter, & Succeſſionenſe ingreſſus Cænobium pallium iridem factum, cucullo permutat, præſtantiſſimis meritis reformato in primis Clero laudatiſſimus. Illud ſingulare ejus Lectores in Theologia atque Grammatica Lugduni inſtituiſſe. *Vid. Ado in Chron. Cl. Rob. Wion, &c.*

A.C. 816. *S.P.N.* 336.

CÆlos triumpho implet feliciſſimo tranſitu Sanctiſſimus Papa noſter Leo III. Compeſtellani Præſulatus, paulo ante mortem, Hirienſi ſede eo tranſlata; auctor, Ovetenſem item in Hiſpania cathedralem, Archiepiſcopali honore inſigniens; admirandus ſanè Eccleſiarum Urbis reparator, in quarum ornatum, jam tertium profuſiſſimus, hoc, an priore anno rurſum, ducenta penè annorum millia liberaliſſimè expendit. Præter egregiam ſanctitatem, ita afflictis Eccleſiæ rebus intendens, ut ſepties, noviesque eadem die pro eiuſdem bono inſolenti ſanè exemplo, ſacris operaretur. Succeſſit Stephanus noſter quintus, ab ipſa ſtatim electione miraculis à Deo honoratus. *Vid. Baron. Anaſt. Biſc. Yepes, &c.*

Novum denuo in Orbe Sydus, novus Apoſtolus, à rerum geſtarum magnitudine Magnus cognominatus Sanctiſſimus Anſcharius, orbi univerſo. Septentrioni maxime illuceſcit, & frigidas illas Regiones accendit, *Vid. VVion, Yepes, Loc. div. Cranzius, Iac. Mag. Ramp. &c.*

A.C. 817. *S.P.N.* 337.

STephano noſtro Sanctiſſimo Vrbis, & Orbis Pontifice mortuo, miro totius cleri, & populi conſenſu, eligitur, & è Cænobio noſtro Divi Stephani Romæ, reluctans quantumvis obnixuſque Paſchatis Primus extrahitur, de cuius vitæ integritate, doctrina, in egentes, ac peregrinos, hoſpiteſque beneficentia fuſe Anaſtaſius, & ex hoc Baronius. Ejus inæſtimabilia merita inferius ſuo loco attingemus.

Hoc eodem anno celebrato Abbatum Aquiſgrani conventu celeberrimo, plurima ſummo Ordinis noſtri bono ſancita, & inſtituta, ex quibus fructus incredibilis in omnes univerſi provincias redundavit. Extant apud nos acta MSS. *vid. etiam Yepes, &c.*

A. C.

A. C. 818. S. P. N. 338.

ACceperat priore anno litteras à Paſchale noſtro Magnus ille ſplendor Orientis Theodorus Studita, quibus miſſa hoc anno Legatione reſpondit, & cum hac tum alia occaſione datis ad diverſos litteris egregius Encomiaſtes Paſchalem noſtrum ab eximijs meritis de fidelibus Orientis digniſſimè commendat. lib. 2. Epiſt. 121. ſic inter alia ad Thomam Patriarcham Hieroſolymitanum. *Quod ſane Occidentis Apoſtolus cum præſtitiſſet, quantum præfuerit, quid opus eſt loqui? Partim quidem reſiſtentium mentes ſummopere confirmans, partim impiarum inſolentiam, à ſpiritu profecta reprahenſiane, profligans: qua quid eſſe potuiſſet ſalutarius, &c.* Hoc vero anno ad ipſum Paſchalem ſcripſit: *Per omnia Religioſiſſima Patri ſupremo lumini, univerſali Domino noſtro, Apoſtolico Papæ, &c. Vos illuſtris ac ſincerus ab initio fons Orthodaxa veritatis, vas adverſus omnes Hareticam pracellam tranquillus ſepaſitus portus Eccleſia univerſa, &c.* Vid.

Sed & eodem anno rurſum de Oriente idẽ Pontifex noſter meritiſſimus, miſſa Legatione, cum litteris adverſus Iconomachos, eoſdem erroris redarguit, & ab Eccleſiæ Romanæ communione indicat ſeparatos. Græcos dein Romam confugientes, benignè excipit, verus omnium Pater, ijsdem de neceſſarijs vitæ providet Monachis; item eorundem Cænobium apud S. Praxedem conſtituit. Titulum eundem Presbyteralem collabentem reſtaurat, ornat, & multa Sanctorum corpora inſert. *Vid. Baron.*

De Caſinatis vero Cænobij ſub hæc tempora dignitate, & utilitate, ſic item Baronius. *Vt autem de rebus occidentalibus aliquid attingamus, dicenda ſunt aliqua de Canobio Caſinate, ubi vigebat his temporibus Monaſtica diſciplina, ex quo tanquam ex fonte fluenta Regularis diſciplina manabant cum floreret viris Sanctiſſimis, & inter alios, qui creatus fuit hoc anna, eiuſdem Canobij Abbas Appallinaris, qui ea miraculorum gratia eſt ſublimatus, ut Lirim amnem ſicco veſtigio pertranſiret, &c.* Et paulo poſt. *Liceat autem de remotis altis partibus ad dictum Canobium frequens eſſet acceſſus; illorum tamen qui ex diverſis regionibus Italia, tanquam ad Civitatem Refugii, atque ad aſylum Chriſtiana libertatis illuc confluere ſolent, ſeque illic cum ſuis divitiis Deo offerrent, frequentior erat adventus, ut ex Leone Oſtienſe res eiuſdem Monaſterii deſcribente, quis poterit intelligere.* Ita Baron.

A. C. 819. S. P. N. 339.

MOritur feliciſſimè digniſſimum Italiæ ornamentum admirandæ ſanctitatis Monachus in D. Betvigni prope januam conditus Beda, cum humanarum, tum Divinarum ſcientia litterarum præſtantiſſimus, tot nominibus Imperatori Carolo acceptiſſimus, quem multis præfectum Epiſcopatibus volebat, illo pertinaciſſime ad cellulæ ſuæ quietem, dimiſſionem flagitante, Qua denique impetrata ad Sanctiſſimũ Guilielmum noſtrum, qui tum Cænobio cuidam juxta Gavellum fluvium nõ longe ab Vrbe Hadriæ, cum Venerio ſocio ſe contulit, ubi ſacro rigori, contemplationi Numinis, ac Scripturarum Sacrarum expoſitionibus totum ſe dedit. Viſa Columba juſſu mirabilis ad cellæ ejus feneſtram perſiſtere, & auribus viri Sancti, quæcunq; dictare volebat, inſtillare, & quotieſcunq; Oratorium introibat, cum eo ſimul, & illa ingredi. Eam ſemel Venerius deturbare volens, prohibitus à Beda eſt, dimitte eam, inquiebat Sanctus, nec enim à Deo ad infeſtationem, ſed ad magnam conſolationem tranſmiſſa eſt. Relicta ingenii monumenta præcipua ſunt.

Commentaria ſuper quatuor Evangelia.
Cammentaria ſuper librum Actorum Apoſtolorum.
Commentaria ſuper Epiſtolas cananicas.
Cammentaria ſuper Apacalypſim.
Commentaria ſuper Parabolas Salomanis.
Liber Martyrologij, & camputi.
Chranicon à Mundi principio uſque ad Gratianum.
Tractatus plures ſtila proſaico, & Metrico.

Vt venerabilem illum æquè noſtrum, Bedam plane, ſancta quaſi æmulatione, imitatus videatur, niſi ſcripta eorundem, certiſſimo diverſorum, inter ſe confundantur. Ex Vita Yepes, Wion. In Germania claret admiranda ſanctitate, Fuldenſis Cænobij Magnus Abbas Sanctiſſimus Ægil, cuius vitæ res geſtæ requirendæ apud Brovverum.

Inter innumeras Doctorum ſtellas celebratur hoc anno Claudius Scotus, & Sedulius Scotus uterque noſtri, de quibus *Bellarm. Weiſſ. Wion, Hepidamus, nos in Conſt. Ben. &c.*

A.C. 820. *S.P.N.* 340.

Virorum Principum cohortes integræ in Cænobijs noſtris ſalurem quærunt, plurimi etiam in mortali hac vita rariſſimis à DEO prodigiis culti; inter quos Sanctus Fintanus ex Laginiæ Principe, Monachum Rhenungiæ, quo longius à ſuis abeſſet in Germania profeſſus, admirando vitæ rigore, & ſanctitate, dæmonibus ipſis formidandus, quorum totos exercitus ipſe unico cuius objecto, in fugam vertit, de pauperibus meritiſſimus, & non ſine prodigiis liberalis. Ex Vita. Claret item Vigeſius Spoleti Dux, de quo Hier. Platus: Ferricus item, & Anna Auſtraſiæ Duces, cæterorumque Principum cucullo, quam opibus, laudatiorum ingens numerus, quos omnes Sanctiſſima noſtra Religio, ut amantiſſima mater, benignè fovit, lactavit, & cælo educavit. *Vid. Wion, Tepes, &c.*

In Hiſpania effulget præcipuæ Sanctitatis radijs Sanctiſſimus Froillanus Legionenſis Epiſcopus ex Monacho, & Abbate de Morervela, cuius vitam deſcripſere. *Alph. Villeg. Ambr. Morales, Iarapha, &c.*

Sub idem tempus Prędicatione Apoſtolica per Saxoniam meritiſſimus fit Epiſcopus Werdenſis S. Kortilla Monachus, & Abbas Amarbaricanus. *Vid. Kranzius, &c.*

A.C. 821. *S.P.N.* 341.

Magnus ille Magni Caroli conſobrinus, Sanctiſſimus Adelardus, à morte Caroli, invidentium molitionibus in exilium actus, reſipiſcente Ludovico Cęſare redire ad ſuum Corbeienſe Cænobium invitatur. *Certè enim appareret*, Rathbertus noſter ait, *publicè, improbos illos ſuos æmulos in aula quacunque nequaquam reverendos poſſe fieri, ſed ab omnibus deſiderari.* Adelhardum ſontem conſilij, juſtitię Regulam, mittuntur tandem à Rege qui eum honorificè reducant. *Ex Miræi Annal. ex Vita per Ratbert. & ex Vita Ludovic. Imperat. per Anonymum, &c.*

Emigrante ad immortaliter felicia, Sancto Gigile Fuldenſi Abbate, *Harabanus* (verba ſunt Brovveri) ut cæleſtis ingenij ornamentis, & immenſitate Scientiarum, ſic adminiſtrandi ratione, & ea percolendi, quæ præclarè majores inchoarant, exſplendeſcens, præeſſe jubetur.

Iterum pro Ludovico Cæſare, huic æquè ac Carolo Patri, unicè charus Haytho noſter Augiæ Abbas, & Baſileæ Epiſcopus ad Paſchalem Papam Legatus Romam deſtinatur. Ex Conſt. Bened. Eodem anno Paſchali noſtro Sanctiſſimo Pontifici S. Cæcilia Virgo, & Martyr. apparuit, & de ſui corporis theſauro latente eum certum reddidit. Repertum in Cæmeterio Prætextati, aureis inductum indumentis, ijſdemq; reperſis ſanguine, incorruptum, ſimul cum corporibus Sanctorum Martyrum Valeriani ejus ſponſi, Tiburtij, Maximi, nec non Urbani atque Lucij Romanorum Pontificum, quæ omnia tranſtulit in ejuſdem Eccleſiam, quam collapſam reſtituit, auxit, ornavit, & Cænobium noſtri Ordinis Virginum adjecit. Ut rurſum ſpectatiſſimum in Univerſum Titulum Roma noſtris debeat, & bis debeat, jam olim è noſtro Gregorio Primo excitatum, nunc verè recitatum. *Ex Baron. Tepes, Biſc. &c.*

A.C. 822. *S.P.N.* 342.

Sanctiſſimus Adelardus ſuperiore anno Corbeiani ſuam reverti ab exilio permiſſus, & juſſus ab Auguſto, quanto indignus olim expulſus, tanto glorioſius in aulam accerſitur. De fructu qui eius reditum conſecutus ita Paſcaſius: *Ubi cum introiſſet, velut quidam ait quia venit Titani, apparuit illico nudata inſipientia, quæ tegebatur pallio caliginis, & factus eſt ſtupor nimius, quis ſenatum populi ad tantam ineptiam deduxiſſet. Qui comperto non parum eos invidia fuiſſe deluſos, duxerunt in irritum penè quidquid per hoc tempus (exilij nimirum) ut eis viſum eſt, argumentosè, tractaverant. Certè ipſe glorioſus Imperator, publicam ex nonnullis ſuis reatibus pænitentiam ſuſcipiens,* (videatur etiam Baronius) *factus eſt omnium humillimus, ut quorum oculi offenderant in de-*

in delicto, ſatisfactione Regia ſanarentur. Provocavit vix reverſus Adelardus Cæſarem ad pænitendnm, effecitque nt publicam etiam pænitentiam, magno humilitatis exemplo, tanrus Imperator ſubite voluerit, in celeberrimo Aliniacenſi conventu Epiſcoporum, Abbarum, Principum, & Magiſtratuum, ut veteres Annales habent, & alij omnes rerum Franc. Scriprores. Ex eo vero, teſte Baronio, & cit. nimio afflictus eſt dolore, quod in virum Sanctiſſimnm (Adelardum) adeo enormiter deliquiſſet, in cuius ſceleris expiationem, Corbeiam Saxoniæ ſub hunc annum condidit, cui primum Abbatem, eundem præeſſe voluit. Ita Lambertus, & Baron. *Fuit autem*, pergit Cardinalis, *aliquamdiu idem Monaſterium Schola Sanctiſſimorum virorum, inter quos primus enitui Anſgarius, (utique reverſus) Apoſtolus Suevorum atque Danorum reliquorumque inferiorum Germanorum.*

A.C. 823. *S. P. N.* 343.

PAſchalis noſtri Summi Pontificis in numera merita. Iſtud inæſtimabile, quod hodieque Hæreticorum impia eſuries, impiiſſimè invidet inhiatque. Patrimonium Sancti Petri præcipuè auctum, & Eccleſia Romana locupletata; & in Summum ſplendorem aſſerta. Seculares enim Magiſtrarus, qui in Pontifice eligendo, partes ſibi indebiras uſurpabant, confregit, & abjecit; liberali Pontificis Romani, rum Epiſcoporum eligendornm (antea enim in ea re Imperatores conſulebantur) poteſtare Eccleſiæ reddita. Romam, & Italiæ Regiones aliquot, Exarchatumq; Ravennatenſem (pro quanta hæc merita) à Longobardis S. R. E. ereptum, eidem reſtitui poſtulavit, & impetravirà Ludovico Pio Imp. ut diſt. 63. cap. Ego Ludovicus Imper. Auguſt. &c. apud Gratianum videre eſt. Fuerunt autem in Ethruria, Aretium, Volaterra, Cenſium, Florentia, Piſtoria, Lnca, Piſa, Peruſia, addita, & Vrbeveteri. *Ex Gratiano, Volaterr. Platina, Eruſio, Tepes, VVione, &c.*

Clarent inter Principum virorum præcipuos præcipui, qui ſnb hæc tempora Monachi vixere BB. VVala, & Bernarius, Pipini Magni nepotes, Sancti Adelhandi fratres, ille in Corbeienſi, hic Luxovienſi Monachos profeſſi, & Theodorada atque Gundrada illorum ſorores Sacræ Deo Virgines: de quibus in vita S. Adelhardi. *Ratbertus. Vid.*

A.C. 824. *S. P. N.* 344.

HAytho noſter Baſilienſis Pontifex, rariſſimo exemplo, quanto magis ab Imperatoribus colitur & honorarur, tanto majore faſtidio gloriam famamque aſpernatus, Pontificatu abdicato, Cellulæ ſe rurſum quieti emancupar. Alij ante biennium, ut & nos in Conſtantia, abdicationem liberam poſuere, nos latenrem, ceu miraculum protrahimus, etiam noſtri ævi Principibus admirandum. Paſchali noſtro Papæ, ſupremus hic annus, & rurſum merita alia atque alia ad ſupremum uſque anhelitnm continnata, ſunt referenda. Multa Sanctorum corpora diligenter perquiſita digno honore recondidit. Stipendium Clericis auxit: captivos in tranſmarinis regionibus viros, & mulieres, & in parribus Hiſpaniæ, & alijs longinquis regionibus, Sicut bonus Paſtor, redemit. Eccleſias plures reſtauravit, ornavit, doravit, &c. *Vid. Anaſtaſ. Baron. Biſc. Tepes, &c.*

A.C. 825. *S. P. N.* 345.

SAnctiſſimis Anſcharii noſtri Maximi Sueonnm, Gothorum, Danorum, & Aquilonarium Partium Apoſtoli, labores, & merita immenſa. Quippe (quod ad annum certnm referre non licuit) Gothia, & finitimis cum Rege Olao, ad fidem converſis, in Sveciam profectus, incredibili fructu in eo Regno laboravit, ſummo honore à Rege Berone exceprus, in Civitate Birchenſi Verbnm DEI maximis induſtria, & conſtantia diſſeminans, idola evertit, Eccleſias condidit, quo ad Beronem quoque ad complectenda Chriſti dogmata adduceret, & baptiſmo initiaret. *Vid. Crantzius, VVion. MS. vita eiuſdem, &c.* Incredibile ſanè, quantum hic unus Apoſtolus noſter in Vinea Domini laborarit, profecerit-que, ut planè attoniti nos ipſi, toties lecta, & audita nunquam ſatis admiremnr.

Obijt hoc anno magnum Eccleſiæ decus,& ad ſuperos abiit,Hayſtolphus Moguntinus Archiepiſcopus, cui tamen hoc ipſo ſtatim anno,vix decedentis, fertiliſſimus tantorum virorum ordo noſter ſubſtituit, ſive potius ſubſtituendum permiſit, egregium ſanctitate, & doctrina præſidem, Sanct. Andegarium, ſive Amelgarium, primum Campidonenſis Cænobij Abbatem. *De quo Vid. Cruſ. Bruſch. Belforeſt. VVion, &c.*

Emigravit in cælum eodem anno magnæ ſanctitatis, & meriti eximii vir S. Attilanus Zamonenſis in Hiſpania Epiſcopus Monachus Cænobij de Moreruela diſcipulus Sanct. Froillani, de quo ſuperius, *Vid. Morales,&c.*

A. C. 826. *S.P.N.* 346.

HOc anno curſum noſtrorum opera Rex potentiſſimus,& Regnum ampliſſimum ad Eccleſiam CHRISTI acceſſit, Harioldus, ſive Haraldus Danorum Rex, baptizatus cum uxore, & magna gentis ſuæ multitudine à Sanctiſſimo Amelgario noſtro Moguntinenſi Archiepiſcopo; & fructu exin incredibili in converſione Daniæ à Sanct. Anſchario noſtro laboratum. *Crantz. vita Anſgar. MS. VVion, Baron, Biſc.*

*A.C.*817. *S P.N.*347.

HUnc annum meritis graviſſimis onerat Sanctiſſimum illud Eccleſiæ columen B. Hamulatius Fortunatus Treverenſium Pontifex ſpectatiſſimus, libris in primis illis ſequuturis æternum ſæculis, æternum profuturus, quos de officiis Eccleſiaſticis, ſummus Eccleſiæ univerſæ bono compoſuit. Ejus ingenij monimenta nobiliora ſunt.

De Eccleſiaſticis officiis. l. 1.

De Eccleſiaſticis item officiis, fuſior diſputatio, l. 1.

De Septuageſima. l. 1.

De Officio Miſſæ. (alius hic liber à quatuor illis.l 1.

Itinerarium Legationis ſuæ Conſtantinopolitanæ. l. 1.

De ordine Cantatorii. l. 1.

Lectionarium. l. 1.

De Ordine Antiphonarij. l. 1.

Reſtauratio, & renovatio ſtatus noſtra innocentiæ. l. 1.

Epiſtolarum ad diverſos. l. 1.

Commentarium, & librum alium de diurnali officio alicubi promittens, an abſolverit incertum. Vid. Conſtant. Caiet. Trith. Sigebert. Berno Auguſt. &c.

Rurſum alius circa hæc tempora potentiſſimus Epiſcopatus in Suecia Vpſalenſis nimirum, noſtris originem, ſeque debet, quamvis incerto anno: hoc certum, primum ibidem Anſgarium noſtrum præſtitiſſe, ut præter dignitatis auſpicatiſſima initia, etiam Patronum, modo hodie agnoſcerent, & Tutelarem digniſſimum acceperint. *Magnus Vpſal. &c.* Fit Pontifex ex Monacho noſtro S. Valentinus vir Magnæ Sanctitatis, *Baronius.* Floret Anſegiſus Laubienſis Abbas celeberrimus, ille qui edicta Magni Caroli, eiuſque filij Ludovici Pij in ordinem digeſſit. *Miræus.*

A. C. 828. *S. P.N.*348.

RUrſum in ſui admirationem alius è noſtris Orbem univerſum convertit Sanctiſſimus Gregorius IV. Summus Pontifex, ex Monacho Foſſæ Novæ propè Tarracinam, congregationis primæ Benedictinæ, Valentino noſtro ſuffectus, cum is vix quadraginta diebus, aliis non niſi menſe uno, ad clavum Eccleſiæ conſediſſet. Gregorius, Magnum illum æquè noſtrum, Primum hoc nomine Pontificem, invitandum ſibi in omnibus propoſuit, ut facilè æſtimes, quanti hoc ſtatim conatu faciendus is, qui ſibi ſumma ſolum propoſuit. Fuitque in prima electione ipſum aſſecurus, dum pari ſubmiſſione, ſummam dignitatem pro virili detrectaret, latebras quæreret, & invitus denique, ac dum poſſet, renitens, admitteret. Adeo extra ambitionem noſtri, ut etiam extra ſuſpicionem fuerint. Proin ad tantam ſibi à DEO creditam expaveſcens præfecturam, ſuis penitus diffidens viribus implorandum prius Numinis auxilium, Sanctorum maximè patrocinia putavit, & Magnum in primis Gregorium (cuius ſepulchrum frequentare ſolebat) demerendum ſibi digno obſequio ſuſcepit, corpus ejus Sanctiſſimum, in digniorem locum transferendo, fabricatoque peregregio

Orato-

Oratorio, illud ibidem cum plurimis Sanctorum exuviis collocavit. Baton. Primo quoque Pontificatus anno, mererinon tam incipiens, quam pergens, Sancti Saturnini Martyris, via Salaria, Eccleſiam à fundamentis reſtituit, excoluitque. *Anaſt. Baron. &c.*

Claret egregia Sanctitatis, & doctrinæ fama S. Rixfridus ex Monacho S. Salvatoris Trajectenſis Epiſcopus. *Vid. Wion. &c.*

A.C. 829. *S.P.N.* 349.

UT plurimæ toto paſſim Orbe Vrbes Noſtris initia referunt ſua, ita minime ambitioſo conatu Oſtia Tiberina munire hoc anno aggreſſus Sanctus noſter Gregorius, defendendæ quibuſcunque viribus Italiæ animum adjecit. Saraceni quippe per hæc tempora, potiti Sicilia, univerſas Italiæ oras claſſe piratica infeſtabant, ut univerſa potirentur, in eo jam nervis omnibus contendentes, proin imminens malum anrevertere ſtatuit, & Oſtia Tiberina, jam vetuſtate mœnibus collabentibus, eandem civitatem novis muris munire aggreſſus eſt, & veterem in novam mutare, quam abſolutam Gregoriopolim appellavit. *Anaſtaſ.* Neque contentus, tantos pro Italia ſumptus profundere, pergens in ſancto ſuo Sanctos demerendi ſtudio Sanct. Marci Titulum hoc ipſo quoque anno à fundamentis reſtaurat, & nobili exornarum ſtructura, pretioſa ſuppellectile liberaliſſime locupletat. Id. ib. Evectus hoc eodem anno ad Principem Cardinalium S. R. E. dignitatem Beatiſſimus Hamularius noſter Fortunatus Treverenſium Pontifex, Sacro illi collegio doctrina, & Sanctitate ſplendidiſſimum ſane ſydus acceſſit. *Conſt. Caiet. Steng. &c.*

A.C. 830. *S.P.N.* 350.

CLaritatem Galliæ, atque etiam Eccleſiæ univerſæ infert ſub hæc tempora maximam Beatus Theodulphus noſter, ex Monacho, & Abbate Floriacenſi, Aurelianenſis Epiſcopus pluri ma ab æmulis ob virtutem conſtanter perpeſſus: Illud ejus in Eccleſia perpetuum monimentum, quod tanto ſeculorum decurſu per Vniverſum manſit receptiſſimum: Hymni nimirum ſuaviſſimi, & ſpiritus quo ipſe plenus erat, pleniſſimi: Vexilla Regis prodeunt, &c. & Gloria laus, & honor tibi ſit Rex Chriſte redemptor, &c. ille tempore, quo Paſſio recolitur Dominica, & Triumphus Sanctiſſimæ Crucis; hic, ipſa Palmarum Dominica die decantari ſoliti, ab ipſo compoſiti, & primum etiam decantati. Compoſuit, & alia opera præclara.

Hymnorum diverſorum. l. 1.
Epiſtolarum ad diverſos. l. 1.
Annales geſtorum Caroli Magni, & Ludovici pij. l. 1.

Eum Poſſevinus Sanctum, & miraculis clarum affirmat, & auctor vitæ Ludovici Pij apud Pythæum, virum undecunque doctiſſimum prędicar. *Vid. Sigebertus, Clictoveus, Durandus, Hen. Caniſ. Crantzius, Trith. &c.*

Claret Alpaida Ludovici Pij filia Beggonis Principis potentiſſimi uxor, & ab ejus obitu Abbatiſſa Sanct. Petri Rhemenſ. Renat. Bened. in vita S. Rigoberr.

Conditum ſub hæc tempora Sanctiſſimum illud Hirſaugienſe Cœnobium, quod unum, ſi ſua in univerſum orbem connumeret merita, haud videmus majus, aut amplius, quidquam ab Ordine noſtro deſiderari poſſe, Tantas totque emeritorum cohortes, ſolum unicumque ad illa felicitatis quietiſſimæ Sanctiſſima otia promovit, induxitq;. *Vid. Trith. Tepes, &c.*

A. C. 831. *S. P. N.* 351.

IN Dania totum ſe in labores expendit, & in ſudorem, imo ignem pene defluit admirandus ille Septentrionis Apoſtolus Beatiſſimus Anſcharius, ejuſque Comes individuus Autbertus, Corbeienſis item, ſed novæ (id eſt Saxonicæ) Monachus, fructu quidem, & ſucceſſu, de quo æternum ſibi Eccleſia univerſa gratuletur. Inſtituiſſe etiam in quibus pueros erudirent Scholas, ſed & ſtudioſe inquiſiſſe, ut emerent (tanta animum incitabat, promovendi cultum divinum, & fidei dogmata, Sancta quædam ambitio) quos ad ſervitium Domini educarent, MS. codex, qui penes nos eſt, paulo poſt edendus, aſſerit.

Miſſus hoc eodem anno Legatus ad Grego-

Gregorium Summum Pontificem S. Hamularius Trevirenſis Archiepiſcopus, *Requir. Baron. Steng. Caiet.*

Ut nunquam, ut ſine labotibus noſtrorum, ſic nec ſine ſucco & ſanguine eſſet, hoc quidem anno Martyrii laureolam meritiſſimus Chriſti Confeſſor meruit S. Hartuchus VVerdenſis Epiſcopus ex Monacho Amarbaricenſi. Et plurium jam annorum decurſu, Oriens Sicilia, Hiſpania, Anglia, Scotia Martyrum noſtrorum exundarunt, Mauris, Saracenis, Agarenis, Norrmannis omnia vaſtanribus, quæ ad certos annos, referre compendii breviras prohibuit.

A.C. 832. *S.P.N. 352.*

Involvunt penè numeroſitare ſua, mergunrque deprædicanris verba, ſenſumque omnem merira ranta cum non contenti difficillimas provincias ſuſcipere, converrendarum genrium, Apoſtoli noſtri, & in gelidiſſimas, aſperrimas, & ſui horrore incogniras penè, Seprentrionis regiones excurrere, ad ipſos etiam inferos zelo accenſi nimio, penerravere. Amulario noſtro, vel ſolo hoc Titulo, verè Fortunaro æternum debent, afflictiſſimi purgarricibus flammis animi, opem ac remedium ranris malis Sanctum hunc Archipræſulem inveniſſe non ſolum, ſed & omnium ſequuturis ſæculis torquendorum cruciaribus prætendiſſe. Officio nimirum Mortuorum compoſito, arque ordinaro, de quo ipſe ait, in libro de ordine Antiphonarii cap. 65. *Poſt officium Sanctorum* (quod per univerſam Eccleſiam ſolemne inſtituiſſe S. Gregorium IV. poſt dicemus) *inſerui officium pro mortuis: multi enim tranſeunt de præſenti ſæculo, qui non illico Sanctis coniunguntur, pro quibus ſolito more Officium agitur ex VVione, &c.*

Hoc eodem anno Amaburg. civitas Tranſalbinorum Merropolis ſtatuitur omnibus narionibus, Danorum, Suecorum, iremque Slavorum, ejuſdemque Archiepiſcopus primus conſecratur Sanctiſſimus Anſcharius noſter, à Drogone noſtro Metenſi Epiſcopo Ludovici Cæſaris frarre Germano. Ut rurſum plurima maxima, & porentiſſima Regna noſtris primum Imperii, & gloriæ ſuæ honorem debeant. *Ex Adam. Brem. Cranzio, Baron, &c.*

A.C. 833. *S.P.N. 353.*

Beneficium grande in accepris referat neceſſe eſt Imperium univerſum, & Galliæ inprimis regna ampliſſima, Gregorii noſtri Summi Pontificis, Sanctiſſimæ voluntati, qui graviſſima, & deteſtanda inter Ludovicum Imperatorem, & Reges filios, exorta diſſenſione, ut eam ſopiret, difficillimo ſuſcepto irinere, ſed amore, & cura, vere Apoſtolicis, ipſe in Gallias approperavit. Vtrinque, & à Parre Ludovico, à filiis ipſis, & Principibus exauctoraro, indignè ſuſceprus, & à Lothario exin plurimas injurias pro amore referente, peſſimè exagiratus, ur quamvis nullo aut modico fructu illic egerir, plurimum tamen eidem à poſteris pro incredibili ſollicirudine, & labore, ſed & conſtantia ſit rribuendum.

Fuir annus feliciſſimus, & expectatiſſimus Sanctiſſimo Hamulario Fortunaro, quo ad immortalia, valedicens mortalibus abijr. *Vid. Caiet.*

A.C. 834. *S.P.N. 354.*

QVod Gregorio debere ſuperiore anno dixeramus Imperium Romanum, & Galliæ Regnum, quamvis irrito conatu, nunc debere bis dicimus Drogoni noſtro Merenſium, ex Luxovienſi Monacho, Pontifici, pro ſuſcepro difficillimo negotio, ſed feliciſſimo ſucceſſu: Reſtiruto nimirum in Regnũ Ludovico, & compoſitis rurbis, filiiſque cum Patre oprimo reconciliaris; quo non video dignius, aur urilius, ſed & ad ſplendorem Ordinis noſtri glorioſius fieri quidquam poruiſſe. *Wion. Belforeſtius in ann. Franc. &c.*

A.C. 835. *S.P.N. 355.*

QVantum alij eodem rempore è noſtris benè mereri de Gentibus ad fidem converrendis, alij de Inferis, animis nempè defunctorum è pœnalibus flammis eximendis, ſumma cum pietate atque immorrali laude elaboraverunt, tantum, & æquè laudabilis operæ Gregorius noſter Summus Pontifex poſuir, in Sanctis Cæliribus demerendis. Fuit vero immortale hoc eius ſtudium, hoc maximè anno, Eccleſiæ univerſæ honorificum, Sanctis omni-

omnibus gratum, & acceptum; quo in capite Kalendarum Novembrium *Feſtum omnium Sanctorum*, à fidelibus pet totum mundnm ce ebrati præcepit, *Officioque proprio, quod ipſe compoſuit*, decoravit; ut qnidquid humana fragilitas per ignorantiam, vel negligentiam, in ſolemnitate ſingulorum Sanctorum minus plenà ſeu dignè peregiſſet, in hac obſervatione ſolveretur. Celebravit ſolemnitatem hanc ſoluta oratione, & verſu Rhabanus noſter, de quo *Platina requirendus. Rationale divin. Offic. Ioann. Beleth. Plat. Pigebert.* Wion. *&c.*

A. C. 836. *S. P. N.* 356.

MOritur circa hæc tempora Decus illud Magiſtrorum omnium, Academiarum orbis præcipuarnm, inſtitutor, Rector, & Animus Magnus Flaccus Albinus, ſive Alcuinus ſæpe ante à Doctrinæ immenſitate, nunc ſanctitate commendandus. Eum Sanctiſſimum, & Doctiſſimum Anno 778. Baronius appellat. Rhabanus Maurus eius diſcipulus, Magiſtro maior, aut non multo minor, Martyrologio ſuo eius nomen adſcripſit. Vetus auctor eius vitæ, ex ore Sigulphi Alcuino familiariſſimi, narrat inter alias virtutes, hac etiam eximium fuiſſe, qnod nihil eligeret vel ageret diſcipulus, quod Magiſtri Sanctiſſimi Egberti auctoritas non probaſſet prius, nullas etiam diaboli inſidias perſenſerit, quas nō continuo ad Magiſtrum (ex SS. nimirum Regulæ auctoritate) referret. Cum aliqnando coram Magiſtro, & condiſcipulis, de more S. Joannis Evangelium legeret, ſubito conticuiſſe, & quem S. P. N. Benedictus ſub uno ſolis radio, Alcuinum ſub exiguo circulo, totum mundum conſpexiſſe, id poſtea Magiſtro, etſi diu reluctantem, confeſſum fuiſſe. Exinde Romam ab Eadbaldo pro pallio miſſum, in reditu obviam habuiſſe Carolum, ab eo benigniſſimè invitatum fuiſſe: præter ſummè feſtivos dies Jejunium in veſperum produxiſſe; prophetiæ ſpiritu clarum; occultiſſima quæque, & futura cognoviſſe; Carolo Magno è tribus filijs ſucceſſorem prædixiſſe; incendium jam late vagans, oratione extinxiſſe, oculorum lumen, qua lavabatur aqua, cuidam reſtituiſſe: cacodæmonem teterrima ſpecie apparentem fugaſſe: ſanctiſſime denique, in hac oratione: O clavis David, ſceptrum Domus Iſrael, &c. Spiritum Deo reddidiſſe, cæloque obviam eunte Levitarum choro, receptum eſſe: *Ex Matth. Weiſſ.*

Baronio certum qnaſi priore anno ſuperſtitem ex Argumento ſcriptorum ejus eodem anno; ut videatur hoc ipſo, ſaltem non multo poſt, feliciter poſt tantos labores, ad quietem æternam abiiſſe.

Eodem hoc anno abſolutam Gregoriopolim, ac contra incurſiones Sarracenorum egregie munitam, Gregorius noſter ſolemniter dedicavit. *Videat. VVion.*

A. C. 837. *S. P. N.* 357.

SAnctus Rhabanus noſter, qnantumvis Fuldenſis Abbatiæ onere preſſus, tantum tamen abeſt, ut à conſuetis ſtudijs nonnihil remiſerit, ut potius tanto maiore ſtudio eadem, jam quaſi facta ſibi expenſarum copia apud omnes promoverit, quos ipſe, non ſolum in ſacris litteris, ſed & ſæcularibus, ſedulo erudivit. Nec Fuldenſes ſolum Monachos, ſed etiam ex diverſis locis aliis, ad ſe tranſmiſſos, in omni genere doctrinæ diſcipulos inſtituit. Factumque eſt Trithemio ex vita eiuſdem Rhabani, per Meginfredum ſcripta, exſcribente, *ut non ſolum Abbates Monachos ſuos, ſed & Nobiles Terræ filios ſuos Rhabani docendos Magiſterio ſubdiderint.* Pergit de docendi ratione diſſerere. *Fuere tum in eo Cœnobio Monachi centum quinquaginta; Doctiſſimi eorum dicebantur Seniores (erant verò duodecim) cum quis ſive ad aliud Cœnobium miſſus, ſive morte ſublatus fuiſſet continuo ex Doctioribus, & Sanctioribus alius in eius locum, Rectoris, & Seniorum electione conſtituebatur. Legebant ſingulis diverſarum facultatum ſinguli. Decimus tertius (ut tum Rhabanus) erat principalis Magiſter, & omnium lectionum deputator. Id maxime obſervabant iis, cum litteris virtutis amorem, & Mundi quoque contemptum inſtillarent, nec ſe multum diſcipulis profuiſſe arbitrabantur, niſi inter docendum, virtutem quoque perſuaſiſſent. Quod quidem Rhabano non in more fuit, ſed & facillimum, quod, cum eloquentia valeret, ad perſuadendum eſſet*

potent-

potentiſſimus. Quodſi quem pravis moribus deditum, & ab honeſtate morum abhorrentem cognoviſſet, tanquam profanum, & banis artibus abuſurum, aditu Lycei ſui prohibuit.

Fuit illud etiam Rhabani noſtri, de patria meritum ſingulare, magna cum nominis ſui gloria, tum Germaniæ emolumento. *Primum eidem Græcas litteras invexiſſe*, quod minimè ignoraret omnes ferè artes elegantiores à Græcis vel inventas, vel excultas, ac proin è re litteraria maximè futurum, ſi eaſdem cum Latinis coniungeret. Vt proin non immerito hoc tribuat Trithemius Doctori tanto. *Nec Italiam Rhabono ſimilem, nec Germaniam æqualem vidiſſe.* Ex Trith. Weiſſ. &c.

A. C. 838. *S. P. N.* 358.

CLaret hoc tempore Lupus Ferrarienſis Abbas, vir doctiſſimus, & ſpectatiſſimus, Ludovico Imperatori, ſed & Carolo Iuniori longè chariſſimus, de quo conſulas velim hoc eodem anno Baron. Debet circa hoc tempus ſalutem ſuam Corſica Inſula Gregorio noſtro Summo Pontifici, à Saracenorum incurſionibus liberata. Bello quippe à Corſicæ Principe in Africam illato, domum ſe ad ſua rutanda, ipſum omneſque, qui eius ſequuti auſpicia redire coegit: ut proin difficillimis temporibus redditum ſibi Principem, & ſua defenſa, noſtris ditio, & provincia ampliſſima debeant, agnoſcantque. *Ex Wion, &c.*

Ex Monacho, & Abbate Lauriſſenſi fit Epiſcopus VVormatienſis Samuel, de cuius laudibus. *Vid. Demochares, aliique.*

Moritur doctiſſimus Gozbertus Divi Galli Abbas, cuius inter ingenij monimenta liber de vita S. Galli compoſitus. Claret virorum doctrina, & Sanctitate ex Ordine noſtro, illuſtriſſimorum copia ingens. Conſt. Bened.

A. C. 839. *S. P. N.* 359.

RUrſum de Gallia meretur ampliſſimè Sanctiſſimus Papa noſter Gregorius datis graviſſimis ad Galliæ, & Germaniæ Epiſcopos litteris, quibus Eccleſiis eorundem conſuluit, & graviſſimas diſſenſiones compoſuit. Eſt vero Epiſtola eadem à Baronio tanti facta, ut ſolam tot huic anno Eccleſiaſtico ſufficere cenſeret, & ſanè inter merita præcipua, de univerſo Gregorii noſtri adſcribenda, ut pote ex qua Gratianus noſter lucidiſſimus ille Canoniſtarum Phœbus, complura ſummo ſæculorum omnium bono, volumini ſuo Decretorum miſcens, Orbi propinarit.

Hirſaugienſi Cœnobio primus ſtatim Abbas famam longe lateque celeberrimam comparat, unde & Cœnobii incrementa immodica conſequuta. Erat enim, inquit Trithemius, *Lintbertus, vir multum reverendus, Regibus ac Principibus notus, & familiaris qui ſemper ex eo, quo Monaſterium ingreſſus eſt, non ſolum irreprahenſibiliter vixit, ſed quod amplioris cenſetur virtutis, tanta ſanctitatis emicuit, ut omnibus vera perfectionis, in ſua converſatione praberet exemplum.* Et paulo poſt, quinam Exemplum hoc fructus conſequutus ſubiungit: *fama Sanctitatis eius, & eruditionis eius, ſe per omnem circa regionem diffundente, multi viri nobiles filios ſuos Magiſterio eius inſtituendos tradiderunt. Complures etiam ex his qui clari apud homines in ſæculo videbantur, ultro ſe eius diſciplina propter amorem Regni cæleſtis ſubdiderunt, unde numerus fratrum brevi auctus valide capit creſcere, & ſubſtantia temporalis multorum oblatione dilatata fuit.* Chron. Hirſaug.

A. C. 840. *S. P. N.* 360.

DEbet hoc anno Eccleſia Univerſa ingentem theſaurum Monachis noſtris repertum, corpus nimirum Sanctiſſimi Apoſtoli Bartholomæi, quod olim loculo plumbeo iniectum, & in mare merſum à paganis, non ferentibus illud propter nimiam ſignorum claritatem, ab omnibus venerari, ab India uſque ad Liparam Inſulam ultro fuerat delatum. Cujus oſſa modo à Saracenis huc illucque diſperſa, Monachus denique, Anonymum dolemus, ipſo revelante, meruit invenire, colligere, & bono publico, veneranda proponere. *Ex Leone Oſtienſi.*

Eodem anno Trithemius noſter, in laudem Ordinis erumpens, ſic ait: His temporibus, claruerunt in Ordine noſtro Benedicto, multi celeberrimi viri, Sanctitate Scripturarum inſignes, qui velut

velut aſtra cæli totam Eccleſiam moribus, & doctrina multum illuſtrarunt, &c. *Videatur Chron. Hirſaug.*

A. C. 841. *S. P. N.* 361.

HAymonis viri Sanctiſſimi, & Doctiſſimi incredibili fulgore rutilat mundus univerſus, & meritis copioſiſſimis turgeſcit. Is hoc anno ob eximiam virtutem è Cænobio Fuldenſi extractus, & Halberſtadienſibus Epiſcopus præfectus eſt. Præcipuus vulgo Homiliarum Declamator celebratur, Alcuini primum auditor, exin doctiſſimos inter ſui temporis viros numeratus, Scripturarum inprimis ſagaciſſimus interpres. Sanctitatem etiam eximiam doctrinæ coniungens, compoſuit in omnes libros Teſtamenti utriuſque digniſſimos commentarios, pietate, brevitate, dictionis ſimplicitate ac perſpicuitate laudatiſſimos, in quibus, quæ à veteribus interpretibus, vel erant ſcripta doctis obſcurius, vel apud populum dicta fuſius, egregio ſane omnium commodo in compendium redegit, adeo perſpicua, & lucida brevitate, ut & ab occupatis parvo temporis diſpendio legi, & à ſimplicibus leviterque litteratis facillimè intelligi poſſint. Verſatus autem eſt fermè ſemper in Allegoricis, & Anagogicis ſenſibus: quos veluti ſpiritualis apicula, ex *omnium antiquorum hortis ac pratis* florentiſſimis decerpſit, quo legentibus univerſis eſſet parata ſaluberrimi mellis copia. *Vid. VVionius.*

Eodem anno ex Monacho, & Abbate inferioris Altaichiæ in Baioaria, fit Epiſcopus Herbipolenſis Gotvvaldus, ſive Godeboldus. *Demorh. Bellforeſt. &c.*

A. C. 842. *S. P. N.* 362.

SVeviæ Regno ampliſſimo, novum iubar exoritur, Sanctiſſimus Stephanus, ex Corbeiæ Saxonicæ Monacho, Vpſalenſis Epiſcopus. Hunc prædicandæ fidei zelus, ita ſuccendit impulitque, ut relicta Vpſalia, ubi nulla propagandæ fidei ſpes ſupererat, ad Helſingosſe, Suecorum ultimos, conferret, quos ſuis prædicationibus maxima ex parte adducens, primus eorundem & præcipuus Apoſtolus meruit appellari, *Vid. Ioan. Magnus de Vita, & geſt. Pontif. Vpſal. & alii.*

Ad cælos tranſijt eodem anno Sanctus Hildemannus, 8. Decemb. ex Monacho Corbejenſi Belovacenſis Epiſcopus. De eo *Surius in Vita S. Adelhardi, Molan. in Natal.* **Claud**, *Robertus, Flodoardus, &c.*

A. C. 843. *S. P. N.* 363.

ARctæ omnium aures dum Strabum nomino: tanto is Nomine eſt, ut vel auditus, eruditorum omnium animos percellat. Is Fuldæ, Augiæ, & ad Divi Galli celeberrimis per univerſum Scholis, facem, ſtupente ad inſolentiam luminis univerſo, prætulit, & ſi nulla re alia, maiore tamen, & digniore meruit, quam ulla ætatum conſequentium facundia eloquatur, comportata (cum humanis litteris apprimè eruditus eſſet, & Sanctarum Scripturarum lectione dives) ex opuſculis & ſcriptis Sanctorum Patrum Gloſſa, quam vocant Ordinariam. Tanto magis, ab omni poſteritate colendus, & ſuſpiciendus, quando, & primus invenit, & tam pulchro ordine collegit coegitque. *Sixtus Senenſis, Trithem. Brovverus, &c.*

Triſtiſſimus idem annus Eccleſiæ Univerſæ obitu Sanctiſſimi Papæ Gregorij noſtri IV. ob merita ingentia in hodiernum uſque diem celebratiſſimi, quæ fuſe commemorat Anaſtaſius & plurima inter etiam Beati Petri Apoſtoli Baſilicam, vetuſtate collapſum reſtauraſſe, atque exornaſſe. *Vid. Baronius, &c.*

A. C. 844. *S. P. N.* 364.

ITerum qui Epiſcopatus initia noſtris debebant, debent hoc anno Archiepiſcopatus ampliſſimi, & potentiſſimi originem iidem Bremenſes Sanctiſſimo Anſchario ſive Anſgario noſtro, hoc ipſo anno primo Bremenſis Eccleſiæ Archipræſuli deſignato. Vt denuo novum decus Germaniæ & Saxoniæ, ita merentibus noſtris acceſſerit. *Alb. Abb. Stadenſ. Crantzius, Trith. &c.*

Obiit eodem anno Alphonſus vulgo caſtus Aſturum, & Legionis Rex ex Monacho S. Facundi invitus ad Regnũ

diſpenſatione Pontificis extractus, Votorum, ut poterat, pertinax cuſtos *Virgo* nimirum Cœnobio egreſſus, *Virgo* in ævum permanſit, proinde & Numini charus, ſumma felicitate, Aſturiis, & Legionibus annis omnino quadraginta, & uno præſtitit, multis contra Mauros, proſpero ſucceſſu præliis fortunatiſſimus. *Gonzaluus Illeſcas Abbas S. Thomæ l. 4. aliiq́, &c.*

A.C. 845. *S.P.N.* 365.

OBſtupeſcat rurſum neceſſe eſt Hiſtoriarum peritus, vel amans, quicunque legerit Hincmarum hoc anno, Benedictinis deberi, cui noverit tantum reverentiæ Imperium, & Galliæ imprimis Regnum debere: ut nihil nunc libeat dicere, ſed cum cæteris mirari. Extant plenæ nomine Hincmari Bibliothecæ, ut Hincmarum ſatis ſuperque deprædices, ſi vel ſolo ſuo nomine appelles. Trithemius brevi elegio Maximum deprædicat, dum in tanta hoc tempore Doctorum noſtrorum copia, virum dicit, in Divinis Scripturis. Singulariter doctum, & in ſæcularibus litteris nulli ſuo tempore ſecundum. Electus proin hoc anno exigentibus meritis, à clero, à populo, & Concilio (Bellovacenſi) univerſo Rhemenſis Archiepiſcopus, Eccleſiæ eidem multis annis ſtrenuè conſuluit. Vid. Frodoardus, Gordon. Baron. Contractus, &c.

Nec minor auctoritas aut fama Hilduino, Hincmari Abbatis, Archicapellano ſive Antiſtiti ſacro Palatij Imperatoris Ludovici Pij de quo & pro quo plura amantiſſimus filius Hincmarus idem: quem Trithemius in Divinis Scripturis eruditiſſimum, & in ſæcularibus valde peritum, metro & ſoluta oratione excellentem commendat. De utriuſque Hilduini, & Hincmari ſcriptis idem conſulatur. Agobard. Bell. Flodoard. Claud. Rob.

Meminit hoc anno digniſſimæ ultionis, Baronius, qua S. Maurus noſter Foſſatenſis Cœnobij uſurpationem graviſſimè ultus eſt, metuendo planè Abbatibus commendatariis exemplo. Acceperat Cœnobium idem à Rege Francorum Guidulphus Ravennas, ne nullo dante, ſeu annuente invaſiſſe arbitraris, ita ut expulſis inde Monachis, ac prophanato loco, etiam in convivio jactaret, quæ impiè feciſſet. *Viſus illico ſuper Menſam aſtare Sanct. Maurus ferulam manu geſtans, qua illum validè in caput, & ventrem calce forti conamine percuſſit, qui illico amens effectus, inclamare capit, Maure tu me interficis, cumque hæc atque alia cunctis qui aderant audientibus, frequenter repeteret, effuſis inteſtinis infelicem finivit vitam.* Vid. Odo, & Baronius. Grande hoc meritum Sanct. Mauri noſtri, etiam pridem cælo recepti, modo eſſent, qui ſibi non blandientes, judicium DEI in ſolo Guidolpho exercitum, non miſſum ſibi exemplum judicarent.

A.C. 846. *S.P.N.* 366.

ADmirandum iterum Sydus, quod vel ſolum toti ſæculo ſuffeciſſet, hoc anno Freculphus effloruit, Lexovienſis ex Monacho Fuldenſi Epiſcopus, quem tanti ipſe quoque Rhabanus noſter Archimagiſter fecit, ut lucubrati in Geneſim operis honorem, inſcriptione ſua eidem detulerit. Illud eius immortali omnium admiratione laborioſiſſimum, & digniſſimum opus, quo ſeptem voluminibus, ab exordio mundi, usque ad Nativitatem Salvatoris rerum geſtarum tam Gentilium, quam Iudæorum Hiſtoriam contexuit. In quo etiam opere multas Divinarum Scripturarum difficiles quæſtiones ſubtiliter enodavit. Scripſit & alia plura, quibus æternum de litteratis meruit. Vid. Trith. Claud. Rob. &c.

A.C. 847. *S.P.N.* 367.

FElicíſſimus ſanè Orbis, novo Pontifice, cuius electio ipſa miranda fuit, quod optimo Pontifice mortuo Sergio III. ipſa eadem die uno omnium, conſenſu feliciſſimè ſucceſſerit. Is Leo noſter Quartus eo nomine, fuit, gente Romanus, Rudolpho Patre, Sanctorum Silveſtri, & Martini, Congregationis primæ Benedictinæ. Monachus dein Cardinalis Presbyter Tituli SS. quatuor Coronatorum, vir geſtis præclare in Pontificatu planè Admirandus. Inchoavit primo ſtatim Anno dignitatem, quam invitus renitensque ſuſceperat, meritis ſanè ipſa æternitate nunquam ſatis deprædicandis, quorum illud

lud ut ſingulare, ſicprimum à Baronio, Biſciola, aliiſque celebratur. Vindicata nimirum in libertatem Romani Pontificis electione Lothario, & Ludovico, vindicantibus ſibi electi confirmationem, quibus conſtantiſſimè obſiſtens Leo, evicit denique ut conſenſerint, ne electio niſi ex Canonum præſcripto fieri deberet. Extat huiusmodi decretum eiusdem Pontif. ad eoſdem Impp. his verbis: *Leo IV. Lothario, & Ludovico A. Inter nos, & vos pacti ſerie ſtatutum eſt, & confirmatum, quod electio & conſecratio Rom. Pont. non niſi iuſtè, & canonicè fieri debeat, &c.* diſt. 63. c. 31. Vt proin Leoni æternum debeat Rom. Eccleſia, & Pontif. Rom. univerſi: neque hi ſolum, ſed & omnis Auguſtorum poſteritas, ac Cæſarum Maieſtas, quibus vice verſa, ſuo & Pontificum ſucceſſorum nomine pollicitus eſt, illibata Imperii iura, & nunc, & in ævum conſervanda, &c. Inſuper Romanorum civium memor Pontifex ab Imperatoribus iisdem impetravit, ut antiquis legibus vivere permitterentur. Vt nihil à Pontifice maius, dignius, aut utilius requirere quiſquam, ſeu exſpectare poſſit.

Neque hic anni unius, & primi merita ſubſtitere; acceſſere prodigioſa, quibus mirifice profuit atque peſtiferi baſiliſci metu, & exitio Vrbem liberavit, Proceſſione ſolemni indicta, intrepidus ipſe tantus Pontifex ad ſpecum accedens, unde peſtifera illa afflatio erumpebat, ſublatiſque in cælum manibus, oratione peſtem beſtiamq; conficiens. Pari felicitate incendium per ædes Saxonum, & Longobardorum D. Petri Baſilicę imminens, ſolo adhibito crucis ſignaculo, furentium flammarum impetum illico diſſipavit atquo extinxit. Quæ duo, quod in die Aſſumptionis B. M. V. & eius octava perpetrata fuerint, is poſtea, ut feſtus celebraretur ab eodem præceptum, ſed & cum octava, ſic vocitant, inſtitutum eſt. Platina, VVion, &c. Mirum verò, ait Baronius, & Biſciola, quot, quanta, & quam pretioſa ornamenta ex auro, argento, & gemmis contulerit, unus hic Pontifex noſter S. Petri Baſilicæ, & S. Pauli, à Saracenis direptis, & ſpoliatis, ut geſtis tanti viri obſtupeſcamus. Vid. Anaſtaſius.

Eodem anno, mortuo Moguntiæ Otgatio Rhabanus Maurus noſter Fuldenſis Monachus creatur Archiepiſcopus, ſæpius pro dignitate memorandus. Brovver, aliique: Fuld. Trithem. &c. Inchoavit is, uti Leo Papa Pontificatum peregregiè geſtis. Concilio imprimis celebrato, quo rem Eccleſiaſticam mirè iuvit. Baron. Biſciola, &c.

Floret eodem tempore Hecti Treverenſis ex Mediolacenſi Monacho Pontifex, ut videas omnes ferè, & florentiſſimas cathedras, noſtrorum opem ac operam exambiviſſe. Trithemius, &c.

A.C. 848. *S.P.N.* 368.

ITerum Rhabanus noſter in dicto Moguntiæ Concilio, ad quod famoſiſſimi doctrina ac Sanctitate confluxere Pontifices, omnes ferè è Monachis aſſumpti, univerſæ Eccleſiæ profuit immortaliter, impiiſſimo Godſcalco Hæreſique eius nefaria condemnatis, aliiſque plurimis ad bonum, & decorem Eccleſiæ conſtitutis. Trith. Pithæus, Baron. &c.

A.C. 849. *S.P.N.* 369.

QUid vero de meritis rurſum Sanctiſſimi Papæ noſtri Leonis dignè dicamus, anxij prorſus hæremus, rurſumque obſtupeſcimus. Is hoc anno tribus claſſibus coactis, Neapolitana, Amalphitana, & Caietana in urbis ſubſidium, Romanas copias, nulla re magis, quam Divinis Myſteriis armatas, in Mauros ſeu Saracenos immiſit; & pii pieque adminiſtrati belli felix exitus fuit. Navali pugna Saracenis ad Oſtia Tiberina ſuperatis, Victoria inſignis eſt relata. Miræus, Baron.

Effloreſcit mira nominis celebritate Einhardus ſive Eginardus ex Imperij Cancellario Monachus, & Abbas denique Selgenſtadenſis, vir doctus, & Religioſiſſimus, inter alia eruditionis monimenta ſcripſit geſta Magni Imperatoris Caroli uno volumine, Hiſtoriam quoque ſui temporis, & alia quędam, quibus ſe non modo Latinæ linguæ, ſed etiam Græcæ peritum oſtendit. Trith.

Sed & Angelomus Luxovienſis Monachus in exponendis Scripturis Divinis, hoc tempore doctiſſimus apparuit. Vid. Chron. Hirſ.

A.C. 850. *S.P.N.* 370.

LEo Pontifex victis hoſtibus Eccleſiæ, Divi Petri Baſilicam, ab iiſdem dirutam, reparare cœpit, novoque ad uſum rei Divinæ, eoque magnifico Campanario exornavit, & ne eiuſmodi impoſterum, obnoxia impreſſionibus ac direptionibus eſſet, accumulans meritis merita, Vaticanum ipſum munire, & lapideis muris ſepire inſtituit. Mox convocata Romæ Synodo Anaſtaſium *S.* R. E Cardinalem Tit. S. Marcelli, ex eo maxime, quod Parochiam, contra veterum Canonum ſtatuta, quinquennio deſeruiſſet, honore dejecit. Platina aliique Geſt. Pont. Scrip. VVandelbertus Prumienſis Monachus inter Scriptores enitet, Auctor Martyrologij Metricè ſcripti, opera Molani cum notis editi Anno 1573.

Nobilitavit hoc anno illuſtri Martyrio Eccleſiam Sanctiſſimus re & nomine Perfectus Cordubenſis Cœnobii S. Aciſcli Monachus. *Is cum nobili eruditione, Eccleſiaſticisque diſciplinis inſtitutus, & Arabici ſermonis uſu litteratè peritus,* (verba Martyrologii Benedictini ſunt apud VVionium) *eam ob cauſam Mauris notus eſſet, de Chriſto, & Mahomete teſtimonium proferre aliquando iuſſus, expoſitis, exaggeratisque nefariis iſtius facinoribus, exploſaque doctrina: Chriſti Divinitatem libere profeſſus, à Maurorum cohorte comprehenſus, ad Iudicem raptatur, cuius iuſſu compedibus vinctus; in ergaſtula truditur: ubi in Vigiliis, jeiuniis, ac orationibus frequens, Spiritus Sancti virtute roboratus, liberius fortiorique animo ſententiam ſuam confirmavit. Itaque multis poſt menſibus è carcere eductus, conſtantiſſima Chriſti confeſſione Mahometis cultum deteſtans, gladio percuſſus coronatur.* De eodem Martyrol. Romanum.

A. C. 851. *S.P.N.* 371.

ADulphus Angliæ Rex vulgata Leonis Pontificis Sanctitate permotus una cum filio Romam venit, à quo benignè exceptus, cum ad Baſilicam S. Petri adiſſet (ecce quid iterum Sanctitati tanti Pontificis debeat Eccleſia?) Regnum ſuum Tributarium Eccleſiæ Romanæ conſtituit, ſingulis familiis nummo aureo in ſingulos obligatis. VVionius aliique. Mauri conſtantia perfecti *M*onachi irritati, in odium Chriſtiani nominis exarſerunt. Eorum autem, qui hoc ipſo anno egregie martyrium conſumarunt, hiſtoriam S. Eulogius noſter præſens inſpector ſinceriſſime ſcripſit in libro, cui Titulum fecit; Memoriale Sanctorum, &c. Primus hoc anno paſſus S. Iſaac exceptoris officio, ſed & genere nobilis, demum omnibus relictis Monachus; rurſum alii ſex Monachi Petrus Sacerdos, VValabonſus Diaconus, Habentius, & Hieremias mox etiam S. Theodomirus; neque viri ſolum, verum, & virgines Maria, & Flora, quarum tamen prior ſolum ſacra Deo fuit in Cœnobio noſtro de Cureclara. Videndus fuſius de his omnibus agens Yepes noſter, & Baronius, &c.

Walafridi Strabonis noſtri relicta ingenii monimenta commendanda, quando non pauci ſunt, qui eum jam morte ſubtractum, ante Magiſtri ſui Rhabani *M*auri obitum contendant: quamvis non nemo Strabones duos numeret, & ratio temporum, ſed & geſtorum ſubinde varietas, idem prodere videantur. Verum utrumque Fuldæ egiſſe extra controverſiam eſt, nos de Augienſi *M*onacho, & qui præfectus denique Augiæ Abbas eſt, hoc loco agimus. Ornavit vero ſæculum, & Eccleſiam ipſam ſequentibus fere laboribus.

Gloſſa Ordinaria Moracenſi laboris opere.
In Geneſin Comment. lib. 1.
In Exodum Comment. lib. 1.
In Leviticum Comment. lib. 1.
In multos item alios Bibliorum libros comment. lib. plur.
In Numeri comment. lib. 1.
In ſeptem Epiſtolas canonicas. lib.
Scripſit inſuper comment. & explicationes.
In Epiſtolam S. Hieronymi ad *M*arcellam de Hebraicis nominibus.
Eius item opera alia.
Eclogæ Tractat. in Pſalter. Volu. 1.
Vita S. Galli. lib. 2.
Eadem vita metrice. lib. 1.
Vita S. Othmari. lib. 1.
De officiis Divinis, ſive de exordiis, & incrementis rerum Eccleſiaſticarum liber unus paſſim excuſus. Romæ. Venet. Pariſ. Colon.

De

De comparatione mundanatum, & Eccleſiaſticarum dignitatum. l. 1.
Epiſtolarum ad diverſos. lib. 1.
Opus integrum Vitæ S. Mammetis Martyris & Monachi, viſionis Wettini, & Epigrammatum extat tomo 6. Hen. Caniſij.
Hortulus eiusdem ad Grimaldum Abb. S. Galli lib. 1.
Tractatus de ſubverſione Hieruſalem in cap. 19. Lucæ.
Chronicon Fuldenſ. quod tamen non perfecit.
De Arithmeticis dimenſionibus libellus.

Vrunius rurſum Monachi, ex tot millium, quos prætermus, ſaltem labores videas, atque inde reliquorum liceat æſtimare. Ex Conſt. Ben.

A. C. 852. *S. P. N.* 372.

CÆlum ipſum gaudio implent, & glorioſiſſimo triumpho felicem Eccleſiam exornant, purpurati, & laureati Martyres noſtri SS. Gumeſindus, Servideus, Chriſtophorus, Leovigildus, Emila. Ieremias & Rogellius, de quibus fusè Yepes, Baronius, & Rerum Hiſpan. Scriptores, &c.

Hincmari Rhemenſis Archiepiſcopi, de quo ſuperius, fama per univerſum vulgatiſſima, ſed meritum multo majus, cujus lucubrationes ſub hæc tempora, ad debellandam extinguendamque Godeſcalci Hæretici Hæreſim pertinaciamque Frodoardus commemorat. Agnovit meritiſſimum de Eccleſia eundem Leo Pontifex, & uſum pallij quotidianum, rara conceſſione, uni huic ſingularem voluit, eamque ob cauſam Hincmarum idem Leo monuit privilegii rariſſimi; ſe nulli unquam antea, Archiepiſcopo uſum ordinarium, & quotidianum pallij conceſſiſſe, nec in poſterum ulli unquam conceſſurum, &c.

A. C. 853. *S. P. N.* 373.

NON Hiſpania ſolum hoc anno, ſed inſuper Gallia, noſtrorum ſanguine purpuratæ, iucundiſſimum cæloſpectaculum exhibent, terraſque feliciſſimo rore fœcundant. In Hiſpania quidem, conſtantia tortores vincunt, & glorioſiſſimè occumbunt SS. Fandila, Anaſtaſius, Felix, Dina, Columba, Pompoſa, aliique è noſtris. In Gallia autem, multo maiore numero cum Normannis zelo fidei, non armis, congreſſi, uno in Turonenſi Cænobio Centum viginti Monachi, gratiſſima Deo victima, cadunt. Vid Yepes. Leonis noſtri gloria ſingulis per Pontificatum annis aucta; graviſſima hoc imprimis anno acceſſione: Celebrato nimirum Romæ Concilio 67. Epiſcoporum, quo mirum in modum Eccleſiæ conſuluit univerſæ. Extant Canones numero 43. ex quibus maximo univerſi bono nonnullos in Corpus Canonum Gratianus noſter retulit. Baron. &c.

Præter Principum plurimam copiã, purpura rejecta cucullo ſplendidam ſalutem in eodem quæſiere optimi Principes ſub hunc annum, Pipinus Aquitaniæ Rex, & germanus eius Princeps Carolus, ille S. Medardi Sueſſionenſe, hic Corbeienſe Gallicum ingreſſus, ut planè perpetuo plurimum debeãt Provinciæ, & Regna univerſa Ordini noſtro, Principes de ſe optimè meritos, poſt multos deniq; labores, ad ſanctam quietem recepiſſe. Yepes, &c.

Moritur ſplendor Eccleſiæ militantis egregius, & Cælo infertur B. Haymo Halberſtadenſis Eccleſiæ Epiſcopus, cuius præclariſſima opera ſaltem hic numeranda.

Commentaria.

In quinque libros *Moyſis.* lib. 1.
In Ioſue. lib. 1.
In Iudicum. lib. 1.
In Ruth. lib. 1.
In Regum. lib. 1.
In Paralipomenon. lib. 1.
In Tobiam. lib. 1.
In Eſdram & Neemiam. lib. 1.
In Judith. lib. 1.
In Heſter. lib. 1.
In Job. lib. 1.
In Pſalmos excuſa Friburgi in fol.
In Iſaiam, & Hieremiam, Ezechielem, Danielem, XII. Prophetas, & Cantica Canticorum excuſ. Colon.
In Epiſtolas D. Pauli interpretatio impreſſ. Pariſiis.
In Apocalypſim. libri 7. excuſi Pariſiis.

In Evangelia Homiliarum. Tomi duo, Antverp.
In Actus Apoſtolorum. lib. 1.
In Epiſtolas canonicas. lib. 7.
De varietate librorum. lib. 3.
De Mundi voluptate. lib. 1.
De Sancta Trinitate. lib. 1.
De Chriſtianatum tetum memoria. lib. 3.

*A.C.*854. *S.P.N.*374.

LEonis Pontificis ſuo loco, dignæ memoria, & gratitudine æterna, res geſtæ celebrandæ, quas inter unum pro mille numeramus, Centumcellenſe oppidum, ante quadraginta annos à Saracenis everſum, eiusdem expenſis, & labore, opportuniore etiam loco, ob aquarum copiam reſtauratum, & à ſuo nomine Leopolim appellatum, ut paulo poſt maximarum Vrbium, & munitiſſimorum locorum præſidia à noſtris majore ex parte extructa, ſeu reſtituta videamus. Eccleſias ibidem extructas locupletaſſe inſuper, & ornaſſe Anaſtaſius commendat. Vid. Baron. In Anglia, præter eos quos ob multitudinem ne ſuſpecta ſit, ſed & ob numeri extenſionem numerare non licet, claret admiranda Sanctitate Sanctiſſimus Suuithunus, Wintonienſis Epiſcopus. Vid. Sur. t. 4. 2. Iulii. Apud D. Galli Helvetii viri doctiſſimi æquè ac Sanctiſſimi clarent, B. Yſo, B. Marcellus, B. Marcus, ex Epiſcopo Scotiæ ibidem Monachus, de quibus fusè in Conſtantiæ noſtræ Benedictæ tomo 2.

Potentiſſima Tigurinorum civitas conſtructo ibidem jam pridem Cænobio, atque eo multis propter noſtros confluentibus, maximis incrementis ſurgit, præeſt ibidem ordinem noſtrum profeſſa Hildegarda Ludovici Germaniæ Regis filia. Ita eodem anno originem ſuam Tigurum, ſive Tigurinorum noſtris, Metropolis debet lib. cit.

*A.C.*855. *S.P.N.*375.

STupeſcente rei novitate univerſo Lotharius III. Occidentis Imperator Auguſtus cum annis quindecim Imperatorio munere functus fuiſſet, in portum ſe Religioſæ quietis in Cænobio S. Salvatoris Prumiæ agri Trevirenſis recepit, & concluſit. Bat. & Hiſt. Mon. ſcript. omnes. Ita Biſciola ex Baronio. *Eodem anno Imperator Lotharius, relicto Imperio atque Regno diviſo, Ludovico Italiam, Lothario Regnum quod in Francia poſſidebat, dedit, præter provinciam quam Carolo tradidit; cæteriſque rebus cunctis, benè diſpoſitis, abdicans ſe ab omnibus humanis curis, Prumacenſe ingreſſus eſt Monaſterium, ubi coma depoſita habitans, Sancta Religionis habitu accepto fit Monachus.*

Lugente Eccleſia valedicit mortalibus Leonoſter, Pontifex, ſi quis ullus alius vere Maximus cuius alia merita, quæ in certos annos teferre non licuit, explicavit Baron. & Anaſt. Præter plura Concilia eius juſſu, & approbatione celebrata, præter novam civitatem à ſe conditam, in quam Corſorum Coloniam induxit, originem eidem debent Hortana, & Ametina civitas, ſane agnoſcant oportet, ſe munitas, & auctas. Vicum etiam Sardis, Sardiniam Inſulam relinquere compulſis habitandam dediſſe, indeque loco celebritatem ex innumeris pauca quæ refetimus. Eidem & vitam & opes, multis nominibus Itali debent, de quibus alias.

Obiit eodem anno Galliæ ornamentum præſtantiſſimum S. Folquinus, ex Monacho Bertinenſi Tarvanenſis, ſive Morinenſis Epiſcopus, de cuius actibus glorioſis, multa admiranda narrantur. Ex Mon. Bertius, Yepes, &c.

In Hiſpania etiam pro Chriſto rurſum noſtri, & pro Eccleſia ſanguinem expendunt, interque alios inprimis S. Petrus, prædicationi, & converſioni gentium deditus, merito Apoſtolis accenſendus Morales, Yepes. Alph.

Claret S. Adventitius ex Abbate S. Arnulphi Metenſis Epiſcopus. Vid. Cler. Robert. Vasburg. Tillius, Aymoinus.

*A.C.*856. *S.P.N.*376.

AMpliſſima Martyrum ſeges, & ea inprimis germinat Eccleſia atque augmentatur. Protulit hoc plures Hiſpania; quos inter Principes numerantur, S. Elias, S. Paulus, S. Iſidorus, S. Argimirus, & S. Aurea, quorum triumphos Morales, & Yepes æternitati ſcriptis ſuis commendaverunt.

S. Hi-

S. Hieron noſter Apoſtolico apud Friſones intendens muneri, plurimis ad fidem converſis Martyrii laureolam meretur. Nec deſinit quidem in hanc uſque diem mereri, quando beneficio eiusdem plurimi res perditas, prodigiosè recipiunt; Vnde & dies eius feſtus Hollandis inprimis notus eſt & celebratus. Notat prodigium verſus antiquior.

Rebus in amiſſis Ieron ſæpiſſime fulget.

Inquit, Molanus, Miræus, Stégelius.

Obiit hoc anno Baſſatius teſtatæ ſapientiæ, & Sanctitatis Antiſtes, Caſinenſium Abbas. Eius ſollicitudini, & curæ debetur Campania à Saracenis liberata, cum ipſe profligādis iisdem Ludovicum Imperatorem Caſinum è G. llia deduxit. Subſtitutus admiranda Sanctitate clariſſimus Regia Gallorum familia oriundus S. Bertharius, cuius, exigente virtute, alias memoriæ conſulendum. Eodem pariter anno Illuſtriſſimus ille Germaniæ Phæbus, doctiſſimus æquè ac Sanctiſſimus Rhabanus Moguntinus Archiepiſcopus terris occubuit, cælo ſplendidior exortus; cui debetur ab univerſo Expoſitionis Sacræ Scripturæ quæ Iſogrammatica vocatur, id eſt Æquilitteralis Inventio. Et quidem labore ingenti, hac ſcribendi ratione abſolvit Commentariorum libros omnino centum, atque octo ſupra ſeptuaginta, quos ex omnibus Latinis Patribus continuata ſerie à Hieronymo uſque ad Bedam collegit, ſervatis ubique ipſorum dictis ac ſenſibus, & in his locis in quibus Patrum expoſitionē non invenit, propriis explanationibus uſus eſt, notatis in fronte paginarum tam ſuoquam aliorum interpretum nominibus, & quid ab eis haberet, & quo iudicio ſingula forent legenda. Eorundem librorum placet Syllabum pertexere, ut ex eo unius Monachi labores æſtimemus.

Commentariorum,

In Geneſin incipit: Magnorum virorum, &c. lib. 4.
In Exodum. Inter cæteras ſcripturas. lib. 4.
In Numeros. Numerorū librum. l. 4.
In Deuteron. Diverſis igitur. lib. 4.
In Leviticum. Sequentis libri. lib. 4.
In Eccleſiaſticum. Sciens benevolam. lib. 10.
In Ieremiam. Poſt commentatiolos. lib. 18.
In Threnos. Vltimam partem. lib. 3.
In Ioſue. Domino beatiſſimo. lib. 7.
In Iudicum. Poſt mortem Ioſue. li. 2.
In Ruth. Scrutantibus ergo. lib. 1.
In Regum. Fuit vir. lib. 4.
In Paralipom. Adam. &c. lib. 4.
In Eſdram & Neemiam. lib. 3.
In Iudith. Domine electe, & merito. lib. 7.
In Heſter. Quem, &c. lib. 1.
In Tobiam. lib. 1. In Iob. lib. 1.
In Pſalmos. lib. 1. In Proverbia. lib. 1.
In Eccleſiaſten. lib. 1. In Cantica. l. 1.
In librum ſapientiæ. lib. 3. In Ezechielem. lib. 1.
In Danielem. lib. 3. In 12. Prophet. min. lib. 12.
In Machabeorum. lib. 3. In Matthæū. lib. 8.
In Lucam. lib. 3.
In Marcum, lib. 4.
In Ioannem. lib. 1. In omnes Epiſt. Pauli. lib. 23.
In Epiſtolas canonicas. lib. 7. In Apocalypſin. lib. 1.

Iam opera eius reliqua numeremus:

De corpore, & Sanguine Domini. lib. 1.
De Naturis rerum. lib. 5.
Dictionarium myſticarum ſignificationum ad ſpirituales Sanctorum voluminum ſenſus intelligendos lib. 1.
De virtutibus, vitijs, Cæremoniisq; antiquæ Eccleſiæ. lib. 1.
De rebus geſtis à Lothario, Ludovico, & Carolo Impp. Ludovici Pij filiis carmine Heroico. libri plures.
De Vniverſo ad Haymonem Epiſcopum. lib. 22.
De Vniverſali natura. lib. 1.
De ſignis Nativitatis Domini. lib. 1.
De virtutibus Numerorum. lib. 1.
De origine rerum. lib. 1. De computo Dialog. lib. 1.
De quæſtionibus Canonum. lib. 1.

Digitized by Google

Canonum pænitentialium ad Reginbaldum. lib.1.
De benedictionibus Patriarcharum lib.1.
Sermonum innumerabilium ferè. lib.1.
De Sacramento Euchariſtiæ. lib.1.
Epiſtolarum ad diverſos. lib.1.
De Divinis officiis. lib.1.
Convivium Dei ad Ludovicum Imperatorem. lib.1.
De Chriſtiana fide. lib.4.
De Inſtitutione Clericorum. lib.3.
Revelationum. lib.1.

Opus deniq; illud admirandũ prorſus, & profundiſſimæ doctrinæ, & ingenii eruditiſſimi, ſubtiliſſimique æternum monimentum, quod de S. Cruce compoſuit. Preter univerſalia merita quibus demereri Eccleſiam ſtuduit univerſam: non Germani ſolum, verum Galli eidem plurimum debent, ob Academiam Luterianam, à noſtris primum excitatam, ab hoc verò Rabano noſtro ad ſummam perfectionem atque omnis ſubtilioris eruditionis cumulum apicemque perductam. De Rhabano ſic in Fuldenſibus Antiquitatibus: inter alia Brovvetus. *Nullius omnino liberali homine dignæ facultatis artis expers, ferè nemini conceſſam hac ætate excellentiſſimæ doctrinæ palmam obtinuit; immenſo quippe captu, vaſtoque librorum complexu, docendo, dictando, ſcribendoque Divinos apices totis diſperſos Bibliorum membris rimatus, portentoſi ac fœcundiſſimi ingenii merito neſcias utrum illi plus decoris librorum conſcriptorum auctoritas, quam profundæ atque inexhauſtæ mentis admirabilitas adiecerit. Vnde cum publico Fuldæ docendi fungens munere, explicaret itidem immenſi ingenii ſui divitias, facilè vicinorum non ſolum, ſed & remotiorum, in tanto Gymnaſii Splendore, ad ſe ſtudia, atque ora convertit: ut concurſus etiam audiendi cauſa ad eum ex tota Germania, Galliaque fierent, &c.* Sed de Rhabano ſatis, cui neſcimus an plus Orbis debeat pro doctrina, an pro ornamento, quod ſibi, eo Præſule, acceſſit Moguntia.

A. C. 857. *S. P. N. 377.*

NEcedere quidquam Rhabano præclarè geſtis ſucceſſor in Archiepiſcopatu Moguntino Carolus noſter, Pipini Regis filius, ex Rege Aquitaniæ Corbeiæ Gallicæ Monachus videretur indicta Moguntiæ Synodo, Rei Eccleſiaſticæ egregiè conſuluit, & nomen ſibi Ordinique percelebre, ac æternum comparavit. Vid. Baron. Binius. &c.

Initia circa hæc tempora percelebris loci, Epiſcopicellæ, vulgo Biſchofszell, noſtris debetur, & ſub eoſdem ferè annos oppidi munitiſſimi Cellenſis alterius, ad lacum inferiorem Bodamicum, ut conditarum Vrbium Titulus iure Sanctiſſimo Legiſlatori noſtro Benedicto adſcribatur, cuius filiorum hæredũ in gratiam, ſive eorundem opera, alibi probabimus, Vrbium, Oppidorumque millia condita, ſeu reſtituta, toto orbe extitiſſe. Vide Conſt. Bened.

A.C. 858. *S.P.N. 378.*

COpulatas hoc anno Bremenſem & Hamburgenſem Epiſcopales Cathedras S. Anſchario noſtro Germania debet; Cuius rei privilegia diligenter aſſervari in Bremenſi Eccleſia, Anſgarium quoque ipſum, & Succeſſores eius (ecce quid Succeſſores Epiſcopi Anteceſſoribus ſuis Monachis debeãt) Legatos, & Vicarios Apoſtolicæ ſedis conſtitutos, in omnibus Gentibus, Danorum, Suecorum & Sclavorum, Crãzius habet, & de eodem conſulend. *Adam. Brem. &c.*

Meminit hoc eodem anno cladis, & ſtragis Danorum admirandæ Baronius, ex cit. conſequutam non ſine prodigio, in vindictam, quod tunc Evangelio iidem reſtiterint, quos tanta utrinq; cæde, Adamus, jam citatus concidiſſe, affirmat, ut vulgus omne caderet, de ſtirpe autem Regia, nemo omnino remaneret, præter unum puerum nomine Henricum. *Iſte mox ut Danorum Regnum ſuſcepit, ingenti furore ſuper Chriſticolas, Sacerdotes Dei expulit, & Eccleſias claudi præcepit. Ad quem Sanctus Confeſſor Dei Ansgarius venire non trepidavit, comitante gratia Divina trucem Tyrannum, ſic placatum reddidit, ut Chriſtianitatem ipſe ſuſciperet, ſuiſque omnibus ut Chriſtiani fierent per edictum mandavit, & inſuper aliam in portu Regni apud Ripam extruxerit Eccleſiam, in Dania ſecundam.* Ita rurſum alium Regem convertit unus Apoſtolus noſter Vid. citat.

A.C.

A.C. 859. S.P.N. 379.

MEruit hoc denique anno iis accenſeri, & eadem laureola Martyrum donari S. Eulogius noſter, ex Monachn, & Abbate S. Zoili Cordubæ, Archiepiſcopus Toleti electus, quorum glorioſos prius ipſe agones deſcripſit. ſolum ipſe in carcere poſitus certamina Martyrum, ſed & plurimis ad Martyrium fortiter ſubeuodum, & ambiendũ auctor fuiſſe perhibetur. Extant hac noſtra ætate è latebris antiquitatis eruta, præclariſſima Scriptorum eius monimenta, quæ Apoſtolicum Spiritum redolent, & puriſſimam illam priſtinam ſiocerit‍atem referunt, imo vivam ipſius imaginem reddunt. *Baron, Yepes, Marina, Stenglius, &c.*

A.C. 860. S.P.N. 380.

COmpoſitis in Dania rebus, novam illic exſtructam in Ripa Eccleſiam Sanctiſſimus Ansgarius, S. Remberto noſtro committit, qui in Gentium converſione Regnis illis plurimum profuit & decus inæſtimabile Ordini noſtro ipſe Monachus addidit. Reverſus Hamburgum relicto Remberto Ansgarius, mirandum in modum ſaluti omnium conſuluit, deque venditione Chriſtianorum Nordalbingos correxit. Inde ad Friſios pergens, eoſdem Dominicæ diei transgreſſores acrius corripuit, pertinaces, & contemnentes, antiquo, & inuſitato prodigio, cæleſti nimirum igne mulctavit. De aliis admirandis eius prodigiis fusè Adamus ut & de variorum hominum, & fæminarum Collegiorum cura, & cultu. Noſocomiorum item & Xenodochiorum, &c. quæ obſtupeſcas totus oportet, ſi intelligas, ab uno Monacho tanta in barbaris provinciis, intra tam modicum, & difficile tempus inſtituta. *Vid. M. S. vita Cranz. &c. Baro. Biſciol.*

Obiit eodem anno S. Rodulphus Aquitaniatum, ſive Bituricenſis, ex S. Medardi Abbate Archiepiſcopus, meritis admirandus. *Vid Claud. Rob. Trith. Arn. VVion, &c.*

A. C. 861. S. P. N. 381.

SAnctiſſimus Bertharius ex Regia, Galliæ Regum proſapia, Caſinenſis Abbas Italiam immortaliter Ordini noſtro devincit, toto animo, ceu in Patriæ liberationem civis optimus, curam omnem intendens, alia inter conſulendo Italiæ præclarè auſa factaque, ſæpius ſuſcepto in Gallias itinere, ac Cæſare Ludovico ſecundum adducto; tertio eundemnet per litteras ac nuncios evocatum, una cum Angilperga coniuge apud Caſinum liberali hoſpitio accepit, inde porro tranſeuntem in Apuliam adverſus Sarracenos ſequutus, nihil omiſit quod ad arcendos ab Italiæ cervicibus Barbarorum enſes opportunum arbitrabatur. Tantam iuvandorum quocunque modo ac ope proximorum ſtudium noſtris ſemper fuit, ut Patres Patriæ Monachos merito nominares. Extructa ab eodem S. Germani nomine prope Caſinum Vrbs eidem debetur, ut alios pari opera & labore atque induſtria eodem tempore quam maximè deſudantes prætereamus, *Conſ. M. Ant. Scipio, &c.*

Claret apud Tigurinos Bertha Ludovici Germaniæ Regis filia, Secunda SS. Felicis, & Regulæ Abbatiſſa, ex Cænobio paulatim Vrbs potentiſſima, & longe pulcherrima excreſcit ornaturq; *Conſt. Bened.*

A.C. 862. S. P. N. 382.

NOvum Eccleſiæ Univerſæ ornamẽtum S. Notgerus Divi Galli apud Helvetios Monachus Mundo lucem, & duplicem affert. Ita nos in Conſtantia noſtra Benedicta ex Act. Canonizat. eiusdem. In Divinis ſcripturis eruditiſſimus, in ſecularium quoque literarum diſciplinis omnium ſui temporis doctiſſimus, Philoſophus, Poeta, Muſicus, Aſtronomus, Theologus celeberrimus, diſciplinarum exactor acerrimus Sophiæ doctrina famoſiſſimus, meritorumque Sanctitate beatiſſimus. Et ut in brevi omnes Sanctitatis eius complectar dotes, Vas erat Spiritus Sancti, quo ſuo tempore abundantius nullum, &c.

Plura ibidem, & tom. 2. Conſt. noſtrę Bened. Clarent item Ericus, Ortridus, Rapertus, &c. Monachi noſtri,

viri doctiſſimi, & pietate illuſtriſſimi *Gaulter, Bucelinus, Æquonius, &c.*

A. C. 863. *S. P. N.* 383.

NE ſola Germania his temporibus, noſtrorum ſanguine non purpurata, indignior Regnis ac provinciis aliis appareret, purpura omni pretioſiorem tinxit Sanctiſſimus Meinradus, ſive Meginradus, ex Zollerenſi, ac Sulgovienſi Comite Augiæ Divitis Monachus, Cænobii illius primus auctor, pro cuius Origine progreſſuque, nulla ſe ſatis gratam Numini poſteritas & ætas exhibere poterit, promerentibus illic æterna Religionis, & ſacræ obſervantiæ conſtantia Monachis noſtris, ut Cælo deſcendens Cælitum Imperatrix ibidem ad juvandos Germanos, Chriſtianosque omnes eo confugientes ſedem fixiſſe videatur. Einſidlenſe Helvetiorum Cænobium loquimur, de quo gratulantium ſibi Principum Germaniæ, ſed & ſalute impetrata, afflictorum, digniùs tu plauſum exaudies. Ita Meinradi mortem Einſidlenſia monimenta, contra ſomnia quorumcunque aſſignant.

Obiiſſe eodem anno feliciſſimum cucullo Lotharium Imperatorem, jam Prumienſem Monachum nonnulli habent; nos conſultius Adoni noſtro ſubſubſcribendum biēniopoſt cenſuimus.

A. C. 864. *S. P. N.* 384.

PRincipum ac Regum in Ordine, noſtro multitudo, circa hos maximè annos eius utilitatem poſteritati omni, nomenque ac decus ſummum commendant. Enitet inter muliebrem ſexum, maſculo animo, & virtute Hermingarda Imperatrix Lotharii Augusti conjux, quæ marito ſacra æmulatione invidere felicitatem viſa, idem conſequuta propoſitum, ea virtutis exiſtimatione in S. Iuliæ Brixienſi Cænobio, noſtris devincta legibus vixit, ut Amalpergæ digniſſimæ Antiſtiti ſuccedere meruerit. De reliquorum copia conſulendus *Wion l. 4. multis capitibus.*

Apud D. Galli, in Corbeia Saxonum Gallorumque, & omnibus paſſim Cænobiis Sanctorum Monachorum tantus numerus, ut ſub hos ferè annos, ducenti, trecentique Sanctitatis opinione celebrati, in uno Divi Galli Archiſterio ſummo Germaniæ bono, Orbis atque Ordinis ornamento convixerent. *Ex Piſtorii Manu Scriptis Metzlero, Mariano Bucelino, Conſtantia Bened. &c.*

A. C. 865. *S. P. N.* 335.

CÆlum univerſum occurrit applauſu meritiſſimo Chriſti pugili, & Heroi invictisſimo, hoc anno ex hac lacrymarum valle tranſeunti Sanctiſſimo Anſchario noſtro, Sueonum, Danorum omniumque Aquilonarium Regnorum, ac provinciarum maximo Apoſtolo, cujus nos vitæ admiranda propediem luci aſſeremus tamdiu deſiderata.

Tranſit eodem pariter anno, ad felicius multo quam reliquerat Imperium Beatiſſimus Prumienſis Monachus Lotharius quondam Imperator, & Galliarum Rex, illud in Cænobio conſecutus, ut à morte inter Divos referretur, idque per eum Imperium univerſum, ut fidiſſimum in Cælo Tutelarem habeat, habueritque tunc maximè, quando Ludovico, & Carolo fratribus imperantibus, ſummè tanti Auguſti Cælitis ope, ac ſuffragio indiguiſſet. *Scriptores Annal. pl. & maximè Ado noſter. VVion, aliique.*

A. C. 866. *S. P. N.* 386.

DE Rhabani Mauri diſcipulis hoc anno dicendum, qui Germaniam in primis meritis, ac doctrina impleverе. E pluribus pauciores recenſemus, ac conſequutum, Magiſterio tantorū fructum, expendendum (niſi ſuperet judicium omne captum que) tibi relinquere malumus. Præter quippe Walafridū Strabum, quem, ante Magiſtrum exceſſiſſe, ſuperius diximus, maximi fama atque eruditione diſcipuli ejuſdem celebrati, hoc ferè tempore Mundum exornant, excoluntq; Freculphus Lexovienſis Epiſcopus ex Monacho Fuldenſi, de quo item jam ſupra, Linbertus I. Hirſaugiæ Abbas Hyldolphus primus ibidem Scholarū Magiſter vir eruditione prǣſtantiſſimus. Ruthardus ſecundus ibidem ſcholis præfectus, Bernardus Hersfeldenſium Ab, Ioañes, qui primus apud

apudGermanos(egregium ſanè,& hoc meritum) Cantum Eeclesiaſticum varia ut air Trithemius, modulatione compoſuit: Altfridus poſtea Corbeiæ Saxonum Scholaſticus inde Hildesheimenſis Epiſcopus, quorum ſinguli ſingulis ſæculis etiam ad miraculum ſuffeciſſent. *Videndus de his copioſius agens Trithemius.*

A. C. 867. *S. P. N.* 387.

ADmitando ſanè ſueceſſu laborat in Chriſti Evangelio longè lateque diſſeminando Sanctiſſimus Bremenſium, & Hamburgenſium Archiepiſcopus Rembertus,& plures io ſocietatem Apoſtoliei muneris adſeiſcit, *per quos,* inquit *Vita eius ſcriptor, & verbum DEI gentiles audirent,& ſolatium Chriſtiani captivi acciperent, quique Eccleſias longè remotas* (attende quæſo Apoſtoli huius ampliſſimum ſtudium, & ſementem) *quandoque graviſſimum erat, non ſine magnis Pelagi diſcriminibus adeundas inviſerent. Quæ tamen, pergit, diſcrimina ipſe frequentius ſubibat, ita ut non raro in id periculi coniectus ſit, ut propemodum dicere potuerit cum Apoſtolo, nocte, & die in profundo maris fui, &c.* Multus idem auctor eſt in commendanda quoque eiuſdem in captivos liberalitate, ita ut vaſa quoque altaris impendere non dubitaret; juvandis vero pauperibus ita ſtuduit, ut extra diœceſim ſuam ubicunque eſſet, marſupium ad zonam ſuſpenſam haberet, ut abſente forte eo, quem Eleemoſynis præfeeerat ipſe diſpenſaret: cuius peregregium illud dictum: abſque cunctatione egenis tribuendum, quando quis eorum ſit Chriſtus, vel quando ille veniat ad nos ignoràmus. Sed & illud ſeriptori digniſſimum commendatione viſum, quod quantumvis graviſſimis perpetuo occupationibus penè obrueretur, nullam tamen Paſtoralis occaſione curæ, perfectionis Monaſticæ jacturam fecerit,&c. *Vid. id. apud Surium, Haræum, aliosq.*

A. C. 868. *S. P. N.* 388.

HIncmari noſtri Rhemenſium Archiepiſcopi eximia exiſtimatio, & tanta fuit, ut componendus graviſſimis per Imperium turbis, Regibus ipſis ut vellet flectendis, aptiſſimus ab Hadriano Pontifice judicaretur. Inter alia Hincmarum Adrianus ipſe, in Epiſtola hoc anno ad eum data ſic alloquitur: *Licet frequens Sanctitatis tuæ fama, quæ nunquam niſi cum laude ſemper exiſtit te nobis dudum fecerit maniſtum: tamen ut virtutum probabiliumque morum tuorum prædicamento liquidius agnoſceremus, fratrum noſtrorum videlicet Arſenii venerabilis Apocriſarij Sedis noſtræ, quin & Actardi Sanctiſſimorum Præſulum nec non & dilectiſſimi filii mei Sanct. Sedis Apoſtolicæ Bibliothecarii fecit Anaſtaſii multis præconiis plena, delectabilisque relatio. Quo de re, ſic animum meum tuæ dilectionis ardorem concepiſſe cognoſce, tamquam ſi millies mutuis frueremur colloquiis, &c.* Commendat exin eidem Apoſtolici honoris defenſionem eontra Reges,& à præclarè eiuſmodi iam ante præſtitis ſic eum commendat. *Quamobrem fraternitatis tuæ induſtriam ſpecialiter admonemus, uti quod ſuper hoc olim negotio geſſiſti ſtudium, nullatenus enervari conſentias. Sed vice noſtra fretus coram Regibus & Præſidibus de teſtimoniis Domini loqui non ceſſes, &c.* Vnde priora Hincmari merita, & quæ de eodem ſibi promiſerit Eccleſia ſatis cognoſcas, quæque exin plane conſequuta ſuo loco oſtendemus. *Ex Baron. Biſc.* &c.

Floret eodem tempore, ut ex his ipſis patet litteris Anaſtaſius ille noſter, cognomento Bibliothecarius S.R.E. Cardinalis, vir litteratiſſimus, & ſi nulla re alia de univerſa Eecleſia, ſeriptis Rom. Pontificum geſtis, longe meritiſſimus, cuius opera tam frequenter, & digne uſus eſt Baronius, & ſi quidem illa deſiderarentur, ingentem planè jacturam Hiſtoria Eccleſiaſtica pateretur. Ita diligentia noſtrorum omnis Hiſtoria, unica Temporum lux in orbe ſubſtitit, cum penes noſtros tota fere Hiſtoriarũ ſeries, & fides potiſſima ſit, & librorum ſive Auctorum cæterorum reliquiæ, unis ferè Monachorum bibliothecis debeantur.

A. C. 869. *S. P. N.* 389.

NAvarunt circa hæc tempora egregiam noſtri convertendis Bulgaris operam. Quanti verò prædicatorum ſuorum vitam, inſtitutumque faceret Trebellius circa hunc annum, facto

ipſo

ipſo conteſtatus, vitam & cucullum Monaſticum digniotem potiotemque Regno ampliſſimo habuir, & exambivit. Proin abdicato à ſe Imperio ſtupeſcente Occidente, & Orienre univetſo curiſque ac honote in filium translatis ipſe Monacbum ſub inſtituto noſtro profeſſus, inter Monachos humillimus ex pocentiſſimo, & ſummo vixit. Neque minus à profeſſione novæ vitæ, ſuis profuit, ur maximo ſanè jure eundem ex Monacho Bulgarorum Apoſtolum nomines; quippe *filio paulo poſt ad priſtinam impietatem reverſo*, verba ſunt Hieronymi Plati, *tantum in eo potuit zelus, ut Monaſterium egreſſus, recepto Regno, iuvenem in poteſtatem receptum* (Pater filium) *luminibus orbaverit, inſuper etiam perpetuo carcere mulctarit: denique Regnum Alberto minori filio cum ſalutaribus monitis conſignans, ad ſuam ſe recepit cellam.* Et cingulo militari denuo reiecto, vitæ reliquum in Sancta converſatione tranſegit. *Theatrum Converſ. gentium. Regino Prumienſis. Hier. Platus. Ant. de Tepes, Trith. VVion. &c.*

Obijt circa hunc annum Sanctiſſimus Hunfridus Motinenſium ſive Tarvanenſium Pontifex. Illud eius inter alia mitanda celebratum, cum ſede ſua à gentilibus pulſus eſſet, & ad ſuum Sithienſe Cænobium revertiſſet, quæſiſſe à Sede Apoſtolica (negligens honoris, & extra ſuſpicionem ambiti Præſulatus erat) num revertendum ſibi eſſet ad Eccleſiæ tegimen, an in Monaſtetio manendum. Suaſit Pontifex Nicolaus, rediret ad Eccleſiam; cuius reſponſum habetur in Decreto *cauſa 7. quæſt. 1. cap. Sciſcitaris, &c. Vid. Molan. Meyerus. Galeſin. Miraus, &c.*

A.C. 870. *S.P.N. 390.*

PUrpureus totus hic annus, noſtrorum ſanguine, lætificat domum Dei, atque Eccleſiam præſtantiſſimó fructu ditat, ſed & Angliam in primis atque Scotiam fæcundat. Irruentibus nimirum gentilibus Danis in ea regna, magna Cænobiorum ruina, & Strages Monachorum, quibus Anglia atque Scotia ita tunc abundabat, ut totos in diverſiſſima Europæ Regna, iam olim, & non ita pridem, exercitus ſacros deſtinaret. Virorum, ex muliebri conſtantia fortitudinem æſtimemus. Ebba, digna genere ſuo, ſed multo magis Sanctiſſimo Ordine noſtro Virgo, Ethelfridi Nortbumbriæ Regis filia, Collinghamenks Cænobij Abbatiſſa, metuens, ne & ipſa, cum ſibi ſubiectis virginibus ludibrio traderetur paganorum, & pudicitiam amitteret Virginalem, convocatis in capitulum ſororibus univerſis, in hanc vocem prorupit dicens: *Advenerunt nuper,* inquit, *ad partes noſtras pagani nequiſſimi, & totius humanitatis ignari, qui loca Regionis huius ſingula perluſtrantes, nec ſexui muliebri, nec parvulorum quidem parcentes ætati, Eccleſias, & perſonas Eccleſiaſticas deſtruunt, fæminas Sanctimoniales proſtituunt, & obvia ſibi quaque conterendo conſumunt. Itaque ſi conſiliis meis acquieſcere decernitis, ſpem certam de clementia Divina concipio, quod & barbarorum rabiem effugere valebimus, & perpetua Virginitatis pudicitiam cuſtodire.* Cunctis annuentibus, illa admirandæ generoſitatis, ac fortitudinis heroina, arrepta novacula, naſum proprium cum labro ſuperiori ad dentes uſque præcidens, horrendum de ſeſe ſpectaculum præbuit. Quod, factum mirabile, ſubſequutæ cęteræ; ſupervenienteſque mane Barbari ubi tam enormiter mutilatas, atque ad plantas uſque ſanguine defluente tabefactas conſpexere, cedentes cum feſtinatione iniecto igne, cum Sanctimonialibus Cænobium cōcremavere, *Matth. VVeſtmonaſt. hoc anno, Tepes, Stengelius, &c.*

Quanta contentione pro cucullo Monachico currerent, concurterentque, exemplo ſint ſoli hoc anno tres Magni Ragneri Auſtraſiæ Ducis liberi, Hildebertus Coloniæ, Ermingarda ibidem in D. Mariæ, & Eva in cognomine Cænobio Treverenſi Ordinem noſtrorum profeſſi ut minorum Dynaſtarum, Comitum, atque Baronum nec meminiſſe quidem liceat, qui potentiſſimorum Principum exempla ſubſequuti, agminatim ad Cænobia noſtra properarunt. *VVion. MSS. Sangallenſia, & Augienſia &c.*

A.C. 871. *S.P.N. 391.*

ANſegiſi rurſum Senonenſi Archiepiſcopi laudibus hic annus tribuēdus, de Gallia univerſa, ſed iua inprimis Eccleſia meritiſſimi, digniſſimi Sanct.

Egilis

Digitized by Google

Egilis, & Venilonis, Monachorum noſtrorum in eodem Archipontificatu ſucceſſoris. Ejus ſuper omnia commendandum opus, quo Leges Francorum complexus, auctor exin pluribus, admirando ſane fructu,& bono univerſi,paria audendi, quibus ſequuturæ quoque poſteritati utiliſsimè proſpiceretur. Eum M S. à Claudio Roberto cit. vocat. *Virum in cunctis optimè agentem, cujus tempore Eccleſia Senonenſis magno ac Pacifico viguerit honore, &c.* Sed inprimis merita commemorat ſepulchralis inſcriptio eidem poſita.

Antiſtes Senonum, reverentia magna potentum
Anſegilus in hoc conditus eſt tumulo.
Vt Primas fieret Gallorum, Papa Ioannes
Inſtituit, meritis hoc tribuendo ſuis.
Caroli Romana cinxit caput iſte corona.
Et dedit in cunctos Imperium populos.
Gregorij Papæ ſecum caput abſtulit inde.
Hic locus oſſa fovet, ſpiritus aſtra tenet.

Videndus prolixior in ejus meritis laudibus Antonius de Yepes noſter hoc anno. *Claud. Rob. Sigebert. Trith. &c.*

Nec minore ob Sanctitatem eximiam fama Gallias ornat Sanctus Adelinus ex Monacho Sanct. Carilephi Sagienſis Epiſcopus, vir doctiſsimus, ingenij ſui monimenta aliqua poſteritati relinquens. *Claud. Rob. VVion. &c.*

Odo item ex Monacho, & Abbate Corbeiæ Gallicę Bellovacenſis Epiſcop9, vir ſuo tempore facundiſsimus, multis Legationibus tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus egregiè de Gallia meritus, magnā inde laudem, & gloriam conſequens. *Tritthem. & Nicolaus ipſe Papa Epiſt. 24.* Attulit hic ipſe ornamenta Regia Ludovico filio Ludovici Balbi morientis. *Conſulantur Flodoardus Aymoinus, Lupus Ferrarius, &c.*

A.C. 872. *S.P.N.* 392.

STellas facilius numeravit, quam qui noſtri Ordinis viros illuſtres ſub hæc tempora numerare contenderit: ſoli Hartmundo D. Galli Monacho tantum gloriæ, & ſplendoris, ut nec alios attendamus, quando unius ſplendor oculos obtundit. De hoc Trithemium audiamus: Hartmundus S. Galli Monachus Rhabani Mauri quondam auditor atque diſcipulus, vir undecunque doctus, ingenio ſubtilis, eloquio diſertus, vita converſatione devotus, Græcæ Latinæ, & Hebraicæ peritus, adde, & Arabicæ non ignarus, ſcripſit tam metro, quam ſoluta oratione, multa præclara opuſcula. Feruntur autem ſuper quibuſdam Bibliorum libris Commentarii ejus non abjiciendi, item Epiſtolarum ad diverſos liber unus, ſermones quoque, cantus, Hymni, & varij in ſcripturis Sanctis tractatus, &c.

Conſpiciend9 etiam occurrit Bertholfus ex Abbate Mediolacenſi, Treverenſis Archiepiſcopus vir ingenio acer, & de Eccleſia ſua meritiſſimus.

A.C. 873. *S.P.N.* 393.

SAnctiſsimo Remberto noſtro comes, & ſocius itinerum atque laborum miſſus Sanctus Adalgarius Corbeiæ Saxonicæ Monachus, incredibili labore in Daniam, Sueciam, Gothiam excurrit, & manipulos in Chriſti horrea colligit. *Ex vita S. Remberti MS. &c.*

Anno eodem cum B. Salomon noſter Conſtantienſi Eccleſiæ, magna pietatis, clementiæ, aliarumque virtutum laude annos quadraginta duos utiliſſimè præfuiſſet, ac poſt conditum Ratholdicenſe oppidum, etiam Canonicorum D. Steph. in Vrbe Baſilicam fundaſſet, relicta magna nominis reverentia, ad felicem æternitatem conceſſit. *Ex noſtra Conſtantia Sacra profana. Rem. Alem. Greg. Mang. &c. Mariano Bucelino, &c.* In Burgundia à Rudolpho Rege expetitus ab Hartmuoto conſanguineo S. Galli Abbate B. Yſo monachus, Burgundis, doctrina, & ſanctitate mirum in modum illuceſcit. Ex cit. Apud D. Galli item admirandis prodigiis Sanct. Othmarus generi humano prodeſt, & languores accurrentium prodigiosè curat. Ibid.

A.C. 874. *S.P.N.* 394.

AD cumulum hoc anno verè felicitatis, poſt profeſsionem Monaſticæ perfectionis, adjectus à liberaliſsimo Numine honor Martyris Sanctiſsimo Salomoni ex Rege minoris Britanniæ, Monacho Sanct. Mainenſi. ſive S. Maini. De cujus nec dum relicto Regno erga Rom. ſedem ſtudio videndus *Baron.*

Effulget in Gallia Wallo ex Monacho noſtro Altiſiodorenſis Epiſcopus, de quo Trithemius: fuiſſe virum ſcientia, & moribus clarum, cujus maximum fuerit ſtudium Magiſtros, & profeſſores litterarũ charitativè amplecti, eorumque conſiliis uti, atque alloquiis perfrui. *Vid. Chron. Hirſaug.*

A.C. 975. *S.P.N. 395.*

ITerum Regio, & provincia ampliſſima Monachorum noſtrorum opera Eccleſiæ adjecta. Helmoldum audiamꝰ. *Tradit etiam veterum antiqua relatio, quod temporibus Ludovici II. egreſſi fuerint de Corbeia Monachi Sanctitate inſignes, qui ſalutem Sclavorum ſitientes, impenderunt ſe ipſos ad ſubeunda pericula, & mortes pro Legatione Verbi Dei, peragratisque multis Sclavorum provinciis pervenerunt ad eos, qui dicuntur Rani, ſive Rugiani, & habitant in corde maris, ubi fomes eſt erroris, & ſedes Idololatriæ. Prædicantes autem verbum Dei omnem Inſulam illam lucrati ſunt, &c.* Sed de perverſione, & converſione rurſum eorundem ſuo loco. Sufficiat noſtros hoc anno ſtrenuè laboraſſe, & vitam cum ſanguine pro Chriſto conjicere in diſcrimen, Monachos nunquam dubitaſſe. *Vid. Baron. Biſc. &c.*

A.C. 976. *S.P.N. 396.*

EX Hibernia, quæ ſæpe dixeramus, ſubſidio Germaniæ doctiſſimorum Monachorum agmina miſiſſe, Carolo Calvo imperante, catervatim rurſum confluunt, & Germania, Galliaque aureis quaſi ſcientiæ, & doctrinæ omnis, venis, ita dives fuit, ut inde ſequutura æternum ſæcula, nunquam exhauriant, quantumvis hauriant. Vnde ad Carolum, ſingularem noſtrorum, & liberalium artium Mœcenatem Ericus Altiſiodorenſis Monachus in datis hoc ferè año litteris. *Quid Hiberniam memorem? contempto Pelagii diſcrimine pene totam cum grege Philoſophorum ad littora noſtra migrantem, quorum quo quiſque peritior eſt, ultro ſibi indicit, exilium, ut Salomoni ſapientiſſimo famuletur ad votum.* Quanta vero virorum doctiſſimorum copia ex inſtitutis per noſtros in Anglia Academiis, & Scholis publicis, Regna in primis illa dein Europę univerſa impleverit, deq; Theologia Scholaſtica, Philoſophia aliisq; artibus jam tunc alternantibꝰ per vices profeſſoribus. *Videndi Reinerus, Yepes, VVeiſſ. aliiq. &c.*

A.C. 977. *S.P.N. 397.*

HIncmari noſtri Rhemenſis Archiepiſcopi iterum merita referenda, quibus mirandus etiam omni ſæculorum poſteritati, & noſtri ſequuturiq; ſæculi Principibus utiliſſimus eſſe pergeret, ſi ſępius manibus tractaretur. Carolo Imperatore hoc anno Medici ſcelere ſublato ſucceſſit in Imperio Ludovicus Balbus cognomine. Eum ad Numinis voluntatem movendum dirigendumq; ſuſceperat, ac proin datis ad eum litteris, officij egregiè non ſolum commonuit, verum etiã ſcriptis doctiſſimis de inſtituendo Regno, de veneratione ſedis Apoſtolicæ, de convocando generali Procerum conventu, de cura animi, deq; aliis Regni, Regnoq; digniſſimis atque utiliſſimis inſtruxit, ut merito, obſequutum Pontifici cum de Regni cura ſuperius admoneret colligas non ſolum, ſed certo depræhendas Hincmarum Regnis Galliæ utiliorem, quam Reges fuiſſe, utpote cum ſupra Reges ille, ij vero non niſi arbitrio illius regerentur. *Ex variis ejuſd. & Synchron. Epiſt. Baron. Biſc.*

A.C. 844. *S.P.N. 364.*

GAlliam viris ex Ordine noſtro doctiſſimis refertiſſimam ſuperius diximꝰ & quidem ex Anglia ad Mœcenatem litterarum Carolum confluxiſſe, & ejus in litteratos propenſio, & neceſſitas juxta coegerat. Quippe Danis Angliam vaſtantibus, everſis, Cænobiis Monachisq;, quos offenderant, trucidatis, qui Evangelicum ſequuti conſilium, effugere poterant, in Galliam ferè ac Germaniam profugi veniebant. Ita ad hunc usq; añum pulcherrimũ illud Angliæ Regnum, vaſtum incultumq; jacebat. Sed qui in illud Chriſtianam primum Religionem, hoc etiam anno litteras, cumque iisdem felicitatem omnem in Regnum reduxêre, imò Regem Regno ſuo reſtituere. Seceſſit in ſolitudinem, ne Regnum Chriſtiq; oviculas omnes desererent, S. Neotus noſter, & ut licuit, bono publico ſeſe reſervavit, & nemorum latebris texit. Eũ forte ante hæc tempora, ædificationis, ſic vocant, gratia contigit ab Alfredo Rege viſitari. Weſtmonaſterienſem audiamus, *quem vir Dei Neotus, inter alia familiaritatis colloquia acriter* (ut ſolitos noſtros ſæpius diximus) *de ſuis pravis actibus increpavit, pœnas ignis æterni appoſuit; potentes potenter paſſuros, oſtendit, & præter hæc omnia ferè, quæ ei affutura erant præſago ſpiritu revelavit. Ab* ad-

adverſariis Rex, inquit, multa pateris, ſed adhuc mala majora patieris. Nam Regno, quo tumes, quo immoderatam debachando tyrannidem exerces, unde ante Divinæ Majeſtatis intuitum, ubi humilis apparere deberes, & non facis, à Gentibus Chriſtum ignorantibus infeſtaberis, & vix ab illis evadens, profugus latitabis, ſicque per dies aliquot, peccatis exigentibus permanebis. Sed tamen (obſerva quid unius ſæpe Monachi ocultis gemitibus, ſeu precibus bonum concedat Numen) *apud Deum precibus obtinui, ut ſi te à tuis ſævis retraxeris actibus, & libidinis incendiis, adhuc miſericordia ſua vultum ſuper te prætendet, ſceptroque priſtino, proſperitatique reſtituet, &c.* Quæ ita evenere ſingula, cum paulo poſt Rex inſignem & memorabilem de hoſtibus victoriam reportavit, ac tam utilem ſibi, etiam dum in terris ageret, apud Deum Patronum, ſanctiſſimè colendum, eique in omnibus parendum exiſtimavit.

A. C. 879. *S. P. N.* 399.

PRoin reportata ex hoſtibus tam illuſtri victoria, & Gritone Danorum Rege in deditionem, non alia conditione, quã ut Chriſti ſe addiceret Legibus accepto; Neoti id quoque precibus conceſſum arbitramur, quod ea Regis converſio, ex eo quod ipſe impetravit fuerit conſequuta, ut proin duo jam ſimul Reges Monacho uni debeant, & ille ſe Regno reſtitutum, & hic Regum Regi Deo conciliatum, ſed & ab ipſo Neoto (ſanè aliis ex Ordine noſtro) formatum, & inſtitutum. *VVeſtmonaſt. Matth. VVeiſſ.*

Iuvit eodem tempore Catholicam Eccleſiam verbo non minus quam exemplo B. Paſchaſius Ratbertus, Monachus Corbeiæ, ac poſt Cænobij ejuſdem Abbas, nõ abſq; Divino inſtinctu, mirabiliter, ſequuturis quoq; Hæreſibus occurrens. Græco quippe, & Latino ſermone inſigniter inſtructus; *De Sacramento Altaris,* ad Placidum Abbatem, doctiſſimũ librum compoſuit, in quo dilucidè, & clarè Corporis, & Sanguinis Domini in Euchariſtiæ Sacramento veritatem, cum refutatione diverſarũ circa hoc Hæreſeon, Spiritu quaſi prophetico, apertiſſimè demonſtravit, & tanti Sacramenti majeſtatem & dignitatem intrepidè tutatus eſt, & fideliter defendit. Eſt excuſus liber in folio Pariſiis apud Michaelem Sonnium An. Ch. 1576.

A. C. 880. *S. P. N.* 400.

DEbet hoc año Anglia Vniverſa Sanct. Neoto noſtro, Oxonienſem Academiam præcipuo Regni bono inſtitutã (ſive potius reſtitutam, quam noſtri pridem Sigeberto Rege inſtituerant) in quã undiq; viri doctiſſimi è noſtris accerſiti. De Neoto ita Polyd. Virgilius l. 4. Hiſtor. Angl. *Alvredus.* (Alfredus ſeu Elfredus) *Neotum imprimis Monaſtica profeſſionis virũ ſanctiſſimum ob eximiam eruditionem, miro amore complex9 eſt, quo hortante Oxonii Gymnaſium inſtituit, propoſita mercede omnibus* (in ſuſtentationem utique honeſtam) *qui publicè bonas artes profiterentur, quo multi doctrina clari confluxere docẽdi gratia.* Et paulo poſt. *Academia Oxonienſis ſtatim à principio tum divinarum, humanarumque litterarum ſtudiis, tum mira hominum doctrinis incumbentium frequentia, multo celeberrima eſſe cepit, deincepsque uſque eo floruit, ut jam facile cum quovis alio totius Orbis Gymnaſio de Nominis gloria certare poſſet; in qua Scholaſtici ipſi, ut cujuſdam Religionis obſervatione à primo imbuti; ne utiquam minus animos bonis moribus, quam litteris excalunt, habent enim Cænobia, magnifico apparatu conſtructa, multarum cum Epiſcoporum, tum Regum nobiliumque hominum, ac fæminarum probatiſſimarum muneribus opulentiſſima, quæ Collegia vocant, quod eorum Collegia eo loci collocati ſint; quorum Magiſtri ſunt viri doctrina imprimis probati, & honeſti; &c.* Hæc ille ad Henricum III. Anno 1533. ut facile animadvertas, ait Weiſſ. Benedictinos ejus Academiæ nõ ſolum auctores fuiſſe, & primos Magiſtros, ſed etiam propagatores; ac niſi Henricus, ejurata Religione, quidquid à Majoribus præclarè inſtitutum erat evertiſſet, futurum fuiſſe, ut hodie quoq; ex illius Academiæ Cathedris Benedictini audirentur. Plura addit de ſtudio Patrum noſtrorum in Capitulo provinciali Northamptoni Ann. 1444. quo nimirum Academiæ Oxonienſi egregij perpetuo ex Ordine noſtro Magiſtri, ſubminiſtrarentur. *Videat. id. & Remerus.*

A. C. 881. *S. P. N.* 401.

INcredibilis ex Ordine noſtro Martyrum numerus, per Italiam, Galliam, Belgium Cælo triumphans excipitur, populantibus longè lateque omnia Saracenis atque Normannis. De quorum felici ſorte, *Antonius de Yepes noſter, Molanus aliique.*

Meretur egregiè hoc anno de Eccleſiã Romana Ioannes Diaconus, egregij operis de vita Magni Gregorii, quam libris quatuor complexus eſt, Auctor, qui inter

alia graviſſima merita fraudem Græcorum nequiſſimam ſub hæc tempora detexit, & impudentiam eorum meritiſſimo jure confudit, præſtantiſſimum Eccleſiæ Doctorem Magnum Gregorium ab illorum calumnia defendens: quod cũ expreſſiſſimis ipſe verbis Spiritũ Sanctum à Patre filioque procedere aſſeruiſſet, ipſi quaſi erroribus ſuis faventem abradendo verbum illud Filioque fraudulenter vertiſſent. *Vid. Baron.*

A. C. 882. *S. P. N.* 402.

IN Anglia florent doctrina & Religione celeberrimi Grimbaldus, & Ioannes Scotus, profeſſione Monachi, gradu Sacerdotes, quos, ut ait Ingulphus, tales exiſtimavit Elfredus Rex, quorum opera, litteræ denuo, quaſi poſtliminio, in Angliam reverterentur. *Videndi etiam ſuperius citati.*

Obiit anno eodem Hincmarus noſter, ſæpe laudatus, de quo Baronius *fuiſſe eum peritia Canonum eruditiſſimum* (quamvis ſubnotet eum Canones ſubinde Apoſt. Sedis decretis prætuliſſe) *in Theologia etiam excultiſſimum*, aitque, *liquere ex iis quæ ſcripſit contra Hæreſim Prædeſtinatorum*, *&c.* conſul. *In reliquis*, pergit, *talis exiſtimatus, quem conſulerent plures variis quæſtionibus.* Ejus inſigne ante mortem meritum: Beati Remigij corpus furorem Gentilium prudenter prævertendo, Gallis reſervaſſe. *Bar. Biſc.*

Iterum Martyrum totæ legiones ex Ordine noſtro, militiæ triumphantis Eccleſiæ adſcriptæ, in ſolo S. Vincentij ad Fontes Vulturni Cœnobio nongenti è Sacra D.P.N. Bedicti familia, ſimul ſemelque contrucidati victimæ cælo cecidere. *Ex Ioan. Mon. item Rheg. &c.*

A. C. 883. *S. P. N.* 403.

APeruit paucos ante annos, favente Ælfredo Rege publicum ſtudium ſive ludum doctiſſimus, & Sanctiſſimus noſtri Ordinis Meldunenſis Monachus Ioannes Scotus in eodem Malmesburienſi (idem quod Meldunum) Cœnobio. Ibi hoc anno, incertum qua de cauſa, ingratiſſimi diſcipuli, in Magiſtrum inſultantes, graphiis armati, ita fodiunt, eo acerbius, quo lentius, ut dum iniquitas (quemadmodum ait Ingulphus) valida, & manus infirma, ſæpe fruſtraretur, & ſæpe impeteret, amaram mortem obiret. Vt videas Scholas quoque ipſas, noſtros purpura atq; lauto, quo pluris eos Magiſtros, & Scholas faceres, ſuo nimirum ſanguine decoraſſe. Ejus Epitaphium deſcripſit Malmesbur. &c.

Clauditur hoc tumulo Sanctus ſophiſta Ioannes
Qui ditatꝰ erat jam vivens dogmate miro.
Martyrio tandẽ Chriſti conſcendere Regnũ
Quo meruit: Sancti regnant per ſæcula cuncti.

De eodem agit Martyrologium Romanum Anno 1583. excuſum. *VVion. Reiner. & cit. Baron. Biſc.*

A. C. 884. *S. P. N.* 404.

ITerum, unum unicum Caſinenſe Princeps Ordinis noſtri ſanctiſſimi Cœnobium, ne minus cæteris per Galliam Germaniamque feciſſe videretur, integrum purpuratorum exercitum cælo tranſmittit. Imperator Duxque tantarum copiarum Bertharius fuit. Regio ut genere, ſic virtute Caſinenſium Antiſtes quem Fidei hoſtes, comodum tunc Sacris operantem, victimam cædunt, obtruncantque. Monachorum numerꝰ, qui cum eodem, occubuere, ab eodem tantum iniri poteſt, qui cumulatam mercedem, & coronas eisdem eſt impertitus; & quidem numerum inde colligas ingentem fuiſſe, quando conſtat, frequentiſſimum per ſe Caſinenſe collegiũ, nunc vero maximis incrementis auctum fuiſſe, ex omnibus Italiæ Cænobiis; nec dubitamus, quin & ex multis Galliæ Saracenorum timore eò Monachis confluentibus, tanquam ad tutiſſimum aſylum, & univerſalem Cænobitarum parentem Bertarium. *Ex Baron. VVione, Yepes, M. Ant. Scip. &c.*

A. C. 885. *S. P. N.* 405.

INſtituta ſub hæc tempora per Alemanniam Congregatio Fraternitas, ſive ſecundus aliquis Benedictinorum Ordo, unde grande in Germaniam bonũ, mox in Terrarum deniq; Orbem redundavit univerſum: Sæculi nimirum Principibus potentiſſimis, Imperatoribus, Regibus, Pontificibus, Monachorum cucullum, amorem, ſuffragia exambientibus. Admiſſi certis conditionibus in participationem meritorum Ordinis, & fraternitatẽ quandam Principes, aliique, qui zelum imprimis ſuum, & erga Deum pietatem noſtris probaſſent. Nec de conditionibus jam ipſis, precibus, Regulis agere licet per compendium, certum admirando ſanè fructu novum hoc inſtitutũ, latiſſimè pro-

Google

propagatum, & in conſtantiæ noſtræ Benedictæ tomis, Imperatores, Reges, Principes, Præſules potentiſſimos numeramus, ex innumeris paucos, qui Fratrum conſcriptorum adſcribi numero, ardentiſſimis votis expetierunt. Religione ex in & pietate mirificè in ſecularium animis propagata. Augienſibus imprimis, dein Sangallenſibus, atque Campidonenſibus deberi utiliſſimum hoc inſtitutum, alibi probabimus, hic ſatis ducimus, recenſuiſſe. *Ioan. AEgenius, Marianus, Bucelinus, Marcheſius, aliique.*

A.C. 886. *S.P.N.* 406.

OBligatiſſima iterū Benedictinis Gallia, pro accepto ab iiſdem tam illuſtri Præſule Fulcone, qui Hincmaro Magno illi ſyderi, haud inferior ſapientia, ſane ſanctitate nulli anteceſſorum ſecundꝰ, in Archiepiſcopatu potentiſſimo atque ampliſſimo ſucceſſit extractus è Cœnobio S. Bertini, cujus, ut & Vedaſtini Abbas fuit. Illud unicum hujus ejusdem meritum, ſed grande, & imortale huic anno damus, quo Rhemenſium Scholarum auctor ſanè reſtitutor digniſſimus fuit; ex qua, ut & Pariſienſi, veluti fonte felicitatis Galliam irrigavit univerſam. *Vid. Ferr. Locrius, Flodoardus, Molanus Miræus, Clar. Rob. &c.*

Epiſcoporum ſanctitate, doctrina, genere ex Ordine noſtro illuſtriſſimorum ingens Eccleſiis Galliæ, Germaniæ, Italiæ, Hiſpaniæ, &c. præſidet numerus: paucos qui occurrunt numeramus: B. Gebhardum I. Conſtantienſem ex Augiæ Monacho Epiſcopum, Walbertum ex Corbeienſi Monacho Hildeſheimenſem, Chadoldum ex Augienſi Novarienſem, Goſlinū è S. Germani Pariſienſem. Isbertum è D. Emmerami Ratiſponenſem: alios eadem ex cauſa ne quidem nominandos.

A. C. 887. *S.P.N.* 407.

OBſtupeſcit manus ipſa, tot Sanctorum Pontificum, & maximè Martyrum Sacratiſſimo numero. Vnum iterum unicumque Gemmeticenſe, verè gemeum Cænobium ad triumphi æterni gloriam cælo mittit nongentos Martyres Monachos, de quorum glorioſiſſimo agone quærendus *Antonius de Tepes noſter, Matth. VVeſtmon. Arnold. VVion. &c.*

Anno eodem S. Richarda Imperatrix, abdicata purpura Andlovienſe noſtri Ordinis Cænobium ingreſſa dulcedinem nō ſolum Cellulæ guſtavit, ſed felicitatem ejusdem experta admiranda excelluit Sanctitate. *Conſt. Bened. &c.*

A.C. 888. *S.P.N.* 408.

MAximis, & innumeris opulentus meritis cælum triumphans invehitur Sanctiſſimus Rembertus noſter Bremenſis Archiepiſcopus, Magnus ille, ita eum celebrat Baronius Danorum Apoſtolus, ſucceſſor S. Ansgarii in ampliſſima, & verè Apoſtolica functione ſcriptorque vitæ ejusdem ac imitator egregius. Succeſſorem meruit pari zelo, ac ſanctitate verè tanto Apoſtolatu digniſsimum S. Adelgarium Corbeienſem item Monachum, qui in functionem illico ſuam, & labores graviſsimos, indefeſſus incubuit, & merita ſua Eccleſiæ fructu ingenti commendavit. *Ex vita, Yepes, VVione MS. &c.* Commendat hoc eodem anno originem celeberrimi illius, & Sanctiſsimi Monaſterij noſtri in Monte Serrato, Antonius de Yepes noſter, cujus unius propagatam in hodiernam uſque diem dignitatem ejusdemque Cænobij Patrum Monachorum ab exemplo virtutis ac Sanctitatis, nec nō impenſa curandis, & juvandis proximis opera, in peregrinos ex toto confluentes orbe inæſtimabili beneficentia, profuſiſſima merita nulla coram intuentium, vel ſolum audientium ſe facundia ſatis poſſe eloqui, ſeu deprædicare, non ſponte tantum, ſed & convicta confitetur. *Vid. Yepes cit.*

A. C. 889. *S.P.N.* 409.

ILluſtri denique ſub hæc tempora Martyrio Apoſtolicum ſuum munus conſumat Sanctiſsimus Stephanus Sueciæ, Gothiæ, & Helſingæ magnus Apoſtolus Vpſalenſis, ex Monacho S. Viti Corbeiæ, Epiſcopus, cujus labores accuratius deſcribunt Ioan. Magnus, & Yepes noſter qui Erici Gothiæ Regis converſionem, aliaque per eundem geſta præclarè commemorant. *Videantur.* Plurimos hic Sanctiſsimus Pontifex in labore Evangelii annos laudabiliter exegit, & Sancto Adelgario jam Bremenſium Pontifici etiam in ſua provincia adjutor extitit, ut iidem citati pulchrè probant, contra eos qui nimis maturè eum laboribus hiſce ſubtrahentes, cælo pridem receptum aſſeruerunt.

Clarent eodem tempore SS. Otgerus, & Adel-

& Adeluardus, Adelgarij, & Stephani ſtrenui coadjutores, & ipſi earumdem Regionum, Monachi S. Viti Corbeienſis, *cit.*

Illuſtriſſimus graviſſimis noſtrorum meritis hic annus; cum SS. Cyrillus, & Methudius noſtri, Sancti Andreæ Cœnobii Romani Monachi, ad converſionem gentium ordinati Epiſcopi, in Moravia primum, dehinc, & Boemia ſtrenuè deſudantes Apoſtolorum denique apud gentes eaſdem titulum mererentur. Ab his ſub hunc annum in Moravia maximè huc fidei, propagata; & Suatopulcus Moraviæ Rex, gremio Eccléſiæ aggregatus, excitatis exemplo ejus non ſolum Moravis, ſed & vicinis quibuſque in Chriſtiani nominis profeſſionem inclinantibus. *Ex Boemiæ diverſis ſcript. Dubravio, Bartholdo Pontano, & noſtris German. Annal.*

A. C. 890. *S. P. N.* 410.

STrenuus ille imperterritus, & invictus Eccleſiæ Catholicæ defenſor, Mahometicæ impietatis expugnator, Martyrũ Chriſti eorundemque honoris, ac gloriæ feliciſſimus aſſertor S. Sampſon noſter ad præmia ingentium laborum im̃enſa, inæſtimabiliaque evocatur. De eo ita Biſciola ex Baronio. Hoc anno moritur. *Vir inſignis ſanctitate atque doctrina Sampſon Abbas Sancti Zoili* Martyris Cordubæ Civitatis, qui tempore perſecutionis ab Eulogio deſcriptæ claruit: *Cui fuit certandum non ſolum adverſus Saracenos, ſed & adverſus malos Chriſtianos Martyrum deriſores*: inter quos eminebãt Haſtigeſius Malacitanus Epiſcopus, & ſervandus Comes, ambo egregiæ impietatis homines, Saracenorũ Principum amiciſſimi, ex Apologetico ipſius Sampſonis, quod adhuc Toleti extat Gothicis litteris deſcriptum.

Virorum his temporib9 ex ordine noſtro doctiſſimorum, magnam copiam fundit Trithemius noſter. Inter illos eminent Wallo, ex Monacho Altiſiodonenſis Epiſcopus, Ericus S. Amandi Monachus, cujus liber de ſobrietate ad Imperatorem Carolum Calvum (ita noſtri è Cellulis ſuis, juvandis Principibus, & orbi plurimum laboris contulere) alius item de vita S. Amandi commendantur. Hunibaldus ejuſdem cœnobii Monachus in Muſicis laudatiſſimus. Hugbaldus cœnobii Eluenenſis *Poeta & Rhetor ſui temporis omnium celeberrimus*, cujus illud opus Calvorum miranda inventione, verbis omnibus à C. littera inchoatis, Carolo Calvo inſcriptum. Bertrammus Monachus de Eccleſia meritiſſimus, & Hæreſeon malleus, qui & ipſe ſicut in Raberto ſuperius obſervatum, quaſi futurorum præſcius, Hæreticis ætatum ſequuturarũ obvius ac obnixus, ſcripſit ad Carolum Regem *de prædeſtinatione.* Item *de Corpore, & Sanguine Domini, &c.* Richbodo Hirſaugienſis, tam in divinis, quam in ſæcularibus litteris eruditiſſimus. Reginbodo ex Canonico Conſtantienſi Hirſaugienſis item Monachus. Sanctus Ansbaldus Abbas Prumienſis, Almañus Altvillarenſis Monachus vir undecunque doctiſſimus qui multa ingenij ſui præclara reliquit monimenta. Remigius Monachus Altiſiodorenſis, dein Epiſcopus, hęc tempora docendo, & ſcribendo illuſtravit. *De aliis videndus ipſe Trithemius Chron. Hirſaug. & de ſcript. Eccleſ. &c. Yepes, & alij, &c.*

A. C. 891. *S. P. N.* 411.

B. Sunderoldus Moguntinus ex Fuldenſi Monacho Archiepiſcopus, glorioſè pro patria occumbit. Vnde animadvertas, quam præclarè ſe noſtri pro ſubditis expoſuerint, quando coacti denique in populo Principari, ipſi ſeſe uudique pro ſubjectorum ſalute murum oppoſuere. De eo ita Browerus in antiquit. Fuld. lib. 1. cap. 17. Ea Sunderoldi immortali cum gloria conjuncta animi magnitudo fuit, quod fluctuoſo Regni Lotharienſis tempore, Nortmannis ingenti terrore extrema Molæ Rhenique fluminum irrumpentibus, ac mediterranea invadentibus, ipſe inter alios proceres pro Patria pugnans, in acie profuſa vita, vix guſtato Archiepiſcopatus honore, in occaſu ſuo, fidi Reip. Principis ſplendorem retinuit, &c. Succeſſit magna rurſum Ordinis gloria, Regij generis ſplendore contempto Monachus Augienſis, ac dein Abbas Hattho, de cujus laudibus ſuo loco. Tritheim. Baron. Biſc. qui brevi ſed grandi juxta encomio Hatthonis glorię applaudentes hoc anno, ubi de Subderoldi ſive Sunzonis morte egiſſent, ſic de Matthone: *in locum ejus ſubrogatur Hattho Abbas Augienſis Monaſterii, Totius Germaniæ Bonos utpote qui ad reſtituendam collapſam Eccleſiaſticam diſciplinam plurimum laboravit, cujus rei cauſa Generalis conventus Epiſcoporum eſt collectus.*

Google

A.C. 892. *S.P.N. 412.*

RVrſum Eccleſiam circumamictam omni varietate, ſacratiſſimo ſuo ſanguine tingunt, pinguntque Monachi noſtri, interq; illos hoc præcipuè anno Sanctiſſimi Prumienſis Cœnobii Cœnobitæ laudatiſſimi: quorum agones Regino deſcripſit, tunc temporis digna fuga vitæ conſulens, quam egregiis ſanè laboribus reſervavit, & ipſius Cœnobii præfecturæ, atque alia inter operi illi celeberrimo, quo ab origine Mundi, ad usque ſua tempora Chronologiam pertexit, virorũ doctiſſimorum manibus in hanc uſque diem tritiſſimam, quoque de re Hiſtorica meritiſsimus, gratiam ab omni æternitate, cum ſumma gloria meruit. *Trith. Tepes, Baron. Biſc.*

A.C. 893. *S.P.N. 413.*

QVanti faceret, quantumq; ſperaret, in ſanctitate induſtria, & ope Beatiſſimi Fulconis ex Abbate S. Bertini Rhemenſis Archiepiſcopi, Eccleſia Chriſti univerſa, patet ex datis hoc anno litteris ad eundem Formoſi ſummi Pontificis. In quibus, Baronio teſte, *monet eum debere compati Romanæ Eccleſiæ, atque imminenti ejus ſubvenire ruinæ* (intelligis nimirum auctoritatem Fulconis, quæ ſufficere in ſuſtentationem Eccleſiæ apta videtur Formoſo ipſi) *nec ei ſuam præſentiam denegare* (invitat eundem Romam) adjungens undique hæreſes ac ſchiſmata pullulare, *nec, qui ad reſiſtendum occurreret, eſſe.* Dicitque longo retroacto tempore pernicioſas hæreſes Orientem confundere, & Conſtantipolitanam Eccleſiam nociva Schiſmata perturbare. Simul etiam Regionis Africanę legatos inſiſtere reſponſa petentes, pro dudum exorto inter Epiſcopos ipſarum provinciarum Schiſmate. Diverſarum quoq; partium legationes diverſa reſponſa petentes inſtare. Cujus rei gratia Generalem Synodum die Kalend. Mart. Indict. II. ſe inchoare diſpoſuiſſe, ad quam eundem remota omni dilatione, admonet feſtinare, ut colloquendo largius de his valeat pertractare, &c. Debet Rhemenſis Eccleſia Fulconi eidem plurimas poſſeſsiones, villas, inique dudum ſubtractas, ab eodem autem recuperatas, de quibus ipſe datis ad Pontificem litteris agens, eaſdem, ut confirmaret ſummus Pontifex, impetrat.

Clariſsimus eodem tempore Amelricus ex Monacho Wiſenburgenſi Epiſcopus Spirenſis cui hoc ipſo anno mortuo ſucceſſit ex eodem Cœnobio Eberhard9, ſive Gebhardus. *Vid. Clem. Rob. Tepes Regino.*

Rurſum ſtrenuè laborat, & im̃ortaliter meretur B. Methudius noſter, ex Moraviæ Apoſtolo Apoſtolus Boemorum pręcipuus effectus, ipſo Borivorio Duce eorũ Chriſtianæ fidei præceptis imbuto, & ſacris undis expiato, ſciſcitanti, ignorantiũ, & barbarorum more, qui utilitate ſolum omnia metiuntur, quidnam inde ſibi lucri accederet, ſi, pluribus neglectis, Deum unum coleret? Methudius, præter æternã prophetico ſpiritu felicitatem ſuæ ſuo ex ſanguine poſteritatis prædixit; *Hæc*, inquit, *Deus rerum omnium author, & cognitor, tibi per me ſignificari juſſit: ſi tu abrenunciaveris idolis, & diabolis illa inhabitantibus, eris dominus dominorum tuorum. Omnes inimici tui te pertimeſcent. Progenies tua futuris temporibus amplificabitur ſicut fluvius, quem ſubintrant rivi multi, etenim Moraviæ Regnum in ſtirpem tuam atemque tuam quam nunc incolis transferetur.* Hæc Methudius, quæ poſtea eventus comprobavit, & Borivorius ſuſcepta ſemel fide, Divini amoris flammis accenſus, aurora, & Lucifer Chriſtianæ Religionis à ſuis merito eſt appellatus. *Dubravius AEn. Sylvius, Pontan. Tepes, &c.*

A.C. 894. *S.P.N. 414.*

QVantumvis gravia ſibi, diœceſique urbique Rhemenſi non neſciret mala im̃inere Beatus Fulco noſter Rhemenſium Pontifex, Iuſtitiã potiorem habuit, & Galliarum Regno pro virili conſuluit. Formoſum Romanum Pontificem ſerio cohortatus, ne confirmationem Caroli legitimi ſucceſſoris in Regno Franciæ prohiberet; verum afflictis Galliæ rebus conſuleret, atque Odoni Regnum invadenti, utcunque poſſet auctoritate occurreret, immo Arnulphum atque eundem Odonem, à bello abſterritos, etiam anathematis, ni pareant, interminatione cohiberet. Luit juſtitiæ zelum, & patriæ amorem indignè Fulco, Rhemis, & quæ Præſulatus erant impiè ab iiſdem quos prohibuerat vaſtatis, durante tamen contra ſcelera conſtantiſſimo Pontifice, & à Deo remedium flagitante. *Rer. Gall. Scriptores Baron. Biſc. aliique.*

Anno eodem Suatacopius Moraviæ Rex, quanti cucullum faceret, non multò poſt converſionẽ ex Gentilitate oſtendit,

eo bono ita contentus, ut ad mortem uſque Regem ſe, & Suatocopium fuiſſe libenter diſſimularet. *Æneas Silvius in Hiſt. Bohem. Tepes, &c.* Ex ingenti Principum numero excellunt Æthelſwitha uxor Burrhedi Merciorum Regis, filia Ælfredi Anglorum Regis, & S. Algina ejuſdem Soror Schafterburiæ Ordinem noſtrum profeſſæ. *Vid. VVeſtmon. Polyd. Virg. &c.*

A.C. 895. *S.P.N.* 415.

CElebratum hoc anno Triburienſe Concilium in quo noſtrorum ſumma à Pontifice, & S. R. E. Cardin. auctoritas fuit, ut ſanè obſtupeſcat qui audiat tanta illic ſydera confluxiſſe. *Videndus Antonius de Tepes, hoc anno.*

Claret egregia Sanctitate, & imortalibus meritis Beatus Tuto ex Monacho S. Emmerami Epiſcopus Ratiſponenſis, cui illud debet Germania univerſa, Magni illius, & Divini Dionyſij Galliarum præcipui Tutelaris corpus in Patriam intuliſſe, quod hodieque in D. Emmerami conditum Cœnobio ſervari, quidquid reclamēt Galli, certo credimus, & ſi quid ſcienti, licet, conſtanter affirmamus. *Vid. VVig. Hundius.* Intulit, & alia, Arnulfo Cæſari comendatiſſimus, & de Ratiſpona inprimis Vrbe ampliata, & gloria auctiſſima, meritiſſimus.

A.C. 896. *S.P.N.* 416.

ABundante licet noſtrorum meritis ampliſſimis, & exundante hoc tempore Germania; liceat tamen ab una unica Diœceſi Conſtantienſi provinciæ univerſæ mutuare. Ita in tomo 2. ejuſdem. Salomonis Conſtantium præſulis (fuit is familia comes de Ramſwag. ordine Benedictinus, Cœnobio Sangallenſis Monachus) toto Romano orbe celebre nomē, & prima ab Rege ac Hatthone noſtro Moguntino, auctoritas. Nihilque quam volentibus his ac jubentibus in Imperio geſtum. Hatthonem vulgo, *Cor Regis* dixere. Et dubium habuerimne verius an fuerit. Illud *Benedicti Patris, & Benedictæ Conſtantiæ* (ſic res Benedictinas Conſtantienſis Diœceſis, & hoc titulo deſignam9, & tomis quinq; complectimur) *ſingulare* & multis jam annis tales habuiſſe, quorum prima poſt Cæſares gloria, etſi quæ rebene geſta, laus noſtrorum magis, quā Cæſarum fuerit. Magno Carolo ac Pio filio probata res. Heythonem, & Waldonem habuere. Craſſo dein ita Monachi cordi fuere, ut ſupremo infortunio Aſylum appellaret. Nec ſæculi unius felicitatem hanc Monachorum, an Imperii, fuiſſe poſtea oſtendemus. Propagavit in ulterius Salomon, & Wittegoviis Augia, Divi quoque Galli Burcardis ſplendorem diu poſt retinuit. Ita nos loco cit. & totius anni, cæteris ſtudioſè occluſis, hoc unum damus.

A.C. 897. *S.P.N.* 417.

ORdinem immo orbem exornat univerſum Fridericus Caroli Calvi filius, Lotharij ac Carolomanni Frater, Monachus Fuldenſis, Patriarcha denique Aquilegienſis, inter alia præclarè facta ſeu inſtituta, digniſſimum illud, & glorioſiſſimū Magnæ Virgini, Admirabili Matri Feſtū Conceptionis, primus & inſtituens, & celebrans. *Vid. VVion. Stengel. &c.*

Virorum illuſtrium doctrina ac Sanctitate ingens numerus. Solus Trithemius obiter res noſtras perſtringens multos rurſum circa hæc tempora recenſet. Inter alios Lintheſmus Magiſter Scholarum Hirſaugienſium, *in omni ſcientia doctiſſimus, qui tantam in docendo Monachos diligentiam adhibuiſſe legitur, ut multos jam deinceps propter inaeſtimabilem ſcientiæ prærogativam, ad diverſa Cœnobia Monachos Hirſaugienſis Congregationis Abbates, & pleroſque etiam Epiſcopos fieri contingeret, &c.* Rupertus in D. Albani Moguntiæ Græcè, & Latinè doctus, cujus ingenii extant præclara monimenta plura. Sebulo Abbas S. Dionyſij, tanta auctoritate atq; fama, ut ob ſapientiā, prudentiamq; planè admirandā. *Regibus etiam ipſis eſſet metuendus* (dicere nimirum voluit) *reverendus.* Berno ex Comite Abbas Gigniacenſis: Odo Turonenſis. Sigiſmundus ex Monacho Hirſaugienſi poſtea Epiſcopus Halberſtattenſis, Cunzigo, & Hardericus Monachi Hirſaugienſes, de quorum ſcriptis conſulendus *Trithemius, Chron. Hirſaug. & lib. de ſcript. Eccl. &c.*

A.C. 898. *S.P.N.* 418.

ITerū, ſuo jam quaſi jure, ſane tot ſæculorum deinceps, & ante hac conſuetudine Apoſtolicū jus noſter ſibi ordo vendicat, & uſurpat; non Adelgario ſolum Bremenſi Archiepiſcopo Danorum, Suecorum, &c. Apoſtolo, ſed & VViggario ſive VVidogero ex Ottobuurenſi Aſceta Auguſtano Pontifice, Helvetiorum

rum

Digitized by Google

rum denique Prædicatore, verè Apoſtolico. *Conſul. Conſt. Bened. ex MS. VVeingart. Democh. VVion. &c.*

Digniſsimum hoc anno factum B. Fulconis noſtri Rhemenſis Pontificis, quod Baronius celebrat; cũ pace paulo ante inter Odonẽ, & Carolũ Reges compoſita, ruſumque rupta, Carolus diffiſus viribus cum, Nortmannis inire fœdus, & eorum auxiliis bellum gerere decreviſſet. Quod ſtatim, ut audivit Fulco (audi quo eum titulo condecorant Baronius, & annales concinn.) vir præſtantiſſimus, Sacerdotali conſtantia reſtitit, atq; ab inſtituto revocavit, graviſſimã ad eum ſcribens Epiſtolã cujus partem adferunt Frodoardus, & Baron. Debet hoc Gallia, & Imperium univerſum, Fulconi noſtro, peſtem hanc non advocatam, multo minus admiſſam. Sane, & Carolo ſalutaribus monitis parenti adfuit Deus, & iniquum mox ſuſtulit adverſarium, quem nulli Nortmannorum copiæ evertiſſent. Multus in laudibus Fulconis. *Baron. Conſul. &c.*

A. C. 890. *S. P. N.* 419.

ALius rurſum Apoſtolus Friſiæ agros percolit, ſenticeris obnoxios, & zizaniis faciliores, Sanctiſſimus Radbodus noſter ex Monacho S. Salvatoris Trajectenſis Epiſcopus; vir genere Illuſtriſſimus, (ex Regio nimirum Francorum, & Friſiæ Regum ſanguine editus, Radbodi cognominis Friſiorum Regis pronepos) ſic virtute, & ſanctitate admirandus. De meritis ejusdem, & laboribus fusè hoc anno Yepes, extatque vita, tomo Surij Sexto. Cujus exigent illuſtria facta, etiam alibi nos ejusdem facere mentionem.

Ad Divi Galli Helvetiæ Sydera tria ſplendidiſſima Germaniam omnem illuminant BB. Notgerus Balbulus, Ratpertus, & Titulo, omnes maximorum Principum familiis oriundi, & ad antiquos Saxones genus referentes, quorum ſinguli, non annos ſolum ſingulos requirerent, verum ſæcula plura, ſi & vita, & laudibus implerent. *Conſt. Bened. MS. S. Gall. Mezierus, Marian. Bucelin. &c.*

Tantis tamq; profundis radicibus pietas à SS. Methudio, & Cyrillo noſtris in Borſivorij ſive Borſinoi Boemorum Ducis pectore eſt plantata, ut adverſa quævis, Chriſtiani nominis cauſa magnanimiter perpeſſus, Principatu etiam dejectus, nihil de fervore ſemel concepto remitteret, Methudiique promiſſis confiſus, ſolius ſe Numinis arbitrio libens permitteret. Vt autem perpetuo noſtri præter fidei ſemina, Admirabilis Matris Virginum Virginis honorem propagare perpetuo ſtudio conati ſunt, ejusdem etiam Borſivojus ope implorata, templum conſolatrici afflictorum vovit ubi primum in Principatum ſuum reſtitueretur. Mirum dictu; Adſunt, paulo poſt emiſſum votum, Boemiæ legati, reditum ſui Ducis conſtanter flagrantes, reverſusque cum Cyrillo Princeps optimus, & Ludvillam exin conjugem, & populi ingentem multitudinem inſigni, & felici rerum ſucceſſu à Cyrillo benè inſtructos baptizari curavit: tertioque ab reditu die, templum Lætæ Curiæ Pragę Veteris in B. M. V. Aſſumptæ honorem propriis ſumptibus exædificari imperavit, tanta deinceps rerum omniũ per Boemiam conſequente abundantia, ut ab im̃emorabilibus annis felicitatem illam Boemiæ nunquam obtigiſſe, ipſi etiã Gentiles faterentur, & ad fidei Chriſtianę ſacra amplectenda ſummopere accenderentur. *Ex Dubravio, Sylvio, Pontano, Iepeſio, &c.*

A. C. 891. *S. P. N.* 420.

HOc anno, verba Biſciolæ ponimus: laudatiſſimus ille Archiepiſcopꝰ Eccleſiæ Rhemenſis, Fulco, columen Francorum Eccleſiæ, juſſu impij Balduini Flandriæ Comitis, interfectorum Ducẽ quodam Winiſmaro, interficitur: quod ipſum invadentem res Eccleſiarum privatis, litteris, atq; Synodalibus monuerat, atque arguerat Sacerdotali libertate pariter & charitate, cujus rei cauſa potiſſimũ eum ſibi reddidit infenſum, &c. Dein agit de Winiſmari interremptoris digniſſima tanto ſcelere morte. Rurſumque de meritis Fulconis ſubdit: Eccleſiam Rhemenſem ab eodem mirificè illuſtratam, & inter plura corpora Sanctorum etiam S. Remigii reductum, ab Orbacenſi Cænobio in Civitatem Rhemenſem. Subjicit ex Fodoardo de Scholis liberalium artium ab eo inſtitutis. De eodem ſic Henricus Coſterus in Arbore Bertiniaca. Sanctus Fulco Archiepiſcopus Rhemenſis, dictæ domus (Cænobij Bertiniani) religioſus, Martyrio pro defenſione Eccleaſiſticæ libertatis coronatus XV. Cal. Iul. Ann. C. M. Fuit tutor Regis Caroli, imo Pater ejus, cujus prudentia atq; auctoritate totũ omnino Regnũ nite-

batur

batur, quodque ipſe multis annis gubernabat. De quo Yepes noſter conſulendus. Reliqua ejus merita, quia grandia, & multa nimis, nunc prætermimus, pauca ex Epitaphio ejusdem cognoſcenda proponimus.

Hoc tumulo Magni Fulconis membra teguntur,
Rhemorum Sedis Præſulis eximii, &c.
Hunc Deus aſſumptum ſtatuit virtute probatum
Eccleſiæ ſpeculum, Pontificemq; piũ, &c.
Auxit Epiſcopium ſuper addens plurima rerum.
Vrbis, & iſtius mœnia reſtituit.

Imo non reſtituit, quando ex probatiſſimis, & Synchronis Scriptoribus conſtat Hincmari noſtri tempore, muris cinctam non fuiſſe, ut Rhemorum inclita civitas etiam Ordini noſtro, & Fulconi debeat, primo ſe munitam atq; exornatam fuiſſe.

Orbis honor, Patriæ Tutor, pietatis amator
Pro ſtudio pacis, confoditur jaculis, &c.

Vid. Yepes, Miræus, Ferreol. Locr. Iac. Meyerus, Frodoard. Cl. Rob. &c.

Claret eodem anno B. Margarita Veneta S. Euphemiæ de Majorbio Monialis miraculis hoc ævo ſpectatiſſima; Sanctiq; Ordinis innumeri. *Scardeon. aliique.*

A.C. 901. *S.P.N.* 421.

SAcratiſſimus hic annus eſt incredibili copia Sanctorum Martyrum noſtrorum, ab ingruentibus undiquè Gentilib9 peremptorum. Sola Sicilia locuples ſeminarium Martyrum fuit, jam aliquoties à barbaris infeſtata, ſed tanto ſemper poſtea felicioribus noſtrorum incrementis aucta. Hoc anno invadentibus rurſum Saracenis, ac Monachis plerisque ad S. Placidi Meſſanæ Cœnobium confugientibus (ſicut reliquos Italiæ Monachos ad S. P. N. Caſinenſe ſerecepiſſe ſuperius diximus) purpuratorum inde laureatorumque Chriſti militum electus exercitus, cæloque ſanguine tranſcriptus eſt. De his Wion in Martyrologio Benedictino: Meſſanæ in Sicilia paſſio infinitorum Sanctorum Monachorum, qui ab Abraymo Satracenorum Duce pro Fide Chriſti necati ſunt. Petrus Diacon. retulit ad priorem annum. *Anno*, inquit, *Domini* 900: *indict.* 3. *die* 1. *Auguſti*, *Sarraceni cum Abraymo Rege ſuo à Babylonia, & Africa advenientes, Siciliam invadunt, & Monaſterium S. Placidi ingreſſi evaginatis gladiis Monachos aggrediuntur, illoſque Chriſtum negare, & neſandam Religionem venerari compellunt: quod dum contemnerent, omnes in eodem loco una cum Monachis Caſinenſibus, qui ibi ab Abbate ſuo directi fuerunt Sarracenorum gladiis occiſi ſunt, &c.* Vidend. Ant. de Yepes, Leo Oſtien. & citatus Petrus Diaconus Caſſinenſ. Auctor item Martyrij S. Berchatij. Illuſtri exemplo, multis, & æternum, proceribus, contemptu ſæculi prævivit, atque hoc anno, abdicatis à ſe Vaſconum, & Navarræ Regnis, Monachum profeſſus eſt Fortunius, verè Fortunatus, in Monaſterio S. Salvatoris Leirenſis. *Vid. Ambroſ. Moral. Ioannes Mariana, Yepes, &c.*

Fit eodem anno difficillimis ſanè temporibus, bono Eccleſiæ maximo Sum̃us Pontifex Ioañes IX. ex Monacho Sanct. Benedicti Tyburtino. *Yepes, Baron. Panvin. Platina, AEquilin. &c.*

A.C. 902. *S.P.N.* 422.

ILluſtrior honorum contemptu, quam quivis ex ſæculi hujus honoratiſſimus, Sanctus Grimbaldus Monachus, & Abbas Sithienſis, eum ab Eduardo Rege ei Cantuarienſis Archiepiſcopatus deferretur, laudatiſſimo neglectu contempſit, ſola ibidem Wintonienſi Abbatia contentus, Ejus ingens meritum, par cum B. Fulcone Rhemenſium Antiſtite, cauſa, propter quam Sanctus hic vir, *pro defenſione* nimirum, Iperij verba ſunt, *Religionis & libertatis Eccleſiaſticæ*, in exilium profectus, in eoq; mortuus. Ferreol. Locri9, Yepes.

Smaragdus Abbas quamvis alij in annis non conſentiant, vir eruditiſsimus ſæculum hoc exornat, in Scripturis Divinis præcipuè, jugi nimirum earundem ſtudio, exercitatiſsimus, quem Tritbem. lib. de ſcript. Eccleſ. Autigam vocat diſciplinæ Regularis, & qui Sanctas ſcripturas exponendo longè latèque Nomen ſuum com̃endavit, magna opinione, & ſcientiæ, & converſationis Sanctæ comparata. Propter plures com̃entariorum in Scripturam Tractatus, ejus libri hodieque in manibus omnium tritiſsimi. *In Regulam S. Benedictini liber* 1. *Diadema Monachorum, lib.* 1. *In totum Pſalterium lib.* 1. *Sermonum plurium, lib.* 1.

Trutpertinum Cœnobiũ per Comites Abtenburgenſes reſtitutum, ubi iidem qui & Habſpurgenſes, conditi jacent. Ex eo deinceps Monachorum illuſtrium plurimi effulſere. *Conſt. Bened. MSS. Trudpertina, &c.*

A. C.

A.C. 903. *S.P.N.* 423.

ITerum Fidei teſtes egregij ex Ordine noſtro, Eccleſiam purpura ſanguinis condecoraverunt. In ſolo Nonantulano Cænobio, plurimi contrucidati, de quorum numero quamvis non conſtet inde colligas licet, maximum fuiſſe, cum non ita pridem S. Anſelmi Abbatis ejusdem Cænobij memoriæ conſulentes, aſſeruerimus, mille centum, & quadraginta quatuor Monachis ibidem præfuiſſe, numero interim ſi non aucto, ſanè parum ĩminuto. *Yepes, Sigonius, VVion, Baron.&c.* Et quantum quæſo debebit Orbis Ordini noſtro, tot tantorum Patrocinio, mille utique è periculis ereptus, & deinceps eripiendus, imo tam glorioſè pictus, impinguatus, & exornatus.

A. C. 904. *S.P.N.* 424.

MAgno extincto lumine luget Germania, B. Ratperto nimirum ad D. Galli Monacho. Ita mortis annum in Conſtantiæ noſtræ Benedictæ to.2. contra Sangallenſes ipſos ſignamus. Inter alia, quibus egregiè de Germania meruit (Scholis quippe ſæcularium multo tempore præfectus, viros doctiſſimos ſum̃o Patriæ bono inſtituit, ac formavit) Eccleſia illi debet univerſa, Hymnos ſive cantus plures ab eodem compoſitos, ut hodieque ex corde Majorum noſtrorum, ſenſuque plauſum Deo, ac ſuperis univerſis faciamus. Meminit ejus operæ Eckhehardus Minimus S. Galli item Monachꝰ. Scripſerat idem, inquit, librum de Caſibus Monaſterij, incipiens à temporibus S. Columbani, usque ad Salomonem Epiſcopum. *Dictaverat etiam Litanias, quas Eccleſia canit per totum Orbem in diebus Rogationum, præter alia plura quæ fecerat, &c.* Ejꝰ egregia illa ab Numine petitio: qua ſerio precatus eſt, *ut ſe diutius morbo coqueret.* Mortuus inter diſcipulorum manus, cælum triumpho implevit. Celebratur, & illud ejus dictum; quod propter, non ita gratus remiſſioribus in rigore Monaſtico fuit: *Labes Monaſteriorum maxima impunitas.* Ex ſcriptis diverſis rerum S.Galli, &c.

Clareſcit item magis magisque Beatus Notkerus ejusdem Cænobij Monachus, inferis ipſis ſemper formidandus, quibuscum frequentius acerrimè conflixit, & dæmonem non ſemel, corpore aſſumpto aſſultantem, verberibus ſtrenuè dedolavit. Eodem ipſo tempore copia Sanctorum ingens Cænobij ejuſdem, ut ſolum poſſet colonias in ſingulas Germaniæ provincias Sanctorum integras emittere, quamvis hinc ſingulæ ſuis abundarent, *ſcript. Sangall. rer.&c.*

A. C. 905. *S.P.N.* 425.

AFflictiſſimo Reip. Chriſtianæ ſtatu, barbaris Regna omnia vaſtantibus, direptione, incendio, cæde omnia miſcentibus, diverſis pro Imperij Corona decertantibus, illud maximis malis, graviſſimum inſuper acceſſit, ſæculi principes, quantumlibet Chriſtianos, jus ſibi Pontificis Romani eligendi arrogaſſe. Obtigit denique ſingulari Dei dono, legitimus, atque imprimis Eccleſiæ utilis ex Ordine noſtro Pontifex *Ioannes IX.* quẽ ſuperius dixeramus anno Chriſti 901. electum in quo uno nonnihil longus Chriſtianorum, & fidelium labor & dolor ſemetipſum ſolabatur. Ingens planè, & ĩmortale meritum Ioannis, brevi Pontificatu tria Concilia celebraſſe, rebusq; Fidei præclariſſimè conſuluiſſe. De ejus laudibus videantur Anton. de Yepes noſter, Platina, Illeſcas, &c. ejus ſepulchri Epitaphium Manlius exſcripſit digniſſimum, quod inſeramus.

Eccleſiæ ſpecimen clariſſima gemma bonorũ
Et mundi Dominus hic jacet eximius,
Ioannes meritis, qui fulſit in ordine nonus
Inter Apoſtolicos quem tulit altitonans.
Conciliis ternis docuit qui dogma ſalutis.
Obſervare; Deo munera Sacra ferens.
Temporibus cujus novitas abolita mali eſt,
Et firmata Fides quam ſtatuere Patres.
Qui moriturus eris, lector, dic: Papa Ioannes
Cum Sanctis capiat Regna beata Dei.

A.C. 906. *S.P.N.* 426.

ITerum Martyribus noſtris fæcundiſſimus annus, Nortmannis, Vngaris Saracenis multos paſſim contrucidantibus. In ſolo Novalicienſi Cænobio, etiam altera vice, pleni manipuli cælo illati, & plurimi conciſi ſunt, eo nimirum Cænobio Monachis ſemper frequentiſſimo. De ejusdem unius Cænobii Bibliotheca hoc ipſo anno, libris ejusdem in Catalogum relatis, reperta librorum ſex millia, ſexcenti inſuper ſexque & ſexaginta. Vt inde labores noſtrorum æſtimes, & diverſas toto orbe Bibliothecas in Cænobiis noſtris, bono univerſi, & poſterorum aſſervatas, quidq; debeat aſſervantibus poſteritas omnis, judicium feras. *Ex Pingonio in Aug. Taur. Yepes, &c.*

A. C.

A. C. 907. *S.P.N.* 427.

ITerum è Noſtris ſummum Paſtorem Romanorum Pontificem aſſumit Eccleſia, Sanctum Leonē, eo nomine quintum ex Monacho de Brandalo Congregationis, primæ Benedictinæ; egregia Sanctitate virum, quem impiè Chriſtophorus presbyter Cardinalis in carcerem detruſum, abdicare à ſe ſummum honorem coegit, dein Cœnobio incluſit, ubi afflictæ condolens Eccleſiæ, paulo poſt dolore contabuit. Chriſtophorus intruſus & ipſe poſt 7. ferè menſes dejectus, Caſſinum ſe contulit, ibique Monachiſmi rigore ſcelus expiavit, & mœrorem ſolatus, eſt. *Baron. Tepes, VVion.&c.*

Illuxit hoc tempore egregio doctrinæ, ſanctitatisque nomine Germaniç univerſæ, Beatus Tutelo Sangallenſis Monachꝰ, artibus Apellæa, Poetica, Oratoria, Muſica celeberrimus, Latina, Græcaque lingua exquiſitiſſimè eruditus, cui Eccleſia etiam debet univerſa, cantus plures in Divino officio uſurpatos, quo (ejus nimirū doctrina, & ſanctitate illecti) maximi imperatores per litteras familiariſſimè uſi ſunt, Carolus imprimis Craſſus, componendi cantus Eccleſ. rationem à noſtris edoctus, qui cum Tutelone ſubinde pia quadam æmulatione concertans, compoſitione alterna, ſemet concitabant, Tutelonem non Cæſares, ſed ipſa Cæſarum Imperatrix, Cœlique Regina, maximi faciebat, ita ut quandoque in ſua imagine Metis depingenda laboranti, ipſa aſſiſtens, non ſolum præſentia ſua illum honoraret, verum etiam colores miniſtraret, radium, ſic vocant veteres, ſuſtineret: cumque eo miraculo proditum ſe animadverteret Metenſibus, occultè imperfecta relicta imagine, ad Divi Galli aufugiſſet, ipſa imaginem abſolvens, Tutelonis opus perficeret, ac raro miraculo comendaret. *Vid. Conſt. Bened. Script. rer. Sangall.&c. Compend. Bucelini,&c.*

A. C. 908. *S.P.N.* 428.

SAlomoni ex comite de Ramſwag. (illuſtris olim, quæ nobilis hodie, familia fuit) Monacho S. Galli, dein Conſtantienſium Pontifici, iterum debet Germania, urbem ampliſſimam, etſi non primo conditam, tamen præcipuè auctam, ornatam atque munitam) *Conſtantiam* nimirum ad Rhenum, quam tanto ampliorē, firmioremque, quam fuerat extruxit, ut facile invadentium frequentius Germaniam Vngatorum impetum, non ſuſtineret ſolum ſed eluderet, atque frangeret, *Secundi conditoris* Titulum jure ſibi Salomone vindicante. De hoc nos pridem egimus in Conſtantia noſtra Sacra profana Romana Alemannica. *Vid. Cruſius, Chron. pl.Conſt.MS.&c.*

Ordinem noſtrum, & Regium juxta generis ſplendorem, rariſſima vitæ ſanctitate nobilitat S. Verona Ludovici Germaniæ Regis filia, id in Cœnobio conſequuta, ut à morte Divorum catalogo adſcripta, meruerit ab univerſo æternum honorari, quæ niſi Regnum reliquiſſet, in ſolo illo, & paucis dum viveret annis honorata, & dubium, an gratia, ſubditis fuiſſet. *Cratepolius.*

A. C. 909. *S.P.N.* 429.

MOritur, ut immortalis fiat Sanctiſſimus, & meritiſsimus de Suecis, Gothis, Friſonibus, eotundem Apoſtolus, & prædicator egregius Adalgarius ex Monacho Corbeiæ Saxonum Bremenſis Archiepiſcopus. De quo plura in vita Sanct. Anſgarij, & Remberti, paulo poſt proponemus, & meminit ejusdem Grantzius, Trith. Alb. Stad.&c.

Succedit eidem, pari zelo fervens, & laboribus indefeſſus, S. Hogerus ſive Otgerus, Corbeienſis item Monachus, qui ut & anteceſſor, graviſſimos inter tumultus, & diſcrimina infinita, imperterritus ſaluti animorum intendens, ſuam corporis libentiſſimè neglexit. *Vid. cit.*

Claret item apud Herbipolim, ejuſdē Vrbis Epiſcopus ex Monacho Neoſtadienſi Thiedo. *Vid. Demochares, Belforeſt. Bruſch.*

A. C. 910. *S. P. N.* 430.

SNotgero Balbulo Eccleſia acceptas referat neceſſe eſt Sequentias, ſic vocamus, cantum illum, qui SS. Miſſæ Officij Graduale ſequitur ab ipſo compoſitas, ea gravitate juxtà ac ſuavitate, ut Innocentius Pontifex, qui præerat Eccleſiæ Friderico II. Imperante, vel ab ipſa quidem cantus dulcedine argumentum ſumeret, ejusdem rariſsimæ Sanctitatis, quod non niſi Spiritus Sancti ſingulari dono ejusmodi componere potuiſſet. Exaudiuntur in hodiernum usque diem, ſuaviſsimę Notgeri compoſitiones, & non niſi ingenti affectuum motu, & concitatione, etiamnū vix ſine lachrymis à piis toto orbe clericis atque Monachis decantantur, laude

laude utique ſemper, & merito aliquo in Notgerum, & ordinem reduntande. *Ex Conſt. Benedict.* Fundatum circa hoc idem tempus Cænobium illud Auguſtiſſimum Cluniacenſe, cujus ſi intelligere velis profectum, ut numerum colligere perfectorum Monachorum cognoſcas licet ex numero Cænobiorum, quæ ſe le Divi Odonis arbitrio ſubmiſere, cum eorum ſupra duo millia numerentur, & ſi cujus eorundem duos treſve probioris notæ Monachos aſſignes, dignam ſanè uno Odone provincia Sanctorum numeres, cum plurima conſtet ſingula, plures ſexcentis perfectis aluiſſe. *Yepes, &c.*

A. C. 911. *S. P. N.* 431.

AVgienſis cænobij tanta ex famæ incrementis celebritas, ut Græcorum etiam animos percelleret, & ad ſe usque pertraheret. Eluceſcit hoc anno rara ibidem Sanctitate Beatus Simeon Achaicy, cognomento Bardo, ex Gręcia oriundus. Is ſummis honoribus ſublimis, primus Magnatum Conſtantinopolitanæ, aulæ, Belli Imperator ſupremus, & unius Provinciæ Dux, monente intrinſecus Numine, calcatis omnibus, valedicto Patriæ, in Germaniam, Augiamque delatus, Monachum ibidem profeſſus, eximiis virtutibus ſe ipſum excolens, ad triumphos æternos præparavit. Illuſtriſſimorū Principum, Comitum, & præcipuorum Germaniæ Magnatum, eodem tempore ingens in Augia numerus, ut uni illi Cænobio ſucceſſu temporum debeat Germania, patriæ Nobilitatis non pauca millia cælo afferta, cum ſeptem ferè ſæculis, non niſi ejuſmodi Magnatibus in Augia locus eſſet, tanto tunc numero Principes patrię noſtræ conſecrare ſe Numini in cucullo geſtiebant, & concertabant. *Ex Ochemio, MS. Chron. Aug. Pereg. B. Sim. &c. Algozio, &c.*

Rebus præclariſſime geſtis, Germaniā atque Imperium demeretur Hattho noſter Moguntiæ Archiepiſcopus, ſed & rei Eccleſiaſticæ egregiè conſulens, ut Baronius aliique atteſtantur, multorum tamen invidentium ſubinde calumniis laceratur quas nos facile ab ipſo avertimus, *tom. 2. Conſt. Bened.*

A. C. 912. *S. P. N.* 432.

BEati Notkeri Balbuli Sangallenſis Monachi morte glorioſus hic annus. Tanti habitus ab Imperatoribus hic vir Sanctus, ut ad eum frequentius inviſerent, & de rebus graviſſimis ejus mentem exquirerēt, quibus precum ſuffragio non ſolùm verum Concilio plurimum profuiſſe, adeoque Germaniam ſtrenuè demeruiſſe arbitramur. Miraculis à morte claruit innumeris, & recentiſſimis etiam nunc benefacere ſeſe interpellantibus non deſinit. De ejus nos præclarioribus vitæ geſtis multa, & rara in tomo ſæpe citato Conſtantiæ noſtræ Benedictæ ſecundo. Reliquit alia inter ſequentia ingenii monimenta.

De vita S. Galli, lib. 3.
Vita ejusdem Hexametricè, lib. 3.
De expoſitionibus Sacræ Scripturæ, lib. 1.
Martyrologium. Extat to. 6. Henrici Caniſij.
Vt videas quam ſtrenuè noſtri ſemper pro Martyrum honore laborarint.
De Muſica, & Symphonia, lib. 1.
Epiſtolarum ad diverſos, lib. 1.
Sacra Epigrammata varia.
De vita Caroli Magni, lib. 2.

Eodem ipſo tempore claret S. Welfridus ex Comite Nagolts & Kalvu primus Abbas in Hohenwiel, hodie caſtro munitiſſimo, vir ſanctitate, & prodigioſè factis celeberrimus, *lib. cit.*

A. C. 913. *S. P. N.* 433.

MOritur, & ad feliciorem migrat vitam Hattho Moguntinus Archiepiſcopus Augienſis Monachus, Germaniæ decus & Salus; quem ob egregiè geſta, & ab his Cæſarum in eundem propenſione, etiam vulgo *Cor Regis* appellavere, fuit Regum Galliæ ſanguine oriundus, quem perperam alij Regis Galliæ filium dixere; Arnulphi Cæſaris compater, Ludovici Quarti Imperatoris Tutor nonnullis, & quod adminiſtratio univerſi Imperij penè uni ipſi incumberet *Secundus Imperator* nominatus. Beato Salomoni Conſtantienſi Præſuli familiariſſimus, docti uterque convivas fallere, & quando vinum bibere, viſi frigidam propinare, & rigorem quo ſibi ſeveriores erant diſſimulare, & tegere. De utriusque laudibus nos fuſius loc. cit. Succeſſit Herigerius, Monachus quidem Ordinis noſtri, at incertum cujus Cænobij, nobis certum Augienſem fuiſſe, ſicut & in Conſtantia noſtra aſſerimus, eximiorum meritorum Antiſtes, & Imperio utilis. *Vid. Democh. Conſt. Conſt. Bened. Bruſch. Serarius, &c.*

A. C. 914. *S. P. N.* 434.

IVra, & bona, Eccleſiæ Conſtantienſis prima, & antiquiſſima debent ſub hoc tempus defenſa, & ſervata Salomoni noſtro Pontifici ſuo, qui ea propugnando, nec potentiſſimos quidem Germaniæ Principes reveritus, ſupremum non ſemel vitæ diſcrimen adiit, quoad denique capti Alemanniæ Duces Bertholdus, & Erchingerus, ſupplicio ſupremo addicerentur. Impetravit primū veniā, & gratiā iisdem à Cæſare, verum paulo poſt eadem contra Salomonem reperentes, atque ideo capitis damnatos non aliter quam à ſe trucidati eſſent ſerio dolens, & de ſe ſupplicium exigens, animis ſaltem illorū piiſſimus Pontifex conſultum voluit; pulcherrimo exemplo manſuetudinis facem univerſis Principibus præferens, ſicut defenſi Eccleſiaſtici viris Epiſcopus prætulerat. Ex tom. cit. & conſtant. Sacra profana.

In Divi Galli tanta Sanctorum copia Ordinem Orbemque illuſtravit, ut Waldramus hoc ipſo tempore Decanus, ſalutato verſibus Cæſare, non dubitarit affirmare, non mille ſed millia Sanctorum jam felicem illius Eccleſiæ glebam condidiſſe; cum conſtet interim ab hoc primū tempore longè plures, celeberrima Sanctitatis fama inibi vixiſſe. *Ex verſibus VValdrammi, & Mariani Buzelini Scriptis communicatis.*

A. C. 915. *S. P. N.* 435.

FElicitate æterna donatus, corpore ſolutus Magnus, & Sanctiſſimus Bremenſium Archiepiſcopus Hogerus, plurimis annis Saxonum, Danorum, Suecorum Apoſtolatu digniſſimè ſummo fructu perfunctus, verum hinc Danis ac Sclavis, hinc Bohemis, & Vngaris Saxoniam ejusque Eccleſias lanianribus, ſe bono publico ſervare coactus, Namburgumque recipere, eidem ſedi ſanctiſſime præfuit. Ita difficillimis temporibus noſtri ab Officio prædicationis nihil unquam remiſere. *Baron. Crantzius, VVion. &c.*

Obiit hoc eodem anno exemplum egregiæ virtutis Beatæ memoriæ Angilberta Ludovici II. Imperatoris uxor Ludovici Germanorum Regis filia Abbatiſſa S. Iuliæ Brixienſis, &c. *Petrus de Ripa Alta. Aimoin. Leo Oſt. VVion. &c.*

Claret in Anglia Æthelhunus ex Monacho, & Abbate Bercheſeiæ Epiſcopus Wigornienſis. *Rerum Anglic. Scriptor. &c.*

A. C. 916. *S. P. N.* 436.

ITerum egregium Apoſtolum Bremenſibus, Archiepiſcopum Ordo noſter hoc ipſo anno dedit Sanctiſſimum Wimonem, quem alij corruptè Vnni appellant, Corbeiæ Saxonicæ Monachum, qui Gothiam confidens de adjutorio Dei ingreſſus, efferatiſſimos bello, & aſſidua cæde populos, ad manſuetudinem Chriſti invitans, verbum Dei longè lateque diſſeminavit. *Helmold. Crantz. Alb. Stad. Trithem. &c.* Electionis ejus ſequenti anno meminit Baron. atq; Conrado, & Henrico Imperatoribus familiarem & reverendum fuiſſe, nos plures ſequuti, arbitramur Baronium, ex miſſione pallij ſequentem annum Ordinationi tribuiſſe.

A. C. 917. *S. P. N.* 437.

CÆlum triumphans invehitur egregius Friſonum Apoſtolus, & Cultor Beatiſſimæ Matris Virginis laudatiſſimus S. Radbodus ex Monacho S. Salvatoris Trajectenſis Epiſcopus cujus vita admiranda extat apud Surium tomo 6. & Antonium Yepes tomo 4. cent. 5. Ejus Sacratiſſimis exuviis clarior Daventria, ſimilibusq; Sanctorum reliquiis plurima univerſi loca donata atque ornata, famam, fortunas omnes, & felicitatem, Monachis referant accepta neceſſe eſt, propter quorum etiam ſacra corpora, auctæ aut conditæ Vrbes, ſæpe in eam, qua ſuperbiunt hodie, amplitudinem excrevere. Reliquit ingenii partus dignos S. Radbodus.

De S. Amelberga Virgine, ſerm.
Florum S. VVillibrordi, lib. 1.
Vitam S. Lebuini carmine deſcriptam, lib. 1.
De eodem Orationem Encomiaſticam.
Homiliarum, & Sermonum, lib. 1.
Officium quoque integrum de translatione S. Martin.

A. C. 918. *S. P. N.* 438.

IMmortaliter turlum debent B. Salomoni noſtro Conſtantienſes non ſolū, ſed & Eccleſiæ eidem ſubjecta Diœceſis, inter Germanas ampliſſima, allatas Romæ exuvias Sanctiſſimi Martyris, & Tutelaris Vrbis, atque Epiſcopatus, Pelagii, cujus huc usque meritis, & Patrocinio florentiſſima civitas Magni Martyris nomine gloriatur. *Ex Chron. Conſt. MMSS. pl. & Conſt. ſacra profan.*

Ingens virorum doctrina ac Sanctitate illuſtrium numerus in ordine claret, & Epiſco-

Epiſcopales Cathedræ pleræque à noſtris inſeſſæ, glorioſè adminiſtrantur. *Vid. Anton. de Yepes, Trithem. &c.*

A. C. 919. *S. P. N. 439.*

MOritur ſanctiſſimè, & feliciſſimè alter Vrbis Conſtantienſis Conditor, & Dotator Salomon Epiſcopus. De quo pluribus nos locis ſupra cit. Quinque Regibus ſeu Imperatoribus familiariſſimus, ita ut à plerisque eo, & Hatthone inconſulto nihil in Imperio ageretur. Ejus ingenii præclariſſima monimenta extare in bibliothecis Sangallenſi, Conſtantienſi & Einſidlenſi Hartmannus memorat; ſervatur & in Bibliotheca Weingartenſi ejusdem labore collecti Dictionarij, ſeu Vocabularii ingens planè opus, ut inter ardua Imperii negotia, & tumentes bellorum fluctus omnium Doctorum, atque indoctorum mireris comodis providentem, & quaſi ſervientem. Protulit etiam in lucem 1. to. Antiq. lectionum Henricus Caniſius, quædam ejus carmine ſcripta. Illud viſum minimè prætereundum, quo agnoſcas, & rarum ſanè prodigium, & noſtros etiam ſummis honoribus elatos, animo tamen ac voto cum ſuis ſemper domi degiſſe. *Recordatus aliquando, ipſa die, qua Antiphonam illam Eccleſia ſolemnem Pater juſte, mundus te non cognovit, &c. recitat, & ò*, inquit, *quali ſtudio & vocibus futuram diem* (occurrerat quippe hæc cogitatio ea necdum die illuceſcente) *Fratres mei, apud S. Gallum ſunt acturi? Illicoque conſurgens, plurimis, ex Vrbe equo, curru, nave comitantibus, in Spiritu Dei vectus circa Nonam, Cænobium ingreſſus Antiphonam præoptatam, ipſe in Evangelium levavit, & clarè præcantavit &c.* ita Eckehardus, &c.

A. C. 920. *S. P. N.* 440.

ORiginem Yepes noſter celebrat hoc anno potentiſſimi Cænobii Albeldenſis ſive Albanenſis in Ciſpania, quod honori S. Martini Epiſcopi dedicatum: cujus dein loci Abbates Epiſcopali honore ſublimati, decus egregium Hiſpaniarū Regnis acceſſere. Conditum hoc ipſo tempore S. Flori in Arvernia Cænobium Cathedralis item Eccleſiæ dignitate poſteà excultum, quod & hoc, aliisque ſæculis, Monachis noſtris debet Orbis univerſus, non ſolum eorundem in gratiam, ſive ſuadentibus ac impetrantibus ipſis Epiſcopales ſedes inſtitutas, ſed & honorem eundem Cænobiis illatum, & potentiſſimos Epiſcopatus ab ipſis Cænobiis ſumpſiſſe initia, non excluſis propterea Monachis, imo iisdem perpetuo eligendi jure, è gremio ſuo Pontificem eligentibus: Sanctionibus Canonicis ita jubentibus, ut Sanctiſſimo Patri, & Patriarchæ noſtro Benedicto conſecrata, ejuſdem & filiorum perpetuo maneant: ita atteſtante Innocentio ipſo Romano Pontific. ejus nominis Tertio, in Epiſtola, quæ in operum ejus Coloniæ editorum tomo 2. pagina 93. legitur, ex qua iſta exſcripſimus: *Ita tamen, quod ab eodem Monaſterio Monachi nullatenus excludantur, ne forte venire contra Sanctiones canonicas videremur, quibus provida deliberatione ſtatutum, at quæ ſemel Deo dedicata ſunt Monaſteria, ſemper maneant Monaſteria: cum, & hodie generaliter ſtatuatur, ut Ordo Monaſticus, qui in aliquo Monaſterio ſecundum Deum, & Beati Benedicti Regulam dignoſcitur, inſtitutus, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur, &c.*

A. C. 921. *S. P. N. 441.*

OPtimè meritus de Patria, Germania noſtra Otfridus Wiſſemburgenſis Cænobii Monachus, cum (quod fieri noſtra ætate dolenter advertimus) Teutonicæ linguę, magis magisque vitium accreſcere, eique denique prorſum exitium iminere metueret, ſuo, quocunque, arbitrio, manca, mutila, depravata, diſſonantia verba promente, & proferente, ſolus, quod nemo antehac, digniſſimo ſtudio, conſulere Germanis auſus, ad certas Regulas, conſtructionesque grammaticales Teutonicam linguam revocavit; à qua nominum proprietate, ita ſuo jam tempore Trithemius noſter, Germanos queritur diſceſſiſſe, ut nec intelligere quidem Majorum ſuorum avitam, patriam, & germanam linguam, ne dum ea uti poſſint. Fuit hic Otfridus vir in Divinis Scripturis eruditiſſimus, Philoſophicis, Rhetoricis, & poeticis egregiè cultus, ſcripſit tam metro, quam ſoluta oratione libros plures: ex quibus ſequentes enumerat noſter. Trithemius.

Gratia Theotiſta. incipit. Dignitatis culmine Gratiam, &c. lib. 5.
Ad Ludovicum Regem. Ludovico Orientalium, &c. lib. 1.
Ad Salomonem Epiſcopū. Salomoni Epiſcopo Otfrid. &c. lib. 1.
Ad Monachos S. Galli. Otfridus VViſſemburg, &c. lib. 1.

In Pſalterium Commentar. Volum. 3.
De Iudicio extremo, lib. 1.
De gaudiis regni cæleſtis, lib. 1.
Carminum diverſi generis, lib. 1.
Epiſtolas ad diverſos, lib. 1.

A.C. 922. *S.P.N. 442.*

ITerum grandi merito præter & ſupra Chronologiæ præclariſſimum opus, quod ſuperius commendaveramus, ſummo & æterno bono Regino noſter Prumienſis Monachus, ſcripſit & perfecit præclariſſimum illud opus de Eccleſiaſtica diſciplina, & Religione Chriſtiana, quod ex *Decretis Sanctorum Patrum, & Generalium Conciliorum* duobus libris complexus eſt, & in nonaginta fere capita luculenter diſtinxit. *Trithem.*

A.C. 923. *S.P.N. 443.*

SPlendet Gallia univerſa Gilderici Abbatis S. Germani meritis, quæ Antiſiodorenſibus ita ipſum commeodavere, ut Vrbis ejusdem Pontifex renunciaretur. Cui debet Antiſiodorum celeberrimas illas D. Laurentii reliquias à Ioanne Papa impetratas, & caſtrum Varziacum ab ipſo exſtructum. Flodoardus, Clem. Rob.

Rutgerum verò Archiepiſcopũ Treverenſem longè digniora commendant, imo tanto electo Pontifice, collegium noſtrorum, qui tum, & multis jam ſæculis Canonicorum vicem explebant, egregie com̃endatur, ob raram illius quem elegere Virtutem & induſtriam. Rutgeri labor & meritum im̃ortale fuit: *liber Decretorum* ab ipſo compoſitus ſeu collectus, quem ipſe collecta Synodo probatum laudatumque Solemniter approbavit, & bono patriæ evulgavit. *Conſt. Cajet. Trithem. &c.*

A.C. 924. *S.P.N. 444.*

CAthedralem rurſum ſedem, & ſingulare provinciarum ornamentum, princeps commodum Germania noſtra debet Burcardo noſtro Miſnenſis Saxoniæ celeberrima civitas quem ob rariſſimam virtutem, & ab hac famam & gloriã hoc anno Henricus I. Imperator, primũ ibidem Pontificem inſtituit; atque ipſe non ſine ſanctitatis celeberrimâ opinione laudabiliter gubernavit. *Cratepol. VVion. Trith. &c.*

Clariſſimus hoc ipſo tempore Richarius Leodienſis Epiſcopus, ex Abbate Stabulenſi. *Vid. Baron. Anno 922. AEgyd. Bucher. &c.*

A.C. 925. *S.P.N. 445.*

VNgarorum incurſione cruentus hic annus. E noſtris non pauci Cælitum numerum auxere. In Divi Galli, celeberrima illa Martyr noſtra Diva Wiboradis, decus ſingulare, illuſtri triumpho Germaniæ addidit. Octavo ab Martyrio die, tribus, quæ in capite acceperat, vulneribus, ſponte coeuntibus, dormienti ſimilis, & ſupra quam videbatur vivens, formoſa apparuit, pede brachioque rigore contractis, libitinæ, grandi prodigio, ſe ultro accommodans. *Vid. Conſt. Bened. & Sangall. rer. ſcript.*

Clarent eximia virtutis, & doctrinæ fama, Hirſaugienſes, S. Galli, S. Albani, Augienſes Monachi; celebratiſſimus inter alios Dethmarus Hirſaugiæ Abbas; *de quo Chron. Hirſ. Trithemii conſulend.*

A.C. 926. *S.P.N. 446.*

ADmiratione etiam Fidei hoſtes detinet, com̃ovetque paratiſsimæ virtutis rariſsima imagine, Sanctiſsimus Guilbertus noſter Gemblacenſis Cænobij Fundator & Monachus; qui neque Imperatore quidem cũ exercitu occurrente, prior ipſe, & ſolus occurrit inſanienti Vngarorum genti, & conſternatis conſtantia virj ipſis Victoribus, Chriſti Evangelium deprædicavit, digniſsimo ſanè Apoſtolatu, fortitudine ſeu magnanimitate incredibili Idolomaniam eorundem acriter redarguens, & multos Chriſti ſervitio emancipans. *Et vita, & Anton. de Yepes.*

Debent, & Conſtantienſes circa hoc ipſum tempus Vrbem ſuam ab immanitate hoſtium liberam Salomoni Epiſcopo, ita munitam, ut Vngari, plurimis, & celeberrimis Germaniæ Vrbibus occupatis, & everſis, in iſtam nulla vi quidquam proficerent, ſuburbana tantum propugnatoribus vacua diruerent, atq; incenderent. *Conſt. Sacra, Proſav.*

A.C. 927. *S.P.N. 447.*

ADdidit egregium Germaniæ noſtræ decus Beatus Hildebertus noſter ex Monacho, & Abbate Fuldenſis Cænobii Archiepiſcopus Moguntinus, hoc ipſo anno electus, (ſunt qui priore contendãt) de Imperio univerſo meritiſsimus, quod ejus præcipuè conſiliis, auctoritate, atque ſanctitate nitebatur, Otthone maximè Magno imperante, qui Hildeberto Archicancellario benè uſus, tanto libentius

in agendis ejus arbitrio ducebatur, quanto certius non de prudentia ſolum ejus, ſed providentia ex Prophetico etiam Spiritu conſtabat. *VVidechindus, Vrſperg. Trithem. Regino. Lamb. Serar. Brovver.*

S. Benno Metenſium Pontifex, ad eam cathedram biennio ante extractus è ſua cellula, nefario ſcelere à ſuis civibus excęcatur. Porro ipſe patienter omnia tolerans, exemplo relictus magnæ patientiæ viri, cognominatus eſt Benedictus, & ad ſolitudinem reverſus in Einſidlenſi Helvetiæ eremo vitæ reliquum tranſegit. *Baron. Biſc. Hartm. monim. Einſidl. &c.*

A. C. 928. *S. P. N. 448.*

RAtherius Laubienſis Monachus, vir miræ ſimplicitatis, ſed eruditione litterarum ſacrarum atque profanarum celebratiſſimus, Veronenſis Pontifex, ea per ſcelus Hugonis Cathedra dejectus, ab eodem reſtituitur, cujus eximium de Eccleſia univerſa meritum, ipſo conſtantiſſimè eandem contra ſceleſtiſſimam ac pernitioſiſſimam Anthropomorphitarũ Hæreſim prædicando, & ſcribendo propugnante. *Baron. Trithem. Chronolog. Hirſaug.*

Eodem tempore Hilduinus Lobienſis Monachus, fit Epiſcopus Mediolanenſis, affinitate junctus Hugoni Italiæ Regi, vir in Divinis maximè litteris eruditus, cujus etiam libri aliquot extant. *Vid. Trithem. VVion. &c.*

Hildesheimenſibus ipſo hoc quoque anno præficitur Diethardus ex Monacho Hirsfeldenſi Epiſcopus Hildesheimenſis *citati.*

A. C. 929. *S. P. N. 449.*

QVedlinburgenſe Virginum Cænobium Ordinis noſtri conditur ab Henrico Imperatore, in quo Mechtildis prima Abbatiſſa inſtituitur, ex omni virtutum flore compoſitiſſima, Cæſaris ejusdem filia, & Magni Otthonis Soror. Cui uni Cænobio quantum debeat Germania univerſa, nunquam ſatis explicaverimus, incredibili Principum Germanarũ numero, usq; ad Lutheri tempora, in eodem ſalutis æternæ aſylũ quærente, & reperiente, quas Religio noſtra ſanctiſſima, benevolentiſſimè amplexa, cælo educatas Deo tranſmiſit. *VVion. Trithem. &c.*

Sed & aliis paſſim Cænobiis hoc ipſo tempore, quid Regna, & Reges debeant patet facile ex uno rariſſimæ Sanctitatis exemplo, unius Cænobii diſciplinæ aſſignando in Sanctiſſima Regina Ælfleda, Alfredi Angliæ Regis filia, Æthelredi conjuge. Sanctæ Alginę noſtræ Schaftesburienſis Monialis ſorore, Glaſtoniæ Ordinem noſtrum profeſſa, quæ tanta paulo poſt enituit Sanctitate, ut ad eam Rex Æthelſtanus ſæpius ea unica ex cauſa inviſeret, ut divinis ejusdem alloquiis frueretur, in cujus etiam præſentia illud miraculi Deus oſtendit, quo deficiente vino illud grandi ꝓdigio miniſtraretur. *Matth. VVeſtmonaſt. &c.*

A. C. 930. *S. P. N. 450.*

INcredibili acceſſione Eccleſiam Chriſtianam auget, ſanctiſſimus Wimo noſter vir verè Apoſtolicus, Hamburgenſis Archiepiſcopus, Danis hoc tempore ad fidem converſis, qui olim jam ab Anſgario Chriſto adducti, ſed Regum ſcelere, & bellorum attritione, plerique defecerant. *Igitur*, inquit, Adamus, *nihil aſperũ, & grave arbitrans ſubire poſſe pro Chriſto, latitudinem ſuæ Diœceſis per ſe ipſum elegit circuire. Sequutus eſt eum grex Bremenſis Eccleſiæ univerſus* (ecce populi erga tantos Pontifices amorem) *paſtoris boni abſentia mæſti, ſecumque & in carcerem, & in mortem ire parati. Poſtquam vero Confeſſor Dei pervenit ad Danos, ubi tunc crudeliſſimus Gvvrm regnavit, illum quidem pro ingenita flectere nequit ſævitia: filium autem Regis Haroldum ſua eſt prædicatione lucratus. Quem ita Chriſto fidelem perfecit, ut Chriſtianitatem quam pater ejus ſemper odio habuit, ipſe haberi publicè permitteret, quamvis nondum baptiſmi Sacramentum percepiſſet. Ordinatis itaque in Regno Danorum per ſingulas Eccleſias ſacerdotibus, multitudinem credentium Haroldo S. Dei commendavit. Cujus etiam fultus adjutorio, & Legato, Omnes Danorum Inſulas penetravit, evangelizans verbum Dei gentilibus, & fideles quos illic invenit captivatos, in Chriſto confortans.* Vide etiam Baron. &c.

A. C. 931. *S. P. N. 451.*

ENumerat hoc uno anno Yepes noſter Imperatrices, Reginas, Imperatorum ac Regum filias plures, relictis ampliſſimis Regnis cucullum amplexas, quarum pleræque egregia vitæ ſanctitate, omnes exemplo virtutis, univerſo orbi, mutatione tanta obſtupeſcenti, plurimum profuere.

Sacramentariorum quoque Hæreſi, felici, & utili providentia occurrit Sanct. Ratherius, ſive Bacherius Veronenſis Epiſcopus, ſcripto pulcherrimo libro de corpore, & Sanguine Domini, ita unus Monachus contra duos exercitus Anthropomorphytarũ, & Sacramentariorum, conſtantiſſimè depugnans, etiam ſæculi noſtri monſtra nequiſſima, & infanda confundit expectoratque. Ingenii ejusdem lucubrationes præcipuè commendantur.

Contra Anthropomorphitarum errores, & falſa Dogmata, lib. 1.
De corpore & Sanguine Domini, lib. 1.
De primo ſuo exilio (bis enim exulaſſe convincitur.) lib. 1.
Alius qui vocatur Ineſſicax, lib. 1.
De exilio ſuo ſecundo, lib. 1.
Agoniſticon id eſt Præloquiorũ, lib. 1.
Vita S. Vrſmari Lobienſis, lib. 1.

A. C. 932. *S. P. N. 452.*

STupente orbe univerſo, ipſo etiam orientis Imperio, Magnus ille Venetorum Dux Vrſus Participatius, devictis Saracenis, qui Anconam cremaverant, Cretam occupaverant, & in Dalmatiam uſque progreſſi, omnem oram maritimã infeſtam reddiderant, & memorabili prælio profligatis atque ſinù Adriatico ejectis, *liberata atque pacata Italia*, tantis titulis immortalis, & ab ipſo Conſtant. Imper. *Protoſpatarii Apocriſariorum* nomine honoratus ſponte Principatu ſe abdicans Cænobium S. Felicis de Amiano ingreſſus, atque Ordinem noſtrum profeſſus contemplationi Cæleſtium totum ſe dedit, id conſequutus, ut multo celebriore quam in ſæculo fama, raræ nimirum ſanctitatis celebraretur, à Deo etiam poſt mortem miraculis commendatus, *Vid. Dandul. Marcell. VVion. Rerum Venet. Script. Vnguis noſter Leonis Veneti, &c.*

Egregium ordinis noſtri Sydus S. Birſtanus Epiſcopus Wintonienſis. *De quo Script. rer Anglicarum.*

A. C. 933. *S. P. N. 453.*

SAnctiſſimus Danorũ Apoſtolus, Wino noſter minimè contentus ampliſſimum Daniæ Regnum, & merſas impetuoſiſſimo Oceano Inſulas Chriſti Regno adjeciſſe, in Suconiam quoque, ac Gothiam iter intendit, & pari felicitate ad gremiũ matris Eccleſiæ eaſdem reduxit, *& veſtigia ſequutus* (verbis Adami Bremenſis referimus) *Magni Prædicatoris Anſgarii, mare Balticum navigans, gravi labore venit Bircam, quo poſt S. Anſgarium annis 70. nemo doctior auſus eſt pertingere, præter ſolum, ut legimus Rimbertum, &c.* (Rembertum noſtrũ) *Ita perſequutio noſtros obtinuit, &c. In ea portu Confeſſor Domini egreſſus, inſolita populos appellare cæpit legatione.* Et de difficultate converſionis agens pergit. *Quippe Sueones, & Gothi, vel ut aſi melius dicuntur Nordmanni, propter barbaricæ excurſionis tempora, quæ pacis annis multi Reges cruento dominati ſunt Imperio Chriſtianæ legis penitus obliti, haud facile poterant ad fidem perſuaderi, &c. Sueones igitur, & Gothi à S. Anſgario primum in fide plantati, iterum relapſi ad Paganiſmum à S. Patre Vnni ſunt revocati, &c.* Hæc Adamus.

A. C. 934. *S. P. N. 453.*

CLaret egregia ſanctitate Sanct. Eberhardus ex Franciæ Orientalis Ducibus, Haſſiæ, Weteroviæ comitibus, & Franconiæ Ducum frater, Conradi primi Imperatoris ex fratre nepos. Is Angelo duce ad Eremum Deiparæ ductus ad ampliſſimi Monaſterii ſtructuram, hæreditatem expendit. Inde celeberrimi cænobii Einſidlenſis ſucceſſio præſulũ perpetua, & ille in Germaniam fructus redundavit, quem in hodiernam usq; diem perpetuo guſtu etiam remotiſſimorum Regnorum inquilini peregrino munere teſtantur. *Ex Hartmanno, & Einſidl. MS.*

Eodem anno in cælos emigrat Beatus Notingus è Monacho D. Galli Conſtantienſium Pontifex, Comes Veringenſis, Sanctitatis doctrinæ, generis claritudine præcipuus. De ejus vita ſcripſiſſe Epiſtolam S. Vdalricum Auguſtanum Epiſcopum Haiminsfeldius habet, & nos nondum vidiſſe dolemus. Scripſit Notingus ſoluta, & ligata oratione non pauca: Et, qui noſtrorum proprius, & perpetuus labor, in ſacra volumina Commentarios edidit, in Evangeliſtas nimirum omnes, quos ipſe dignè ingenio, & inprimis ſanctitate, qua præpollebat, egregiè explicavit. Autor inſuper fuit, multarum cantionum, quarum etiamnum uſus ſuperaſſe perhibetur. *Conſt. Bened. &c. Marianus Bucelinus, &c.*

Electus communi omnium conſenſu S. Gerardus noſter ex Cathedrali Ordinis noſtri Monacho, ſucceſſor declaratus, à puero in Divi Galli, dein à B. Notingo Conſtantiæ educatus. *Mangold. Conſt. Benedictin. &c.*

Ipſo

Ipſo anno Burcardus ex Monacho Hirſfeldenſi fit Herbipolenſis Epiſcopus. *Vid. Trith. Vien. &c.*

A. C. 935. *S. P. N.* 454.

CÆnobii Cluniacenſis tanta ab ſanctitate fama, ut univerſus orbis impleretur. Ingens inde fructus, ut paucos intra annos, multis Sanctorum millibus frequentia Ordinis augeretur, conſternatis tantæ perfectionis, prodigio Summis Orbis Principibus, & ſua omnia paulatim, ſenſa, judicia, ac ſe ipſos Monachis ſubjicientibus, ut quærerent rur paulo poſt Monachi, ad ſe cauſſas, & negotia orbis devoluta quæ illi minimè ambientes, ſed pro viriliremoventes, admittere tamen coacti ſunt, Principibus eo, velut ad Delphicum, Gentiles oraculum, ſed amore Numinis, non Idoli ſtulta veneratione, undique confluentibus, & reſponſa ſollicitè flagitantibus. *Ant. de Yepes, tom. 4. Cent. 5. ex Epiſt. Biblioth. Cluniac. &c.*

A. C. 936. *S. P. N.* 455.

QVanti vero ab Eccleſia univerſa, & Pontifice Romano fieret unus Odo Cluniacenſium ſanctiſſimus Abbas, hoc anno graviſſima in cauſa, univerſis apparuit, quando à Leone VII. Romam evocatus, flagrante inter Hugonem Italiæ Regem, & Albericum Romanæ Vrbis Principem, graviſſima diſſenſione, unus componendæ ſufficere viſus eſt, ſed & collapſam in Italia reſtituere diſciplinam, & præcipuum Vrbis D. Pauli Cœnobium reſtaurare eſt juſſus, *Legatur Baron. Biſc. & vita Odonis, ubi & facta ejus Romæ egregia celebrantur.*

Deceſſit hoc eodem Anno, Magnus ille Danorum, Gotthorum, Sueonum, Sclavorum, Sembrorum, ſed & Scytharum Apoſtolus, Sanctiſſimus Wimo, ſive Vnni, in oppido Sueciæ Birckenſi, ibidem conditus, cujus tamen caput Bremam tranſlatum plurimis ibi ſæculis digna veneratione aſſervatum eſt. *Adam. Helmold. Crantz. Yep.* Ipſo quoque anno delati Otthoni Magno Imperij faſces, & primus Germanorum ipſe ſolemni pompa, ab Hildeberto noſtro Moguntinenſium Archiepiſcopo, fruſtra renitentibus Trevirenſi & Colonienſi, Aquis inauguratus, & cinctus diademate eſt; Summa Ordinis gloria, cui tranſlatum etiam in Occidentem Imperium deberi ſuperius diximus. Sane Hildeberto ex in plurimum debuit Ottho, & indubium nobis, tam Sancti Pontificis benedictione, plurimum adjutum. *Vid. Trithem. Brovver. &c.*

A. C. 937. *S. P. N.* 456.

INgentia Divi Contadi noſtri Conſtantienſiũ Pontificis merita, & tanta ſunt, quæ neque in hodiernam diem, tot ſæculorum decurſu, ingens pauperum multitudo exhauſit: & Clerici, Canonicique ejusdem liberalitate dignè ſtatu ſuo, & conditione etiamnum ſuſtentatur. Duo, iſti, Collegia in Vrbe eidem debent; & Xenodochium pauperibus, tanta in eosdem benevolentiæ ſignificatione, tanta, in pio opere contentione ſtruxit, ut ſuis ipſe manibus, tantus Princeps (fuit illuſtriſſimo Guelphorum Inferioris Bajoariæ Principum ſanguine editus) & humeris lapides comportaret, & ſtruentibus cæmentum miniſtraret. *Ex Conſt. Ben.*

Eodem anno ex Monacho S. Vedaſti fit Noviomagenſis, & Tornacenſis Epiſcopus Tranſmarus cujus hortatu Arnulphus Magnus Flandriæ Comes multa bona Eccleſiaſtica reſtituit. *Leg. Miræus, Cod. donat. Gl. Rob.*

A. C. 938. *S. P. N.* 458.

CRudeliſſimo fratris conſilio, & ſcelere S. Wenceslaus Bohemiæ potentiſſimus Dux, eum emiſſo voto jam monachati decreviſſet, eaque ex cauſa ad Romanum Pontificem Legatos miſiſſet, ut benedictione ejusdem percepta liceret inter D. Patriarchæ noſtri filios vitã agere, interimitur. Ejus ſanctitati inſolenti prodigio, teſtis adfuit ipſe Deus, illo ipſo die, quo glorioſiſſimꝰ Martyr fratris Idololatræ manu occubuit per viſum Daniæ Regi apparens, jubensque Martyri ſuo Wenceslao ab eodem Eccleſiam exædificari. Is quantum diſciplina noſtrorum, inter Regni curas agens, profecerit, exemplo ſufficiat; regiæ oblitum dignitatis tempore meſſis, & vindemiæ ipſum meſſuiſſe, & vindemiaſſe, quod Sacrificii hoſtias, Sacerdotum manibus offerretur. De certa ejus voluntate, & concepto jam voto Monachiſmi, præter alios digniſsimi fide, Ioannes Dubravius & Æneas Sylvius, ut eum jure merito noſtris accenſeamus, quem pro hac voluntate Deus ſingulari præmio, & Martyrii inſuper laurea decoravit.

De Sanctiſsimo Odone noſtro, ſic hoc anno ex Baronio, Biſciola. Hoc eodem

anno accidit, ut Odo Abbas Cluniacenſis, poſt biennium quam antea Romam venerat rediret, & quas bene plantaverat plantus Sanctæ Monaſticæ inſtitutionis, ſua præſentia atque munitione rigaret. Quæ autem tunc contigerint, admiratione digna, tu pete ex Annalibus, de codice vitæ S. Martini ſub ingenti pluvia non madefacto; & de lacu in montibus, eo deprecante effecto, quo Monachis piſces ſuppeditarentur, qui ab eſu carnium retrahi non poterant. Ita planè Magno Odo, hoc deploratiſſimo ſæculo, à Deo fuit electus, ut egregia ſanctitate, & admirandis ſignis, collapſam, per diverſas provincias Monaſticam diſciplinam reſtitueret. *Hæc Biſciola.*

Ipſo hoc anno fit Epiſcopus B. Guntharius, vacante ſede Ratiſponenſi, ab ipſo Otthone inibi agente promotus, non ſine prodigio, jubente per noctem Numine, ut qui primus pulſantiè Divi Haymerammi occurreret, eum Epiſcopum Vrbis juberet. Occurrit Frater Guntharius, nec pluris ſeu majoris oblatum Pontificatum duxit, quam ut ſciſcitanti Auguſto, quidnam ſibi reſponderet, ſi ipſum Pontificem renunciaret, calceum protendens, iſtum inquiebat, gratiæ loco eſſe vellem. *Vid. Rader. VVion. Hund. VVig.*

A. C. 949. *S.P.N. 459.*

OTtho Magnus quanti noſtros faceret, & quam ſibi curæ eſſet, nequid noſtris detraheretur, ſed condita pro Monachis eorundem perpetua eſſent exemplo, æternitate digniſſimo, hoc anno oſtendit. Illud tanti Baronius ipſe fecit, ut Annalibus ſuis inter potiora enumerandum & adſcribendum cenſeret. Cum deſertus ipſe à multis Principibus, hoſtibus proderetur, Comes quidam, qui ei aderat cum ſelecta militum manu, occaſionem captans, extorquendi, quod alioqui injuſtum erat, ex ejus neceſſitate: Abbatiam ſibi dari petiit, prędiis ditiſſimam, cui Rex præciſe negavit, exprobrans, quod comminatione id extorquere voluiſſet, abiret ſi vellet, cum cæteris deſertoribus, non eſſe danda ſancta canibus, & dicata militantibus Deo, militantibus ſæculo. Quibus auditis rubore ſuffuſus ad ejus ſe pedes abjiciens veniam petiit.

Floret hoc ipſo anno admiranda ſanctitate Beatiſſimus Gerardus Bronienſis Abbas, nobili Auſtraſiæ Ducum proſapia ortus, ad reſtituendam Monaſticam diſciplinam, non aliter atque Beatus Cluniacenſium Abbas Odo ſingulariter vocatus, ex qua reformatione is poſtea fructus conſequutus, ut flexus tot Sanctiſſimorum Monachorum precibus DEVS innumeris afflictiſſimi Orbis malis mederetur, & multa millia horum exemplis ad frugem ſe meliorem reciperent. *Vid. Baron. vito, &c.*

A. C. 950. *S.P.N. 460.*

DE Anglorum Regno meritiſſimus S. Dunſtanus, cujus conſilio Rex Edmundus utebatur. Adeo invaluerat toto Orbe conſuetudo, ut ipſum Romanum Imperium, tunc maximè, ut & regna potiſſima feliciter adminiſtrarentur, quando noſtrorum conſilio, & precibus nitebantur. Vt difficillimis hucuſque temporibus ij pleruṁque lucerent, qui ab hac anteceſſorum conſuetudine deſciſcentes, pro ambitione atque arbitrio ſuo, ſibi omnia arrogarent. Henrico, & Othone Cæſaribus reſtitutæ paulatim res, quando viris ſanctitate conſpicuis ſe ipſos, nedum ſua, credidere, & de Divina ſolum voluntate ſolliciti, Monachos non doctos ſolum, ſed ſubinde ſimpliciſsimos, pro reſponſis, mittentes, eosdem beneplaciti Divini interpretes, & deprædicatores, pro ſceleribus ſubjectorum adhibuere. Expertum reipſa hoc anno Edmundum Regem, quid in Dunſtano noſtro ſpei repoſitum ac conſilii eſſet, ſi ſanctè eundem coleret, quidque exin metuendum ſi negligeret, Baronius atteſtatur: Is cũ æmulorum ſuaſione ab Dunſtano averſus, eum aſpernatus ejeciſſet, ſuo periculo didicit, *quanti Principes facere debeant veritatis amatores*, Verba Biſciolæ, ex Baronio ſunt, *Egreſſus namque Rex ad venationem, cum cervum inſequeretur, abequo ruptis habenis verſus præcipitium abripitur, in illa trepidatione, & anguſtiis conſtitutus, recordatur injuriam Sancto viro illatam, emendationem proponit, conſiſtit equus; ipſe à periculo liberatur. Sanctum Epiſcopum in aulam revocat, & veniam de injuria petit, donat quoque locum ad ædificandum Monaſterium quod Glaſconia appellatur.* Hucusque Biſciola.

Claret admiranda prorſus ſanctitate, & eximia maximè humilitate, jucundiſſimum univerſi ſpectaculum Sanctiſſima Mathildis, ex Henrici primi Imperatoris auguſtiſſima conjuge humillima Quedlinburgenſis Monialis; de cujus eximiis virtutibus alibi. *Faſcic. temp. Tep.*

A.C. 941. *S.P.N. 461.*

INexplicabili merito univerſum obſtringit Beatiſſimus Ordo noſter Cluniacenſis Abbas, propagata per Gallias non ſolum, & Italiam, ſed Germaniam inſuper, ac Hiſpanias longè latèque Sanctiſſimi Ordinis reformatione tanto ubique ſucceſſu, ut hoc ipſo jam anno ſupra duo Cœnobiorum millia unus ipſe ad perfectiorem SS. Regulæ obſervantiam adduceret, attonitis inſuper rei novitate mundi Principibus, & ex toto orbe confluentibus, qui ad famam tantæ ſanctitatis viri Cluniacum petentes, ejus ſe admitti in contubernium, & adoptari ab eodem in filios, ſancta ambitione & æmulatione ſollicitè, & humiliter flagitarent. Patuit univerſis, grandi prodigio unum Cœnobium, & benevole liberaliterque omnes omnino peregrini hoſpitesque excepti habitique. De quo S. Petrus Venerabilis, loci ejusdem ſanctiſſimi Abbas, lib. 5. Epiſtolarum. *Factum eſt* (Cœnobium Cluniacenſe) *à ſui principio, non ſolum extraneorum hoſpitium, non tantum confugientium Aſylū, ſed, ut ſic loquar, Reipublicæ Chriſtianæ ærarium, agit parcius in proprios, profuſius in alienos, nec attendit quid poſſit, ſed quid ſupervenìens velit. Ea de cauſa, nec ſua ei, nec aliena ſufficiunt, quia longè major eſt quantitas erogatorum, quam liberalitas largitorum, &c.*

A.C. 942. *S.P.N. 462.*

HOc tandem anno, fervente denuo inter Hugonem Italiæ Regem, & Albericum Vrbis Principem graviſſima diſſenſione, quos ante ſexennium inter ſe conciliarat, rurſum à furore revocaturus Sanctiſſimus Odo noſter, cum in diſſidiis Principum componendis, Eccleſiis pacem conciliando, Monaſteriis reformandis conſenuiſſet, Romæ ex febri moribundus mortis inducias impetravit, donec Turones reverſus, S. Martini, quem uniciſſimè dilexerat, Tutelaris ſui ſolemnitatem celebraſſet: tunc febri redeunte, Sanctis Eccleſiæ Sacramentis munitus inter ſuas fratrumq; preces animam Deo reddidit. Ex vita & Baron. Inter alias è cælo gratias, non minima illa, quod ad eundem Sanctiſſimus Patriarcha noſter Benedictus, nec non Martinus Beatiſſimus Turonenſium Epiſcopus, frequentius viſerent, & cum eo familiariſsimè colloquerentur, qui Odoni obſequentes, favoribus, negligentes vindicta cælitus proſequebantur. Ei debet præter innumera alia, ſequntura poſteritas, & S. Eccleſia plura ſanctiſſimè inſtituta, ſcripta, compoſita, interque præcipua Officium, & Antiphonas, cantumque in hodiernā diem feſto S. Martini toto orbe uſurpata, Item de S. Maria Magdalena, Lauda Mater Eccleſia, &c.

Sacrorum Hymnorū diverſorū, lib. 1.
Homiliarum ac Sermonum ad Fratres ſuos, lib. 1.
De Vita S. Geraldi, lib. 1.
Chronicæ ſuccinctioris, lib. 1.
Vitæ, & translationis, lib. 1.
Abrenunciationum Moralium Sanct. Gregorij Magni, lib. 20.
In Hieremiam Prophet. Comment. lib. 3.

Alia inſuper plura, de quibus videatur Bibliotheca Cluniacenſium, Trith. Yepes.

A.C. 943. *S.P.N. 463.*

ILluſtris hic annus abdicatione ampliſſimi Regni Scotiæ, ita faſtidiente inconſtantiam periturorum Conſtantino III. Scotiæ Rege; cui ſeſe exambienti, benigna Mater Religio noſtra, piè adfuit, & mundi turbinibus emergentem, non benignè ſolum amplexa, verum materno affectu inter optimos filios adoptavit. *Leſlaus Boetius Yepes.*

A.C. 944. *S.P.N. 464.*

PRofuit univerſo, illuſtriſſimo ſæculi exemplo Hugo Italiæ Rex Lotharij Imper. Pronepos, qui poſt ingentia, varia fortuna prælia, poſt vigeſimum Imperij annum, purpuram cum vili tunica, ampliſſimum Regnum cum exigua cellula permutans, hoc anno celebri illi Cœnobio, ſub nomine S. Petri in partibus Burgundiæ à ſe conſtructo, theſauris omnibus quos ſecum aſportaverat prius ibidem contraditis Monachus effectus eſt. Nec minore de noſtris æſtimatione ſenſit ac proin cucullum exambiit Guilielmus II. Nordmanniæ Dux potentiſſimus, voto revera noſter, & jure merito noſtris acceſendus, cui à pueritia Ordinis noſtri amplectendi deſiderium concrevit, verum patris ac procerum obſtinatio prohibuere. Proditione hoc anno ſublatus, quid propoſitum habuiſſet à morte ſatis indicavit: dum namq;, ſic loquitur Cranzius, exanime corpus revehunt mœſti ſatellites, rimantur cruore profuſum, & multis cū lachrymis nudantes, inveniunt in lumborum ſtrophio claviculam argenteā. Mirantibus quod foret, supervenit Ca-

merarius

merarius miniſter qui ciſtellam in penitioribus eſſe affirmabat, quæ veſtem includeret Monachalem, &c. *Rob. Gaguin. Crantz. Tepes; VVion. Baron.*

A. C. 945. *S. P. N. 465.*

A Morte Sanctiſſimi Principis Wenceslai, turbatum fidei negotium in Bohemia Boleslao impio regnante, jam pridem à B. Ioanne noſtro, ſub annum 900. Chriſtianæ fidei ſeminibus jactis, & feliciter fructificantibus. Verum mortificanda magis grana, ex quibus tota dein Regni paulo poſt ubertas, & felicitas noſtris adſcribenda; S. Ioannis inprimis Cœnobio Pennenſi, quod primum à B. Ioanne Monacho fundatum, exin viris Sanctiſſimis Regnum locupletavit. Ita turbatiſſimis rebus, proficiunt bona, & dum opprimi putantur, maximè efflorefcunt. *Dubrav. Steng. Tepes Rer. Boem. ſcript.* Claret ſpectatiſſimus ſanctitate B. Vdalricus Auguſtæ Vindelicorum Pontifex, noſtris tanto magis accenſendus, quanto eorum eſſe magis laboraverat, cum nunquam de ejusdem erga noſtros propenſione tã evidenter conſtare potuiſſet, niſi publica Patrum voce, unoque conſenſu Ingelheimenſi in Concilio prohibitus fuiſſet abdicato pontificatu; noſtris ſe devovere. Fuit tamen extra Cænobiũ verè noſter, quando, ut alii inviti ac renitentes è cœnobiis ad cathedram Epiſcopalem extracti, ita ipſe coactus, faſtiditum honorem Monachus geſſit, cucullumque indutus, deinceps in Pontificatu ipſo, longè difficiliori, quam in Cænobio conditione, Sanctiſſimam Regulam noſtram diligentiſſimè obſervavit. *Ex vita, & R. P. Carolo Stengelio, &c.*

A. C. 946. *S. P. N. 466.*

DE Sanctiſsimi Dunſtani noſtri meritis præclariſſimè turſum ſentit Baronius hoc anno; Mortuo nimirum Anglorum Rege Edmundo, cui ſuperius à conſiliis fuiſſe S. Dunſtanum jam diximus, nunc vero Edredo, novo Rege; fratri ſubrogato, cōmendat Regni felicitatẽ, non conſultore ſolũ Dunſtano adhibito negotiis regni, verum Regnũ ipſum adminiſtrante.. Ita & Biſciola; *hoc anno,* inquit, *Anglicana Eccleſia, novo Rege Edredo ſubrogato fratri ſuo Edmundo, benè diſponitur, dum Sanct. Dunſtano tantum Regnum gubernandum committit, quod tenuit annis novem, &c.*

Iterum novo ſole, jacenti in tenebris orbi ex Ordine noſtro conſulitur, S. Guiberti noſtri rariſſimo ſanctitatis exemplo; de quo iidem. *Florebat hoc tempore ſanctitate clarus Guibertus: cujus præclaras res geſtas Sigebertus ſcriptis mandavit, lucerna planè inter tot tenebras ardens, & lucens; à quo inter alia egregia Sanctitatis Monumenta hoc eodem anno erectum eſt in Gallia nobile Monaſterium Gemblacenſe, &c.* Ex quo ingens illuſtrium Syderum Orbi univerſo claritas affulſit. *Vid. Miræus, Cl. Rob. Sigebert.*

Vt taceamus innumera beneficia à ſolis ſanctorum noſtrorum exuviis terræ relictis, in hodiernam usque diem univerſo exhibita, poſt tot mortis annos effulget denuò, & optimè de universa Gallia meretur hoc anno, & deinceps admirandis, & inauditis prodigiis S. Hunegundis noſtra S. Eligii diſcipula. Quæ divina revelatione, ubi contenderetur, reperta, & elevata, & fidelium venerationi propoſita eſt. *Quo ſpatio multo illic Divinitus ſunt declarata miracula, atque ingens ſplendor perpetuo ad Sanctũ corpus permanſit, ita ut à pectore Virginis, & ſurſum pro ſordibus pulveris nitentia relucerent fragmina margaritarum, & quibusdam clariſſimis erumpentibus ſcintillis aſpicientium reverberabantur obtutus, tanta etiã ibidem ſentiebatur odoris fragrantia, ut omnium nares ineffabili ſatietate complerentur. Quicunque o. ad Sacrum illud corpus intueri poterant* (ô miraculi novitatem) *quocunque eſſent affecti morbo, illico curabantur.* Ex ejus temporis auctoris narratione deſcripta.

A. C. 947. *S. P. N. 467.*

TRiſtis hic annus morte Sanctiſsimi Ælphegi Wintonienſis in Anglia Epiſcopi Sanctitate clariſsimi, & ſpiritu prophetico inſignis. De cujus meritis videndi Rerum Anglicarum Scriptor. De ejusdem morte agit Baronius hoc annò, ut & præcedente de ejus Sanctitate.

Moritur eodem anno Hugo ex Monacho S. Maximini Leodinenſis Epiſcopus, cujus merita ſufficiat ex hoc ejus encomio apud Ægidium in Leodienſ. Pontif. geſtis c. 43. celebrare.

Amor plebis, tremor Hugo potentum,
Clarus Avis, Clarus ſtudiis recreator egentum.

Virorum doctrina illuſtrium ingens numerus ſingulari non ornamenti ſolum univerſi, ſed bono maximo, oppreſſo, nõ ſolum Hæreticorum orientium cum ſemine fructu, ſed planè agro Dominico,

contra

contra ſequuturas, olim inimici ſuperſeminantis, inſidias, obſepto, & munito. *De quo conſulendus Iacobus Gualterius in teſt. decimi ſæculi.*

A.C. 948. *S.P.N. 468.*

SIngulariſſima planè Dei gratia, qua propter, & apud noſtros, orbi & Germaniæ inprimis noſtræ admiranda planè benignitate beneſecit, hoc inprimis año, quando perfecto Deiparentis templo, & ſacello Einſidlenſi ipſe Dominus viſus cęlo deſcendere, & proprium illud ac verè ſpeciale Admirabilis Matris Cæli Reginę in terris domicilium conſecrare. Ita qui ipſe coram intuitus eſt, Sanctiſsimus Conſtantienſium Pontifex, & Patronus, litteris commendavit his verbis. *Deſcendit inquit, Dominus de Cælis, caſula violacea ante altare, ad ſacrum officium celebrandum, cui quatuor Evangeliſtæ inſulam capiti ejus imponentes, Angeli aureæ thuribula deferebant, alis ſuis, ut ramis arborum ſtabant juxta Dominũ, S. Gregorius flabellum in manu tenens, S. Petrus in manu tenens baculum paſtoralem, S. vero Auguſt. & Ambroſ. ſtabant ante Dominũ. Maria Virgo ante altare ſtabat, ſplendida ſicut fulgur, S. Michael præcantor erat, S. S. Stephanus legit Epiſtolam, B. Laurentius Evangeliũ. Sanctus cantabatur ſic; Sanctus Deus in aula glorioſæ Virginis miſerere nobis. Benedictus Mariæ filius in æternum regnaturus qui venit, &c.* Hactenus D. Conradus, eo viſo extra ſe raptus, quoad meridie appetente; reliqui urgerent Antiſtites, tandem conſecrationem Sacelli aggrederetur eoque viſa objiciente, etiam eundem perurgerent, ac jam cogerent, vana quæ vidiſſet, interpretati: Ita obſequi parantem audita ab omnibus lapſa cælo vox, prohibuit dicens; *Ceſſa, ceſſa, Frater Conrade Divinitus Capella conſecrata eſt.* De quibus omnibus fuſius agens legendus in Annalibus Einſidlenſibus Hartmannus. Vid. etiam Mart. Pœnitent. Hermannum contractum, &c. Ita noſtros, filios nimirum ſuos optima Mater, dilexit ſemper, fovitque, quos novit perpetuo, præcipuos ſui honoris propagatores, ut apud filios ſanctos commorata, juxta illud: in plenitudine Sanctorum detentio mea, æternum apud & propter eoſdem non deſinat de univerſis ad ſe confugientibus benemereri. Sicut quotidianis, in Sanctiſſimo illo Einſidlenſi Cænobio exemplis fit maniſeſtiſſimum.

Hoc eodem anno plurimos ex Ordine noſtro Epiſcopali, & Archiepiſcopali honore, nec nõ rara ſanctitate inſignes enumerat Yepes noſter, meritis noſtrorum, tempora hæc, & ſæculum totum implentibus.

A.C. 949. *S.P.N. 469.*

CLaret Artaldus ex Monacho S. Remigij Rhemenſis Archiepiſcopus, vir doctiſſimus, Religioſiſſimus, & de Gallia atque inprimis Eccleſia ſua meritiſsimus; verum, quanto cæteris omnibus præſtabat, tanto magis per invidentiam atque ambitionem, indigne traductus, quoad in Nationali denique Concilio ejus honor, ſumma cum optimi præſulis gloria ab calumniantium injuriis vindicaretur. Inter alia ejus memoranda, unxit Ludovicum Regem ultramarinum, ejuſdemq; Regis Ludovicũ filium baptiſmo luſtravit, ejuſdem item unctione inaugutatus Rex Lotharius, cum paulo ante ejuſdem Patrem Ludovicum in ſuo D. Remigii ſepeliſſet. Inter plurima alia debent eidem ſucceſſores Epiſcopi Eccleſiam egregie ditatam, ornatamque, jus item, & facultatem à Ludovico Rege acceptam cudendæ monetæ, & Comitatum denique Rhemenſem. Ita ſuis Eccleſiis noſtri plerumque præfuere, ut hodieque ſucceſſores noſtrorum meritis, ac laboribus, ſummo in otio, atque ſumma in gloria, feliciſſimè perfruantur. *Ex app. Flodoard. Clem. Rob. Ant. de Yepes qui plura de eodem digniſſima commemorat.*

Benè ſecit hoc año, Sanctiſsimus Odo noſter, plurimos recipiendo in tutum, ſæculi Principes, & abſcondendo in penetralibus Domini. Alios inter Gregorius Edovardi Anglorum filius, contemptis blandimentis fortunæ rariſsimis ſavoribus, cum antiquiſsimorum Regum longa ſerie nepos, Regis filius, trium Regum Adelſtani, Edmundi, & Eldredi frater, Affinis Magni Otthonis Cæſaris eſſet, tantis pro tantillo, imo nihilo habitis, in cucullo, poſt Deum ſpem omnem repoſuit, atq; in Einſidlenſi Cænobio, ad quod trina cælitus miſſa voce, totidem diſtinctis noctibus, evocatus illud induit, atque in eo rariſsimam vitæ ſanctitatem conſequutus etiã ſanctis viris, tunc efflorеſcentibus, admirandus omnino viſus eſt. *Ex Annal. Einſidl. & Conſtant. Bened.*

Clarent item Edfleda, & Eadburga noſtræ Gregorij ſorores ibid. in arb. Gen. &c. *Ex Rer. Angl. Scriptor.*

A. C. 950. *S.P.N.* 470.

INgens in ſola diœceſi Conſtantienſi Sanctorum numerus, ut ex una ſexcentarum provinciarum multitudinem ſubmetiaris. In Divi Galli, ut alios taceam, illuſtriores tantum eoſdemque ſanctitate eminentiores indigito; Gerardum, illum Divi Ioannis Evangeliſtæ animum, Notkerum, vulgo Phyſicum, Walpertum, Wicpertum, Hartpertum, &c. In Einſidlenſi, præter Gregorium ex Angliæ Regibus memoratum, Alaricum, ex Alemanniæ Magnis Ducibus, Eberhardum, ex Franconiæ Principibus, &c. ut nihil de Augienſi, de Campodunenſi, Sancti Blaſij, & cæteris memoremus. *Ex Conſt. Ben. tom. 2. Mariani Bucelini rer. Sangall. compendio, &c.*

Wormatienſis Eccleſia egregiè dotatur, atque exornatur in gratiam Annonis noſtri ex Monacho, & Abbate S. Maximini Wormatienſium Epiſcopi, ut paulatim, niſi ſtudioſè temperemus, & parcamus compendio, ſingulas Germaniæ Eccleſias, meritò noſtrorum auctas referamus: quas, ſufficit ſemel dictum, omnes omnino propter, & per noſtros locupletatas, atque ornatas, ad ſummum ſplendorem, magno Germaniæ Epiſcoporum fructu, atque auctoritate evectas effloruiſſe. De Annone ſic loquitur ſepulchri inſcripto.

Anno vir juſtus, primus dilectus (princeps inter amicos) *Othoni,*
Ergo virum multa concumulavit ope.
Anno magis Regis ſummi ſed amat 9 olympi,
Quocirca cæli Regna beata colit.

Ex ſyllabo Epiſcoporum Wormatienſium. *Ex Bruſch. item & Demochare, aliiſque.*

A. C. 951. *S.P.N.* 471.

ITerum Reginam potentiſſimam ſuſcipit, fovetque Ordo noſter, Geloiram, quæ & Taraſia dicta, cognomento Florentina, Sancij Abarcæ Vaſconum Regis filiam, & Ramiri II. Aſturum, & Legionis in Hiſpania Regis uxorem, quæ poſt viri obitum ad Monaſterium S. Salvatoris à Ramiro extructum, ubi Elvira ejus filia Sanctimonialis agebat, aulam fugiens, acceſsit, & Regiis ornamentis depoſitis, humiles Religionis veſtes aſſumpſit, malens in ſimplici veſte Regum Regi ſervire, quam in ſuperba, in Regum palatiis exſplendeſcere. *Beuterus, VVion. &c.*

Per Sanctum Conradum mirificè dotantur, atque exornantur Eccleſiæ Vrbis Conſtantienſis, Cathedralis imprimus, & varia paſſim Xenodochia. Quæ una noſtrorum cura fuit, etiam poſteris Clero, atque pauperibus providere, ſicut pleriq; ſola veterum, & maximè noſtrorum, & noſtris ob merita, impenſa liberalitare, hodie vivunt. *Ex Mangoldo, Chronicisque MMSS. variis, Manlio item aliisque.*

A. C. 952. *S.P.N.* 472.

INgentem Monachorum multitudinē celebrat, ut & ex iiſdem Sanctitate atq; doctrina illuſtrium copiam, Trithemius noſter, hoc anno, dein ad Scholarum utilitatem converſus, commendat mirificè ſtudia noſtrorum, ex quibus ſanè in Orbem terrarum Vniverſum, incredibilis felicitas, & fructus atque dignitas redundavit. Enumerat verò è multis pauca, quæ hoc ipſo tempore, doctrinæ non ſolum, ſed inſuper Sanctitatis fama celebratiſſima univerſo patuerint apud noſtros Athenæa. *Fuldenſe, Sangallenſe, Augienſe, Sancti Albani Moguntinenſe, Corbeienſe, Prumienſe, Mediolacenſe, S. Dionyſij Pariſienſe, S. Maximini Treverenſe, Rhemenſe, Sanct. Maximini Treverenſe, Rhemenſe, Altiſiodorenſe, Turonenſe, Stabulenſe, VViſſenburgenſe, &c.* Quanta ex his alvearibus prodierint apum examina, Lectoris judicio atque æſtimationi relinquimus, ut Vniverſitates interim alias, à noſtris curatas, taceamus.

A. C. 953. *S.P.N.* 473.

ITerum opulentiſſima hodie, ſed felicior olim, Vrbs, Sangallenſis nimirum, propè Cœnobium Divi Galli, noſtris Originem, & ſe totam debet. Annoni imprimis Sangallenſis Cœnobii Antiſtiti, qui primus eam colere aggreſſus, muris cingere & munire cœpit, quod ſucceſſores dein Abbates cœptum proſequuti, ſtrenuè perfecerunt.

Benemerentium ex Ordine noſtro Epiſcoporum, atque Archiepiſcoporū multus numerus, Moguntiæ præfuit Fridericus, ex Lotharingiæ Duce Fuldenſis Monachus, ex Monacho Archiepiſcopus, argumentum munificentiæ ejus extat hodieque Collegium Canonicorum, cum Eccleſia Sancti Petri ab ipſo fundatum ac dotatum amplis poſſeſſionibus. De quo vid. Brow. Serar. &c. Archiepiſcopalē Senonenſium Cathedram multo Eccleſiæ monimento, tres hoc tempore ex ordine noſtro ſibi ſuccedētes inſedere.

Gui-

Guilielmus ex Monacho S. Petri vivi. Gerlacus ex Monacho S. Germani Altiſiodorēſis, & Vildemannus ex Monacho S. Dionyſii Pariſienſis, utiliſſimi Archipræſules, de quibus aliiſque *conſulendi Flodoardus, Tepes, Trithem. VVion, &c.*

A. C. 954. *S. P. N. 474.*

QVam ſibi charior eſſet Regum bonitas, & æquitas, quam gratia, ſeu propenſio eorundem, præclaro argumento probavit B. Ratherius noſter, in Hugonē, pridem, Regem, alios dein Principes, Pōtificali ſanè conſtantia, ob gravia eorum delicta invectus, qua æquitate, veritate, & ſincera dilectione, iterum meruit, Pontificatu, uſque jam tertio deiici, nullis unquam iniuriis fractus; quin de omnibus optimè mereri, & de iis maximè, qui in ſe maximè injurii fuiſſent, ſollicitè pergeret. *Vide Rothgerum in vita Brunonis, Aegid. Bucher.* &c.

Eodem anno de Imperio univerſo meritiſſimus S. Vdalricus noſter, in Otthonē Regem, filiumque ejus Luitholphum, paratis jam ad pugnam utrinque exercitib⁹, ſequeſter pacis interceſſit compoſuitque. Cauſam in ulciſcentem Deum reiicit Baronius ipſe, quod Ottho in gratiam Adelvidis, matri Bertæ, Abbatiam Lauriſhaimenſem dederit, exempla hujuſmodi Cōmendarum jam olim ſeveriſſimè damnans. Videndus in alio conſimili exemplo terribili idem *Baron. Anno* 952.

A. C. 955. *S. P. N. 475.*

MErſeburgenſis ampliſſimi Epiſcopatus fundatio, S. Vdalrico noſtro Auguſtano debetur, quem vovit hoc anno Otho Imperator ſe conditurum; ſi Victor è graviſſimo contra Hungaros prælio reverteretur. Sequutus Imperatorem Vdalricus inter medios telorum jactus, Sacerdotali ſtola tectus volitabat, & cruce divinitus per Angelum miſſa ac prælata, mox conſequuta de barbaris victoria eſt. Ecce iterum quid noſtris debeatur. *Baron. Steng.*

Hoc eodem anno, quid incōmmodi, viris Sanctis neglectis, conſequatur Reges, ac Regina, illuſtri exemplo coacta diſcere Anglia, mortuo Religioſiſſimo Angelorum Rege Eadredo, & per ſucceſſionem Edruinum S. Dunſtano noſtro in exilium relegato, omnibus peſſum euntibus, & exitio proximis. Cauſa exilii, pro qua innocens Dunſtanus luit, beneficium & charitas fuit, qua Regē ab interitu vindicare voluit, quod Dunſtanus nimirum Regem è ſinu impudentiſſimarum fœminarum, matris, & filiæ, quæ procaciſſimè ejus nuptias ambiebant, violenter abſtraxerit. digniſſimum Epiſcopo factum. Verum Rex ob ſcelus in virum Dei commiſſum, pellendo eum è Regno, ipſe è Regno pulſus, vindice DEO, paulò poſt luit, & Dunſtanus Regno reſtitutus Angliæ exin multo utilior, fuit. *Flod. Hiſtor. Matth. VVeſtm. rerum Angl. Script. &c.*

A. C. 956. *S. P. N. 476.*

SAncto Adomaro Cluniacenſi Abbati, ſponte eo ſe honore abdicanti, ſucceſſerat Sanctiſſimus Maiolus, vir præclariſſimè geſtis, planè prodigioſus, cujus illicò laboribus per Galliam & Italiam fructus Eccleſiæ Dei ingens accrevit, miraculis verò innumeris, ita afflictus omnibus adfuit profuitque ut nec Sanctorum quiſquam ita iiſdem enituiſſe videatur. De quo Sanctum Petrum Venerabilem l. 2. de miraculis audiamus. *Is enim*, inquit, *Sanctus, ſicut pene cunctis Galliæ populis notum eſt, ut magnus vita, ſic miraculis, & dum mortalis viveret, & poſt mortem maximè inſignis extitit. Hæc miraculorum gloria in tantum jam per centum ſexaginta duos annos, hoc eſt à tempore ſuæ mortis claruit, ut poſt Sanctam Dei Genitricem nullum Sanctorum in tota Europâ noſtra; in hujuſmodi operibus parem habeat, &c.* Sed de tanti viri præclarè factis requiratur. *Odilo in vita. Biblic. Clunia. Tepes, &c.*

A. C. 957. *S. P. N. 477.*

REſpiravit illicò Regnum Angliæ, revocato S. Dunſtano noſtro, & Rege Edwino, qui innocentem expulerat, ipſo in exilium pulſo. Eum invitum licet ac renitentem Edgarus Rex VVigornienſi Eccleſiæ præfecit, & Epiſcopum juſſit. In cujus conſecratione illud accidit mirandum, ut S. Odo Archiepiſcopus expreſſis verbis conſecraverit eum in Cantuarienſem Archiepiſcopū, propheticè, quod eſſet futurum præſignans. Ex vita. Baron. Biſciola, &c. Commendatum iterum ab Edgaro Rege Dunſtano Regnum, & Rex ipſe ab ejus arbitrio atque Imperio pependit. *Ex vita, &c.*

A. C. 958. *S. P. N. 478.*

CÆlum petit hoc anno ſanctiſſimus ille Bronienſis Cœnobii Abbas Gerardus, vir cœlo digniſſimus, cum nō Bronienſi ſolum, verum omnibus Galliæ Belgicæ Cœnobiis multis annis, ſummo

univerſi Belgii bono atque ornamenro, utiliſſimè præfuiſſet. Prodigijs & vivus, & mortuus admirandis metuit. Arnulphum Flandriæ Comitem à graviſſimo calculi morbo, liberavit, à morte verò uſque in hunc diem mereri nunquam de ægris deſtitit. Extat Bronii puteus etiamnum, è quo hauſta aqua, & ab ægris epotæ, juxta promiſſionem S. Gerardo ab Apoſtolis Petro, & Paulo factam, priſtinam illis ſanitatem reſtituit, æterno miraculo. Inſcripti puteo verſus.

Concurrant ægri, ſani, bibuli, ſitibundi,
Præſto bo cunctis dulce refrigerium.

Ex vita, Rayſſio, Yepes, VVione, Gerardo, Belga, &c.

A.C.959. *S.P.N.479*

PRIMUS hoc anno ad converſionem Ruſſorum Epiſcopus, è Monacho Sancti Albani ordinatus Sebutius, primus iis gentibus grandi noſtrorum gloria Evangelium Chriſti nunciavit. Ita rurſum hujus etiam gentis primitiæ DEO conſecrandæ per noſtros erant, quamvis nequitia incolarum, & Reginæ Helenæ, paulo poſt ſubtractam Evangelizantibus fidem, & injurias graviſſimas irrogatas ſimus audituri. *Ex Reginone, Baron &c.*

Artaldi hoc eodem anno meritis debetur, Rhemenſem Epiſcopatum ab Arnulpho Comite liberaliſſimè ditatum, ſed & ipſe Arnulphus præter valitudinem pro voto receptam Sancto Gerardo noſtro, quem ſuperiore anno extinctum diximus, ſanitatem inſuper mentis debet, ad meliorem ejus opera frugem converſus, à qua converſione multum in Eccleſias CHRISTI, ac pauperes fructus conſequutum. *Annal. Belg. ſcript. & vita S. Gerardi.*

Edvirum Regem, jam quoque diximus ſcelus in Dūſtanum admiſſum gravi exilio luiſſe, Regno exterminatum; vexatio tamen Regno, & ab obnoxiis Eduino metuebatur, quoad hoc ipſo anno idem extinctus eſt. Porro Edwini animam, ne penitus ad inferos damnaretur, precibus Sancti Dunſtani quem afflixerat, impetratum, Orbertus in Dunſtano narrat. Vid. Adeòque iterum Regem cœlo noſtri aſſeruerunt, jam præcipitio proximum, & æternum luiturum.

A.C.960. *S.P.N.480.*

MORTUO hoc anno Sebutio noſtro, primo Ruſſorum ſive Ruthenorum Apoſtolo, ſecundus eidem è Sancti Maximini Treverenſi Cœnobio Epiſcopus deſtinatur Sanctiſſimus Adalbertus noſter, qui plurimum in ea provincia, multo merito, ſed fructu modico deſudavit, cumq; videret, ſe in fidei negotio, pro quo illuc miſſus fuerat, parum aut nihil proficere, populoque duræ cervicis, & in vitiis enutrito, inaniter prædicare, eorum excæcationem miſeratus, poſt multas ab illis perpeſſas injurias, mortis imperium vix elapſus, ad ſuos reverſus eſt. *Vid. Baron. Yepes, Crantz. Regino, Trith. &c.*

Ipſo anno S. Dunſtanus fit Archiepiſcopus Cantuarienſis, qui pro pallio ipſe Romam profectus, Sanctiſſimus Epiſcopus, Pōtificem motibus perditiſſimum veneratur, in eo nimirum agnoſcens Petri perſonam, & reverentiam. *Ex Baron.*

Moritur hoc anno feliciſſimus ille Ioannis Evangeliſtæ cultor S. Gerardus Sāgallenſis Monachus, ipſo die quo, & natus Cœnobium ingreſſus, Ordinem profeſſus, presbyterque ordinatus eſt; reverſus à prædicatione verbi DEI, ubi populo valedixiſſet, ac Cœnobii valetudinatium ingreſſus convocatis Patribus, ſibi ipſi cilicium, ac cineres ſparſiſſet, ridenti ſimilis cōſpecto occurrente ſibi Sanctiſſimo Tutelari, inter verba benè veni Domine, benè veni Domine, ſpiritum duci ſuo conſignavit, vir doctiſſimus, & doctrina ſua de plurimis meritiſſimus. *Ex Manuſc. S. Galli. Mezler. Bucelino, &c.*

A.C. 961. *S.P.N.481.*

CIrca hoc tempus Eccleſia Dei atque Imperio, meliorem in formam reductis, Monaſteria quam plurima, ait Sigebertus, partim extructa, partim reſtaurata, atque amplificata ad Dei, & Sanctorum honorem, ampliſſimo rurſum fructu conſequente.

Excellit, ac fama per Europam deprædicatur univerſam VVidichindus Corbeienſis Saxoniæ Monachus, vir in divinis humaniſque litteris eruditiſſimus; cui omnis ſæculorum poſteritas debet, ſumma fide relatam Saxonum Hiſtoriam in tres libros diſtributam, geſta item Magni Otthonis lib. I. Scripſit & vitam Pauli Eremitæ lib. I. Paſſionem S. Teclæ Virg. metrice lib. I. aliaque plura eodem anno, præter alios ex Principibus plurimos, ſalutem

in

Digitized by Google

inCœnobio, quod olim reliquerat ut conjugio Edgari Anglorum Regis potiretur rurſum quæſiit, & invenit, adducta etiam filia Editha, atque utraque à S. Ethelwodo conſecrata, in pœnitentia perſeverans, bonis plena operibus diem clauſit extremum. *Polyd. Virg. Matth. VVeſtm.*

A. C. 962. *S. P. N. 482.*

MOritur ſplendidum illud Belgii jubar Sanctiſſimus Guibertus ex Regum Auſtaſiæ familia, Monachus Gortzienſis, ac fundator Monaſterii Gemblacenſis, quod ex caſtro ſeu palatio ipſe cõvertit. Tranſlatum eſt viri beatiſſimi ſacrum corpus ad Gemblacenſe ſuum Cœnobium, multis ibidem à DEO prodigiis honoratum, multa exin populi frequentia confluente, ſed & ſedem ibidem figente, ita ut nobile paulo poſt oppidum ibidem conſurgeret; rurſum Ordine noſtro, Conditoris Titulum Sanctiſſimo Patriarchæ noſtro amplificante. *Miræus, Hæreus, Baron. &c.*

Orbi egregium addit ornamentũ Flodoardus S. Remigii Rhemenſis Abbas de omni poſteritate meritiſſimus *Chronico ſuo*, quod verè *aureum* appellat, eoq; potiſſimum utitur Miræus, eo quod fideliſſimè temporum rationem continuata ſerie deducat. *Cl. Rob. &c. Mir. &c.*

A. C. 963. *S. P. N. 483.*

FElicisſime cœlo immigrat B. Tiethlandus, Burcardi Magni Alemanniæ Ducis frater qui S. Eberhardo Duci Franconiæ, ex Monacho, primo Einſidlenſium Abbati ſucceſſerat, neque difficile in Gregorium virum Sanctiſſimum Eduardi Angliæ Regis filium, Adelſtani, & Edmundi Regum fratrem, vota omnium conſenſere. Scripſit inter alia Commentaria in D. Pauli Epiſtolas Thietlandus, ut conjunctam nobilitati generis, & eximiæ virtutis, etiam doctrinę excellentiam non neſcias. *Ex Hartm. & Einſidl. Syll. Abb.*

Hoc ipſo anno fit Epiſcopus VVintonienſis S. Ethelwoldus noſter ex Monacho Glaſconienſi, & Abbate Abendonienſi, ut prodigioſiſſima Sanctitate, & meritorum immenſitate celebratiſſimus, qui rurſum in Anglia ingenti ejus Regni fructu Monachos propugnavit, & plurima Cœnobia conſtruxit, unde ingens Regno emolumentum acceſſit, & Religionis incrementum vel maximum eſt conſecutũ *Ex rer. Angl. Script. diverſis, & ex vita.*

A. C. 964. *S. P. N. 484.*

ALiud in Anglia hoc ipſo tempore Sydus ſplendore etiam orbem illuminat univerſum, Sanctiſſimus Oſwaldus ex Monacho Floriacenſis in Gallia Cœnobii, Epiſcopus in Anglia VVigornienſis, acerrimus Inferi exercitus debellator, & glorioſiſſimus triumphator. De ejus eximiis meritis plura habent. *Script. rerum Angl.*

Claret hoc eodem tempore Bauco Morinorum, ſive Bononienſis in Gallia Epiſcopus ex Monacho Corbeienſi. *Vid. Cl. Rob. VVion. & Demochares, &c.*

A. C. 965. *S. P. N. 465.*

VVilla Italiæ Regina Berengarii II. Vxor, filia Boſonis Tuſciæ Marchionis, poſt mortem mariti, contempto ſæculi faſtu, humilis ſub cucullo latere præelegit, in filiam à Sanctiſſimo Patre noſtro adoptata, felicitatem omnem Imperio potiorem eidem debet. Trithem. VVion. app. ad Reginonem. *Tepes, aliique qui requirantur.*

Apud Divi Galli in Germania claret eximia Religionis laude Burcardus cognomento ingenitus, Henrici primi pronepos, ex Principe Rhetiæ, Comite Lingzoviæ ac Buchorni Monachus ac poſtea Abbas Sangallenſis, admiranda ſanè in pauperes effuſione verius quam liberalitate, de qua aliiſque ejus virtutibus conſulendus Eckehardus Monachus. Nec minor laus utriuſque Eckehardi ſenioris, & junioris, eodem Divi Galli in Cœnobio Monachorum, quorum virtus eximia tãti ab omnibus æſtimabatur, ut Imperatoribus, ſummiſque Orbis Principibus familiariſſimi, eorundem conſuetudine, ſæculi magnates frequentioribus ad virtutẽ ſtimulis excitarentur. Vnde maximum in Germaniam atque Imperium omne bonum redundabat. *Ex Conſtit. Bened. & rerum Sangall. Scriptor.*

A. C. 966. *S. P. N. 486.*

SAnctiſſimus Adalbertus de cujus apud Ruthenos ſeu Ruſcos Apoſtolatu ſuperius, elegitur Abbas Herbipolenſis, vir eximiæ Sanctitatis ob cujus rariſſimum ſplendorem Otthoni Auguſto inprimus charus ſummo habitus in pretio, liberaliſſimè donatur, & colitur. *Ex Crantz. Reginone, VVionio, &c.*

Spectatiſſimus meritis atque auctoritate in Imperio Hattho noſter ex Abbate

Fuldenſis Cœnobii Moguntinus Archiepiſcopus, quem plane immeritum ſera poſteritas, ab fabulis invidentium gloriæ ejus veterum nonnullorum fœde traduxit, verum Serarius in Mogunt. ſerio aſſeruit, & nos in Germaniæ noſtræ Benedictæ to. 2. vindicavimus.

In Hiſpania celebratur egregia Sanctitatis fama S. Iſaurus Epiſcopus Aurarienſis, in Portugallia, prodigiis à Numine ipſo, hujus ſæculi, & poſterorum fidelibus commendatus. *Morales, &c.*

A. C. 967. *S. P. N.* 487.

EXemplum dilectionis, liberalitatiſque in proximos immortale exhibet Sanctiſſimus Ethelwoldus noſter, ex Monacho Glaſcovienſi, Wintonienſium Pontifex, ut eum, velut unicum Patrem, ægri, egentes, aut quomodocunque affecti aſpicerent, colerentque. Harum ex VVolſtano audiamus, breviter ac compendio prolixam ejus liberalitatem complectentem: *Etenim*, inquit, *cum acerba fames univerſam Britanniam vehementer opprimeret, deficiente pecunia, tolli juſſit ornamenta, & permulta vaſa argentea ex Eccleſiæ Theſauro cum multo cordis gemitu teſtans, Se aquo animo ferre non poſſe, muta metalla durare, integra, hominem vero factum ad imaginem Dei, pretioſoque Chriſti ſanguine redemptum, mendicitate, & inedia confici*: Atque ita ſcilicet ſuſtentavit innumeram multitudinem pauperum, qui periculum famis evadere cupientes, ad eum undique confugiebāt, quos ipſe in plateis deſtitutos, omni ſolatio, refocillabat, ſingulis neceſſaria præbens, donec miſericordia DEI de cœlo in terram proſpiciens, malum inopiæ temperaret. Ex vita. Vt videas non de Principibus ſolum, ſed de pauperibus noſtros æquè ſemper mereri ſtuduiſſe. Eckehardi Iunioris Sangallenſis tanta ab virtute fama, ut Otthonis, Iunioris item, moribus præfectus, Imperio Principes educare, formare, imò per hoc imperare, ipſe Monachicis, ut poterat, exercitiis unicè addictus videretur. Et ſanè ita Principibus adfuit Eckehardus, aliique noſtri, ut nunquam ſibi defuerint, Cœnobio verò abfuerint invitiſſimi, cellulæ ſolitudini in aula adſueti, & domando corpori addictiores, quanto à ſuis remotiores, vigilantiſſimi vitiorum in Principibus cenſores, ſicut in uno Dunſtano noſtro ſexcentis colligimus argumentis. *Ex Conſt. Ben. Germ. Ben. Scriptor. rerum Sangall. &c.*

A. C. 968. *S. P. N.* 488.

ITerum, circa hæc tempora Originem ſuam, initia ſucceſſuſque debet Monachis noſtris Milverburgenſis ſive Citizenſis in Miſnia Epiſcopatus, cujus primus hoc anno Epiſcopus à S. Adalberto noſtro ordinatus Sanctus Hugo, excellenti virtute Monachus, & egregia celebris ſanctitate. Nec quærendus hoc anno alius Adalberto titulus, quam ſedis incertæ, Archiepiſcopi nempe ad converſionem Gentium ordinatis unde ſeducti non pauci certam eidem ante tempus ſedem, de qua ſuo loco, deſignarunt. Paulus Langius in Chron. Citizenſi, Cratepolius, &c. Plurium ex Ordine noſtro virorum illuſtrium famæ ac immortalitati conſuluit Antonius de Yepes noſter, hoc anno, ubi requirendus; ut perpetua virorum illuſtrium ſeries continuetur. *Videndus item Trithem. Chron. Hirſaugienſi, & lib. de ſcript. Eccleſ. &c.*

A. C. 969. *S. P. N.* 489.

MErſeburgenſis quoque Cathedralis in Thuringia Eccleſiæ jacta ſunt fundamenta, ita vovente (ea in pugna, de qua ſupra dictum, contra Vngaros longe difficillima) Othone Cæſare, votumque excipiente, & probante, imo, ut videtur, proponente, S. Vdalrico noſtro. Eo ſe tādem ſolvit hoc anno Auguſtiſſimus Cæſarum Ottho, neque viſus dignior, qui Eccleſiæ præficeretur, quam ex Ordine noſtro, & ex D. Emmerammi Ratiſponæ Cœnobio, Boſo Monachus generis nobilitate, honeſtate morum, & ſcripturarum ſcientia, (quæ propria olim noſtrorum fuit) clariſſimus, atque honore illo digniſſimus. Vid. Trith. VVion. &c.

Moritur Imperatorium ſanè Ordinis noſtri decus ſanctiſſima Mathildis Henrici I. Auguſt. conjux feliciſſima, Othonis I. Mater, prophetico ſpiritu prædicens mortem, id conſecuta in Cœnobio, ut admirabilis ſanctitate toto terrarum Orbe celebretur. *Vrſperg. Trith. Yepes, &c.*

Claret admirabilis ille humilitate Monachus, vere ſpectaculum mundo factus, & Angelis, & hominibus Comes Oſorius Gutierrez, de cujus prodigioſa vitæ mutatione Yepes noſter fuſe *tom. 5. cent. 5.*

A. C. 970. *S. P. N.* 490.

MEritum hoc anno graviſſimum Sanctiſſimi Dunſtani noſtri Archiepiſcopi Cātuarienſis, cujus ſollicitatione celebra-

lebratur Concilium Generale adverſus incontinentiam Clericorum, juſſus præſidere à Ioanne Rom. Pont. ipſe Dunſtanus, & exequutores denominati Sanctiſſimi Pontifices noſtri Oſwaldus VVintonienſis. *De quo vid. res geſtæ S. Oſualdi, Script. rerum Angl. & Baron.*

Aliud rurſum, admirandum conſtantiæ Pontificalis argumentum, & exemplum ipſo eodem anno S. Dunſtanus exhibuit univerſo, diſſimulare, & adulari prorſum indoctus. Cognito nimirum Edgarum per vim renitenti Sacræ cuipiam Virgini vim intuliſſe, occurrentem forte Regem, & manum de more porrigentem, Pontifex aſpernatus, manum retraxit ſuam, & nec contingi ſe paſſus eſt; ex quo Rex attonitus (non enim illi conſtare putabat) cum manum non offerret, inquiſivit. Nec exhorruit, in faciem hæc fundere Principi. *Tu poſtpoſito omni pudore, adulterium cõmiſiſti: Tu deſpecto DEO, & ſignum caſtitatis non veritus (velum ſcilicet, quod puella ſtatim arripuerat, putans per illud à vi ſe tutam fore) Virgini ſuam integritatem præripuiſti, & cur manum, ſummo Patri Virginum immolanti, impuris manibus non tradam, quæris. Lava prius per pœnitentiam, tuas à ſordibus tuis, & tunc demum, quo gratia DEI reconcilieris, honora & amplectere manum Pontificis.* O verè Ambroſium! Territus ad hæc ille, terræ procumbit, pedes Antiſtitis, petit, ſe peccaſſe, gemitu verba interrumpẽte, conteſtans. Condoluit pœnitenti, & comploravit, Præſul optimus, & ſeptem annorum injunctam ab Dunſtano pœnitentiam Edgarus patientiſſimè amplex[9], Ordini imprimis noſtro addictiſſimus, plurima Cœnobia conſtruxit, & in conſtructa plurima expendit. Oſbert. in Vita, &c.

Nec minori conſtantia uſus Dunſtanus in præpotentem quendam Comitem, qui cognatam ſuam illicito ſibi matrimonio copulaverat: admonitum ſiquidẽ tertio, monita negligentem cōmunione interdixit. Rege interceſſore adhibito, ſed & miſſis Romam Legatis, qui ad Dunſtanũ mandatum impetrent, vinculo ut eũ abſolvat excōmunicationis, nihil efficit, reſpondente conſtanter Dunſtano: cum eũ pœnitere videro, tum præceptis D. Papæ parebo; Sed ut ipſe in peccato ſuo jaceat, & liber ab excōmunicatione nobis inſultet, & exinde gaudeat, nolit Deus. Pervicit apud obſtinatum conſtantia præſulis, & abdicato conjugio, nudis pedibus, laneis indutus indumentis, virgas præferens, manũ, concilio ſe ultro ingeſſit, & ante pedes Dunſtani gemebũdus, & ejulans corruit, & demum à Patribus omnib[9] poſtulatus ſerio flagitanti, miſericordiam Dunſtanus impertivit. *Baron. ex Oberto, &c.*

Quam propitium Tutelatem Divum VVenceſlaum Boemiæ Duces populuſq; haberent, hoc anno edoctus prodigioſe Boleſlaus Pius Princeps religioſiſſimus, cum Boleſlaviam, ad tumbã S. VVenceſlai peregrinatione ſuſcepta, inde reverſus, ſomno ipſo in itinere tentaretur & ſuccumberet. Brevi unius horæ ſomno, in terram abjectus, quæ in cœlo pro Boemis VVenceſlaus jugiter ageret, contemplatus eſt. Faſſus id ipſe eſt, quomodo S. VVenceſla[9] Deum ſibi fecerit propitium: qua de cauſa, & locum ſignari juſſit, & S. Baſilicam S. VVenceſlao, quæ Proſick dicitur, æternũ grati animi monimentum, condidit. *Ex Boem. rer. Script.*

A.C. 1071. *S.P.N.* 491.

AVſpicatur iterum à noſtris, digniſſimus tanto honore, Archiepiſcoporum, & Primatum Germaniæ noſtro ſeriẽ hoc anno, Sanctiſſimus Adalbertus noſter, primus Magdeburgenſium Archipræſul renunciatus. Addita Eccleſiæ urbs nobiliſſima, Magdeburgum, & quinque Suffraganei ſubjecti, Magno Otthone, tanta nomini ſuo monimenta ſtatuente. Baron. Exemplum egregiæ etiam cõſtantiæ edidit hoc anno (Baronius priore edidit) S. Ethelwodus VVintonienſis Pontifex, qui cum ſæpius monniſſet ſuæ Canonicos Eccleſiæ, de impudica vita, nec profeciſſet, paratis aliquando pluribus Monachalibus veſtibus, & cucullis, illiſque in medium chorum projectis, hortatus eſt eos ad pœnitentiæ habitum ſuſcipiendũ, alioqui expellẽdos, quibus correctionem in poſterum, ut ſæpius fecerant, pollicentibus, illoque non credente ſed inſtante, aliqui Monachi facti, alii de Eccleſia expulſi. *Ex Ethevvoldi vita, &c.*

Ipſo etiam anno Petro Archiepiſcopo Ravennate ſponte ſe abdicante egregio illius Eccleſiæ emolumento ſufficitur Sanctus Honeſtus noſter ex Monacho & Abbate Claſſenſis Monaſterii, qui S. Romualdum Monachico habitu induit. *Baron. Biſc. Cl. Rob. &c.*

A. C. 1072. *S. P. N.* 492.

IN cælum abiit meritis immortalibus locupletiſſimus circa hæc tẽpora. Beatus

Ratherius noſter Veronenſis quondam, & Lugdunenſis Epiſcopus, Anthropomorphitarum Hæreſis extirpator egregius, ſed & invictiſſimus veritatis zelator, & exactiſſimæ diſciplinæ, morumque integritatis cuſtos, ac vindex egregius. Vnde factum ut plurimorum odia, inſidias, injuriasq; perpetuas ferret, quos nunquam deſtitit ipſe, ad ſaniora conſilia revocare, ſcelera eorundem corripere, & patientia Principum furorem vincere. Deceſſit autem vir Sanctiſſimus in Cœnobio ſuo Laubienſi miraculorum gloria clarus, ibidem ſepultus. De ejus ingenij monumentis ſatis ſuperius. *Vid. Sigebertus in Chron. Trith. de vir. ill. Ord. & ſcript. Eccl. Aegid. Bucherius. Baron. VVion. &c.*

A.C. 973. *S.P.N. 493.*

IMplet Orbem admiratione Sanctiſſima Imperatrix noſtra Adelheidis, rariſſimo ſanè, ſummo honoris, opum deliciarumque contemptu, æternis ſæculis celebranda. Filia fuit Rudolphi Burgundiæ, & Italiæ Regis primiſque nuptiis copulata eſt Lothario Italiæ Regis, Hugonis Regis filio: quo defuncto; Otthoni I. Roman. Imperat. nupſit, eoque vitam univerſæ carnis ingreſſo, vitæ Monaſticæ ſe devovit in condito à ſe Sehlſenſi ad Rhenum Cænobio, egregia illic vitæ proficiens Sanctitate, & plurimis à Numine prodigiis honorata: *VVion. Lupold. Bebenburg. fragmentum ad Albertum Argentinenſem. Cratepolius, & in Conſtantia noſtra Benedicta Tomo 3, &c.*

Obiit hoc anno Vulfarus, ex Monacho & Abbate Floriacenſi Epiſcopus Carnotenſis, vir laudatiſſimus. *Videndi Sauſſeius, Claud. Rob. VVion. aliiq.*

Clarent viri ex Ordine illuſtres innumeri, alioſque inter ſummo in honore ab ſumma ſimplicitate celebratur Richardus ex Monacho S. Germani Antiſiodorenſis Epiſcopus, de quo Trith. Clemens Rob. Herigerus item Abbas Bobienſis, &c. Plura, Bibliothecis univerſi, opera reliquit.

De Diſſonantia Eccleſiæ.	*lib. 1.*
De corpore, & ſanguine Domini.	*lib. 1.*
De Divinis officiis.	*lib. 1.*
De vita S. Vrſmari.	*lib. 1.*
Ad Hugonem de quæſtionibus.	*lib. 1.*
Geſta Epiſcoporum Laubienſium.	*lib. 1.*

Vt videas noſtros Eccleſiæ etiam in cellulis perpetuò invigilaſſe, & gliſcentibus Hæreſibus, Euchariſtico Sacramento inſidiantibus, providè, & ſtrenuè occurriſſe. *Vide Trithem.*

A. C. 974. *S. P. N. 494.*

IAcenti in tenebris orbi, & Romana in ptimis ſede ſcelere perverſiſſimorum aſſiduè impetita, admiranda luce, Sydus novum, imò ſol novus ex Ordine noſtro exoritur, Beatiſſimus Romualdus Congregationis Sanctiſſimæ Camaldulenſiũ feliciſſimus inſtitutor, de quo hoc anno Biſciolam ex Baronio audiamus; cum enim de Sanct. Honeſto noſtro ex Claſſenſi Abbate, & primo S. Romualdi inſtitutore, de in Raveñate Archiepiſcopo, egiſſet, ejuſque de Ravennatibus merita cõmendaſſet, ſubdit. *Inchoato quarto anno ejus,* (Honeſti) *Epiſcopatus, in tanta peccatorũ caligine, Deus pro ſua miſericordia eximium ſanctitatis lumen oſtendit, Sanctiſſimum Romualdum, qui Ravennas, ex nobiliſſima Ducũ ſtipe ortundus, primo Claſſenſis Monachus, poſt Anachoreta, ſecundum in prole occidentalem Eccleſiam Sanctis replevit Anachoretis, quorum aliqui Apoſtolatum ad Gentes meruere, & inſigni Martyrii corona decoravit, cujus res præclarè geſtas, ſcripſit Petrus Damianus Ravennas ſanctitate, & doctrina notiſſimus, qui his temporibus proximus vixit.* Ita Biſciola.

A.C. 975. *S.P.N. 495.*

EGregiè Monachorum utilitati in Eccleſia ac honori conteſtatus hoc ipſo anno Deus, dum prodigioſiſſimo ſanè miraculo pendentis in Cruce imago, pleniſſimo in Epiſcoporum ac Clericorum Cõcilio pro Monachis definivit. Eos Clericorum opera, poſt mortem Edgari Regis, utpote Cathedralibus templis, inutiles, an indignos, quieti ſolum & cellulis devovendos, iiſdem expulerant, reinductis clericis, plures Angliæ Principes: cumque proin convocato & celebrato Concilio gravior in Clericos cenſura lata, & pro Monachis Patrum ſententia ſtaret, magnoperè ſolicitantibus clericis Regẽ, ut vel hac unica vice, ejus apud Patres interventu, veniam mererentur, & de Eccleſiis reinveſtirentur; Silente Primate Dunſtano, quidque potiſſimum de negotio agendum eſſet, demiſſo capite pertractante, ſilentio item omnes occupante, & ad reſponſum Pontificis aures erigentibus: *Tunc ſubito crucifixi Dei imago ſigno crucis in edito affixa, audientibus cunctis dixit: Non fiet, Non fiet; judicaſtis benè, mutaretis non benè.* Obſtupeſcentibus, ac cõtremefactis univerſis ſubdidit Dunſtanus: *Quid*

ampli-

amplius vultis fratres mei. Divina ſententia audiſtis definitum negotium præſens. Aiunt, *audivimus verè.* Nec deinceps Monachis ulla eſt illata moleſtia. *Ex Osberto, Baronio, &c.*

Meretur de Hiſtoria, & univerſo præclariſſimus Annalium Scriptor Floriacenſis Monachus Aymoinus, in ſacris humanioribuſque litteris verſatiſſimus. Idem admirabilis Patris, & Patriarchæ noſtri honori egregiè conſuluit, ſcripto libro de ejus miraculis. *Vid. Trithem. in Chron. Hirſaug. & libr. de Script. Eccleſ. Gaulterius, aliique.*

A. C. 976. *S.P.N.494.*

SPectatiſſimi doctrina, & Sanctitate Archipræſulis, & Primatis, Magdeburgēſium primi Antiſtitis Adalberti, meritis Illuſtriſſimus annus, quo ipſe, tantus Pontifex, nullis parcens laboribus, neque ullis itinerum deterritus difficultatibus, & diſcriminibus, in VVandaliam uſque excurrit, & plurimis prædicatione aſſidua Chriſto ajunctis Apoſtoli VVandalorum digniſſimum titulum meruit. *Vid. Regino Crantzius, Trith. VVion.*

Condita Cœnobia refert Trithemius, & Antonius de Yepes cent.5. quæ omnia ſub primo ſtatim initia, perfectiſſimis Monachis, mundi ſcelera, deplorantibus, & DEO pro iiſdem ſatisfacientibus, fuere frequentiſſima, ut ex Annalibus ſeu Originibus plerorumque Cœnobiorum fit apertiſſimum.

A C. 977. *S.P. N. 497.*

ITerum tutelarem è noſtris meretur Belgium, Velſenſi Diœceſis Harlemenſis, pago, Sanctum Ingelmundum Kenemarienſium Apoſtolum, quem è terra hoc anno elevatum, ac fidelium venerationi expoſitum Miræus habet, &c.

Fama longè lateque celebratur S. Guarinus Abbas noſter ex Regulæ Sanctiſſimæ præſcripto poſt longam in Cœnobio exercitationem, ad ſingularem eremi pugnam inſtructiſſimus. Profuit exemplo Sum̃is Orbis Principibus, ut ad eum turmatim, ſæculi pompis calcatis neglectiſque profugerent. Ejus viventi inſtitutum hoc anno æmulatus S. Romualdus Claſſenſis Monachus, eximiis denique orbem fructibus cumulavit. Damianus. Baron. &c. Obiit eodem anno mira miraculoſus ille Compoſtellanus Epiſcopus Rodotyndus, noſter, ... Yepes, &c.

A. C. 978. *S. P. N. 798.*

GRandibus incrementis ſubito effloreſcit, Sanctiſſima illa Camaldulenſium Anachoretarum Congregatio, & primis ſtatim initiis Angulares, & verè fundamentales præter lapides Guarinū, & Romualdum, de quibus ſuperius, coaptat, cooptatque ſibi Petrum Vrſeolum, Venetorum Ducem rebus geſtis, & contemptu tanti honoris, fortunæque planè admirandum, qui Guarini, & Romualdi Abbatum perſuaſionibus inflam̃atus, uxore, liberis, ac Ducatu relictis, clam noctu in Aquitaniam conceſſit, ac Monaſterio noſtro S. Michaelis de Cuſano, ſub Monaſtico habitu ſe incluſit, ubi Religione, ac ſanctitate florens, miraculiſque ante, & poſt mortem coruſcans II. Ianuarii, Monachatus ſui XIX. deceſſit ac Sanctorum albo inſcriptus eſt. Viſitur in palatio Sanct. Marci cum hoc (quæ illi debeant Veneti, digniſſimè exprimente) elogio.

Eccleſiam Sancti Marci prior ædificavi.
Deinde, & Monachus factus, miracula plurima egi.

Alii ejus præclare geſta; Palatium Ducis majori quam antea ſplendore exædificavit; Saracenos Barum Apuliæ expugnantes fudit, fugavitque. Tabulam Sum̃æ aræ S. Marci ditiſſimam, & artificioſiſſimam ex auro mirabili nobilitate gemmarum ornatam, Conſtantinopoli delatam, templo Divi Marci intulit. Sequutæ exemplum Mariti uxor Felicitas, Patris filia Felicitas, eodem quo mater nomine, & ordinem noſtrum profeſſæ ſunt: Gradonicus item æquè nobili ac Vrſeolus genere, qui omnes Ordini decus ingens addidere. *Ex Yepes, VVione, Marcello, Dandulo, Henninge, &c.*

A. C. 979. *S.P.N.799.*

PRODIGIOSA ſanè admirabilis viri, Sanctiſſimi Dunſtani noſtri, Conſtantia, quando nullius potentia Principis abſterritus, nec Regis, juvenilem etiam animi, impetum reveritus ambitiosus eundem conſtantiſſimè damnatum, conſequutura ejus imperium mala, palam confeſſus eſt. *Quoniam*, inquit ad ipſum Regem, *aſpiraſti ad Regnum per mortem fratris tui, quem occidit mater tua, propterea audi verbū Domini. Hæc dicit Dominus. Non deficiet gladius de domo tua ſæviens in te omnibus diebus vitæ tuæ, interficiens de ſemine tuo, quouſque transferatur Regnum tuum in Regem alienum, cujus ritum & linguam gens cui præſides, non*

novit: nec expiabitur, niſi longa vindicta, peccatum tuum, & peccatum matris tuæ, & peccatum virorum illorum, qui interfecerunt conſilio ejus nequam. Poſt hanc Dunſtani viri Dei prophetiam nubes per totam Angliam nunc ſanguinea, nunc ignea viſa eſt. Conſ. weſtm. Oſbert. Baron. &c.

Synodo hoc eodem anno Calnæ celebrata, conſidentibus una totius Regni Senatoribus, clericis animosè rem ſuam cõtra Monachos agentibus, cum Dunſtanũ quaſi Eccleſiæ murum, multorum jacula convitiorum impeterent, nec vincerent, Solarium ſubito totum, quo conſidebant, corruit, omnibus qui cum Dunſtano ſentiebant ſalvis, reliquis aut exanimatis, aut perpetuo languore retentis. Contulit denique Dunſtano pacem, & Monachis hoc miraculum, & Monachorum operà Anglicana Eccleſia graviſſimos inter motus ſervata eſt. *Ex citatis Rerum Anglic. diverſ: Script.*

A. C. 1080. *S. P. N.* 500.

CElebratiſſimus ille Germania noſtra univerſa Divus VVolfgangus noſter, ex Monacho, & Decano Einſidlenſi *Vngarorum Apoſtolus*, Ratiſponenſis denique Epiſcopus, natus Comes Achelmenſis, & Pfulingenſis, admiranda explendeſcit ſanctitate. Nec Vngarorum ſolum (quorum quinque ſalutaribus tinxit aquis) Sed & Auſtriorum, & Boemorum animos pertentaſſe, priuſquam Ratiſponæ Pontifex deligeretur, gloriæ Ordinis, eſt accenſendum, quamvis iſti Vngaris pertinaciores fuerint: alii unque, ut mox audiemus, à Numine reſervati. *Ex Conſt. Bened. & ex vita, &c.*

Virorum Sanctorum, & illuſtrium frequentia ex Ordine ingens. Vna Conſtantienſis Diœceſis, tantis viris exuberavit; præter SS. Conradum, & VVolfgangum, Gamenolphum, Gebhardum Epiſcopos, Adalricum ex Alemaniæ Duce, Chunonem item, & Vdalricum è Saxoniæ Ducibus, æquè virtute ac genere illuſtres, Comites, Barones ſine numero cucullo felices, aluit, & Cœlo educavit. *Conſt. Benedict. Annales Einſidl. Chronicon. Augienſe, &c.*

A.C. 1081. *S.P.N.* 501.

MVltus Sanctorum numerus in uno D. Galli Cœnobio, quorum nõ paucos, annus iſte Cœlo intulit: Burcardũ inter alios loci Abbatem, Cæſaribus Otthoni utrique tam familiarem, ut magnus Ottho eundem filii loco diligeret, junior non aliter quam germanum fratrem haberet, coleretque. Sed & duos Notkeros unus hic annus ſuſtulit, Medicum nimirum cognomento, & eum qui reſignanti olim Burcardo jam memorato, ſucceſſit. Iſti perfectam ſeu abſolutam Sangallenſes urbem, illi ægri, & debiles plurimi ſeipſos reſtitutos debuere, non medicamentis ſolum naturalibus, verum prodigioſis ſæpius adjuti. *Vid. Hen. Caniſ. Marian. Bucelinus* in Notis, Metzlerus.

Circa hoc idem tempus Sanctiſſimus Adalbertus noſter ſumo omnium conſenſu eligitur ſecundus Pragenſis Eccleſiæ Epiſcopus, diſcipulus B. Adalberti primi Magdeburgenſis Epiſcopi, VVandalorum Apoſtoli, quo ipſo tempore ejuſdem opera Scholæ Magdeburgenſes egregiè floruere: & ſanè orbi univerſo, atque Eccleſiæ ingenti cum ornamento, ſatis multum fructum intuliſſent, ſi unum Adelbertum educaſſent, quem tot ac diverſæ exin gẽtes, Apoſtolum ſuum agnovere. *Aeneas Silvius. Dubravius Bonſinius, Cromeus, Michonius.*

A.C. 1082. *S.P.N.* 502.

IDEM S. Adelbertus Boemorum Converſioni ſedulo incumbit, & quantumvis obſtinatos plerorumq; animos offenderet, Bohemorum tamen Apoſtoli nomen, tanto magis meretur, quanto majoribus laboribus deſudavit. *Ex vita quæ eſt apud Hen. Caniſium.*

Hildeshemenſi Epiſcopatui benefacit, ejuſque reditus auget, Canonicorum item præbendas, ſic vocant, multa liberalitate, & æterna ſui relicta memoria, dignè tanto præſulatu multiplicat, Othwinus noſter ex Augienſi Monacho Abbas Bergenſis, ex Abbate Hildesheimenſium, Pontifex, ut tot tantiſque ſęculis, ea tanti Pontificis munificentia uſi, Othwini memoriam ſanctè debeant colere, qui hodie, utpote Hæretici, contemptum habuere, cujus ope tam delicioſum, & commodum fuit nomen tueri Nobilitatis. *Ex VVernh. Zimb. MS. Augienſi, &c.*

A.C. 1083. *S.P.N.* 503.

CÆlo recipitur mortali liber carcere Sanctiſſimus Adalbertus prim⁹ Magdeburgenſium Archiepiſcopus VVandalis converſis de Eccleſia meritiſſimus. Electus uno omnium conſenſu, eo honore digniſſimus Othericus, Corbeienſis Monachus, vitæ integritate, & omnis eruditionis

ditionis ampliſſima laude optimus, maximus. Is Electioni de ſe factæ invitus, more noſtrorum aſſenſum præbuit, & ſollicita prece ab Numine contendit, ne ſe Epiſcopum fieri permitteret, idque ipſum impetravit, ipſo in itinere, pro confirmatione, Romam proficiſcens, morte feliciſſima præóccupatus. *Trith. VVion.*

Eodem anno cum S. Adalbertus Pragenſis Epiſcopus, Boemos fruſtra cum à feritate, & rapinis, tum ab impio Dæmonum cultu revocare conatus eſſet, pettæſus eorundem pertinaciam, Romam demigravit, unde Pontificis Maximi permiſſu, Caſinum ſe transferens, Monaſticæ vitæ exercitationem rurſum de integro complexus eſt, & aliquot ibidem exigens annos, cum nihilominus ut Epiſcopus Caſſini uteretur, Romam ſe denuò conferens in noſtro S. Bonifacii Cœnobio, Magiſterio B. Leonis Abbatis ſe ſubdidit, & ſanctiſſimè vixit. *Ex vita, Marco Anton Scipione, & aliis.*

Ethelredo Anglorum Regi, eadem qua aliis Regibus conſtantia minatur, & avaritiam exprobrat, S. Dunſtanus noſter, cú ille Roffenſem Eccleſiam premeret, & Epiſcopus centum libris argenti malum redimeret, prophetica prædicens ſpiritu mala, quæ poſtea Regi evenerunt, cum invaſiones Danorum Rex decem millibus libris coactus eſt redimere. *Ex Angl. Rerum ſcript. vita Dunſt. Baron.*

A.C. 984. *S.P.N.* 504.

MOritur ipſis Kalend. Auguſt. S. Ethelwoldus noſter VVinthonienſis, nec non Roffenſis Epiſcopus, ille, de quo ſuperiore anno, cujus prædicens exitum deplotavit Dunſtanus, tanto viro, tot diſcriminibus laborantem Angliam deſtitui. Vnde merita noſtrorum æſtimes, ut & cælitibus rurſum conteſtantibus; cum Clerici rurſum inſtarent, ſe in VVintonienſem Eccleſiam reſtitui, Sanctus Andreas Apoſtolus, cui præcipuo affectu addictiſſimus, erat Dunſtanus, mandavit, ut nihil hæſitans Elphegum Abbatem Bothoniẽſem, Eccleſiæ vacanti præficeret, quod & perfecit. *Ex Osberto &c.*

Migravit eodem pariter anno in Cœlum ex hac vita Sanctiſſima Editha Virgo, Edgari Anglorum Regis filia, S. Eduardi ſoror VViltonienſis Sanctimonialis, miraculis prodigioſiſſimis glorioſiſſima, quã cum à morte fratris, conatentur proceres Regni ad Regni gubernacula Cœnobio extrahere, omni quo potuit modo reſtitit, evicitque. Ejus mortis horam, Numine docente, præcognoſcens inter Miſſarum ſolemnia S. Dunſtanus, in lachrymas prorupit, & à Diacono cur fieret requiſitus, ſuſpirans & ab imò pectore trahens vocem: *Hoc*, inquit, *Deo dilecta anima*, (de Editha loquebatur, quæ ſacro intererat,) *hac gemma ſideres, ad patriam Sanctorum ab illuvie terreno, & hoc ærumnoſo vita rapietur, Neque enim flagitioſus hic mundus tanto lucis præſentia dignus eſt. Tertio & quadrogeſimo die occidet nobis hoc ſtella luculento. Ecce autem tolluntur ex ergaſtulo noſtro Sanctorum lumina, & nos in tenebris, & umbra mortis ſedemus. Nos pigros ſenes damnat ætas immaturo, dum nobis dormitantibus illa cœlos penetrat.* Hæc Dunſtanus. Profuit Sanctiſſima Regina ut viva exemplo, ſic admirandis prodigiis mortua. Et ſalutem debet Canutus Rex, naufragii periculo metuque liberatus apparente ad preces Virgine, atque illico ſopita tempeſtate. Eam ille olim cum minimè Sanctam crederet, inque cachinum reſolut', nunquam ſe crediturum diceret, Editham, filiam Regis Edgari, Sanctam eſſe, cujus patet bbidini ſemper ac tyrannidi addictus fuiſſet. Cõtra dixit Regi Ednotus Epiſcopus, & ſtatim tumulo Virginis aperto, illa cingulo tenus ſe erigens, in contumelioſum Regem, impetum facere viſa eſt, Rexque conſternatus, ceu exanimis humi corruit, tandemque reſpirans, lætus erubuit, Edithamque perpetuo deinceps obſequio ſancte coluit. *Ex vita.*

A. C. 985. *.P. N.* 505.

PRODEST conſilio Principibus non ſolum ſæculi, ſed & Eccleſiæ Dei Pontificibus. Adalbertus ex Monacho Hirſaugienſi Abbas in Klingenmunſter, omni eruditione, & præcipua vitæ integritate tota Germania celebratus. De cujus laudibus conſulendus. *Chronico Hirſaugienſi Trithem.*

Sydera Ordinis multiplicata, toto orbe circa hoc tempus eluceſcunt, ex quibus pauciſſima hic numeramus. Odo ex Abbate Corbeiæ Gallicæ, Bellovacenſis Epiſcopus, tam eruditione Scripturarum, quam vitæ Sanctioris commendatione, ab omnibus ſummo in honore habitus, qui Apoſtolicis, Regiiſque Legationibus, difficillimis in negotiis ſtrenue perfunct' eſt. Ethardus Monachus Lunæburgenſis, in Saxonia, inter alia ingenii monimẽta, exquiſitæ doctrinæ ſpecimen edidit, Commentaria in Geneſin, Exodum, Leviti-

Digitized by Google

viricum, & pleroſque Sacræ Scripturæ libros. Algeri viri doctiſſimi longè major laus, & meritum, à duobus præclariſſimis operibus, quibus prophetico quaſi ſpiritu inſurgentibus deinceps Hæreſibus obſtitit, *de Sacramento Altaris, & libero arbitrio* eruditiſſimè ſcribens. Bruno ejuſdem cum Algero Cænobii Corbeienſis in Saxonia Monachus, Verdenſis exin Epiſcopus frater Henrici Ducis, filius Otthonis Sueviæ, & Bavariæ Ducis, nepotis ex Ludolfo Ottonis Magni Imperatoris patri doctrinæ laude excelluit. Rhemenſium Pontificum geſta, ſed & Moguntinorum ad uſque ſua tempora debemus, illa Flavaldo Rhemenſi, hæc Theodorico S. Albani Monacho, qui & aliis pluribus labores ſuos poſteritati commendarunt. Nec minori laude digni Osbernus Glaſconienſis in Anglia Monachus Arnoldus, ſive Arnulphus Hierſaugienſis aliique innumeri ſcriptis immortales. *Vid. Trith. Yepes, &c.*

A.C. 986. *S.P.N.* 506.

NE vitorum doctrina excellentium ſolummodo meminerimus, occurrit hoc anno fœminæ miraculum: Roſvveidis nimirum, ſive Roſuita Ordinem noſtrum in Cænobio S S. Anaſtaſii, & Innocentii, Pontificum in Civitate Gandersheimenſi, profeſſa, inter Scriptores hujus ſæculi, de poſteritate omni meritiſſimos, celebratiſſima, quæ linguarum Græcæ, atque Latinæ cognitione clara, miro ingenio, & doctrina ad miraculum uſque excelluit, & in utroque ſcribendi genere, metro & proſa admirabilis extitit. Oratores enim dicendi arte ſupergreſſa, Poetarum quoque ſui temporis nulli inferior ceſſit, loquentibus, quæ ſcripſit, operibus, iiſque quidem, ut multis, ita, & tantæ Virginis famam immortalem reddentibus. Ea ſunt.

De laudibus Beatiſſimæ Matris Virginis, Elegiaco & Hexametro verſu incipit unica ſpes. lib. 1.
Paſſio S. Dionyſii Epiſcopi, & Martyris verſu Elegiaco. lib. 1.
De Sanct. Gangulpho, & aliis Sanctis piura. lib. 1.
Paſſio S. Pelagii Martyris Hiſpani. lib. 1.
De Geſtis Otthonum Imperatorum. lib. 1.
Ad Virgines Sacratas exhortationes. l. 1.

Alia plura de quibus conſ. Yepes, VVion, Trith. Gaulter. &c.

Alteram hoc ipſo anno non minorem merito, & gloria Virginem producimus, hoc ipſo tempore, inter dumeta Boemiæ, ſummo cum decore enaſcentem Sanctiſſimam Miladam, ſive Mariam, Boleſlai Sævi, Bohemiæ Regis (ſive potius Ducis) filiam, quo hoc ipſo anno, auctoritate Ioannis Roman. Pont. Monaſterio. S. Georgii in ipſa arce Pragenſi extructo, ac in eodem Sanctiſſimis Regulæ noſtræ inſtitutis ſe devovens, conſummato Religionis curſu, cum maxima Sanctitatis opinione in cælos evolavit. Eidem debent Bohemi ſumptibus ipſius primum in Bohemiæ Regno Scholas publicas inſtitutas, erectaque in eam rem Collegia varia, & templa. Extructum ab eadem Templū Sancti Viti magnificentiſſimum, aliaque præclarè geſta, quorum non pauca Anonymus Poeta Boemus decantat.

At quo te memorem pia Milada carmina Virgo
Digna piis inter nomen habere Duces.
Qua non eſt ſtudiis illuſtrior altera Sacris,
Altera nec magis eſt digna puella canı, &c.

Et poſt pauca:

Tu Sacra fundaſti nitidis Collegia templis
Qua pubes ſtudiis eſt bona culta piis, &c.
Conſpicitur quod adhuc Viti venerabile Templum.
Nominis eſt ingens munus honorque tui, &c.

Excelluit eadem Rhetoricis artibus ſtudiiſque Latinam æque ac Bohemicam docta. *Vid. Ioan. Dubravius Hiſt. Boh. lib.* 6. *Aeneas Sylphius. Hiſt. Bohem. c.* 16. *&c.*

Attollit digniſſima laude meritiſſimū Caſſinenſium Abbatem Sanctum AligernumBaronius, hoc anno in cælos evocatum. Sed nimis quantum Manſonem deprimit, Succeſſorem, ceu inutilem, & ob vitam indignam ſyllabo, Præſulum Caſſinenſium expunctum, quem tamen Caſſinenſium monimenta imprimis cōmendant, non genere ſolum (fuit Pandulphi Capuæ Principis conſobrinus) verum virtute egregium in cujus gratiam inter alia, Pandulpho donante, Caſinates Aquinenſis Comitatus poſſeſſione aucti ſunt. *Vid. Marc. Anton. Scipio in Elogiis Abbat Caſſin. &c.*

A.C. 987. *S.P.N.* 507.

IMperio, velut alter Imperator, conſilio atque auctoritate ſummopere prodeſt, VVittegovius Abbas Augienſis, vir immortalium meritorum, à doctrina, prudētia, rerum gerendarum dexteritate, egregia vitæ integritate, nunquam ſans laudādus.

dus. Vulgo, Os, & manus Regis appellatus, nonnulli, inter Catholicas columnas primam, ſeu Primatem dixere. De eodem verſus illi vetuſtiſſimi.

Rege jubente ſuis parent ſimul omnia dictis,
Contra velle ſuum ſe vertit nemo retrorſum.

Vt ſanè, ſi quid ab Imperio mali averſum, uſpiam benè cœptum, hujus prudentiæ, poſteritas omnis jure merito adſcribat. Ex Monim. Augienſ. MS. Chron. Augienſ. Conſt. Ben. &c. Ejuſdem laudes libello integro decantavit Burckardus Augienſis Monachus, VVittegovii diſcipulus. Claret doctrinæ fama celeberrimus ille Bobienſis Cœnobii Monachus Adelbertus, Gemblacenſis dein Abbas, Gymnaſii Bobienſis Profeſſor egregius; ex cujus ſchola Magnus ille Burcardus noſter *Decretorum*, ſeu *ſacrorum Canonum collector* nominatiſſimus prodiit. Sed & Muſicorum ille Anteſignanus, *de Re Muſica* meritiſſimus, Engelbertus Treverenſis S. Matthiæ Monachus effulget, cujus præclariſſima extant de Muſica, & Monochordo Syntagmata. *Vid. Trithem. Tepes, & alij.*

A. C. 988. *S. P. N.* 508.

ITerum Apoſtolus, & fulgentiſſimum Germaniæ ac finitimis ex Ordine noſtro ſydus exſplendeſcit, Sanctiſſimus Lubentius, ſive Libentius, Bremenſis Archiepiſcopus hoc anno electus, qui prædicatione ſua Eccleſiæ Dei plurimum profuit, & inſigniter de eadem meruit. *Vid. Hiſtor. Eccl. Adami, Abbat. Stad. Crantz. &c.*

Supremus hic idem annus S. Dunſtano noſtro Angliæ primati, Eccleſiæ Chriſti columnæ præcipuæ, & veri Patriæ Patris, Prophetæ, Apoſtoli, & triumphator adverſorum, & adverſariorum verè Martyris. De eo ſic hoc anno Biſciola: *Moritur hoc anno mirificus ille Dunſtanus, Archiepiſcopus Cantuarienſis, quem egregia vitæ Sanctitas, Sacerdotalis immota conſtantia, claritudo miraculorum, & omnia Spiritus Sancti chariſmata illuſtrarunt, &c.* Succeſſit iterum ex ordine noſtro Æthelgarius ex Monacho Monaſterij novi apud VVintoniam Cantuar. Archiep. *Ex Angl. rerum ſcript. VVion. &c.*

A. C. 989. *S. P. N.* 509.

SEria Boemorum ſupplicatione audita hoc anno, à ſummo Pontifice, reverti ad Apoſtolatum ſuum cogitur S. Adalbertus noſter Pragenſis Archiepiſcopus, in eoque indefeſsè laborat, ac plurimum meretur. Ita ut nullum tempus hac ætate, ut & omni decurſu ſæculorum, à prima Ordinis origine eſſet, quo noſtri nó ſumma vigilantia domum Dei cuſtodirent, aſſiduè in vinea Domini laborarent. Digniſſimum Pontificis Romani ad Legatos Bohemorum reſponſum, minimè prætereundum, quod collecta propter idem negotium, in cauſa Adalberti, Synodo, audientibus Patrib⁹, dedit: *Reddimus*, inquit, *quod juſtè quærunt malè merentes filij. Sed dabitur eis hac lege, ſi audierint eum, teneant cum benedictione Dei, & faciant ſub eo fructū centuplum; ſi autem à conſueta iniquitate recedere nolunt, hoc eſt, ſi ad voluptates ſuas, & deſideria, luxuriante malitia redirent, absque periculo ſui capitis malorum conſortia declinet.* Flens igitur ad Epiſcopatum redit. *Vid. Baron. Dubrau. Silvius, Bonſin. &c.*

A. C. 990. *S. P. N.* 510.

NOn contentus Bohemiæ finibus S. Adalbertus noſter, in Vngariam uſque excurrit, & Geiſa Duce ad fidem Chriſti adducto, & ſacro baptiſmate tincto, plurimis paſſim extructis Eccleſiis, per Apoſtolum noſtrum fides in Vngaria mirificè propagatur. Natus Geiſæ filius Stephanus, Sanctiſſimus ille Vngarorum Rex ab eodem Adalberto baptizatur. Et Adalbertus ſciens Apoſtolatum ad gentes non ſponte ſuſcipiendum, ſed à primario Eccleſiæ capite imponendum Romam proficiſcitur. *Ex citatis.*

Claret in Ordine noſtro Cixilena, Ervigii Viſigothorum in Hiſpania Regis uxor, de qua *Vid. Mariana, VVion. &c.*

A. C. 991. *S. P. N.* 511.

HVne annum Tribunus Memus, Dux Venetorum profeſſione Monachiſmi nobilitat. Is multis pro Repub. præclarè geſtis, patria contra Otthonem Imperat. fortiter defenſa, & Cœnobio S. Georgii Majoris conſtructo, tandem pro pulla veſte purpuram mutavit, in D. Zachariæ Monaſterio ſe noſtrorum Imperio ſubdens. Epitaphium in Ducali Palatio iſtud meruit.

Regis ab inſidiis, defendens Imperialis
Othonis Patriam, pondera multa tuli.

Requirendi rerum Venet. Script. *Dandulus lib.* 8. *Marcellus: Tepes, VVion. &c.*

Compoſtellana Eccleſia Cathedralis ſub hæc tempora debet S. Petro noſtro cognomento Monſorio, omnē ferè Patrimo-

monium ſuum, eidem injuria temporum, & ſceleratorum unquam antehac, & uſpiam ſubtractum, quæ ejuſdem Petri, Sanctitatis reverentia, Veremundus Rex Eccleſiæ reſtituit. *Vid. Vaſaus in Chron. Ioan. Mariana, &c.*

Ingens ex Ordine noſtro virorum illuſtrium exercitus producendus, quando, ut doctrina ſola, & Sanctitate præſtantes taceamus, vix Epiſcopatus erat, de quo hoc ipſo tempore noſtri non ita mererentur, ut memoriam æternam cum æterna gratitudine referrent. *Conſ. Yepes, VVion, & omnium ferè Cathedralium Eccleſ. Hiſtor. &c.*

A. C. 1012. *S. P. N.* 512.

CLaret admirandæ ſanctitatis Abbas Cœnobii Floriacenſis, B. Abbo, de Romana Eccleſia meritiſſimus, Apoſtoli nomen prædicatione ſua in Vaſconibus meritus, Martyrii denique corona donatus. *Vid. Yepes, Chron. Floriacenſe, Baronius, Gault. &c.*

Cælo recipitur S. Olwaldus noſter Vvigornienſis Epiſcopus, Angliæ alter poſt Dunſtanum nervus, imò ab obitu hujus animus, de cujus prodigioſa morte, digniſſima admiratione, mirabundus ipſe adfert Baronius, merita ipſius, ipſo Numine Orbi & poſteritati omni approbante, *Harpsfeld. Eduard. Mathevv.*

A. C. 1013. *S. P. N.* 513.

MOritur Magnus ille Ordinis noſtri poſt S. Odonem reformator Sanctiſſimus Maiolus Abbas Cluniacenſis, cujus opera, multa rurſum operariorum millia ex Ordine noſtro agrum Dominicum colere cœperunt, tantus ipſe prodigiorũ virtute, ut poſt Apoſtolos parem non habuiſſe, B. Odilo deprædicet; Principum verò hujus ſæculi Oraculum fuit, ut proin nemo ſatis æſtimet, quantus à tanti viri æſtimatione, & conſiliis fructus ſit in DEI Eccleſia conſequutus: Eum Ottho II. Romanum Pontificem eſſe voluit, quod prudenter ille à ſe, & Religioſe onus avertit. *Vid. Yepes, Baronius, Odilo, in vita, &c.*

Sancto VVolfgango quoque Ratilponenſi Epiſcopo, Vngarorum, & Carinthiorum Apoſtolo fuiſſe hunc annum, vitæ ultimum auctores tradunt, *& nos in Conſt. Bened. aſſerimus.*

A. C. 994. *S. P. N.* 594.

INgens Vniverſo Orbi affulget rurſum lumen, Sanctiſſimus Odilo, Cluniacenſis Abbas, cujus vitæ res præclarè geſtas commendavit poſteritati Sanctus ille, & Magnus S. R. E. Cardinalis Petrus noſter Damiani; propagavit non minori felicitate Cluniacenſem reformationem, ex qua primum in Cœnobia, dein in provincias Orbis omnes, Orientales etiam ipſas, incredibile pietatis, & Religionis augmentum conſequutum, ut jure merito Odo, Majolus, & Odilo, inter præcipuos Eccleſiæ benefactores ſint referendi. *Vid. Yepes, aliique.*

A. C. 995. *S. P. N.* 515.

ÆTerno Sanctiſſimi Ordinis noſtri cum honore miſſus à Ioanne XV. ſummo Pontifice Legatus in Gallias S. Leo noſter, S. Bonifacii in Vrbe Abbas, Rhemis Concilium celebrat, eidemque ſumma cum auctoritate præſidet. Conſul. Baron. auctor ad Aimoinum, &c.

Summa in Imperio pollet auctoritate, & apud Reges Principeſque gratia Eggebardus Sangallenſis Monachus vulgo Palatinus. Ejus Magiſterio, & curæ debetur formatus Imperio Ottho Tertius Imperat. multi item Principes, digniſſima ſanè promptitudine tanto viro obſequi paratiſſimi. *Et rerum Sangall: Script. & Conſtant. Bened.*

A. C. 996. *S. P. N.* 516.

SVMMO Orbis univerſi & afflictiſſimæ Eccleſiæ bono, rurſum ex Ordine noſtro Romanæ Eccleſiæ Pontifex aſſumitur Gregorius eo nomine V. Cujus vix inito Pontificatu, tanta fuere de Romano Imperio, & Germania imprimis noſtra merita, ut nulla ſæculorum æternitate, ſatis illud iiſdem liceat demereri. Is primum Othonẽ III. Imp. coronavit, unde quàm primum Romanæ Eccleſiæ ab Auguſto Pontifici gratiam referente, id commodi obtigit, ut impiiſſimi Creſcentii graviſſima tyrannide liberaretur. Gregorius verò viciſſim Imperio conſulturus, collecto Epiſcoporum Romæ Concilio, de conſtituendis Imperii Electoribus ad Patres retulit, & ſeptem Imperii Principes Eccleſiaſticos partim, partim ſæculares deinceps Imperatorem electuros eſſe & fore, perpetuo ſanxit. Vt hodieque iidem Principes

cipes Gregorio noſtro acceptum honorem, & potentiam referant, & ſequuturis ſæculis omnes agnoſcere debeant. *Ex Baron. Conſtant. Cajet. &c.*

Debent hoc eodem anno S. Romualdo noſtro Tiburtini, nomẽ, vitam, omnia & ſeipſos, quos exſcindere prorſus venerat Ottho Imperator, quibus multa denique prece Romualdus eos conciliarat. Tantum autem primo hoc ab ipſa coronatione anno, verbo poterat atque exemplo apud Imperatorem Otthonem Romualdus, ut voto tantus Cæſar jam noſter fieret, ſanctèque viro Sancto promitteret, ſe relicto Imperio, Monachicum habitum ſuſcepturum. Confeſſus de peccatis Romualdo eidem Auguſtus, ea contritione ab eodem receſſit, ut pœnitentiæ cauſa, nudis pedibus de Romana Vrbe egrediens, ſic uſque ad Garganum montem ad S. Michaëlis (ſtupendo ſanè humilitatis exemplo) pergeret Eccleſiam. Per totam verò quadrageſimam in Claſſenſi Monaſterio B. Apollinaris, cum paucis jejunio, & pſalmodiæ vacavit, cilicio ad carnem indutus, & lecto ſtramineo uſus. Tanta, exemplo, apud tantos, noſtri potuere. Ex Baron. &c. Eodem anno S. Romualdus ad Caſſinenſe Cœnobium inviſens, Sanctiſſimi Patris ſui veſtigia, & exuvias corporis veneratus eſt. Nec minus in Caſſinenſes propenſus Ottho Imperator, eadem ex cauſa eo profectus, multa ibidem donaria obtulit. Leo Oſtienſis. Cogitantem aliquando Imp. ſuadente Pontifice, & aliis zelo bono ductis Eccleſia S. Pauli amovere Monachos diſſolutiores, & inducere Canonicos per viſum B. Apoſtolus Paulus monuit; Si bono zelo ducerentur, non expellendos Monachos, ſed corrigendos. *Ex Glabro, Biſc. &c.*

Ipſo anno reverti ad Archiepiſcopatum, denuò cogitur S. Adalbertus noſter, ac ingenti fructu Vngaris, Poloniſq; prædicat, *Baron. &c. Chron. Bohem. &c.*

A. C. 997. *P. N. S. 517.*

DEnuo à Bohemis expulſus in Poloniam proficiſcitur S. Adalbertus, ac Miecislaum Polonorum Ducem cum omni populo ſuo ab Idolorum cultura avertens Gneſnenſi Archiepiſcopatu functus, ſubſtituto pro ſe B. Gaudentio Breunovienſi in Bohemia Monacho, ipſe in Pruſſiam proficiſcitur, ibidem denique *Magnus Boemorum, Vngarorum, Polonorum, Luticorum & Pruſſorum Apoſtolus*, Martyrio coronatur. Cum enim defixus in cæleſtium rerum meditatione, ipſa Crucifixi Domini memoriæ Sacra die, verſaretur, conto à nefario homine proſternitur, humi proſtratus terræ figens oſcula: *Benedictus*, ait, *Deus, benedicta miſericordia DEI, ſi plus non accipiam, pro crucifixo meo, unum pretioſum ictum habeo.* Septem denique lanceis à barbaris confoſſus manibus in modum crucis extenſis, felix eſt factus Chriſti victima. Corpus Martyris Poloni æquali auri pondere (tanti jam tum faciebant Apoſtolum ſuum,) redemptum Gneſnenſi Eccleſiæ intulerunt, ubi immenſis claruit miraculis, quorum fama permotus Otho Imper. ab Italia Gneſnam uſque eſt peregrinatus. *Ex Cartuitio, Lamberto, vita ejuſdem, Steng. &c.*

A. C. 998. *S. P. N. 518.*

PRoficit mirabiliter hoc anno Caſtro S. Germani (ut videas quid noſtri precibus contra potentiſſimos Reges poſſint) S. Odilo noſter Cluniacenſis Abbas, cui cum Robertus Galliarum Rex, cum univerſo bellico apparatu illud everſurus imminet, nec quidquam obſeſſis veniam deprecante Odilone, ſubito prodigioſa exoriẽte nebula, caſtrum circumdatum, atque ita tectum, ut aſpectus illius qui foris erant, prorſus adimeretur, & ab obſeſſis gravi cæde oppugnatores proſternerentur. Ita neglectas Sanctiſſimi viri preces dignè, ſed durè, Robertus luit, doluitque. Rerum Gallic. Scriptores. Quid non ſolum Orbis uterque, & ſequutura poſteritas, verum Inferus etiam Purgandorum Odiloni noſtro debeat, nullius unquam ingenium, ſeu labor quantuſcunque aſſequetur, *Inſtituta ſolemni illa fidelium Defunctorum Commemoratione*, tot jam ab Odilone ſæculis perpetua, & ſequuturis quoque ſæculis perpetuanda, ab eo maximè, poſt Hamularium noſtrum, per diffuſam totò jam Orbe Cluniacenſium Congregationem, in Regna, ac Provincias omnes introducta, & dein Pontificum Rom. auctoritate probata, & præcepta. Cujus nimirum ope ſuffragii, tot animorum purgatricibus flammis addictorum myriades Cœlo aſſertæ, & deinceps in finem uſq; mundi aſſerendæ, Cluniacẽſibus ſanè Monachis obſtrictiſſimæ, gloriæ Ordinis noſtri, meritiſque immortaliter applaudunt. Quæ verò præter ſolemnem illam diei memoriam, Cluniacenſes iidem animis juvandis, excogitarint, fecerintque, quot unus Odila, flam-

mis eripuerit, & deinceps continua aſſuetudine, tot Cœnobiorum millia, tot Monachorum centena millia, eorum deniq; exemplo (fructu ſemper, & gloria ingenti in auctores redundante) fideles toto orbe reliqui, tot jam ſæculis juvarint, & libetarint, immenſum, innumerum, definiendum, ei qui poteſt, reliquimus: De Cluniacenſium piis ſuſceptis laboribus, ut & Odilonis conſulenda *Bibliotheca Cluniac. aliįque plu.*

A. C. 999. *S. P. N. 519.*

MOritur Gregorius noſter S. Pontif. Max. meritus de Eccleſia, Imperio, Germania immortalis. Succeſſit ex ordine rurſum noſtro Magnus ille, & doctiſſimus Gerbertus, ſive Gilbertus, ex Monacho Floriacenſi Rhemenſis primum, dein Ravennas Archiepiſcopus, jam pridem de Gallia meritiſſimus, Rhemenſibus nimirum Scholis propter incomparabilem ſcientiam præfectus de quarum Scholarum præſtantia ſic Maſſonius in Hugone Capeto; *Rhemenſis Schola*, inquit, *cæteras anteſtare videbatur, propter Gerberti authoritatem, præſtantiamq., cuius ob eam cauſam Otto, & Robertus in diſciplinam ſunt dati, &c.* Vir fuit omnium longè doctiſſimus, Philoſophicis, & Mathematicis ſcientiis admirandus, unde factum ut propter inſolentiam doctrinæ magus putaretur, quam vulgi opinionem, aranei noſtri temporis hæretici protſus inſuxerunt, cũ tamen de Eccleſia Rom. meritiſſimus, & nimis quã longè ab infandiſſimo illo ſcelere abeſſet. Ciaconio teſte, natura prudens, pietate præſtans, fidei inſignis, conſtantia mirabilis, in conſiliis providus, &c. *Vid. Baronius, Bapt. Maſſon. Avent. Genebrad. Panvin. Mortal. Hieron. Platus, &c.*

Hoc ſtatim anno percrebreſcente fama de admirandis, & immenſis S. Adalberti noſtri Boemorum, Vngarorum & Polonorum Apoſtoli, Roma Gneſnam uſque ad ipſius ſacratiſſimas corporis exuvias Ottho noſter Rom. Imp. Auguſtus peregrinatur. Ex Baronio. Romæ Germani Ducis militibus Monachorũ S. Pauli prata occupantibus Cœlum contra eoſdem dimicavit, divinitus cũ fieret, Diethmaro teſte, ut obducto cœlo nubibus terribili tonitru minantibus fulminibus, aliquot eorum interfectis, cæteri diffugerent.

A. C. 1000. *S. P. N. 520.*

HVngaria, Regnum, & coronam debet hoc anno Sylveſtro noſtro ſummo Orbis Pontifici, ſed & metropolitanum honorem Strigonienſis Eccleſia, primo quidem Vngarorum Rege S. Stephano Regis titulo ab eodem honorato, & Stephano ex Monacho Cœnobii noſtri S. Martini, primo Strigonienſium Archiepiſcopo renunciato. *Vid. rer. Vngar. Scripto. & Baron.*

Illud in tituli Regii ac coronæ tranſmiſſione mirandum evenit, coronam eandẽ quam Poloniæ Duci mittere propoſuerat Pontifex S. Stephano obtigiſſe, monito divinitus Sylveſtro: eam Stephano Vngarorũ Regi deberi. Miſit cum diademate etiam crucem ante Regem tanquam Apoſtolatus inſigne: ob multos infideles ab ipſo ad fidem adductos, geſtandã, Cartuitio in Stephani vita, & geſtus teſtante. Vnde nimirum eadem pro Regni inſignibus perpetuo aſſumpta, hodieque Sylveſtri, & noſtrorum merita loquitur, quorũ laboribus talem etiam Regem Vngari habere meruerunt. *Vid. etiam Baron. &c.*

A. C. 1001. *S. P. N. 521.*

PErpetuus ferè noſtrorum Apoſtolatus Ingenii hoc ipſo tempore, & anno in Vinea, & agro Dominico labore deſudat, & in honorem Eccleſiæ manipulos ſine numero congregat, Sanctiſſimus ille Hũnorum, Slavorum, & Ruthenorum ſive Ruſſorum Apoſtolus Bonifacius, S. Alexii Romæ Monachus, Otthonis Imperatoris conſanguineus. De quo pluribus agit *Tepes Tom. 5. Annal. ſive Chron. Ben. Damianus.*

A. C. 1002. *S. P. N. 522.*

MOritur Ottho III. Imperator, voto, & promiſſione Sanctiſſima verè noſter, ſed quo minus exequeretur, bello Romano, & morte præventus, merito tamen ſuo noſtris accenſendus. Bis nimirũ, Caſinum ad Sanctiſſimi P. N. ac ſui, ſacra veſtigia, & reliquias venerandas, pfectus, duas ibidem Coronas Regias deſtituit, ut dum ipſe caput ſuum abiiceret, ſubmiſiſſe ſe diadema Patriarchæ noſtro eo dono teſtaretur. Gault. Leo Oſtieuſis, &c. Incredibilis noſtrorum per Vngariam labor, digniſſimus ex labore fructus, juvante imprimis ope, & ſtudio omni Sancto Stephano Rege, à noſtris baptizato, educato, & ad bona omnia moto, & permoto. Ex operariis Vineæ Chriſti potiores fuere; Sanctus Anaſtaſius Abbas, Monachi plures Caſino poſtulati, alii item Roma miſſi de quibus legendi. *M. Ant. Scipio, Ant. de Tepes tom. 5. aliique.*

*A.C.*1003. *S.P.N.*523.

MOritur meritiſſimus de Romana Eccleſia Sylveſter II. Pont. Max. cujus pro meritis memoriæ inſigni conſuluit Sergius ſucceſſor. Ejus inter præcipuas laudes retulit Baronius, & Biſciola; *Cultorem fuiſſe Sanctorum virorum tunc viventium, cupidumque Monaſticæ obſervantiæ, atq; malorum acerrimum correctorem, nec non egregium(..) defenſorem jurium Eccleſiæ. Denique ipſum planè primum extitiſſe* (ingens revera meritum) *qui Sacræ militiæ claſſicum occinuerit.* Vt amplius dici, & prædicati de Roman. Pontifice non poſſe videatur.

Gilberto, ſic enim ante Pontificatum vocabatur, inter alia etiam merita debetur inventio Horologii, & Organi aquatici. De quo continuator Bedæ, Vincent. Belvacenſis. Erfod. Mon. VVion, Yepes, &c. Ejus item lucubrationes ſunt, liber unus de Sphæra, alius de compoſitione Aſtrolabii, alius item Epiſtolarum, Opuſcula plura Mathematica. *Conſ. VVion. lib. 5. c. 7. Yepes Tomo 5.*

Vt intelligas quanta per univerſum orbem nobilitas, generis ſplendorem, deliciatum blanditias, opeſque cucullo poſthabuerint, ex ſola Otthonis Imperatoris prole intellige quam ambitioſius viderur Cœnobium, quam mundi Regna omnia exambiiſſe: Sophia, ab ipſa juventute, noſtro feotdini in Cœnobio Ganderſheimenſi addixit, ibidemque honorem denique Antiſtitæ meruit, & Sanctè Sanctis convixit. Adelheidis non minori laude in Quedlinburgenſi ſe condidit, inde ad Gandersheimēſem præfecturā à morte ſororis evocata; S. Felicitas in S. Felicis, & Iuditha in Ratiſponenſi Monachiſmū profeſſæ.

Ex hac calamitatum valle cum Martyrii laureola evolat in cælos, S. Abbo ſive Albo, de quo jam ſuperius, Vaſconum Apoſtolus, vir Sanctiſſimus æquè ac doctiſſimus. Scripſit ſuper calculo Victorii lib. 1. Additiones in eundem lib. 1. *Vid. Haymo Floriac. in vita Sigebert. &c.*

*A.C.*1004. *S.P.N.*524.

PEſſima, & pernitioſiſſima Berengariorum Hæreſis pullulat, & paulatim ſerpit, cui ex prophetico ſanè ſpiritu è noſtris plurimi, multo jam ante, relictis ingenii, & ſolidæ pietatis, atque in fide conſtantiæ momimentis, occurrere, & jam naſcenti alii, atque alii egregia Sanctitate atque doctrina Monachi ſeſe oppoſuere, imò ipſe etiam Galliarum Rex potentiſſimus Robertus, à noſtris puer doctus, & educatus, Leutherico Epiſcopo, ſumā ſane gloria, contradixit, & ab errore revocavit. Sed ante omnes, primum Berengario diſcipulo ſuo, optimus, & Sanctiſſimus Magiſter Fulbertus, Catnotenſis Epiſcopus, reſtitit, qui omni ope ac ſtudio eum retrahere ab illa ingenii in malum proclivitate ſatagebat. Vid. Baton. Glaber. Cl. Rob. aliique. Claret admiranda Sanctitate S. VVilhelmus filius Alduini, vel potius Harduici Italiæ Regis, de quo ſuo loco, Abbas Fructuariæ, cujus inter alia merita, graviſſimis quibuſque admirandum, periculoſiſſima à Galliis bella inter Reges exorta avertiſſe, pacem cōpoſuiſſe, conſilio atq; auctoritate, & ſanctitatis inprimis opinione Principibus diverſis plurimum profuiſſe. *De coſusè Ant. de Yepes tomo 5. cent. 6. hoc anno.*

Archiepiſcoporum atque Epiſcoporū toto orbe integri Syllabi pertexendi, qui omnes Eccleſiæ inprimis univerſæ, dein quiſque propriæ ſtrenuè conſuluere, quos tamen omnes compendii noſtri ratio excludit. *Vid. VVion, Yepes Trith.*

*A.C.*1005. *S.P.N.*525.

MEritis Alwici ex comite de Sulz Monachi Augienſis, ex Monacho Epiſcopi Argentinenſis; debuere Epiſcopi ſucceſſores, ipſum Argentorarum, urbem opulentiſſimam ac potentiſſimam, ab Henrico Cæſare donatam, multa inſuper alia, quibus inſigniter dotatus Epiſcopatus, in eum poſtea ſplendorem excrevit. Vrbis dominio quamvis poſteri ſucceſſores, per oſcitantiam, ſive injuriam exciderint, Alwico tamen, ex fructibus partam, jure merito referunt in acceptis, & potentiam, & feram felicitatem.

Auctus hoc ipſo tempore opibus atque auctoritate Epiſcopatus Baſileenſis meritis, & pietate Adalberonis, ex Monacho S. Blaſii, Baſileenſium Pontificis, plurimū Rege Burgundiæ Rudolph. & Henr. Cæſare tribuentibus, & Eccleſiam ejuſdem ditantibus. De Alwico, & Adalberone fuſius *tom. 3. Conſt. Ben. ex diverſis.*

Hoc anno Sanctus Anſfridus, abdicato à ſe Pontificatus Trajectenſis honore humilitatem Monachicam potiorem habuit, & amplexus eſt in Cœnobio Montis B. Mariæ Virginis prope Amerfordiam, multis exin virtutibus clariſſimus: cui ſucceſſit Adelboldus Laubienſis (alius Bobi-

enſis)Monachus, Henrici Cæſaris aliquanto tempore Cancellarius, vir doctiſſimus. Scripſit de laudibus Sanctiſſimæ Crucis, Beatiſſimæ Mariæ Virginis, diverſorum item Sanctorum, tam metro, quã proſa, de vita item, & geſtis S. Henrici II. Imperatoris, & alia plura. *Vid. Trithem. VVion. &c.*

Clarent varia doctiſſimorum virorum ex Ordine lumina, inter alios: Remigius Abbas Mediolanenſis, & Theodorus S. Matthiæ Treverenſis Monachus, uterque apertus publicè Scholis, ſummo Germaniæ bono, meritiſſimus. *Conſul. Trith. libr. de vir. illuſtr. & Scriptoribus Eccl. & Chron. Hirſaug.*

A.C. 1006. S.P.N. 526.

FAME graviſſima, & inaudita orbem terrarum Univerſum vexante, ingentes noſtrorum eleemoſynæ, multas hominũ myriades ſuſtentavere. Sancti Odilonis liberalitatem hoc ipſo anno dignam Annalibus ſuis Baronius cenſuit, ubi celebrat, eam jam omnibus ærariis & horreis exhauſtis, vaſa ſacra confregiſſe, & diſtraxiſſe, ſed & coronam auream qua ipſum Sanctus Henricus Imperator honoraverat expendiſſe, ut pauperes juvaret. Quis verò tot milium Cœnobiorum uno anno, nedum ſeculo, imò tot jam ſeculis, in pauperes expenſas numeraret? Biſciola, S. Odilonis liberalitatem immenſam appellat *Vid. Cit. & diverſa Sanctorum res geſta ſub hac tempora viventium, &c.*

Hoc ipſo anno meritiſſimus ille de Anglia univerſa S. Elphegus, Balneenſis Monachus, ex Epiſcopo VVintonienſi creatur. Primas & Archiepiſcopus Cantuarienſis, Romam pro pallio profecturus à civibus oppidi cujuſdam ſpoliatur, quod illico horribili incendio affligitur, illud verò pœnitentibus de ſcelere civibus, quamprimum Elphegus prodigiosè reſtinguit. *Ex Osberto, Vid. Mal. Baronius &c.*

In Polonia, Ungaria, Bohemia, noſtri in fide propaganda ſtrenuè laborant. *Ex Dubravio, Bonfinio, &c.*

A.C. 1007. S.P.N. 527.

Rutilat per Eccleſiam univerſam igneo ſplendore inſignis meriti, egregius Doctor, incomparabilis vir Sanctiſſimus Fulbertus noſter, S. Petri apud Carnutum Monachus, qui hoc anno ad Carnutenſem evectus Põtificatum ampliorem benè merendi occaſionem accepit. De hoc ipſo anno, Baronius his verbis. *Eſt hic item annus, quo in Galliis ſuper candelabrum extulit Deus, lucernam ardentem atque lucentem, cum virum Sanctitate atque doctrina inſignẽ Fulbertum, ex Monacho Monaſterii S. Petri apud Carnutum aſſumpſit in Epiſcopum Eccleſia Carnutenſis, &c.* prædicat, & Glaber hujus temporis Scriptor Fulbertum, *virum ſapientiſſimum, Præſulem incomparabilem.* Fuiſſe quidem ipſum vita ſanctiſſimum atque Prophetiæ ſpiritu imbutum, teſtatus eſt Guilelmus ex quo Vincentius Belovacenſis deſcripſit: *quod enim omnium ſui temporis Doctorum doctiſſimus prædicaretur*: ad illum confluere conſueverunt omnes, qui eum de rebus dubiis interrogarent Epiſcopi, atque etiam ipſe Robertus Rex Francorum, quod ſcriptæ ab eo ad diverſos Epiſtolæ docent.

Meritiſſimus hoc ſtatim anno ab eodem Baronio idem Fulbertus laudatur ob indictum quaſi bellum, rerum Eccleſiaſticarum perſuaſoribus, & uſurpatoribus in quo egregiè laboravit, ne beneficia Eccleſiaſtica Sæcularibus dentur. Vid. Baron. & Fulberti Epiſtolas. De Fulconis cõverſione per Fulbertum cum egiſſet Baron. mox ſubdit. *Fulberto igitur muralis jure corona debetur, qui hoc ſæculo primus, reperitur ſuperaſſe muros Babylonicæ civitatis, cujus Principes Tyrannica violentia jura Eccleſiaſtica occupaſſent.*

Hoc eodem anno S. VVolfgangus noſter, ad cujus tumulum frequentiſſimè inviſebat S. Imperator Henricus ejusquondam diſcipulus, eidem Imperii faſces deberi, per ſomnum indicat.

Ipſo quoque anno inſigne Ordinis noſtri lumen S. Romualdus Abbas D. Emerammi exſtinguitur, cujus feretro ipſe Henricus Rex, poſtea Imperator, ad portandum humeros ſuppoſuit. *Ex Baronio Biſciola, Radero, &c.*

A.C. 1008. S.P.N. 528.

MARTYRIO cõſumatur illuſtriſſimus ille Pruſſorum, & Lituanorum Apoſtolus, S. Bruno ex Comite de Querfurt, fratre Gebehardi Saxonum Ducis Monachus S. Ioannis Magdeburgenſis, dein Ruthenorum Archiepiſcopus, à ſummo Romano Pontifice creatus, & ad conceſſionem Sarmatarum legatus, cum Lituanos brevi temporis ſpatio Chriſto adduxiſſet, nec modico fructu in Pruſſia laboraſſet à nonnullis duræ cervicis hominibus manibus, pedibuſque præciſis capite truncatus eſt. *Vid. Dithmarus, Marian. Scotus, Baron. &c.*

Google

Aliud ingens, & im̃ortale hoc ipſo anno meritum de Eccleſia, & orbe univerſo celebratur à Sigeberto, & Genebrardo, noſtris, inter præcipua Ordinis referendum: quando Burcardus Monachus Laubienſis, ac dein VVormatienſis Eccleſiæ Epiſcopus, *Antiquos Canones in unum Decretorum volumen colligens*, ſum̃o univerſi bono monimentum ſibi ad poſteros æternũ tranſmiſit ipſum illud, quod dein *Canoniſtarum Phœbus*, Dux, & Magiſter *Gratianus noſter* in compendium contraxit.

A. C. 1009. *S. P. N.* 529.

ITerum auguſtiſſimo ſanguine fœcundiorem, reddit Otthonis III. conſanguineus, Sanctiſſimus Bonifacius Hunnorũ, Slavorum, & Ruſſorum Apoſtolus, ſiccitatem ſterilis Ruthenotum provinciæ, cum Regem imprimis ac populum Regni pene univerſi baptiſmali unda expiaſſet, à fratre denique Regis interemptus, quem tamen ipſum à morte grandi miraculo punitum, & ſoſpitati reſtitutum cum cæteris obſtinatioribus Eccleſiæ gremio indidit. Ex Petro Damiani in geſtis S. Romualdi. Ei debentur præter fidem, ſanguinem, & exin gloriam, & ſalutem tot populorum, Gneſnenſis Archiepiſcopatus initia, quæ in D. Adalberto Epiſcopali jure otiginem habuere. *Petr. in Catal. VVion, Yepes, &c.*

Accepto de morte Bonifacii nuncio, S. Romualdum inſolens planè Martyrũ deſiderium inceſſit, impetratoque à Romano Pontifice conſenſu, viginti ſex Monachis in ſocietatem adſcitis, & ex iiſdem duobus Archiepiſcopali honore condecoratis, ſola Numinis voluntate prohibitus eſt; cum proximus Vngariæ, quo tendebat, finibus ulterius progredi conatus, morbo præpeditus, quotieſcunque verò reverteretur, eodem levatus eſſet. *Ex Baron. & vita, &c.*

Eodem añno extincto Ioanne XIX. ſummus Pontifex ex Ordine noſtro creatus Sanctus Sergius eo nomine Quartus, vir ſi nullo alio nomine, ſanctitate meritiſſimus, quæ ſum̃æ ſedi ſummum decus addidit. *Bugianus, Illeſcas, VVion. Hieronymus Platus, &c.*

A. C. 1010. *S. P. N.* 530.

RVrſus Regnum nobiliſſimum purpura Sanctiſſimi ſanguinis ſui tingunt feliciſſimi ex Ordine noſtro Martyres Ss. Benedictus, Matthæus, Ioannes, Iſaac, Chriſtianus Breunoviẽſes Monachi, Barnabas, eorum ſocius & ipſe Monachus, per abſentiam ſervatus, ſed longiori Martyrio, rigoris nimirum Monaſtici reſervatus; quorum triumphis ſera Polonorum, apud quos paſſi, & Bohemorũ, apud quos educati, poſteritas æternum triumphat, & gloriatur. *Ex Dubravio, &c.*

Celebratur hoc eodem anno à Baronio memoria Beatæ Thereſiæ Veremundi Regis, & Geloiræ Reginæ Filia, quæ contra voluntatem deſponſata Regi Atabum Habdallæ, ab eodem graviter, vindice DEO, punito, dimiſſa cum muneribus Ouneiti Ordinem noſtrum in S. Pelagii profeſſa. *Vide Ambroſ. Moral. Baron. &c.*

A. C. 1011. *S. P. N.* 531.

ALiud item hoc anno Regnum, Angliæ nimirum, ſanguine Martyrum noſtrorum irrigatur, Danis rurſum in Angliam irruentibus, & noſtros promiſcuè decimantibus, & contrucidantibus. Inter captivos abductus Sanctiſſimus Elphegus noſter Cantuariæ Archiepiſcopus, tanto illuſtriore merito hunc annum condecorat quanto magis mirando quod de hoſtibus meruerit, quos cum divina ſtatim ultio ſequeretur, graviſſima in exercitum lue immiſſa, ipſe Benedicto pane hoſtes ab internecione ſervavit. Ex Oſberto, & Baron. Obiit hoc anno Tagmo Magdeburgenſium Pontifex ex Monacho S. Emmerammi Ratiſponæ, & Henrici Imper. Cancellario, vir egregia ſanctitate laudatiſſimus, quem pro meritis Ditmarus plurimum commendat, ſubditque poſt eius verba adducta Baronius: in quem tantum Patrem ſæculi hujus decus, & ornamentum, utinam aſpicerent filii deſertores. Succeſſit VValterdus, Magdeburgenſis Monachus, S. Adalberti diſcipulus ſacerdos Dei, ait Baronius *pariter laudatiſſimus.*

Caſſini moritur S. Ioannes Abbas, de Vngaris meritiſſimus ad quos ſuorum Coloniam deſtinavit, ſed & Illiricis pari beneficentia obligatis. Sub eo Pandulphus Salerni Principatu dimiſſo, ſalutem Religionis portui, in quem admiſſus, debet, religioſa exin in Cœnobio Caſinenſi ſervitute nobilior. Succeſſit Athenulphus Pandulphi item, ſed Beneventani Principis filius. Clarent inter alios Caſini ſub eodem miraculorum frequentia Ss. Guinizo, Nicolaus, & Ianuarius.

Vid. Ant. Scipio Leo Oſtienſis.

A. C. 1012. *S. P. N. 532.*

FELICISSIMO tranſitu, cœlitibus jungitur S. Georgius IV. Pontifex Maximus, de cujus meritis ſatis Epitaphium. Inter alia.

Hic timulata jacent paſtoris membra ſereni
Quē decus Eccleſia contulit omnipotens.
Pauperibus panis, nudorum veſtis opima,
Doctor & egregius qui fuit in populo &c.

Alius rurſum è noſtris Martyr, quid hoc quoque tempore, Auſtriæ de noſtrorum triumpho deſiit, provinciam illam morte ſua beatam facit Sanctus Colomannus Monachus Huenſis, & Abbas Amarbacenſis, Archiepiſcopus denique Lindisfarnenſis; qui in ea Norici parte, quam hodie Auſtriam dicimus, poſt longa, & plurima tormenta in arbore ſuſpenſus, lauream Martyrii meruit. Duobus cum latronibus ſuſpenſus, cum eorum carnes avium, & beſtiarum morſibus laceratæ eſſent, Sancti viri corpuſculum unguibus cū barba Cæſarieque creſcentibus ſine corruptione permanēs refloruit, ſed & arbor, in qua integro anno cum dimidio perpēdi viruit, cumque venabulo transfigeretur, & carnes ex corpore reſcinderentur, calidus ſemper ſanguis defluxit. Tandem honorificè ſepult⁹, innumeris claruit miraculis. *Ex Breviario Melicenſi. Steng. Baron. Gualterio, &c.*

A. C. 1013. *S. P. N. 533.*

HVngaria mille modis noſtris obligatiſſima, quam ait hoc denique anno fidem palam, ſeu publicè profeſſam Gaulterius ex Palm. Clarent in eadem admiranda ſanctitate, & meritorum immenſitate Monachi inprimis Sam̄artinenſes, quibus S. Stephanus Vngarorum Rex ita addictus fuit, ut decimum quemque ex ipſis Hungaris, nedum ex certis Regni fructibus eiſdem mancupatum vellet. Vide Yepes. Baron. Bonfinius, &c. Clarent item in eodem Regno S. Anaſtaſius, S. Maurus, Sanct. Andreas, Sanct. Benedictus, Sanct. Bonifacius aliique noſtri. *Legendus Cartuitius.*

A. C. 1014. *S. P. N. 534.*

S. Poppo noſter Abbas Stabulenſis, familiariſſimus Sanct. Henrico Cæſari, cum à Rege magnificentiſſimè exciperetur, acriter ipſum corripit, corrigitque. Ita nullis blanditiis noſtri deliniti, peccata Principum conſtantiſſimè redarguentes, æterno ſe exemplo, & merito poſteritati commendant. Qualiter autem eidem obtemperare, & revereri ſolitus ſit Henricus Auguſtus, fuſius in vita Popponius tradit *Everhelmus requir.*

Qualiter eodem tempore ſuſpexerint, & coluerint Sanctum Odilonem Benedictus ipſe ſummus Pontifex, & Henricus Imperator, conſule Baronium ut inde merita ejuſdem, ex opinione, & ſpe ſummorum orbis Principum facilius liceat æſtimare.

A. C. 1015. *S. P. N. 535.*

IMMENSA Berwardi Hildesheymenſis Epiſcopi merita memoranda forent, modo & ſufficeret ingenium noſtrum & compendium admitteret. Is totus noſter, ab Oldacho noſtro Hildesheimenſi item ex Monacho Augienſi, Epiſcopo, educatus, poſt longos, & multos in Epiſcopatu, poſt Magiſtrum, labores, ſub hæc tempora denuo noſter factus, cucullo ſe denuo abdidit. Ei ſub Otthone plurimum debuit Imperium ejus conſilio adminiſtratum. Hildesheimenſis Civitas eidem, & jura urbis, & mœnia debet. Sed plura in vita à Browero edita requirantur. Ita rurſum civitate illuſtri per noſtros Imperium ornatum, & munitius redditum.

A. C. 1016. *S. P. N. 536.*

POſt ſuperatos graviſſimos tumultuantis mundi fluctus, recipitur in feliciſſimum Religionis portum Arduinus Italiæ Rex, ab Italis adverſus Hēricum Sanctus electus, Monachum in Cænobio Fructuarienſi profeſſus, in quo duobus annis in pęnitentiæ luctu perſeverans, felici permutatione, pro terreno Regno cœleſte acquiſivit. *Carolus Sigonius, Phil. Pingonius, &c. Yepes, &c.*

Moritur hoc anno illuſtriſſimus ille prodigiis Monachus Sancti Benedicti prope Mantuam, de quo fusè *Yepes, & VVionius.*

Scripſit hoc anno præclariſſimè ad Henricum Cæſarem, Berno Augiæ Abbas Religioſiſſimus, & doctiſſimus Tractatum *de vera laude Regis*; ut videas Sanctum Imperatorem non puerili ſolum in ætate, ſed in omni etiam matura, & ad ſenium vergēte noſtrorum ſtudiis circumdatum, atque contra omnem ſcelerum in curſum præmunitum fuiſſe. *Ex conſtantia Bened. & Ochem. &c.*

Eminet præcipua in Imperio auctoritate Erchenboldus Moguntinenſis ex

Mo-

Monacho Fuldenſi Archiepiſcopus, qui virtutis, ſapientiæ, ac Religionis fama eam Cathedram inſigniter illuſtravit. Studium ſuum in Deiparentem Virginē im̃ortali monimento teſtatus, Baſilicam eidem, addito Canonicorum collegio, exſtruxit, & dotavit. Ita ut rurſum in hodiernam diem Canonici S. Crucis, ita enim hodie in Eccleſia illa titulum gerit. Erchenboldo noſtro, eos ex quibus liberaliter ſuſtentantur ſumptus debeant *Browerus.*

A. C. 1017. *S. P. N.* 537.

SPeculum exactiſſimæ pœnitentiæ exhibendus hoc anno Sanctus Hartkerus Divi Galli Monachus, quem omnis jure merito poſteritas demiretur, & grata memoria ſe debito quadantenus exſolvat, innocentiſſimo viro pro tot nocentibus lucente, & in ſe ipſum animadvertente. Deeo ſic Marianus Bucelinus. *Hartkerus inſignis Sancti Galli Monachus, plusquam triginta annos in cellula, in qua prius B. Pertherada Sacra Virgo, incluſa vixerat, ſummis vitæ rigoribus, cum propter cellulæ anguſtias erigere ſe nunquam poſſet, incurvus ſemper ſtaret, ſanctiſſimè exigens, cum ante mortem Angelorum choros vidiſſet, animam efflavit, &c.*

Iterum præter plurimos alios è Principibus, ſuſcipit, & fovet Ordo noſter hoc anno potentiſſimam Hiſpaniæ Reginam Elviram Veremundi Secundi Regis Hiſpan. filiam, Alphonſi V. matrem: de qua conſul. Yepes hoc anno Tom. 5. cent. 6. Repullulaſcens in Gallia nequiſſima Manichæorum Hæreſis opprimitur ab Roberto Rege, noſtris inprimis rem ſubodorantibus, & Fulberto Carnotenſe noſtro, à quo Epiſcopi omnes & Rex pendebant, rem urgente. Colligitur. *Ex Epiſtol. Fulb. & rer. Gall. Script.*

A. C. 1018. *S. P. N.* 538.

MEritiſſimus ille de Re Hiſtorica B. Ditmarus ex Monacho S. Ioannis Magdeburgenſis Merſburgenſis Epiſcopus moritur. De quo his verbis Baronius, cum Borealium Eccleſiarum cladem ex eodem deſcripſiſſet: *Porro, his enarratis, Ditmarus finem ſcribendi fecit, pariter & vivendi, anno ætatis, quadrageſimo primo, multiplici quidem nomine commendandus, ſed in primis, quod in omnibus optimi Hiſtoris ſpecimen edidit, in cunctis ſemper ſui accuſator exiſtens, aliorum verò commendator eximius. Ceditque inſuper ipſi magnæ laudi, quod jam argumentis mille, & exemplis innumeris egregiè fidem Catholicam teſtatam reliquit, adverſus tot gentiles apoſtatas, novatores, qui noſtro hoc ſæculo emerſere.* Hæc Baronius.

Moritur hoc quoque anno Lambertus ex Monacho Petruſiano Conſtantienſis Epiſcopus, cui inter plurima alia debent Conſtantienſes Cathedrale templū magnificentius exſtructum & ornatum. *Ex Chron. Conſtant. Manuſc. VVidmero, &c. Conſt. Bened.*

A. C. 1019. *S. P. N.* 539.

INgens rurſum meritum Adalberonis Baſileenſium Pontificis, qui ope etiam S. Henrici, magnificentiſſimam illam, egregiis, mole, ſumptu & opere, Cathedralem Baſileæ Baſilicam condidit; hoc anno præſentibus Auguſto, & Auguſta, & innumera Principum, ac Dynaſtarum in frequentia dedicatam. Inter ampliſſima alia, quæ in gratiam dilectiſſimi Adalberonis, Eccleſiæ tum Henricus contulit, fuit altare, ſui ſacelli Palatini: ſeu domeſtici, laminis auro ſolidis fabrefactum, expreſſis in eodem, quos vitæ ſuæ actionumque tutelares præcipuos delegerat, Chriſtoque adſtantibus, Sanctiſſimo Patriarcha noſtro Benedicto, SS. Michaele, Gabriele, pluribuſque Angelis, ipſo Henrico cum Chunegunde conjuge ad pedes eorum geniculantibus. Debent inſuper (& ſi fortaſſis dein eis ſpoliati ſint, ſeu ipſi dilapidarint,) Adalberoni Baſileenſes accepta tunc dominia duo, ſeu diſtrictus, cum arcibus Pfeffingen, & Laudehre, ut planè poſteritatem omnem immortalibus meritis habeat Adalbero obſtrictiſſimam, ipſam etiam urbem, quam ſplendidè ornavit: modo ingrata Hæreticorum lues ſeu agnoſceret, ſive agnoſcere vellet. *Ex Conſt. Bened. Vuſtiſio, &c.*

Claret ſydus illuſtriſſimum Ordinis, Doctor egregius, Sanctiſſimus Oſbertus, ſive Olbertus, magiſter digniſſimus Fulberti Carnotenſis, Monachus Laubienſis, de Belgis imprimis meritiſſimus, apud quos publicè lectiones Scholaſticas profeſſus, plurimum profuit, & doctiſſimos poſt ſe ſummo Europæ bono diſcipulos reliquit. *Trith. Yepes, Myræus, &c.*

A. C. 1020. *S. P. N.* 540.

MOritur Sanctiſſimus VValbodo Epiſcopus Leodienſis, ex Monacho Stabulenſi, filius Godefridi Ducis, & Ioannæ Flandriæ Comitiſſæ, Capella-

nus

nus S. Henrici Augusti, & Imperii Cancellarius. Inter alia ejus merita, ut erat de omnibus, imò Imperio ipſo meritiſſimus, erat profeſſio Scripturæ, qua confluentes ad ſe diſcipulos egregiè inſtituebat, & perficiebat; in ſummis honoribus ſibi viliſſimus videbatur, etiam in palatio Imperatoris ſummi rigoris obſervantiſſimus, tantæ in pauperes propenſionis, ut ſuppellectilem Eccleſiaſticam in eoſdem exhauriret. De vigiliarum ejuſdem, algoriſque patientia miranda fusè deſcribit Ægidius in Pontificibus Leodienſibus. Meritum rurſus grande iſtud, quod longas inter Henricum Cæſarem, & Heribertum Archi-Epiſcopum Colonienſem, ſimultates ita compoſuerit, adeoque flexerit Sanctum Henricum ut Coloniam properans in Natalitiis Domini feriis publicè coram omnibus Heriberto ſatisfecerit.

Inſtituit etiam Proceſſiones ſolemnes Cleri Leodienſis certis diebus ad Baſilicam Cathedralem, multiſque brevi Pontificatu præclariſſimè geſtis in amplexu ſanctiſſimæ Crucis feliciſſimè exſpiravit. Tantis à morte miraculis celebratus, ut Abbas S. Laurentii per Divinum nomen conteſtatus ſit ut ab illis temperaret, tantæ Monachis fiebant per occaſionem infirmorum noctu & interdiu moleſtiæ. *Ex Anſelmo Leodienſi, Aegidio Aureavallenſi, Capravillo, & Bucherio, &c.*

Floret multo nomine, & auctoritate Fridebaldus Abbas S. Vdalrici Auguſtæ, quem S Henric. Imper. cui à confeſſionibus fuerat, tanto amore pariter, & honore proſequatur, ut quotieſcunque curiam Imperat. adiret, ei cum primatibus aſſurgeret, & nunquam prius ipſi daret licentiam abeundi, quam aliquod elenodium pro munere acciperet à Rege. *Ex Steng.*

A. C. 1021. *P. N. S. 541.*

CLaret meritis immortalibus celebratiſſimus Ss. Guido noſter Monachus, & Abbas S. Crucis de Avellana ſex Notarum Muſicalium, ac manus Muſices inventor, acerrimuſque hoſtium Eccleſiæ, Hæreticorum expugnator. Is ſub hæc tempora, cum inſtantiſſimis precibus numen ſollicitaret, ut ſibi facilem inſtillaret modum, tradendæ rudibus Muſicæ, quo univerſæ Eccleſiæ ipſe in hoc opem ferret, poſitum ſibi in mente cœlitus ſenſit, cum ex initio Hymni. *Vt queant laxis reſonare fibris, mira, &c.* deſumi poſſe. Ad quē oculos conjiciens ſex Syllabas, ut, re, mi, fa, ſol, la, ex eo notans, novam vocum flectendarum edidit diſciplinam, quæ in hunc uſque diem à Muſicis conſtantiſſimè obſervatur. Manum præterea, ut vulgo vocamus per litteras flexurus digitorū ſiniſtræ manus adjungere docuit, ex quibus omnis Muſicæ perfectiſſima hodie redditur inſtitutio, ut ex Muſicorum omnium teſtimoniis, manifeſtum eſt. Ad hoc verò propoſitum ſcripſit de Muſicalibus duos quos extare dicit VVion in Bibliotheca Georgii Fabricii. *Libr. ex Trith. VVione, Tepes, &c.*

De eodem ſic ex Baronio Biſciola: Guido, &c. *Maxima omnium admiratione novā diſcendi Muſicam, rationem invenit, ita ut puer paucis menſibus diſceret, quod pluribus annis, vix homo quilibet pollens ingenio ante capere potuiſſet, qua etiam de cauſa Romam vocatus eſt à Benedicto Pontifice, poſtea vero ſub Ioanne XX. Benedicti ſucceſſore, anno ætatis 34. edidit de muſica librum, quem Micrologum nuncupatum, dedicavit Theobaldo Epiſcopo Aretino.* Videndæ ejus Epiſtolæ recitatæ à Baron. XI. &c. De eo contra Hæreticos ſcripſit ſuo loco, &c.

A. C. 1022. *S. P. N. 542.*

HOc anno Imperatorem ſuum Henricum Eccleſia, & univerſum Imperium debet Sāctiſſimo Patriarchæ noſtro Benedicto. Hic cum apud Caſinum, ad veſtigia Sanctiſſimi Patroni ſui inviſiſſet, aſperrimo calculi dolore, (quo ſæpius urgeri cōſueverat) ſolito vehementius cruciaretur, Benedictus clientem ſuum per quietem de cœlo inviſens eo doloris, ſenſu ac moleſtia perfectiſſimè in reliquum vitæ tempus liberavit. Henricus poſtridie mane cōvocatis in exedram Theobaldo, ac Monachis humiliter eos ei ſciſcitatur qua tandem mercede remunerandum cenſeant, cujus opera deſperatam ipſi valetudinem recepiſſet, cumque omnes exquiſitis muneribus donandum pronunciaſſent, opeſque Cœnobii promptiſſimis animis eam in rem detuliſſent; atqui ſcitote, excepit Henricus, mercedem à me vobis dependi oportere, quorum parens Authorque Sanctiſſimus, recrudeſcente morbi acerbitate, confectum me ac penè deficientem proxima nocte ſanitati reſtituit. Quæ cum diceret prolatis tribus calculis, quos mane è lecto conſurgens ex nocturna Benedicti vaticinatione egeſſerat, lachrymis præ gaudio ac Religione perfuſus, fidem miraculo adſtruit.

De

De Donariis ab eodem, & Benedicto Sũmo Pont. tunc quoque præſente S. P. N. oblatis fuſe *Leo Oſtienſ. Baron. Scipio.*

Nec ſatis Henrico magnas Regni opes Benedicto obtuliſſe, niſi ſeipſum quoque Magnus Imperator offerret: voto proin facto, per ſanctè Deo ſpondet Religioſam inter Caſinates Monachos vitam, & ubi primum graviſſimis Imperii curis ſe expediſſet, abjecta purpura cucullum amplexum noſter revera eſt factus, & priuſquam licet cucullo ſe occuleret morte ſublatus pro voto, à Deo coronatus, & Benedictinis Cælitibus ſociatus. *Ex Leone Oſt. Baron, Scip. Conſt. Ben.*

A.C. 1023. *S. P. N.* 543.

CLaret B. Ledovvinus Abbas S. Vedaſti, ſumma apud Principes æſtimatione quem virum plane dignum omnium dilectione Robertus Rex in ſcript. Ch. appellat, & Varinus Bellovacenſis Epiſcopus de ſeipſo prædicat. *Ego meo bono omine interfui* (ſcilicet Conſilio Regis Roberti in Compendio palatio) *cum ibidem tanti viri* (Leduini Abb.) *notitiam, & ſacræ Societatis præſidium paraverim meæ dignitati.* Citat. Claud. Rob. Chart. in Epiſc. Bellon.

Fit Epiſcopus Halberſtadenſis ex Monacho Fuldenſi Branthous, multiplici egregiorum operum fructu celebratus: cui poſteritas inter alia merita duo Canonicorum debet collegia S. Ioannis Bapt. intra urbem, alterum S. Bonifacii in Boſleve. Quibus utique ſperandum, noſtros exactis Hæreticis potitos, gratiam Branthoo relaturos. Lamb. Trith. Prover.

Claret egregium Germaniæ ſydus Gothardus de cujus præclaro miraculo dum ad Conſilium pergeret hoc anno Bar. Vid. Sed de viris hoc tempore ex Ordine illuſtribus doctrina, & ſanctitate conſulendi Yepes, & Trithemius, digniſſima ſane referentes.

A.C. 1024. *S.P.N.* 544

MOrte Sanctiſſimi Henrici noſtri Imper. triſtiſſimus hic annus, cujus præclarè geſta omnia, noſtris referenda, in acceptis, duplici nomine tum quod à noſtris, à puero Henricus ad mortem uſque regeretur, tum vel maximè quod Caſſinatibus ſe devovens, totus quantus in purpura, ac cucullo fuiſſet, noſter eſſet. Moriturus ad præſentes Epiſcopos, & Abbates, ait, recipite quam mihi tradidiſtis Virginem veſtram, Chunegundam tradens. De quibus Baronius. Vidit infauſtũ ſæculum, nunquam hactenus viſum in continentia tantorum Imperatorum miraculum; gloriaturque jure Germania uno ſe edidiſſe partu, Auguſtum, & Auguſtam Sanctos Imperatores inter Sanctos relatos ambos, & in tabulis Eccleſiæ perpetua memoria illuſtres. Ita Baronius, ut tanto magis glorietur Ordo noſter quam Imperium, noſtrum utrumque eſſe, & Legibus iiſdem nobiſcum paruiſſe, qui Orbi antea imperaverant.

Eodem anno Benedictus Pontifex mortuus S. Odiloni æternum debet, ab eodem ex purgatricibus flammis, teſtante Damiano ereptus. Videndus idem Damianus in Epiſt. ad Nicolaum SS. Pont. in qua recenſet numerum eorum qui exemplo Benedicti territi, ab Epiſcopali ſe munere abdicantes, cucullum amplexi ſunt. *Vid. & Baron. aliique.*

A.C. 1025. *S.P.N.* 545.

IPſa die anniverſaria obitus Henrici Imper. ejus conjux Sanctiſſima Chunegũdis Auguſta, in Monaſterio Confugienſi, à ſe erecto, in dedicatione ejus Baſilicæ inter Miſſarum ſolemnia, dimiſſis ornamentis Imperialibus, crineque depoſito, ab Epiſcopo Monaſticum habitum ſuſcepit quem ſibi ipſa, ſuis manibus operata fuerat, atque in eodem Monaſterio ad obitum uſque annis quindecim perſeveravit cæteris monialibus ſumma humilitate deſerviens, quæ pluribus deſcripta habentur ab ejus vitæ Auctore, qui & miracula ab eodem edita recenſet. *Vid. Divot Bamberg. Gretſeri, &c.*

Eodem quoque anno non minore ex Ordine noſtro æſtimatione conjungere ſe noſtris gaudet, contempto inſuper Italiæ Regno Guilielmus, IV. Aquitaniæ Dux Monachum in Monaſterio S. Cypriani Pictavienſis profeſſus. De oblato ſibi Italiæ Regno ita ipſe; *quantum enim in ipſis fuit* (de Longobardis loquitur;) *paratũ erat mihi Regnum Italiæ ſi unum facere voluiſſem, quod nefas iudicavi, ſcilicet ut ex voluntate eorum Epiſcopos qui eſſent in altæ dejicerem, & alios rurſum eorum arbitrio elevarem. Sed abſit à me rem ejuſmodi facere, ut paſtores Eccleſiæ quibus mei Patres ſemper honorem exhibuerunt, quos ipſe quantum valui ſemper exaltavi, ſine crimine inhonorem ſub hac conditione, vellent mihi primores Italiæ me ſeu filium meum Regem facere, &c.* Ita curas ingentes Regni cucullo tantus Princeps redemit.

A. C.

A. C. 1026. *S.P.N.* 546.

ILlum triumpho implet, tranſitu, feliciſſimo Sanctiſſimus Burcardus noſter VVormatienſium ex Laubienſi Monacho Epiſcopus; ad quem priuſquam pro diademate Româ proficiſceretur, confeſſurus ſe, tanquam ad patrem ſuum & nutritorem Conradus Cæſar; eum humaniſſimè, & gratiſſimè ſibi ſalutandum duxit. Qui cum diu ante paralyſi lecto decumberet, à Deo precibus obtinuit, ut valeret, dum Regem dignè ſuſciperet. De ſanctiſſimo ejus obitu, ut & inſolenti vitæ rigore narrat in vita ejuſdem quidam è domeſticis. *Reliquit*, inquit Baronius, *egregia ſuæ pietatis, & ingens monimenta, nempe libros viginti Decretorum, ex ſacris Conciliis, ſummis Pontificibus Sanctiſque Patribus collectorum, quorum noviſſimo libros pœnitentiales nempe, Romanum, Bedæ, & Theodori, ſimul jungens in viridem obſervantiam revocavit priſtinam Eccleſiæ diſciplinam. Inſuper ad Clerum ſuum admonitionem in Eccleſia à Diacono poſt Sectionem S. Evangelii recitatam de his quæ præſtanda eſſent ab ipſis, ſexaginta ſex brevibus capitibus diſtinctam ſcriptam reliquit, ut ſic perſeveraret apud nos in compendium redacta doctrina Canonum.* Hæc Baron.

Ita Sanctiſſimus vir Commodo Sanctæ univerſalis Eccleſiæ, maxima cum ſua tum Ordinis noſtri gloria ſtuduit, & ſe ipſum impendit. Debent enim Vangiones Vrbem ſuam, poſt everſionem, & excidium, *reſtitutam muris, foſſis, turribuſque munitam.* Ex Epitaphio, & geſt.

A. C. 1027. *S.P.N.* 547.

RVrſum cæli ingens gratulatio in triumphali occurſu Sanctiſſimi Romualdi noſtri qui hoc anno ad gaudium Domini ſui vocatus, innumeros meritorum manipulos, theſauro Eccleſiæ intulit & reliquit. De Romualdo ſufficiat unum Hieronymi Plati teſtimonium adferre lib. 2. c. 22. de bono ſtatu Rel. Romualdus, adeo, inquit, exemplo & Sanctitatis opinione homines permovit, ut niſi ipſemet cohibuiſſet, totus terrarum orbis (ſic enim ſcribitur) religioſam diſciplinam ſubiturus videretur, &c. Vt nihil dicamus de noſtris Europæ Regnis, quibus hoc ipſo tempore, ab viris Sanctiſſimis, & Cluniacenſium, & Camaldulenſium ex Cōgregationibus ingens felicitas acceſſit, & quotidianis incrementis accrevit. Hoc ipſo anno de Ægyptiis quoque ipſis ac Oriente Sanct. Bononius noſter meruit, atque in noſtras illas Babyloniæ, & Ægypti ſolitudines, Monachorum agmina, & ſemen condidit Religionis, & revocavit. Ita in vita ejuſdem Monachus Locedenſis: *Evenit autem*, inquit, *fama ejus, & virtutum fragrantia ad Aegypti incolas pervadente, ut ea capti ac deliniti Aegyptii proceres, ac potior pars populi ad eum amore ac ſingulari benevolentia complectendum vehementer incitarentur: ita quidem ut poteſtatem facerent ea iſtis in locis reſtituendi, quæ ad Religionis reſtaurationem barbarica feritate conculcatam pertinere cenſuiſſet. Quod cum frequenter urgerent, gaviſus pius Pater, & Deo, qui feroces barbarorum mentes mitigaſſet, gratiam referens, occaſionem tantam minimè ſibi negligendam ratus, operi ſedulo inſtitit, primum diruta multis in locis templa reſtaurans; & poſt jactū hoc Virtutum ſuarum, quaſi ſpiritale fundamentum, Monaſteria deinde plurima reparans, per quæ cætus Monachorum diſtribuit, Abbates conſtituit, eoſque ſecundum à Divo Benedicto præſcriptam Regulam Vitam Religioſe traducere juſſit. &c.* Vid. & Yepes, &c.

A. C. 1028. *S.P.N.* 548.

ITerum ingens terris lumen extinguitur, cælo exoritur; Beatiſſimus Fulbertus ex Monacho S. Petri Carnuti, Vrbis ejuſdem Pontifex; de quo Monachus Silviniacenſis in vita, Sanct. Odilonis; Vir, ait, Sanctitate laudabilis ſapientia mirabilis, in cujus morte ſtudium Philoſophiæ in Francia periit, & gloria Sacerdotum pene concidit &c. Sunt vero plurimorū de eodem Scriptorum digniſſima Elogia ut Glabri Adelmanni Brixienſis, auctoris Hiſtoricæ Aquitanicæ, Antonini, Bellarmini, Baronii atque aliorum. In quo præter ſcientiam, & vitæ integritatem, maximè commendatur, quod erga Sanctiſſimam Virginem Dei Genitricem addictiſſimus ſervus, & promptiſſimus ejus amator fuerit, in cujus laudem librum conſcripſit, baſilicam conſtruxit gloriamque cecinit; ab ea vero ſingulari remuneratus eſt dono, dum ipſi ægrotanti per viſum apparens, ſugenda aperuit ſacra ubera; ſicut teſtatur Guillerinus, & ex eo Vincentius, qui etiam tradunt eum prophetiæ Spiritu fuiſſe imbutum; ſed & in extremis poſitum, haud dubium reliquiſſe teſtimonim, de Berengario olim ſuo diſcipulo, cum à plurimis viſitatus, inter alios oculis rimatus Berengarium, niſu quo potuit, expellendū cenſuit, eo teſtatus, ima-

Digitized by Google

nem Dæmonem prope illum conſiſtere, multoſque ad eum ſequendum blandiente manu, & illicıs corrumpere. Teſtatur eadem VVilhelm. Malmesburienſis, de Berengario funeſtam texit hiſtoriã. Adverſus cujus etiam errorem idem Fulbertus antidotum voluit reliquiſſe benè cõpoſitum, dum in Epiſtolis ad Adeodatũ, & Finandum, de veritate Corporis, & Sãguinis Chriſti in Sacramento Euchariſtiæ, dogma ſtatuit, ac diſertè confirmavit. *Ex Biſciola, & Baron. &c. Vid. Cl. Rob. Sixt. Sen. Gualter. &c.*

A. C. 1029. *S. P. N. 549.*

QUid ſperaret à Monachis noſtris, quantique preces eorum, & vitam faceret Auguſtiſſima Galliæ Regum familia, pluribus agit hoc anno Baronius ex Helgaldo Hiſtorico ſinceriſſimo, qui ubi ab Hugone Magno ejuſdemque conjuge Adelaide, femina, ut ait admirandæ pietatis, recenſuiſſet conſtructa Monaſteria, & Eccleſias, ſubjicit. *Erant ſiquidem, huic generationi ſpeciales amici Sancta videlicet Maris, & Pater & Dux Monachorum, Sanctus Benedictus, Sanctus quoque Martinus, &c.* Vt inde quoque merita æſtimes hujus tẽporis Monachorum, quando in iiſdem ceu theſauro Regni ſui, ſpem poſt Cælites omnem maximi Reges repoſitam habuere. *Vid. Baron. hoc anno.*

In Vngaria ingenti à noſtris fructu laboratum de Copia Sanctorum noſtri Ordinis in eadem, ut & vitæ res geſtas Sancti Anaſtaſii noſtri, primi Colecienſis in Vngaria Epiſcopi vide fuſe Ant. de Yep. t. 5. cent. 6. ut & de Sancto Emmetico, Sancti Stephani Regis filio, noſtris Monachis familiariſſimo, immo ab iiſdem educato, qui Caſtitatem cujuſque ex odoris fragrãtia dignoverat, memoratu digniſſima, apud eundem, & Bonfinium atque Cartuitium, &c.

A. C. 1030. *S. P. N. 550.*

ITerum Orbi univerſo ſumma Dei liberalitate novus exoritur Phæbus, lumen inſolens, mirandum, immo ex ſole tanto, calor fovendo agro Dominico aptiſſim^9^, unde exin fructus incredibilis conſequutus, in ſanctam Dei Eccleſiam: Sanctiſſimus Ioannes Gualbertus, qui cum inimico, quem in poteſtate habebat, per Chriſti paſſionem, quæ ipſo die colebatur ſalutem deprecanti, non ſolum ignoviſſet, ſed etiam ultro eum amplexatus, fratris loco, quem is occiderat; accipere ſe dixiſſet, tãtopere id factum Deo placuit, ut eo ſtatim Eccleſiam proximam ingreſſo, Crucifixi imago lignea, ad quam orabat quaſi ei adblandiens, caput inflexerit, ita ut crepitus è ligno audiretur, inſuper etiam eidem Religioſæ vitæ amorem inſpirarit, quo accenſus, cum Monachi S. Miniatis ipſum metu patris ejuſdem, recipere metuerẽt, ille cucullo Fratris cujuſdam apprehenſo, ipſe ſe eo, veſte prius in altari poſita, induit, & ingenti deinceps in Domo Dei, fructuum copia multiplicatus in gentem deinceps magnam crevit, ut ſuo loco dicemus. *Ex Ant. de Yepes. Vita ejuſdem.*

A. C. 1031. *S. P. N. 551.*

INgens hoc anno meritum S. VVilhelmi noſtri, flagrante bello civili, Galliarũ Regno, cum Robertus, & Henricus filii contra Robertum Patrem inſurgerent, ſedatis nimirum diſcordiis, quas ambitioſa de eorundem in Patris Regnum ſucceſſione cogitatio ſuccenderat. Eos Pater cum dein acriter perſequeretur, paulo poſt agente eodem VVilhelmo ad pacem redeuntes benignè recepit. *Requirendus Glaber. Baron. Biſciola aliique.*

Euehitur hoc anno ad Archiepiſcopale Cathedræ Moguntiæ culmen Sanctiſſimus ille Bardo Hersfeldenſis Monach^9^ à Sanctitate eximia, & geſtorum gloria, toto orbe decantatiſſimus de quo fuſius. *Trithem. Yepes aliique conſulendi.*

A. C. 1032. *S. P. N. 552.*

CLaret eximia Sanctitate in Cænobio Cluniacenſi S. Caſimirus, dein Poloniæ Rex, inſigni Dei providentia quo deinceps Regno magis prodeſſet in Cænobio inſtitutus, cum ipſe nihil minus quam Regnum cogitans, in cucullo, ſe Regni cæleſtis triumpho appararet, nec porro quidquam de terreni Regni curis ſomniaret. *Ex vita, & Anton. de Yepes. Menologio noſtro, &c.*

IN Regno Vngariæ Magnus ille Hunnorum Apoſtolus Sanctiſſimus Gerardus Monachus Sanct. Georgii Majoris, incredibili fructu operatur, Regnum etiam ipſum, Vectigale, novo plane inſtituto facit, Magnæ illi Cælitum Imperatrici, Matri Virgini, cujus non minori ſtudio, cultum & amorem quam alii è noſtris fidem, propagat. *Ex Vita & MS. diverſis.*

A. C.

A. C. 1033. *S. P. N.* 553.

MOritur egregius & piiſſimus Francorum Rex Robertus, affectu & propenſione non ſolum, verum & ſocietate noſter, quibuſcum plerumque converſatus, etiam chorum adiit, Pſalmos concinuit, in hoc Hugonem patrem imitatꝰ, qui pari pietate nõ tã noſtrorum quàm noſter fuit. Monitionem ſupremam filiis datam, alii Roberto, plures Hugoni hanc tribuunt; Specialiter tibi inculco nullo pacto, Ducem omnium, Patrem dico Benedictum, à te patiatis divelli illum apud communem judicem ſalutis aditam, tranquillitatis portũ poſtq; carnis obitum ſecuritatis aſylum, &c. *Ex Helgaldo, Chrón. Mag. Belgico, Baronius, Yepes, &c.*

Profecit noſtrorum convictu, & inſtitutione ita Robertus, ut etiam prodigiis exſplendeſceret, debiles ſolo attactu, & Crucis ſigno curaret, cæcum, quaſi per jocum aſperſa dum manꝰ lavaret, aqua illuminaret, &c. Et ſane tantos hoc tempore Cæſares, Reges, Principes, omnia fere Regna nobis debent, *Helgald. &c.*

Moritur eodem anno S. Guilielmus Abbas S. Benigni, diſcipulus S. Majori in vita, & poſt mortem, prodigioſe meritus; clarent eodem tempore, multa in Ordine Sanctorum millia, imò ſi quis numeret benè, in quavis Cluniacenſium, Camaldulenſium, &c. congregatione, nullum numeret, quando numerum pene in numero non deprælιendet. *Vid. Yepes, VVion. Trith. &c.*

A. C. 1034. *S. P. N.* 554.

TOta Europa fama repletur Sancti Popponis Stabulẽſis Antiſtitis qui meritis plurimis univerſam Eccleſiam demeretur. Ea expendens Conradus Imperator Cathedra Pontificali ſublimandum cenſuit. Proin vacante tum Sede Argentinenſi Popponem Epiſcopum eſſe juſſit. Sed qui obedire in vita omni didicerat, in uno hoc Imperatori reſtitit, evicitque, ut ab hoc quidem liber onere, à graviore tamen minimè eſſet; quippe Conradus humilitate viri magis incitatus, plurima primum illi Cœnobia reſtituenda, dein provincias etiam integras commiſit, ut inſignis paulo poſt Monachorum exercitus Imperator, eſſet. Ejus inde labores fructus haud immodicus conſequutus, & fervor Monachorum, in incendium etiã ſæcularium excrevit. Ita ferventibus novis Cluniacenſium atq; Camuldulenſium inſtitutis, novis ignibus Belgium, & Gallia ſummo cum Eccleſiæ univerſæ ſplendore, exarſit. *Ex vita Yepes, &c.*

A. C. 1035. *S. P. N.* 555.

MOnachorum noſtrorum in Sinay Arabiæ monte Sanctitatem, & merita deſcribit Antonius de Yepes noſter, hoc anno Tom. 6. cent. 6. ſed & de Bethleemitico Cænobio noſtro, & de S. Symeone hujus primum Cœnobii Monacho, dein Sinaytani Monaſterii Rectore, qui mira denique providentia Numinis ab Oriente, in Occidentem delatus, Treveris Sanctiſſimè obiit. *Vid. Yepes eundem, & vitam Sancti Symeonis, VVionem item pluresque alios, &c.* Fuit Symeonis Cœnobium eo tempore, quo fames inaudita Ægyptum, Arabiamque premebat, Regnorũ illorum indeficiens horreum, & promptuarium, dante Deo precibus Monachorum noſtrorum, ut quantumcunque quotidie erogaretur, in undique confluentem multitudinem, nunquam tamen copia ad elargiendum non ſuppeteret. Tantum poſſunt, & potuerunt ſemper Monachorũ ad Deum vota, & ſuffragia, quod mille exemplis, omnique ſæculo factum eſt quam teſtatiſſimum.

A. C. 1036. *S. P. N.* 556.

BErengariana ſceleſtiſſima Hæreſi jam jam in apertum erumpẽte, noſtri quicunque cellulis abditiſſimi, quo S. R. Eccleſiæ defenſione erumpentes, omnibus viribus, in ea explodenda, convincenda, & evertenda laborant. Inter primos, præter Fulbertum noſtrum, qui necdum in publicum emergentem ſtraverat, & Berengarium ipſum prophetico ſpiritu, graviter perſtrinxerat, & notaverat, fuere Rogerius Corbeiæ Saxonicæ Monachus Algeerius ejuſdem eodem in Cœnobio collega, & Adalmannus Fulberti diſcipulus (ut in Fulbertum etiam Secundariũ gloria cadat) qui doctiſſimis ſcriptis Eccleſiã fortiſſimè propugnaverunt, & nomen ſuum æternæ memoriæ im̃ortali merito conſecrarunt: Rogerius tres contra Berengarium libros, & alia nonnulla edidit: Algerus, præter libros, itidem tres contra Hæreſiarcham eundem, etiam aliis nonnullis repullulaſcentibus Hæreſibus occurrens, librum etiam ſcripſit doctiſſimũ, de gratia, & libero arbitrio, plura inſuper alia ingenii monimenta reliquit, & Epiſtolas nõnullas, ex quibus abunde de zelo

no-

noſtrorum, & meritis ſequuturum conſtate æternum poſſit poſteritati. *Trith. Caulber. Yepes, VVion. &c.*

*A.C.*1037. *S. P. N.*557.

NOn contentus ſuo apud Ungaros Apoſtolatu, & Sileſios ad fidem convertit Sanctiſſimus Gerardus, primus Canadinenſium in Ungaria Epiſcopus, de re Chriſtiana meritiſſimus, qui graviſſima inter pericula impeteritus, ne in Epiſcopali munere, quidquam de rigore Monaſtico remitteret, *apud urbes, ad quas concionaturus veniebat cellulas ſibi in ſilvarum ſecretioribus locis conſtruxit, in quibus ligatus pernoctaſſe, multasque afflictiones ſoli Deo cognitas pertuliſſe memoratur.* Ex vita, & Ant. de Yepes, &c.

Ita præter fidem Sileſi, & Moravi debent etiam primam in ſuis finibus Cathedralem Eccleſiam, primumq; Sanctum Pontificem, tutelarem, & Apoſtolum Ordini noſtro.

A. C. 1038. *S. P. N.*558.

B. Hermanus contractus ex comite Veringenſi Augienſis Monachus novum Orbi, & Eccleſiæ ſydus exoritur. Ei, cum Dei genitricem pro valetudine conſequenda precaretur, ab eadem per viſum optio datur: utrum omnium Scripturarum ſcientiam an bonā corporis valetudinem conſequi mallet: cumque illud huic prætuliſſet, ex eo tēpore, cum rudis eſſet, & idiota, rebus tamen ſpiritualibus, ac pietati deditus, & ſcripturarum ſtudio accenſus, uſque eo profecit, ut & in divinis literis, & in omnibus humanis diſciplinis Philoſophia, Aſtronomia, Muſica, Poeſi ad ſummam eruditionem perveniret, nullique ætate ſua ſecundus fuerit, Trium quoque linguarum idiomata, Latinæ ſcilicet, Græcæ, & Arabicæ (cuiusquidē uſus ad Philoſophos Arabes intelligendos qui eo tempore clarebant, non parum utilitatis afferebat) penitde callebat, ac ſi eas cum nutricis lacte ſuxiſſet. Inter alia quibus egregiè de poſteritate meruit, ſunt:

De Muſica.	lib. 1.
De Monochordo.	lib. 1.
In conſideranda mora.	
De ſex ætatibus mundi.	lib. 1.
Prima eſt mundi huius, &c.	
De Compoſitione Aſtrolabii.	lib. 3.
In metienda igitur, &c.	
De Vtilitate Aſtrolabii.	lib. 1.
Quicunque Aſtronomicæ, &c.	
De Eclipſibus.	lib. 1.
De Computo.	lib. 1.
De quadratura circuli.	lib. 1.
De Conflictu Rythmimachiæ.	lib. 1.
Qui peritus Arithm. &c.	
De Phyſiognomia.	lib. 1.
Clari viri, & prud. &c.	
Vita plurium Sanctorum.	lib. 1.
Chronologia Vniverſi.	lib. 1.
Extat tomo 1. Caniſ. &c.	

Ex MS. Aug. & S. Galli. Trith. Ioan. Boniſac. Spinello, & innumeris Auth.

Moritur hoc ipſo anno feliciſſimus Vngariæ Rex. Sanctiſſimus, Stephanus totus noſter, cum à matris utero à noſtris ſuſceptus, ab eorundem nutu, & arbitrio ad mortem usque pependerit. Inter alia præcipuè celebrandus, quod primus Virginum Virgini Admirabili Matri, ſceptrum, coronam & Regnum, *Suadente, & efficiente Sanctiſſimo noſtro, & Principe Vngarorum Apoſtolo Gerardo* obtulit & Vngarorum gentem digniſſimo nomine, familiam Sanctiſſimæ Virginis, appellarit, & eſſe meruerit. Ex vita, & rer. Vngar. Script.

Giſila Regina S. Henrici Imperatoris ſoror, S. Stephani Regis uxor à morte mariti viduitatem ſolata cucullo eſt; in quo pleniorem felicitatem quam in Regno experta, vitæ rara integritate, merita eſt, ut Helicæ S. Henrici Imperat. & ſuæ amitæ in Abbatiæ honore Patavii ſuccederet, in quo honore plurimos annos ſanctiſſimè tranſigens, ad Regnum Regis Regum evolans, Stephano rurſum ſuo feliciori ſocietate iuncta eſt. *Ant. de Yepes, ſepulchralis inſcriptio, Avent. &c.*

*A.C.*1039. *S.P.N.*559.

ITerum alius è noſtro Ordine Heros egregius, pro Sancta Dei Eccleſia adverſum. Inferi & Berengariorum exercitum inſurgit, & in campum deſcendit Beatiſſimus Guido Aretinus S. Crucis de Avellana Monachus, ſuperius de admiranda tradendæ Muſices ratione, & inventione laudatus, qui libro doctiſſimo de Corpore, & Sanguine Domini in Sacramento Euchariſtię errores de-

teſtan-

teſtandos Berengarii rejecit oppreſſitque. *Vid. Trith. de vir. illuſt. Ord. S. P. N. & de ſcript. Eccle. Sigebertus Volaterranus, Auguſt. Florent. &c.*

Sciptorum Ordinis noſtri illuſtrium numerus ingens excelluit. Bernonis tamen Augiæ Abbatis ſuper alios virtus enituit. Cui præter innumeros, eoſdēque communes cum Regibus, labores & onera, ſtudium litterarum perpetuū fuit, ut labores eius, cum ocioſiſſimi hominis liberaliſſimo ingenio metireris. Vnius tantum anni labores referimus, unde cæterorum fructum omineris: fuit liber unus, De jejunio Sabbathi, de officio Miſſæ alius. De Ieiunio quatuor temporum item alius. Et quod miratur maximè ſeria ipſum ludicris tam ſcitè interpoſuiſſe, ut Mathematica juxta, & Muſica interſerens, de Muſica & Symphoniarum Regulis, librum cōcinnaret; alium inſuper de Monochordo menſurando, ultra Regulam Boethii, & Guidonis, ſupponendo unum tonum Tetrachordo Hypathon, & cōtra uſum majorum in ipſo utiliter inſerendo ſynemeticon ſcriberet. *Vid. Conſtan. Bened. Chron. Aug. &c.*

A. C. 1040. *S. P. N. 560.*

CIrca hoc tempus replet Eccleſiam Vniverſam novo gaudio, novo plauſu Sanctiſſimus Gerardus Canadinenſium Primus Pontifex, propagato eius ſanctiſſima conſuetudine in Orbē Vniverſum, inſolenti tunc titulo nunc Germanis noſtris Germano: Dominæ Noſtrę. Cum enim ille, inter cultores Admirabilis Matris præcipuus, nec nomen quidem illius exaudire, nedum proferre poſſet, quin totus amore eiuſdem in lachrymas deflueret, & quaſi colliqueſceret, remedium Paſſionis inveniens Dominæ Noſtræ titulum primus evulgavit, qui dein per orbem paulo poſt univerſum invaluit. Vt deinceps Vniverſus omnino Orbis, eandem ex Ore Gerardi noſtri, utinam eodem ex affectu conſalutarit. Et apud Vngaros primum, Gerardi inſtituto, inſolentior cultus Reginæ ſuæ crevit, dein apud orbem invaluit, & omnem poſteritatem.

Obiit eodem anno S. Chunegundis noſtra Imperatrix. *Vid. Grets. &c.*

A. C. 1041. *S. P. N. 561.*

REmiſit hoc anno, ſi quis unquam benè fuerit inſtitutus, formatiſſimū Regno, Regem, Sanctiſſimum Caſimirum, Cluniacenſe Cænobium, ſeptem jam annorum, probatiſſimum omni virtute, & exactiſſimo vitæ rigore, Monachum Diaconum. His conditionibus abſolutus à Romano Pontifice Religionis votis.

1. *Vt Poloni ſingulis diebus Mercurii jeiunent unica tantum refectione contenti.*
2. *Vt iidem omnes, rotunda in morem Monachorum tonſura capillorum utantur nec ultra auriculas, ritu barbarico quiſquam omnino comam promittat.*
3. *Vt feſtis ſolemnibus dum ſacra peraguntur, ſinguli equites faſciam lineam candidam in modum ſtolæ, qua in ſacris utuntur Sacerdotes, atq. Diaconi, è collo ſuſpenſam ferant.*
4. *Vt de ſingulis capitibus, exceptis nobilibus, & qui ſacris addicti ſunt quotannis tres oboli, & cribrum avenæ in lucernam perpetuo in D. Petri æde arſuram pendantur.*

Quam utilis Regno, glorioſus Eccleſiæ, Monachus hic ad Regnum ſubvectus fuerit alibi dignius commemorabimus.

A. C. 1042. *S. P. N. 562.*

OVone ſive Vuone Tyranno, contra Petrum Vngariæ Regem inſurgente, Principibusq; ac clero univerſo, uno ferme omnium conſenſu Tyranno conſentientibus, ſane manum dantibus, cū ab uno Gerardo noſtro maximè coronari, & eius gratiam demereri Tyrannus ſatageret plus quam Herculea conſtantia, Apoſtolicus Præſul Tyrannum rejicit. Sed & cum ad eius Eccleſiam profectus cum univerſo Pontificum ac Principum comitatu Rex eundem quā humaniſſimè invitaret, & ab eodem coronari expeteret, Gerardus primum quidem nec ingredi Eccleſiam annuēs, mox ingreſſus ac ſuggeſtum conſcendens, publice Regem præſentem coram omnibus redarguit, prædicens eum anno tertio uſurpati Regni ultore gladio periturum. De Sancti Pontificis Conſtantia vide pluribus agentem *Baronium & vita Ger. ſcript. aliosque.* Vnde colligas quam potior noſtris ſemper iuſtitia quam adulatio fuerit.

A. C.

A. C. 1043. *S. P. N.* 563.

MEritis innumeris gratiam merentur à Numine Orbi univerſo, & miſericordiam innumeri Sancti ex Ordini noſtro Monachi, precibus ſingultibus, votis ac ſuffragiis aſſiduis, quorum in uno Cænobio Cluniacenſi Sanctorum ſubinde ſub hæc tempora millia numerata, non repentina, ut ſic loquamur, gratia gratis data in numerum Martyrum cooptatorum, ſed longo perfectionis uſu ſanctiſſimè conviventium. Decuius Cænobii admirando profectu, ac in Eccleſia Dei fructu requirendus *Antonius de Yepes tomus* 4. 5. *& ſexto.*

A. C. 1044. *S. P. N.* 564.

ITerum ex ordine noſtro caput Eccleſiæ Vniverſæ petitur, & ſtatuitur Sanctus Gregorius IV. Pont. Maxim. qui initio ſtatim Pontificatus de Romana Eccleſia ita meruit, ut eidem immortaliter ſucceſſores debeant; quippe Romani Apoſtolatus ſtatum per incuriam anteceſſorum diminutum, in antiquum jus reformavit, graſſatores ac prædones, precibus partim, partim armis coercuit, multas poſſeſſiones, & civitates ad Romanam Eccleſiam pertinentes recuperavit, pacem denique & ſecuritatem quaſi poſtliminio reduxit. *Ex Conſt. Caietano, Baronio, Malmesburienſi.*

A. C. 1045. *S. P. N.* 545.

AFflictiſſimum Poloniæ Regnum j. vit egregiè, & reſtituit Sanctus Caſimirus Monachus Rex, ut jure merito verum Patriæ Patrem Poloni hodieque, & præcipuum ab Adalberto Regni Tutelarem, imo Apoſtolum agnoſcant. Is hoc anno compoſitis Regni rebus Legationem ad Pontificem mittens, promiſſionem de obolo ſuperius memoratam confirmavit. Quippe magno Principum Regni conventu celebrato, eorum conſenſu impetrato, æterno ſane meritò, & pulcherrimo exemplo Regnum Poloniæ Romanæ Eccleſiæ, & Vicario Ieſu Chriſti ſummo Pontifici feudale ſeu Tributarium fecit. Quæ verò ex hac ſubmiſſione ac donatione, quamvis graviter principio proceres Regni acciperent, & ferrent, Regno deinceps commoda conſequuta, narrat Longinus Polonus, & nequiter Chromerus prætermiſit. *Vid. etiam Baron. &c.*

Moritur hoc anno Sanctiſſimus Guntherus, S. Stephani Vngarorum Regis cognatus, Monachus Altahenſis decuius prodigioſiſſimè geſtis videantur. *Matt. Raderus, &c. & Henr. Caniſ.*

A. C. 1046. *S. P. N.* 566.

EXemplo humilitatis ſtupendo ſanè, & inaudito, Sanctiſſimus Gregorius noſter, cum eidem inſtaret Henricus Rex, prætextu indigniſſimo ambitionē occultans (quod abſq; aſſenſu ſuo electum doleret) ut ſummo ſe Pontificatu abdicaret, cernens ea occaſione graviſſimum denuo ſchiſma cōflandum, imitatus ipſe Gregorium Nazianzenum, qui ob pacem Eccleſiæ conciliandam Epiſcopatu Conſtantinopolitano ſpōte ſe abdicavit, & ipſe eodem anno, eademq; virtute, Pontificia ſede Romana libenter ceſſit, & ad Cluniacenſe ſecedens Cænobium, ibi vitæ reliquum ſecurius, quietiusq; ſanctiſſime tranſegit.

A. C. 1047. *S. P. N.* 567.

ITerum Regnum præſtantiſſimum Sanguinis Benedictini purpura inſignitur, Sanctiſſimi Vngarorum, Moravorum, ac Sileſiorum Apoſtoli Canadinēſis Epiſcopi Getardi, qui primus in Vngaria Martyr, inter protomartyris ſaxa, & verba occumbens triumphantem in cælos miſit animam 24. Septembris. Si quis unquam Sanctorum de cælo meritiſſimus, qui Cæli Imperatricem, ita terris colendam inſtituit, ut nemo unquam eius ita honorem promeruerit, de terris iterum meritiſſimus, ut qui Amatores Magnæ Matris omnes exemplo prçiverit, & eius amore mundum accenderit. *Videatur vita eiusdem à nobis in compendium redacta poſt partem* 1. *Operum Gerardi Belga, Yep. &c.*

De B. Petri Damiani noſtri apud Pōtificem Max. ac Imperatorum auctoritate requir. hoc anno Baron. &c.

A. C. 1048. *S. P. N.* 568.

MOritur hoc anno Sanctiſſimus ille Abbas noſter Odilo quem tali ex Baronio encomio colit Biſciola. *Hoc anno, eiusdem exordio, Calendis Ianuariis Admirandus ille Odilo Cluniacenſis Abbas, ſaculi*

culi huius aſtrum lucidiſſimum, quem, ut vidimus, Reges, Imperatores, atq; Romani Pontifices coluere, quemq; pro egregia virtutum excellentia, Fulbertus nominat Archangelum, ex hoc mundo apud Silviniacum migravit ad Cælum. Conſulendus prolixior in eius laudibus Baron. Quot vero eidem ſe erepti debeant ex Purgatorii flammis animi, quot è mortis animæ atque corporis vivi faucibus, nulla unquam ſatis poterit lingua exponere ſeu exprimere. *leg. Yepes, & Biblioth. Cluniac. &c.*

Periit eodem anno, haud impatibus meritis cælum, Sanctiſſimus Poppo Stabulenſis Abbas, de quo *Baron. & vita auct.*

A.C. 1049. *S.P.N. 569.*

AFflictiſſima diu Romana Eccleſia variis diſſenſionibus, hoc demque anno feliciſſim: novo Pontifice refloreſcit, Sanctiſſimo Leone IX. ex Tullenſis Cænobii Monacho, ac dein eodem nomine Vrbis Epiſcopo, ad ſummum Pontificatus culmen evecto. Is cum auctoritate Imp. Henrici III, Pontifex renunciatus, habitum Pontificiũ, quo indutus Romam petebat, ſuaſionibus, & conſiliis Abbatis Cluniacenſis, & Hildebrandi Monachi (qui poſtea fuit Gregorius VII. PP.) tanquam male acquiſitum dimiſiſſet, & ſeipſum Pontificatu abdicaſſet. *Electione libera clero, & populo Rom. reſtituta* (ecce quantum bonum à Monachis) factum Deus inſigni miraculo comprobavit voce de cælo lapſa dicente: *Ego cogito cogitationes pacis, & non afflictionis.* At vero Romanus Clerus, eundem Pontificem elegit quo eodem ipſe die conſecrationis munus, & coronationis inſignia ſuſcepit. Cæpit Pontificatum ingentibus ſtatim meritis Leo, & Concilia eodem anno tria, inſolenti planè uſu, ſed ſummo Eccleſię bono, Papiæ, Rhemis, & Moguntiæ celebravit, Simoniacę Hæreſi funeſtiſſimum bellum indixit, nefanda carnis vitia (ſuadente, & incitante inprimis S. Petro Damiano noſtro) exſcidit, & miraculis inſuper ipſe illuſtris, Eccleſiæ honorem, & decus perpetuum addidit. *Vid. Baron. &c.*

Inter præcipua merita, Leoni adſcribit Baronius. S. Humbertum noſtrum una ſecum Romam adduxiſſe; ita enim ait: *Debuit plurimum Eccleſia Romana Leoni, qui tantum virum* (Humbertum Tullenſem item Monachum) *otioſum fortaſſe in Lotharingia commorantem, his opportune temporibus in orbis theatrum, pro univerſa Eccleſia Catholica conſtituit laborantem.* Sed de hoc ſæpe inferius. Eum Leo hoc ſtatim anno ad prædicandum Siculis Verbum Dei Archiepiſcopum ordinavit, dein ad Cardinalatus apicem promovit. *Vid. Lanfr. Bar. Vita Leon.*

A. C. 1050. *S. P.N. 570.*

HOc uno anno, quo Remp. Chriſtianam imminente graviſſimo malo, Hæreſeos Berengarianæ liberaret, ſummo Eccleſiæ Vniverſæ bono duo Romæ Concilia celebrat Leo noſter Summus Pontifex. In altero eorundem Conciliorum, tranſtulit Leo Patriarcharum Gradenſis ſedis ad Venetos, adeoq; eorundem gloriam mirificè auxit, ut tantum honorem, Leoni noſtro, jure merito poſteri Venetorum referant in acceptis. Eiusdem voluntate, celebratum item Coyacenſe in Hiſpania Concilium, ita ut plurimis ſubſidiis, auctoritate, induſtriaque Leonis Eccleſia univerſa egregiè iuvaretur. Ex Seu. Binio Baron. Lanfr. &c.

Claret egregia nominis celebritate & eximiis apud Polonos meritis Aaron Archiepiſcopus Cracovienſis ex Monacho Cluniacenſi de quo *Vid. Mart. Cromerus in Pol. Hiſt. l. 4.* De plurimis noſtri Ordinis eximiis ſub hæc tempora Sanctis, Epiſcopis, Abbatibus, Monachis, *leg. Yepes, & ipſe Baronius*, de Roberto Alvernenſi, Alterioque Cavenſi, viris Sanctiſſimis, & miraculorum frequentia verè prodigioſis.

A.C. 1051. *S. P.N. 571.*

PErmagnis incrementis, inſtituitur propagaturque incredibili Eccleſiæ ornamento, univerſi commodo, cæli applauſu Sanctiſſima Ordinis noſtri Congregatio Vallumbroſana, Ipſo etiã anno, eius Sanctiſſimus Inſtitutor Ioannes Gualbertus Leonem Pontificem in monaſterio Paſſiniano hoſpitio excipit, & miraculosè, grandi prodigio, in aqua nullius unquam Piſcis ferace, captis duobus miræ magnitudinis Luciis in menſa reficit. *Ex vita, & Baron.*

Iterum Leo, meritiſſimus Pontifex, totum ſe impendens neceſſitatibus Eccleſiæ, Romæ Concilium congregat, & plura utiliter ſancit, & nequiſſimum libidinis ſcelus undiq; proſcribit. *Bar.*

Dedit

by Google

Dedit iterum Moguntiæ Ordo noſter, Patronum ſeu Tutelarem Divum Bardonem, qui hoc anno Archiepiſcopali honore, & vita defunctus, interceſſurus Numen inter ac Moguntinos, cælos petiit. *Ex Baron. Brovvero, &c.*

Quanti habitus toto orbe S. Hugo Cluniacenſis Abbas, multis probare poſſemus, ſi vacaret, conſtet ſaltem ex hoc, dum ſummis Orbis Principibus prælatus ab Henrico III. Imp. accerſitus eſt, ut filium ex Agnete Imp hoc anno natum, è ſacro fonte levaret. *Ex vita Mathild. Baron. &c.*

A.C. 1052. *S.P.N.* 572.

INgens Leonis ſtudium, immortali commendatione digniſſimum, quo Sanctiſſimus Pontifex difficilimo itinere in Germaniam hoc anno properavit, ut graviſſimas inter Henricum Imperatorem, & Andream Vngariæ Regem diſcordias componeret. Ita cordi noſtris pax publica ſemper fuit, ut mille eiusmodi exempla ſuppetant, quę ſi vel unica ſolummodo eſſent, æternam Ordini ab Orbe gratitudinem meruiſſent. *Ex Baron. &c.*

Profligavit hoc anno æterna cum Ordinis noſtri gloria, unus noſter Petrus Damiani damnatiſſimam exurgẽtem adverſum S. Eccleſiam Hæreſim de reordinandis ordinatis à Symoniacis graviſſimis ſcandalis ac perplexitatibus mundum involventem. De cuius mirando ſancttriumpho, ita ex Baronio Bi-ſciola: *porro cum adverſus novam eiusmodi de reordinandis ordinatis à Symoniacis emergentem Hæreſim Petrus diſputaſſet, demum in fine compellat Epiſcopos omnes, ipſumque etiam Summum Pontificem ut iam matura zizania ad meſſem parata, & à tritico ſeparata tradant ad comburendum. Cuius quidem ſcriptionis tanta fuit auctoritas, ut nullus amplius ſit repertus, qui eidem fuerit patrocinatus errori, &c.*

A. C. 1053. *S.P.N.* 573.

S. Leo Papa cum Imperatore egit de Northmannorum inſolentiſſima, & intoleranda immanitate ab Eccleſiæ cervice dejicienda, & priusquam contra Northmannos propugnaretur, egregio ſane exemplo conteſtatus, quid à Monachis ipſe, & Eccleſia ſubſidii ſperaret. Caſſinum profectus, ſe prius omnino Monachorum precibus commendatum voluit, multis argumentis ſuam in eoſdem benevolentiam deſignans. Captus dein à Northmannis, ipſis etiam hoſtibus venerationi fuit. *Ex Bar. &c.*

De Leonis meritis ita Deſiderius Abbas Caſſinenſis, qui dein Victor III. fuit: *Vir per omnia Apoſtolicus, regali genere ortus, ſapientia præditus, Religione conſpicuus omni Eccleſiaſtica doctrina apprime eruditus, ac qui (quemadmodum ſcriptum eſt) cæpit invocare nomen Domini. Quem ipſe etiam vidi, eiusque familiaritatem habere merui: ſæpe etiam eo in Eccleſia Miſſas celebrante, cum illo ad Divinum altare ſacris indutus veſtibus ſteti, eique Evangelium legi. A quo omnia Eccleſiaſtica ſtudia renovata, & reſtaurata, nova que lux mundo viſa eſt exoriri. Hic ſæpe ſacerdotale Concilium advocans, ſacerdotes, Diaconos, & reliquos clericos non regulariter ordinatos removit, & in eorum locis ad veri, & Summi Dei cultum, qui digne miniſtrare poſſent conſtituit. Quotidie quoque per ſe ſuoſque diſcipulos ubique miſſos, populis viam Domini litteris, & verbis prædicans oſtendebat. Qui per Apoſtolicam viam ſemper gradiens Apoſtolicos etiam viros in miraculis eſt imitatus, &c. Ita Deſiderius.*

A.C. 1054. *S.P.N.* 574.

MIſſus hoc anno ſumma cum poteſtate à Leone IX. in Orientem legatus S. Humbertus noſter S.R.E. Cardin ex Monacho Tullenſi, ut Conſtantinopolitanam Eccleſiam cum Romana conciliaret, & Græcorum errores confutaret, qui tanta maieſtate, & verborum facundia, de fide ſacroſancta coram Imperatore diſſeruit, ut & Michaelẽm Conſtantinopolitanum, & Leonem Acridanum Epiſcopos confuderit, Nicætamque Pectoratum Monachum, in præſentia Imperatoris, & præfatorum Epiſcoporum librum ſuum, quem contra Romanam Eccleſiam cõſcripſerat, anathematizare, & manu propria comburere coegerit. Quidquid autem diſputando dixit, ipſe dialogice ſcripto complexus poſteritati ingenii æternum monimentum reliquit. *Vid. Plat. l. 2. capitul.* 32. *Leo Oſtienſ. Baronius Trith, VVion, Yepes, &c.*

Moritur eodem anno S. Leo IX. immenſa meritorum copia opulentiſſimus & à morte etiam prodigiis à Deo honoratus, & ab Eccleſia inter Divos relatus.

Eum inter alia Baronius à ſingulari *Angelorum cultu* commendat, *inde Conſortio Angelorum dignum eſſe habitum.* Is horratu Damiani noſtri totum ſe ad extirpationem Hæreſis Berengarianæ, dein ad vitiorum carnalium excidium convertit. Sepulchrum Dominicum reſtituit, Germaniæ patriæ, omni modo conſuluit, plura concilia celebravit, in ſuos, Monachos nimirum propenſiſſimus, eos unicè coluit, bis minimum Caſſinatem Montem adiit Pontifex, & Monachorum ibidem pedes lavit. *Vid. Baron. Plat. Oſt. &c.*

Obiiſſe hoc quoque anno B. Hermannum Contractum nonnulli habēt, ei Eccleſia præter plurima alia debet, cæleſtem planè illam Antiphonam ſeu ſalutationem Beatiſſimæ M. V. *Salve Regina, &c.* item *Ave Regina Cælorum, &c.* & *Alma Redemptoris, &c.* ut eo jam tot ſæculis interpretere ad Maieſtatem illius Auguſtiſſimæ Cælitum Imperatricis totus Orbis, Clerus, ac populus utatur &c. De Antiphonæ illius ſolemnis: *Salve Regina, &c.* præſtantia ita inter alia S. Bernardus, *à Summis labiis Canticum iſtud effuſum venit. Habet enim fundamentum eius in montibus Sanctis, &c. A Sanctis compoſitum, à Sanctis inſtitutum, dignè frequentabitur etiam à Sanctis. Et verè niſi à Religioſis, & affectione Sancta ferventibus, nec ſubtiliter intelligi, nec efficaciter poterit decantari. Eſt enim tam ſuave ad gratiam, tam facundum ad ſenſum, tam etiam profundum ad Myſteria. Tale enim eſt, quod à nobis conſiderari, & diſcuti, prout dignum eſt non valeat, &c.* Vid. in oper.

A. C. 1055. *S. P. N.* 575.

ADmirandum prorſus, imo ſtupendum eſt, quod ſumma cum auctoritate Romanæ Eccleſiæ geſſit hoc anno B. Hildebrandus noſter Cluniacenſis Monachus S. R. E. Subdiaconus, Legatus à Latere miſſus, ad reformandas Galliæ Eccleſias; Is in quadam Epiſcoporum Synodo, cum Epiſcopus quidā de crimine Simoniæ confiteri detrectaret, repente eundem juſſit verſum *Gloria Patri, &c.* recitare, cumque is *Patrem & Filium* proferre, *Spiritum Sanctum* vero minime poſſet, ac proin convictus confeſſusq; abdicato Epiſcopatu, dein libere etiam *Spiritum, &c.* proferre poſſet, id eo miraculo effecit Hildebrandus, ut eo in conſeſſu, præter alios Eccleſiæ Prælatos 27. Epiſcopi quadraginta quinque Simoniacos ſe eſſe confeſſi fuerint, & ſuis honoribus absque ulla accuſatione renunciaverint: Ita unus hic Monachus Eccleſiam repurgavit. *Vid. Deſider. Ab. Caſſ. Damian. Malmesburg. Hugo Ab. Clun. Baron. &c.*

Porro non hac duntaxat Actione, ſed & alias ſæpe Hildebrandum gratia Spiritus S. cogitationes aliorum prophetico mentis intuitu cognoviſſe, aliaque futura prædixiſſe, ſeu ex viſionibus Divinis illuſtratum fuiſſe, teſtis Wilh. Malmesburienſis noſter huius ſæculi Hiſtoricus, ex irrefragabili relatione Sanctiſſimi Hugonis Cluniacenſis, ipſius familiariſſimi, conſtatque ex ipſiuſmet Hugonis vitæ actis, ab alio Hugone conſcriptis.

Præcipuè autem eiusdem in Galliis invigilavit ſedulitas, ut Berengarium rurſum, Hæreſin, quam fuerat deteſtatus, defendentem ac propalantem, vel in meliorem ſenſum reduceret, vel ſynodali ſententia damnaret. Quamobtem ne ſubterfugiendi amplius locus eſſet, domi ſuæ eum conveniendum eſſe ducens, Turonis Concilium Apoſtolica auctoritate indixit, in quo Berengarius, iterum deteſtatus errorem, Fidei Catholicæ propria manu ſubſcripſit ac jurejurando confirmavit. *Lanfr. Guitmund. Baron, &c.*

A. C. 1056. *S. P. N.* 576.

INæſtimabile prorſus meritum, quo cælum ipſum, cælique ipſius Auguſtiſſimam Imperatricem V. M. demeruit, Eccleſiamque univerſam æterno ſibi debito obſtrinxit, S. Petrus Damianus noſter, inſtituto primum apud Monachos ſuos uſu Officii Beatiſſimæ Virginis, dein in Eccleſiam introducto, quem mox initio uſum perinſigni confirmatum miraculo ipſe Damianus, & ex hoc Baron. atteſtatur. Quo hodieq; Officio tam officioſè, non Monachi ſolum, ſed & horum ſequuti exempla Clerici ſæculareſq; incredibili ſanè fructu, ſervitium ſuum Magnæ Dominæ commendant, & innumera quotidie averti ab Univerſo mala impetrant; principio boni omnis ad noſtros referendo. Eodem ipſo tempore, etſi non Damiano auctore, certo tamen, imò præcipuo propagatore, introductus, voluntariæ

tariæ pænitentiæ cauſa, publicus flagellorum, & flagellationis uſus, ipſo quoq; etiam Imperatore Henrico eundem in ſe ſuſcipiente. Dominico in primis Loricato noſtro, *pænitentium omnium æterno ſpeculo ac miraculo*, de cuius admiranda vita conſul. *Surius, Yepes, &c.*

Quod inſuper alios ritus ſpectat; *ſuorum Monachorum inſtitutione* ſervari cæptum, ipſe aſſerit Damianus, quod nos jam ſumma Eccleſiæ utilitate toto receptum orbe gaudemus: nempe *ut feria II. animabus defunctorum liberandis*, (ô majus quacunque æſtimatione meritum!) Sacroſancto Miſſarum officio ſit adſcripta; *Feria ſexta Dominica Paſſionis memoria* eodem Sacrificio, inſuper jejunio & verberum afflictione colenda eſſet; *Sabbato vero, in honorem Sanctiſſimæ Dei genitricis* celebrandum idem incruentum Sacrificium Miſſæ. Patet ex Epiſt. eiusdem ad Deſid. Ab. Caſſin. *Vid. Bar. &c.*

A. C. 1057. *S. P. N.* 577.

ITerum in Caſſinenſe Cænobium invehit ſummam Pontificatus Maximi dignitatem, Fridericus è Lotharingiæ Duce, Gozilonis Ducis filius, Monachus, dein Abbas Caſſinenſis, ex eodem Cænobio, ad Principem omnium ac primam in orbe dignitatem extractus. Is hoc anno nunciato Victoris Papæ obitu mirifica totius Sacri Senatus gratulatione, in demortui locum ſublegitur, adeo invitus ac reluctans, ut per vim ex hoſpitio ad Baſilicam S. Petri ad Vincula educendus fuerit, poſtridie ingenti omnium Ordinum acclamatione Stephanus IX. ſalutatus. Qui quidem ita permiſit in locum ſuum eligi Abbatem Caſſinenſem, nempe Deſiderium, ut tamen non niſi à ſua morte ſuccederet, tam viſum Sanctiſſimo Pontifici Pontificatus Maximi honorem, & Abbatis Caſſinenſis benè congruere. *Ex Oſt. Script. Baron. &c.*

Meruit hoc ſtatim anno Stephanus, de Eccleſia Vniverſa inæſtimabiliter, extrahendo ſumma omnium gratulatione, & elevando ad S. R. E. Cardinalatum S. Petrum Damianum, quem eam ob cauſam idem Damianus *Perſecutorem ſuum* appellat *Bar. &c.*

Initium hoc anno ab noſtris ſumit, à Monaſterio nimir. S. Mariæ Conventrenſi, eiusdem nominis Eccleſia Cathedralis in Anglia, ſed more antiquo, cum antiquum id noſtris eo in regno, ab ipſis Cathedrales Eccleſias omnes Originem derivare. *Vid. Yepes, &c.*

A. C. 1058. *S. P. N.* 578.

AD Cælos feliciſſimè concedit S. Stephanus noſter IX. (alii X.) quãvis infirmus corpore, aſſiduè tamen pro Eccleſiæ Dei tranquillo ſtatu laborans, decreta paulo ante mortem Legatione in Orientem, ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam Schiſmate ſciſſam Apoſtolicæ communioni conſociandam. Eius commendatur inſignis conſtantia qua Henricum Imp. aggredi non veritus, eundem quod Sacerdotia, Abbatias, Epiſcopatus, aperta ſacrorum nundinatione, venalia haberet, cum Simoniacæ hæreſeos inſimulavit, tum piorum cætu prohibuit. A funere multis nobilitatus prodigiis, ſuperum beatitatem juxta, & ſummam mortalium venerationem cultumq; promeruit. *Ex Bar. M. Ant. Script. Yepes, &c.*

Moritur ipſo eodem anno Caſimirus noſter ex Monacho Cluniacenſi, Poloniæ Rex, magno ſui relicto deſiderio, cui æternum Poloni debent, reſtiturum, collapſum penitus antea, Regnum, & Polonicam Eccleſiam mirificè illuſtratã. Pietate is quoq; meritus inter Beatos celebrari. *Longin. Bar. Yepes. &c.*

A. C. 1059. *S. P. N.* 579.

IMmenſa iterum copia & affluentia Noſtri Ord. meritorũ: Relapſo quippe jam tertium, in Hæreſin Berengario Hæreſiarcha, adeo inſigniter noſtri undecunque verbo ac ſcriptis, publicè privatimque occurrunt, ut denuo eandem, ejurare Hæreſin compellerent. Inter Scriptores æternum de Eccleſia meruere, contra Berengarii errores invictiſſimi Chriſti pugiles, Sanctiſſimus Lanfrancus, Guitmundus Averſanus, Algerus Cluniacenſis, S. Wolphelmus Brunvvilerenſis Abbas, & Albericus in primis Monachus Caſſinenſis. Is unius ſpatio hebdomadæ petitis induciis, librum adverſus Berengarium conſcripſit de Corpore Domini, tantis SS. Patrum teſtimoniis obſignatum, & roboratum, ut omnes eius aſſertiones omnino deſtruxerit, æternæq; oblivioni tradiderit, & Domini ſui cauſa tam

ſtrenuè defenſa, jure tanti Sacramenti fautor, & propagator inviĉtiſſimus dici & prædicari meruerit, *Pet. Diac. Oſt. Baron. &c.*

Sanĉti vero Petri Damiani ſingulare rurſum hoc anno meritum; reduĉtis ad unionem S. Rom. Sedis, Mediolanenſibus, qui jam à ducentis ferè annis abduĉti, exerraverant, Simoniaca, & Nicolairarum Hæreſi, excæcati. Ita ipſe de ſe *Damianus, Yepes, VVion, &c.*

Vrget idem Damianus anno eodem dimiſſionem à Cardinalatu, libello ſupplici Nicolao Papæ, ſed nequicquam, porreĉto; ex eo tamen deinceps ſe nunquam Cardinalem ſeu Epiſcopum, ſed peccatorem Monachum ſcripſit & appellavit, *Baron. &c.*

A.C. 1060. *S P.N.* 580.

FRagrantiſſimo odore Sanĉtitatis exhilarat, & ubertate pinguedinis, impinguat agrum Dominicum, univerſam Dei Eccleſiam, abſolutiſſimo perfeĉtionis exemplo inſtruens Sanĉtiſſimus æque ac doĉtiſſimus noſter, Lanfrancus Beccenſis Monachus, Abbas Cadomēſis, cuius rariſſimum illud præſtitum Orbi univerſo beneficium eſt: publicis de Dialeĉtica Scholis inſtitutis, quibus ipſe præfuerat Theologiam ſenſim enatam, quam hodie Scholaſticam appellamus, ſacris nimirum Dogmatibus, quæ prius in Patrum monumentis ſparſim jacuerant uſque Dialeĉticæ, quæ ordinis mater eſt ac methodi, quaſi ad artem revocatis. *Ex VVeſc. VVerſ. &c.*

Claret perinſigni nomine in Germania Beringerus ex Luzelburgenſi Comite Abbas Weingartenſis, tranſlato paucos ante annos in montem Cænobio, ubi hodieque viſitur, à Guelphone IV. quem alii tertium appellant, qui rato ſanè exemplo Regium ipſe ſuum palatium Monachis ceſſit, quo commodius ipſi, quam eousque egerant, habitarent. *Ex Conſt. Ben. MS. &c.* Fuit exin loco major celebritas, & plurimum ſanè eidem debet Germania univerſa, tot Regni proceres, ex ſæculi fluĉtibus emergentes in ſecuriſſimum Religionis portum ſuſcepiſſe ac foviſſe: de quo pluribus ſuo loco.

A.C. 1061. *S. P. N.* 581.

ABdicat ſe Epiſcopatu necquidquā reclamante Hildebrando noſtro Petrus Damiani, & in Cænobio ſe ſuo recondit, conſentiente quidem ſed invito admodum Alexandro Pontifice. Ingruentibus verò fluĉtuum ac tempeſtatum graviſſimis in navem Petri turbinibus, eiusdem perpetuo ſolitudo inquietatur, jugiter inſtantibus pro ope ac conſilio Alexandro, & Hildebrando quod probè ſcirent quam eſſet Eccleſiæ Romanæ proficuum perditiſſimis hiſce temporibus (graviſſimo ſchiſmate ſcindente Eccleſiam) Damianum aſſiſtere Summo Pontifici. Proin urgentem aſſiduè Hildebrandum Damianus, Virgam Aſſur, & Sathanan Sanĉtum appellitat, ut videas quam anxiè Hildebrando cordi eſſet Eccleſiæ negotium, quāque ipſe de ſe ſubmiſsè ſentiret, quantumque item Damiano noſtro deferret quantum denique utrique debeatur, cum ſollicitatione aſſidua Hildebrandi cogeretur ille, etiam dum privatus ageret, publicas ſubire funĉtiones, juſſus ab Alexandro Legationes varias ſuſcipere, & Conciliis intereſſe, ut fidem faciunt cum ſcripta illius tum quæ de eo ſuis locis dicentur. Sed neque ipſe in ſacro illo otio ſuo curam Eccleſiæ, & boni publici depoſuit, certare nunquā prætermittens tum contra corruptos eius temporis mores, tum adverſus Schiſmaticos, & Hæreticos Catholicā Eccleſiam propugnando. *Vid. fusè Baron. &c.*

A. C. 1062. *S. P. N.* 582.

MEretur immortaliter de Eccleſia Vniverſa, & Pontificatu Romano B. Petrus Damianus noſter, Pontificis in Gallias Legatus miſſus ad Conciliū Osborienſe, cui tunc Imperator ipſe intererat, ſcriptione illa à ſe compoſita, qua texta haberetur longa diſceptatio inter Advocatum Regium, reprobantem Alexandri Papæ eleĉtionem Romæ abſque Regis conſenſu faĉtam, ac defendentem Cadaloi Antipapę ordinationem; & Romanæ Eccleſiæ defenſorem; Alexandrum adverſus Cadaloum protegentem. Idque adeo feliciter proceſſit, ut in ea Synodo omnium conſenſu, eleĉtione Alexandri comprobata, damnatio Cadaloi concla-

mata fuerit ipſis Vigiliis SS. Apoſtolorum Simonis, & Iudæ. *Ex Biſciola Baron, &c.*

A.C. 1063. *S.P.N. 583.*

IMplet unus ſæculum non ſolum iſtud ſed ſequutura omnia idem toties laudatus Damianus; qui uti ſuperiore anno Cluniacenſium admirandam Sanctitatem intuitus commendavit, ſic iſto in Caſſinates amore reverentiaque totus exarſit; quibus deinceps ad virtutem ſtimulos perpetuo addidit, & ſemetipſum viciſſim, aliorum exemplis exſtimulavit. De iis quæ apud Caſſinenſes egerit, fusè Leo Oſtienſis, & Baron. Ex hoc Biſciola ſic deniq; concludit: Porro tanta erat eiusdem Petri (Damiani) in Eccleſia Dei exiſtimatio, ut quæ ipſe facienda moneret, tanquam oracula Divina pij quiq; perciperent.

Liberavit hoc anno populum Florẽtinum à Simoniacæ Hæreſeos virulentiſſima labe S. Petrus Vallis Vmbroſæ Monachus, Abbas dein Ficedenſis, ad Cardinalatum deniq; pro merito evectus, qui juſſu S. Ioannis Gualberti Magiſtri ſui, ut oſtenderet Simoniacam labem, quæ Epiſcopum omnemq; civitatem invaſerat, Deo inviſam, ignem in medio ſuccenſum ſpectãte populo, nudis pedib, miraculosè incolumis tranſiit, & Vrbem ab ea peſte liberavit: ab eo exin miraculo Petri Ignei nomen conſequutus. *Ex vita Ioan. Gualb, &c.*

A. C. 1064. *S. P. N. 584.*

PErpulit hoc anno literis ſuis, ſacerdotali dicendi libertate conſcriptis Hẽricum Imper. Petrus Damiani, imò cõminationibus effecit, ut collabenti Eccleſiæ adverſus Cadaloum, nova indies molientem, occurrens Legatum Romã mitteret, S. Annonem Archiepiſcopũ Colonienſem. Annoni modeſte conquerenti de Alexandro, quod contra morem abſq; mandato, & aſſenſu Henrici Imp. Pontificatum ſuſcepiſſet, ſufficienter ſatisfactum ab Hildebrando noſtro, & Epiſcopis, celebrataq; Mantuæ Synodo Cadalous omnium ſententia damnatus eſt. Mirandum profus ſub tantis oneribus Damianum, & Hildebrandum non defeciſſe, neque Regis ſeu Principis cuiuſq; potentia abſterritos, ut murum æreum pro domo Dei ſe opponere auſos eſſe. *Conſul, Bar, &c.*

Incredibilis ex Ordine noſtro Epiſcoporum copia, ex Caſſinenſi, Cluniacenſi, aliisq; Cænobiis extractorum; de quibus leg. *Trith, Yepes, Baron. &c.*

A.C. 1065. *S. P. N. 585.*

ITerum Petrus Damiani incredibili labore pro Eccleſia Dei deſudat, cum ex Concilio Mantuano, cui iuſſu Alexandri interfuerat reverſus, totum ſe adverſus improbiſſimam Nicolaitarum Hæreſim convertit. Sed & mox alia invaleſcente Hæreſi Inceſtuoſorum, adverſus eos etiam inſurgit; rurſumq; alia Hæreſi, ementium Epiſcopatus, invictiſſimus & conſtantiſſimus Chriſti Athleta, inæſtimabili merito S. R. Eccleſiam propugnat. *Baron. &c.*

Sub hæc eadem tempora cucullum Regnis omnibus præponunt Sanctiſſima Agnes Henrici III. Imperatoris uxor Auguſtiſſima Monialem primum Fructuariæ profeſſa, dein vitę reliquum Romæ in D. Petronillæ Religioſiſſimè exigens; de cuius laudibus ſæpe Damianus. Et Sancia Caſtiliæ, & Legionis Regina Ferdinandi Magni conjux. *de qua Vid Yepes, t. 6. cent. 6.* Et de illa, *Granz. Stad. Sigon, VVion, & Yepes cit.*

A. C. 1066. *S.P.N. 586.*

ALexander Papa Caſſinum venit ipſe, & quod reapſe experiretur, quam opportunum Eccleſię Monachorum auxilium eſſet, plures ex illius Sanctiſſimi Cænobii fratribus, ſuo lateri ſociabat, & in S. R. E. Cardinales cooptabat, alios ad diverſos undique Pontificatus adminiſtrandos diſtribuens. De quibus *Leo Oſtienſis. Bar. Scip. &c.*

Illuſtrat, inter alios noſtri Ordinis Sanctos, inſolentiſſimo Orbem, Heſperiam maximè Vniverſam, lumine S. Dominicus de Silos, Abbas eiusdem Cænobii, vir admirandæ ſanctitatis, innumeris prodigiis in vita, & à morte, de afflictis quibusque, captivis maximè, meritiſſimus. Cuius res geſtas memoratu longe digniſſimas multis celebrat *Ant. de Yepes noſter hoc anno.*

Laborat egregie in convertendis Slavis S. Benno noſter ex Monacho Hildesheymenſi Miſnenſis in Saxonia Epiſcopus. De quo conſ. *Hier. Epſerus, &c.*

Claret etiam S. Wolphelmus Abbas Brauvvilerenſis, Hæretis Berengarianæ egregius debellator. *Legendus Conradus Monachus in vita, Yep, &c.*

*A.C.*1067. *S.P.N.* 587.

VItorum in Ordine illuſtrium ingẽs numerus, nec facilè quis uniuſpoſſit dignè memoriam & merita celebrare. Inter alios effulget Marianus Scotus, S. Pãtaleonis Coloniæ Monachus cuius eſt celebratiſſimum, illud ab origine Mundi Chronicon, mille Scriptoribus celebrariſſimum. *Vid: Trith. &c.*

Claret item Leo Oſtiẽſis Monachus Caſſinenſis, vir doctiſſimus, & Summis Pontificibus commendatiſſimus, Lambertus Schafnaburgenſis, Monachus Hirsfeldenſis, Chronographus inſignis Theodoricus S. Albani, Bernardus Cluniacenſis, Anſelmus, Rhemenſis, Ruthardus Hirsfeldenſis, Wilramus Mersburgenſis, Theodoricus Trudonenſis, Guntherus S. Amandi Monachus, Bernardus Corbeienſis, &c. aliique ex Ordine doctrina celebratiſſimi, de quibus cõſul. *Yepes, Trith. W ion, &c.*

Efflorelcit longè lateque & viris ſanctiſſimis Eccleſiam iuvat Congregatio Ordinis noſtri, dicta Columbina, ex qua præter Damianum excellueretGuido Aretinus, & Guimundus illuſtriſſima huius ſæculi, etiam cum admiratione maximorum quorumvis, lumina. *Ex V Vione, Gaulter. &c.*

*A.C.*1068. *S. P. N.* 588.

FIr Abbas Hirſaugienſis Magnus, ille & admirabilis Wilhelmus Abbas, Ordinis Benedictini reformator poſt D. Hugonem præcipuus, cuius unius merita laudesque, ſi quis grandi, ſed uno, conetur volumine complecti, næ ille æquè facilè Iliadem nuce compræhendet. *Ex Trith, Conſt. Ben. Yepes, &c.*

Poſt Damianum, & Hildebrandum excellit præcipua per Eccleſiam auctoritate B. Deſiderius Abbas Caſſinenſis, exin S. R. E. Cardinalis, & per Campaniæ Principatum, Calabriam, Apuliam, ampliſſima cum poteſtate Legatus, Ipſo Abbate, dedicatum ab Alexandro Summo Pontifice Caſſinenſe templum præſentibus quatuor, ſupra quinquaginta, Antiſtitibus, quos inter duodecim ex Ordine BenedictinoCardinales eminebant, Principes, & Magnates plurimi, Celebratiſſimus virtutum fama Deſiderius, remotiſſimis ex locis ſumma obſervatione honoratus eſt. Ipſum, præter Europæ noſtræ maximos Principes, Alexius Cõnenus Imperator, deſtinatis nunciis ac muneribus ab Vrbe Bizantio, apertiſſimo, quantum Deſiderii tribueretSanctitati, argumento, veneratus, ex ipſo Imperii Cenſu, viginti quatuor, in ſingulos annos, auri pondo, CaſſinariCænobio legavit, eiusque donationis tabulas, aureo ſigillo penſili munitas, cum magna munerum copia ad Deſiderium tranſmiſit. Agnes quoqueImperatrix, in Imperii etiam tunc culmine conſtituta ſex totos menſes, admiratione defixa Caſſini ſubſtitit, faſſa non ſemel, multo maiora eſſe, longeque admirabiliora, quæ ipſamet oculis præſens ſubieciſſet, quam quæ vulgaro rumore, apud exteras gentes, de illius Sanctiſſimi Collegii moribus, integritate, diſciplina, amplitudine circum ferrẽtur *Ex. M. Ant. Scip. Leon. Oſt. &c.*

A.C. 1069. *S P.N.* 589.

DAmianus noſter bono Eccleſiæ natus, graviſſimo infamiæ malo Cæſarem, & Imperium liberat, dum miſſus in Germaniam à Summo Pontifice legatus, Henricum jam repudiare parantem, Berrham coniugem, ea qua valebat gratia atque auctoritate, à conſilio revocat. *Ex Bar. Biſc.*

Clarent ipſo hoc tempore profeſſæ tres Henrici III. Imper. & S. Agnetis Auguſtæ filiæ, ut ex his ſolis, cæterorum Principum, quorum meminiſſe in tanta materiei copia non licet, multitudinem, adeoque his receptis ad quietem ſacræ ſolitudinis, Ordinis meritum meriaris. *Ex Ant. de Yepes anno* 1065, *cent.* 6. *tom.* 6.

*A.C.*1070. *S.P. N.* 590.

PRofuere ſub hæc tempora egregie noſtri afflictiſſimo Hildephonſo, ſive Alphonſo Hiſpaniarum Regi, qnem cum captivum detineri à fratre B. Hugo Cluniacenſis Abbas intellexiſſet, illico Patrum Monachorum Collegio ſolemnes indixit preces, effecitque ut vel ipſo quidem teſte Petro Apoſtolo, Rex liber à vinculis dimitteretur, & ex apparitione Petri Liberationis ſuæ auctores agnoſceret. *Vid. Biſc. Clar. &c.*

Eodem

Eodem anno admirandus ille doctrina ac Sanctitate Lanfrancus, ex Monacho Beccenſi, Abbas Cadomenſis, fit Archiepiſcopus Cantuarienſis: quem pro meritis Baronius, & Biſciola appellant: *celeberrimum huius ſæculi in Eccleſia Catholica lumen ſupra tantum candelabrum erectum.* Eius non poſſumus, quin querelas apud Alexandrum, propter Ordinationem ſuam depoſitas, proferamus, quippe vulgaris pertæſus gloriæ, & tanti ſeu honoris, ſeu oneris inſuetus, poſt gemitus, meditata fuga, Alexandro Pontifici, cui alias cariſſimus erat ita ſcribit: *Neſcio cui aptius, calamitates meas explicem, quam tibi Pater qui ipſarum calamitatum mihi Anthor exiſtis. Nam cum de Beccenſi Congregatione, in qua habitum Religionis aſſumpſi, à Principe Northmannorum Wilhelmo abſtractus Cadomenſi praeſſem Cænobio, imparque exiſterem paucorum regimini Monachorum, incertum habeo, quo iudicio omnipotentis Dei, factus ſum, te cogente ſpeculator multorum, numeroque carentium populorum.* Et paulopoſt: *Adverſus hoc imbecillitas mearum virium, morumque indignitas prolata in medium, nihil profuit excuſatio incognita lingua, gentiumque barbararum nullum apud eos locum invenire prævaluit.*

Quid plura Aſſenſum præbui, veni, ſuſcepi; in qua tot moleſtias, tot tædia, tantumque ab omni ferè bono, defectum mentis, quotidie ſuſtineo, tot aliorum in diverſis perſonis perturbationes, tribulationes, damna, obdurationes, cupiditates ſpurcitias, tantumque S. Eccleſiæ caſum inceſſanter, audio, video, ſentio, ut tædeat me vita mea, doleamque plurimum, me uſq; ad hæc tempora perveniſſe.

Audi, & deprecantem; Meminiſſe inquit debetis, nec tradi oblivioni oportet, quam benigne veſtros conſanguineos, aliosque à Roma ſcripta deferentes, in præfatis adhuc Cænobiis conſtitutus, ſæpè recepi, quam ſtudioſè eos, pro captu meo ingeniique ipſorum, tam in ſacris, quam in ſæcularibus litteris erudivi, &c. Nec tamen à ſe impetrari ullis precibus paſſus eſt Alexander, ut amicitiam, Eccleſiæ emolumento, præferret.

Expertus eodem rurſum anno idem Alexander Pontifex, quanti faciendi Monachi eſſent, audito Ioannis noſtri, Lucenſis Monachi, merita tanta eſſe, quod aqua quibus lavaſſet manus, febrem omnem depelleret, cum ipſe graviſſima detineretur, ea ſibi deferri latenter, iuſſa, ac epota, repente reſtitutus eſt. *Ex Deſid. Ab. Caſſ. & Baron. &c.*

A.C. 1071. *S.P.N.* 591.

DE celeberrima omnium, quæ uſpiã reperiuntur, Caſſinenſis Baſilica Dedicatione per ipſum Pontificem facta, præſentibus omnibus S.R.E. Cardinalibus, Archiepiſcopis decem, Epiſcopis quadraginta tribus, pluribusque Principibus ac magnatibus, ſupra in deſiderio diximus, & hoc anno refert Baronius, qui vid.

Eodem anno cum Lanfrancus Cantuarienſis Archiepiſcopus Romam, de more pro pallio veniſſet, Alexander Pontifex accedenti propius, non aſſurrexit modo, ſed & præter pallium conſuetum, quo plenitudo poteſtatis ſignificatur, ſuo quoq; pallio, ſummi videl. amoris ſymbolo, hominem donavit. Cui eidem ab Alexandro Legationem in Anglia decretam conſtat ex litteris ab Alexandro per eum miſſis ad Wilhelmum Angl. Regem. *Vid. Bar. Weiſs. &c.*

Commendar ſua merita B. Guidmũdus Averſanus, ex Monacho Ordinis noſtri Archiepiſcopus, tribus præclariſſimis editis contra Berengarii errores de Sacramento Corporis, & Sanguinis Domini voluminibus, de quo *Vid. Bell. Gaulter. Bib. PP. &c.*

A.C. 1072. *S.P.N.* 592.

HOc anno S. Petrus Damiani, patriam Ravennam, ſupremo beneficio demeruit, ad concives ab Alexandro Pontifice legatus; quibus opera eiusdem à Schiſmate revocatis, & Romanæ Eccleſiæ reconciliatis, cum perfuncto egregie munere Damianus reverſurus Faventiam perveniſſet, illic octo decumbens dies, octava, denique meritis innumeris cumulatiſſimus cælum invehitur. De operibus ab eo ſcriptis, hic agere non ſolum non vacat ſed neque nunciare libet, tot ac tanta à diverſis recenſentur, *Vid. Wion. Yepes, &c.*

Damianum quidem Deus, verba Baronij referimus, *in hoc deploratiſſimo ſæculo, cum excreviſſet ad Eccleſiam obruendam diluvium, carnis, dedit Mundo, qui auſteriſſimo vitæ exemplo, verbique prædicatione, & ſcriptis exſiccaret tandem putredinem; pariterq; pugnaret adverſus Simoniacam Hæreſin, quæ ubique locorum graſſabatur impune,* &c. Ei ſucceſſit B. Gerardus ſive Geral-

dus

dus noſter in Epiſcopatu Oſtienſi, vir eo honore digniſſimus, utpote, qui teſte Bertholdo Conſtantienſi, *Scientia ſcripturarum inſignis, & moribus Damiano non impar* fuerit. Vt multum ſibi Ordo rurſum noſter gratuletur, Eccleſiæ, *Damiano nō imparem*, iterum concedere potuiſſe. *Vid. Baron.*

De Beato Wulſtano noſtro Wigotnienſi Epiſcopo, rem mirandam narrat idem Baronius, ut qui ſua ante ſede, indignus ob ſimplicitatem putabatur, exin venerationi non ſolum ſed & admirationi ipſis Metropolitanis eſſet. *Videretur.*

A.C. 1073. *S.P.N.* 593.

SEquentes anni meritorum admiranda copia, ita animum ac manum aggravant, ut obiter & perfunctoriè ne in immenſum creſcat hiſtoriæ compendium placeat attingere. Suggerit materiam tantam maximus ille Romanorum ex Monacho Cluniacenſi Pontifex, Gregorius VII. antea Hildebrandus dictus, rebus geſtis, doctrina, & eximia in primis rariſſimaque Sanctitate, & conſtantia incredibili miraculoſiſſimus Eccleſiæ Antiſtes; qui mortuo hoc anno Papa Alexandro, illico univerſi populi voce acclamatus Rom. Eccleſiæ Pontifex Maximus his verbis: *Hildebrandum Archidiaconum B. Petrus elegit.* Quo audito vir Sanctiſſimus nimium expavit, & quaſi extra ſe raptus, mox ad pulpitum cucurrit, & populi vocem acclamationesque compeſcere & avertere contendit. Verum Hugo Candidus Card. ubi omnium vota in Archidiaconum conveniſſe indubitanter cognovit citius præcucurrit, & populum ipſum, in hunc modum alloquutus, eſt: *Ecce chariſſimi Patres. Scitis, & indubitanter cognoſcitis, quod à diebus B. Leonis Papæ, hic Archidiaconus tanquam vir prudens atque probatus, hanc Sacroſanctam Romanam Eccleſiam, plurimum exaltavit (ecce hæc ante Pontificatum quanta iam merita) & Civitatem ipſam ab imminentibus periculis liberavit. Vnde quia idoneorem ad Eccleſia regimen invenire nequivimus; Nos Epiſcopi Cardinales, unaniniter ipſum nobis, & vobis, in Patrem & Epiſcopum animarum noſtrarum eligimus. Et continuo Vniverſitate populi, & Cleri acclamante: Dominum Gregorium Papam B. Petrus elegit, indutus rubea chlamyde (ſicut eſt mos) & papali mitra inſignitus, & marens in B. Petri cathedram fuit inthronizatus.* Hæc acta ex Baron. &c.

Vix adito Pontificatu, vix Orbis Vniverſi provinciam reliquit, de qua non illico mereri ſatageret: Verum ante omnia novo aſtu apud Imperatorem inſtitit, quo eius electionem improbaret. Sed nec quidquam pia proficiens fraude, ad negotia quamprimum Eccleſiæ animum totum convertit ac operam: Legatum in Hiſpanias deſtinavit, Principibus omnibus Chriſtianis, facta copia ad belligerandum contra Sarracenos animum addidit. Legatum item ad Michaelem Ducam Imper. pro componendo inter Græcos, & Latinos Schiſmate miſit; Lanfrancum item Cantuarienſem, ad vindicandam in Scotis, & impediendam uxorum venditionem inſtigavit; in Simoniacos Pontificium gladium ſtrinxit, Godefredum Mediolanenſem excommunicavit; Ducem & Populum Venetum, quod Patriarcham ſuum inopia laborare paterentur corripuit; Vratiſlaum Bohemiæ Ducem per Legatos convenit, conqueſtus de ſuperbia Ioramini Pragenſis Epiſcopi, cui excommunicationem minatus eſt, Sardiniæ Clericos reformavit; Saxones contra Imperatorem arma moventes cohibuit; Philippum Francorum Regem de Simonia increpavit, & niſi abſtineret, regno deiectū minatus eſt; Monachos ad profectum incitavit; ad demerendum Imperatoris animum omnia egit, Concilium Generale Romæ indixit, decretum de Clericis uxoratis renovavit. Tanta vix inito Pontificatu, Vnus Gregorius egit, quamvis pauciſſima ex multo pluribus enumeraverimus. Vnde reliqua cogitare liceat, &, ſi fieri poteſt, ut æſtimētur, æſtimare. *Ex Baron. auct. vita, Bernried. &c.*

A.C. 1074. *S.P.N.* 594.

IMmenſa Gregorii merita, iterum numerantes, eum numerum vix ordiamur. Vrget hoc anno gravibus comminationibus Epiſcopos, ad promulgādum decretum contra Clericos uxoratos renovatum; Robertum Guiſcardū Northmanorum Ducem excommunicat,

Digitized by Google

cat, ſæpiusque pro abſolutione interpellatus renuit: arma contra Northmannos,& Sarracenos parat, Encyclica ad omnes Principes Chriſtianos miſſa pro expeditione contra Sarracenos in Orientem ſuſcipienda, ea tamen timore Henrici Imper. & aliis cauſis dilata; Wilhelmum Anglorum, Philippum Francorum Reges exhortatur: Concilium indicit & delinquentes Epiſcopos aliosque ad dicendum cauſam citat: iterum Galliarum Regi pro nequitia excommunicationem minatur; Salomonem Vngariæ Regem increpat, quod Regnum Vngaricum, Romanæ Eccleſiæ proprium, auſus ſit in feudum accipere ab Imperatore Germ. Ita pauciſſima rurſum, quamvis magna eadem, de Gregorio memoravimus, *Ex Baron. aliisq; &c.*

A.C. 1075. *S.P.N.* 595.

EXundant undique meritorum copiæ; ſolis, quo magis miremur Gregorii laudibus inſiſtendum; Egregio exemplo præſider ipſe iudex, ad decidendas cauſas totius orbis terrarum in Roman. Concilio,& multa in eodem præclariſſime gerit; Viſitatores Eccleſiarum per Italiam mittit, plurimumq; pro Eccleſiæ Chriſtianæ reformatione laborat: Concilium in Anglia celebrari jubet: Sueonem Daniæ Regem in Italiam invitat, fidem exploraturus, quidque ab eo Eccleſia ſperare poſſet: pacē conciliare Geyſam inter, & Salomonē Vngariæ Reges, omni modo laborat. Boleſlaum Poloniæ Regem ut Ruſſis ablata reſtituat commonefacit: per Regnum eiusdem, qui ordinent Eccleſias Legatos ſubmittit; Ipſe eodem anno, pari Martyrum merito à Cincio Vrbis præfecto peſſime tractatus, & incarceratus, à populo denique Romano, omnia, quæ Cincii erant, ferro, & igne vaſtantibus ereptus eſt. *Ex Baron. vita S.Vdabrici, & cit.*

Ex innumeris per univerſum orbem dynaſtis nomen Benedictino Ordini hoc anno,& ſeipſam conſecrat Cecilia Wilhelmi Conqueſtoris Anglorum Regis filia. *Vid. Matth. Pariſ. Virg. VVion, &c.*

A.C. 1076. *S.P.N.* 596.

EFfloreſcit, & ſummo Eccleſiæ bono mirificè per Galliam propagatur Congregatio noſtra Grandimontenſis, auctore S. Stephano Abbate: de quo fusè Yepes, Wion, aliique, ut unus hic magnus Abbas, ſæculo meritis implendo ſufficeret.

Rurſum Gregorii celebrandæ ſola nomenclatura laudes: Evocat hoc anno incredibili Magnanimitate nihil reveritus ferociſſimi Regis immanem ſævitiam, Henricum Imper. Romam, ad dicendam ob multa perpetrata flagitia, cauſam, proſciſſus ab eodem calumniis, rebellem in Concilio Romano excommunicat,& excommunicationem toto orbe promulgat; Longobardiæ item Epiſcopos Schiſmaticos, & multos præterea Antiſtitum Galliæ ſacris interdicit: ad omnes Chriſti fideles datis literis eos admonet ut Henricum Imperatorem præcipitem revocent: Comitia Triburiam indicit,& eo Legatos deſtinat contra Henricum eundem; Demetrium Croatiæ, ac Dalmatiæ Regia exornat dignitate: ut coronas Regnorum iſtorum Auſtrii hodieque, & ex tantis laboribus fructum, & Eccleſiæ decus immortale, poſteri omnes, uni Gregorio noſtro in acceptis referant. *Vid. Bar. & ſæpius citat.*

A. C. 1077. *S. P. N.* 597.

SIgefridus ex Monacho, & Abbate Fuldenſi Moguntinus Archiepiſcopus, cum faſtidio aulæ ac mundi Cluniacum ſeceſſiſſet, cucullum denuo amplexus, invadentibus Simoniacis ſedem Moguntinam jubente Abbate ſuo eam denuo reſumit: Vid. Marian. Scotus, aliique, quem Gregorii per multas tribulationes adjutorem indefeſſum Bertholdus Conſtantienſis celebrat.

Gregorius etiam usq; in Flandriam ſe extendit, fornicatios ibidem Presbyteros corrigit: in Germaniam ipſe profectus, ad Comitia, Canuſii ſubſiſtit, admiranda Pontificiæ maieſtatis auctoritate, Henricum Imperatorem ad ſe nudis pedibus venientem, poſt quatuor denique dierum jejunium admittit, certis conditionibus abſolvit ſumpta Euchariſtici Sacramenti parte, canonice innocentiam ſuam probat, eandemq; purgationem Imperatori offert, de eiusdem pænitentia, & abſolutione ad Principes, & populum Germaniæ ſcribit, inſidias ab Imper. paſſus, iterum de-

eodem apud Germ. Principes queritur; legationem ad Venetos, in Hiſpanias, Gallias, Aquileiam in graviſſimis negotiis mittit: Synodum Lingonenſem celebrari mandat, in qua de inveſtituris laicorum prohibendis decretum ſancitur. Fatigamnt commemoratione. Ex citat.

A.C. 1078. *S.P.N.* 598.

DOlemus maxima aliorumboc anno geſta celebrari non poſſe, ea rurſum nimia ſui præſtantia, & magnitudine Gregorii geſtis obumbrantibus; celebravit rurſum hoc anno Generale Romæ contra Schiſmaticos Conciliũ, in quo contra plurimos Eccleſiæ Antiſtites, pro æquitate ſententiam proferens eoſdem honore dejecit, ſollicite pro reſtituenda Imperio pace laboravit. Northmannos rurſum excommunicavit, aliud ipſo anno Concilium Romæ celebrat, Guibertum Ravennatem deponit, Iordanum Capuanum Principem corripit: laicorum inveſtituras publico decreto, prohibet, & tollit: Norvegis ratione fidei dilatandæ conſuluit. Singula ſingulis voluminibus celebranda.

A.C. 1079. *S.P.N.* 599.

MEretur immortaliter de Eccleſia Catholica *S.* Bruno ſive Brunus noſter, doctrina, & ſanctitate hoc ſæculo clarus, victo, & triumpharo jam quartum ad vomitum reverſo Berengario, in pleno Patrum Concilii Romani, hoc rurſum anno à Gregorio indicti, & celebrati conſeſſu. Creatus Bruno, non multo poſt, invitus licet ſed cogentibus divinitus oſtenſis viſionibus Epiſcopus Signienſis Petr. Diac. Wion. Yepes Baton. &c.

Gregorius ſuo jam more, præter illud ipſum Concilium indictum, infinita pro dignitate, & bono Eccleſiæ agit, pacem inrer diverſos conciliat: invaſores Regni Dalmatici, minis coercet, Alfonſum Hiſpaniæ Regem ad contemptum mundi exhortatur, & accendit, Boleslaum S. Stanislai interfectorem Regno privat; Wratiſlaum Bohemiæ Ducem ab communione cum excommunicatis revocat; aliud Romæ rurſum Concilium celebrat laicorum rurſus inveſtitnras interdicit: Schiſmaticos denuo, & Henrici Imper. fautores excommunicat; Petrum item Eccleſiæ Narbonenſis invaſorem. Sed de aliis legendi Bernriedens. Bar. &c.

Claret admiranda ſanctitate S. Anſelmus noſter Lucenſis Epiſcopus, quẽ relicto Epiſcopatu rurſum ex Cænobio extraxit S. Gregorius noſter ipſique Mathildem Comitiſſam, celeberrimã illam Eccleſiæ dotatricem commendavit. *Vid. Bar. Gault. &c.*

A.C. 1080. *S.P.N.* 600.

HOc anno celebrato Romæ Concilio rurſum Gregorius Henricum Imp. excommunicat, & ſimili vindicta in Northmannos animadvertit: Rudolphum item Rhinfeldenſem creatũ Germaniæ Regem confirmat, eidemq; ſceptrum, & coronam Regiam deſtinat quem viciſſim Henricus ſede Pontificia, necquidquam dejicere molitur, & Moguntiæ primum, dein apud Brixiam Conciliabulo celebrato, Guibertum Schiſmaticum, ex Archiepiſcopũ Ravennatem contra eundem intrudit, &c. virulentiſſima Epiſtola eius honorem proſcindit; Verum, ſuo more noſtrorum plurimi, Eccleſiæ, & Pontificis honorem defendendum ſuſcipientes, egregiè pro Gregorio ſe opponunt, & famam eius vindicant; quos inter meritiſſimus S. Anſelmus Lucenſis Epiſcopus, qui pro defenſione Gregorii Apologeticum ſcripſit, duobus diſtinctum libris, adverſus Guibertum. Vid. in commendationem Anſelmi Baronius ex ore etiam Schiſmaticorum.

Mirandum tunc accidit, tanto Schiſmate, tot ab Eccleſia deſciſcentibus Epiſcopis, ac Principibus; Robertum Guiſcardum, juratiſſimum Eccleſiæ antehac hoſtem, vel tunc maximè pænitentem, ad Eccleſiam, & Gregorium confugiſſe, Siciliam, Apuliam, Calabriam Eccleſiæ ſubmiſiſſe, annuam penſionem promiſiſſe; ſed & mirabilius multo, Gregorium inter tot adverſa, imperterritum, atque immotum, minime reveritum, auctoritate uti Pontificia, & graviter in quoſcunque Principes, pro delictis animadvertere, nullius gratiam exambire, ſola æquitate ſubnixum, Apoſtolico ſane ſpiritu, & virtute, fulminare, & detonare; quippe hoc

hoc ipſo anno, comminatus Alfonſo Hiſpaniarum Regi pluribus ex cauſis, prohibet inſuper, ne Iudæos ſinat Chriſtianis dominari, ſed & labotat pro milite cogendo contra Nicephorum Botoniatem Conſtantinopolitaoum Imp. expeditionem eriam parat contra Guibertum Antipapam. Vt hæc omnia ſtupentes commemoremus, pleraq; prætereamus.

Intetea hos inter tumultus tantum abeſt ut Ordo noſter ſibi deeſſet, verum Principum ac Magnatum plurimi oe ſe negotiis Cæſaris immiſcerent, turmatim ad Cænobia confluereot, illicque ſe condereot teſtantibus Naudeto aliiſque, plures ſua bona, ne direptioni paterent io Cænobia expenderent, alia reſtituerent, alia de novo fundarēt, & extruerent. *Vid, etiam Ant. de Yepes, &c.*

A. C. 1081. *S. P. N.* 601.

ITerum Romæ Concilium celebrat Gregorius noſter Pontifex verè Maximus rurſum Henricum Imp. ac fautores excommunicat, formam dein præſcribit juramenti ab eo præſtandi, qui eligendus eſſet in Regem Germaniæ. Regno eidem ſumma ſollicitudine intendit; prævidens inferenda ab Henrico Imp. Eccleſiæ mala fideles ad tolerantiam adverſorum exhortatur; congratulatur Viſigothis ad fidem converſis, eoſdemque præceptis ſalutaribus inſtituit, Andegavenſem Comitem excommunicat; Venetos inire amicitiam cum Schiſmaticis prohibet; exigit pecuniam à Galliæ Rege à Carolo Magno S. Petro promiſſam; Cum interim Imperator cum exercitu Romam usque contendens, vicina populatur, urbem obſidet; conſtantet Romanis pro Pontifice ſtantibus. Ex alia parte diſtractus ancipiti bello, quo nimirum inaudito ad eam diem exemplo, utrique ſe Occidentis atque Orientis Imperatoribus Pontificia maieſtate opponens, miſſo cum copiis ad Alexium Conſtantinopolitanum Imperatorem expugnādum Roberto Guiſcardo Apuliæ Duce eundem hoc anno, cum quiodecim armatorum millibus inſigni prælio ſuperavit, cum adverſus Robertum Imperator, centum ſeptuaginta millia produxiſſet. Ex ſæpe citatis.

Effulgent inter tantam toto orbe tēpeſtatem, egregia ex Ordine noſtro lumina, & quidem pene innumera, meruit ea inter egregiè de Carthuſiani Ordinis ſub hæc tempora inſtitutore, Sanctiſſimo Brunone, S. Hugo noſter Gratianopolitanus, ex Monacho Caſæ Dei Epiſcopus, cui præſtantiſſimus ille Carthuſianorum Ordo Carthuſianos montes, adeoque nomen, imo originem quaſi ſuam poſt Brunonem. Ita noſtri, in hanc usque diem aliis quoq; Ordinibus, opem, conſilium, immo ſeipſos impendere. Ex vita S. Brunonis Yep. &c.

A. C. 1082. *S. P. N.* 602.

HIc annus grandi miraculo S. Gregorii noſtri Sanctitatem commendavit; militari namque ſtratagemate, Guiberto Antipapa, per proditorem S. Petri Baſilicam incendere moliente, adeoque viciois jam ædibus incendio flagrantibus, quo nimirum ad reſtinguēdum concurrentibus civibus, ipſe cum Imperatore, de improviſo per portas irrumperet: Gregorius incendio conſpecto, illico milites ad propugnacula concurrere juſſit, ipſe vero ſolus fiducia S. Petri fretus, facto crucis contra incendium, ſigno, ignem progredi ulterius non permiſit. Ex Bertholdo.

S. Norberto feliciſſimo Sanctiſſimi Præmonſtratenſium Ordinis Inſtitutori, ſub hæc tempora noſtri quoque inſigniter profuere; eorum quippe juvenis, conſortio delectatus, ſpiritualis vitæ apud Sigebergenſes Monachos rudimēta non ſolum poſuit, verum gravibus ſubinde tempeſtatibus jactatus, in Cænobio eodem, quietem ac ſolatium quæſivit. Vt rurſum, dilectiſſimi tanti Patris filii, veteri jam exemplo Patris neceſſitudine, noſtris ſint devincti, & noſtrorum, in Archimagiſtrum ſuum benevolentiam hodieque amplectantur. *Ex vita* Yepes *VVion, &c.*

A. C. 1083. *S. P. N.* 603.

HOc anno Henricus Romam aggreſſus Guibertum Antipapam apud S. Petrum inthronizavit. Gregorius vero occupato etiam Palatio Lateranenſi, ad Caſtellum S. Angeli ſe recipiens, infractus ipſe, rurſum Henricum excommunicat.

Inſignis eo ipſo tempore conſtantia deſiderii Caſſinenſis Abbatis qui minis Henrici Imp. venire eo coactus cum ab eo juberetur, ſibi fidem jurare, ac Monaſterium de manu eius ſuſcipere, conſtanti is animo contempſit, dicens: ſe non modo Monaſterii cauſa ſed ne pro mundo toto quidem id facturum. Mirum ſanè, quod Chron. Caſſinenſe de eodem refert; quod toto eo tempore quo cum Imperatore egit, cum multi Epiſcopi & honorati viri, amici etiam ſui, quamplurimi (fuit deſiderius Beneventani Ducis filius) & Imp. Cancellarius ſibi occurriſſent, neminem ſit oſculatus, cum nullo eorum oraverit, comederit vel biberit. *Vid. etiam Bar. &c.*

Cœnobium Hirſaugienſe mirum in modum eﬄoreſcit, & plurimos pro Mundo deprecatores S. Wilhelmus egregie inſtituit, ut abundante malitia, in noſtris gratia augeretur, *Ex Trith. &c.*

A.C. 1084. *S. P. N.* 604.

HOc tandem anno, vocato ex Oriente Roberto Guiſcardo de Henrico Cæſare triumphat Gregorius Robertus namque relicto cum exercitu Boamundo filio, armata manu urbem invaſit, rebelles ſubegit, & Cæſarem expulit, & hic reſiſtere porro non valens, feſtinanter in Germaniam ſe recepit, Baron.

Res geſtæ Gregorii hoc eodem anno Divinitus comprobatæ; victo namque Cæſare, ad Sanctiſſimi Patriarchæ noſtri, Patris optimi digniſſimus filius, limina inviſens, dum ibi aliquando ad aras ſtaret, viſa columba, & niveo candore aliis humeros protegere, & demum rurſum ad cælos remeare de hoc pluribus. *Oſt. Baron. &c.*

Eodem anno Gregorius Robertum Apuliæ Ducem in Orientem remiſit, rurſumque eodem Duce, ingenti navali prælio devicta claſſe Alexii Imperatoris, triumpho inſigni, animos fidelibus auxit. Nec minori felicitate, Catholici in Occidẽte, inſignem de Schiſmaticis victoriam reportarunt, benedictione corroborati S. Anſelmi noſtri Ducenſis Epiſcopi. Tam validæ ſemper Epiſcoporum noſtrorum vota, & preces fuere. *Ex Baron. &c.*

A. C. 1085. *S. P. N.* 605.

FUneſtiſſimus, ſi quis ullus alius, hic annus, morte duorum maximorum in Orbe Principum, Sanctiſſimi Gregorii noſtri Summi Pontificis, & Roberti Guiſcardi, quem nonnulli Orbis terrorem appellavere. Gregorius à prima pueritia à noſtris notatus, honori tanto natum quaſi, certè à Deo deſtinatum, cum infans, etiamnum ſegmenta lignorum, infantibus aliis alia ſtruentibus, ipſe litterarum ignarus, elementa non ſolum formaret, ſed diſtincta poſitione ſegmentorum, rem ipſe neſciens his verbis ſignaret; Dominabitur à mari usque ad mare: Ornamentum æternum Eccleſiæ; exemplum æternitatis diadema Pontificum omnium extit. Nomen & Titulum. Defenſoris Eccleſiaſticæ libertatis, verè meritus. Igneus revera Pontifex, ex cuius etiamnum Monachi, cuculli manicis, dum excuteret, viſus ignis prodiire: Martyrii honore mille modis celebrandus: Beatiſſimæ Matris Virginis cultor ſingulariſſimus, in quem illa viciſſim ſtudio ita propenſa, ut in muta etiam imagine, arridere aliquando, aliquando complorare eidem viſa ſit, cuius eiusdem etiam ope, magnis aliquãdo æſtuans febribus, vir Sanctus convaluit. Inter alia Sanctè inſtituta, ut Sabbathum abſtinentia à carnibus perpetua celebraretur inſtituit. Ita Gratianus de Conſec. diſt. 5. Ordinem ſive Congregationem Vallumbroſanam confirmavit; Ut in ſeptimanis Paſchæ, & Pentecoſtes tres tantum Pſalmi in Nocturnis decantarẽtur inſtituit: Multa præclara, ſcripſit infinita quaſi, immortalitate digniſſima, ſed quæ ob multitudinem referri ſaltem dignè non poſſint, egit. Mortuus Salerni, etiam à morte miraculis illuſtratur, cuius corpus poſt annos quingentos ferè integrũ repertum eſt, atq; Pontificalib. etiamnum indutum. Guiſcardus in Caſſinenſes benevolentiſſimus, pretioſiſſima S. P.N. Benedicto dona variis temporibus detulit. Northmannorum, inſolentiam primo, viſibiliter ſæpius S.P.N. Benedicto retundente, & copias eorundem, priusquam Dei & ipſius manum agnoſcerent profligante. *Vid. Leo Oſt. Bar. Microl. vita Greg. Gretſ. Berried, &c.*

A. C.

A.C.1086. *S.P.N.606.*

ADMIRANDUM hoc anno, æternis ſæculis de ſe ſpectaculum, adhibuit Sanctus Deſiderius noſter Abbas Caſinenſis, Beneventani Principis filius unicus verum contempto Principatu, & paratis nuptiis Monachiſmum complexus; qui multo majore animi demiſſione, quam ullus alius ambitione, Pontificatus Maximi; ſummum honorem, & tanta quidem contentione ſubterfugit, quantam nec Eccleſiam de ullo ſibi eligendo, capite contendiſſe, proditum eſt, Biſciolam ex Baronio audiamus: Anno Domini 1086. indict. 9. Cum diu multumque laboratum eſſet à Catholicæ partis Cardinalibus, ut eligeretur Gregorii Papæ ſucceſſor, tandem omnibus Romam convenientibus, Deſiderius Presbyter Cardin. titul. Sanct. Cæciliæ, Abbas Caſſinenſis, patria Beneventanus, nobiliſſima proſapia ortus, de quo ſæpiſſima facta eſt ſuperius mentio, ingenti deſiderio ab univerſo clero, & populo expetitus, cum nullis precibus ac perſuaſionibus flecti poſſet, ut adhibita invitus ac renitens in diaconiam Sanctæ Luciæ perductus, ipſo die Pentecoſtes electus eſt Pontifex ac Victor ejus nominis Tertius appellatus; Verum poſt dies quatuor Romam egreſſus, inſignia Pontificatus Tarracinæ dimiſit, & Caſſinum ſe recipiens, rigidus in propoſito, nullius aliorum precibus, lachrymis, rationibus, perſuaderi valuit ea reſumere. Sicque in iterum annus elapſus eſt. Hæc Biſciola, ut nec de eligendo quaſi Pontifice alio cogitaret; quam de Deſiderio, Eccleſia unice ſibi deſiderato.

Mortuus hoc anno Sanctus Anſelmus noſter Lucenſis Epiſcopus, innumeris coruſcavit miraculis, quibus etiam à morte plurimos Schiſmaticos convertit, & ad Eccleſiæ gremium reducit confidentantes eum à DEO honorari, qui pro Gregorio ſtare, & pugnare nunquam deſiſſet. Ita vivi mortuique noſtri proſunt Eccleſiæ, atque Orbi etiam univerſo. Quod ſexcentis ejuſmodi exemplis probatiſſimum omni ſæculo fuit perpetuatis nonnullorum ad hancuſque diem miraculis, plurimos ex Hæreticorum naſſa vindicātibus. *Vid. Yepes Baron. &c.*

Eodem anno fit primus Toletanus Archiepiſcopus, & Primas Hiſpaniarum poſt recuperatam à Mauris Vrbem Sanct. Bernardus Monachus Sanct. Aurentii de quo fuſe hoc anno Yepes. Vt rurſum noſtris non initium ſolum, ſed & Tutelarem tanta ſanctitate tantiſque meritis, Divum debeat Princeps illa Hiſpan. Eccleſia Toletana. Verum quidquid ſit de electione, certum, aliquot primum poſt annos à B. Vrbano II. confirmatum. *Rodri. Mari Yion, &c.*

A.C.1087. *S.P.N.607.*

HOC demum anno victor electus Pontifex, victus tandem precibus & rationibus Præſulum ac Principum Pontificatum admittit: Quia vero minus diſtinctè Biſciola, tergiverſantem deſcripſit, cum tertio coactus, vix tandem aſſenſum præbuerit, ex accuratiſſimo & doctiſſimo Scriptore M. Antonio Scipione, rem plenius audiamus: *Extincto apud Salernum Gregorio Antiquæ ſanctitatis Pontifice, & Eccleſiaſtici juris propugnatore accerrimo proximis inde Cardinalium Comitiis, Deſiderius communi omnium conſenſu, Chriſtianæ Reipubl. præficitur; quo ille accepto nuncio, tanquam repentinæ calamitatis inopinato caſu perculſus, vehementer indoluit, tantumque oneris ac periculi conſtanter à ſe reiyciens, nunquam perſuaderi potuit, ut ſacri Senatus voluntati, decreto, precibus, aſſentiretur. Itaque abſolutum jam confectumque negotium eo ſolum deficiente, qui maximè confirmaturus videri poterat, res Pontificia in præſens reſixit. Cum vero iterum aliquot poſt menſes, coacto Patrum conventu ad ſuffragia ventum eſſet, iterum in Deſiderium univerſi conſenſere, ac ne rurſum effugio relinqueretur locus, cum delata ampliſſimæ dignitatis nuncio, nec opinanti coccineam chlamydem injicerent; quo minus albam quoque inducerent ipſemet contranitente impeditis: Nomen Victoris III. eſt inditum. Verum ne ita quidem res proceſſit; nam Victor quatriduo poſt Roma digrediens, ubi Terracinam ex itinere attigit, diſertè conteſtatus ſe Pontificem eſſe nolle depoſitis ſacris inſignibus, Caſſinum ad ſuos remigravit. Anno demum proximè inſequente per occaſionem Capuam conventus, cui cum cæteris Epiſcopis & Cardinalibus Victor quoque præſidebat, denuo accerrimè oppugnatus, cum nihil de priſtina animi firmitate remitteret; tam vero ſacrati Præſules univerſi cum Iordane Capuæ Principe ac Rogerio Calabriæ Duce ad ejus pedes provoluti omnibus precibus orare, atque obteſtari ne Pontificatu diutius recuſando,*

rem Chriſtianam gravioribus incommodis affectam vellet, neve totius Cleri, totque Procerum infimas ſupplicationes ac vota fruſtrari pergeret, quibus omnino deliberatum eſſet, ac conſtitutum, neminem alium (ipſo quidem ſuperſtite ac vivo) ad illud dignitatis culmen evehere. Hunc in modum Victor aliquando victus ſacrorum Antiſtitum arbitrio ac poteſtati ſe tradit. Ita Scipio.

Non feſellit opinionem adeo ſe deſiderantium Deſiderius, & dignè novo quam primum Victoris nomine conſcriptis, undique copiis, quo tandem graviſſima Saracenorum peſte Italiam & Europam liberaret, in Africam tranſmiſſo exercitu, Saracenorum vires, impotentemque audaciam adeo fregit, ac contudit, ut primo armorum congreſſu ex eis centena millia occiſione occiſa ſint; cujus adeo celebris victoriæ lætitiam, rei geſtæ admirabilis nuncius, multo etiam reddidit inſigniorem: cum eodem die triumphus de Sarracenis, & relatus in Africa ſit, & in Italia auditus ac cognitus. Neque verò in reprimendis civilium ſeditionum authoribus, quam in profligandis barbaris, minus fortem atque invictum ſe præſtitit: quippe Clementem Pſeudopontificem, Romæ divina humanaque, pro libidine miſcentem, vi atque armis è civitate exturbavit. Verum hujuſmodi intentum, & contra Schiſmaticos eorundemque Imperatorem pugnantem in Concilio Beneventano læthalis morbus pertentat: qui illico ſuprema imminere conjiciens, Caſſinum, ut in Sancto illo monte moreretur deportari voluit, & nominato, quem ſibi ſuccedere, ſi ita Patribus viſum, Otthone Oſtienſe Epiſcopo (quem & Gregorius Septimus moriens poſt Deſiderium, ſi ille renuiſſet, eligendum ſuaſerat,) deſignatoque prius in ipſa Capituli abſide ac aperto tumulo ingenti omnium mœrore ac luctu immatura morte præripitur; XVI. Calend. Octobris. Quem nonnulli Martyribus accenſendum, veneno nimirum à Schiſmaticis propinato, quo extinctus ſit putant. Ex Scipione, Baronio, Yepes, VVione &c.

A. C. 1088. *S. P. N.* 608.

NOSTRORUM fidem, induſtriam, felicitatemque feliciſſimis temporibus plane admirandam, experta jam toties Eccleſia, non potuit non, eo rurſum, adſpicere, & Gregorii inprimis atque Victoris Sanctiſſimorum ac meritiſſimorum Pontificum, conſilium ſupremum attendere, dein communi Cardinalium Epiſcoporum, Cleri, populorumque Catholicorum conſenſu applauſuque, digniſſimus eo honore, Pontifex Maximus ſalutatur B. Ottho Cardinal. Epiſcopus Oſtienſis, Cluniacenſis Monachus, & Vrbanus II. appellatur. Eum tam Sanctum Pontificē huic Ordini debet Sanctorum Eccleſia: Cluniacenſi imprimis in quo educatus, & Monachum profeſſus eſt Cænobio; Caſſinenſi dein, & ejus Patriarchæ digniſſimo P. N. Benedicto, ad quem ut viſeret idem jam Pontifex inter prima & convenientiſſima habuit; ubi laterum dolore pene exanimatus, inſigni valetudini, ipſomet opitulante Benedicto reſtitutus eſt. Ex Leon. Oſt. Scip. Baron. &c. Is præclariſſimè illico mereri de Eccleſia aggreſſus, ante omnia Sanctiſſimi anteceſſoris Gregorii acta approbavit, & æterno ſanè merito etiam poſteris Hæreticis, & ſui ſæculi Schiſmaticis, ſtrenue occurrit, atque ora obturavit; niſi alius atq; alius ex profundiſſimo mendaciorum, eorundem barathro ſubinde obganniret; datis proin ad omnes Catholicos litteris, ſe veſtigiis Gregorii inhæſurum per omnia promittit; reformandæ dein Mediolanenſi Eccleſiæ diligentiſſime operam intendit; Sancto Bernardo item Toletano Archiepiſcopo, de quo ſuperius. Primarum Eccleſiæ Toletanæ confirmat, & pallium mittit. *Vid. Baron. &c.*

Bernardi verò, eximia item quamprimum de Toletana ſede merita in quam viros egregios ex Gallia ſecum duxit, *eoſdemque, & Monachos S. Facundi fundandis Eccleſiis primaria fundamenta providit, quorum ſolers prudentia, & honeſta religio* (verba Roderici l. 6. cap. 28.) *cauſam dotationis, & incrementi Eccleſiis præbuerunt: ſicut adhuc hodie patet in privilegiis poſſeſſionum, & libertatum, quæ Eccleſiis ſupradictus, ob eorum Sanctitatis reverentiam, Principes indulſerunt.* Egregia ſane ab meritis æternæ noſtrorum commendatio. *Vid. & Yepes cent. 7. Tom. 6.*

A. C. 1089. *S. P. N.* 609.

INSIGNE Ordinis noſtri Sydus, inter tempeſtatum toto orbe, & in primis in Germania, molem, eluceſcit Beat. Gebehardus, ex Zaringiæ Duce, Bertholdi Alem-

lemanniæ magni Ducis Germano, Hirſaugienſis Monachus, ex Monacho Epiſcopus Conſtantienſis, inſignis columna Eccleſiæ, quem pro meritis hoc anno Vrbanus Pontifex, rarâ cõceſſione, Germaniæ univerſæ Legatum Apoſtolicum renunciat. Quam autem ſtrenuè primo ſtatim Legationis anno ſe geſſerit, ex Baronio diſce.

Celebratum ipſo anno Generale Romæ Concilium ab Vrbano, centum quindecim Epiſcoporum, in cauſa Schiſmaticorum, & paulo poſt primum etiam in Apulia Ticianum cui 75. Epiſcopi interfuere: adeo indefeſſus Eccleſiæ fluctuanti prodeſſe Sanctiſſimus Pontifex laboravit, & æternum benè meruit. Quo eodem anno Guilbertus Antipapa Vrbe pulſus, coactuſque juramento promittere, ſe Apoſtolicam deinceps ſedem minime invaſurum. Baronius. Claruit hoc ipſo tempore, Conſtantinus Afer, Caſſinenſis Monachus, ſcientiæ omnifariæ prodigium, præter Hebræam linguam, Syriacam etiam, Chaldaicam, Græcam, Perſicam, Arabicam, Ægyptiacam, Æthiopicam, Indicam, Latinam, & Italicam perfectè callens, totius Medicinæ artis illuſtrator, ſive alter Galenus. Idem Philoſophicis ſtudiis pleniſſime eruditus, Orientis & Occidentis Magiſter, novuſque effulgens Hippocrates de Carthagine ex qua oriundus egreſſus Babyloniam petiit, in qua Grammatica, Dialectica, Rhetorica, Geometria, Arithmetica, Mathematica, Aſtronomia, Muſica, Phyſicaque Chaldeorum, Arabum, Perſarum, Sarracenorum ad perfectum edoctus eſt; indeque diſcedens Indiam adiit, eorumque ſe ſtudiis erudiendum tradidit: quorum artibus imbutus, Æthiopiam petiit, ubi rurſus Æthiopicis diſciplinis eruditur: exinde in Ægyptum profectus, Ægyptiorum quoque artibus informatus: denique Caſſinum profectus, exemplum poſteritati omni im̃ortale præbuit, tum denique humanæ mentis tranquillitatem reperiri, quando in ſtatu Monachico, & cellula religioſa quæreretur. Ejus doctiſſimas lucubrationes VVion recenſet. *Vid. Ant. Scep. Chron. Caſſ. Get. Diac. Trith. &c.*

A. C. 1090. *S. P. N.* 610.

HOC anno, inſigni ſanè induſtriæ ſuæ commendatione duo celebravit Vrbanus Concilia; Toloſanum unum, alterum Melfitanum: ita totus in juvanda Republ. Chriſtiana fuit; cum nec excogitari quidem dignius quidquam celebratione Conciliorum poſſit, in quibus tamen diligentiſſimi noſtri Eccleſiam mirando ſtudio juverunt. *Vid. de actis Conc. Sen. Bin. & Baron.*

Immortali merito, Boemos ſuos ſibi obſtringunt Sancti. Adalbertus, & VVēceſſus noſtri, qui graviſſimis fœdiſſimi belli calamitatibus, turbatiſſimum hoc anno regnum liberant, cum VVratiſlaus Rex pater, & filius Bretiſlaus, infeſtiſſimis inter ſe odiis atque armis concurrerent: viſi quippe captivis plurimis in cuſtodiam regiam conjectis, quorum prodigioſe vincula ſolverunt: *Ita*, inquiebant, *in noſtram Metropolit. Eccleſiam, pro hac veſtri liberatione gratias DEO agite, atque indicate hac omni populo, maximè vero Regi, adjuncta monitione, ne DEVM ad indignationem majorem provocent, ſed à bello & ſanguinis effuſione à modo abſtineant.* Quo quidem prodigio territi Principes potius armis, ſupplices Divis facti ſunt, ingenteſque impetuoſiſſimi belli fluctus, conquievere. *Ex Boem. rer. Script.*

Sanct. Thiemonis Saliſburgenſis, hoc anno ex Monacho Hirſaugienſi, Archipræſulis, nunquam ſatis laudata virtus & conſtantia: plurimis injuriis ab Henrico Imperatore pro Eccleſia exātlatis: de quo Biſciola; inſigni plane encomio; inſtar S. Athanaſii Alexandrini (miraculum is cõſtantiæ fuit) nunquam penè liberum corpus, nedum liberam auctoritatem habuiſſe: omnia extrema perpeſſum, tredecim, quibus præfuit annis, bellis, obſidione, gladiis, captivitate, afflictiſſimum. Ad quē carcere detentum, miſſum aliquando ſpiculatorem, gladio caput, iteratis ſummo niſu ictibus, amputare conatum, nec quidquã in impietate deſudaſſe, ſumã tantum in cute, ſigna illati ſceleris, & quidem deinceps incredibilia adhæſiſſe. *Vid. Biſc. & vita t. 4. Caniſii.*

A. C. 1091. *S. P. N.* 611.

OB ſanctitatis B. VVilhelmi Hirſaugiæ Abbatis famam, plurimi eodem tempore ſæculares homines, vitam Religioſorum ſimillimam in ſæculo inſtituendo defendendos auctoritate ſua Vrbanus cenſuit, defenditque. Vide Yepes, Bertol. Conſſ. Baron. Biſciol. &c.

Moritur decus Germaniæ noſtræ meritiſſimus de Eccleſia univerſa S. VVilhelmus, quem tantum virum celebrare ipſa multitudo prodigiorum prohibet, & copia annorum, etiam ipſum compendium magis ſtringit. Vid. Stengel. Baron. Yepes.

Iterum concilium celebrat S. Vrbanus noſter Beneventi, in quo Gilbertum Antipapam Romæ denuo receptum excommunicat. Eum ibidem convenit Beat. Aiſbertus noſter Criſpinienſis Monachus egregius Ordinis reformator, & amore in proximis admirandus, Beatiſſimæ inſuper Virgini Matri commendatiſſimus: de quo in vita apud Sur. & Script. Belg. &c.

A. C. 1092. *S. P. N.* 612.

PRodigioſa conſtantia, pro Eccleſia contra Schiſmaticos pugnat, & graviſſimis afficitur injuriis, multis ab Eccleſia ſua annis ejectus B. Gelliardus Conſtantienſis Epiſcopus. Eccleſiam ex Ordine noſtro viri Sanctiſſimi undique propugnant, & diverſis licet congregationibus, multa Sanctorum millia clareſcunt, & propitium Orbi numen demerentur. Ex Trith. Yep. Conſc. Bened &c.

Iterũ nova Cathedralis Catanenſis in Sicilia Eccleſia, noſtris originem debet, ab iiſdem primum curata, & ad tantum honorem provecta. Vide Anton. de Yepes.

A. C. 1093. *S. P. N.* 613.

COncilijs celebratis immortale ſibi nomen Vrbanus, fructumque Eccleſiæ peregregium peperit; hoc inprimis anno, indicta rurſum Troiam Synodo generali, in qua diverſis Eccleſiarum neceſſitatibus provideri curavit. Adelhaidem Imperatricem ad ſe confugientem benigne recepit, rurſumque ob immania flagitia, Henricum Auguſt. excommunicavit. Nec minore favore exceptus ab Vrbano Conradus Henrici filius, in Longobardia poſtea imperavit quo rerum ſucceſſu Principes Germaniæ in Conventu Vlmenſi ſtatuerunt omnino, Legato Apoſtolico Conſtantienſi Epiſcopo Gebhardo ſe omnes ſubmittere, & Vrbanus inſigni omnium gratulatione Romam rediens ſuſceptus eſt. Ex Baron. &c.

Fit Archiepiſcopus ſplendidiſſimus ille univerſi ſol Anſelmus, ex priore Beccenſi Cantuarienſibus poſt Lanfrancum prælatus de quo ſæpe inferius. Digniſſima Lanfranci geſta, obruti multitudine meritorum Pontificiorum, neglecimus, hoc negligere non poſſumus ejus arbitrio adminiſtratum Angliæ Regnum, nec inconſulto eo, VVilhelmum quidquam feliciter geſſiſſe; Rege etiam abſente, penes Lanfrancum imperium conſtitiſſe. Vid. Angl. Script. &c.

A. C. 1094. *S. P. N.* 614.

PROFLIGAT feliciſſimè novam Hæreſim, ſeu potius antiquam Sabellianorum repullulaſcentem ſcripto doctiſſimo volumine de Incarnatione Verbi, S. Anſelmus Cantuarienſis Archi-Epiſcopus, quod hoc anno examinandum miſit ad Vrbanum Pontificem. Ita rurſum egregius bello Dux, in cauſa fidei, ex Ordine noſtro, contra exercitus inferorum exurrexit. Dodechinus, Edinerus, Baronius, Yepes, &c.

Idem Anſelmus honorifice primum à Rege ſuſceptus, quod mille denariorum libras pro promotione ſua dare ſeu rependere noluiſſet, è curia diſcedere coactus eſt. Hæc & longe deinceps graviora, pro gravitate Pontificia, & libertate Eccleſiaſtica conſervanda, magnanimiter perferrés imò pro Eccleſia tolerare, luctum ducens. Ex vita.

A. C. 1095. *S. P. N.* 615.

RVrſum Eccleſiæ Sydus explendeſcit, Divus Bernardus Florentinus ex familia Vbertorum, in Collegium Cardinalium ab Vrbano II. cooptatus, egregius Schiſmaticorum expugnator, & felicitate victoriæ, plurimis ad gremium Eccleſiæ reductis, immortalis. Vid. Yepes noſter t. 6. cent. 7.

Iterum Epiſcopatus Zamorenſis, initia celebrat Yepes noſter, noſtris debita, qui fuſior legendus hoc anno Tomo ſexto cent. 2.

Eodem anno quietem, & ſalutem in Cœnobio, & cucullo reperit Adelheidis Henrici Imp. conjux Aug. Vid. Yep. Berthold. Dodechin. Trith.

Rurſum Placentiæ generalem Italiæ, Germaniæ, Galliæ Epiſcoporum Synodum convocat Vrbanus Papa, tam innumerabili multitudine confluente, ut in cam-

campo aperto celebranda fuerit. Placentia recedenti Pontifici apud Cremonam obvius progreſſus Conradus Rex, Stratoris eidem munus exhibuit. Iterum Claromontanum celebrat Vrbanus Concilium, in quo Philippum Francorum Regem excommunicavit, & ſtrenuè pro colligendo contra infideles exercitu laboravit. Baron. De Anſelmi item in Anglia laboribus, & periculis, vide ib.

*A.C.*1096. *S.P.N.*666.

INter prima, & præcipua Benedictinæ gloriæ, & meritorum monimenta, meritò referendum: quod hoc anno, B. Vrbanus primus fuerit, Cruciatæ in infideles auctor claſſicum inter afflictiſſima licet Schiſmaticorum ſcelere tempora, omnibus Gentibus occinens, quam latè Imperii Chriſtiani fines extendebantur ad ſacrum bellum omnes omnino exſtimulavit. Signum expeditionis, & conſcriptorum crux purpurea, ex panno purpureo, veſtibus ſuper dextram ſcapulam aſſuta. Trecenta ſtatim millia, prima expeditione, cruce ſignatorum numerata. Initium ante profectionem milites ipſi ab Iudæis ſumpſere, omnes qui Chriſto nomen dare renuerent contrucidantes. Videndi Guil. Tyrius, Chron. Hieroſol. Volaterr. Plat. Blandus, &c. innumeri.

Nec minor eiuſdem eodem ipſo tempore gloria, ęquè celebre de cælo ipſo, & cęli Regina meritum: quo Officium B. Mariæ Virginis a Monachis etiam ad clericos tranſtulit, & in Eccleſia recitari iuſſit: novem item Miſſarum præfationibus decimum addidit: Et te in veneratione B. M. ſemper virginis collaudare, &c. Tantum uno anno, & longè plura unus hic Pontifex noſter. Vid. Ration. diu. Nauder. Yepes, &c. Celebratum ab eodem ipſo anno Turonicum Concilium. Baron.

*A.C.*1097. *S.P.N.*667.

PRiora quidem omnia cum admiratione, iſta ſtupefacti protſum, & in tanta brevitate, dum vix attingimus, neſcimus an ſcribamus; quæ de Anſelmi modo Cantuarienſis Archipræſulis meritis referenda. Huic cum Rege rurſum acerrimus pro Eccleſiaſtica libertate conflictus interceſſit. Poſt longam vero concertationem Anſelmus ad Pōtificem Rom. appellavit. In itinere quantumvis latere ſtuderet, ſua ipſum ubique ſanctitas prodidit, & ad raoti virimiraculum, undiq; ac undecuoque multitudo mortalium ingens accurrit. Suſceptus ab Vrbano, & Romana Vrbe multo cum honore eſt, de quo ad Patres idem Pontifex: hominem, eum commendans omnium liberalium artium diſciplinis eruditum, & quidem, inquit, cum illum pro Magiſtro teneamus, & quaſi comparem, velut alterius orbis Apoſtolicum, & Patriarcham jure venerandum cenſeamus: ita tamen excellens menti eius humilitatis conſtantia præſidet, ut nec maris periculis, nec lōgiſſimis peregrinæ terrę ſpatiis terreri potuerit, quin veſtigiis B. Petri, noſtræ parvitatis miniſterio ſe prę ſentare, noſque magis illius, quam illum noſtro egentem conſilio ſuper cauſis ſuis conſulendos adire ſtuduerit. Quapropter conſiderate, quo amore, quo honore ſuſcipiendus ſit, & amplectendus. Ex Edinero comite ipſius Sancti; quæ eadem, recitat Baronius.

Singulari providentia Numinis factum, ut hoc maxime tempore Anſelmus noſter in Italiam veniret, quo doctrina atque ſanctitate diverſiſſimis Regnis & provinciis, ac populis prodeſſet: quippe plurimis tunc ſub Rogerio, infidelibus, & Mahometi cultoribus nomen militiæ dantibus, iis inprimis Anſelmus prædicatione mirum in modū profuit, multoſque Chriſto adduxit, in ſigne inſuper volumen contra infideles elaboravit: quod *Cur Deus homo?* inſcripſit. Appropinquante vero Concilii indicti tempore, hoc ipſo anno Græcis cum Latinis, de proceſſione Spiritus S. altercantibus: opportune adfuit Anſelmus, & pleno Patrum in conſeſſu, cum omnium admiratione, eloquentiam eorundem compeſcuit, & egregiè convicit.

Conſederat humili loco, qua ſumma erat animi demiſſione Anſelmus, ita ut nec ab Vrbano, præſens notaretur. Verum Græcis nimium Latinos urgentib. *Anſelmi recordatus Pontifex exclamat: vi-vida vocis (verbis Malmesburienſis referamus) tonitruum adis capacitas, & turba multiplicitas ingeminant: Pater, & Magiſter Anſelme Anglorum Archiepiſcope ubi es? Ille ubi ſe vocari audivit, in pedes conſtitit.*

Quem

Quem Apoſtolicus compellans: Nunc, inquit, Magiſter opus eſt ſcientia, opus eloquentia tua opera. Veni aſcende huc, & defende Matrem tuam (ô digna Monachi Epiſcopi compellatio) *Eccleſiam quam Græci labefactare conatur. Succurre ergo, quaſi à Deo huc miſſus. Continuo cuncti aſtantes, & aſſidentes, oculos & ora in eum converſi, percunctari quis eſſet annitentibusque proximis ad conſeſſum Apoſtolici levatus, ſedere juſſus iuxta Rom. Archidiaconum, cui ante Papam ſedere moris eſt: includamus inquit, hunc in urbe noſtro, quaſi alterius Orbis Papam, &c.* Convicit adeo die ſequenti Græcos Anſelmus, ut ridiculo omnibus exponerentur, & plauſu clamoreque gaudium teſtarentur Latini, ſedatoque fragore, intendens in eum Vrbanus, in hæc verba erumperet. *Benedictum ſit cor tuum, & Spiritus tuus, os ſermo oris tui Benedictus.* Inde in contra ſentientes excommunicationis fulmen intorſit. Mox de Anglorum Regis ſceleribus, edoctis Parribus conclamantibus omnibus adverſum Regem, & parante jam ſimili vindicta in impium animadvertere Vrbano, pulcherrimo ſanè chatitatis in hoſtem infenſiſſimum exemplo, Anſelmus ad pedes Põtificis proiectus, dilationem enixe petiit ac vix obtinuit, &c. Malm.

Nec eo ſolum Græcos Concilio confudit cõvicitque Anſelmus, ſed & eruditiſſimo ſcripto de proceſſione Spiritus Sancti, volumine poſterorum quoq; ertori, & ſceleri occurrit. De quibus omnibus fusè Baronius hoc anno.

A. C. 1098. *S. P. N.* 618.

PLeniſſimus iterum annus noſtrorũ meritis indicente Romam Concillium Vrbano, & magna pace Vrbem ac finitima componente. Interfuit Concilio S. Anſelmus quem diſcedere properantem ea cauſa Pontifex detinuit. Tanta auctoritate etiam apud hoſtes Schiſmaticos valuit, ut ſæpe captivum tracturi in plateis concurrerẽt, ſed viſo vultu eiusdem, abiectis armis ſupplices ab eodem benedictionem flagitarent. Edin.

Immortali memoria digniſſimum quod de eo Wilhelm. Malmesburienſis celebrat; *Antequam ab Vrbe recederet*, inquit, *obedientia pertinax cuſtos, cum Archiepiſcopus liberæ poteſtatis eſſet, rogavit Papam Vrbanum, ut ſibi aliquem præponeret, cuius iuſſis vitam diſponeret. Is Edinerum exhibuit* (qui eius, alias diſcipulus, vitam deſcripſit) *cuius Anſelmus tantus ſuſſa faciebat, ut cum eum cubili locaſſet* (ô vero Martyrem obedientiæ) *non ſolum ſine præcepto eius ſurgeret; ſed nec latus inverteret.* Baron. Rurſum ingenti ab Ordine noſtro fructu Eccleſia, & Cælum exhilaratur, & implerur, inſtituta ſanctiſſima, & lactea Auguſtiſſimæ Matris Virginis Congregatione, ſive Ordine Ciſtertienſi, per S. Robertum noſtrum, inæſtimabili ubertate, & felicitate inſtitutionem conſequente. Ex vita S. Roberti, & Baron.

A.C. 1099. *S. P. N.* 619.

ROmæ celebrat generale Conciliũ Vrbanus centum quinquaginta Epiſcoporum, Abbatum, & Clericorum innumerabilium; mortuus ipſe eodem anno 4. Cal. Aug. rebus jam ſedatis, peceque diu exule reſtituta, atq; ipſa Eccleſia Catholica in tranquilliorem ſtatum revocara. Bar. Domnizo, de Epiſtolis eius decretalibus, quibus Eccleſiæ ſummopere conſuluir ac profuir, Vid. Grarianus. Spectar ad eundem, feliciſſima hoc anno parta de Chriſtianæ fidei hoſtibus victoria, & Hieroſolyma per Godefredum Ducem capra; de qua triumphum ipſe Sanctiſſimus Pontifex in Cælo egit, & cælires omnes applaudentes habuit.

Inſtituir hic idem Vrbanus, inter alia præclara pulſum matutinum, meridianum, & veſpertinum pro Dei miſericordia pugnantibus in cauſa fidei impetranda, quem 134. annis continuatum, & occupata rurſum ab hoſtibus Palæſtina, pietate languente, honori, & ſalutationi Deiparentis Gregorius noſter IX. aſſignavir. Vid. Bugian. Vrſperg. Yepes Wion. &c. Tanta rurſum unus hic verè admirandus Ponrifex præſtitit.

A morte Vrbani, calculi omnium illico, in Rainerum ſive Raginerium ex Monacho item Cluniacenſi Monaſterii S. Laurentii, & Srephani Abbatem, Cardinalem tit. S. Clementis conſenſere, qui poſt biduum ſolemni inauguratus conſectatione, Paſchalis II. appellatus eſt. Baron. &c.

A.C.

A. C. 1100. *S. P. N.* 620.

ADmirandum prorſus, quantumvis, quos celebravimus ex Ordine noſtro Pontifices Eccleſiæ commoda ita promoverint, ut ampliꝰ quiſquam nil agere potuiſſe videatur: nulli tamen Anteceſſorum, vel ſanctitate, vel terū gerendarum dexteritate, Paſchalem II. ceſſiſſe. Eius Pontificatus initia feliciſſima ſtatim fuere, interitu Guiberti Pſeudopontificis, ſed multo glorioſior exin ſucceſſus, cum de tribus exin eodem ſcelere ſuccedentibus belluis, Alberto, Ludovico, Maginulpho, unus ipſe triumpharet. Hoc ipſo autem anno Eccleſiam in ſplendorem priſtinum reſtituere cupiens, nonnullas civitates, & oppida ex perduellium manibus vēdicans, minis tyrannos perdomuit; Philippum dein Galliæ Regem ad vomitū redeuntem, ſacris interdixit, eamque ob cauſam per Legatos Concilium Pictavis celebravit; in quo undecim Sanctum canone adverſus inveſtituras Eccleſiarum per ſeculares principes, adverſus item Simoniacos, & concubinarios Clericos, &c.

In Oriente feliciter eius auſpiciis res geſta, &, antiquis renovatis miraculis, innumerabiles hoſtium infidelium copiæ profligatæ.

In Anglia, mortuo infelici obitu, Wilhelmo Rege, S. Anſelmus ſummo honore à ſucceſſore Henrico ad Eccleſiam revocatur: verum turbata quamprimum pace, cum acerrimus Eccleſiaſticæ libertatis aſſertor Anſelmus, adulari Reges neſciret, ſed impiæ ambitioni obvius iret. Ex Baron.

Hoc eodem anno Paſchalis Papa ad regimen Eccleſiarum Germanicarum, quas Henricus Imp. Schiſmaticus perſecutione vexabat, legationem Apoſtolicam credidit Gebehardo Conſtantienſi Epiſcopo ex Monacho Hirſaugienſi, qui eam à Paſchalis prædeceſſoribus, multis jam annis obtinuerat. De eo ſic Baronius: Apoſtolicus plane vir, qui præ cæteris ſtetit pro muro domui Iſrael perditiſſimis hiſce temporibus. Vid. & Conſt. Ben. &c. Berthold. &c.

A. C. 1101. *S. P. N.* 621.

LAudanda æternum induſtria Sanctiſſimi Pontificis noſtri Paſchalis II. quo agente alia in Terram Sanctam expeditio ſuſcepta, & quidem ingenti numero ingentiora facturа, ſi per Alexii Græcorum Imperatoris invidiam atque perfidiam licuiſſet. Illatæ inde plurimę Sanctorum exuviæ, aliasque inter D. Ioannis Baptiſtę cineres noſtris Pontificibus acceptæ debentur, quotum juſſu & labore expeditiones eiuſmodi ſuſceptæ Europam dein noſtram ita abunde beatunt. Ex Vrſperg. Tyrio, Baron. &c.

Mirandum, quod Henrico Angliæ Rege, & Anſelmo, miſſis Romam Legatis, de inveſtitura Eccleſiæ concertantibus, in itinere accidit: Hereberto Norvvicenſi Epiſcopo Regis legato à prædonibus intercepto, & lytro perſoluto, non ante dimiſſo, quam per omne quod dicitur Sanctum jurare cōpulſo, nihil ſe Romæ actutum quod ſpectaret ad incommodum Anſelmi. Quibus videas adeo increbuiſſe nomen Anſelmi, ut etiam latronibus eſſet in honore & defenſione. Ex Malmesbur.

Multa Sanctorum millia in Ordine, diverſis Congregationibus, Caſſioenſi, Camaldulenſi, Valumbroſana, Grandimontenſi, Ciſtertienſi &c. eodem ipſo tempore convixere Epiſcoporum, Cardinalium, aliorumque Eccleſiaſticorum procerum numerus ingens, quorum plurimi etiam in Palæſtinam profecti, ibidem Cœnobia condidere: eosque inter B. Gerardus noſter ex Monacho Italo & Abbate Schaffhuſano ad Rhenum, Archiepiſcopus Cęſarenſis, & Cuſtos Dominici ſepulchri electus, novam planè, tanto munere, in Ordinem felicitatem invexit. Ex Conſtant. Ben. Berthol.

A. C. 1102. *S. P. N.* 622.

COncilium generale habitum ab ipſo Paſchale, in quo, cum ſecus quā promiſerat, adeſſe dedignaretur Henricus Imp. imo rurſum alium Antipontificem intruderet, rurſum excommunicatus eſt Baron. &c.

Anſelmi opera ſtrenuè conſulitur Eccleſiis Anglicanis, indicto etiam Londinum Concilio in quo Eccleſiaſticæ diſciplinæ teſtituendæ conditi canones & Clericorum laicorumque mores reformati; nihil metuente exulcerationem animi Regis Anſelmo, cui in votis ſem-

ſemper erat, pro commiſſo ſibi grege vitam cum ſanguine profundere. Wion, Malmesbur. &c.

Confirmat hoc anno donationem à ſe Gregorio VII. & Eccleſiæ factam Mathildis celeberrima illa Princeps fæmina, ita ut ſub Gregorio & Paſchale, quos illa uniciſſime coluerat, quam maxime auctum D. Petri Patrimonium fuerit. Ex Biſc. Baron. &c.

A. C. 1103. *S. P. N.* 623.

INſtitutus celeberrimus ille fama atq; utilitate Equitum S. Ioannis Baptiſtæ Ordo militaris, de Eccleſia meritiſſimus, noſtris non ſolum juvantibus ſuo more, ſed origine ipſa noſtris referenda apud quos, diu etiam poſt, Magiſtri Hoſpitalarii eligendi poteſtas permanſit, opem atque opes de ſuo miniſtrante Cænobio noſtro Latinenſi Inſtitutor Ordinis præcipuus fuiſſe memoratur S. Petrus Panormitanus, Abbas Cavenſis; primus vero Ordinis Magiſter Gerardus eiusdem Cænobii Monachus, de quibus omnibus legenda Chronic. Cavenſe, Victorin. Ant. de Yepes t. 6. cent. 6. & t. 7. cent. 7. Arnoldus Wion, &c. Aſſumpſere dein milites illi Regulam S. Auguſtini de qua iidem conſul.

Cavenſis Cænobii & Congregationis inſignis per hæc tempora felicitas, affluente tanta mortalium ad converſionem turba, ut unus Petrus Abbas de ſeipſo ſcriptum reliquerit, ſe plus quam tribus, virorum millibus habitum Sanctæ converſationis impoſuiſſe, ut unius ex Cænobii fructu, cęterorum toto Orbe omnium proventum ſubmetiaris. Debet eidem Cænobio originem Major Eccleſia, Montis Regalis de qua (ſcriptorum monimentis celeberrima) in diplomate Innocentius Tertius. Sic ait de Guilhelmo Rege conditore: *ſtatuit autem imprimis, ut Ordo Monaſticus, qui ſecundum, Dei timorem, & B. Benedicti Regulam, & Cavenſis Monaſterii obſervantiam, in eodem loco inſtitutus eſſe dignoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur, &c.* Yepes & cit.

Eodem anno S. Anſelmus, pari, qua ſuperius meminimus conſtantia libertatis Eccleſiaſticæ defendendæ ſtudio Romam proficiſcitur. Mittit pro ſe electum Exonienſem Epiſcopum Rex Henricus, qui ea dexteritate Regis partes defendit, ut plerique ex Patribus in eius ſententiam conceſſuri viderentur, ſecutior denique de opinione aſſenſuque omnium redditus, auſus etiam in iſta erumpere: *Regem nec pro amiſſione Regni paſſurum ſibi Eccleſiarum inveſtituras, auferri.* Ad quæ digna Summo Pontifice conſtantia Paſchalis noſter: *Nec ego,* inquit, *pro capitis mei redemptione eum inveſtituras permittam impune habere.* Ad quam magnanimam vocem converſis in eius laudem contra ſententium linguis, legatus confuſus obticuit. Verum Rege inaudiente, cauſa ſe cecidiſſe juſſus per eundem legatum Anſelmus, niſi inveſtitutis acquieſceret, in exilium concedere, libens exulavit. Ita potior noſtris calamitas omnis, quam inglorioſa felicitas fuit. Ex Malmesb. &c.

A. C. 1104. *S. P. N.* 624.

CLaret egregia nominis fama, è Cluniacenſi Cænobio uſque in extremas Hiſpaniæ oras accitus Dalmachi*, Primus Compoſtellanus Archiepiſcopus, ut Principis apud Hiſpanos loci dignitas etiam à noſtris ſumat exordium. Vid. Yepes Vaſæus, Wion, &c.

Deſtinavit hoc anno variaspaſſim legationes Paſchalis noſter, in Poloniam, in Gallias, & ſummo rei Eccleſiaſticæ bono conſilium Trecenſe per legatos celebravit, Baron.

Congregatione Cluniacenſi tota jam Europa, diffuſa, ſed & in Orientem propagata in ipſum quoque novum Orbem Benedictinorum meritorum copia redundavit, prætereque Perſiam, Armeniam ac Paleſtinam à noſtris inſtitutas, *in quibus Benedictinorum* inquit Caietanus, *Monaſteria nec quidem pauca, ad hanc usq. diem extant;* Æthiopiam etiam S. P. N. Legibus illuſtratam fuiſſe, non parũ ipſi Æthiopes gloriantur. Qua de re Magnum Benedictum, non modo Abbatem, & Patrem, ſed etiam Angelum vocitant. Ea enim illorum lingua vox eſt; *Abba, Pruck, Amalack:* quod latine ſonat: Abbas Benedictus, Angelus. Ex Caiet. &c.

A. C. 1105. *S. P. N.* 625.

B. Paſchalis Concilio apud Northuſiũ celebrato Eccleſiæ egregiè conſuluit præter legatos Ruthardũ Mogunt. & Geb-

& Gebhardum Conſtantienſ. Epiſcop. Baron. Ei denique ſe ſubmittens Henricus Imp. Imperio ſe abdicat, & in locum privatus abſcedit, ſibi à legatis Pontif. aſſignatum. Decreto item Paſchalis oſſa Guiberti Antipapæ exhumantur, & in flumen projiciuntur. *Vid. Baron. &c.*

A.C. 1106. *S.P.N.* 626.

DIgniſſima tanto Pontifice induſtria rebus Eccleſiæ intentus Paſchalis Papa, in Galliam Ciſalpinam uſque ipſe iter ſuſcipit, & Guaſtallæ, ſive Guardaſtallæ ſuper ripam Padi, Concilium celebrat, in quo inter alia plurima, ſumma prudentia, & moderatione geſta, & ſtatuta, ad ordinandam Eccleſiam, longiori Henrici ſenioris perſecutione quaſſatam: omnes Epiſcopi, & cujuscunq; Ordinis clerici, in ſchiſmate ordinati, in ſuis officiis ſuſcepti ſunt, niſi qui aut invaſores, aut Simoniaci, aut alias criminoſi probati eſſent. *Baron. Domnizo, &c.*

Claret inter innumeros noſtri Ordinis Sanctos, multa per Eccleſias Galliæ auctoritate S. Godefredus Epiſcopus Ambianenſis, doctrina præclarus, & ſanctitate conſpicuus, & Pontificum decus: De quo memorabile ſanè illud; quod cum Miſſam in Natalitio Domini celebraret, oblationes eorum, qui more muliercularum intonſam comam gerebant noluit recipere, qui agnita Pontificis auctoritate, certatim cultris, & gladiis (forfices n. deerant) pilos ſibi amputarunt, miſeros ſe putantes, ſi propter comas, tanti Præſulis benedictione privarentur. *Ex Claud. Rob.* Ejus inſcriptum ſepulchro, dignum tanto Pontifice elogium.

Gloria Pontificum, Cleri decus, ac
Monachorum,
Forma, gregis Dux, exemplar morum
Godefridus
Hic jacet, aſtra petens octava luce
Novembris.

Innumerabilis hominum multitudo ad ordinem noſtrum confluens, in nova Ciſtercienſium Congregatione à fluctibus mundi in tutum recipitur. *Ex vita S. Bern.*

A.C. 1107. *S.P.N.* 627.

PErpetua Paſchalis merita, hoc rurſum anno plurimum aucta Treceſi in Galliis Concilio celebrato, de cujus Canonibus, & actis leg. Sever. Binius, Baronius. Mortuo Otthoni è Comite Fundenſi, Caſſinenſi Monacho, & Abbati (ſucceſſerat is B. Odoriſio Marſorum Comiti, ex Abbate Sanct. Rom. Eccl. Cardinali) ſufficitur S. Bruno, admirandus ſanctitate, & doctrina Monachus, Berengarianæ Hæreſis oppugnator glorioſiſſimus gemina Rom. Pontificis juſſu legatione etiā ante indeptum Abbatiæ honorem, celebratus, quarum alteram ad Rogerium Apuliæ Comitem, alteram cū Boamundo Antiochiæ Principe in Gallia obivit: ubi Apoſtolica auctoritate ac præcepto, Synodum etiam celebravit. Inde Italiam repetens, in itinere graſſatorum inſidiis circumventus, ita eos perterruit, emicante ex oculis, totoque vultu ſplendore, ut accidentes ad ejus genua, deſtinati facinoris, veniam demiſsè petierint, eumque inſuper per infeſta latrociniis loca, ne quid damni pateretur, officioſiſſimè deduxerint. *Ex Marco Ant. Scip. &c. Tepes, &c.*

Plurima toto orbe condita Cœnobia, & conſequenter, in immenſum Monachorum, hoc inprimis ſæculo perfectiſſimorum, auctus numerus. *Vid. Tepes Conſt. Baron.*

A.C. 1108. *S.P.N.* 628.

NEmo ſatis, nec unū quidem Paſchalis Papæ præſtitum orbi univerſo, & Eccleſiæ beneficium commemoret: quorum, ille copia etiam numerum omnem exceſſit: Hoc anno plures Tyrannos oppreſſit, & tumultuantium denuo Romanorum inſolentiam compeſcuit iterumque Concilium Beneventi celebravit, quę ſingula ſingulis libris celebrari digna eſſent.

Anſelmi Cantuarienſis non minor induſtria, qui ſumma auctoritate hoc anno Concilio Londonienſi præfuit, in quo de inveſtituris lis denique, annuente etiam Rege terminata. *Malmesbur. Bar. &c.*

A.C. 1109. *S.P.N.* 628.

OCcumbunt uno hoc eodemque anno illuſtriſſima duo Orbis Sydera SS. Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus, & Hugo Cluniacenſis Abbas quorum ſanctitatem Orbis univerſus, & poſteritas omnis obſtupeſcens admiratur. Hugoni ſuum Edinerum defuiſſe lamentatur Baronius, qui tanti Abbatis prodigioſè, & præclarè geſta, ut ille Anſelmi, deſcripſiſſet. Anſelmi ſupra omnia pro Eccleſia exātlata, honor ex eo præ-

præcipuus fluxit, quod Auguſtiſſimam illam Cælitum Reginam, Matrem Virginem, inſolenti planè obſequio, & æterno elogio, poſteritati omni commendarit primusque ejusdem Conceptionis annum memoriam, digniſſimo concelebratam feſto Orbi invexerit. In ejus brevibus opuſculis, ait Demochares penè omnia firmus rationib9 demonſtrari quæ Petrus Lombardus, Magiſter Sententiarum in quatuor plenis voluminibus, multis SS. Doctorum auctoritatibus poſtea confirmavit. *Baronius, Stengell. Ediner. VVion. Yep.* Nullo reſpectu tanti Principis S. Paſchalis noſter excom̃unicationem, & privationem Regni indicit Alphonſo Aragonum Regi, ob inceſtuoſum, cum Vraca, tertio gradu conſanguinitatis juncta, conjugium. Contemnens uterque ulciſcentem Deũ experitur; Vraca morte ſubitanea per medium crepuit, Alphonſus à Sarracenis peremptus eſt. *Vid. Mariana, &c.*

A.C. 1110. *S.P.N.* 630.

INduxit hoc anno Henricum IV. Imp. Paſchalis noſter, ut inveſtiturarum vindicato diu à multis Impp. & Regibus juri renunciaret, libertatemque Eccleſiarum, ac reſtitutionem, & conſervationem jurium ac poſſeſſionem ad eas pertinentiũ, concederet. Grande ſanè meritum Pontificis, quantumvis conceſſionem ſuam impius Imperator denique rurſum irritam vellet.

De ipſis etiam Chriſti incunabulis S. Pontifex meritiſſimus, locum Chriſti nativitate illuſtratum, Bethleem in Sedem Epiſcopalem erexit. *VVilh. Tyrio, &c.*

Virorum ex ordine illuſtrium plurimos hoc anno, & circa hæc tempora Yepes, & Trithemius noſtri, com̃emorant. Requir.

A.C. 1111. *S.P.N.* 631.

ENitet admiranda hoc anno conſtantia S. Paſchalis noſtri Summi Pontificis, qui Henrico Cæſ. pro coronatione Romam venienti, atque inveſtituram repoſcenti, pro auctoritate Pontifici egregiè reſtitit à quo proin captivus, cum Cardinalibus, & magna Clericorum ac civium multitudine, abductus eſt. Verum ſuadentibus quos ſecum habuerat, Cardinalibus, propoſitis captivorum calamitatibus, urbis periculis, & graviſſimo quod Eccleſiæ univerſæ imminebat, Schiſmatis ſcandalo, juramento promiſit, ſe Henricum de inveſtitura minimè inquietaturum. Ita dimiſſus, ipſum Imperatorem coronavit, & ut videbimus, dein juramentum, utpote extortum, reſcidit. *Ex Baron.*

Nunquam vero ſatis laudanda excelluit hoc anno magnanimitas S. Brunonis Caſſinenſis Abbatis, & Signini Epiſcopi, qui minimè veritus, cum ipſo Paſchale concertare cum Paſchalis, non ſtatim factum ſuum revocaſſet, ipſum omni ratione monendum, & quaſi cogendum cenſuit ut Henrico Imp. quamprimum occurreret, & vim illius atque ambitionem execraretur. Acerbè tulit correptionem Epiſcopi Papa, & virum Sanctiſſimum Abbatia Caſſinenſi abire juſſit, quem alii detulerant, multa in Pontificem moliri. Bruno in Epiſcopatu vitæ reliquum ſanctiſſimè tranſegit, ab ipſo Paſchali commendatus: digniſſimum illum eſſe, cui, ſe vita functo, Chriſtianæ Reip. gubernacula traderentur. Ita egregii ſemper zelatores pro Domo Dei, ex Benedicto noſtro Ordine floruere.

Abſolvit ſub hęc tempora B. Rupertus noſter Leodienſis Monachus, dein Tuitienſis Abbas præclarum illud opus ſuum de Divinis Officiis. *Vid. Baron.* vita operibus ejusdem præfixa, &c.

Digniſſimæ hoc loco ejusdem S. Brunonis noſtri, Abbatis tunc Caſinatis litteræ, intimi doloris teſtes, acrimoniæ, & querelatum plenæ, rei Chriſtianæ ferventiſſimum ſtudium, ut ait Scipio noſter, & religioſi pectoris ſynceritatem, conſtantiam, & ab omni privato com̃odo alieniſſimã mentem præſe ferentes, quibus minimè exhorruit, ipſummet Paſchalem Pontificem ſerio commoneſacere, etſi neſcite non poterat, ægerrimè, ut poſt ipſe expertus fuerat laturum. Audiamus.

Paſchali Summo Pontifici

Brunus peccator, Divi Benedicti *ſervus.*

Quod tanto Domino, & Patri.

Inimici mei dicunt tibi, quia te non diligo, & quia de te male loquor: ſed mentiuntur; Ego enim ſic te diligo, ſicut Patrem, & Dominum diligere debeo, & nullum alium, te vivente, Pontificem habere volo, ſicut ego cum multis aliis tibi promiſi. Audio tamen Salvatorẽ meũ mihi dicentem: Qui amat Patrem, aut matrem plus quã me, non eſt me dignus. Vnde & Apoſtolus dicit: Si quis non diligit Dominũ Ieſum, ſit anathema maranatha. Debeo igitur diligere te, ſed

ſed plus debeo diligere illam, qui te ſciat, & me. Huic enim tanto amori nihil unquam præferendum eſt. Fædus autem illud tam fædum, tam violentum, cum tanta proditione factum, tam omni pietate, & religioni contrarium, ego non laudo. At vero, neque tu, ſicut pluribus referentibus audio. Quis enim illud laudare poterit, in quo fides violatur; Eccleſia libertatem amittit; Sacerdotium tollitur, unicum & ſingulare Eccleſiæ oſtium clauditur, aliaque multa oſtia aperiuntur, per quæ, quicunque intrat, fur eſt & latro? Habemus Canones, habemus Sanctorum Patrum Conſtitutiones; à temporibus Apoſtolorum uſque ad te. Via regia incedendum eſt, neque ab ea in aliam partem declinandum, &c. Tulit acerbius initio Pontifex, perſpectaque tanti Abbatis conſtantia: *Si non accelero*, inquit, *tollere ei Abbatiam, futurum eſt, ut ipſe ſuis argumentationibus, Romanum mihi tollat Pontificatũ.* Quare Brunoni per Epiſtolam mandavit, relicto Caſſinati Magiſtratu, ad Signienſem ſe Eccleſiam referre.

A. C. 1112. S. P. N. 632.

PAſchalis Papa ad curandum Eccleſiæ ſcandalum, ex eo quod promiſerat ſuperiore anno Henrico Cæſari, exortum; Concilium Generale in Baſilica Lateranenſi Romæ celebrat. In eo reſciſſum privilegium Cæſari datum, idemque excommunicatus à Patribus, ita ut Paſchalis contra juramentum ipſe non ageret.

Memoranda æternis ſæculis Paſchalis Sũmi Pontif. in eodẽ Concilio humilitas, & pœnitentia ex eo, quod ipſe non tã Cæſaris metu, quam Eccleſiæ amore, ne ſchiſmate ſcinderetur, ac conſiliis ſuorũ faciens, tunc neceſſarium duxerat, quando admittebat; rejectâ namque mitra, & manto ſemet Pontificatu abdicat, juſſus mox à Concilio ipſo Pontificalia inſignia recipere. Ita charior noſtris Sũmo Pontificatu ima humilitas fuit, & pœnitentialis vita, Regum imperio potior viſa. De eo ſic Gotfridus Viterbienſis Notarius Imper.

Papa dolens lamenta dedit, totumque per orbem
Eccleſiam ſua charta vocat properanter ad urbem
Hæc ubi cõcedit Cæſaris acta dedit.
Tunc ait: ô Patres, à Cæſare ſcripta notate
Et quodcunque placet ſuper his decreta parate.
Me quoq; Pontificem non fore juſſã date,
Peccatis mala veſtra meis veniſſe notavi,
Officiis me deſtitui dignum reputavi
Me quoque depoſui ne pereatis, ait
Hæc ait & Mitram rejicit, mantumq; relinquit,
Ordinet Eccleſia ſine me, quidquid placet, inquit,
Moreque Pontificis judicet ipſa ſibi, &c.

Claret admiranda ſanctitate Sanctiſſimus Stephanus Abbas 3. Ciſtercienſis, cujus opera, ſummo, & æternæ Eccleſiæ bono, feliciſſima Ciſtercienſium Congregatio maxima ſumens incrementa, de plenitudine ſua univerſo mundo, imo cęlo ipſi comunicat. *Ex vita ejus.*

A. C. 1113. S. P. N. 633.

QVod initio libri dixeramus, omnes noſtrorum ſanguine purpuratas orbis provincias, de Palęſtina denique hoc etiam anno probandum. Et quidem plurimi jam eam ſanguine ſuo infuderant, ut mentiſſimus ille Eccleſiæ Salisburgenſis Archiepiſcopus, ex Monacho Hirſaugienſi S. Thiemo noſter horrendis ibidem paucos ante annos ſuppliciis excarnificatus, aliique. Hoc verò anno plurimi è noſtris, omnes Cluniacenſis Cœnobii Monachi (colonia perinſigni in Palęſtinã ducta) in Monaſterio montis Thabor, ne ſolo transfigurato illic Domino Moyſes, & Elias teſtes eſſent, Martyres ipſi, feliciſſimum illum montem, nova beatitate illuſtriorem reddiderunt. Tyrius. Hic inſuper annus eſt; qui S. Bernardi converſione à ſæculo ad Ciſtercienſes Eccleſiæ Dei extitit memorabilis (ita Baronius) cũ ipſe doctrina, vitæ exemplo Sanctorum fœcunda ſobole magnopere Eccleſiam illuſtraret. *Vid. Chryſ. Henriq. Vilhel. Abb. S. Theodor. &c.*

A. C. 1114. S. P. N. 634.

ADmiranda conſtantia in Henricianam Hæreſim depugnat Cono ſive Chuno Comes Vracenſis, Congregationis Aroſianæ noſtræ Monachus S. R. E. Card. qui hoc anno Paſchalis Pontificis Legatus ad Gallos, in Vrbe Bellovacenſi Concilium celebrat, & nihil reveritus, inſanientem feroci a Principem Henricum Imper. excomunicat, & excommunicatum proclamat. *Vid. Baron. Ivo. vita Godefred. Amb.*

Celebrat, & Paſchalis ipſe Ceperani Concilium, *de quo leg. Pet. Diac. Binius. &c.*

A. C. 1115. *S. P. N.* 635.

IMplet orbem fama B. Guido Guilielmi Burgundiç Comitis filius Monachꝰ Fallerenſis, ex Monacho Archiepiſcopus Viennenſis, quem Petrus Venerabilis vocat; *verbo & opere Patriarcham Viennenſem*, item; *Regi ſanguinis nobilitate inſignem, ſed moribus, probitate, ac liberalis animi magnificentia longè inſigniorem.* Et Sugerius in Ludovico Groſſo, *Imperialis, & Regiæ celſitudinis derivativa conſanguinitate generoſum, ſed multo generoſiorem moribus, & qui terrenæ nobilitatis celſitudine præcellit, ſed cæleſtiũ nitore chariſmatum pulchrius elucescit, &c.* De eodem plura viri hujus temporis ſanctiſſimi, & doctiſſimi; unde liceat ejus virtutem æſtimare. Eodem anno Paſchalis Papa Concilium Trojæ habuit, & res Catholicorum magis magisq; invaluere. *Bar. &c.*

A. C. 1116. *S. P. N.* 636.

ALiud Generale Concilium Romę in Baſilica Lateranẽſi convocat Paſchalis, cujus memoratu digniſſima vide apud Baron. t. 12. Innumeri ex Ordine Sancti, & Eccleſiarum Antiſtites celebrantur. Inter alios decantatiſſimus multorum voce & ſcriptis Raynaldus Archiepiſcopus Lugdunenſis ex Abbate Vigiliacenſi, cujus induſtria Eccleſia illa opibus egregie aucta: De quo ſepulchralis inſcriptio loquitur:

Vigiliacenſis prius Abbas, poſt Patriarcha
Lugduni fulſit, factus, honoris honor.
Prædia theſauri, faſtigia cella loquuntur,
Quo ſtudio primo præfuit ille loco.
Lugdunenſis apex junxiſſet cornua cælo,
Ni celer occaſus ſubripuiſſet eum, &c.

De aliis hujus temporis viris illuſtribus videatur hoc anno Anton. de Yepes, &c.

A. C. 1117. *S. P. N.* 637.

ORigo Congregationis noſtræ Fontis Ebraldi, cui ad honorem perſonæ Beatiſſimæ Virginis Matris Abbatiſſa, tã viris nimirum quam fæminis præerat. Ejꝰ brevi tempore ij ſucceſſus fuere, ut quinquaginta poſt ortum Cænobii Ebraldini annis, ad quatuor ferè aut quinque milliũ ejus loci ſanctimonialium numerus excrevit. *Ita Sugerius Abb. Yepes, &c.*

Loco, dum ſcriberet Ieſeſius, non ſine opinione ſanctitatis præfuit Eleonora de Borbonio amita Henrici Magni Regis Chriſtianiſsimi Francorum, & Navarræ, quæ in Cænobio eodem ducentas, præter Religioſos, DEO dicatas Moniales ad omnem Religionem ſuo exemplo ducebat. *Vid. Baron.*

Eodem anno, qualiter S. Benno noſter Miſnenſis Epiſcopus etiam poſt mortem (deceñio ab hinc obierat) miraculis contra Schiſmaticos, & adverſus ipſum Imperatorem Henricum depugnaverit, eoque terrore Henricus concuſſus abſolutionem quæſierit, nec impetraverit, conſule eundem Baronium hoc anno.

Iterum Paſchalis, ſuo & noſtrorum more, quod nihil Eccleſiæ utilius eſſe depræhenderet, Concilium in Apulia celebrat. *Vid. idem, &c.*

A. C. 1118. *S. P. N.* 638.

MOritur S. Paſchalis noſter Summus Eccleſiæ Pontifex, ſanctitate, patientia, conſtantia, meritis immortalis: De eo ſic Hieronim. Platus: *Paſchalis II. Caſſinenſis antea Monachus* (fuiſſe Caſſinenſem aliquando, dein ad SS. Laurentij & Stephani Abbatiam Cluniacenſium congregationis evocatũ, minimè repugnant) *ipſe quidem, nolens ac gemens* (eligitur) *ſed tanto populi & Cleri, Cardinaliumque conſenſu, ut reſiſtere non potuerit; Hic annis decem & octo Eccleſiæ præfuit, eaque in magna temporum varietate, in qua ſemper ejus fortitudo eluxit, cum ſchiſma quod multos jam annos Principum quorundam perfidia Chriſti gregẽ miſerè lacerarat, ipſe tandem tum prudentia, tum etiam felicitate quadam profligarit, omninoque ſuſtulerit; deinde Eccleſiaſticam ditionẽ à multis diſcerptam reſtituerit, & amplificarit; denique cum multis alias ſeditiones; multa Chriſtianorum Principum, rerumque publicarum diſſidia compoſuiſſet, tantam apud omnes ſui caritatem excitavit, ut Romam rediens, ob ipſam multitudinem hominum obviã prodeuntium in morbũ incidiſſe credatur, quo etiam extinctus eſt.* Hæc Platus, &c.

Succeſſit Ioannes patria, & familia Cajetanus S. R. E. Cardin. & Monacho Caſſinenſi ſummo omnium conſenſu electus, & Gelaſius eo nomine II. appellatus, qui prima ſtatim electionis die ſanguine ſuo Pontificatũ initiavit, à Cincio Frangipane pugnis, & calcibus percuſſus, & tanquam brutũ animal intra limen Eccleſiæ acriter calcaribus cruentatus, per capillos & brachia tractus, & captivus ad domũ nefarii Principis deductus. Quem tamen mox cives in libertatem vendicarunt, cum vix

ereptus

Digitized by Google

ereptus ab Imperatore pari ſcelere appetitur, & vix in patriam Cajetam evadit. Romam reverſus, iterum Frangipaniorum manus vix effugit, & in Galliam ſe denique recipit. *Vid. Baron. &c.*

Inſtituit hoc eodem anno Gelaſius primum poſt captam Cæſar-Auguſtam, ejus loci Epiſcopum, peccatorum abſolutione conceſſa iis, qui Eccleſiæ Beatiſſimæ Virginis ibidem, vulgo S. Maria de Pilari reædificandæ, ſeu Clericis alendis aliquid contribuerent. *Hieron. Blanca, &c.*

Ordo Templariorum ſub SS. Regula noſtra inſtitutus, plurimum hoc ſeculo Eccleſiæ ornamenti, & utilitatis contulit: ac tantum ut nemo ſatis queat verbis exprimere. *Vid. Guil. Tyrius, &c.*

Moritur Alexius Conſtantinop. Imp. qui quod fuerit Catholicus, & Eccleſiæ Rom. cōmunione conjunctus, vel illud ſatis demonſtrare ait Baronius: quod legationibus ac donis frequentaſſe reperiatur Caſſinenſe Cænobium, ipſamq; etiam Romanam Eccleſiam. Vnde intelligas quid Humbertus ille noſter Sedis Apoſtolicæ Legatus, ipſique Pontifices noſtri effecerint, qualiterque in acceptis etiam toto remoti Oriente Principes, & Impp. Sanctiſſimo Patriarchæ noſtro Benedicto, felicitatem ſuam retulerint, atq; animi ſalutem, filiorum ipſius adjuti charitate, quod & in Calo-Ioanne Alexii ſucceſſore manifeſtius patuit, ad quem uti, & Patriarcham Conſtantinopolitanum Petrus Abbas Cluniacenſis ſtatim poſt aditum Imperium litteras pro Cluniacenſium, quod erat Conſtantinopoli, Cænobii reſtitutione dedit. Imo Ioannes ipſe Confrater, & comparticeps, omnium ſpiritualium beneficiorum Congregationis Cluniacenſis fuit. Maximis toto Orbe Principibus, Monachis fratrum titulo accenſeri exambientibus. *Vid. Petrus Ven. in Epiſt. Baron. Biſc. Leo Oſt. &c.*

A.C. 1119. *S.P.N. 639.*

MOritur Sanctiſſimus Pontifex noſter Gelaſius Caſſinenſis Monachus celebrato Viennenſi in Galliis Concilio, eoque abſoluto, in Cluniacenſe Sanctiſſimū Cænobium delatus, provido ibidem mentis intuitu rebus Eccleſiæ conſulens, felix quod apud ſuos, Sanctos nimitum inter Monachos, nec ſuis Caſſinenſibus impares, moreretur, in eodem Cluniacenſi Cænobio conditus. Eum Hieron. Platus ab ſanctitate, continentia, doctrina inſigni, ac dicendi quoque elegantia, quæ iis temporibus penè pro miraculo fuit, egregiè cōmendat: longè vero illuſtriori Encomio Baronius celebrat. *Poſt Martyres, qui fuſo ſanguine martyrium conſummarunt, haud facile inter Romanos Pontifices aliquem quis invenerit qui breviori vitæ tempore, majora ſit paſſus, ob idque præclariori corona donandus atque celebrioribus fuerit præconiis celebrandus.* Hæc Baron.

Electus à Patribus Guido Archiepiſcopus Viennenſis, Cluniacenſis primum Monachus, Falleritanus dein ante Archipræſulis honorem, Abbas Regio genere ortus, longo tempore ſub Paſchali legatione Apoſtolica adverſus Schiſmaticos ſtrenuè functus, quem Magnum tempore Schiſmatis fuiſſe Catholicæ Eccleſiæ propugnaculum, Baronius aſſeverat. Is abſens quidem electus, electionem ſui per viſum præcognovit: cum vidiſſet nimirū proxima electioni nocte, ſibi à præpotente perſona Lunam ſub chlamyde repoſitā cōmitti, ne cauſa Eccleſiæ tranſitu Apoſtolici periclitaretur. Ita Sugerius, additque Baronius: *quod magis magiſq́; perſpicuum reddiderunt eventa, ſiquidem diuturnū bellum ob inveſtituras conflatum diu multumque Eccleſiam fatigans ac lacerans cedente tandem Imperatore, ab eodem Calliſto Papa* (ſic relicto Guidonis nomine ſalutatus eſt) *feliciſſime compreſſum eſt.* Nihilominus adveniens ipſe poſt obitum Gelaſij Cluniacum, & rurſum canonicè electus, rejecit tamen, quantum valuit, tantum onus, donec victus aliorum precibus, & unanimi omnium conſenſu, invitus admodum illud ſuſcepit, cujus electio, mox Romæ quoque ab univerſo Clero ac populo eſt confirmata. *Vid. Baron. Sugerius, Biſciola, Pandulphus, Vrſperg. &c.* Primum ſtatim Calliſti meritum fuit: indictum Rhemenſe Concilium, hoc ipſo anno congregatū, in quo, cum inveſtituris renunciare Imperator nollet, excōmunicatus eſt.

A.C. 1120. *S.P.N. 640.*

DEbet Viennenſis Galliæ celeberrima Eccleſia, cui ante ſūmum Pontificatum præerat Calliſtus Papa, eidem hoc anno acceptam Primatus dignitatem ſuper ſeptem ampliſſimas provincias, Viennenſem, Bituricenſem, Burdegalenſem, Auxitanam, Narbonenſem, Aquenſem, & Ebrodunenſem in quibus Archiepiſcopus Viennenſis Romani

Digitized by Google

Pontificis vices ageret, Synodales conventus celebraret, & negotia Eccleſiaſtica, canonicè definiret. *Vid. Pet. Diac. Pandulph. Baron. &c.* Exin Pontifex in Vrbem profectus ibidem ſumá omnium gratulatione exceptus eſt. Burdino Antipontifice illico ad Sutrinam munitionem ſe recipiente. Paulo poſt eundem ut inde quoque expelleret Calliſtus Beneventum ſe contulit, ut Northmannos ad expugnationem Sutrini exhortaretur. Beneventi eum Regis Galliarum nomine Legatus convenit Sugerius Abbas noſter. *De quo leg. Baron.*

A. C. 1121. *S. P. N.* 641.

CAſtillus Papa tyrannidem Burdini porro ferre non valens, qui ex munitione Sutrina perſequi Eccleſiam, peregrinos prædari, & alia nefanda perpetrare non deſiſtebat, collecto Romanorum, & Northmannorum exercitu eundem obſedit cæpitque. Nec minus Cincium Frangipanem edomuit, attrivitque alios qui contra Eccleſiam arma ſumpſerant. Quibus fractus, & exterritus Imp. Henricus firmiſſimam tandem ſervare pacem promiſit. Vt annum hunc pleniſſimum meritis neglectis aliis finiamus. *Vid. Bar.*

A. C. 1122. *S. P. N.* 642.

COncilium generale à Calliſto Romæ celebratur, imprimis pro reſtitutione Eccleſiaſticæ diſciplinæ, diuturnis ſchiſmaticorum factionibus agitatæ, in quo Canones 17. condidit, maxima ex parte in Decretum à Gratiano noſtro relatos, ut hodieque eis omnis poſteritas fruatur, remiſſionem inſuper peccatorum ad ſacrum bellum proficiſcentibus conceſſit, aliaq; ſtatuit, de quibus fusè Binius & Baron. Legatos deinque in Germaniam direxit, ac Concilium denuo Wormatiam edixit, in quo denique cor Imperatoris emollitum, ipſeq; inveſtituris, ac electionibus Epiſcoporum, renuncians, Summo Pontifici, Eccleſiæ, aliisq; ablata hactenus bona reſtituit. *Sicque cunctis proſpere compoſitis* (ex Biſciola & Baronio) *pleniſſimaq; tandem ingenti omnium gaudio reſtituta Eccleſiæ pace ipſe Imperator Legatos proprios cum Legatis Apoſtolicæ ſedis Romam ad Calliſtum cum muneribus direxit* Ex vit. &c.

Alphonſus Luſitaniæ Princeps memorabili Victoria potitur contra Albacazan Maurorum Regem, ducto ſecum ad prælium B. Aldeberto Priore Monaſterij S. Ioannis de Tarouca, viro ſanctiſſimo, quo orante & inſtar Moyſis manus levante; pauci de ingenti monte[...] plente atque operiente hoſtium exercitu prodigiosè triumpharunt. Quod ipſum litteris ad perpetuam rei memoriã conſignans feliciſſimus Princeps, amplas eidẽ Cœnobio poſſeſſiones contulit, & acceptum tantum beneficium largitate & pia agnitione compenſavit. *Videantur ejus litteræ apud Angel. Manrique.*

Ingens ad ſacram familiam noſtram Ciſtercienſem concurſus, iis quibus Monachos eſſe non dabatur, ipſo etiam Galliarum Rege Ludovico, Cardinalibus aliisq; Prælatis ac principibus, inter familiares & Confratres recipi ſupplicitet expetentibus, & certis conditionibus receptis, memorabili omnino fructu, cum ab iisdem in quorum conſortium recipiebant, ſiquid ipſi etiam Reges exerrarent, magna Spiritus libertate, tanquam jure confraternitatis corriperentur. Sicut & nunc memoratus Ludovicus, ad quem his ipſis verbis Abbas Ciſtercii Stephanꝰ: *Eximio Regi Francorum Ludovico, Stephanus Abb. Ciſter. totusque Conventus Abbatum, & fratrum, &c. ſalutem, &c. Rex cæli & terræ Regnum vobis in terra donavit, &c. Cæterum vos, quonam conſilio, eisdem noſtris pro vobis, quas, ſi recolitis, olim tam humiliter requiſiſtis, modo tam acriter repugnatis &c. Hæc ita vobis & pro vobis, audacter quidem, ſed amanter intimare curavimus, monentes, & rogantes, per illum invicem amicitiam noſtram & Fraternitatem, cui vos dignanter ſociaſtis, &c.* Ecce quam Venerabilis Religio, in verè Religioſis? eum pauperes Principibus, Monachos & pannoſos homines Regibꝰ æquaret; imo Regibus ſuſpiciendos & metuendos redderet, tantoq; majores in oculis apparerent alienis, quanto in ſuis, ſibimetipſis minores & viliores apparebant.

A. C. 1123. *S. P. N.* 643.

INgens agnoſcat oportet Compoſtella, Hiſpania ipſa, imo Orbis univerſus beneficium, quo cælum etiam ipſum, & Magnum cælitem Iacobum Apoſtolum demeruit Calliſtus noſter, Compoſtellana Eccleſia, in Metropolitanam exaltata, & ſanctiſſimi illius Apoſtoli honorem, ſumõ Hiſpaniarũ ornamento, orbis univerſi & pœnitentium cõmodo, mirificè promovens: adeo ut S. Iacobi vitam (cujus erat ſtudioſiſſimus) ſeu potius librum Miraculorum ipſe conſcriberet, & ampliſſimis, ſic vocant Indulgentiis eo peregrinantes donaret, Anglos peregrinos

magis

magis ad dictum Sanctum, quam Romam pergere admoneret. *Baron Malmeſbur.*

Ingens eodem anno de Sarracenis Victoria reportata, Calliſti & Anteceſſorum, qui eo miſere exercitum, felicitati poſt Deum adſcribenda *Baron.*

Dum totus in promovenda ſacra Carthuſienſium familia eſt S. Hugo noſter Gratianopolitanus Epiſcopus, Mellifluus Doctor non minus ad eamdem affectus, eam mirifice colit ac veneratur, atque ut etiam demereretur, plures ad Carthuſianos ſcribit melle ac lacte fluentes Epiſtolas, in quorum poſtea gratiam Cantica Canticorum explanavit. Hugonem vero noſtrum alterum eorum conditorem, ipſummet contueri ac venerari volens, quanto exceptus ſit gaudio, Godefridum Claræ vallenſem ſynchronum & ſanctæ fidei teſtem audiamus: *Quem prædictus Epiſcopus, tam gratanter & reverenter ſuſcepit, divinam intelligens in ejusdem hoſpitis viſitatione præſentiam, ut proſtratus ſolotenus adoraret. Videns autem ſervus Chriſti, Epiſcopum ætate grandævum, celebrem opinione, ſanctitate conſpicuum, coram ſe procidentem, vehementer expavit, ipſe quoque pariter corruens ante eum; & ita demum ſuſceptus in oſculo pacis, humilitatem ſuam tanti viri veneratione confuſam, non ſine gravi gemitu cauſabatur. In cujus pectore ſingularem obtinuit ex eo tempore locum, ut fierent deinceps duo illi filii ſplendoris cor unum, & anima una, & ſe invicem fruerentur in Chriſto. Sicut enim Regina Sabba de Salamone teſtatur: uterque ſe ſe in altero longè amplius, quam fama vulgaſſet inveniſſe gratulabatur, &c.* Ex quo intelligas, quanti æſtimandi ſint illi, & quantum Eccleſiæ profuiſſe, qui Divinis illuſtrati ſplendoribus, cum tantus uterque eſſet, tantum ſe quisque contuitu alterius demiſit atq; humiliavit.

A.C. 1124. *S.P.N. 644.*

ILluſtriſſimum ſane orbi & Imperio maximè Germanico ſpectaculum exhibet, potentiſſimus ille, ſi quis unquam Germaniæ Principum Henricus, Bavariæ, Saxoniæ inferioris, Hetruriæ Spoleti, &c. Magnus Dux, Princeps Sardiniæ, Marchio Veronenſis, &c. fama, virtute, & potentia tantus ut uni filio (de cujus ditionibus B. Ottho Friſingenſis, qui comes ejuſdem & agnatus omnia ipſe perſpexerat) terrarum ea ſpatia relinqueret ut à mari Meridionali Siculo ad usque mare Danicum æquinoctiale, dominaretur, deſtructo & reædificato Cænobio Weingartenſi, vili ibidem cucullo, tanta permutans, & ſenectam in Dei deniq; laudibus impigrè tranſigens. Mariti conſilium propoſitumq; ſequuta conjux Wulphildis Saxonum Duciſſa, inferioris Saxoniæ hæres, ibidem cucullata (additum eiſdem olim redditibus Sanctimonialium Cœnobium) ad mortem uſq; vitam digniſſimā vixit. Quo eodem tempore memorabile illud accidit, ut in ipſo eodemq; Weingartenſi Aſceterio, cui tum poſt B. Walichonem (qui B. VVilhelmo Hirſaugienſi, ejus olim, diſcipulus, per omnia ſimillimus fuiſſe prædicatur) Chuno Comes de Thann, & Dapifer de VValdpurg præerat, ſeptem ejusdem familiæ Dapiferi Monachi, præter plurimos alios ex illuſtriſſimis Germaniæ procerum familiis ſimul Monachi conviverent, interque eos Chuno & Henricus Abbatis memorati nepotes, non abſq; ſanctitatis opinione decederent. Ita tunc Magnates Germaniæ cucullum pre omni hæreditate exambiebant. *Ex Conſl. Ben. MS. VVeingart. &c.*

Claret S. Ottho Bambergenſis Epiſcopus Pomeranorum Apoſtolus, quos ſub hæc tempora ad fidem Chriſtianam convertit. Ottho in noſtra poteſtate quamvis Pontifex eſſet ſemper fuit, conatus rejecto etiam lituo, & tiara, cucullo ſe tegere, & noſtris ſe legibus mancipare, quod cū prohiberetur, bono id publico factum, votum ac voluntatem viri ſanctiſſimi, minimè irritum fecit; quem Deus pro voluntate noſtris accenſuit, inter noſtros merito nos æternum veneramur. *Ex Ireng. vita &c.*

Ad finem vergente anno moritur S. Calliſtus Papa de quo Biſciola, & Baronius: Calliſti memoria ſumā cum benedictione in Eccleſia Catholica perſeverat, utpote ſanctiſſimi Pontificis, cui Deus dederit tam brevi tempore adeo glorioſa peragere, *Eccleſiamque Imperatorum Tyrannide ſervitutis jugo depreſſam vindicare in perpetuam libertatem.* Vid. Baron. &c.

Ipſo anno Eccleſia Hibernica florentiſſima olim, ſed poſtea penitus deſolata reſtituitur per S. Malachiam noſtrum Connerетenſem Archiepiſcopū, *leg. cit.*

Iterum demereri Præmonſtratenſem ſanctiſſimam Divi Norberti familiā novo beneficio aggreſſus lactifluus Doctor noſter, cum maximos ab eadem in Eccleſia fructus ſperaret, atq; ut erat illuminatiſſimus, prævideret, ſacros ejusdem alumnos, non in occidente ſolum ſed & in

oriente promotos voluit, cum Rex Hieroſolymorum Balduinus, poſt obtentam prodigioſam victoriam, eidem locum S. Samuelis haud longe ab Ieroſolyma, ſimulque mille aureos ſtruendo illic Cœnobio dono daret, ipſe regium munus quã pat erat grata ſignificatione animi ſuſcipiens, mox tamen gratiſſimo ſibi Ordini offerens, de quo ipſe Epiſtola 252. *Apud Hieroſolymam*, inquit, *Rex Balduinus, dum adhuc viveret, locum S. Samuelis donavit nobis, & mille aureos ſimul, de quibus ædificaretur: Vos dono noſtro, & locum habetis, & aureos hauſtis, &c.* Novo rurſum nexu, tot aliis accedente candidiſſimæ illius familiæ, familiarius, & ſanctius noſtris illigandæ.

A.C. 1125. *S.P.N. 645.*

MOritur S. Bruno noſter Signienſis Pontifex ex Abbate Caſſinenſi cujus ſive admirabilem vitæ innocentiã, ſive impenſum juvandis hominibus ſtudium, ac laborem, ſive religioſæ vitæ flagrantiſſimum ſtudiũ, exactiſſimamq; diſciplinã, ſive geſtas pro Eccleſia legationes, ſive libros pie luculenterq; conſcriptos perpendas, Brunonem virum planè admirabilẽ affirmaveris, & cuivis Reip. Chriſtianæ Ordini, ſi quem alium, maximè ſalutarem. *Et M. Ant. Scip. &c.*

Claret admiranda ſanctitate, terror inferorum, mundi gloria Sanctiſſimus Bernardus Monachus Ciſtercienſis. *Ex vita.*

Inſigniter de Regno Portugalliæ merentur Beati Ioannes Cyrita, & Aldebertus Abbates noſtri, qui Taraſiam Reginã, Alfonſi Principis matrem deſperatam à medicis prodigioſe curant & incolumitati reſtituunt. *Ber. Brito, Ang. Manriq. &c.*

Quo ipſo anno Alphonſus Portugalliæ Princeps, primus poſtea Rex, Quadrageſimam, apud Ciſtercienſes noſtros Taroucæ totam exegit: *Ibi inter Monachos,* (ſic Luſitanus ſcriptor Brito memoriæ prodidit) *tanquam unus ex eis degens, vitam communem imitatus eſt. In Choro pſallens, in Eccleſia orans, in triclinio jejunans, in agro etiam laborans manibus propriis.* Sic cui ſceptrum Deus præparabat, ut Manrique ait, impoſuiſſe ligonem pro eo nequaquam veritus, ſtẽma regium, aut meruit, aut prævenit.

A.C. 1126. *S.P.N. 646.*

CReatur ab Honorio Pontifice S.R.E. Cardinalis B. Mattheus Cluniacenſis Monachus, cujus vitam planè admirandã Petrus venerabilis Abbas Cluniacenſis ſcripſit, ipſe vero virtutem, prudentiam, ac dexteritatem in agendis deinceps legationibus pro Sede Apoſtolica ſuſceptis omni orbi, & poſteritati egregie cõmendavit. *Baron. Biſciol.*

Eodem tempore egregiam ſibi laudẽ, Eccleſiæ utilitatem, parit, feliciſſimo ſuo ingenio, ſed & inſigni ob ſanctitatis famã auctoritate idem Petrus venerabilis, Petri de Bruis impij Hæreſiarchę erroribus execrandis exploſis, & confutatis, ac Petrobuſſianorum Hæreſi obtritã, *vid. Biſc. Baron.* Moritur S. Stephanus noſter, Grandimontenſis Ordinis inſtitutor, ex quo ingens ad Eccleſiam lucrum acceſſit, & mirificè pietas propagata. *Ex vita.*

A.C. 1127. *S.P.N. 647.*

INſigni ſua atque Ordinis noſtri cõmendatione præeſt Concilio Trecenſi B. Matthæus noſter Cluniacenſis Monachus, S.R.E. Cardinalis, ſedis Apoſtolicæ legatus, qui minimè ignarus quanti faciendũ Bernardus Clarævallenſis ejusque judicium eſſet, eundem quantumvis renitentem Concilio adeſſe voluit, & de forma vivendi Templariis præſcribenda requiſivit. *Ex Baron.*

Ipſo anno Tyro nobili in oriente civitate ab infidelibus recepta primus è noſtris, ejus creatur Archiepiſcopus Willhelmus, ex Priore S. Sepulchi Guil. Tyr. ita rurſus Archiepiſcopus digniſſimus à noſtris originem metuir, &c.

Procul ab adulatione Divus Bernardus noſter, dum hoc anno apud Ludovicum Regem Galliarum minus Epiſcopos reverentem, monitis nil proficit, etiam minis agit, iramque cæleſtem ipſi iminere prænunciat, diſerteq; ſupplicii genus, & primogeniti mortem prædicit: *Hæc*, inquit, *tua Rex pertinacia, filii interitu mulctabitur.* Qui quam verus extiterit Propheta morte hæredis, eaq; infelici ſatis, & miſeranda comprobatum eſt. *Paulus AEmil. Rob. Caguinus.*

A.C. 1128. *S.P.N. 648.*

ITerum inſigni honore è noſtris ſublimatur, Stephanus S. Ioannis Carnotenſis Abbas, hoc anno Patriarcha Hieroſolymitanus, cõmuni Cleri ac populi univerſi conſenſu electus. Io. Balduini Regis affinis, ſicut nobilitate ita moribus præſtans, nec ſanguinem, neq; majeſtatem Regiam aſpexit ſeu pertimuit, quin adverſus

Digitized by Google

verſus Regem pro juribus Eccleſiæ Hieroſolymitanę ſtrenuè ageret & ſe opponeret, nondum completo biennio, veneno ut creditur extinctus. Ita noſtrorum cum ſumo honore, conſtantia etiam in Palęſtina, viſa eſt & laudata. *Ex Tyrio, &c.* Quantum ſperaret noſtrorum ſanctorũ in ſuffragiis, digniſſimo hoc ipſo tempore exemplo oſtendit Boleslaus Polonię Dux longiſſimo itinere, cilicio indutus, comitante exiguo presbyterorum, aliorumq; piorum virorum numero pedes veniens in Galliam, S. Ægydii noſtri ſepulchrum viſitaturus. *Geneb. Gault. &c.*

Quanta hoc anno Divi Bernardi noſtri in Concilio Trecenſi eſſet Auctoritas his verbis, Manrique celebrat: *Hac, & ſimilia* (res illic geſtas comemorat) *In Concilio Trecenſi acta firmataque licet cunctorum ſuffragiis decernerentur; ſoli tamen Bernardo imputabantur. Quippe tanta jam viri erat auctoritas, ut omnium Patrum vota, & voluntates, in ejus unius zelum compromiſiſſe, nec quidquam ſe facturos, niſi per ipſum, firmiter ſtatuiſſe judicarentur &c.* Quo ipſo Concilio ſolus ille delectus eſt, legibus Templariorum Ordini præſcribendis, quæ deinceps Teutonico quoque Ordini cum Templariis comunes extitere. *Ang. Manrig. &c.*

A.C. 1129. *S.P.N. 649.*

RVrſum Legatus in Gallias deſtinatus B. Matthæus noſter S.R.E. Card. ibidem Virdunenſem Epiſcopum honore dejicit: Halberſtadenſem Epiſcopum à Canonicis ſuis accuſatum pari rigore depoſitum Dodechinus noſter memorat. *Baron. &c.*

Claret admiranda nominis celebritate B. Rupertus Tuitienſis Abbas, *cujus doctrinæ excellentiam, non ſolum multa volumina ab eo ſcripta indicant, ſed etiam miraculum quo eam doctrinam accepit* (verba ſunt Hieron. Plati) *Nam cum ingenio tardior eſſet, inſtaretque precibus apud Virginem Dei Matrem ut ſibi à filio ſcripturarum intelligentiam impetraret, apparuit illi Mater illa gratiæ, denuncians ejus preces ab ſe auditas tantumque ei lumen impertitum iri, ut nullus ejus ætatis doctrina ei æquari poſſet: tantum videret ne id talentum in terra acfoderet, ſed ſtrenue exerceret; quod quidem ab illo perfectum conſtat, nunquam enim deinceps à legendo, & ſcribendo ceſſavit*, ita Platus. Ejus omnia opera divina (ſic appellat Wionius) quibus Sacroſanctam Chriſti Eccleſiam ultra omnem humanum modum juviſſe fertur, excuſa ſunt Coloniæ tribūs tomis vid. Wion. citat.

A.C. 1130. *S.P.N. 650.*

OBiit Honorius Papa in noſtro S. Andreæ Cænobio Romæ, cui ſufficitur Innocentius II. noſter, Gregorius ante vocatus, ex Abbate SS. Nicolai & Primitivi S.R.E. Cardinalis ab Vrbano II. creatus, contra quem à nonnullis electus Petrus Leonis, dictus Anacletus II. qui graves in Eccleſia turbas excitavit, defendente tandem Deo ipſo cauſam Iñocentii, fortiterque agente pro eodem, Sanctiſſimo Bernardo noſtro Claręvallenſi.

Is cum Concilio Stampenſi, quo de legitima ſive Innocentii ſive Anacleti actũ electione, aſcitus à Rege Galliarum, nec non cæleſti præcedente viſione monitus intereſſet, in ejus iterum ſententiam (ut non ita pridem de Trecenſi dictum) Patres compromittunt. De quo Bernardus Bonævallis Abbas: *Celebrato prius jejunio*, inquit, *& precibus ad Deum fuſis, cum de eodem verbo* (Electionis) *tractaturi, Rex, & Epiſcopi cum Principibus conſediſſent, unum omnium conſilium fuit, una ſententia, ut negotium Dei, Dei famulo* (Bernardo) *imponeretur, & ex ejus ore tota cauſa penderet, &c.* De agnito autem Innocentio, & legitimo paſtore per Bernardum commendato, ſic Theobaldus Epiſcopus: *Qui* (Bernardus) *diligenter perſequutus electorum merita, & electi utriusque vitam, & famam, electionisq; ordinem, aperuit os ſuum, & Spiritus Patris ſui implevit illud. Vnus ergo omnium ore loquutus, ſuſcipiendum ab omnibus Innocentium nominavit, & ratum eſſe omnis pariter Eccleſia congregata, clamavit &c.* Ita Theobaldus. Moxque Ludovicus Rex primum per nuncios, fugienti Anacleti potentiam Innocentio, dein per ſeipſum occurrit. Vt videas quantum rurſum uni Monacho delatum ſit, quantumque debeatur.

Qua eadem felicitate, nec minore merito alterum quoq; Regem Regnumque à ſchiſmatico retrahens Anacleto, ad verum paſtorem adjunxit, Henricum ſcilicet Angliæ Regem pertinacius ſchiſmaticis faventem, quem ipſum conveniens, graviſſimisque rationibus convincens, cunctantem nihilominus, & dubitantem: *Quid times?* alloquitur Bernardus; *Times peccatum incurrere, ſi obedias Innocentio? Cogita, quomodo de aliis peccatis tuis reſpondeas Deo: iſtud mihi relinque, in me ſit hoc peccatũ. Ad quod verbum perſuaſus Rex ille tam potens, extra terram ſuam Domino Papæ occurrit usq;*

Carno-

Caruotum, &c. Ita ſanctus ſcriptor Abbas Bonævall. cit.

Nec minus quam Bernardus potuit auctoritate ſua Anicienſi in Synodo Sanctus Hugo noſter Gratianopolitanus Epiſcopus, ad quem Innocentio ſe inclinantem, Pontifices quamprimum univerſi reſpicientes, legitimo Paſtori ſe ſubmiſere. Quæ grandia ſanè noſtrorum merita nemo ſatis, & miretur, & deprædicet. *Ex Guigone Carth. Ang. Manriq. &c.*

A. C. 1131. *S. P. N.* 651.

INſigne omnino, quod hoc anno, Bernardo texit Elogium Angelus Manrique, & merito inſerendum. Vt ſol ſtellas, inquit, ſic Bernardus Oriens, reliquos Sanctos obſcurare viſus eſt, ab ipſis etiam converſionis ſuæ initiis. Nunc cælum ſcandens, & humeris ſuſtentans ſolem Chriſtiani orbis, Innocentium nimirum Chriſti Vicarium. Solus ferè replet Hiſtoriam ſuorum temporum: nec Ciſtercienſem modo, ſed Eccleſiaſticam. Non quod Stephani, quantumvis jam ſatiſcente ætate prægravaretur, non quod Hugonis, Ioannis, utriusque Petri, atq; Amedei (hi inter Ciſtercienſes noſtros præ tot aliis clarius nunc exſplendeſcebant) geſta deficerent: non denique aliorum, quoscunque Annales illuſtratura, ſed quod abſorpta à majore claritate, lucem comprimerent potius, quam non haberent, &c. Ante, & poſt Bernardum radiantem, ſplenduerunt alii: ipſo ſplendente lumen contraxere. Hinc eſt quod anno proximo, nihil aliud, hinc quod hoc ipſo 1131. præter Bernardum, vix quidquam ſcribemus. Hucusq; de Bernardo Manrique; moxque eundem deſcribit, cum Innocentio Leodium ad electum Romanorũ Imper. Lotharium occurrentem. Opportune admodum; cum peſſimo Aulicorũ Conſilio Lotharius, ab exule, ſuæq; nunc vel maximè indigente opis, Pontifice, Inveſtituras Eccleſiæ olim uſurpatas, nuper à Calixto noſtro vendicatas, rurſum extorquere ſatageret, Bernardo in re maximè ardua, Regi potentiſſimo, quam conſtantiſſimè ſe opponente, & auctoritate ſua ejus animum evincente. De quo Bernardus Bonævallenſis: *Siquidem importunè ipſe Rex inſtitit, tempus habere ſe reputans opportunum, Epiſcoporum ſibi reſtitui Inveſtituras, quas ab ejus prædeceſſore Imperatore Henrico, per maximos quidem labores, & multa pericula, Romana Eccleſia vendicaverat. Ad quod verbum expavere, & expalluere Romani, gravius ſeſe apud Leodium arbitrati periculum offendiſſe, quam declinaverint Romæ. Neque conſilium ſuppetebat, donec murum ſe oppoſuit Abbas Sanctus.* (Bernardus) *Audacter enim reſiſtens Regi, verbum malignum mira libertate redarguit, mira auctoritate compeſcuit, &c.* Vt videas quantum apud tertium jam Regem, imo Regum Regem nempe Cæſarem, unus hic monachus potuerit, quantumq; demeruerit Roman. Pontif. & Eccleſiam Chriſti univerſam.

Quo quidem in negotio conciliati Innocentio Lotharij, cum longè aliter ſcripſiſſe Petrum Diaconum conſtet: Reſtituiſſe nimirum Lothario Inveſtituras, ne hic ſcilicet Anacleto adhæreret, non propterea meruit mendaciſſimus à Baronio appellari, cui ſufficiebat, falſum, & deceptum, fama id paſſim vulgante, potius excuſari, cum multi viri etiam ſancti potuerint in veneratione Anacleti decipi, quod & magno huic viro contigit, ab Anacleto inter Cardinales acceſo, & Innocentii, quem ſubreptitiè electum putabat, proculdubio facta omnia, & celerem in Gallias fugam ſuſpecta habenti, quæq; de illo ſpargebantur, firmiter credenti, adeoque prout ſenſerat, non contra mentem, ſcribenti ſive ſentienti, ne nimium plurima ſanctè atque utiliter ſcripta, optimè meriti de omni poſteritate viri, ſuſpecta atque inutilia, adeo temere redderentur.

Eodem anno ſalutem in ordine noſtro quæſiit atq; indubiè rara animi demiſſione meruit Balduinus Hieroſolymorum Rex, de quo Biſciola: Balduinus Rex Chriſti verus confeſſor, poſt liberatam à Turcis irruentibus Antiochiam, ægritudine affectus, habitum religionis aſſumẽs, & vitam Regularem profeſſus ſi viveret. Deo feliciter ſpiritum reddidit, &c. Adde; quo etiam anno moriturus Stephanus Rex Vngariæ, in ſignum pœnitentiæ, & ipſe Monaſticum induit habitum &c. *Videndi Tepes, VVion. Bonfinius, Bokſcharii, &c.*

A. C. 1132. *S. P. N.* 652.

INnocentius noſter ſummus Pontifex de Regno Galliæ meritiſsimus, cum illud luſtrans, & reformans, ab omnibus ſum̃a veneratione exceptus eſſet, Noviomenſibus, qui ipſum verbis denſoriis contempſiſſent, prodigioſo incendio punitis, Romam iter inſtituit, ex itinere verò apud Aſtam paſcha celebrans, partium illarum Epiſcoporum ſynodum Placentiæ indixit, in Roncaliis dein cum Lo-

thario

thario Rege generale colloquium de ſtatu Eccleſiæ, atque Imperio habuit, Piſanum dein cum Ianuenſibus bellum compoſuit. Adeoq; inſigniter ubique meruit. *Leg. Baron. &c.*

A. C. 1133. *S. P. N. 653.*

HOc anno Lotharius Germaniæ Rex, ab Innocentio noſtro Romæ coronatur. Vid. Otth. Friſing. Vita S. Bernar. Baron. &c. Implet Gallias, imò orbem univerſum fama, egregiis de S. R. Eccleſ. meritis B. Hildebertus noſter ex Monacho Cluniacenſi Turonenſis Archiepiſcopus. *Eum appellat ſacerdotem magnum, & magnam Eccleſiæ columnam* S. Bernardus Abbas Epiſt. 123. & 124. Quem pluribus alii commendant, & ſua inprimis relicta ingenii monimenta, æternum poſteritati deprædicant. Scripſit inter alia expoſitionem ſuper SS. Miſſæ officio lib. 1. de ſuo exilio l. 1. Epiſtolarum, Hymnorum, orationum, Epitaph. l. 1. De vita magiſtri ſui S. Hugonis Abb. Cluniac. l. 1. De eo vid. Poſſevin. Bellarm. Chron. Antiſiod. Willi. Gemmet. Picard. Trith. Claret & jam Hugo, ex Priore Cluniacenſi Archiepiſcopus Rothomagenſis. Scripſit de Hæreſibus in Armorica natis ad Albericum Oſtienſem. De eo ſic Chron. Cluniacenſe. Hugo Monachus, & Religioſus Cluniacenſis *Vir magnus, inter magnos*, qui & ipſe pro ſui dignitate, & meritis promoveri meruit ad Archipræſulatum Rothomagenſium. *Vid. Petrum ven. in Epl. VVeſtmonaſt. Quercet. Neubrigenſ. &c.*

Excellit item Hugo ex Abbate Pontiniaci Epiſcopus Redonenſis, de quo apud Claud. Robertum: Vir in Sacra Religione ſtrenuus, & juxta propoſitum Ordinis ſui mitræ patientiæ in Eccleſiæ tamen *Hoſtes diſtrictus exequutor juſtitiæ.* Ex Chron. Luxovic. Vid. Henric. inſuiò. Ciſter. &c. Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Doctorum, Sanctorum, ingens in Ordine numerus. *Ex Yepes, VVion.*

De Bernardi ab Innocentio in Germaniam miſſi graviſſima legatione, & admirandis in itinere geſtis fuſe alii. De effectu miſſionis, Hiſtoria Polonica apud Piſtorium Nidanum, breviter multa complectitur, certè magna, imo maxima: *In Germania,* inquit, *& Italia Conradus Suevus cum fratre Friderico, contra Lotharium Regem arma ſumpſerant, donec victi ab eo, Bernardi Claravallenſis Abbatis, doctrina, pietate, & ſanctimonia vitæ clari, opera, ipſi reconciliati ſunt.* Grandi ſane merito, Germania, poſt octo annorum Schiſma Paci reddita, & maximis calamitatibus liberata.

De beati viri Bennonis noſtri primi Zwerinenſis, tertii Mechelburgenſis Epiſcopi Apoſtolatu maximisq; laboribus ſic Cranzius: *Bennonis,* inquit, *primi Zwerinenſis, ſed Magnopolenſis tertii Epiſcopi, cum & ille Apoſtolus fuerit præcipuus VVandalorũ, memoriam ſine culpa in rebus VVandalicis præterire non poſſumus. Hic eſt ille, qui in gente duræ cervicis, multas contumelias accepit, & verbera expertus, non deſtitit ab opere pietatis.* Et paulo inferius: *Incredibile eſt memoratu, quantos pro Chriſto pertulerit labores, quæ ſubierit vitæ pericula, quoties ludibrio habitus, ad Sacrificia attractus eſt à barbaris. Ille tamen per Chriſtum confortatus, culturas dæmonum eliminavit, lucos ſuccidit, bonum certamen certavit, non ſolum fidem ſervavit, ſed mirificè in populo barbaro ampliavit, &c.* Ecce quantum denuo tantus noſter Apoſtolus meruit, ut reliqua ejus geſta prætereamus.

A. C. 1134. *S. P. N. 654.*

CEleberrimum iterum celebrat Concilium meritiſſimus de Eccleſia univerſa S. Innocentius noſter II. in Vrbe Piſana adverſus ſchiſmaticos, quo eodem anno. S. Bernardus Abbas de Mediolanenſibus æternum mereretur, apud quos verbis, exemplis, miraculis plurimum profecit, eoſdemque Romanæ Eccleſiæ reconcilians à Schiſmate liberavit. Cæterum quanta ipſis in Concilio Piſano veneratio, quanta apud Mediolanenſes eſſet ſic Bernardus Bonævallenſis: *Adfuit per omnia, & conſiliis,* (Piſis) *& judiciis, & diffinitionibus omnibus S. Bernardus Abbas, impendebaturque ei reverentia ab omnibus, & excubabant ante limina ejus Sacerdotes: non quod faſtus, ſed multitudo communem prohiberet acceſſum, & aliis egredientibus alii introibant; ita ut videretur Vir humilis, & nihil ſibi de his honoribus arrogans, non eſſe in parte ſolicitudinis, ſed in plenitudine poteſtatis, &c.* De Mediolanenſibus autem: *Vbi audierunt Mediolanenſes Abbatem deſideratum ſuis finibus appropinquare, longè à civitate milliaribus ſeptem, omnis ei populus obviat; nobiles, ignobiles, equites, pedites, mediocres, pauperes, quaſi de civitate migrarent, & diſtinctis agminibus incredibili reverentia virũ Dei ſuſcipiunt. Deoſculantur pedes ejus univerſi, & licet hoc ille moleſtè acciperet, nulla potuit pronos ac devotos ratione compeſcere, nulla interdictione repellere. Vellicabant etiam*

pilos,

pilos, quos poterant de veſtimentis ejus, & ad morborum remedia, de pannorum laciniis aliquid detrahebant, &c. Et de profectu negotij paulo poſt: *Et cum tractatum eſſet in publico de negotio, propter quod tam vir Dei, quã Cardinales advenerant, oblita fortitudinis ſuæ civitas, omni ferocitate depoſita, ita ſe Abbati ſubſtravit, ut obedientia eorum non incongruè ille poſſet aptari Poetæ verſiculus:*

Iuſſa ſequi tam velle mihi, quam poſſe neceſſe eſt.

Tantum unus poterat Monachus, ſua ab opinione, & exemplo ſanctitatis auctoritate. *Vid. Brun. cit.*

Admirando ſanè exemplo Ramirus Sanctii primi Aragonum filius, à prima juventute Monachiſmum in noſtro S. Pontij Cænobio profeſſus, deinde SS. Facundi, & primitivi Abbas, mox exigentibus tanti viri meritis Pompelonenſis, tandem Rotæ ac Barbaſtri Epiſcopus, Petro, & Alphonſo Fratribus, ſine maſcula prole mortuis periclitante Regno inteſtinis tumultibus, ita ſollicitantibus apud Innocentium Arragoniis, atque urgentibus, Regnum ſumere, & uxorẽ ducere compellitur. Hic Olcæ, regia hoc anno ſumens inſignia, cum Pontificiis infulis Regni purpuram, & diademata junxit, idem Rex, conjunx, Sacerdos Pontifex, & Monachus ſalutatus. Is cucullum ſub veſte regia nunquam exuit, & multa vitæ ſanctitate Regnum adminiſtrans, plurimis conſtructis Cænobiis, Regno ſe denuo, relicta hærede filia, abdicans, Monaſterio ſe reddidit, uti ſuo loco dicemus. *Luc. Marin. Sic. Vaſæus, Tepes, &c.*

A. C. 1135. *S. P. N. 655.*

HOc anno potentiſſimum illum, ſed impiiſſimum Rom. Eccleſiæ, & ejuſdem ſummi Præſidis hoſtem, Wilhelmum Aquitaniæ Ducem, terribili exemplo ad partes Innocentii trahit, celebratis ſacris Miſteriis eidem cum corpore Dominico occurrens S. Bernardus noſter non ſupplicans ſed minans, facie ignea, & flammeis oculis, verbis terribilibus eundem adjurans, ut Princeps inſtar epileptici terræ provolutus, ſalivis difflueret, quem vir ſanctus pede pulſans ſurgere juſſit, & Pictavienſi Præſuli præſenti reconciliati: ipſe autem facile Aquitaniam omnem ad obedientiam revocavit, & Eccleſiæ reconciliavit. Videndus Henriquezius, de Wilhelmo, exin Monachiſmum atripiente, & ſanctitatis egregiæ exemplo, univerſis rebellibus prælucente, &c. *Baronius, &c.* Ita rurſum unius Monachi opera, ampliſſima Aquitaniç provincia Chriſto parta.

A. C. 1136. *S. P. N. 656.*

MEretur æternum de Galliarum Regno Magnus ille Abbas S. Dionyſij Sugerius ſcriptorum monumentis celeberrimus, cujus non ſolum conſiliis Gallia, ſed & imperio regebatur, Rege abſente, ipſo tunc vices agente, ſeu, ut vocant, Vice Rege, & Regni adminiſtratore. Ab ipſo ædificatum ſplendidiſſimum illud ingenti ſumptu, mole, opere, Templum S. Dionyſianum, Mauſolæo Francorum Regum toto orbe notiſſimum: æternum ſanè Sugerij monimentum. Ejus virtutẽ, famam, atq; merita, quamvis plurimi depingant, minimè tamen ne adumbrare quidem ſibi videantur, inter alios dignè ſanè celebrat Ioſcelus Sarabenſis Epiſcop. Epiſtola, quam profert Claud. Robert. Dilecto & merito diligendo Patri, & Domino Sugerio Abbati S. Dionyſij Regni Francorum Regi, &c. Ioſee, &c. Opinionis veſtræ odor, qui circumquaq; diffunditur, nos de tranſmarinis partibus in amorem veſtri currere fecit. Venimus ergo de finibus terræ, veſtram ſcilicet, noſtri temporis Salomonis, audire ſapientiã, audivimus, &c. & merito in illius Auſtralis Reginæ voces erumpimus, quia pars non fuerit nobis nunciata, & quoniam major eſt ſapientia, & opera quam rumor fuerit in terra noſtra, &c. Quis enim non miretur hominẽ unum tot, & tanta ſuſtinere negotia, ut & Eccleſiarum pacem conſervet, ſtatum reformet, & Regnum Francorum armis tueatur, moribus ornet, legibus emendet? Merito itaque mare intrare debuimus, & vitam noſtram vento, & velis committere, & longi itineris innumeras experiri difficultates, ut ad veſtram poſſemus pervenire notitiã, &c. Similia Robertus Exfordienſis Epiſcopus. *Vid. & S. Bernard. Epiſt. 78. 122. 268. &c. in Codice Thuano, quem citat Rob.*

Eodem anno paulo ante mortem, non (quod frequentiſſimum multis, & ſingularis Monachiſmi cõmendatio fuit) veſtẽ ſolum Monachicam induere, ſed & profiteri ordinem voluit Ludovicus Rex Franciæ. Vnde Sugerius. Videant, inquit, qui Monaſticæ paupertati derogant, quomodo non ſolum Archiepiſcopi, ſed & ipſi Reges, tranſitoriæ vitæ æternam præferentes, ad ſingularem Monaſtici Ordinis tutelam ſecuriſſime confugiunt.

Ex

Ex vita Lud. Baron. Pati Religione, ſub hæc eadem tempora; vocata militum cohorte (qui teſtes nimirum voti eſſent) palam Regno renunciat Ericus Rex Daniæ, & regiam veſtem cucullo permutat. *Vid. Saxo Gramm. Yepes: VVion. &c.*

Ipſo anno S. Bernardus graviter redarguit Ioannem Archiepiſcopum Hiſpalenſem urgente tyrannide Principis Arabum à fide Apoſtatam; ut videas noſtros ſolicitudine ſua etiam in remotiſſimis regnis pro Eccleſia laboraſſe. *Vid. Baron. &c.*

A.C. 1137. S.P.N. 637.

HOc anno B. Innocentius noſter ſummus Pontifex, æterno merito gravi Romam atq; Italiam metu, & Tyrannide liberat, advocato in auxilium Lothario Imper. & Guelphone Duce; victo Rogerio Siculo, & Anacleto Pſeudo Pontifice rejecto. Eodem anno contemnens monita S. Bernardi Rogerius à Rainulpho Duce prodigiosè per preces S. Bernardi vincitur. Sed conſcium totius rei Bonævallenſem audiamus: *Sanctus Abbas* (Bernardus) *cum Regem in caſtris poſitum inveniſſet, per multas dies, vicinas acies ne prælium committerent impedivit. Denuncians Regi: Quia ſi conflictum inieris, victus & confuſus abibis. Noviſſimè vero cum ejusdem Regis plurimum creviſſet exercitus, ignorans quod non in multitudine eventus foret belli, virum ſanctum tentem ea quæ pacis ſunt, ulterius audire contempſit. At ille Ducem Rainulphum, & Catholicorum aciem verbis potentibus adhortatus, ſicut Regi fugam, ſic illis victoriam pollicitus eſt, & triumphum, &c. Cumque ad proximam villam declinaſſet* (S. Bernardus) *& inſtaret orationi, repente fugientium, & inſequentium clamor auditur, ſiquidem per eundem locum fugientem Regis exercitum Rainulphus perſequebatur. Egreſſus igitur Frater quidem ex his, qui cum Abbate erant, uni ex militibus occurrit, & quid accidiſſet interrogat? At ille, ſiquidem litteras noverat, Vidi, inquit, impium ſuper exaltatum, & elevatum ſicut cedros Libani: & tranſivi, & ecce non erat. Nec mora, Dux ipſe ſequutus, ut Monachum vidit, ſicut erat armatus, equo deſilit, & ejus pedibus advolutus: Gratias, inquit, ago Deo, & fideli ſervo ejus* (Bernardo) *quia non noſtris viribus, ſed ejus fidei collata eſt hæc victoria. Iterumque inſiliens equo, hoſtes inſequebatur, &c.* Ita plus noſtri, ut ſæpe alias, precibus, quam potentiſſimi Principes armis potuere. *Petr. Diaconus, Baron.*

Eodem anno S. Malachias noſter Hiberniæ univerſæ Metropolita Romam venit, cui Pontifex de capite ſublatam ſuo mitram, ipſe impoſuit, eidemque ſtolam cum manipulo dedit, quibus ipſe inter offerendum uti conſueverat. De diſputatione ejusdem Malachiæ cum Sacramentario, atque inter Hibernos Apoſtolatu, *vid. Baron.*

A.C. 1138. S.P.N. 639.

INgens & immortale meritum de univerſa Eccleſia Sanct. Bernardi noſtri nullis rite laudibus celebrandum, agente eodẽ, Pacem denique ſublato ſchiſmate Eccleſiæ redditam, ipſo Victore Antipontifice, qui Anacleto, lectione impiorum ſucceſſerat, depoſitis Pontificalibus inſignibus, ſe Innocentio ſubjiciente. *Baron. vita Bernardi.*

Moritur Imperator Lotharius, à Baronio pro meritis laudatus, à noſtris æterno præconio extollendus, quorum affectu ac propenſione totus fuit. Sanè ut de ſolis Caſinatibus dicamus: cum iidem decepti Anacleto Pſeudo Pontifici adhæſiſſent, adeo pertinax Lotharius in demerendo eodem, irato Innocentio fuit, ut in hæc tandem erumperet (ubi per proceres ſubornatos, ipſamq; Auguſtam ejus animũ flectere ſe non poſſe adverterat) Quoniam, inquit, ego tam multis incõmodis, ac laboribus, pro ſalute Italiæ, pro defenſione Sacrorum, pro cõmuni Chriſtianæ Reip. bono, ac pace perfunctus, non ſum apud vos tanti, ut religioſiſſimis viris, tam graviter ſevereque multatis piaculi moderationem, ac reditum in gratiam à vobis exorem: apertè edico, ac denuncio, me itidem cum Eccleſia Caſinati poſt hac à vobis diſceſſurum. Ad quam vocem, cum univerſus qui adſtabat exercitus ſuclamaſſet: tum Pontifex vel periculi metu, vel poſtulati æquitate, vel acriore Cæſaris oratione permotus, ejusdem arbitrio Caſſinenſium cauſam humaniter tranſegit. Rainaldo vero Abbate Magiſtratum abdicante, Lotharius memorabili patientiæ exemplo à primo mane ad veſperam jejunus perduravit, donec Caſinates unanimi conſenſu Guibaldum ſibi Antiſtitem delegiſſent. Idem Imper. quatuor Cænobii templa (ita plures Imperatores ac Pontifices ſanctitate loci concitabantur) nudis pedibus de nocte inviſebat: quotidie mane ternis ſacris intererat, ſingulas Monaſterii officinas ſolus accurate perluſtrans, ſedulo ipſe providebat ne ſanctiſſimarum legum decreta, & diuturno uſu firmatæ conſuetudines

nes temerè à quoquam violarentur, & ſanctiſſimi Patriarchæ Benedicti diſciplina quidquam detrimenti caperet. *M. Ant. Scip. Chron. Caſſ.*

A. C. 1139. *S. P. N.* 659.

CElebrat B. Innocentius Papa Concilium Rom. Generale, in quo Rogerius Siculus excommunicatur, & Arnaldina Hæreſis damnatur. Verum paulo poſt, à Rogerio quem excommunicarat per inſidias interceptus non ſine prodigio ab eodem ſuppliciter colitur, cui Pontifex enixè veniam roganti, non ignoſcit ſolum victori tanquam victo, verum Regio titulo exornat. De Rogerio aſſerit Petrus Venerabilis quod pace facta, cũ in Sicilia Cluniacenſes jam Monachos haberet, magnopere optarit, & Ciſtertienſes habere, quos à Bernardo acceperit. Profeciſſeque ex his adeo, ut magnopere ab eodem B. Petro meruerit comẽdari.

A. C. 1140. *S. P. N.* 660.

HOc anno execrandus ille Hæreſiarcha Abailardus, auſus ad diſputationem provocare ipſum S. Bernardum in Concilio Rhemenſi, forte ex itinere divertens Cluniacum, retentus à Petro Venerabili ejus loci Abbate; cujus opera (verba Biſciolæ, & Baronii ſunt,) non ſolum errores abjuravit: eoſq; à ſuis libris abraſit, & cum S. Bernardo pacifica colloquia habuit, ſed & Monachus effectus, permiſſus eſt à ſummo Pontifice ibi reliquum vitæ tranſigere. Denique, quod mirandum valde eſt, Abailardus pænitens perſeverans uſq; ad finem in arctiſſima Monaſtica obſervantia demum ſancto fine quievit. Ita Petrus ipſe, & cit. Ingens ſane Petri meritum, & rarum in Hęreſiarcha tantæ mutationis exemplum.

A. C. 1141. *S. P. N.* 661.

INgenti labore in vinea Domini deſudat S. Vicelinus Sigisbergenſis primum Monachus dein Aldenburgenſium Epiſcopus, Sclavos deniq; ac Vandalos, idolis, & Idolorum templis everſis, ad fidei ſanitatem traducens. Vnde non ſolum eorundem Apoſtolus coli, ſed & nominari meruit. *Helmold. Crantz. VVion.* Itatutſum ampliſſimæ provincię noſtrorum ſudoribus Regno Dei accrevere.

Totus hoc anno in componendis inteſtinis tumultibus Innocentius fuit. *Requir. Baron. &c.*

A. C. 1142. *S. P. N.* 662.

INſignia hoc anno SS. Petri Cluniacenſis, & Bernardi Claravallenſis Abbatum merita, quorum ille offenſum Summi Pontificis animum adverſus Galliæ Regem placare ſolicitè curavit, iſte Sugerio Abbati Dionyſiano, & conſiliariis ſedulo inſtitit, quoad denique Pontifex, & Ludovicus Rex in gratiam redirent. Meritum inter præcipua referendum. *Vid. Baron. Epiſt. Bern. Pet. Ven.*

A. C. 1143. *S. P. N.* 663.

HOc anno rurſum de Rege Gallię meritus Bernardus, cum ille juvenili ferocia Theodoſij Imp. crudelitatem imitatus crudelius in comitatus Theobaldi ſubditos animadvertiſſet eumdem graviter cōmonere minimè veritus, ne deinceps talè quid auderet effecit. Sed illius digna immortalitate verba audiamus, & adulari Regibus neſcientis, zelum conſtantiamque admiremur. Ita proin datis litteris Regem, alia inter, affatur: *Scit Deus, quantum vos ex quo novi, dilexi, & veſtrum honorem volui: ſcitis vos, quanto labore, quantaque ſollicitudine toto anno præterito, quærendæ paci veſtræ intendi, &c. Timeo autem, ne ſine cauſa laboraverimus in vobis. Vos namque, ut manifeſtum eſt à bono, & ſano conſilio, quod acceperatis, nimium cito, nimiumq́; leviter reſilitis, &c. Vos nec verba pacis recepitis, nec pacta veſtra tenetis, nec ſanis conſiliis acquieſcitis. Sed neſcio quo Dei judicio, omnia vobis ita vertitis in perverſũ, ut pbra honorẽ, honorẽ probra ducatis, tuta timeatis, timenda contemnatis, & quod olim Sancto & glorioſo Regi David Iacob legitur exprobraſſe, diligitis eos qui vos oderunt, & odio habetis, qui vos diligere volunt. Neque enim, qui vos inſtigant priorem iterare malitiam* (Aulici) *quærunt in hoc honorem veſtrum, ſed ſuum commodum; imo nec ſuum commodum, ſed Diaboli voluntatem, &c. At quidquid vobis de Regno veſtro, de anima, & corona veſtra facere placeat, nos Eccleſiæ filii, Matris injurias, contemptum, & conculcationẽ, omnino diſſimulare non poſſumus, &c. Profectò ſtabimus, & poſſumus uſq; ad mortem, ſi ita oportuerit, pro Matre noſtra, armis quibus licet, non ſcutis, & gladiis, ſed precibus fletibusque ad Deum. Et ego quidem, qui me meminis, præter quotidianas preces, quas pro pace, & ſalute veſtra atque Regno coram Domino ſupplex ipſo teſte fundebam, etiã apud ſedem Apoſtolicam litteris, & nunciis cauſam veſtram egiſſe (fateor uſque penè ad propria conſcientia læſionem, & ipſius ſummi Pon-*

Pontificis juſtam contra me indignationem: Ego inquam, aſſiduis veſtris, quæ invocare quotidie non ceſſatis, exceſſibus provocatus, dico vobis, incipio pœnitere ſuper inſipientia mea priori, qua plus juſto, veſtræ adoleſcentiæ huc uſque favi, & de cætero, pro mea exiguitate, nõ deero veritati. Non taceo, quod cum excommunicatis iterato fœdus, & ſocietatem inire ſatagitis: quod in necem hominum, combuſtionem domorum, deſtructionem Eccleſiarum diſperſionem pauperum raptoribus, & prædonibus, ſicut dicitur, adhæretis, juxta illud Prophetæ: Si videbas furem, currebas cum eo, & cum adulteris portionem tuam ponebas. Quaſi non ſatis, per vos mala facere valeatis, &c. Plura mala recenset, poſt quæ: *Dico vobis, non erit diu multum, ſi hæc ita facere pergitis. Et ideo Domine mi Rex, amicabiliter moneo vos, & fideliter conſulo vobis, ut citius ab hac malitia deſiſtatis: ſi forte ferire jam parantis manum, Ninivitæ Regis exemplo, pœnitentia, & humilitate prævenire poſſitis. Durè loquor, quia duriora vobis formido: ſed memento te à ſapiente dictum, meliora eſſe verbera Amici, quam fraudulenta oſcula inimici, &c.* Huc uſque imperterritus hic pugil Eccleſiæ, & alter Ambroſius, & ſi melle alias defluens, acetum tamen, ubi neceſſe, vulneri infundens, idem & Eccleſiæ defenſor ſtrenuus, & ſervator Regum, & Regni Galliarum.

Eodem anno Luſitanorum Regnum orbi percelebre (quippe Africam Aſiamque, Americam deniq; ex Europa occupans) Melliflui Doctoris noſtri auſpiciis initium habuit, annuo cenſu, inquit Manrique, ſtatuto Claræualli, qui beneficium à ſancto viro acceptum, ſimul, & Regiam pietatem atteſtaretur, &c. Rege Alphonſo, ut confirmaretur oblatus illi à ſubditis titulus Regis, per Bernardum à Rom. Pont. impetrantem; cujus extant litteræ apud Bernardum Brito, & Ang. Manriq. Idem aliis datis litteris, ſeipſum, & Regnũ Claræualli feudatarium facit: *In Dei Nomine, quoniam decet quidem unumquemque fidelem de bonis ſibi collatis à ſuperno largitore &c. Ideo ego Alphonſus, miſeratione Divina Portugallenſiũ Rex, noviter Deo jubente creatus &c. de conſenſu vaſallorum meorum, meipſum, Regnum meum, gentem meam & ſucceſſores meos, ſub Beatæ M. Mariæ de Claravalle Tutelam, protectionem, defenſionem & Patrocinium conſtituo, & conſtituta fore decerno, ordinando & mandando omnibus & ſingulis ſucceſſoribus meis in hæreditatem hujus Regni legitimè intrantibus; ut ſingulis annis eidem ſanctæ Eccleſiæ S. M. de Claravalle, &c. tribuant in modum feudi & Vaſſallatii quinquaginta Marabitinos auri probati, bonos & dignos, quod recipiatur, &c. Fratribus vero in dicto Monaſterio de Claravalle & in aliis ſui Ordinis Domino famulantibus, curæ erit, ſtatũ Regni noſtri Deo devote commẽdare &c.* ut videas, quantum ſanctiſſimi atque illuminatiſſimi Reges, Alphonſus iſte, Stephanus Vngariæ, Henricus Germaniæ, Robertus Galliæ (de quibus alias) Monachis detulerint, quibus Seipſos & Regna commendarunt, omnem Regni ſalutem iiſdem poſt Deum & cælites aſſignantes. Ex litt. ipſius Alfonſi apud Manriq. &c. *Vid. Epiſt. Bern.*

Eo ipſo anno moritur plenus immortalium meritorum B. Innocentius Summus Pontifex, reddita Eccleſiæ pace æternum celebrandus. Vid Baronius, de ejus maxime ædificiis & Epitaph.

A. C. 1144. *S. P. N. 644.*

ROmanis hoc anno contra Pontificem inſurgentibus, ac latè graſſante Politicorum (Auctore Arnaldo de Brixia) Hæreſi, eandem ſequentibus, ſuo jam more Bernardus contra Romanos, ac Hæreticos omnes Eccleſiam propugnans in illos acerbiſſime invehitur, & ad ſubdendum ſe ſuo capiti exhortatur. *Ex Epiſt. Bernardi, Biſciola, &c.*

Ingens auctoritas Petri Cluniacenſis, & ejus Cœnobij Monachorum, ad quos ex toto terrarum orbe cauſæ definiendæ deferuntur, & optimi quique eorum ſtare judicio cupiunt. Vt Romani Imp. imo Orbis curia, & cura iiſdem incumbere videretur. *Vid. Petr. Vener. in Epiſt. &c.*

A. C. 1145. *S. P. N. 645.*

LVcio Papa mortuo eligitur Eugenius III. S. Bernardi diſcipulus, ex Abbate S. Anaſtaſij, cujus initiis Pontificatus, Armenij ſe Chriſto & Eccleſiæ addiderunt. Is S. Bernardo, munus dignum tanto Abbate commiſit, & fideles ad protectionem Palæſtinæ, & crucem ſuſcipiendam exhortari voluit. Rurſum eodem año idem Pontifex Romanos rebelles compeſcuit, & ipſe ingenti omnium lætitia Vrbem intravit. Adeoq; Pontificatum multa ſtatim Eccleſiæ beatitate Eugenius noſter auſpicatus eſt, *ex Baron. Henriq. &c.*

Sed candidiſſimum Canonicorũ Regularium Præmonſtratenſem Ordinem hæreditario à Bernardo patre affectu, religioſiꝰ adamans, ac volens demereri, eorumdem Superiores, Præpoſitorum nomine antea appellatos, impoſterum Ab-

batiali gaudere titulo, ac dignitate fungi, datis deſuper literis ad omnes Eccleſiarũ Antiſtites decrevit: Eugenius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Venerabilibus Fratribus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, &c. Religioſi Fratres Præmonſtratenſis Ordinis, per Dei gratiam in Religione proficiunt, &c. Vnde dignum eſt, ut boni Eccleſiarum Prælati eos juvare, & in tam ſancto propoſito confovere ſtudeant, &c. Datum Sutriæ 15. Cal. Ianuarij Pont. noſtri anno 1. Vt hoc quoque amoris & reverentiæ à noſtris ſymbolum habeant, inconcuſſum huc uſque permanſurum. *Vid. Ang. Manriq. &c.*

A.C. 1146. *S.P.N. 666.*

CElebratur Concilium Carnotenſe juſſu Eugenij noſtri, pro expeditione in terram ſanctam, cui etiam adſuit Rex Galliarum. Quid vero actum in eo fuerit, docet ipſe S. Bernardus ſcribens ad Eugenium: nempe (quod planè mireris) eundem ipſum S. Bernardum omnium conſenſu Ducem totius belli, & Principem militiæ electum eſſe. Verum ſatis Eugenio viſum ſi ille tuba ſacerdotali indiceret bellum, & ſive verbis, ſive ſcriptis Chriſtianum populum excitaret, quod illum feliciſſime ſequentibus innumeris ſignis atque immenſis prodigiis præſtitiſſe, liquet ex Epiſt. ejusdem, & vitæ act. Biſc. Baronio.

Libet autem ſuper re tanta, & quæ abſque exemplo eſſet, ipſum quoque Baronium audire: *Illud inprimis*, ait, *planè mirandum, quod obſtupefaciet omnes audientes: dum videlicet ibidem totius belli Dux, ipſe S. Bernardus, omnium conſenſu deligitur, qui Principem militiæ agat, cui milites omnes & Principes ſubjicerentur. Hoc decretum in Concilio, conſenſu omnium.* Ita Baronius, ut ex tanta omnium ęſtimatione facilè Bernardum æſtimes inæſtimabilem plane virum, de quo tota ſibi Eccleſia gratuletur.

Sanctiſſimę & meritiſſimæ familiæ atq; ordini Præmonſtratenſi rurſum egregie conſulit Eugenius noſter Pontif. Maxim. & Epiſcopos, ejus progreſſus retardantes, compeſcit, atque illius quietem ac ſalutem promovet. *Ang. Manriq.*

Sequuti vocantem Bernardum Reges Germaniæ, & Galliæ, populi etiam Angliæ, Vngariæ &c. de quibus vid. cit.

Eodem anno ſuſcepta alia rurſum expeditio, mandato Eugenij adverſus Boreales populos paganos, de qua leg. Saxo Grammat. Baron. Biſciola, &c.

A.C. 1147. *S.P.N. 667.*

EVgenij III. auſpiciis ingens Catholicorum exercitus, Ducibus Conrado Imp. Aug. & Ludovico Galliarum Regè in Palæſtinam proficiſcitur, Galliæ interea Regno præeſſe juſſu Sugerio noſtro S. Dionyſij Pariſiis Abbate. Vt planè intelligas quantum ſemper Pontifices noſtri, in promovenda re Chriſtiana, & infidelium extirpatione laborarint, quantique habiti ſint Monachi, quibus ſumma in Regnis poteſtas, nihil minus ambientibꝰ delata, & tam ſecurè credita ſit. Sicut Sugerium in tanta ſublimitate humillimũ, adeoque extra invidiam purpuratorum, imperaſſe Francorum Annalibus proditum legimus, & ex ipſomet cognoſcimus.

Exortam ſub hæc tempora Giliberti Porretani hæreſim, ut extingueret omnimodo deſudavit Sanct. Bernardus Abbas, quippe ab Archidiaconis Giliberti de ſerpente, invaleſcente edoctꝰ labe, zelo quo æſtuabat fidei Catholicæ, una cum eis naviter egit, ut promulgatæ à Giliberto Epiſcopo Hæreſes damnarentur. *Vid. Baron.*

Invaleſcit eodem tempore per Toloſanam maximè provinciam Hæreſis perniciosiſſima, Henriciana, quam egregiis illico ſcriptis confutarunt SS. Petrus Venerab. Abbas Cluniacenſ. & Bernardus Claræuallenſis, ſed & Sugerius miſſo Alberico Card. opprimere ac exſtinguere ſollicitè curavit. Scribit vero Godefridus, comes Bernardi, adeo verbis, & miraculis à Bernardo Hæreſim oppreſſam, ut ubi ea maximè vigeret, ſimplices in fide inſtructi fuerint, nutantes roborati, ſubverſores autem & obſtinati, ita repreſſi, ut ne apparere quidem præſumerent.

Sed & alia Hæreſis ipſo tempore Apoſtolicorum dicta exorta, ex Manichæorũ erroribus dejurata in multis haud diſſimilis ejus, qua hodie noſtri delirant novatores, ab eodem Bernardo ſtrenuè impugnata, confutata, & eluſa eſt. *Vid. Bernardus ipſe. Baron. Henriq. &c.*

Scalabim expugnaturus Alfonſus I. Rex Portugalliæ votum Chriſto vovit daturum ſe Ordini Ciſtercienſi cuncta quæ oculis cernere inde poſſet, decurrentibus aquis in mare, ſi meritis Divi Bernardi fretus, urbem cepiſſet. Cepit, & voti reus datis ad Bernardum litteris, qui Victoriam ipſi certam promiſerat Mona-

chorum

Digitized by Google

chorum petit coloniam pro condendo Alcobatiæ Cœnobio, cui reſcribens Bernardus, cognoviſſe ſe in Spiritu victoriam ſcribit, & propheticè item de ſucceſſoribus prædicit, quæ proximo ſæculo impleta eſſe manifeſto conſtat: *Illud condentes*, inquit, *Monaſterium, in cujus duratione & integritate, indelebile habebitis elogium Regni veſtri, & in diviſione redditum, dividetur à vobis corona veſtra, &c.* Quippe Cardinale Henrico, poſt Luſitaniæ Rege, redditus Alcobatiæ dividente, & partem Abbatiæ in comendam dante, partem aliam Conventui reſervante, vix duo anni, inquit Manrique, aut ne vix elapſi ſunt, cũ morte ejusdem, ac defectu ſucceſſorum Regnum, cui hactenus Luſiadę imperaſſent, Caſtellanis Principibus acceſſit hæreditario jure poſſidendum. Ita perniciosum ſemper Principibus fuit, bona ſemel Deo dicata contrectare, atque inprimis quando in ſuos, & filiorum uſus convertere auſi ſunt (quod Religioſiſſimus cæteroquin Princeps minimè præſumpſit,) pronunciata ſiquidem contra illos ſtat, & ſtabit Divini Spiritus ſententia: *Pone Principes eorum, ſicut Oreb, & Zeb, & Zebee, & Salmana; omnes Principes eorum qui dixerunt: Hæreditate poſſideamꝰ ſanctuarium Dei, &c. erubeſcant, & conturbentur in ſæculum ſæculi, & confundantur, & pereant.*

A.C. 1148. S.P.N. 668.

IMmenſitas meritorum explicanda foret, niſi compendio agendum eſſet. Ex innumeris pauca accipe. Summo Reip. Chriſtianæ bono, concilium Rhemenſe Eugenius indicit: in eo multa ſummè neceſſaria atque utilia definita atque decreta; inſana Eudonis de Strella Hęreſis ejusque præſtigiæ diabolicæ damnatæ. Ipſe Eudo paulo poſt in cuſtodia extinctus, diſcipuli concremati. Principum cauſæ cognitæ; Incendia bellorum graviſſimorum ſopita. De Gilberti item erroribus pertractatum. Cumque ſoluto concilio Eugenius Papa Treveros acceſſiſſet, rogatus ab Archiepiſcopo, quid de viſionibus S. Hildegardis Virginis Monialis ſentiendum eſſet miſſis qui ad eandem inviſerẽt, audita eorundem relatione, lectisq; ejusdem Hildegardis ſcriptis, ac habito cum S.R.E. qui aderant Cardinalibus, aliisque viris piis (inter quos ipſe Bernardus erat) concilio, litteris ſalutatoriis Beatam Virginem ipſe Pontifex viſitavit, quibus conceſſa licentia proferendi quæcunque per Spiritum S. cognoviſſet, eam ad ſcribendum animavit. Vid. Theodorus Abbas in rebus geſtis ejusdem, & Baronius. Porro eam prædixiſſe Eugenio, ipſum non niſi extremis diebus in Vrbe Roma habitaturum, traditur à Ioanne Saresberienſi in Epiſt. S. Thomæ Cantuarienſis. *Vid. Baron.* Moritur S. Malachias noſter Magnus ille Hyberniæ reformator, ſingulare univerſi ſydus, de quo vid. S. Bernardus in vita ejusdem, Ant. de Yepes.

Fundatur hoc ipſo anno Monaſterium B.M.V. Alcobacenſe ab Alphonſo primo Portugalliæ Rege, ex voto: Si meritis S. Bernardi Scalabim expugnaret. Expugnavit, & voto ſe liberavit. Vid. Yep. cit. Sed de voto Regis ſatis anno ſuperiore.

A.C. 1149. S.P.N. 669.

FElicìter in cælum emigrat S. Raymundus noſter Toletanus Archiepiſcopus, de quo legendus Yepes ſæpe cit. t. 7. f. 214. & ſequentibus. Meritis non annum hunc ſolum, ſed ſæcula omnia, orbemque univerſum implet S. Bernardus prædicatione infinitam multitudinem hominum ad meliorem frugem convertendo. Hoc ipſo anno de Germania maximè univerſa meritiſſimus, Conſtantiæ, Baſileæ, Spirę, & quacunque pergeret, innumeris prodigiis, ejꝰ prædicationi virtutem ex alto addente Deo. Ita univerſam Germaniam etiam inferiorem deambulans, & ex itinere ad dilectam Chriſti ſponſam S. Hildegardem noſtram inviſens ab eadem multa perfuſus conſolatione diſceſſit. *Vid. vita ejus. Trithem. &c.*

Ipſo anno Henricus Ludovici Galliarum Regis frater, incredibili ſuorum luctu in Claravalle cucullum amplectitur, magno maximi Regni exemplo, quo nemo nõ mirificè accenſus eſt, præſertim quod quanto antea faſtu regius Princeps, tanto deinceps profundiore animi demiſſione emineret, pro meritis deinceps etſi lugeris reluctansque ad Epiſcopalem cathedram extractus, & de regno Galliarum multo nomine meritus. *Annal. Ciſterc. &c.*

A.C. 1150. S.P.N. 670.

MEretur ſuo jam more irremiſſe de Eccleſia univerſa, Imperioque inprimis Romano Sanctus Petrus noſter Cluniacenſis Abbas, hoc anno Rogerium Siciliæ Regem inducens, ut pacem cõponeret cũ Imperat. Conrado, contra

vero in Græcorum Auguſtum arma converteret, cujus proditione & ſcelere totiꝰ penè Germaniæ & Galliæ flos, in expeditione ſacra periiſſet. Egit fortiter à tanto viro concitatus Rogerius, quippe ſpoliatas paulo poſt captasq; ab eodem Corinthum, & Corcyram, Robertus in Appendice ad Sigebertum com̃emorat, & multa deinceps præclare contra Gręcos geſta.

Memorabili omnino exemplo, præter multos alios ex Ordine in purpura ſacra eminentiſſimos Cardinales, tres ex uno eodemq; Cænobio, una eademq; hoc anno creatione, ad eumdem honorem ex Claravalle ab Eugenio Papa evocantur, Hugo, Henricus & Rolandus qui omnes, omnium de ſe expectationem, ſanctè & præclarè geſtis, inſigniter compleverunt. *Gaſp. Iongel. Manriq.*

A. C. 1151. *S. P. N.* 671.

SYdus illud, imo Sol ipſe Canoniſtarum Clariſſimus, Gratianus noſter, *Opus* illud *Decretum* illuſtriſſimum abſolvit, de quo Baronius: Hoc item anno Gratianus Monachus Benedictinus, collegit ampliori ſtudio librum Decretorum, & per diſtinctiones & quæſtiones ritè diſpoſuit. *Vid. hoc anno* Decretum autem Gratiani, ſive ut ipſe inſcripſit: *Concordantia diſcordantium Canonum*, ab Eugenio III. approbatum eſt. De quo legendi Iepeſius noſter, Matth. Weiſſ. Arn. Duac. &c.

Ipſo anno, etſi Ioan. Picardus pro ſequenti contendat, obiit Idibus Ianuarij magnꝰ ille Abbas, & alter Galliarum Regni animus Sugerius, quem ſupremum decumbentem, cum ipſe non poſſet, per litteras inviſit Mellifluus Doctor, eique gloriam æternam repromittit, cui amorē ſuum usq; ad mortem non ſolum, ſed etiam æternum conteſtatus: *Dilexit à Principio, diligam ſine fine*, inquit, *fidenter dico, non poſſum perdere ſic dilectum uſque in finem. Non mihi perit, ſed prait; cujus anima anima mea, adhaſit glutino, quod non diſſipabitur, & vinculo quod non dirumpetur. Tantum memento noſtri, cum perveneris, quo nos prævenis, ut & nobis detur venire poſt te, & ad te pervenire, &c.* Ejus ſanctum obitum Picardus deſcribit, atque exequiis Regem interfuiſſe eum ſex Epiſcopis multisque Abbatibus, de quo ſubjungit: *Chriſtianiſſimus Rex Ludovicus, & pietatis memor, & immemor Regiæ celſitudinis, dum ſepeliretur amantiſſime flevit, &c.* certus nimirum, quantum & ipſe, & Regnum, & Conſultorem & Patrem perdidiſſent.

A. C. 1152. *S. P. N.* 672.

MEretur æterno merito de Romanis Pontificibus, orbisq; Epiſcopis univerſis S. Bernardus noſter, ſcriptis quinq; illis admirandæ & profundiſſimæ ſapientiæ libris: *De conſideratione* ad Eugenium Papam; de quibus Baronius, poſtquam eosdem *aureos* appellavit, ſubdit: *Scripſit autem eos libros ipſo petente Eugenio, quibus nō illum ſolum, ſed Pontifices omnes, ad benè miniſtrandum Pontificatum informat, & multa ab ipſo corrigenda deplorat, &c.* Vt videas quantum etiam ſequuturis ſæculis meruerit de ſum̃is Orbis paſtoribus, adeoq; de orbe Chriſtiano univerſo, ſi libri illi pro dignitate æſtimentur, & ſerio volvantur.

Conditur hoc ipſo tempore celebre illud, ab inhabitantibus deinceps, miræ Sanctitatis Virginibus, Schonaugienſe Cænobium, in quo exoritur ſub prima ejusdem initia, magna illa Eliſabeth, Spiritu Prophetico ventura præmuni[illegible], & homines ad placandam iuſtitiam [illegible], ſcriptis ſuis admirandis, potenter pro[illegible]cans. *De qua legend. Trith. teus, [illegible] & diverſ. rer. German. ſcriptor.*

A. C. 1153. *S. P. N.* 67[illegible]

MOritur S. Eugenius noſter Po[illegible] Max. ingenti omnium luctu & mœrore, compoſitis demiq; inteſtinis tumultibus, ſicut prædixerat B. Hildegardis, feliciſſimus, & grandibus meritis locupletiſſimus, miraculis etiam poſt mortem illuſtratus, cui Anaſtaſius IV. ex Abbate S. Rufi ſubſtituitur, ab egregiis meritis plurimum commendatus.

Ipſo anno, feſto & triumpho cælos implet S. Bernardus Abbas, corporis ergaſtulo ſolutus; *vir*, Baronio teſte, *verè Apoſtolicus, imo verus Apoſtolus, miſſus à Deo, potens opere & ſermone, illuſtrans ubique & in omnibus ſuū Apoſtolatū ſignis & prodigiis &c.*

De lactei Benedictæ Matris filii obitu multa narranda eſſent, ut & de variis ab obitu viſionibus ſeu apparitionibus; ea tamen prætermitti non debet, quę in Claravalle, non uni alterive, ſed cunctis viſa, in Additis ad Exordium Magnum, integra fide deſcripta eſt, in hunc modum: *In ipſo vero momento, quo ultimū exhalavit ſpiritum, viſa eſt in eodem cubiculo, quo ſanctus vir jacebat, piiſſima Dei Genitrix &c. innumeram Angelorum ac cæleſtium ſpirituum multitudinē, prout Reginā cæli, & Dominā Angelorū decebat, ſecum in comitatu habens; quæ cernētibus omnibus, qui ad funus venerāt ſanctiſſimam*

ſimam viri Dei animam, quaſi ab ore ejus rapiens, usque ad penetralia cæli, cum eodem comitatu lætantibus Angelis, hymnosque cæleſtes per aera cantantibus perduxit, quo pia ſui memorum immemor nequaquam exiſteret. Similiter & viſa eſt eadem cæli Regina, illam B. P. N. Bernardi animam in cæleſti beatitudine, ad latus ſuum collocaſſe. Ita lib. cit. Vt quanto apud cęlorũ Auguſtã, loco ſit magnus hic ab Vbere tam felici Infans, ex Infante orator & Encomiaſtes Marianus facilè Princeps, univerſis appareat, è cujus lacteo ore & gutture perfecta laus tantæ Matris, toto orbe exaudita eſt, atque etiamnum pro perfectione tantæ vocis exauditur, juxta illud: *Ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudem*, nec ſonitu ſolum in aures, ſed lacte quoq; in ora redundante, quotquot Bernardi voces usque hodie excepere.

Ipſius ſcripta atque opera, quæ diſperſa & rara ipſius Deiparæ juſſu conquiſita collectaq; ante ducentos annos plus minuſve, publico uſui Chriſtiani orbis prodiiſſe, Angelus Manrique coṁemorat, ipſis etiam Hæreticis & Luthero Hæreſiarchæ celebrata, ac veneranda.

A. C. 1154. *S.P.N.* 674.

NE mortuo Bernardo, alter ejus ſimilis afflictiſſimæ hoc tempore deeſſet Eccleſiæ, S. Petrum Tarentaſienſem Deus opt. Maxim. verbo non minus potentem atq; opere dedit, ſignis & prodigiis longè illuſtriſſimum tanto facto ad ipſum undique concurſu, ut vix ſervari à comprimente multitudine poſſet. De quo Gaufred. Altecumb. Abb: *Tantas per eũ præſtitas ſanitates Regio tota cognovit, ut incredibilis turba cõcurrẽs, ac ſi jurata foret in ejus necẽ, nõ modo comprimeret ſed opprimeret imbecillem. Vix tandem locus idoneus, locus tutus potuit inveniri, niſi turris baſilicæ S. Eugendi, per duas hinc inde cochleas aſcendenda. Illic poſita ſedes, lignis fortioribus circumſepta, ut ſolam manus impoſitionem, vel auditum, & reſponſa perciperent; qui per alteram ſeriatim cochleam aſcendentes, per alteram exinde deſcendebant, ut neque hi illis, nec ſibi invicem poſſent eſſe moleſti. Tam multis inibi cæcis viſum, ſurdis auditum, mutis loquelam, claudis greſſum, & incommodis variis laborantibus contulit deſiderata remedia, ut difficile quis dinumerare, nedum ſcribenda ſervare potuerit &c.* Vt facilè appareat, quantum unus hic Monachus, & Pontifex verbo potuerit, quod tanta, & vitæ, & virtutum exempla comitarentur.

Ipſo anno B. Gummarus Sardiniæ Rex florentiſſimis ætate, & rebus cucullum apud Claramvallem amplectitur. Quo etiam anno S. Vicelinus, Hollatiæ, Wandaliæ pluriumque provinciarum Apoſtolus, ad Apoſtolica præmia evocatur; cum totos triginta annos, tanto in munere, ſtrenuè & magno cum fructu deludaſſet. *Ex vita, Chron. Sclav. Baron. &c.*

A. C. 1155. *S. P. N.* 675.

UTi Petrus Tarentaſienſis per Galliã, & Sabaudiam, ita per Angliam & Scotiam, maximis, & iṁortalibus ſe meritis coṁendat S. Wallenus noſter Meilroſenſis Abbas; vir omnino mirificus ad quem cum ſub hoc ipſum tempus magna ingruente fame ingens quotidie pauperum multitudo confluetet, & ad quatuor mortalium millia prope Cænobium conſiderent, & circa illud per duo circiter milliaria caſas ſibi, & tuguria conſtruerẽt, omnes alioſque confluentes toto famis tempore mirificè ſuſtentavit. Cæterum, ut alia ſileam magna ejus merita, & prodigia, cum eſſet animo promptiſſimo juvandi proximos, perſuaderi tamen non potuit, ut Metropolitanum honorem admitteret, Santandrenus Archiepiſcopus, & Primas totius Regni electus; tanto indigniores ſe ſemper reputabant, qui ab aliis digniſſimi habebantur. *Ex Vita per Ioſſelinum, &c.*

Quanti Monachos faceret noſtros, quantumque Imperio atq; orbi univerſo prodeſſe agnoſceret, datis hoc anno ad congregatos Ciſtercii Abbates litteris Fridericus I. Imperator manifeſtè declarat, quæ quia longiores, partem tranſcribere placuit.

Venerabilibus in Chriſto Pâtribus, & amicis dilectiſſimis, &c.

Fridericus D. G. Rom. Rex ſemper Auguſtus, &c.

Si juxta veritatis vocem, ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine Domini Ieſu Chriſti, ipſe in medio eorum eſt: Quid credendum eſt, ubi non ſolummodo duo vel tres, ſed tot nobiles athletæ Chriſti, tot excelſæ columnæ (inſigne elogium) *Eccleſiæ ſuæ, in nomine ſuo, imo ad honorem nominis ſui, de diverſis mundi partibus coadunati ſunt & congregati, niſi quod ipſe in medio veſtrum habitat, & ſpiritus ſuus, quem in vos ipſe transfudit, & ſanctiſſima pectora veſtra ſeipſo inflammavit. De qua igitur re ſuccenſi flamma charitatis conſenſeritis, certiſſimè obtinebitis & fiet vobis, &c.*

Credimus

Credimus enim, imo vero ſcimus, quod tanta eſt ſanctitas hujus reverendi Ordinis, tamq; eſt placens, tamq; ſuave & acceptabile holocauſtum orationum veſtrarum, quod ei quotidie offertis, ſub carnis veſtræ maceratione ac mortificatione: quod omne id quod à Creatore noſtro duxeritis petendum, cum pius ipſe ſit, & promptus ad benefaciendum, obtinebitis à multitudine miſerationum ſuarum. Eſt enim fides noſtra, utique non parva quod hic mundus, qui lubricus, & immundus eſt, & in maligno poſitus, orationibus veſtris (NB.) *ſuſtentatur, & à facie furoris, illius tremendi Iudicis, defenſatur, &c.*

Cum igitur hoc firmiſſimè credamus, &c. nos qui peccati pondere oppreſſos nos eſſe recognoſcimus, omni humilitate, omni devotione ab univerſis vobis, & ſingulis petimus, & obſecramus omnium precum inſtantia, quatenus in fraternitatem veſtram nos recipientes, & in conſortium ſanctiſſimarum orationum veſtrarum nos colligentes, ſpeciales creatori noſtro preces effundere dignemini, ut gratia ſua in nobis miſericorditer deleat, & emendet, quidquid hactenus commiſimus, &c. & in his quæ ſibi placita ſunt, nos conformare dignetur: Det ipſe nobis, veſtra pia interventu, ſpiritum Iudicii & veritatis, ut ſic ſub nobis regatur Imperium, & diſponatur, ut ad laudem & gloriam nominis ſui, ſancta ſua Eccleſia, quam in ara Crucis ſanguine ſuo redemit, pacis gaudeat optata tranquillitate; & nos, poſt decurſum temporalis hujus Imperii, una vobiſcum, ad Imperium ſine fine manſurum pervenire poſſimus, &c. Ita Fridericus Imp. Confrater factꝰ; id deniq; aſſequutus, ut reconciliatus Roman. Eccleſiæ, & in apparatu & procinctu Expeditionis ſanctiſſimæ & glorioſiſſimæ moreretur. *Ex Angelo Manrique, Aquila noſt. Benedict. &c.*

A. C. 1156. *S.P.N. 676.*

INſtitutus celeberrimus ille Ordo equitum de Alcantara, per Gometium Fernandum, ſub Regula S.P.N. BENEDICTI inſigni non ſolum addito Eccleſiæ ornamento, ſed & munimento, plurima Principum ac nobilium multitudine, ad infidelium everſionem, & Catholicæ fidei dilatationem, huic ſacro Ordini ſe ſuaque omnia devoventibus. Ita ingens, & inexplicabile noſtrorum ſtudio meritum Ordinem & Regulam noſtram Eccleſiæ, & univerſo orbi commendavit. *Legendus Yepes.*

Ingens ſanctorum noſtri Ordinis copia, in Gallia, Italia Germania, Hiſpania, ut in ſolis D. Galli, Hirſaugiæ, omnium SS. Schafhuſæ, Caſinenſi, Cluniacenſi, Camaldulenſi, Claſſcenſi, Cavenſi, paucisq; aliis, breviſſimum intra tempus aliquot millia numeremus, ne quis tantum numerum hoc loco recenſendum arbitretur, ſed de his, cum bono DEO, alibi aliquando.

A. C. 1157. *S.P.N. 677.*

ITerum alterius Ordinis Militaris Illuſtriſſimi, Summo Reip. Chriſtianæ bono, initium hoc anno, Equitum de Calatrava B. Raymundo noſtro Fiterij Abbate, æterno cũ merito primum inſtituente, qui non ſine afflatu Numinis, non precibus ſolum, ſed & inſtituta Religioſorum militum ampliſſima congregatione, confirmato mox à Rom. Pont. Ordine, etiam armis, contra infideles defendendum, deſertum ab omnibus Calatravæ oppidum ſuſcepit. Quo ipſo anno moritur S. Petrus noſter cogn. Venerabilis, invictiſſimum S.R.E. propugnaculum æternus Hæreticorum malleus: Regum ac Principum exerrantium reductor, conciliator Pacis, cujus glorioſiſſimo, tanti ſolis occaſu (ut & Abailardi paulo ante ipſum extincti, cui ipſe Epitaphium poſuit, &: *Gallorum Socratem Platonem maximum Heſperiarum Ariſtotelem ſuum* appellavit;) partem priorem Annalium claudimus, quod huc usque fere Hiſtoriam quoq; ſuam produxerit doctiſſimus Iepeſius, cujus compendiũ ſubjicere placuit, ut de utriusq; noſtrum inſtituto omnibus innoteſcat; & quæ conſulto prætermiſimus, ex altero compenſetur.

FINIS Partis Prioris.